

Salute, Jonathan! / Printable version

Salute, Jonathan!

The current, editable version of this book is available in Wikibooks, the open-content textbooks collection, at
https://en.wikibooks.org/wiki/Salute,_Jonathan!

Permission is granted to copy, distribute, and/or modify this document under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 License](#).

Preface

Salute, Jonathan! The Occidental Language by the Direct Method

Salute, Jonathan! (Hello, Jonathan!) is the story of a young Englishman who goes to visit his friend in another European country...or so it would seem.

It is written entirely in the language Occidental (Interlingue), a language created by Edgar de Wahl from Tallinn (Estonia) that he published in 1922. The book *Salute, Jonathan!* was written by Mithridates and published on Wikibooks in 2019.

Salute, Jonathan! begins with very simple language. The first words in the book are **Un mann sta in un cité** (a man stands in a city), and it continues from there. The words the reader knows are repeated and new words are added slowly and in context, so that no dictionary is required to read it. Occidental was created to be an international language, with a very simple and straightforward grammar. Thanks to its simplicity and regularity, you will know how to read and use it by the end of *Salute, Jonathan!*.

The method in the book is based on the same used in books such as *English by the Nature Method*, *Le français par la méthode nature*, and *L'italiano secondo il metodo natura*, as well as Hans Ørberg's *Lingua Latina per se Illustrata*.

Curious about the true nature of the story in the book? You will begin to get clues as to the true story around Chapter 4 as the language becomes more and more complex and an actual story begins to form. *Salute, Jonathan!* is in fact a full translation of a classic book that you are likely very familiar with. Read on to find out!

Capitul 1

[Contenete](#) - **Capitul 1** - [Capitul 2](#) - [Capitul 3](#)

Unesim capitul (1.esim capitul)

Unesim may (1 may)

Un mann sta in un cité. Li mann scri un jurnale. Li mann vide un cité.

Un cité.

Esque li mann sta in un cité? Yes, il sta in un cité.

Esque li mann sta in...un mann? No, il **ne** sta in un mann. Il sta in un cité.

Il scri in un jurnale.

Esque li mann sta in un tren? No, il ne sta in un tren. Il sta in un cité. Li mann sta in un cité.

Esque li mann scri un jurnale? Yes, il scri un jurnale.

Esque li **jurnale** scri li mann? No, li jurnale ne scri li mann. Un jurnale ne scri. Un mann scri. Li **mann** scri li jurnale.

Esque li cité vide li mann? No, li cité ne vide li mann. Un cité ne vide. Un mann vide. Esque li mann vide li cité? Yes, li mann vide li cité.

U sta li mann? Il sta in un cité. Quo li mann scri? Il scri un jurnale. Quo li mann vide? Il vide un cité. Il sta in un cité, e il scri un jurnale, e il vide un cité.

Esque li mann *sta* in un jurnale? No, il *scri* in un jurnale. Esque li mann vide un mann? No, il ne vide un mann; il vide un cité.

Li mann **sta**.

Li mann es grand. Li mann es bon, e li mann es intelligent. Il pensa. Il pensa **pri** li cité. Il pensa: "Quo es li cité? Esque li cité es bon? Esque li cité es grand?"

Esque li mann scri un cité? No, il ne scri un cité; un cité es grand. Il scri un jurnale; un jurnale ne es grand.

Esque li jurnale pensa pri li mann? No, un jurnale ne pensa. Un mann pensa. Il pensa pri li jurnale, e pensa pri li cité.

E il scri in li jurnale. Il scri pri li cité. Il scri: "Li cité es bon, e li cité es grand."

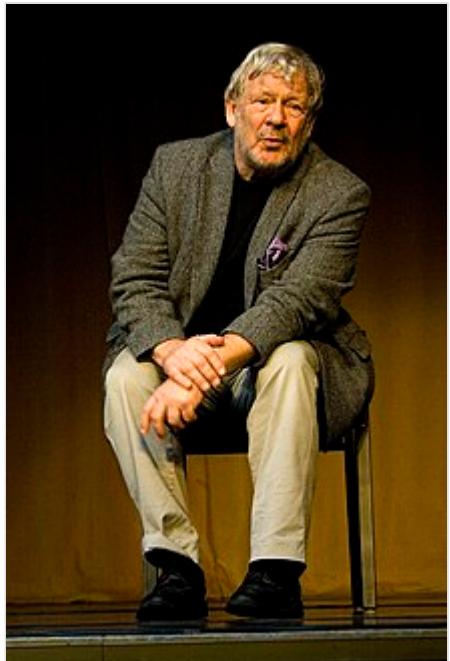
Il pensa: "Li cité es bon"; il pensa **que** li cité es bon. Il pensa: "Li cité es grand"; il pensa **que** li cité es grand. Il pensa **pri** li cité, e il pensa **pri** li jurnale.

Quo es li jurnale? Li jurnale es u li mann scri; il scri in li jurnale. In li jurnale, li mann scri pri li cité. In li jurnale, li mann ne scri pri li tren; li mann sta in li cité, ne in li tren. Il ne pensa pri li tren; il pensa pri li cité, li cité Munich.

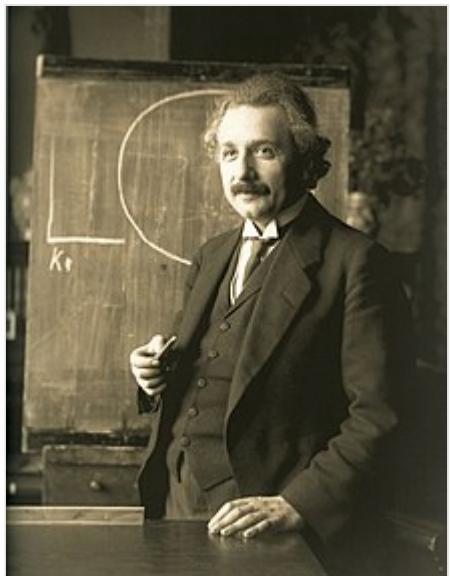
Quo es li cité? It es Munich. U es Munich? It es u li mann sta. U es li mann? Il es in Munich.

Yes, Munich es un grand cité, e un bon cité. Li mann pensa que Munich es un bon cité, e il pensa que it es un grand cité. Li mann es intelligent. Il di: "Salute, Munich!" Il es un bon mann!

Li mann sta e pensa: "U es li tren?" Il vide...il vide li tren! Il pensa: "Li tren!" Nu il ne pensa pri li jurnale e ne pensa pri li cité; il pensa pri li tren!

Li mann ne sta.

Li mann es intelligent.

Grammatica

Tri (3) verbes + verbe "es"

- Verbes in a: **sta**, **pensa**
- Verbes in i: **scri**
- Verbes in e: **vide**
- Verbe "es": **es**

esque

- **esque** = ?
  - Un mann sta in un cité.
  - **Esque** un mann sta in un cité?

-esim

- un = 1
  - un-esim
- du = 2
  - du-esim
- tri = 3
  - tri-esim

- May 2019 es 2019.05.
  - Unesim may es 2019.05.01.
  - Duesim may es 2019.05.02.
  - Triesim may es 2019.05.03.

li, un

- li = 1
  - Un mann sta in un cité. Li mann scri in un jurnale. Li mann vide un tren. = 1
- un = +1
  - Un mann sta in un cité. Un mann scri in un jurnale. Un mann vide un tren. = 3

Li mann es **grand**.

pri

- Li mann pensa **pri** Munich.
- Li mann scri **pri** Munich.
- Li mann scri: "Yo vide un tren!" Il scri **pri** un tren.

Vocabulary

- bon:
- cité
- es
- esque
- grand
- in
- it
- intelligent
- jurnale
- li
- mann
- no → yes
- pensa:
- pri
- que
- quo
- salute
- scri
- sta
- tren
- u

- un = 1
- vide ☺
- yes ↔ no
- di 🗣

Di:

- c = k
  - capitul: *kapitul*
  - scri: *skri*
- ci, ce: tsi, tse
  - cité: *tsité*

Paroles videt

(Code) (<https://play.rust-lang.org/?version=stable&mode=debug&edition=2021&gist=8dbe3de521bc1f0c3e416053c54f48c2>)

- bon: 8
- capitul: 2
- cité: 43
- di: 1
- e: 11
- es: 28
- esim: 1
- esque: 13
- grand: 9
- il: 42
- in: 21
- intelligent: 2
- it: 3
- jurnale: 24
- li: 76
- mann: 42
- may: 2
- munich: 7
- ne: 15
- no: 8
- nu: 1
- pensa: 23
- pri: 14
- que: 4
- quo: 5
- salute: 1

- scri: 22
- sta: 17
- tren: 9
- u: 6
- un: 42
- unesim: 2
- vide: 15
- yes: 4

Capitul 2

[Contenete](#) - [Capitul 1](#) - [Capitul 2](#) - [Capitul 3](#)

Duesim capitul (2.esim capitul)

Duesim may (= 2 may)

Nu li mann es in li tren. Il ne es in Munich; il es in un tren. Il **viagea**. Il pensa: "Nu yo viagea de Munich a Vienna. It es un bon viage. Yo ama viages."

Il pensa pri Munich. Il pensa: "Nu yo es in li tren, ma **yer** yo **eset** in Munich. E nu yo scri un jurnale in li tren, ma yer yo **scrit** un jurnale in Munich. E nu yo pensa in li tren, ma yer yo **pensat** in Munich. Yer yo **pensat** pri Munich in Munich, e nu yo pensa pri Vienna in li tren. Nu yo es in li tren, ne in Vienna. Ma yo pensa e scri pri Vienna."

Esque li mann nu pensa in Munich? No, il nu ne pensa in Munich. Il pensa in li tren. Yer il **pensat** in Munich. Il **di**: "Salute, tren!"

Li mann es in li tren, e il **viagea** **a** un cité. Li cité ne es Munich; Munich es li cité de yer. Li cité es Vienna; Vienna es li cité de **hodíe**.

Li mann pensa pri Munich e Vienna. Il pensa: "Munich esset li cité de yer, e Munich esset bon. Nu it es hodíe, e yo es in un tren; li tren es bon. Esque Vienna **va** esser bon?"

Li mann pensa pri Munich: Munich esset li cité de yer. Il pensa in li tren: il es in li tren hodíe. E il pensa pri Vienna: Vienna va esser li cité de **deman**.

E il pensa: "Munich esset grand. Li tren es grand. Esque Vienna va esser grand?"

E il pensa: "In Munich yo **scrit** in un jurnale. In li tren yo **scri** in un jurnale. Esque in Vienna yo **va** **scrir** in un jurnale? Yes, deman in Vienna yo **va** **scrir** in un jurnale. Yo ama jurnales." Li mann pensa **mult** (il pensa mult = il pensa e pensa e pensa), e il **scri** mult. Yes, il es un intelligent mann. Intelligent mannes scri mult, e pensa mult. Il es Jonathan; Jonathan es un intelligent mann.

Il scri: "Yo es Jonathan. Yo es in un tren. Yer yo **stat** in Munich; deman yo **va** **star** in Vienna."

Il pensa, e scri: "Li tren...it es bon, ma **old**. It ne es **nov**; it es old. Esque in Munich li trenes es old? Yes, li trenes de Munich es old. Ma li trenes de Munich es bon, e yo **ama** li trenes de Munich. Yer yo amat li tren in Munich, e hodíe yo ama li tren nu, e deman yo **va** amar li tren in Vienna. Yo ama trenes!"

Un **old** tren.

Un **viage** in un tren.

Jonathan scri: "Munich es un bon cité e un old cité, e Vienna es un bon cité e un old cité. Munich e Vienna ne es nov, ma es bon. Munich e Vienna es old, ma bon cités. Li cités ne es nov, ma bon. Yo ama cités!"

Jonathan pensa, que li duesim die de viage es bon. Il di: "Hodíe esset un bon duesim die de viage. Yo ama viages!"

Grammatica

---

yer, hodíe, deman

- yer = unesim may (05.01)
- hodíe = duesim may (05.02)
- deman = triesim may (05.03)

-t

- scri: hodíe yo scri, yer yo scrit
- pensa: hodíe yo pensa, yer yo pensat
- vide: hodíe yo vide, yer yo videt

va -r

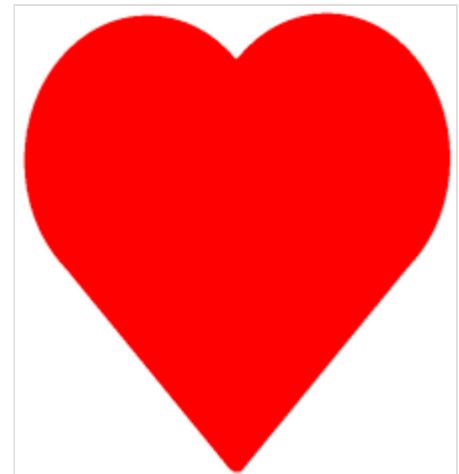
- scri: hodíe yo scri, deman yo va scrir
- pensa: hodíe yo pensa, deman yo va pensar
- vide: hodíe yo vide, deman yo va vider

esser

- verbes in i: scri, scrit, va scrir
- verbes in e: vide, videt, va vider
- verbes in a: pensa, pensat, va pensar
- verbe esser: es, esset, va esser

de, a

- De Munich a Vienna:
  - Munich → Vienna
- De Vienna a Munich:
  - Munich ← Vienna

Yo ama trenes!

	1 may (yer)	2 may (hodíe)	3 may (deman)
scri	Jonathan scrit	Jonathan scri	Jonathan va scrir
pensa	Jonathan pensat	Jonathan pensa	Jonathan va pensar
vide	Jonathan videt	Jonathan vide	Jonathan va vider
es	Jonathan esset	Jonathan es	Jonathan va esser

Vocabulary

- ama
- deman (yer → hodíe → **deman**)
- hodíe (yer → **hodíe** → deman)
- mult
- nov
- nu
- old
- va
- viage
- viagea
- yer ↔ (**yer** → hodíe → deman)

Di:

- **g = g**
  - grand: *grand*
  - grammatica: *grammatica*
- **gi, ge:** ji, je
  - viage: *viaje*
  - intelligent: *intelligent*

Capitul 3

[Contenete](#) - [Capitul 2](#) - [Capitul 3](#) - [Capitul 4](#)

Triesim capitul (3.esim capitul)

Duesim may (= 2 may)

Jonathan sta in Vienna: li cité de Vienna. Jonathan pensa que Vienna es bon, e que Vienna es **bell**. Jonathan ne pensa que Vienna es **desbell**; il pensa que Vienna es bell. Il di: "Vienna es un bell cité! Yo va scrir pri it!" E il scri in li jurnale pri Vienna. In li jurnale il scri: "Mi triesim **die** es **tre** bon! In li duesim die yo stat in Munich. Ma nu yo sta in Vienna: Vienna ne es Munich. Munich e Vienna es du cités; Munich ne es Vienna e Vienna ne es Munich. Yo sta in Vienna e li cité es **tre** bell. Yo ama Vienna; li cité ne es desbell. **Quam** bell es Vienna! Ma yo **have un problema**."

Quo? Jonathan have un problema? **Quel** problema? Nu il ne vide li jurnale; il vide li cité e pensa. Il pensa mult pri li problema.

Li problema **de** Jonathan es que il ama Vienna, ma il ne have **témport**.

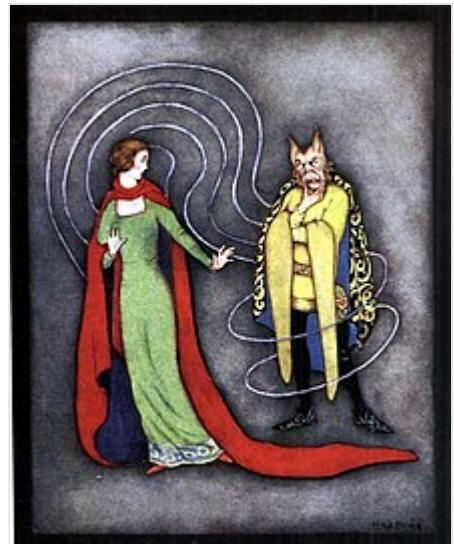
Il pensa: "Hmm. Nu it es **sett** (7) **horas**. Ye **deci** (10) horas li tren **departe**. Deci (10) horas **minus** sett (7) horas es tri (3) **horas**. Tri hores ne es mult témpor por un bell cité! Yo ne have témpor. Haver témpor es bon, ma yo ne have it! Scrir un jurnale es bon, ma yo ne have témpor por scrir it! Quo **far** in Vienna?"

Il pensa: "Yo ne have mult témpor. Quo far - scrir un jurnale, o manjar, o vider li cité? Quo yo va far?"

Il pensa **plu**, e di: "Yo have un bon idé! Un moment...yo pensa. Mi tren departe a deci (10) horas. Esque **hay** un tren **plu tard**, a **deciun** (11) horas, o **decidu** (12), **decitri** (13), **deciquar** (14) o **deciquin** (15) horas?"

Il vide...yes! Hay un tren **quel** departe a deciquin horas. Nu Jonathan es felici.

Jonathan di: "Deciquin (15) minus sett (7) es ott (8). Nu yo have ott hores de témpor! Quo yo va far?"

bell e desbell

It es **deciun** (11) horas. E **plu tard** it va esser **decidu** (12) horas.

Il di: "Yo **save!** Yo va **manjar** un **bifstec**. E yo va **trincar** un bir. Un **moment**...no, yo va trincar du bires, o tri bires. Bon idé!"

Nu Jonathan trinca un bir in Vienna, e manja un bifstec. Il es **felici**. Il di: "Quam yo es felici! Yo ama li cité de Vienna. Quam yo ama viages!"

Il manja un bifstec.

Grammatica

Verbes

- Li **infinitive** de un verbe es -r. Pensa = pensar, scri = scribir, manja = manjar, have = haver.
  - Jonathan pensa: "quo manjar?" e il manja un bifstec.
  - Jonathan pensa: "haver témpor es bon!" Il ne have témpor.

Jonathan: "Yo **save!**" Il have un bon idé.

de

- Jonathan pensa: mi tren va departer. = Li tren **de** Jonathan va departer.
- Jonathan scri in un jurnale. Il scri it; it es li jurnale **de** Jonathan.

hay

- hay = es
  - Esque **hay** un mann in li tren? Yes, **hay** un mann; it es Jonathan.
  - Esque **hay** un jurnale in li bifstec? No, ne **hay** un jurnale in li bifstec.

plu tard

- It es 10 horas. **Plu tard**, it va esser 11 horas.
- Jonathan esset in Munich. **Plu tard**, il esset in Vienna.
- Jonathan pensat: "Yo va manjar." **Plu tard**, il manjat.

ye

Ye = a

- Ye deci horas = a deci horas

mi

yo	mi
Yo es in li tren.	Yo es in mi tren (mi tren = li tren de yo)

quel

1) quel?

- Jonathan ama un tren. **Quel** tren Jonathan ama? Jonathan ama li old tren.
- Jonathan vide un cité. **Quel** cité Jonathan vide? Jonathan vide li cité de Vienna.

2) quel

- Jonathan es in un old tren. Jonathan ama li tren. Li tren **quel** Jonathan ama es old.
- Jonathan vide Vienna. Vienna es un cité. Li cité **quel** Jonathan vide es Vienna.

quam

- Li tren es tre, tre old. Jonathan di: "**Quam** li tren es old!"
- Li bifstec es tre, tre bon. Jonathan di: "**Quam** li bifstec es bon!"
- Jonathan have un grand, tre grand problema. Jonathan di: "**Quam** mi problema es grand!"

hor, hora

hora

- It es six horas: 6:00
- It es du horas deci: 2:10

hor = 60 minutes. Un hor = 60 minutes, du hores = 120 minutes. 6:00 es **six horas** e 2:00 es **du horas**. 6:00 minus 2:00 es **quar hores**.

quam

quam = !

- Li tren es bell. **Quam** bell es li tren!
- Jonathan es inteligente. **Quam** intelligent il es!

Deporter

- Li tren **departet** de Munich. Plu tard, li tren esset in Vienna.

- Tri hores plu tard, Jonathan va **departer**.

Un, du, tri...

- 1: un
- 2: du
- 3: tri
- 4: quar
- 5: quin
- 6: six
- 7: sett
- 8: ott
- 9: nin
- 10: deci
- 11: deciun
- 12: decidu...

Vocabulary

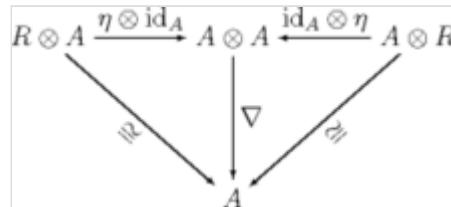

- bell
- de
- departer
- desbell: ne bell
- die = 24 horas
- far
- felici
- have
- hay
- hor
- hora
- idé
- manjar
- mi
- minus
- moment: ne mult témpor
- plu tard
- problema
- quam
- quel
- save
- témpor
- tre: mult

Il es **felici**.

Un **problema**: Quo es A?

- trincar

Di:

- **qu = kw**
  - que: *kwe*
    - (que ≠ *ke*)
  - quel: *kwel*
  - quo: *kwo*
  - quin: *kwin*
- **hay: hay**
  - (hay ≠ *ay*)

Capitul 4

[Contenete](#) - [Capitul 3](#) - [Capitul 4](#) - [Capitul 5](#)

Quaresim capitul (4.esim capitul)

U es Jonathan? Esque il sta in Vienna? No, il sta in un **diferent** cité. Il sta in Bistritz. Quo es Bistritz? It es un cité in Rumania. Nu **comensa** li viage in Rumania.

Jonathan scri in **su** jurnale: "Li unesim may yo esset in Munich. Li duesim may yo esset in Vienna. Poy yo esset in Budapest. Budapest esset bell. Ma yo ne havet témpor in Budapest. Yo videt li **strade** in Budapest. In Budapest yo pensat: **ci fini li west**, e ci comensa li **ost**. Budapest es different."

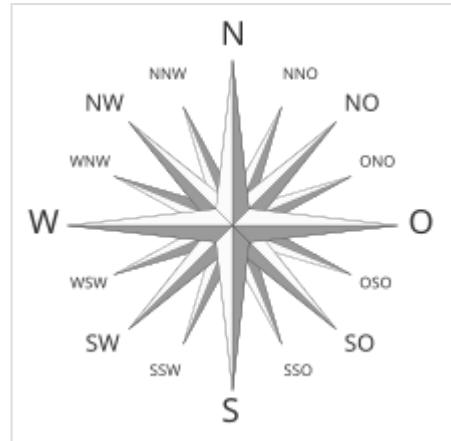
Il pensa **un poc** plu pri Budapest. Il pensa: "Yo es un **person** quel **veni** de Anglia, de London. Yo **parla anglés**, nam li personnes in Anglia parla anglés. Ma in Budapest yo ne parlat con li personnes in anglés; yo parlat in **german**. Mi german ne es bon, ma li personnes in Budapest ne parla anglés. Noi parlat in german. It es **interessant** que li personnes in Budapest parla german."

Nu Jonathan pensa pri su viage. Il pensa: "Yo esset in li **muséo** in London. In li muséo esset **libres** pri un **altri** land. Yo **leet** li libres. In li muséo esset **cartes** pri un altri land. Yo videt li cartes. Li libres e li cartes dit que li altri land es **lontan**, ma interessant. In li altri land es mult personnes, mult different personnes."

Nu Jonathan pensa plu pri su viage. Il pensa: "Yer yo esset in Klausenburg. Yo manjat in Klausenburg. Li nómine del **manjage** esset "paprika hendl". It es tre bon, li manjage in Klausenburg. Li hotel esset bon, ma yo ne **dormit** bon. Ma li **land** es tre bell! In li tren yo videt mult **borgos** e mult **castelles**. Un cité es plu grand quam un borgo, ma li borgos es tre bell. Un castelle es plu grand quam un **hotel**, e plu bell quam un hotel! Borgos es **minu** grand quam cités, ma **ili** es bell, e hoteles es minu grand quam castelles."

Jonathan scri plu in su jurnale: "Bistritz es un interessant **loc**. Bistritz es un old loc, plu old quam altri locs. **Anc** mi hotel in Bistritz es old, plu old quam altri hoteles. In li hotel yo dit mi **nómine**: "Yo es Jonathan Harker" e ili dit me: "**Benevenit** al hotel." In li hotel yo videt un **lettre** por me. Nu yo va leer mi lettre."

Jonathan lee su lettre. It di:

Nord, ost, sud, e west.

Jonathan videt li **strade** in Budapest.

“Mi amico. - Benevenit. Dormi bon. Yo es in Bukovina, ples venir a Bukovina. Esque li viage de London esset bon? Mi land es tre bell. Benevenit a mi land.

Vor amico, DRACULA.”

Jonathan lee li lettre e pensa pri su amico **Comto** Dracula. **Qui** il es? Il ne **save**. Ma su amico es interessant. Anc li borgo Bistritz es interessant. Jonathan es felici, e pensa pri su amico. **Poy** il dormi.

Un **castelle**, plu grand quam un hotel, ma minu grand quam un **borgo**.

Grammatica

---

plu quam, minu quam

- plu quam: >
  - Jonathan es plu grand quam un jurnale. = Jonathan > jurnale (Jonathan es grand, li jurnale ne es grand)
  - Manjar un bifstec es plu bon quam ne manjar un bifstec. = Manjar un bifstec > Ne manjar un bifstec (Manjar un bifstec es bon, ne manjar un bifstec ne es bon)
- minu quam: <
  - Un dom es minu grand quam un castelle. = dom < castelle (Un castelle es grand, un dom ne es grand)
  - Manjar un jurnale es minu bon quam manjar un bifstec. = manjar un jurnale < manjar un bifstec (Manjar un bifstec es bon; manjar un jurnale ne es bon)

plurale (-s, -es)

Li plurale es -s, anc -es.

- -s:
  - Un **libre**. Du, tri, quar...libres
  - Un **loc**. Du, tri, quar...locs.
  - Un **cité**. Du, tri, quar...cités.
- -es:
  - Un **mann**, un **hotel**, un **land**, un **person**. Du, tri, quar **mannes**, **hoteles**, **landes**, **persones**.

del

de + li = **del**.

su

il, it -> su

- Jonathan lee un lettre. It es li lettre de Jonathan. It es **su** lettre.
- Li cité have un muséo. It es li muséo **del** cité. It es su **muséo**.

ili

- Un mann es **il**. Du, tri, quar...mannes es **ili**.
- Un libre es **it**. Du, tri, quar...libres es **ili**.
- Un mann e un libre es **ili**.

vu, vor

- Jonathan manja un manjage. Un person di: "**Vu** manja. Esque **vor** manjage es bon?" (vor = de Jonathan)
- Jonathan pensa pri Dracula. Il pensa: "Dracula, **vu** es un bon mann. **Vor** land es tre bell."

altri

- Jonathan veni de Anglia. Il ne veni de Rumania. Rumania es un **altri** land. (= Rumania ne es Anglia, it es un **altri** land).

lontan

- Jonathan es in li tren hodie, il esset in li tren yer, il va esser in li tren deman. Rumania es **lontan**.

Vocabulary

Libres.

Vide li **carte**. In li carte, London es un cité in li **land** Anglia.

Un **lettre**.

Du amícos.

- altri
- amíco
- anglés, Anglia
  - angl·és
  - Angl·ia
- benevenit

- (bene·**veni**·t)
- borgo: un ne grand cité
- carte
- castelle
- ci
- comensar
- comto: un mann quel have un castelle
- different: ≠
- dormir
- german, Germania
  - german
  - German·ia
- hotel
- ili
- land
- lettre
- libre:
- loc
- lontan
- muséo: un grand dom quel have old libres e cartes
- nómine
- ost
- parlar:
- person
- strade
- su
- un poc: ne mult (1, 2, 3 = un poc)
- veni
- west

Di:

- **ss = s**
  - esset: eset
  - interessant: interesant
- **vocale (a, e, i, o, u) + s + vocale = z**
  - muséo: muzéo
  - quaresim: quarezim

Capitul 5

[Contenete](#) - [Capitul 4](#) - [Capitul 5](#) - [Capitul 6](#)

Quinesim capitul (5.esim capitul)

Quaresim may (= 4 may)

Hodie Jonathan va viagear a Comto Dracula. In li hotel il vide li **hotelero**, e vide un lettre de Comto Dracula in li **manu** del hotelero. Il di al hotelero in german: "Salute, ples **dar** me li lettre." Li hotelero da **le** li lettre.

Un manu.

Poy il **questiona** in german: "Quo es li lettre? Quo Dracula scrit in li lettre?" **Ma** li hotelero di: "Yo ne parla german, yo ne parla german." Jonathan pensa: "**Strangi!** Yer yo parlat con li hotelero in german, e nu il di que il ne parla german! **Pro quo?**" Il **questiona** li hotelero: "Esque vu save qui es Comto Dracula?" ma nu li hotelero ne parla.

Un cruce.

Jonathan pensa: "Strangi! Yo parlat con li hotelero in german. Il **deve** parlar german, ma il di que il ne parla it! Yo deve questionar le plu, ma yo ne have témpor. Yo deve departer."

Nu Jonathan es in su **chambre** in li hotel. Pos un **hora** il deve departer. Ma **vi!** Un old **fémima** venit a su chambre.

Li old fémina: "Pro quo **tu** departe? **Ples** ne departer! Hodíe ne es un bon die! It es un **mal** die, un die con mal **coses**!"

Jonathan: "Yo es bon, yo **ea** vider un amíco. Ples ne parlar pri mal coses."

Li old fémina: "Esque tu ne save que hodíe es li die de **Santo George**? Ye decidu (12) horas li mal coses va venir! Esque tu save u tu ea?"

Jonathan: "No no, old fémina, **omnicos** es bon. Yo es bon, e hodíe ne va venir mal coses."

Li old fémina: "Ples ne departer! Ples ne departer!"

Jonathan: "No, yo deve departer. Ples ne **plorar**."

Un crucifixe.

Li old fémina: "Vi un **crucifixe**. Li crucifixe es **por te**."

Jonathan: "Ah...li **angleses** ne ama crucifixes...ma **mersí**. Ples ne plorar." Jonathan pensa: "In Anglia noi ama **cruces**, ma ne crucifixes. In Rumania li personnes ama crucifixes, ne cruces."

Nu li old fémina ea e Jonathan es sol in su chambre. Il pensa: "Ti loc es strangi! Un old fémina **qui** da crucifixes! Ma yo deve departer."

Un santo.

Grammatica

---

a, al

- a
  - Jonathan esset in Anglia e eat **a** Rumania.
- al (a + li = al)
  - Jonathan parlat **al** hotelero in german, ma li hotelero dit que il ne parla german.

cose

- **coses**:
  - mann, hotel, cruce, crucifixe, angleso, santo...
- ne es **coses**:
  - pensar, plorar, vi, ma, ples...
  - Ili have **un**, **du**, **li**...: un mann, du hoteles, un crucifixe, tri anglosos, li santo...ili es **coses**.
  - Ili ne have **un**, **du**, **li**...: pensar, plorar, vi, ma, ples...ili ne es **coses**.

-ero

Un mann in un hotel es un **hotelero**. Jonathan ea al hotel e parla al hotelero.

qui

Por personnes: **quel** o **qui**

- Un old fémina **quel** da crucifixes
- Un old fémina **qui** da crucifixes

dever

dever + infinitive de un verbe

- Jonathan ne have témpor; il **deve** departer.

- Ma li hotelero save german; il **deve** parlar german!

tu

Li fémina es old, e Jonathan ne es old: li fémina di **tu** a Jonathan. Jonathan ne di **tu** al fémina.

ples

ples + infinitive de un verbe

- Li fémina ne ama que Jonathan departe. Li fémina di: **ples** ne departer!
- Jonathan pensa que li hotelero deve parlar german. Il di: **ples** parlar german!

vi

Vi = vide, it es

- Vi un fémina = Vide, it es un fémina.
- Vi un hotel = Vide, it es un hotel!

·ese, ·eso, ·esa

-eso = un mann qui veni de un land.

- Jonathan veni de Anglia (Angl·ia); il es un angleso (angl·eso).

Por un fémina: ·esa.

Por un person (mann, fémina, o ne save); ·ese

le

il → le

- Jonathan vide li hotelero: il vide **le**.
- Li hotelero da Jonathan li lettre: il da **le** li lettre.
- Jonathan questiona li hotelero pro quo il ne parla german. Il questiona **le**.

omnicos

- Omnicos es bon = ne hay un mal cose (hay deci coses, e deci coses es bon)
- Omnicos es mal = ne hay un bon cose (hay deciquin coses, e deciquin coses es mal)
- Yo save omnicos = ne hay un cose quel yo ne save

Vocabulary

- anglese
- chambre

- cose
- cruce, crucifixe
  - (cruc·e)
  - (cruc·i·fixe)
- dar
- dever
- ear: ear ↔ venir
- fémina: mann ↔ fémina
- hotelero
- le
- ma
- mal: bon ↔ mal
- manu
- mersí
- omnicos
- ples
- plorar: 😢
- pro quo
- questionar
- santo
- strangi
- tu
- vi

Capitul 6

[Contenete](#) - [Capitul 5](#) - [Capitul 6](#) - [Capitul 7](#)

Sixesim capitul (6.esim capitul)

Quinesim may (5 may) – Li Castelle.

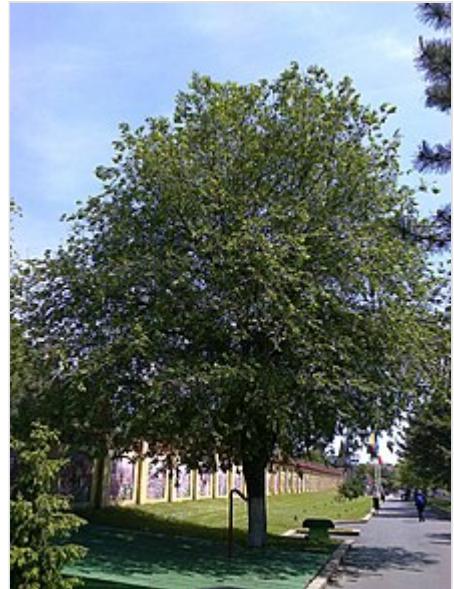
Hodíe Jonathan va ear al castelle de su amíco Comto Dracula. Li viage al castelle comensa nu. Jonathan sta **avan** li **coche** e **atende** li **cochero**. “U es li cochero?” il pensa. “Ah, vi li cochero – il parla con li hotelero. Pri quo ili parla? Yo ne have témpor e yo deve departer.”

Jonathan vide **circum** li coche, e vide mult personnes. Li personnes parla mult, ma il ne **comprende** li personnes. Jonathan pensa: “Pro quo ili es trist? Yo ne es trist. Yo pensa que ci es un strangi loc, ma yo ne es trist.” Il vide que li personnes parla, e **move** li manus. Il vide **lor** manus...quo ili fa **con** lor manus? Ah! Nu il comprende. Ili move lor manus quam un crucifixe. Lor manus ne es crucifixes, ma quandé ili move li manus, lor manus es **quam** crucifixes.

Li cochero veni. Nu comensa li viage. Jonathan **sede se** in li coche. Anc li altri personnes sede se in li coche. Jonathan vide li land circum le, e pensa que it es bell. Hay mult árbores. In **ti** land hay mult **pomes**, e mult **prunes**, pro que hay mult **pomieros** e **prunieros**. Il di: "Mmm! Li pomieros es tre bell, e yo vole manjar lor pomes." Il vide anc **pires**, pro que hay mult **pirieros** in ti land. Il di: "Tre bon! Li pirieros es tre bell, e yo vole manjar lor pires. Yo ama li árbores del forest." Ma li coche continua, e continua...it es un coche tre **rapid!** Pro quo li coche ea **rapidmen?** Il vide li **via**, quel ne es un bon via; it es old. Ma li coche ea rapidmen! "Esque li coche deve ear rapidmen si li via es old e ne es un bon via?" il pensa. Li cochero ama ear rapidmen, il pensa.

Nu li coche ea in un **forest**. Lontan il vide **montes**. Li montes es tre grand, e anc li forest es tre grand. Jonathan pensa pri li montes in Anglia. Il pensa que li montes in Anglia es tre **micri**, plu micri quam li montes in Rumania.

Circum li coche Jonathan vide, **de témpor a témpor**, altri personnes. Ili es personnes de **ti-ci** land. Ti-ci land have different personnes quam li personnes in **ti-ta** land Anglia. Li personnes in ti-ci land **vive** in li forest, ma li personnes in ti-ta land, Anglia, vive in li grand cités. E il pensa pri li cruce e li crucifixe. Yes, li personnes in ti-ci land, Rumania, ama crucifixes, ma li personnes in ti-ta land, Anglia, ama cruces.

Un **árbor**. Quande hay mult árbores, it es un **forest**.

Un **coche**. Li mann in li coche es un **cochero**.

Quel hora it es? It es six horas. Quande Jonathan sedet se in li coche it esset li **matine**. Plu tard venit **midí**. Midí es 12 horas. Poy venit pos-midí; pos-midí es li témpor pos 12 horas. Ma nu it es **vésper**. Quo es vésper? Vésper es li hora quandé li **sole** ne es **alt**, ma **bass**. Nu li sole es tre bass.

Quande Jonathan esset in li coche ye midí, it esset **calid**. Ye midí Jonathan pensat: "Yo **cale**! Yo deve trincar!" Ma nu, quandé it es six horas, li sole es bass, e it ne es calid; it es **frigid**. Nu il pensa: "Yo **frige**! U es li sole?" Quande Jonathan cale, it es calid, e quandé il frige, it es frigid. Jonathan ne vole caler, ma il ne vole anc friger. Il ne amat esser calid, ma nu il ne ama esser frigid.

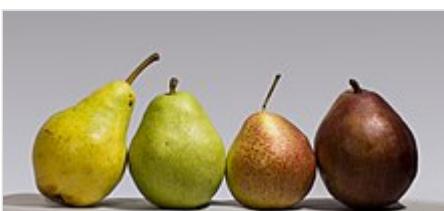
Jonathan di **denov**: "U es li sole?" e il di: "Quande va finir li viage? U es li castelle de mi amíco Comto Dracula?"

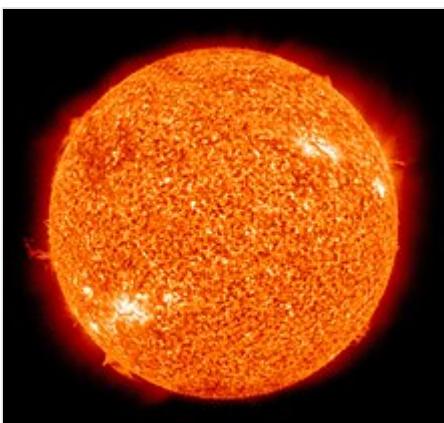
Prunes in un pruniero.

Un pom, ma ne un pomiero.

Quar pires, ma ne un piriero.

Li sole. Li sole es **calid**, ne **frigid**.

Grammatica

---

se

- Jonathan sede **se** = Jonathan sede **Jonathan**.

ti, ti-ci, ti-ta

Quande Jonathan es in Anglia, Anglia es **ti** o **ti-ci**, e Rumania es **ti** o **ti-ta**.

- Jonathan in Anglia: "Yo pensa pri un land. **Ti** land es Anglia."
- Jonathan in Anglia: "Yo pensa pri un land. **Ti** land es Rumania."
- Jonathan in Anglia: "Yo pensa pri un land. **Ti-ci** land es Anglia."
- Jonathan in Anglia: "Yo pensa pri un land. **Ti-ta** land es Rumania."

Quande Jonathan es in Rumania, Anglia es **ti** o **ti-ta**, e Rumania es **ti** o **ti-ci**.

- Jonathan in Rumania: "Yo pensa pri un land. **Ti** land es Anglia."
- Jonathan in Rumania: "Yo pensa pri un land. **Ti** land es Rumania."
- Jonathan in Rumania: "Yo pensa pri un land. **Ti-ta** land es Anglia."
- Jonathan in Rumania: "Yo pensa pri un land. **Ti-ci** land es Rumania."

Jonathan es in li hotel e pensa que su hotel es bon, ma il pensa que li altri hotel es plu bon. Il pensa: "Ti-ci hotel es bon, ma **ti-ta** hotel es plu bon."

·iero

Un ·iero es li árbor de un cose.

men

Adjective: rapid. Adverbie: rapid**men**

- Jonathan es rapid. Il ea **rapidmen**.
- Jonathan es intelligent. Il pensa intelligent**men**.

Ma on posse parla sin -men si on vole: Jonathan ea **rapid**, Jonathan pensa **rapid**, Jonathan scri **bon**.

Vocabulary

- árbor
- atender
- avan
- caler
- calid
- circum
- coche
- cochero
- comprender
- con
- de témpor a témpor
- denov
- finir ↔ comensar
- forest
- friger
- frigid
- lor
- matine
- midí
- mover
- pire
- piriero
- pom
- pomiero
- pos-midí
- prun
- pruniero
- rapid

- seder, seder se
- sole
- trist: trist ↔ felici
- vésper
- via: un long strade

Capitul 7

[Contenete](#) - [Capitul 6](#) - [Capitul 7](#) - [Capitul 8](#)

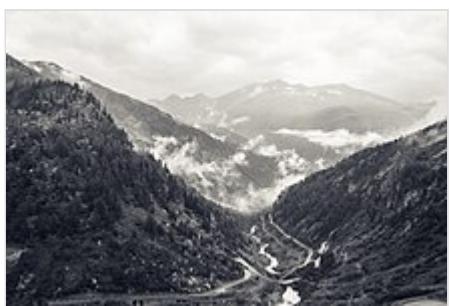
Settesim capitul (7.esim capitul)

Li coche ea, e ea; it **continua** ear. Jonathan vide mult coses **ex** li coche. Il es in li coche, e li coses ne es in li coche; il vide les ex li coche. Il vide cruces, mult cruces. Jonathan questiona li cochero: "Esque yo posse **descender** del coche?" Li cochero: "No. Hay mult **canes**. **Vu** ne posse." Jonathan: "Quo? Hay mult canes?" Li cochero: "Yes. E anc ex li coche, vu va vider mult canes." Li cochero **ride**. Jonathan pensa: "Pro quo il ride?"

Seniores e senioras in un grand dom.

Nu it es **nocte**; ne hay sole. Li coche ea plu e plu rapidmen. Li personnes in li coche di al cochero: "Ea plu rapid!" Jonathan pensa: "Pro quo ear tam rapidmen?" Jonathan vide tre grand montes ex li coche. Jonathan vide que li personnes in li coche es tre **excitat**; ili parla mult. Li personnes in li coche di excitat: "Ea plu rapid!"

Un passe, inter montes.

Nu li coche **halta**. Ili es in un **passe inter** li montes. Jonathan save, que ci il va vider li coche por ear a su amico Comto Dracula ma...u es il? Avan Jonathan es li via, e solmen li via. Li personnes in li coche es felici. Ma Jonathan ne es felici. "Pro quo venir ci u ne hay li coche por ear a mi amico Dracula?"

Un cavallo e un can.

Li cochero parla a un person in li coche: "Noi ha esset rapid. Noi ha venit ci con un hor de **avanse**." Li cochero parlat con un micri voce, ma Jonathan audit le. Jonathan pensa: "Pro quo it es bon **har** venit ci con un hor de avanse?"

Nu li cochero parla a Jonathan con un grand voce. Il di: "Jonathan, li Herr (german: li **Senior**) ne va venir ci hodie. Il va ear a un altri cité, li cité Bukovina. **Fórsan** deman li Herr va venir ci. Fórsan yes, fórsan no. Yo ne save. Noi deve departer."

Jonathan es **trist** e pensa: "Pro quo li Senior Dracula ne es ci? Pro quo yo deve departer?"

Ma, quo es **to**? Li **cavallos** es excitat. Anc li personnes in li coche es excitat. Jonathan vide, e ta il vide un altri coche, plu grand, con quar cavallos. Li nov coche es plu **rich**, e plu grand quam li coche **in quel** Jonathan sede se. Li quar cavallos es **nigri**, e tre grand. In li nov coche Jonathan vide un altri cochero. Li altri cochero es grand, e alt, e have un **barbe**. Li barbe e li **fort** manus del cochero fa Jonathan pensar que il es un tre fort mann. Ma Jonathan ne posse vider li **visage** del altri cochero.

Li altri cochero di: "Tu ha venit ci rapidmen, mi amico."

Li cochero: "Ah...li anglés Herr volet ear rapidmen..."

Li altri cochero: "Yo save, que tu volet ear a Bukovina. Yes, yo save to quo tu pensa. Yo es plu intelligent quam tu. Da me li **bagage** del anglés senior."

Li cochero da li bagage de Jonathan al altri cochero. Li altri cochero es tre fort; Jonathan vide que il es fort quande il vide su manus. Li altri cochero prende li bagage con su fort manus, e tre rapidmen li cose es finit.

Nu Jonathan sede se in li altri coche. Hodíe ha esset un long die por Jonathan. Ma nu comensa li altri viage.

Il ride.

Grammatica

---

har

Har + altri verbe + -t

- Jonathan **es** in Rumania. (nu il es in Rumania)
- Jonathan **es** **set** in Rumania. (nu il ne es in Rumania)
- Jonathan **ha** **es** **set** in Rumania. (il **es** **set** in Rumania, e il nu **es** in Rumania)

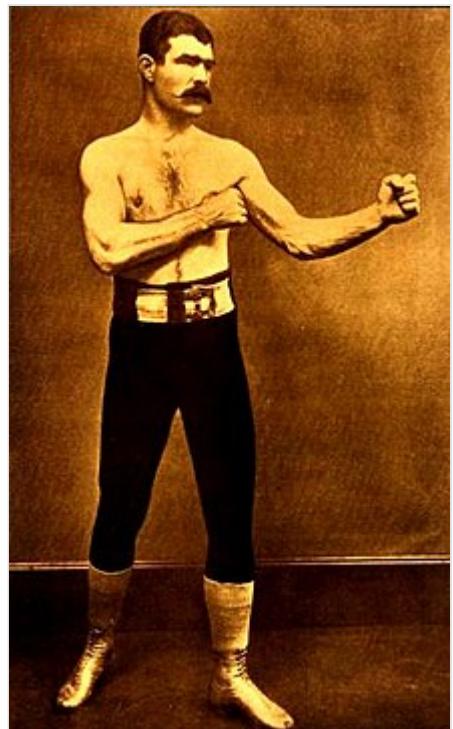

Li coche es tre rich.

-t quam adjective

Un verbe in -t es anc un adjective.

- Li viage excita Jonathan. Il es excitat.
- Il haltat li coche. Li coche es haltat.
- Il continuat li viage. Li viage es continuat.

Il es tre fort.

Vocabulary

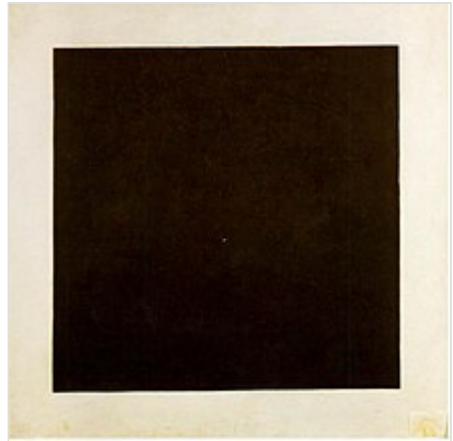

- avanse
- bagage
- barbe
- can
- cavalle (cavall-o, cavall-a)
- continuar
- descender
- ex
- excitat

- verbe: excitar

- fórsan
- fort
- haltar
- har
- inter
- nigri
- nocte
- passe
- rich
- rider
- to
- trist
- u
- visage

Nigri.

Capitul 8

[Contenete](#) - [Capitul 7](#) - [Capitul 8](#) - [Capitul 9](#)

Ottesim capitul (8.esim capitul)

Nu Jonathan sede in li grand coche con li cochero. Li cochero parla in **excellent** german: "Li nocte es frigid, mi Herr (senior). Ta es **aquavite**, un trincage fat ex prunes. Ples trincar it, si vu vole trincar."

Jonathan ne trincat. Ma il pensat que it esset bon, que il havet aquavite **a trincar**. Jonathan atende e pensa pri li viage.

Li coche ea rapidmen. Poy, li cochero **torna** li coche (il tornat it un **vez**). E il torna li coche – du vezes. Quo? Il torna li coche...tri veces! Il torna it ancor un vez, e ancor un vez. Jonathan pensa: "Esque noi ne **passa** li **sam** via, un vez e **ancor un vez**? Quam strangi!" Ma Jonathan ne questionat li cochero, qui es tre grand, e tre fort.

Jonathan questiona **se** quel es li hora. Il vide su **horloge**. Li **horloge** monstra li témpor: it es decidu horas. Ah...decidu horas, it es **mi-nocte**. Jonathan save que li personnes in Rumania ha parlat le pri mi-nocte, pri decidu horas, e ili dit que decidu horas es un mal témpor.

Nu Jonathan audi un **son**, li son de mult canes. Li son es tre grand! Li canes di: Ulu! Ulu! Yes, li canes **ulula**. Li cavallos ne ama que li canes ulula. Poy Jonathan **audi** li **ululada** de lupos. Li ululada del lupos es mem plu grand quam li ululada del canes. Li cavallos vermen ne ama que li lupos ulula.

Li cochero di al cavallos: "**Esse** calm." E li cavallos calma se. Li cavallos es calmat, e continua ear.

Nu Jonathan vide un forest: il vide mult árbores, e save que it es un forest. E il audi li **vente**. Anc li vente di: Ulu! Ulu! Ci in li forest, mem li vente ulula. Jonathan ne ama li ululada del vente.

Nu Jonathan vide un altri cose: li **nive**. It es **vermen** frigid! On vide li nive **solmen** quandе it frige.

Quo fa li cochero? Il **conducte** li coche. Il ne parla pri li lupos, il ne parla pri li monte, il solmen conducte li coche. Ma un vez Jonathan vide un **blu flamme**, e li cochero halta li coche e ea vider it. Plu tard Jonathan vide li flammes, un vez, du vezes, mult vezes. Jonathan ne save quo es li blu flammes.

Hay **nubes**, e Jonathan ne posse vider li lune.

Un **horloge**.

Un vez li cochero halta li coche e ea lontan. Nu Jonathan es sol con li cavallos. Il vide li lupos ancor un vez. Li lupos ne ulula; ili es **silent**. Jonathan vide li **lune**, e pensa: "U es li cochero? Pro quo il ne veni?" Li cavallos ne ama li silent lupos.

Vidente li lune, li lupos comensa ulular. **Audiente** li ululant lupos, li cavallos comensa mover. Jonathan **frappa** li coche. **Frappante** li coche, il di: "U es vu, cochero? U tu ha eat?"

Jonathan audi un voce; it es li cochero. Li cochero di: "**For**, lupos!" E li lupos **forea**; nu li lupos es for e Jonathan ne vide li lupos. **Vidente** li **movent** cochero, il pensa: "Li cochero es vermen, vermen fort."

Li coche continua. Nu **on** ne posse vider li lune, pro que hay **nubes**. Jonathan sede se in li **continuant** coche. Li coche ea plu alt, e plu alt. **Vidente** li nubes, e **pensante** pri li viage, Jonathan nu vole dormir.

Nu Jonathan save **nequo** plu. Il comensa dormir, e ne save quo fa li cochero. Li **dormient** Jonathan ne vide que li coche ha venit al castelle de Dracula.

Li trincage aquavite.

Grammatica

Verbes con -nt

Verbes con -nt es adjectives.

- verbes in ar: -ant
- verbes in er: -ent
- verbes in ir: -ient
  - Jonathan scri. Yo vide li **scrient** Jonathan (= Yo vide Jonathan, qui scri).
  - Jonathan interess**a** le. Il pensa que Jonathan es **interessant**.
  - Li du libres difere se. Ili es **diferent**.

Li montes es **blu**.

Un **flamme**.

In plu, -nt posse continuar li verbe.

- Yo esset scrient mi jurnale quando il venit. (= Yo scrit e scrit mi jurnale quando il venit.)

Verbes con -nte

Verbes con -nte es adverbs.

- verbes in ar: -ante
- verbes in er: -ente
- verbes in ir: -iente

- Vidente li cité, yo pensat que it esset tre bell. (= yo videt li cité e pensat que it esset tre bell)

Verbes con -nt e verbes con -nte

-nt e -nte es different. Vi:

- nt
  - Li **dormient** Jonathan ne videt li castelle. (Jonathan, qui dormit, ne videt li castelle)
- nte
  - **Dormiente**, Jonathan ne videt li castelle. (Jonathan dormit e ne videt li castelle)
- nt
  - Li du **manjant** mannes videt le. (Li du mannes, qui manjat, videt le)
- nte
  - **Manjante**, li du mannes videt le. (Li du mannes manjat e videt le)

Li lune.

vez

- Yo scrit, poy yo scrit, poy yo scrit. Yo scrit **tri vezes**.
- Il trincat li trincage. Poy il trincat un altri trincage. Il trincat **du vezes**.

Ancor un vez = In vez in plu

- Il trincat du vezes. Poy il trincat **ancor un vez**. Il trincat tri vezes.

se

- Jonathan questiona li mann: "Esque tu ne parla german?"
- Jonathan questiona se: "U es li castelle?" (Jonathan questiona se = Jonathan questiona Jonathan)

on

On = un person, mult personnes, yo, tu, etc.

- **On** parla german in Germania. = **Li personnes** parla german in Germania.
- **On** ne deve trincar in li coche. = **Tu** ne deve trincar in li coche, **persones** ne deve trincar in li coche.

esse

Quande on vole que un person fa un cose:

- verbes in -ir: -i

- verbes in -ar: -a
- verbes in -er: -e

Anc li verbe esser (ess.er -> ess.e). **Esse** calm! **Esse** felici!

vermen, solmen

Vermen es ver + men. Solmen es sol + men.

- Ver: Jonathan vide li flammes e pensa: "Esque yo dormi?" Ma no, it es ver.
  - Vermen: tre. Jonathan vermen ne amat li lupos.
- Sol = un. Il es sol. (Il ne have amicos con se)
  - Solmen: Yo vole solmen dormir. (Dormir es li sol cose quel yo vole)

-age

verbe + age = li cose quel on (verbe)

- trinc·ar -> trinc·age
- manj·ar -> manj·age

Vocabulary

- aquavite
- blu
- conductor
- esse
- excellent
- flamme
- for
- frappar
- horloge
- lune
- mi-nocte
- nequo = 0 coses (ne + quo)
- nube
- passar
- sam: ↔ different
- se
- silent
- solmen
- trincage
- ulular
  - ululada: ululada es ulular e ulular.
- vermen

■ vez

Capitul 9

[Contenete](#) - [Capitul 8](#) - [Capitul 9](#) - [Capitul 10](#)

Ninesim capitul (9.esim capitul)

Li coche sta avan li castelle con li dormient Jonathan. Ma **pos** un moment il ne dormi: il es **vigil**. “Quo! Yo es avan li castelle!” il pensa. Il vide li castelle in li nocte, e it **sembla** tre, tre grand. Li castelle sembla esser interessant; it interessa le. Ma it es nocte, e Jonathan ne es tre felici; il pensa pri li lupos e li mal coses **durant** li viage. Ma Jonathan es un poc felici, pro que il ha **arivat** al castelle. Il pensa pri manjage e trincage, e pri dormir in un bon **lette**.

Un scaliere.

Pensante ti coses, il vide li **porta**. **Qualmen intrar?** Li cochero es for, Jonathan es sol, e li porta es grand. Pensante ancor un vez pri li fort cochero, il vide li porta. Quo far? Li porta es silent, e it es **grandissim**. Stante avan li porta, Jonathan pensa pri quo far. Jonathan pensa: “Esque yo dormi?” Ma no, Jonathan save que il ne dormi.

Un gallino.

Jonathan sta avan li porta; il ne sta **detra** li porta. Avan li porta es li nocte; detra li porta es li castelle. Ma nu Jonathan audi un son detra li porta: KRRRRR.....CHIKKK.... Li porta **aperte se** (un person aperte li porta).

Detra li porta, Jonathan vide un mann. Il es alt, old, e have un long blanc **mustache** (ne un barbe). It es li Comto Dracula.

“Benevenit, Jonathan! Ples intrar!” di Dracula. Dracula **prende** li manu de Jonathan. Oh! Anc Dracula es fortissim, e su manu es frigid. Jonathan di a se: “Ti manu de Dracula ne sembla **vivent**; esque il vive? It sembla **mort!** ...no, ne fa **stupid** pensas, Jonathan! Il vive; il es un mann. Il es un vivent mann.”

Jonathan manja galline con **caseo**.

Dracula continua parlar: “Yo es Dracula, e benevenit a mi dom. Li nocte es frigid, e vu deve manjar, e vu deve dormir. Ples dar me vor bagage.”

Jonathan: “Mi bagage? Ma vu es un senior, e in vor castelle hay altri personnes qui...”

Dracula: “No, vu es mi amico, e mi personnes dormi. Ples dar me vor bagage.”

Dracula comensa ear con li bagage; Jonathan **sequē** le. Li castelle es vermen grand, e sequente Dracula Jonathan vide mult coses: **scalieres**, e **fenestres**, e altri coses. Nu ili sta avan un grand porta. Dracula aperte li porta, e ili vide un chambre. In li chambre Jonathan vide un **foy** (foy es mult flammes), e **aqua**. Jonathan vole lavar se con li aqua, pro que li viage esset long.

Un foy.

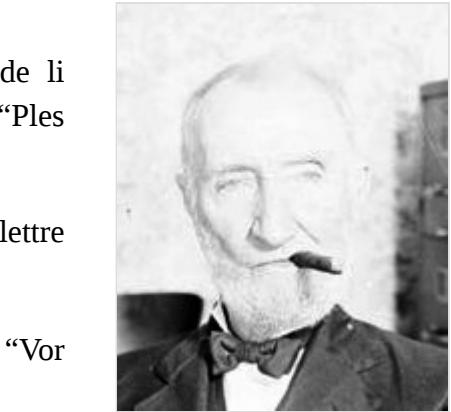
Dracula di: “Ples **lavar vos** con li aqua. E pos har lavat vos con li aqua, ples venir in li altri chambre por manjar.”

Jonathan pensa: “Oh, hay manjage! Yo deve lavar me rapidmen. Yo vermen vole manjar.”

Plu tard, pos har lavat se, Jonathan intra li altri chambre. Il vide li manjage. Dracula sede se avan un grand foy. Il move su manu e di: “Ples manjar. Yo ha ja manjat.”

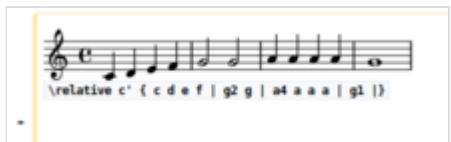
Jonathan di: “**Ante que** yo manja, yo have un cose a dar vos. Vi un lettre de London. Mi **chef** ha scrit li lettre.”

Dracula aperte li lettre, lee it, e es felici. Il da li lettre a Jonathan e di: “Vor chef dit bon coses pri vos. Nu anc vu posse leer li lettre.”

Li mann fuma un **cigare**.

Jonathan lee li lettre e vide que yes, su chef in London ha scrit bon coses pri Jonathan. In li lettre li chef de Jonathan scrit que Jonathan es intelligent, un bon mann, e silent. Nu Jonathan pensa pri pro quo il es in li castelle de Dracula. Il es in su castelle pro que Dracula dit que il volet **comprar** domes in London. Dracula have mult **moné** e vole comprar domes, e il scrit lettres al **firma** de Jonathan diente: “Ples **auxiliar** me comprar domes in London.”

Audi les! Ili fa **musica**.

Nu Dracula monstra li manjage: it es **galline** con **caseo**. Durant que Jonathan manja, li Comto questiona le pri li viage. Li Comto vole saver mult coses pri Anglia, pri li viage, e Jonathan. Pos har manjat, li Comto da le un **cigare**, e Jonathan prende it. Ma Dracula di le que il ne **fuma** cigares, e Jonathan fuma li cigare sol. Jonathan vide Dracula ancor un vez e pensa: ti mann es tre, tre **blanc**, e tre fort. Un blancissim, e fortissim mann.

Nu li du mannes es silent. Jonathan vide **éexter** li fenestre; li matine va **strax** arivar. Ma Jonathan posse ancor audir li ululada del lupos. Dracula di: “Audi les! Ili fa **musica!**” Jonathan pensa que Dracula ha dit un strangi cose.

Dracula continua: “Ah, vu es un **citeano**, vu veni de un cité. Li citeanes ne posse comprender. Ma bon – vu ha fat un long viage, e vu deve dormir. Deman yo have mult coses a far. Yo va vider vos plu tard.”

Nu Jonathan intra su chambre. Il scri in su jurnale: "Ante du hores yo esset in un coche. Nu yo es in li castelle. Pos du hores yo va esser dormient, pro que yo va strax dormir." Il scri plu coses, e poy il dormi.

Grammatica

Quin questiones

- U?
- Qui?
- Quo?
- Quande?
- Qualmen?
  - Qualmen = Qual + men

·issim

·issim = tre, tre

- Grand -> grandissim
- Fort -> fortissim

pos, ante

pos (tépor), ante (tépor)

- Ante un die il ne savet, ma pos hodíe il va saver.

pos que, ante que

- Yo videt un mann. Poy il dit "salute". **Ante que** il dit "salute", yo videt le.
- Yo dat li moné. Poy, yo manjat. **Pos que** yo dat li moné, yo manjat.

pos har + -t

- Yo scrit mi jurnale. Poy, yo dormit. Pos **har scrit** mi jurnale, yo dormit.

durant, durant que

durant + tépor:

- Durant li viage, Jonathan videt li árbores.
- Durant un hor il pensat pri nequo.

durant que: verbe + durant que + verbe

- Il scrit su jurnale. Il pensat pri Rumania. Il scrit su jurnale **durant que** il pensat pri Rumania.

Vocabulary

Jonathan stat avan li
porta.

Un **fenestre**.

Un mann con un
blanc mustache.

Dracula have mult
moné.

Esque Dracula es
mort o vivent?

- arivar
- aqua
- auxiliar
- blanc
- caseo
- chef
- cigare
- citean·o, ·e, ·a
  - (cité·an·o)
- comprar
- detra
- durant
- éxter ↔ in
- fenestre
- firma
- foy
- fumar
- gallin·e, ·o, ·a
- intrar
- lavar se

- lette
- moné
- mort
- musica
- mustache
- plu tard
- porta
- pos
- prender
- scaliere
- semblar
- sequer
- strax: nu, pos ne mult témpor
- stupid ↔ intelligent
- vigil ↔ ne dormient
- vivent

Capitul 10

[Contenete](#) - [Capitul 9](#) - [Capitul 10](#) - [Capitul 11](#)

Decesim capitul (10.esim capitul)

Jonathan ha bon dormit, e it es pos midí. Il **avigila se**, lava se, e intra li chambre in quel il e li Comto manjat. Ta il trova un frigid **dejuné** (un dejuné es li manjage quel on manja in li matine). Ma il trova anc **café**, e li café ne es frigid; it es calid. Il vide un micri lettre u es scrit:

“Yo va esser for durant un témpor. Ples ne atender me. – D.”

Jonathan pensa: “Bon! On manja!” E il manja.

Pos har manjat, Jonathan vole **trovar** un person qui **netta** li table. Ma...**null** personnes! Jonathan es sol in li castelle. Il comensa ear e vider li altri chambres. Sur li table es mult bell coses. Nu il pensa que anc su lette es tre bell. Dracula deve esser tre, tre rich. Il vide coses in **aure**, e **argente**. Ma in li coses il ne posse trovar un **spesul!** Il vide **aurin** tasses, ma null spesul. Il vide **argentin** tables, ma null spesul! Tre **comic!** Jonathan ride.

Jonathan intra un altri chambre...bonissim! Il trovat to quo il **serchat**: libres. E inter li libres il trova mult libres scrit in anglés. Mult libres es pri Anglia: li **historie** de Anglia, li **geografie** de Anglia, e mult altri coses. Jonathan vide que li Comto ha **aprendet** mult pri li historie e li geografie de Anglia. To es bon.

Nu Dracula intra li chambre. Dracula di: “Mi amico! Vu ha trovat mi libres pri Anglia. Yes, yo vole saver omnicos pri Anglia. Yo ne ha esset in Anglia ma yo pensa que yo ama vor land. Yo vole vider li strades in London, e vider li mult personnes, yo vole viver con it, e vider quo it es. Ma **vé!** Li lingue anglés yo ha aprendet solmen leente libres.”

Jonathan: “Ma Comto, vu parla li lingue anglés tre bon!”

Dracula: “Mersí, ma yo ha aprendet solmen li grammatica e li **paroles**. Ma yo ne parla it bon.”

Jonathan: “Ma vu parla it vermen tre bon.”

Dracula: “Yes, ma si yo **vell esser** in London, li personnes ne vell pensar que yo es un angleso. Ili vell vider me e pensar: “Ti mann es un **foreno**.” Yo vole parlar plu bon anglés, u li personnes ne pensa que yo es un foreno. Ples dir me quande yo ne parla bon anglés; yo vole plu aprender.”

Li porta es **serrat**.

Moné ex **aure**.

Jonathan: "Tre bon, yo va auxiliar vos aprender plu bon anglés."

Dracula: "Mersí! Vu va esser in mi castelle **un bon témpor**. Noi have mult coses a far. Ah, yo deve dir vos un important cose: vu posse ear u vu vole in li castelle, **except** li **serrat** portas. Li portas es serrat, pro que...pro que hay coses pri quel vu ne deve saver in li castelle. Vu comprende?"

Jonathan: "Yes, **naturalmen.**" (Jonathan volet que li Comto save que il bon comprendet.)

Dracula: "Yes, in Transylvania u noi es, li coses es different. Transylvania ne es Anglia, e vu va pensar que li coses ci es strangi. Ma vu ha ja videt mult strangi coses, ne ver?"

Jonathan: "Yes, naturalmen! Mult strangi coses."

Argentin coses (coses ex argente).

Grammatica

---

it e to

- Jonathan trovat un libre. **It** es bon. = Li libre es bon.
- Jonathan trovat un libre. **To** es bon. = It es un bon que il trovat un libre.

To quo = li cose quel

vell

vell + infinitive (scrir, pensar, vider...)

- Dracula ne es in Anglia. Il pensa: si yo **vell esser** in Anglia, yo **vell...**
- Jonathan vole leer li libres, ma ne have témpor. Il pensa: "Si yo **vell haver** li témpor, yo **vell leer** li libres."

-in

.in

- argent·e -> argent·in (fat de argente)
- aur·e -> aur·in (fat de aure)

except

Li unesim mann es grand, li duesim mann es grand, li triesim mann es micri, li quaresim mann es grand.
Li mannes es grand, **except** li triesim mann.

foreno

Ti-ci parol veni de for·en·o. Un person qui es for de un land es un forene (foreno, forena).

questiones

On posse questionar con:

- esque
  - Vu comprende. -> Esque vu comprende?
  - Yo es in li chambre. -> Esque yo es in li chambre?
- con ?
  - Vu comprende. -> Vu comprende?
  - Yo es in li chambre. -> Yo es in li chambre?
- con verbe in avan
  - Vu comprende. -> Comprende vu?
  - Yo es in li chambre. -> Es yo in li chambre?

Esque = Es it ver **que**

Vocabulary

- aprender
- argente
  - argentin
- aure
  - aurin
- avigilar se
- café
- comic
- decesim: deci + esim = decesim
- dejuné
  - verbe: dejunear
- except
- foreno
- geografie: montes, passes, landes...
- historie: Anglia in 1767, Germania in 1850, Rumania in 1820...
- naturalmen
  - = natural + men
- nettar

- null = 0
  - nullcos = nequo (nullcos ↔ omnicos)
- parol: "Il trovat to quo il serchat" es six paroles. Il = 1, trovat = 2, to = 3, quo = 4, il = 5, serchat = 6
- serchar
- serrar
- trovar
- vé! : Quande li coses ea mal, on di **vé!**

Capitul 11

[Contenete](#) - [Capitul 10](#) - [Capitul 11](#) - [Capitul 12](#)

Deciunesim capitul (11.esim capitul)

Li **parlada** inter Jonathan e Comto Dracula continua. Jonathan vole saver un cose. Il di: "Dracula, yer yo videt un blu flamme. Quo it esset?"

Dracula: "Li blu flamme es un flamme quel on posse vider solmen un nocte in li **annu**. Li blu flamme es li loc u on posse trovar un **tresor**. In mi land li historie es long. Mult personnes vivet in it, mult rich personnes, e nu ili es mort. Li personnes qui nu es mort havet mult tresor."

Jonathan: "Alor pro quo li personnes ne sercha li tresor in ti nocte del annu?"

Dracula: "Pro que ili es stupid! Li nocte quande hay li blu flammes, ili ne vole ear for. Ili ne ama li blu flammes. Anc vu ne ama li blu flammes, ne ver?"

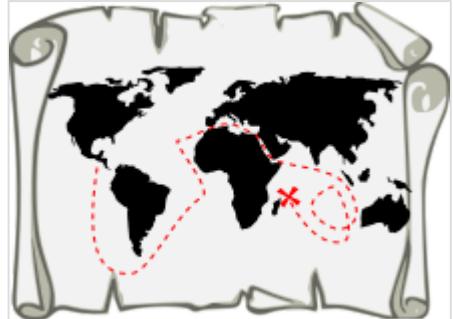
Jonathan: "To es ver. Yo ne vole ear for quande hay li blu flammes. Ili es strangi."

Dracula: "**Adver.** Bon, parla me pri London e mi dom in London. Yo vole saver **qual** es mi dom in London."

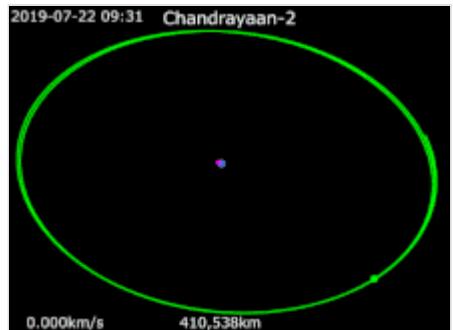
Jonathan: "Bon, un moment. Mi libres es in mi chambre." Jonathan ea a su chambre, e sercha su libres, e trova su libres. Il **retorna** e parla a Dracula pri su dom. Dracula es tre intelligent; il es intelligentissim. Dracula questiona Jonathan mult vezes, e il sembla saver mult coses pri London.

Dracula: "Yo have un question, Harker Jonathan...ah, **pardon**, Jonathan Harker. In Rumania on di li **surnómine**, poy li nómine. Vor surnómine es Harker. Bon, ancor un vez...Jonathan Harker. Di me, esque li dom es old?"

Jonathan: "Yes, it es ancian de settcent (700) annus, yo **crede**. Li nómine del dom es *Carfax*. Carfax va esser li dom de Comto Dracula in London. It es tre grand. **Circum** li dom hay mult árbores, e aqua. In li **circumité** es un **asil** por **lunaticos**."

On usa un land-carte por trovar li tresor.

It viage **circum**.

Un **asil** por **lunaticos**.

Dracula: "Un asil por lunaticos? Alor, un dom por strangi personnes?"

Jonathan: "Yes, un asil es un dom e un lunatico es un strangi person. Ma li altri coses es bon."

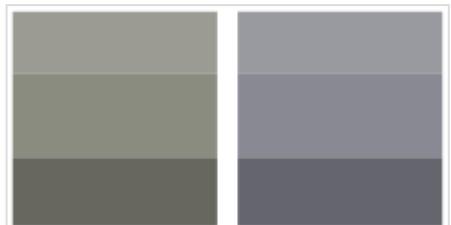
Dracula: "No, yo ne have problemas con lunaticos qui vive in un asil. Yo pensa que li dom es bon. Yo ama old domes, ancian domes. Anc yo es tre old...un moment! Yo va retornar."

Jonathan atende, e atende.

Jonathan atende plu, e pos un o du hores, Dracula retorna.

Dracula: "Ah, vu labora ancor! To es bon, ma vu deve manjar. Yo...ha **ja** manjat. Ma noi posse parlar durant que vu manja." Jonathan manja durant que Dracula questiona le. Dracula questiona le pri omnicos. Ili parla durant hores e hores. Ma nu ili audi li son de un gallino.

Dracula: "Ah! Li matine va strax arivar. Vu es **fatigat** e li témpor ha venit por dormir. **A revidentie!**"

Li ciel es **gris**.

Jonathan intra su chambre e vide li ciel. It es **gris**. Il pensa pri quo Dracula hat fat. Quande li matine venit, il hat dit "a revidentie", quel es vider ancor un vez...vider es li cose vider, e revider es li cose vider ancor un vez. "Alor, yo va vider le deman, e ancor **posdeman**. Pro quo il di "a revidentie" quandé veni li matine? Esque Dracula ne ama li matine? Tre strangi..." Vidente li gris ciel, il dormi.

Grammatica

·ada, ·ida

Un **parlada** es parlar e parlar, o li cose parlar.

- verbe in ·ar: ·ada
- verbe in ·ir: ·ida
- verbe in ·er: ·ida
  - ear: eada.
  - exear: exeada.
  - venir: venida.

Durant li viage, ex li coche Jonathan videt li eada e venida de mult personnes.

qual e quel

Qual e quel es different. Pensa pri 1) un **grandissim** dom, 2) un **grand** dom, 3) un **micri** dom, 4) un **micrissim** dom.

- qual: qual es li cose?

- **Qual** es li duesim dom? It es grand.
- **Qual** es vor dom? It es micri.
- quel: quel cose it es?
  - **Quel** dom es micrissim? Li quaresim dom.
  - **Quel** es vor dom? Li dom ta.

anteyer, yer, hodíe, deman, posdeman

Hodíe es 5 may. Yer esset 4 may, e anteyer esset 3 may. Deman va esser 6 may, e posdeman va esser 7 may.

re-

Yo videt un tresor: yo videt it un vez. Poy yo revidet it (yo videt it ancor un vez).

ntie

Esque vu ancor save ·nt por verbes? Noi va revider li verbes:

- verbes in ·ar: ·ant
- verbes in ·er: ·ent
- verbes in ·ir: ·ient

·ntie es ·nt + ·ie.

- verbes in ·ar: ·antie
- verbes in ·er: ·entie
- verbes in ·ir: ·ientie

Vid·er → vid·ent → vid·ent·ie = videntie, li cose vider. "A revidentie" = "al témpor quandé on revider."

Silent → silent·ie (esser silent), excellent·ie (esser excellent)...

circum, circumité

·ité es mult coses.

- circum li dom
- li circumité: li coses circum li dom (li altri personnes, li altri domes...)

Vocabulary

- ancian: oldissim
- adver: it es ver
- annu: 365 dies
- asil
- circum
  - circumité

- creder: creder es ne saver ma pensar que un cose es ver
- fatigar
- ja
- lunatico
- pardon
- retornar: venir ancor un vez
- surnómine
- tresor: mult moné e rich coses

Capitul 12

[Contenete](#) - [Capitul 11](#) - [Capitul 12](#) - [Capitul 13](#)

Deciduesim capitul (12.esim capitul)

Nu Jonathan ha esset in li castelle de Dracula **quelc** dies. Il nu pensa que li castelle es strangi. Il fa li sam coses con Dracula: il parla con Dracula li nocte, e dormi li jorne.

Vi li strangi coses. Li unesim cose: mult portas es serrat! Quande Dracula ne es con le, il vole aperter un porta – ma li porta es serrat! E il vole aperter un altri porta – serrat!

Vi li duesim cose: in li castelle hay solmen il, e Dracula. U es li personnes qui **labora** por Dracula? Pos li manjage, Jonathan sercha li person quel netta, ma il ne vide un person. Un vez il videt Dracula nettant li lette. E un vez il videt Dracula nettant li table! Pro quo il netta les **self**? Comto Dracula es rich, il es un senior, pro quo il netta li table e netta li lette self?

Ti coses es mal coses. Ma hay un plu mal cose. Li **max** mal cose esset li die quand Jonathan esset in su chambre, **rasant**. Il havet un micri **spegul**, e usat it por rasar. Un die il videt li spegul e dit a se self: “Jonathan, vu have un micri barbe. Vu deve rasar.” E il comensat rasar se con li rasuore. E durant que il rasat se, il videt solmen se self, e li chambre. Ma pos un moment il videt Dracula detra le! Ma il ne videt Dracula in li spegul...pro quo Dracula es detra le ma ne in li spegul? Il vide li spegul ancor un vez e il ne posse vider Dracula, solmen se self.

“Ah!” il di, e il vide su **col**: ta es **sangue**. Li rasuore ha fat le **sanguar**.

Dracula, qui es detra Jonathan, vide li sangue; il vide que li rasuore ha fat Jonathan sanguar. Tre rapidmen, li manus de Dracula vole prender li col de Jonathan. “Dracula, quo tu fa?” il di.

In ti moment Dracula vide li crucifice de Jonathan, e nu li manus de Dracula ne vole prender li col de Jonathan. Dracula ne es felici. Il di: “Quo? Jonathan, vu deve ne sanguar vos con li rasuore! In Rumania it es un malissim cose far se sanguar...plu mal quam in Anglia, vu save. Yo save. Li spegul es li problema!”

Li manus de Dracula prende li spegul, e il **jetta** li spegul for, **tra** li fenestre. Nu Jonathan have null spegul. Dracula di nequo plu, e exea li chambre. Jonathan es sol.

Null exeeda ex un prison.

On rasa se con un **rasuore**.

Jonathan, sol, **vade** in li castelle. Il vide portas, serrat portas, e fenestres. Il questiona se quo es for li castelle, tra li fenestres. Ma tra li fenestres il vide que it es tre, tre alt – li castelle es sur un monte. E il ne save qualmen ear for! **Alor...**li castelle es un ver **prison!**

Il jetta.

Grammatica

---

max

bon, plu bon, max bon. Max bon = ne hay un altri cose quel es plu bon.

- Li chef de Jonathan es plu old quam Jonathan. Ma Dracula es li max old person.

tra

Dracula es in li chambre. Li spegul es in li chambre. Dracula jetta li spegul, quel ea **tra** li fenestre; nu it es **éexter** li fenestre.

Li manu **sangua**; on posse vider sangue.

Vocabulary

- alor
- col
- jettar
- journe ↔ nocte
- laborar
- max
- prison
- quelc: plu quam un, ma ne mult
- rasar (ras·ar)
- rasuore (ras·uore)
- sangue (sangu·e)
- sanguar (sangu·ar)
- self: sol, ne altri personnes
- spegul
- tra
- vader: ear (vader es un poc plu rapid, plu fort eada)

Un **spegul**...ma u es Dracula?

Parlada

Vi quelc lítteres quel on deve saver.

- c: **k**, ma **ts** avan **i** e **e**.
  - castelle (kastéle), col (kol), cité (tsité), cent (tsent).
- s: **s**, ma **z** inter du vocales (vocales es a, e, i, o, u)
  - self (self), sol (sol), prison (prizón), rasuore (razuóre)
- x: ks
  - ex (eks), excellent (ekstsellént).

Capitul 13

[Contenete](#) - [Capitul 12](#) - [Capitul 13](#) - [Capitul 14](#)

Decitriesim capitul (13.esim capitul)

Nu Jonathan pensa que il es un **prisonario**. Quo far? Qualmen ear for? Il save que li Comto save que il es un prisonario. **Dunc** quandé il vide Dracula, il es sempre **calm**. Quande Dracula questiona le: “**Qualmen vu standa?**” il di sempre “Yo standa bon, mersí. E vu?” e ili fa mult parladas. Ma quandé Dracula ne es con le, Jonathan sercha e sercha qualmen ear for.

Jonathan pensa pri li cochero. Si Dracula vive sol, esque Dracula self ne esset li cochero? Si yes, esque Dracula posse far lupos ulular con su manu e con su voce?

Jonathan pensa pri su crucifixe. Il pensa: “It es strangi que yo am ti crucifixe. In Anglia noi ne ama **les**, ma ci, yo ama it. Quande yo vide li crucifixe yo es calm. Li fémina qui dat me li crucifixe es vermen un bon fémina!”

Li nocte, Jonathan e Dracula havet un longissim parlada. Dracula parlat pri li historie de su land, e quandé il parlat il esset tre excitat. Il prendet coses con su fort manus durant que il parlat, e Jonathan pensat que su manus es fortissim.

Dracula: “Noi Szekelys ha fat mult coses durant li historie de Rumania. Noi Szekelys es tre, tre fort.”

Jonathan: “Un quo? Un Sz...s...Szekely? Ah, un Szekely es un hungaro! Vu es hungar?”

Dracula: “No, li Szekelys ne es hungares! Noi es **simil**, ma different. Un Szekely es plu fort. Noi **luctat** contra Turkia. E noi luctat contra altri landes. Li sangue de Dracula, li sangue de un Szekely, es fortissim. Vu deve saver it.”

Un altri die Dracula questiona Jonathan pri altri coses. Il di: “Jonathan, yo save que vu auxilia me comprar mi dom in London. Vu auxilia me, e vu es mi **auxiliator**. Vi mi question: esque un person posse haver du auxiliatores, o tri o plu auxiliatores?”

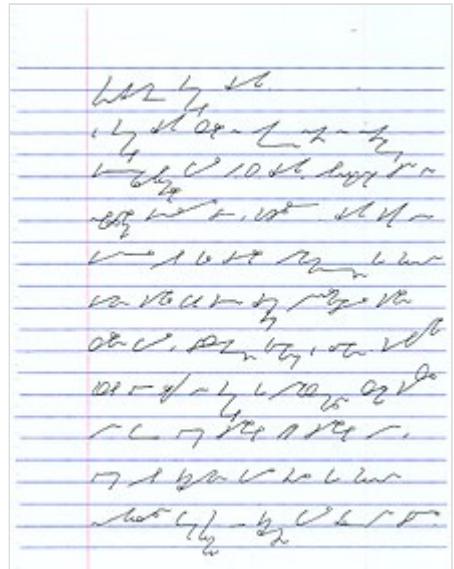
Jonathan: “Yes, vu posse haver plu quam un auxiliator. Un auxiliator es possibil, du auxiliatores es possibil, e mult auxiliatores es possibil.”

Mult personnes **lucta**.

Ti-ci loc es **dangerosi**. On deve vider circum se.

Li **stenografie** es tre rapid, e altres ne posse leer it.

Dracula: "Tre bon. E esque it es possibil far coses **sin** un auxiliator?"

Jonathan: "Yes, vu posse far vor coses sin un auxiliator, si vu vole. Vu es li rich mann e rich mannes have coses **queles** ili vole far self."

Nu Dracula sta e di: "Jonathan, vu va viver con me durant un **mensu** (un annu es 12 mensus). Vu comprende?"

Jonathan pensa: "Oh, no! Sol con Dracula durant un mensu!" ma il es calm e di: "Un tre bon idé! Yo va esser felici viver ci por un mensu." (por un mensu = durant un mensu)

Dracula: "Nam vu va esser ci por un mensu, vu deve scrir lettres a vor amicos. Ci vu vide papere – ples scrir lettres a vor amicos."

Jonathan save que Dracula va leer su lettres. Il have un idé: il va scrir un lettre a su chef Hawkins, e scrir solmen coses quam "Yo standa bon in li castelle de Dracula. Qualmen vu standa? A revidentie!"

Ma a Mina, su **amata**, il va scrir in **stenografie**. Un lettre scrit in stenografie es un lettre quel solmen personnes qui ha aprendet li stenografie posse leer. Jonathan pensa que Dracula ne posse leer lettres in stenografie.

Dracula di: "Ples scrir solmen bon coses in vor lettres. Ne scri mal coses, vu comprende? Li personnes in London ne deve pensar que hay mal coses ci in mi castelle."

Jonathan: "Yo comprende. Yo va scrir solmen bon coses."

Dracula exea li chambre, e Jonathan vide altri lettres queles Dracula scrit. Un lettre es por li cité Whitby in Anglia, li duesim por li cité de Varna in Bulgaria, li triesim por London, e li quaresim por Budapest....ma Dracula retorna, e Jonathan sede se.

Dracula: "Yo deve ear a un altri chambre. Yo have un cose a dir vos: ne dormi in un altri **parte** del castelle. Hay **dangeres** in altri partes del castelle; ili es **dangerosi**. Vu ne deve far dangerousi coses, e vu deve dormir solmen in vor chambre. Alor, si vu dormi in un altri parte del castelle...yo ne posse auxiliar vos!" E il fa un geste con su manus.

Jonathan comprende, e di que il comprende.

Grammatica

·or

Un ·or es li person quel fa li cose de un verbe. Un auxiliator es un person qui auxilia; un scritor es un person qui scri.

- verbes in -ar, -ir:

- minus r (auxiliar → auxilia; scrir → scri)
- plus t (auxilia → auxiliat; scri → scrit)

- plus or (**auxiliat** → **auxiliator**; **scrit** → **scritor**)
- verbes in **vocale** + -er:
  - minus er (**leer** → **le**)
  - plus t (**le** → **let**)
  - plus or (**let** → **letor**)
- verbes in -der, -rer:
  - minus **er** (**aprender** → **aprend**)
  - → s (**aprend** → **aprens**)
  - plus **or** (**aprens** → **aprensor**)
- verbes in consonante + -er:
  - minus er (**conducter** → **conduct**)
  - plus or (**conduct** → **conductor**)

(Un **vocale** es **a, e, i, o, u**. Un **consonante** es li altris.)

Ti-ci es li **regul de Wahl**. On deve aprender it, nam mult paroles have it.

Vi un parol a venir: exploder (verbe in **-der**) → explos → explosion. Hay mult, mult paroles con li **regul de Wahl**.

·ario

prison → prison·ario (un person in un prison)

Un ·ario es un mann, un fémina, o altri. Li **o** in ·ario ne es por un mann.

Un person in un prison ne es un prison·ero: ·ero = un person qui labora. Ma ·ario es li essentie (ess·er → ess·ent·ie) de un person.

·t·o, ·t·a, ·t·e

Li parol amata es quam seque:

- amar → amat → amata
  - Li amata de Jonathan di que Jonathan es su amato. Jonathan di que ella es su amata.

·nt e ·t

Mult paroles usa ·nt e ·t plus ·o, ·e, ·a.

- Un amanto (am·ant·o): il ama.
- Un amanta (am·ant·a): ella ama.
- Un amato (am·at·o): il es amat.

- Un amata (am·at·a): ella es amat.

Altri simil paroles:

- Da me li scrite. (scri·t·e = li cose quel on ha scrit)

·abil, ·ibil

Si on posse far un cose: ·abil / ·ibil.

- verbes in -ar: ·abil
- verbes in -er: ·ibil
- verbes in -ir: ·ibil
  - Posser → possibil
  - Amar → amabil (un amabil person)
  - Leer → leibil

queles

- Li **dom** quel il videt
- Li **domes** queles il videt

Vocabulary

- amata
- calm
- dangere (danger·e)
- dangerousi (danger·osi)
- dunc
- les
- mensu
- parte: London es un **parte** de Anglia (ne omnicoz in Anglia es London)
- prisonario
- qualmen vu standa?
- queles
- simil
- sin
- standar

Capitul 14

[Contenete](#) - [Capitul 13](#) - [Capitul 14](#) - [Capitul 15](#)

Deciquaresim capitul (14.esim capitul)

Jonathan intra su chambre, sede se sur li lette, e pensa. It es nocte, e il vide li lune. Li nocte hodie es tre bell, e il vide éxter li fenestre. Il vide li montes, e li **valleyes**. Li coses es bell, e lor bellitá (bellitá es esser bell) fa le felici. Il pensa: "Yo es in un prison, yes, yo es un prisonario, ma quando yo vide li montes e li valleyes yo es felici." Poy il vide un strangi cose, e di: "Oh! Quo es to?"

Jonathan vide in bass, e il vide Dracula. "Haha! Anc Dracula vide éxter li fenestre de su chambre, quam yo! Esque il vole vider li lune tra li fenestre?" il pensa. "Ma...mi **Deo!** Quo il fa?"

Jonathan vide Dracula e su manus. Li manus de Dracula prende li **mur**, e il comensa **grimpar** a bass. Yes, fort mannes posse grimpar un mur, ma Dracula grimpa it con su cap in bass! Dracula vide in bass, grimpa li mur, e ea plu e plu lontan. Nu Jonathan ne posse vider li Comto Dracula.

"Mi Deo! Ti Dracula ne es un mann! Quo il es, alor?" il pensa.

Li proxim die Jonathan vide Dracula ancor un vez, e il vide Dracula grimpar li mur a bass. Jonathan save que il ha exeat li castelle, e save que il es sol: dunc il comensa serchar coses.

Jonathan sercha tra li castelle. Il videt omni portas: cludet e serrat, cludet e serrat, cludet e serrat. Omnicos cludet e serrat! Jonathan pensa que Dracula deve haver un **clave**, nam on serra e aperte portas con un clave. Jonathan trovat quelc micri portas cludet ma ne serrat, e **tis** il posset aperter sin un clave: il **usa** su manus por aperter les. Ma detra li micri portas esset nullcos. Pos to il videt un porta quel esset cludet, e semblat serrat, ma ne esset serrat – it esset solmen old! Il apertet it con li **fortie** de su manus, ne con un clave. Un nov loc a vider!

Quo es detra li porta? Detra li porta es mult chambres, con mult grand fenestres. Jonathan pensa que ti chambres es plu grand e plu bell, e que in **antiqui** témpores féminas devet har vivet in ili. Ci, Jonathan posse tre bon vider li lune. Il pensa pri li antiqui témpores in li castelle, quandé féminas videt li sole e li lune tra li grand fenestres.

Ti-ci mann **grimpa** li monte.

Un **valley** es li loc quel ne es li monte.

Durant un témpor Jonathan es felici, nam il ha trovat altri chambres e **trova se** (trova se = crede que il es) un poc plu **líber** (líber = ne esser un prisonario).

Jonathan **memora** to quo ha dit Dracula, que Jonathan ne deve dormir in un altri chambre. Jonathan memora it; il ne **oblivia** it (oblivia = ne memorar). Ma...Jonathan es felici in ti chambres e felici vider li lune, e il pensa que fórsan to quo Dracula ha dit ne es important. Il pensa pri esser líber, e pensa pri dormir in ti chambres u li coses es plu bell, u il posse pensar pri bon coses: féminas, bellitá, montes e valleyes...Jonathan clude su ocles e comensa dormir.

On usa un **clave** por aperter un porta.

Grammatica

·itá

Bellitá es li cose esser bell. Bell coses have bellitá. Desbell coses ne have bellitá.

- itá con altri paroles
  - rapid → rapiditá
  - ver → veritá

substantive, adjective, verbe, adverbie

- Un **substantive** es un cose: mann, castelle, valley es substantives.
- Un **adjective** parla pri qualmen es un cose: un **rapid** mann, un **bell** castelle, un **lontan** valley
- Un **verbe** es to quo on fa: Dracula **cludet** li porta, Jonathan **apertet** it, Jonathan **dormi** in li chambre.
- Un **adverbie** parla pri qualmen on fa un verbe: Jonathan cludet li porta **rapidmen**, il **strax** dormit.

·ie

Fortie es li **substantive** de **fort**.

tis

Quande on parla pri du o plu coses, on di **tis**.

- ti → tis
  - ti-ci → tis-ci
  - ti-ta → tis-ta
- Jonathan es felici in **ti** chambres → Jonathan es felici in **tis**.

- Jonathan trovat quelc micri portas cludet ma ne serrat, e **tis** il posset aperter sin un clave: tis = **ti portas**.

Vocabulary

- antiqui
- aperter
- bellitá
- clave
- cluder
- deo (Deo)
- grimpas
- líber
- memorar
- obliviar
- proxim die: li die pos ti-ci die
- usar
- valley

Capitul 15

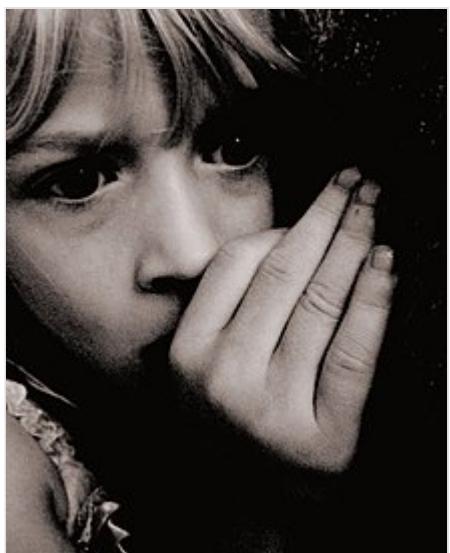
[Contenete](#) - [Capitul 14](#) - [Capitul 15](#) - [Capitul 16](#)

Deciquinesim capitul (15.esim capitul)

Dormiente, Jonathan aperte su **ocules**. Esque il ancor dormi? Il ne save. Ma il save, que il ne es sol. In li chambre trova se altri personas: tri féminas. Li tri féminas in li chambre vide Jonathan, e parla inter se. Du féminas have nigri **capilles**, e un fémina have aurin capilles. Ili es tre grand, e bellissim. Jonathan vide li triesim fémina e pensa: "Esque yo conosse ti fémina?" (conoscer es saver qui es un person) Ellas es bell, ma Jonathan ne es felici; il **time**. Ma il vole que ellas **besa** le. Il pensa pri su amata Mina e ne es felici, nam il pensa que il vole besar un altri fémina. Ma it es ver...

Un sac.

Ella ne es felici; ella **time**.

Li tri féminas parla plu inter se. Poy ellas ride. Lor rise es tre bell; it es bellissim. Ma it es anc un tre mal rise, un rise tro fort por un person. Esque ellas es vermen personnes?

Li unesim fémina di al triesim fémina: "Ea! Ea! Tu va esser li unesim. Noi va sequer te."

Li duesim fémina di al triesim fémina: "Il es **yun**, e fort. Tu posse besar le, ma anc noi posse besar le, pro que il es yun e fort. Un fort mann posse besar **omni** nos."

Li triesim fémina veni proxim Jonathan, e Jonathan aperte su ocles un poc. Il vole que li fémina besa le... "No! Pensa pri Mina!" Ma il vole it. Ma in li sam témpor il time la. Il vole besar la, e ne vole besar la, e il ne save quo far. Esque il conosse la? Esque il ha, un vez dormiente, videt la?

Li fémina veni plu e plu proxim, e nu su bocca es tre proxim al col de Jonathan. Il **senti** li **dentes** del fémina a su col.

Ma li proxim instante il senti un altri cose: Dracula ha venit! Li manu de Dracula prende li col del fémina e jetta la. Jonathan vide Dracula e time: il **nequande** (nequande = ne un vez) ha videt un **tam** fort Dracula. Li ocles de Dracula es quam flammes, e su visage es mem plu blanc. Nu il jetta li altri féminas contra li mur. Jonathan nu rememora li cochero contra li lupos, e li geste quel il hat fat con su manu. Li fortie in su manus! It es grandissim.

Dracula di: "Vu féminas, yo ha dit que vu ne posse prender le con vor manus! Ti mann es li mi!"

Li triesim fémina ride e di: "Vu save nullcos pri amore! (amore es li cose amar) Vu nequande ha amat!" E li tri féminas ride e ride. Li rise del tri féminas es, secun (secun = in li pensas de) Jonathan, quam li rise de demones.

Dracula vide Jonathan, e vide li féminas, e di: "Yes, yo posse amar. Anc yo have un historie. Vu ne save? Bon, quandé yo ha fat to quo yo vole con ti mann, vu posse besar le. Ma ne hodíe! Il dormi, e yo deve avigilar le. Noi have coses a far."

Un del féminas di: "Alor ho-nocte? (ho-nocte es li nocte de hodie) Quo noi manja ho-nocte? Yo vide ta un **sac**, alor, esque noi posse haver it?"

Dracula di nullcos, ma **fa un signe** con su **cap**. Li tri féminas, felici, prende li sac e aperte it. Jonathan crede que il audi un **voce** ex li sac. Mi Deo, esque hay un vivent person in li sac? pensa Jonathan. Ma nu li féminas e li sac es for, e Jonathan save nullcos plu. Omnicos es nigri e il ne save plu.

Grammatica

---

saver e conoscer

- saver: yo save que **il...**
  - Esque tu save que Dracula posse grimpar a bass?
  - Yo save que li cité Bistritz es in Rumania.
- conoscer: yo conosce **le.**
  - Esque tu conosce Dracula?
  - Yes, yo **conosce** li cité Bistritz. Yo **save** u it es.

rise

Rise = rider + regul de Wahl + e. Con ·e li verbe **rider** es li substantive **rise**.

- rider → rid → ris → ris·e

·ore

Quande on ama, on senti **amore**.

- am·ar → am·ore

On posse usar ·ore con altri paroles.

- yo frige → yo senti frigore

- yo cale → yo senti calore

ho-

Hodíe es li die de nu. Avan altri paroles on posse usar ho-.

- semane → ho-semane
- mensu → ho-mensu
- annu → ho-annu

On posse scrir ho-semane o hosemane, ho-mensu o homensu, ho-annu o hoannu. On posse anc scrir ho-die si on vole.

li mi

Ti mann es li mi = Ti es mi mann.

Con plu quam du, on usa **li mis**. On fa sam con li altri pronómines: li mis, li tuis, li sus, li nores, li vores, li lores.

pronómines

yo, me, mi

- **Yo** vide un mann, e li mann vide **me**. Il vide **mi** visage.

tu, te, tui

- **Tu** es un bonn person; yo ama **te** e **tui** bellitá.

il, le, su

- Yo save u **il** es, nam yo videt **le**; il esset con **su** amata.

ella, la, su

- **Ella** vade con me, e yo parlat con **la**.

it, it, su

- **It** es un interessant libre; yo ama **it**. Su **idés** es interessant.

noi, nos, nor

- Ples creder **nos**, pro que **noi** di li veritá. **Nor** idés es li veritá.

vu, vos, vor

- Yo videt **vos** in li cité. Quo **vu** fat ta? Esque **vu** esset sol, o con **vor** amicos?

- **Vu** es: 1) du o plu personnes, 2) un person qui ne es un amíco

ili, les, lor

- Pri li angleses in London: **ili** labora mult. Yo videt **les** labora mult. **Lor** cité es vermen tre grand.
  - **Ili** es du o plu personnes. Ili posse esser du mannes, du féminas, un mann e un fémina, omnicos.

ellas, las, lor

- **Ellas** intrat li chambre, e Jonathan videt **las**. Jonathan amat **lor** capilles.
  - **Ellas** es solmen féminas. **Ellas** ne es tre usat, ma on posse usar it.

illos, los, lor

- Jonathan e li cochero intrat li coche; **illos** intrat it. Li personnes in li altri coche videt **los** ex **lor**coche.
  - **Illos** es solmen mannes. **Illos** ne es tre usat, ma on posse usar it.

ne-

Con li paroles qui, quo, quand, u, pro quo, on posse usar ne-:

- qui → nequi
- quo → nequo
- quand → nequand
- u → necú
- pro quo → neproquo (on di **neproquo** pos **mersi**)

Li ne- ne es accentuat:

- qui = nequí, ne néqui.
- quo = nequéo, ne néquo.
- quand = nequández, ne néquand
- u = necú
- neproquo = neproquéo (it es "ne pro quo")

Vocabulary

- amore
- besar
- capilles
- col
- conosser
- dente
- far un signe
- instant: moment
- nequand
- ocul

- omni
- nequande
- rememorar
- sac
- secun
- sentir
- tam
- timer
- voce
- yun

Capitul 16

[Contenete](#) - [Capitul 15](#) - [Capitul 16](#) - [Capitul 17](#)

Decisixesim capitul (16.esim capitul)

Jonathan avigila se in su lette. Il vide su **vestimentes**, e su **horloge**. Su vestimentes es un poc different. Anc su horloge es un poc different. Esque Dracula ha fat it? Jonathan questiona se esque il ha dormit, esque li féminas esset ver coses, o esque il hat videt las durant que il dormit.

Jonathan pensa: “Yo deve vider bon e vider **ca** Dracula ha fat li coses. It es mi **deventie** vider bon con mi ocles e saver qui fa quel coses.”

Ma nu il pensa: “Un moment. Mi jurnale? U es mi jurnale? Ah, tre bon – ci es mi jurnale.” Jonathan vide que su jurnale es in su vestimentes. Il pensa: “Alor, Dracula devet har nettat mi vestimentes tre rapidmen e exeat li chambre, nam il ne videt mi jurnale. It es vermen tre bon que il ne videt mi jurnale. Yo scri omnicos quel yo vide in mi jurnale. Si il hat videt it, il ne vell har esset calm!”

Jonathan vide su chambre denov, e il pensa pri li tri féminas. Pensante pri las, il nu pensa que su chambre es mult plu bon quam il hat pensat, pro que in it ne trova se li tri féminas. Benque il ne ama su chambre, it ne es tam dangerousi quam li altri chambres.

Ma pos du dies, Jonathan vole saver pri li chambre del féminas: il es curiosi (curiosi es voler saver). Ma ti vez il ea in li journe. Il ea al porta e vole aperter it ma...no! It es cludet e serrat. To es different. Il save nu que li tri féminas ne ha esset un somnie (un somnie es li coses quel on vide quando on dormi).

Li proxim die, li Comto Dracula veni a Jonathan e comensa parlar. Il di: “Bon die, Jonathan! Yo have alquo (alquo = un cose) por vos. Yo vole que vu scri tri lettres.”

Jonathan: “Quel lettres? A qui? Quo yo deve scrir?”

Dracula: “In li unesim lettre, ples scrir **talmen**: « Yo ha fat presc omni coses por Dracula e yo va strax retornar. Pos quelc dies yo va forear.» ” (Presc es omnicos minus un poc)

Jonathan: “E li duesim lettre?”

Un mann in **blanc** vestimentes.

Un **horloge** por saver quel hora it es.

Dracula: "In li duesim lettre, ples scrir talmen: « Yo va forear deman in li matine. Omnicos ci es fat. A revidentie. » "

Jonathan pensa: "Oh, quam yo time!" Ma il ne **monstra** su timore (tim·er → tim·ore).

Jonathan: "E li triesim lettre?"

Dracula: "In li triesim lettre, ples scrir talmen: « Yo nu es éxter li castelle, e yo ha arivat a Bistritz. A revidentie! » "

Jonathan ne vole scrir li lettres, ma il scri les. Il time Dracula e ne vole far Dracula saver su pensas. Ma il questiona: "In li triesim lettre yo va scrir que yo es in Bistritz. Ma yo nu ne es in Bistritz. Pro quo scrir it nu?"

Dracula: "Null problema. It es pro que li **posta** ci ne es **facil** a trovar. Yo va auxiliar vos por que vor amicos in London va posser haver les."

Jonathan: "Yo comprende. E quel die yo deve scrir sur li lettres?"

Dracula: "Sur li unesim lettre ples scrir decidu (12) junio. Sur li duesim decinin (19) junio...e li triesim duantnin (29) junio."

Durant que il scri li lettres Jonathan pensa: "Mi Deo! Nu yo save til quando yo va viver!"

On scri lettres pos quel on **posta** les.

Grammatica

---

esque, si, ca

Esque: un question.

- Esque yo deve scrir li lettre? Yo ne save esque yo deve scrir li lettre.

Si: fórsan yes, fórsan no

- Si li porta es cludet, yo save que li féminas ne es somnies. Yo vole saver si li féminas es somnies.

Ca: yes o no

- Yo vole saver ca li féminas es somnies.

Yo vole saver **esque** li féminas es somnies = Yo vole saver **si** li féminas es somnies = Yo vole saver **ca** li féminas es somnies (omni tri es bon).

tam quam

Inter **plu quam** e **minu quam** es **tam quam**.

- Mi dom es plu grand quam tui dom. (li mi es plu grand)
- Mi dom es tam grand quam tui dom. (li du domes es sam)
- Mi dom es minu grand quam tui dom. (li tui es plu grand)

talmen, qualmen

- Person A: Qualmen yo deve scrir? Person B: Talmen vu deve scrir.
- Person A: Qualmen vu ha fat it? Person B: Yo fat it talmen.

al·

Al· es simil a ne·.

- ne·: nullcos
- al·: un cose

qui → alqui (= un person) quo → alquo (= un cose) quande → alquande (= un vez) u → alcú (= un loc)
un → alcun (= un cose o un person) Li al· ne es accentuat:

qui = alquí, ne álqui. quo = alquó, ne álquo. quande = alquande, ne álquande u = alcú alcun = alcún

vestiment

Quande it es frigid, on deve vestir se con vestimentes.

- vesti·r → vesti·ment
  - Lupos ne usa vestimentes, e cavallos ne usa vestimentes; solmen personnes have vestimentes.

Altri paroles usa ·ment:

- senti·r → senti·ment
- move·r → move·ment
- parla·r → parla·ment

Vocabulary

- ca
- curiosi
- deventie: deve·nt·ie
- facil: on posse far sin problema
- horloge
- monstrar
- posta
  - verbe: postar
- somnie
  - verbe: revar

- til
- vestiment

Capitul 17

[Contenete](#) - [Capitul 16](#) - [Capitul 17](#) - [Capitul 18](#)

Decisettesim capitul (17.esim capitul)

Pos nin dies, Jonathan have un bon idé. Durant li nin dies, il havet null bon idés. Ma hodíe il vide que mult personnes ha venit al castelle. Il vide personnes queles nomina se li "Szgany", o ciganes. Ciganes es personnes qui vive ne in un loc, ma mult locs; ciganes viagea e viagea, ili fa musica, e vive por li moment. Li ciganes ha venit al castelle, e plu tard ili va viver in un altri cité, in un altri land.

Un mann e un fémina qui **curre**.

Dunc li idé de Jonathan es que fórsan li ciganes va aportar su lettres a London. Ili ne parla li sam lingue, ma il pensa que con signes del manu e micri paroles il va posser far les comprendere...

Jonathan scri du lettres. Un es por Senior Hawkins, su chef, u il scri: « Yo standa bon in li castelle. Ples parlar con Mina. »

Quelc **ciganes** in Germania in un ancian témpor.

Li altri lettre es por Mina, quel il scri usante stenografie, nam Jonathan pensa que Dracula ne posse leer stenografie. Ta il scri plu mult coses: il scri que il vive ancor in li castelle ma ne vole plu viver in it, e que il es presc un prisonario.

Li lettres es scrit. Nu il vide li ciganes. Tra li porta il vide les e il di con grand voce: “É, mann! Veni ci! Mann! Yo have alquo por te!”

Li cigano veni. Il di alquo. Jonathan ne comprende it. Jonathan monstra su lettre in su manu e di: “Vi. Lettre. Lettre a London. Bon? London. Vi aure. Yo da aure. Bon? Lettre a London, aure a te. Bon?”

Li cigano fa un signe con su cap, e Jonathan da le li aure. Poy Jonathan **curre** a un altri chambre, e atende.

Pos quelc hores, Dracula veni.

“Bon die!” di Dracula.

“Ah, bon die!” di Jonathan. “Qualmen vu standa?”

Dracula: “Ah Jonathan, **ínfelicimen** yo ne standa bon. Vi – yo have ci du lettres. Li unesim es scrit de vos, por mi amico Peter Hawkins. It es un bon lettre, tre micri. Li altri...es un malissim cose! Ci es scrit mult mal coses! Ma qui ha scrit it? Yo ne save, Jonathan. It ne esset vu qui scrit it, **cert?** (cert es ver) Bon!

Ti lettre ne **importa** por nos. (it ne importa por nos = noi standa bon sin it) Yo nu jetta it in li foy." e Dracula jetta li lettre in li foy. Li lettre deveni nigri, flammes es sur li lettre, e li lettre deveni foy. Nu ne hay li lettre.

Dracula di: "Quam dit, li lettre a Hawkins es bon, e yo va auxiliar vos. It va ear a London." Dracula exea li chambre. Jonathan audi li son de un clave.

Jonathan **leva se** (leva se ↔ sede se) e vole aperter li porta...ma it es cludet, e serrat con clave.

Pos un o du hores, li Comto veni denov. Il di a Jonathan: "Mi amico! Vu ja dormi! To es bon, yo vole que vu dormi bon. Ples ear a vor chambre e dormir ta."

Jonathan ea a su chambre, e dormi. Un strangi cose: il ne somnia. Sin somnies, il dormi tre bon. It es un strangi cose que il dormit bon e ne somniat ti-ci nocte.

Grammatica

---

in-

Quande on senti se bon, on es felici. Quande on senti se ne bon, on es **infelici**.

portar e aportar

Portar e aportar es simil, ma different.

- **portar**: on have it in li manu, o sur li cörper. On porta coses, vestimentes...
- **aportar**: on have it in li manu (o con se) por dar it in un altri loc. On posse aportar coses, anc personnes.

devenir

Devenir: it nu es un different cose

- It esset journe, ma pos du hores it **devenit** nocte. (It ne esset nocte, ma nu it es nocte)
- In li nocte, li castelle **deveni** frigid. (Quande li nocte veni, it es frigid)

é

Quande Jonathan parlat al mann il dit **é!**, e ne **e**, pro que il parlat fort. On posse usar li accentu por parlar plu fort.

- Person A: "Esque it es nocta?"
- Person B: "No, it ne es **noctá**, it es **nocté**."

Vocabulary

- aportar

- cert
- cigane
- currer
- devenir
- importar
- ínfelicimen
- levar

Parlada

Anc -men, -ul, ne prende li accentu.

- felici = felíci
- felicimen = felícimen, ne felicimén
- spégul = spégul, ne spégúl

Capitul 18

[Contenete](#) - [Capitul 17](#) - [Capitul 18](#) - [Capitul 19](#)

Deciottesim capitul (18.esim capitul)

Pos tri dies Jonathan pensat que il have **beson** de (haver beson de = deve haver) **papere**. Il pensa que si il vell haver papere, il vell posser scrir un lettre si altri persones vell venir al castelle. Il sercha su chambre, e li papere es...necú! Su paperes es for, anc su scrites. Il pensa: "Alor, u es mi altri vestimentes?"

Il sercha, ma su altri vestimentes es necú. Li vestiment quel il portat quande il venit al castelle es for. Il save que Dracula ha fat it; ma il ne posse questionar le.

Nu 17 dies in plu ha passat, e Jonathan save necos. Quo far, quo far? Il sede se sur li lette. Il audi un son, e vide: éxter li fenestre il vide altri persones; mult persones e ott cavalles! Il conosse li persones: ili es slovacos, pro que il save que slovacos sempre have un **baston** in li manu. Il conosse anc li vestimentes del slovacos. Il curre al porta tra quel il vole vider li slovacos, ma vé! Li porta es cludet e serrat. Yer li porta esset apert; pro quo hodíe it es cludet?

Jonathan **cria** (criar es parlar fortmen): "Vu, slovacos! Vi, yo es ci! Veni ci, ples venir ci!" Li slovacos fa gestes con li manus, ma ne veni.

Nu veni un del ciganes, qui parla al slovacos. Li slovacos ride, e ili ne vide Jonathan plu. Jonathan continua criar: "Yo es ci! Ples venir ci! Por li amore de Deo, ples venir ci!" Ma li slovacos ni vide, ni parla a Jonathan. ("ni parla, ni ride" es "ne ride e ne parla")

Jonathan vide li **carres** queles li slovacos usa. Li carres es grandissim. In li carres es **buxes**; anc li buxes es grandissim. Li slovacos es tre fort, e ili have null problema mover li buxes in li castelle. Pos to, li cigane da li slovacos moné, e li slovacos ea for.

Pos to, nullcos nov por Jonathan durant sett dies.

Li personnes time **monstrus**.

Un **carre** con un cavalle.

Anc ti-ci cose es un **carre**. Ma it ne have **beson** de un cavalle.

Pos sett dies, pos un parlada con li Comto Dracula, Dracula ea a su chambre. Ma hodíe Dracula ha eat plu **tost** (tost ↔ tard). Jonathan ea al fenestre, e vide éxter li castelle. Il audi li sones del ciganes, e atende.

Il atende deci **minutes** (sixant minutes es un hor), **duant** minutes, **triant** minutes. Nu veni alquo ex li fenestre del Comto. Yes, it es li Comto self. Ma quo? Il porta li vestimentes de Jonathan! E il vide li sac quel li féminas hat **posseendet!** (posseder = haver) Nu Jonathan save quo va far Dracula: il va ear al cité, e far li **gente** (gente = personnes) pensar que il es Jonathan, e fórsan ear al posta con su lettres! E si il fa un mal cose, li gente va pensar que it es Jonathan qui hat fat li mal cose!

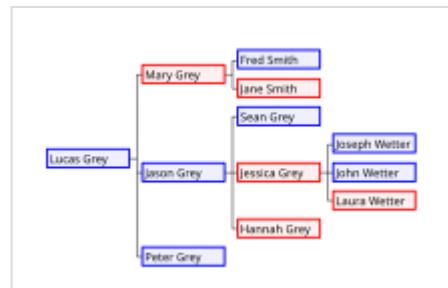
Jonathan senti **colere**. Il pensa pri qualmen il ha devenit prisonario, e que mem prisonarios in London posse parlar con li gente ma il, il ne posse parlar con nequi. Ma il have nullcos a far, e il atende, e...atende...quo es to **apu** li lune? Oh, it es micri, micrissim punctus apu e circum li lune. Li punctus apu li lune es movent, e il vide les...ili es tre bell. Nu Jonathan senti se calm. Il sede se e vide li lune e li micrissim punctus. Il senti se tre bon.

Quo? Il audi un son; li voce de canes. Li voce veni de bass, in li valley, quel Jonathan ne posse vider. Li voce deveni plu e plu grand. Jonathan continua vider li punctus apu li lune e di a se self: leva te! Leva te! Pro quo tu sede ancor? Ma il trova it tre desfacil...il ne save qualmen mover se. Li punctus deveni plu e plu mult, e comensa devenir...no! Jonathan leva se e curre. It esset li féminas. Ma Jonathan curre rapidmen, til su chambre.

Pos quelc hores Jonathan audi alquo in li chambre del Comto. It es li cri (cri → criar) de un person: ahh! Pos to il audi nequo. Quo it es? Il vole aperter li porta, ma it es cludet. Il ne save quo far, e il plora. Il plora quelc minutes, pos quel il audi un altri cri – it es li cri de un fémina. Ella vide Jonathan in li fenestre e cria: “Tu **monstru** (monstru = malissim person), u es mi **filie?**”

Jonathan pensa: “Yo ne es li monstru, it es Dracula!” Ma il ne save quo far, e li fémina cria denov: “Tu monstru, da me mi filie!”

In ti moment, Jonathan audi li voce del Comto. Pos to veni li voce de lupos, un grandissim ululada de lupos. Li lupos veni, e **intra** li castelle u sta li fémina. Pos un minute li fémina es mort, **permanjat** (permanjar = manjar tot) per li lupos. Jonathan pensa: “Yo ne posse sentir me trist por la, nam yo save que li cri in li chambre de Dracula esset su filie, e sin su filie it es plu bon que ella es mort. Quam malissim loc es li castelle.”

Joseph Wetter, John Wetter e Laura Wetter es li **filies** de Jessica Gray.

Jonathan senti **colere**.

E Jonathan pensa denov: "Quo far? Quo yo posse far? Qualmen forear de ti malissim loc de nocte e timore?"

Grammatica

---

apert, apertet

Apert e apertet es simil, ma different.

- apert = it ne es cludet
- apertet = on ha apertet it (it esset cludet, ma ne es cludet)

beson, besonar

Yo have beson de alquo = Yo besona alquo:

- Yo have beson de manjar.
- Yo besona manjar.

ni

On posse usar ni sin **ne**, si on vole. It es un fort **ne**.

- Yo parla ni german, ni slovac. (= Yo vermen ne parla les)
- Yo ne vole intrar li castelle, ni in li journe, ni in li nocte. (= Yo vermen nequande vole intrar li castelle)

ne, ne

On posse usar un **ne**, o plu quam un **ne**.

- Yo save nullcos pri London. = Yo ne save nullcos pri London.
- Yo conosce nequi in li castelle. = Yo ne conosce nequi in li castelle.

·ant

Por 20, 30...til 90, on usa ·ant.

- duant, triant, quarant, quinant, sixant, settant, ottant, ninant...cent (100).

per·

On posse usar per· por dar un verbe un sentiment de 'omnicos'.

- manjar -> permanjar (manjar omnicos: nu hay nullcos a manjar)

- scrir -> perscrir (scrir omnicos: nu hay nullcos a scrir)

Vocabulary

- apu
- baston
- beson
- buxe
- carre
- colere
- cri
  - verbe: ciar
- duant
- gente
- filie
- intrar
- minute
- monstru
- papere
- per
- permanjar
- tost
- triant

Capitul 19

[Contenete](#) - [Capitul 18](#) - [Capitul 19](#) - [Capitul 20](#)

Decininesim capitul (19.esim capitul)

Li proxim die, Jonathan pensa pri su lettres – il pensa que li unesim lettre deve har esset **misset** (misset = fat ear), e nu ea a London. Il time, pro que ti tri lettres esset fórsan li ultim (unesim ↔ ultim) lettres queles il va har scrit in su vive.

Jonathan pensa: quo far? Il pensa que il nequande hat videt li Comto durant li jorne, ne un vez. Alor, esque il dormi durant que li **altres** es vigil, e esque il es vigil durant que li autres dormi? Si il vell posser intrar li chambre del Comto, il vell posser trovar un bon cose a far. Fórsan il vell trovar qualmen exear li castelle. Ma li porta es sempre cludet, e serrat. Quam **sempre**.

Il pensa plu. Ma fórsan un **grimpada**? Si il grimpa li mur vers (vers = a) bass, fórsan il vell posser intrar li altri loc in li castelle tra li fenestre. Si li coses va mal...alor il va morir, ma in ti loc it es plu bon morir quam esser por sempre un prisonario. Il scri su idés in su jurnale a Mina, e **peti** (petir = dir o pensar “ples dar me!”) li auxilie de Deo. Jonathan exea del fenestre de su chambre, pensante: “A revidentie, Mina, a revidentie mi amica in London!”

Exter li fenestre, Jonathan vide que li mur es ne tre desfacil. It anc ne es tre facil, ma ne ípossibil. Il vide vers bass un vez, e comensa grimpar in bass vers li fenestre del Comto. Interessant cose: li grimpada esset plu facil quam il hat pensat, e il facilmen grimpat til li chambre. Jonathan esset **tro** excitat por timer.

Il intra li chambre de Comto Dracula, e vide circum se. Dracula ne es in it! In li chambre es oldissim coses: tables, **stules**, con mult **polve**. Vidente li tables e li stules, Jonathan save que Dracula nequande usat les. Il vide anc...aure! Li aure es tre old e veni de different landes e cités: Italia, Britannia, Austria, Hungaria, Grecia, e Turkia. Ma anc li aure have mult polve; dunc Dracula usat ni li tables e stules, ni li aure.

In un loc in li chambre il vide un grandissim porta. It ne es serrat, e Jonathan aperte it. Pos li porta es un scaliere. Il vide li scaliere, quel ea in bass. Quant scalunes have li scaliere? Durant que il ea in bass, il di: un scalun, du scalunes, tri scalunes...li scaliere have mult scalunes. Nu Jonathan es tre bass, e ne posse vider mult: ci il ne posse vider li sole.

Un scaliere con mult scalunes.

Un ancian capella.

Ci tre bass, Jonathan senti un tre mal **odore**. Quo es li odore? Durant que il ea avan, li odore deveni plu e plu mal. Denov il vide un altri porta; anc ti porta es grandissim. Il aperte it. Nu il vide u il es: in un ancian capella (un capella es un micri dom por petir li auxilie de Deo), ma il vide que ti capella ha esset usat por li **córpores** del mortes (un morte es un person qui es mort). Il vide li buxes queles li slovacos hat **aportat** (aportar = far ear a un altri loc) ci. Jonathan sercha por personnes; il sercha e sercha, ma nequi es in li capella. Jonathan vole trovar alquo, e vide li **tot suol** (li suol es li cose sur quel on vade) e omni buxes. Il vide un buxe, du buxes, tri buxes...in tot quinant buxes. Ma quo es to in un del buxes?

Grammatica

---

altri, altre; omni, omnes

Altri sta avan un altri parol:

- Li **altri** personnes.
- Un **altri** cose pri quel parlar.

Ma **altre** ne besona un altri parol: un **altre** es un person (on posse dir anc **altro, altra**)

Omni es quam **altri**: it sta avan un altri parol:

- Ne omni castelles es grand (= quelc castelles ne es grand)

Omnes = **omni** personnes

- Bon die, **omnes**!
- Omnes ha exeat li castelle.

-un

-un es usat por un cose quel es un sol cose.

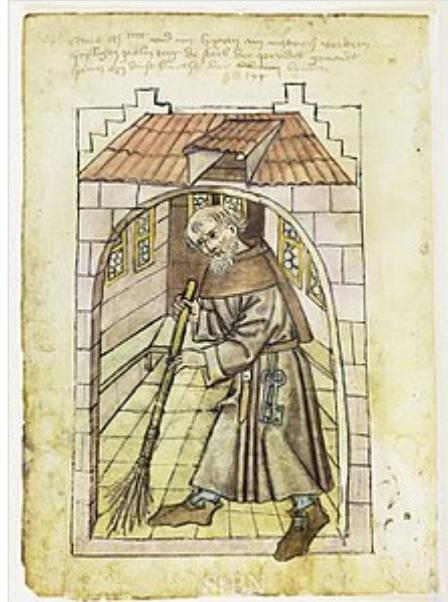
- scalun = scal·un

-iere

-iere es usat por un cose quel possede mult coses:

- scaliere = scal·iere (mult scalunes)

quant

Un old mann qui netta li **suol**.

Gris **polve** in li ciel.

Quant = questionar esque it es 1, 2, 3...

- Quant personnes es in li chambre? -> Quin personnes

Ex quant + itá veni li parol **quantitá**.

morte

Con adjectives, on posse usar ·e, ·o, ·a por personnes.

- Il es **mort**: il es un **morto**.
- Il es **vivent**: il es un **vivento**.
- Oblivia li **mortes**! Noi **viventes** deve currer!

tot e omni

Tot e **omni** es simil, ma different.

- Jonathan serchat su **tot** chambre (= il save to quo es in su chambre), ma ne li **tot** castelle.
- Si Jonathan trova **omni** loc in li castelle, il va conoscer li **tot** castelle.
- Dracula dormit li **tot** journe. (= quando li sol esset alt, il dormit)
- Dracula dormi **omni** journe. (= si it es journe, Dracula es dormient)
- Jonathan videt li **tot** suol e **omni** buxes. (= ne hay un parte del suol quel il ne videt + il videt buxe 1, buxe 2, buxe 3... **omni** buxes)

Vocabulary

- altres
- capella
- córpor
- misser
- morir: devenir mort
- odore
- petir
- polve
- quant
- scaliere
- scalun
- sempre: omni témpor
- suol
- stul
- tot
- tro
- ultim
- vers

Capitul 20

[Contenete](#) - [Capitul 19](#) - [Capitul 20](#) - [Capitul 21](#)

Duantesim capitul (20.esim capitul)

In un del buxes il vide li Comto! Jonathan vide le; il sembla esser mort o dormient. Li ocles es apert, ma li Comto vide nullcos. Li bocca del Comto es **rubi**, quam sempre. Ma il ne move se, quam un morto. Jonathan vide li Comto de tre proxim ma il vide nullcos vivent. Apu li buxe es un coverte. Jonathan vide li ocles denov e vide que ili sembla odiar (amar ↔ odiar) li vive, e omni coses. Jonathan senti **terrore** (terrore es mult timore) e curre ex li capella.

Un **biblioteca** have mult libres.

Pos tri dies it es li 28 junio. Deman es li die del ultim lettre de Jonathan (il scrit 29 junio sur li ultim lettre). De su chambre, Jonathan vide li Comto exear li fenestre in li vestimentes de Jonathan. Jonathan save que ancor hodíe li Comto va esser in li cité por que li citeanes **mey** (mey = il vole que) pensar que il es Jonathan. Vidente li Comto grimpant li mur, Jonathan vole haver un **pistol**, ma il have nullcos. E Jonathan nu pensa que fórsan mem con un pistol il ne vell posser far nullcos contra un monstru tam fort quam li Comto.

Ante que on misse un lettre, it deve esser in un **coverte**.

Li proxim die, 29 junio, li Comto avigila Jonathan.

Dracula di: “Deman, mi amico, vu va retornar a vor land. Yo ne save quo vu va far in Anglia. Ma vor lettre ha esset misset. Deman, yo ne va esser ci. Deman va venir li ciganos, e li slovacos, nam ili have labor a far in mi castelle. Pos to li ciganos e li slovacos va exear li castelle, e vor coche va arivar. Vu va ear al passe u un altri coche va atender vos por ear de Bukovina a Bistritz. Ma yo espera vider vos un poc plu **che** mi castelle ante deman. Noi es amicos, ne ver?”

Jonathan vole dir li veritá, e di it: “Pro quo yo ne posse departer ho-nocte?”

Dracula: “Vu save, mi cocheros e cavalles es for. Ho-nocte es ípossibil.”

Jonathan: “Ma yo va usar mi **pedes**. Yo ama **marchar** (marchar es vader a pedes). Yo vole strax ear a pedes.”

Dracula **subride**. (subride es plu micri quam ride – on subride solmen con li bocca, ne li voce)

Dracula di: “E vor bagage?”

Jonathan: “Yo ne besona it. Yo posse dar moné plu tard por misser it a London.”

Dracula leva se, e sta. Nu il sembla un bon mann, un bon senior del castelle. Ma Jonathan save que il pensa altricos.

“Vu anglesos es vermen interessant! Tre bon, mi yun amico. Yo es trist que vu departe, ma contra to yo posse far nequo! On mey ear. Ples venir!”

Ili comensa ear vers li porta del castelle. Dracula di: “Audi? Quo es to?”

Éxter li castelle Jonathan audi li son de mult lupos, un grandissim ululada. Esque li ululada comensat con un **geste** del manu de Dracula? Jonathan senti horrore. Ma Dracula continua ear vers li porta. Dracula comensa aperter li porta, quel ne es serrat. Ma éxter li porta es li lupos!

Durant que Dracula comensa aperter li porta, li ululada del lupos deveni plu e plu grand, e nu il posse vider li lupos. Si Dracula aperte li porta plu, li lupos va permanjar le!

Plorante, Jonathan cria: “Ples cluder li porta! Yo va atender til deman. Ples cluder it!”

Dracula clude li porta in un instant con su fortissim manu, e il serra it. Li lupos ne ulula plu. In silentie ili retorna al **biblioteca** (un biblioteca es un grand loc con multissim libres), e pos quelc minutes Jonathan retorna a su chambre.

Jonathan pensa pri dormir, ma il audi quelc **litt** (litt = micri) voces. Un ex ili es li voce del Comto.

Li Comto di: “Retorna, retorna, vu! Vor tempor es deman. Atende! Ho-nocte es li mi.” Jonathan audi rides, e il senti colere. Il sta e aperte li porta rapidmen e vide li tri féminas. Ellas ride plu, e curre for.

Jonathan retorna a su chambre e pensa: deman? Esque omnicos va finir deman? Mey li Senior (li Senior = Deo) auxiliar me, e tis queles yo ama!

Li vestimentes de ti-ci mann es **rubi**.

Jonathan vole **marchar** usante su **pedes**.

Grammatica

mey

mey + verbe in -ar, -er, -ir. Mey es simil a 'dever' ma different.

- Tis qui vole intrar li castelle mey intrar it. (= Si tu vole intrar it, alor ples intrar it)
- Dracula di Jonathan que il mey scrir tri lettres. (= Il dit Jonathan que il deve scrir tri lettres)

- Mey vu esser felici! (= Yo espera que tu va esser felici!)

ride, rise

Li verbe sin -r posse esser usat quam un substantive.

- rider -> yo ride -> un ride

Un **ride** es rider un vez. Sammen, si on **frappa** al porta, on audi **un frappa**.

Rise es un poc different. Un **rise** es li cose rider, e it veni usante li regul de Wahl (rider -> rid -> ris -> rise).

- Ella have un bell rise. (= Quande ella ride, it es bell)
- Yo audit un ride. (= un vez alqui ridet, e yo audit it)

micri e litt

Micri ↔ grand. **Litt**: micri, ma fórsan un poc bell.

- Un micri borgo: un borgo con ne mult persones.
- Un litt borgo: un borgo con ne mult persones, e fórsan un poc bell. On pensa pri un **litt** borgo in Francia, Germania proxim al forest...

che

Che = in, a. On usa **che** por li dom de un amico, o un loc por comprar.

- Ples venir **che** me. = Ples venir a mi dom.

Vocabulary

- biblioteca
- coverte
- litt
- marchar
- mey
- odiar
- pede
- pistol
  - substantive: odio
- rubi
- subrider
- terrore

Capitul 21

[Contenete](#) - [Capitul 20](#) - [Capitul 21](#) - [Capitul 22](#)

Duantunesim capitul (21.esim capitul)

Jonathan dormi til li matine. Il pensa li matine pri Deo, e su vive, e que fórsan hodíe il va morir. Il **prega** a Deo (pregar a Deo = parlar con Deo), e di til se self: "Si yo va morir hodíe, yo va morir. Yo es **pret.**" (pret = il ha fat to quo il have beson por un cose, e nu posse far it)

Jonathan audi li voce del gallino éxter li castelle, e il save que il posse exear, nam it es li matine e Dracula dormi. Il retorna al loc u, li nocte **passat** (li nocte passat = li nocte de yer), il hat videt li Comto aperter li porta. Il vole aperter it ma...it es serrat! No!! U es li clave?

Jonathan pensa: Dracula have li clave, e por trovar li clave, il va besonar grimpar li mur. E fórsan il va morir al manus del Comto. Ma Jonathan pensa que it es plu bon morir hodíe quam deman. Quam li altri die in li **passate**, il exea tra li fenestre, il grimpa li mur a bass, e intra li chambre del Comto. Nullcos es in li chambre, **just** quam li altri die. (just = sam, 100%) Il vide li **aurallia** (aurallia: aurallia es mult aure ci e ta) e li **polvallia**; omnicos es sam. Il save u va esser li Comto: in bass, pos li mult scalunes del scaliere, in li capella.

Nu Jonathan es in li capella, e il vide li buxe. Li buxe have un coverte, ma li coverte ancor ne es serrat. Il save que li clave va esser sur li cörper del Comto, e il move li coverte. Ta il vide li Comto...ma il sembla different! Li Comto quel il conosse es tre, tre old; ma ti Comto ne es tam old! Nu su capilles ne es blanc, ma gris, e su **pelle**, un vez blanc, nu es un poc rubi. E li bocca del Comto es rubissim. Pro quo? Pro que sur li bocca trova se mult sangue. Quant sangue il ha trincat? il pensa. Il sercha li cörper, sercha e sercha, ma ne posse trovar li clave.

Li Comto sembla rider, e Jonathan senti colere. Ti monstru va ear a London e ta il va trincar li sangue de omnes? E ti monstru va **crear** altri monstrus, e talmen London va haver mult monstrus qui trinca sangue! Jonathan vide circum le e vide un **palle**. Il prende li palle, e **batte** li Comto. Ma just ante que il battet le, li visage del Comto vide Jonathan e Jonathan solmen batte le un poc, sur li **fronte**, pro que li cap movet se. Jonathan nu senti plu colere, e plu timore.

Jonathan pensa. Quo far? Il ne save. Ma nu il audi voces: it es li ciganos, qui **canta**. Il audi anc li voces del slovacos. Li ciganos e li slovacos veni plu e plu proxim, e Jonathan curre. Il passa li scaliere, e intra li chambre del Comto con li aurallia e li polvallia. Il pensa nu que quandé va venir li ciganos e li slovacos,

Jonathan pensa que il posse morir, e **prega** a Deo.

il va currer éxter quandé ili va aperter li porta. Ma il audi li son ex un altri loc, e nu il save que li ciganos e li slovacos ha intrat li castelle tra un altri porta, ne tra li porta ci. Il curre vers li son, ma un rapid vente clude li porte, e nu it es cludet. Il ha devenit denov un prisonario.

Il scri rapidmen in su jurnale, pro que fórsan hodíe il va morir e il vole que Mina va leer su jurnale e save pri le. Il audi li son del buxes, e del covertes; li ciganos e li slovacos clude li buxes e move les. Pos to li sones deveni plu e plu micri, e il save que li ciganos e li slovacos nu exea li castelle, con li Comto in li buxe.

Silentie. Jonathan es sol in li castelle con li tri féminas. Il pensa pri Mina, qui es un fémina, e pri li tri féminas del castelle, e il trova it strangi que omnes es féminas ma solmen Mina es un ver fémina; li altri tri féminas es demones.

“Bon,” pensa Jonathan, “yo va prender li aure e grimpar li mur. E si yo mori, yo va morir quam un mann, ne quam un prisonario. E si yo posse grimpar li mur, yo va trovar un tren, e retornar a London. Quam yo odia ti land, u li **diábol** (diábol = li max grand demon de omni demones) e su filies marcha! E si yo va morir, yo va **incontrar** Deo, qui es plu bon quam ti monstrus. Si yo va morir, yo va dormir in bass apu li mur, quam un mann. A revidentie, omnes! **Mina!**”

E il comensa grimpar li mur.

Jonathan batte li visage de Dracula con un palle.

Li pelle de un person.

Grammatica

---

allia

Un ·allia es mult coses, ci e ta e sin bellitá.

- Si on jette un papere sur li suol, e jetta plu papere denov e denov, it es un **paperallia**.

just

Just es usat por quelc coses.

- Sam: Dracula dormi durant li journe, **just** quam li altri dies.
- Ante ne mult témpor: Yo ja **just** scrit li lettre.
- Ver, rect: Yo crede que vor idé es **just**.

Vocabularium

- batter
- cantar
- crear
- diabol
- fronte
- incontrar
- just
- palle
- passat
- pregar
- pret

Capitul 22

[Contenete](#) - [Capitul 21](#) - [Capitul 22](#) - [Capitul 23](#)

Duantduesim capitul (22.esim capitul)

Lettre de Mina Murray a Lucy Westenra.

Ninesim (9) may.

Car Lucy, (car = yo ama te)

“Yo ne ha scrit te durant mult témport, pro que yo have mult coses a far. Tu save que yo labora in un **scol**. Yo vole vider te denov, e far interessant coses con te. Tu save que nu yo posse leer e comprender li stenografie? Nu yo es li amata de Jonathan, ma plu tard yo va esser li **marita** de il (marita = amata durant li vive), e con li stenografie yo va posser scrir li coses queles il parla, por que il ne mey never scrir les self. Yo vole auxiliar le in su labor, por que il mey devenir plu e plu important in li firma e talmen noi va esser plu felici. It es bon auxiliar su marito.

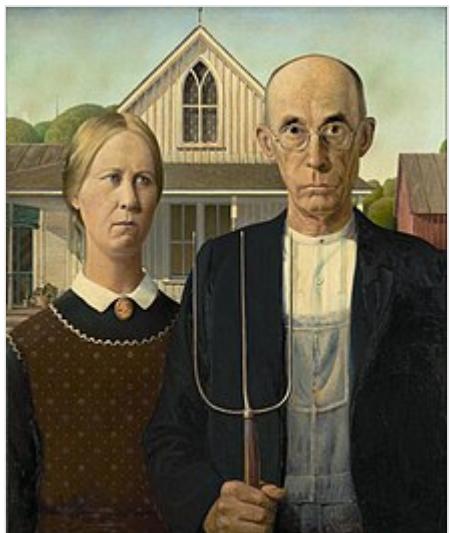
Yo have un **nova** (nova = un nov cose a dir) por te. Un lettre ha venit de Jonathan ex Transylvania. It esset un tre litt lettre. Il scrit que il standa bon, e que il va retornar pos un semane. Nullcos plu. It es un bon cose viagear e vider altri landes, e parlar con li gente in difrent locs, ne ver? Jonathan deve esser tam felici nu in un altri land. Esque yo va viagear con Jonathan quam marita un die?

Tui,
MINA.

P.S. (P.S. = pos-scrive) Esque tu have novas? Yo ha audit que anc tu have un amato, un grand bell amato? Di me pri le.

Esque tu vole audir un **secrete**?

Un **marita** con su **marito**.

Lettre, Lucy Westenra a Mina Murray.
17, Via Chatham,
Mercurdí.

Carissim Mina,

Tu save que yo scri te mult. Ma yo ne have mult **novas** a dir te. Yo have nullcos interessant. Li mann pri quel tu parla es Senior Holmwood, yo crede. Il parla con mi matre tre mult, e il es intelligent.

Il parlat pri un altri interessant mann, qui have duan nin annus, e es doctor. Il possede un asil por lunaticos! To es un tre bon cose por un mann tam yun. Ti yun doctor es sempre calm; il pensa ante que il parla. Quande il vide te, tu save que il save just to quo tu pensa.

Quande il vide me, yo save que il vole saver pri quo yo pensa, ma yo pensa que il ne save. Saver mi pensas ne es facil, yo crede. Li doctor di que it vell esser interessant parlar con me plu mult, nam il vole saver quo yo pensa e talmen comprender me.

Mina, yo parla con Arthur omnidie. Mina, yo vole dir te: yes, yo ama ti Arthur Holmwood! Yo crede que il ama me, ma il ne ha dit it apertmen. Ma Mina, yo ama le; yo ama le! Ah, sciente ti paroles yo senti me bon. Yo vole scrir e dir omnicos, e dir te plu pri le. Ma yo deve **cessar**. (cessar = ne plu far) Bon nocte. Di bon coses pri me in cui pregas, e ples pregar que yo mey esser felici.

LUCY.

P.S. Yo ne besona dir te que li cose quel yo ha scrit es un **secrete** (secrete = un nova pri quel on ne posse parlar), ne ver? Bon nocte denov. L.

Grammatica

---

pro quo, pro que, por que

- pro quo = ?
  - **Pro quo** Jonathan scrit un tam micri lettre a Mina?
- pro que = li rason
  - Jonathan scrit it **pro que** il save que Dracula posse leer it.
- por que = quo on vole far
  - Jonathan scrit un micri lettre **por que** Dracula ne mey sentir colere.

Paroles quam **mey** e **va** es mult videt pos **por que**, nam **por que** parla pri li coses queles on vole, o li coses a venir.

Li dies del semane

Li sett dies del semane es:

- lunedí, mardí, mercurdí, jovedí, venerdí, saturdí, soledí.

Li mensus del annu

Li decidu mensus del annu es:

- januar, februar, marte, april, may, junio, julí, august, septembre, octobre, novembre, decembre.

haver X annus

Haver 30 annus = esser old de 30 annus.

secrete

Secrete es un substantive, creat de secret (adjective) + ·e. Mult paroles es tal. Mem **substantive** e **adjective** es substantiv·e e adjectiv·e.

Vocabulary

- car
- cessar
- scol
- marita
  - verbe: maritar
- mercurdí
- nova
- secrete

Capitul 23

[Contenete](#) - [Capitul 22](#) - [Capitul 23](#) - [Capitul 24](#)

Duanttriesim capitul (23.esim capitul)

Lettre, Lucy Westenra a Mina Murray.

Duantquaresim (24) May.

Carissim Mina,

Mersí, mersí pro tui bon lettre. It esset tam bon posser dir te li veritá.

Tu save, yo have duant annus, e til nu un mann nequande ha volet maritar me. Ma hodíe – pensa pri it – tri mannes ha dit que ili vole maritar se con me! Anc to es un secrete – ples dir it solmen a Jonathan. Tu posse dir omnicos a Jonathan, just quam yo posse dir omnicos a Arthur. Maritos e maritas deve sempre dir li veritá, ne ver? Yo va dir te pri li tri mannes.

Senior Unesim: tu save pri qui yo parla, li Doctor Seward? Yo scrit pri le in mi altri lettre. Il es li mann quel possede un asil por lunaticos e il es tre bell. Il sedet se apu me e semblat tre **nervosi** (nervosi = ne saver quo far e pri quo parlar). Il dit me que il trovat me car, e amabil, e important. Il **volet dir** que sin me il vell esser un ínfelici mann, ma just **tande** (tande = a ti témpor) yo plorat, e il cessat. Il questionat me ca yo vell posser amar le plu tard, e yo movet mi cap, diente no. Tande yo dit le que yo amat un altri mann. Il levat se, e prendet mi manus, e dit que il esperat que yo mey esser felici, e que il vell esser mi amico. Mina, anc yo es trist: yo odia never dir no a un tam bon mann. Yo deve cessar ci por un moment.

Vésper.

Arthur ha just exeat, e yo posse scrir pri Senior Duesim. Il es un tre bon mann, qui veni de Texas in America. Il es tam yun e **frisc** que it es desfacil creder que il ha videt tam mult locs e **países** (país = land). Su nómine es Senior Morris, e il have tam mult histories! Arthur nequande have histories, ma Senior Morris yes. Il parla quam un ver americano, e to es interessant! Yo ne comprende li tot coses queles il di, e li anglés de America fat me mult rider.

Li tempe es tre **frisc**.

Li lácrime de un fémina.

Li du personnes marita se, e lor **maritaje** comensa.

Poy il petit me maritar le, diente alquo tre **american** quam “yo vole que noi mey esser quam du cavalles del sam coche” e yo ridet. Ma il esset **seriosi**, e pos to il parlat plu seriosimen, diente que il vermen volet maritar se con me. Il dit tam bon coses, e yo videt que il in veritá es un tre seriosi mann. Yo dit le que yo vell posser amar le si yo esset líber, ma que yo ne havet li libertá maritar le. Tande il levat se e dit:

“Car Lucy, yo save que tu es un bon fémina. Di me, esque tu ama un altri mann? Si yes, yo va cessar li parlada pri **maritage** (marriage = esser maritat) e yo va esser un bon amico.”

Mina, pro quo mannes es tam bon? Pro quo on ne posse maritar se con tri mannes? Ma yo ne deve dir tal strangi coses...

Plorante yo dit le: “Yes, hay alqui quel yo ama, ma il ancor ne ha dit me que il ama me.”

Il dit: “Tu es un bon **puella** (puella = un litt fémina), yo save. Ples ne plorar. Yo va standar bon. Si li altri mann ne save quam felici il es con te...alor yo va haver alquo a dir le! Tre bon, yo va marchar éxter e pensar un poc. Esque tu posse besar me solmen un vez? It va auxiliar me sentir me bon quandé yo va esser trist.”

Tande yo besat le un vez. Il videt me e dit: “Tu ha besat me, litt puella, e noi va esser amicos. Mersí pro har dit me li veritá. A revidentie.” Il exeat li chambre sin plorada, sin **lácrimes** (lácrime = aqua de plorada), ma yo...yo esset tot plorada e lácrimes. Pro quo un tam bon mann deve esser ínfelici? Si yo vell esser líber yo vell posser far le felici ma...yo ne *vole* esser líber.

Vor amant
LUCY.

P.S. Oh, pri Senior Triesim – tu save pri qui yo parla? Un moment il intrat mi chambre, e pos un moment il besat me e omnicos esset bon. Omnicos eat tam rapid! Yo es nu tre felici, e yo deve mersiar Deo pro har dat me un tam bon amato, marito, e amico.

Grammatica

---

tande

Just quam **tam** e **quam**, noi have **tande** e **quande**.

- Jonathan esset in li castelle de Dracula. Tande, il auxiliat Dracula comprar domes in London.
- Quande Bram Stoker scrit li libre Dracula? Tande, in 1897.

voler dir

Voler dir have du usadas.

- voler dir: yo vole dir (yo vole parlar)
- Ma plu mult **voler dir** es usat talmen:
  - Person A: Quo **vole dir** li parol "doctor"?

- Person B: "Doctor" **vole dir** un person qui auxilia personnes qui ne senti se bon.

historie

Ci noi vide que **historie** have du usadas.

- Li coses del passate: Li **historie** de Germania in 1750...
- Un nova a dir: Ples seder te si tu vole audir pri mi viage, nam it es un long **historie**.

maritar, maritar se con

Por parlar pri devenir li marito o marita de alqui, on posse dir maritar, anc maritar se con. Li du es presc sam, ma **maritar se con** es plu proxim a "devenir maritat".

-an

On usa **-an** por crear adjectives.

- America → american
  - ex american: american·e, american·o, american·a
- moment → momentan
- país → paisan, paisane

país e land

País e **land** es simil, ma different.

- Anglia es un **land**, e Anglia es un **país**. Ci ili es simil.
- Un **land** es anc li suol de un loc. Un **land-carte** monstra un loc sur papere.
- Un **país** es anc li locs queles ne es grand cités. Pro to un **paisano** (paisane, paisana) es un person qui vive éxter un cité. On have anc **paisage**, quel es li bon coses éxter li cité: li forest, li montes...

-age

Nu noi save que **-age** es usat pos ne solmen verbes, ma anc substantives. **-age** pos verbes e pos substantives es un poc different.

- pos verbes: li cose, loc, témpor...por un verb.
  - manjar → manjage; trincar → trincage; passar → passage; maritar → mariage
- pos substantives: un cose fat del substantive, mult de ti-ta substantive.
  - país → paisage

-osi

-osi crea adjectives, e posse voler dir "mult de": dangere → **dangerosi**

- Lucy plorat mult; su visage esset **lacrimosi**.

Vocabulary

- frisc: nov e nett
- lácrime
- nervosi
- país
- puella
- seriosi
- voler dir

Capitul 24

[Contenete](#) - [Capitul 23](#) - [Capitul 24](#) - [Capitul 25](#)

Duantquaresim capitul (24.esim capitul)

Diarium (= jurnale) de Doctor Seward

25 may. – Hodíe ne posse manjar, ne posse **reposar**, **do** (do = dunc) diarium. **Desde** har audit li “no” de yer (desde yer = de yer til nu) yo senti nullcos, totmen nullcos. Yo senti que nullcos in li **munde** es important, e ne vole far nullcos. In ti témpores **lu** max important (lu max important = li max important cose) es laborar. Do yo labora. Yo videt li **patientes** in li asil (un patient es li person quel li doctor auxilia), pro que to es mi labor, e con it yo vell posser obliviar omnicos.

Un del patientes es tre interessant.

Ti paciente vide coses queles ne **existe** (exister = hay), e parla pri les li tot die. Yo questionat le pri ti coses, e questionat le mult. Yo vole saver pri li coses queles il vide, li coses queles ne existe. Si yo vell posser comprender le, it vell auxiliar me quam doctor. Vi li paciente:

R. M. Renfield. Quinantnin (59) annus. Bon **personalitá**, ma tre fort, quelc vezes tre excitat. Quande il es excitat, il di strangi coses. Forsan il es ne solmen intelligent ma anc dangerousi. Yes, dangerousi, ma il ne sembla pensar tre mult pri se self. To es, il es solmen dangerousi, ma ne fa mal coses por auxiliar se self. Il fa mal coses pro altri rasones.

Lettre, Quincey P. Morris a Hon. Arthur Holmwood.

25 may.

Bon amico Art,

Tu save que noi ha esset amicos durant un longissim témpor, e ha viageat junt (**junt** ↔ sol) in mult países. Deman yo va haver un **soaré** (soaré = mult amicos trincant e parlant) u un fémina va venir, anc nor amico Jack Seward. Noi vole trincar **vin** junt con te, e parlar pri mult coses. It va esser tre interessant si tu veni. Qualmen tu pensa?

Sempre tui,
QUINCEY P. MORRIS.

Nor bell munde.

"Noi vole trincar **vin** junt con te, e parlar pri mult coses."

Telegramma (telegramma = un tre curt lettre) de Arthur Holmwood a Quincey P. Morris.

“Chascun vez yo va venir a tui **soarés**. Yo have interessantissim novas por vos.” “ART.”

Un **soaré** con vin.

Accentu

Ti-ci vez li capitul ne es long. Pro to noi va vider qualmen parlar e qualmen usar li accentu.

- Li max important regul: li accentu sta sur li vocale ante li ultim consonante.
  - rason = rasón (n es li ultim consonante)
  - altri = áltrei (r es li ultim consonante)
  - cose = cóse (s es li ultim consonante)
  - sembla = sémbla (l es li ultim consonante)
  - salute = salúte (t es li ultim consonante)
- Si un parol es solmen un consonante e du vocales, li accentu sta sur li unesim vocale.
  - die = díe
  - deo = déo
- Li plurale (du o plu coses) ne fa li accentu diferent:
  - rasones = rasónes, ne rasonés
  - coses = cóses, ne cosés
  - dies = díes, ne diés
- bil, ic, im, ul, (i)um ne es accentuat.
  - amabil = amábil, ne amabíl
  - vocabularium = vocabulárium, ne vocabularyum.
  - spégul = spégul, ne spegúl.
  - comic = cómic, ne comíc. Pro to, on scri amíco, pro que on di amíco e ne ámico...ma pro que on usa li parol mult, li accentu sur li i es de témpor a témpor obliiat e multes scri "amico".
- paroles ne-, al-, -cunc ne es accentuat.
  - nequo = nequó, ne néquo
  - alquo = alqué, ne álquo
  - quocunc = quócunc, ne quocúnc (noi va vider li paroles in -cunc plu tard)

Por altri paroles con accentus queles ne seque li unesim regul (régul, ne regúl!), on scri li accentu: cité, soaré, café, felicitá...

Grammatica

·arium

Un ·arium es mult coses, creat per intelligent personnes por aprender, scrir, parlar pri it...

- vocabul (vocabul = parol) → vocabul·arium (mult paroles por aprender)
- aqua → aqu·arium (mult aqua por aprender)
- die → di·arium (un libre in quel on scri die pos die)

lu

lu = li cose quel es

- **Lu** important quando on viage es saver u es li tren.
- A: Quel es max bell? B: **Lu** max bell es certmen li castelle.

·al

On usa ·al por crear un adjective de un substantive.

- person → person·al (personal es li cose de **un** person, it es li cose de ti person.)

Plu noi videt li vocabul personalitatá (person·al·itá), quel es li pensas, li self de un person. Un person con un bon personalitatá di e fa bon coses, e un person con un mal personalitatá di e fa mal coses.

- Altri paroles con ·al:

- semanal (seman·e → seman·al): un vez li semane
- essential (ess·er → ess·ent → ess·ent·ie → ess·ent·i·al)
- mensual (un vez in li mensu)
- manual (con li manu)

paroles in ·u

Paroles in ·u es different: quando ili usa ·al, ·an, e altris, li ·u es ta. In altri paroles (·a, ·e, ·o) li ultim vocale ne es ta.

- essentie → essenti·al (li e ne existe in essential)
- manu → manual (li u existe)
- grammatica → grammatical (ne grammatica·al, ma grammatic·al)
- punctu → punctual (li u existe)
- circumstantie (star circum = circumstar → circum·sta·nt·ie) → circumstantial (li e ne existe)

- annu → annual (li u existe)

chascun

Chascun es simil a **omni**, ma it parla plu pri li **un**.

- Chascun person portat nigri vestimentes. (Li un person ci, li un person ta, omni portat nigri vestimentes)

Vocabulary

- desde
- do
- exister
- lu
- munde
- paciente
- personalitá
- reposar
- soaré
- telegramma
- vin

Capitul 25

[Contenete](#) - [Capitul 24](#) - [Capitul 25](#) - [Capitul 26](#)

Duantquinesim capitul (25.esim capitul)

Jurnale de Mina Murray

25 julí. Whitby. – Yo incontrat Lucy al **station** (station = un loc por trenes) e ella esset tre bell. Ti loc es tre bon. It have un litt **rivere** e un valley, e li valley es tre **verd**. Li domes del ancian borgo es tot rubi, quam li domes de Nuremberg. Ci yo ha videt anc mult capellas e **eclesias** (un eclesia es un loc por pregar). On posse anc vider li **portu**, e li **mare**. Yo marcha tre mult ci, e sede e scri in mi jurnale. Apu me es tri old mannes qui parla; ili parla junt li tot die. Li portu es in bass. Quande li aqua es alt it es tre bell, ma quande li aqua es bass it es desbell.

Li luges de un cité in li nocte.

Un eclesia.

Li eclesia de Whitby, u Mina es, con li tombes circum it.

Yo parlat con un old mann qui vive ci; il di que il have presc cent annus, e que il vivet durant li tempore de Waterloo, quel es **mill** ottcent deciquin (1815) – to es vermen tre old! Su nómine es Sr (Sr = senior) Swales. Yo questionat le pri li histories del mare, e li personnes qui veni del portu al borgo. Il dit me que li histories es strangi, e que un bell fémina ne mey interessar se pri les. Il hat comensat **racontar** (racontar = parla longmen) quandé il audit li horloge, quel battet six vezes. Il dit me: “It es six horas! Yo deve ear a **hem**. (hem = li dom de un person) Mi **nepota** (nepota es li filia de su filie) es in hem e atende me.

Il **descendet** (descender = ear in bass) li scalunes. In ci borgo hay mult scalieres, e chascun scaliere have mult scalunes. It fa li borgo tre bell.

1 august. – Ante un hor yo venit ci con Lucy, e noi parlat pri interessant coses con mi amico, li old mann, e su du amicos. Li tri es sempre junt. Li personalitatá del old mann ne es tre bon; quandé on di un cose il di: “Tu ne es **correct!** (correct = just; on di li veritatá) It es yo qui es correct!” E quandé on es silent, il di: “Vi, tu es silent – it es pro que tu save que yo es correct.” Il sempre vole esser ti qui es correct.

Ma con Lucy it es un altri cose. Quande ella parla il di solmen: “Ah, vermen?” e ne parla pri qui es correct e qui es íncorrect. Avan Lucy, li correctitá e li íncorrectitá ne importa, pro que ella es tam bell. Li **oldones** (oldon = old person) ama la.

Yo fat Sr Swales denov parlar pri li histories del portu e del mare. Il dit: “Esque tu save quo es comic? Li **tombes** del eclesia.”

Yo: “Quo? Li tombes? Li locs sub li terre (terre = suol) u trova se li cōrpores del mortes?”

Sr Swales: “Yes, li tombes. Ili es comic. Esque tu save pro quo?”

Yo dit no, e il dit me pro quo li tombes es comic. Il dit: “Tu save, un tombe deve haver un cōpor. Ne ver? Ma in ti loc, mult tombes ne have un cōpor! Ili possede solmen li nōmine, e null cōpor. It es pro que noi es proxim al mare. Mult personnes **mori** (morir = devenir mort) in li mare, e li cōpor ne es trovat. Tande li gente scri li nōmine sur un tombe e **ficte** (ficter = dir que un cose es ver ma saver que it ne es ver) que in li tombe trova se un cōpor! Yo va monstrar te un ex ili.”

Il monstrat me un tombe u esset scrit:

Edward Spencelagh, **mortat** (mortar es far morir) **de pirates**.

Un rivere.

Un portu proxim al mare.

E il dit me: “U es su cōpor, crede tu? In li mare! Yo va monstrar te un altri.” E il monstrat me un altri tombe, e un altri. E il dit: “Quande Deo va venir a nor monde, il va parlar con un grand voce. E li mortes va levar se in *response*. (responder → response) Esque tu pensa que ti personnes va venir a Whitby? No, pro que ili es in li mare! Pro quo un tombe, alor?”

Yo dit: “Por lor families, yo pensa.”

Sr Swales: “Ha! Ma nullcos ci es ver. Esque to es bon por lor families? E esque tu save que hay mult personnes qui mortat se self?”

Lucy: “Quo? Yo sede in un loc u trova se personnes qui ha mortat se? To es malissim.”

Sr Swales: “It ne es malissim, mi car puella, null problema. Vi, yo ha sedet ci durant duant annus e yo have null problemas con les! Oh, yo audi li horloge. Un bon die a vos, bon féminas!” E il foreat.

Pos to yo sedet con Lucy durant un témpor. Yo prendet li manu de Lucy e noi pensat pri Arthur e lor mariage. Yo esset trist, pro que yo ha audit nullcos pri Jonathan durant un tot mensu.

Li sam die.

Yo venit ci sol, nam yo es tre trist. Yo trovat null lettre por me de Jonathan. It es nin horas. Yo vide li **lúces** del cité in li nocte, e omnicos es tre bell. Yo audi musica in li strades. U es Jonathan, e esque il pensa pri me? Yo vole que il mey esser ci.

Grammatica

·on

·on es usat por crear un person quel es tal.

- old → oldon

hem e dom

- Un dom es li cose: un castelle, un dom, un eclesie.
- Un hem es u on vive: "Yo es in hem."

Vocabulary

- eclesia
- descender
- ficter
- hem
- mare
- mill
- morir
- mortar
- nepot·a (·e, ·o)
- oldon
- pirate
- portu
- racontar
- rivere
- station
- tombe
- verd

Capitul 26

[Contenete](#) - [Capitul 25](#) - [Capitul 26](#) - [Capitul 27](#)

Duantsixesim capitul (26.esim capitul)

Diarium de Doctor Seward.

5 junio. – Li **afere** (= cose, problema) de Renfield deveni plu e plu interessant. Nu yo save plu: il es **in fact** (= in veritá) tre **egoistic** (= il pensa pri se self). Il have secretes, e il have su propri interesses. Il ama animales...ma ne in un bon **maniere** (in un bon maniere = con bon pensas). Nu il **capte** (capter = prender con li manu) **moscas**, mult moscas. Il nu have tam mult moscas que yo dit le que il ne deve capter plu. Yo pensat que il vell **incolerar** se, ma il dit solmen: “Esque vu posse dar me tri dies? Yo va far exear li moscas.” Yo dit: “Bon, tri dies.”

Yo deve continuar vider ti mann.

18 junio – Nu il ha captet **aranés**. Il fa li aranés manjar li moscas, e nu li moscas ne es mult.

1 julí – Nu su aranés es tro mult, e yo dit le que il deve far les forear. Il semblat trist, e yo dit: “Bon, quelc aranés alor, ne tot.”

Il semblat felici, e yo dat le tri dies. Tande un tre grand mosca intrat li chambre, e il captet it con su manu e manjat it. Yo dit le: “Quo? Tu ne Mey manjar moscas. It ne es nett.” Ma il dit me: “No, manjar moscas es bon. Ti mosca esset tre fort, e quando yo manja it, it da me su fortie.”

Yo scrit pri to in mi jurnale, nam it es curiosi. (curiosi = strangi) Yo deve vider qualmen il fa forear su aranés. Anc il have un jurnale, in quel il scri sempre. In su jurnale trova se multissim númeres. Pro quo li númeres?

8 julí – Li idé in Renfield deveni plu e plu grand. Yo ne videt le durant quelc dies, e quando yo videt le denov, il havet un **sparro**. Il da li moscas e aranés al sparro, qui manja les.

Un arané quel capte un mosca.

Ti-ci cose on **macha** con li dentes.

Li **fingres** del manu.

19 julí – Nu il have plu e plu sparros, e su moscas e aranés es presc for. Quande il videt me, il curret e dit: “Doctor, ples, yo have alquo tre important! Ples dar me un **catelle**! (un catelle = un yun cat) Yo va dar it coses a manjar!”

Yo ha videt que su animales ha devenit plu e plu grand, e trovat it strangi. Yo questionat le: “Esque tu ne vole haver un cat, plu quam un catelle?”

Il respondet: “Oh yes, un cat! Yes, to es plu grand e mem plu bon! Esque yo posse haver un cat o un catelle?” Yo dit no con mi cap. Il semblat tre trist, e incolerat. Yo save que il have li possibilità devenir **mortatori**. On va vider quo il va far, e tande yo va saver plu.

Un blanc **plum**.

Vésper, 10 horas. – Yo videt le hodíe denov, e in li moment in quel il videt me il criat: “Ples, ples dar me un cat! Un cat vell tam auxiliar me; yo besona un!” Ma yo dit no, e il devenit trist e **machat** (machar = far les intrar li manu e mover li dentes) su **fingres**.

Anc ti-ci cose es un **plum**...

20 julí. – Hodie in li matine yo videt Renfield, qui semblat felici. Il cantat, e hat comensat capter moscas denov. Yo serchat ma ne posset vider li sparros. Yo questionat le u es li sparros, e il dit: “Oh, li sparros? For. Ili ha **volat** (volar = marchar in li ciel) for.” Ma yo videt quelc **plumes** in li chambre, e un poc sangue. Yo dit nullcos.

pro que in li passate it esset un ver **plum**.

Matine 11 horas – Mi auxiliator in li asil me ha dit que Renfield es **malad** (malad = ne standa bon) e que mult plumes ha exeat de su bocca. Il dit me: “Doctor, yo crede que il ha permanjat li sparros!”

Vésper 11 horas – Yo dat Renfield alquo por far le dormir, e leet su jurnale. Yes, il es mortatori. Il vole manjar tam mult coses quam possibil, nam il crede que **plu** il manja les, **plu** il deveni fort. Yo es curiosi saver quo il volet far con li cat... il sempre fat li plu grand animale manjar lis plu micri. (li → lis) Ma yo ne posse far tal coses sin un bon rason.

Nu yo pensa denov pri Lucy. Oh Lucy, li mani con quel tu vive deve esser tam felici. Durant que yo have solmen mi labor. Yo ne deve incolerar me contra Lucy; ella es un bon fémina. Labor, labor! Ma quelc vezes yo pensa que mem mi amico Renfield have plu bon rasones por laborar quam yo.

Grammatica

---

plu, plu

Plu A, plu B = quando on fa mult A, on deveni mult B.

- Plu on aprende, plu on save (= si on aprende plu, on save plu)

Naturalmen on posse dir **minu, minu**, anc **plu, minu e minu, plu**.

- **Minu** on aprende, **minu** on save.
- **Plu** yo reposat in li lette, **minu** yo posset dormir. (Pos mult témpor in li lette nu on vermen ne posse dormir)

·ori

·ori crea un adjective quel vole dir "far quam". Un person qui morta es un mortator (morta·r -> morta·t·or, e con ·i on crea un adjective: mortatori).

·ist

Li ancian parol por **yo** esset **ego**. Con ·ist on crea un person que crede li cose: un egoist es un person qui crede in se self.

Con ·ist on posse anc crear personnes qui labora por un cose: un **librist** es un person qui labora con libres.

·ic

·ic es simil a ·al: on usa it por crear adjectives. Un person qui pensa pri se self es egoist·ic.

- colere -> coler·ic (un person qui mult senti colere es coleric)

curiosi

Curiosi es usat con du manieres:

- Yo es **curiosi** = yo vole saver
- Un tam **curiosi** loc! = strangi

·ell·

- Un lupo -> un lup·ello (un litt lupo, un ne old lupo)
  - anc un catelle, un catello, un canella, un

On ne usa **·ell** por persones.

lis

On posse usar **lis** si on besona, o vole, por far saver que on parla pri plu quam du coses.

- Jonathan ne vole scrir lis **e**. (Plu bon quam "scrir li es")

plum

Un plum es du coses.

- Li plum de un sparro
- Un plum con quel on scri

Vocabulary

- afere
- arané
- capter
- cat
  - catelle
- egoistic
- fingre
- incolerar se
- machar
- malad
- maniere
- mortator
- mortatori
- mosca
- plum
- sparro
- volar

Capitul 27

[Contenete](#) - [Capitul 26](#) - [Capitul 27](#) - [Capitul 28](#)

Duantsettesim capitul (27.esim capitul)

Jurnale de Mina Murry.

26 julí – Yo ne senti me calm. Ma scrir in mi jurnale fa me un poc plu calm. Yo es trist pri Lucy e pri Jonathan. Durant un tam long témpor Jonathan ha scrit nullcos, ma yer li car Senior Hawkins, li chef de Jonathan, misset un lettre de il a me. Ma li lettre es strangi: it di solmen “Yo nu es éxter li castelle, e yo ha arivat a Bistritz. A revidentie!”

Jonathan scri sempre multissim; un tam curt lettre ne es li maniere de Jonathan. E Lucy...ella standa bon, ma **recentmen** (recent = ante quelc dies) ella marcha durant que ella dormi. Yo decidet cluder li porta durant li nocte por que ella ne mey exear li chambre. Li matre de Lucy dit me que quam puella (quam puella = quando ella esset un puella) ella esset **somnambulist** (somnambulist = un person que marcha durant que ella dormi), e que mem su marito esset somnambulist! Li **patre** de Lucy **sovente** exeat li chambre e portat su vestimentes durant que il dormit! Quo li **matre** de Lucy pensat pri to, yo questiona me!

Recentmen li patre de Arthur Holmwood es un poc malad, e **caus to** (caus to = pro to) Arthur ancor ne ha venit. Yo save que Lucy vole vider le strax, e monstrar le li **bellesse** (bellesse = bellitá) de Whitby.

27 julí. – Null novas de Jonathan. Yo senti me **anxiosi** (anxiosi = ne calm) pri le, ma pro quo yo ne save. On deve scrir plu quam quelc paroles in un lettre! Lucy somnambula plu quam sempre. It es bon que li tempe (li tempe = it es frigid, calid, bon, mal, hay nubes...) ne es mal, nam altrimen ella vell har devenit malad. It es bon que Lucy ne es malad. Sr. Holmwood ha eat a un altri loc por vider su patre, nam su patre es tre malad. Lucy vole revider Sr. Holmwood ma ella es sempre bell. Nu su visage ne es blanc; it nu es plu rubi quam **antey** (antey = li témpor ante nu).

Un mann qui usa un **falce**.

Un **patre** con su filios e filia. U es li **matre**?

3 august. – Ancor un semane es passat, e null novas de Jonathan, ne mem a Sr. Hawkins. Oh, yo espera que il ne es malad. Il certmen vell har scrit si il hat posset. Yo vide su lettre, e yo es **inquiet** (quiet = calm, silent). It es cert que su manu ha scrit it, ma it ne sembla un lettre de Jonathan. Lucy ne somnambulat li semane passat, ma it sembla que ella **observa** (observar = vider longmen) me sempre. Mem durant que ella dormi, ella observa me. Trovante li porta cludet, ella sercha li clave.

Un ángel qui lucta con un mann.

Un bote pescatori.

Nu Sr Swales ha **changeat** se (il ha changeat se = il es different). Il dit me pardon: “Mi puella, yo peti vor pardon. Yo ha parlat pri li mortes e mal coses durant li semanes passat, ma yo ne esset **seriosi** (seriosi = on ne ride, ni subride), e yo ne volet dir mal coses. Quande yo va esser for de nor vive, yo volet que tu va rememorar me. Noi oldones es strangi, nam noi es old e proxim al morte, e yo volet **mocar** (mocar = dir ínseriosi coses) li morte un poc. Tu save, yo ne time li morte tre mult, solmen un poc, ma si yo vell posser continuar viver, yo ne vole morir. Ma mi témpor ha venit, yo senti li Grand Oldon qui have su **falce** pret. Un die li **Ángel** (ángel = auxiliator de Deo) de Morte va **vocar** me (vocar = usar su voce), e prender su falce. Oh, ne plora, carissima!”

Nam il videt me plorar.

“No,” il continuat, “li vive es nullcos plu quam atender to quo va venir, li altri cose quel va venir, li altri loc, tu save. Forsan ti altri cose es in li vente...yes, it have li odore del morte. Vide! Deo, **lass** me esser (lass me esser = yo mey esser) felici quandé veni mi témpor!”

Il semblat pregar un poc. Poy il videt me e dit a revidentie, e dit un **benediction** (benediction = dir un bon cose, un prega) por me.

Pos to venit li observator del mare, con quel yo sovente parlat. Il dit me: "Vide li **nave**. (Un nave es un grand bote) It es russ; it veni de Russia. Pro quo it move se tam strangi? It sempre changea su **movement** (mover → movement) con li vente. Ante deman noi va audir plu pri it."

Grammatica

·esse

·esse es simil a ·itá, ma different.

- bellitá: quam bell es li cose, person
- bellesse: li cose esser bell

On posse dir pri un person que su **bellitá** inter 1 e 10 punctus es 1, o 6, o 10; to es li bellitá. Ma por **bellesse** on possede o ne possede it.

verde

Quam on save, pos un adjective on posse usar ·e por crear un substantive: verd → li verde

·ion

Quande on fa un verbe, li cose far it o li cose fat de it es ·ion.

- ·ion usa li regul de Wahl:
  - benedir → benedi → benedit → benedition
  - possesser → possess → possession
  - comprender → comprehend → comprehens → comprehension

lass

Quande on vole far un cose, on di "lass". It es sovente un amical maniere de dir un tal cose.

- Deo, lass me audir un benedition!
- Lass nos intrar li castelle!
- Lass nos manjar mult!

Vocabulary

- ángel
- antey
- anxiosi
- benedition

- verbe: benedir

- bellesse
- bote
- caus
- changear
- falce
- lass
- matre
- movement
- mocar
- nave
- observar
- patre
- piscar

- piscator

- quiet
- recent
- seriosi
- somnambular

  - somnambulist

- spess
- tempe
- verde
- vocar

Capitul 28

[Contenete](#) - [Capitul 27](#) - [Capitul 28](#) - [Capitul 29](#)

Duantottesim capitul (28.esim capitul)

Del gazette "THE DAILYGRAPH", 8 AUGUST (gazete = omnidial novas sur papere)

De nor observator in Whitby.

Un grandissim e rapidissim **storm** (storm = tre mal tempe) ha venit ci in Whitby. It es august, e saturday li tempe esset tre bon. Li naves *Emma* e *Scarborough* eat e venit, con mult personnes viageant. Li tempe esset bonissim til li pos-midi. Pos to li personnes qui parla circum li tombes del eclesia dit: "Vide li ciel!" u trovat se quelc strangi nubes. Tande li vente comensat, ma ne grandmen. Ta un old mann, un oldon qui hat observat li tempe durant plu quam quinant annus, dit usante fort paroles que un storm va venir.

Poy li sole devenit plu bass, e mult personnes venit por vider it; it esset tre bell. Nu li nubes esset plu e plu mult, e plu spess, e hat **nigrijat** (nigrijar = devenir nigri). Mult **naveros** dit que lor naves va esser in li portu ti nocte, pro que li mare esset tro dangerousi.

Ye mi-nocte li vente cessat, cessat totmen. Li tempe esset tre calid. Presc omni nave esset in portu.

Li proxim matine li calmitá del tempe esset tro grand. Omnes trovat li calmitá innatural. Tande comensat li **undes**. On audit li voce de un can, e del mare venit un strangi son.

Tande sin novas comensat li storm – un moment it ne esset ta, li proxim moment it hat venit. Un unde venit, li sequent unde plu grand, li sequent unde mem plu grand. Li continualmen **grandijant** (grand-ija-nt) undes esset tre rapid e blanc. Altri undes battet li portu, e li vente ululat quam **tónnere**. Li vente esset tam fort que mem fort mannes **apen** posset (apen posset = yes ili posset, ma tre desfacilmen) marchar. Pos li nubes venit li **nebul** (nebul es un spess nube sur li terre), un nebul quel movet se con li maniere de **fantomes** – li fantomes del personnes qui hat morit in li mare. Quelc vezes tra li nubes on videt li **fúlmine** e on audit plu tónnere.

Li personnes fat to quo ili posset in li storm, ma ili ne posset far mult. In li mare on videt micri botes current vers li portu. Li personnes videt chascun bote – un bote posset retornar al portu, e ili criat con felicitá, pos quel un altri bote ne posset, e ili plorat pro que on savet que li personnes in li bote es mort.

Li tempe ne es bon; un **storm** ha venit. On vide li **fúlmine** in li nubes, e audi li **tónnere**.

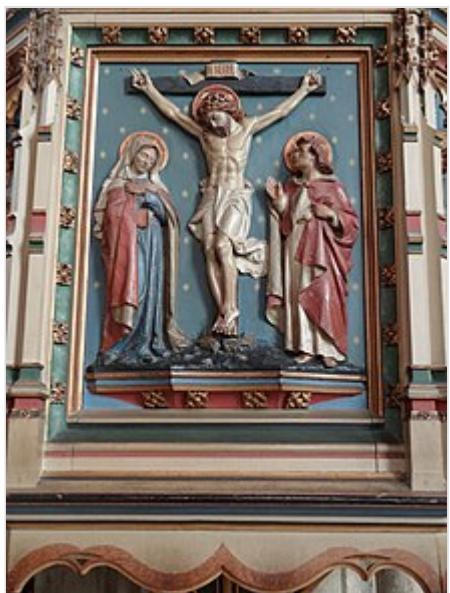

It ne es facil vider tra li **nebul**.

Nu li gente videt li nave pri quel on hat parlat, li strangi nave. Li nave semblat in dangere – inter it e li portu trovat se un loc dangerousi por naves. Esque li nave va posser **atinger** (atinger = venir til) li portu? Li undes es tam grand. Li nave esset venient tam rapid. Ma in ti moment venit li nebul, e on ne posset vider li nave. Omnicos esset gris; on posset audir li nave, ma ne vider it. Poy li vente changeat se, e vi! Li nave! It venit de unde a unde, vers li portu, e atinget li portu. **Salv!** (salv = sin dangere, sin problemas)

Vi un micri bote sur li **sand**.

Sur un crucifixe, li manus de Jesus es **ligat** al cruce.

Un **phantom** sta avan li sedent mann.

Ma quo es to? Un mort cópor es **ligat** al nave. Li cópor move su cap sequente li movementes del nave. Qualmen it esset possibil que un nave hat atinget li portu con li auxilie de un morto? Li personnes crie vidente li morto quel es ligat al nave.

Ma li nave eat mem plu. It continuat e continuat, nam it ancor esset eant rapidmen, e ne posset cessar. Con un grand son it atinget li plage, e nu trova se in li spess **sand**.

Grammatica

·ijar

On posse usar ·ijar pos un adjective por voler dir "devenir".

- nigrijar = devenir nigri
- grandijar = devenir grand
- oldijar = devenir old

apen

Apen = on posse far un cose, ma con mult desfacilitá. On ne besona **ne** con **apen**.

- Yer li tempe esset tam calid que yo **apen** posset dormir.

Vocabulary

- apen
- atinger
- fantom
- fúlmire
- grandijar
- ligar
- navero

- nebul
- nigrijar
- salv
- sand
- storm
- tónnere

Capitul 29

[Contenete](#) - [Capitul 28](#) - [Capitul 29](#) - [Capitul 30](#)

Duantninesim capitul (29.esim capitul)

Continuation del historie del nave in Whitby

In li moment in quel li nave atinget li plage e intrat li sand, un grandissim can venit ex li bass parte del nave e exeat li nave. It curret vers li eclesia, e curret for in li nocte.

Li observatores intrat li nave. Ili portat con se micri lutes por vider. Un del observatores atinget li **rote** e **subitmen** (subit = rapid in un moment) su visage monstrat terrore. Yo, li scritor por li Dailygraph, curret rapidmen por vider quo it esset, ma li observatores ne **lassat** me intrar li nave. Ma poy yo trovat un del naveros, e il lassat me intrar, e yo videt li mann ligat al rote.

It esset un terribil (terr·er → terr·ibil) cose a vider: li manus del mann esset ligat al rote. Inter un del manus del mann e li rote trovat se un crucifice, anc ligat al rote. Un doctor qui venit strax pos me dit que li mann hat esset mort ja du dies. Li observator dit que li mann self hat ligat su manus, usante su bocca por far it. E in su vestiment trovat se un **botelle**, in quel es papere con mult lineaes scrit sur it. It esset un micri **nave-jurnale**.

Nu on ja comensa parlar pri qui va posseder li coses in li nave. In Anglia on di que li unesim person qui intra li nave posser posseder li coses. On va vider.

Ja li storm ha passat, e omnicos es finit. Yo va scrir plu coses plu tard pri ti nave. --- scrit ex Whitby por li Dailygraph

Li cargo de un ancian nave.

Li buxes esset creat ex **ligne**.

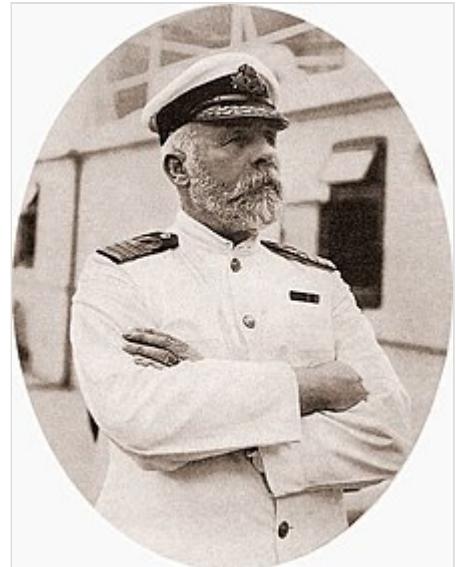
Li sequent die.

Li continuation del historie de ti strangi nave deveni plu e plu **fascinant** (fascinant = interessantissim). Li nave es russ, e veni de Varna. It porta li nómine *Demeter*. In li nave trova se solmen du coses: aurin sand, e **lignin** buxes (ligne = creat ex árbor), tre old. Un person nominat Sr. S. F. Billington de Whitby venit e dit que li **cargo** (cargo = li coses in un nave) es li su, e it es ver: on videt li libre in quel trova se li nómine de Sr. Billington e li nave Demeter. Pos to li russo qui labora por Russia in Whitby **signat** (signar = scrit su nómine) li paperes por **payar** (payar = dar moné) por li nave, e nu li afere es finit. Tre curiosi!

Li gente vole saver **ad u** ha curret li can. Ma li can ne trova se, quel es un mal cose, nam il can es tre grand e tre fort. E ti matine on trovat un altri grand can qui esset mortat - esque it es li altri can qui ha mortat it?

Plu tard. -- On ha lassat me vider li diarium del Demeter. Ta ne trova se alquo interessant pri li mannes. Ma li papere in li botelle es max interessant. It sembla que durant li viage li **capitano** (capitano = li max important navero) hat devenit plu e plu **foll** (foll = il es quam un lunatico). Li diarium self esset scrit in russ; un person laborant por li russes ha **traductet** (traducter = changear un lingue a un altri lingue) it por me.

Vi li traduction del papere in li botelle.

Un **capitano** sur su nave.

Grammatica

---

ad u

Avan un vocale, it es plu facil dir "ad u" quam "a u". Ci **ad** = **a**.

Li - (li strec)

Un - es nominat un **strec**, e on posse usar it por ligar du paroles. Li **strec** es simil a **de** in un spesogul.

- un nave-jurnale = un jurnale de nave

Li **strec** es usat por monstrar du coses:

- 1) Que it es un sol parol, ma
- 2) Qualmen it es creat: pro que un "navejurnale" es plu desfacil a prim vise quam un nave-jurnale.

Pos mult usada, un parol con un **strec** sovente deveni un parol sin un **strec**, pro que on posse comprender it sin li **strec**. **Hodíe** es un tal parol.

Vocabulary

- botelle
- capitano
- cargo
- fascinar
- foll
- lassar
- ligne
- lignin

- payar
- rote
- subit
- traducter

Capitul 30

[Contenete](#) - [Capitul 29](#) - [Capitul 30](#) - [Capitul 31](#)

Triantesim capitul (30.esim capitul)

Diarium del nave "Demeter".

De Varna (Bulgaria) a Whitby (Anglia).

Scrit 18 julí. Multissim strangi coses **eveni** in li nave. (un cose **eveni** = un cose quel ne existet nu existe) Yo va scrir li tot coses til quande noi ariva al terre.

6 julí. Noi finit li cargo: aurin sand e buxes. Ye decidu horas noi comensat. Noi esset quin personnes.

11 julí. Noi intrat li Bosporus (li loc inter Turkia e li Mare Meditarran). Turkos intrat li nave, noi dat les moné, omnicos esset bon.

12 julí. Noi intrat li Dardanelles. Plu turkos volent moné; noi dat it.

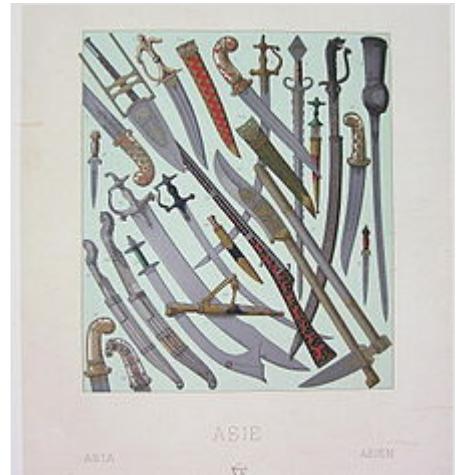
13 julí. Noi passat li sud de Grecia. Li mannes sembla ínfelici, e ili time alquo. Ili ne dit quo it es.

14 julí. Li timore continua. Li mannes es tot fort, e omnes ha ja esset junt con me in viages. Un de mi **camarados** (camarado = un amico con qui on labora o fa un cose) questionat les quo it es, ma ili dit solmen que hay *alquo* sur li nave. Mi camarado incolerat se e battet un de ili. Ma pos to ili esset quiet.

16 julí. In li matine li camarado dit que un del mannes, Petrofsky, esset for. Sin rason. Ti mann laborat durant li nocte ma poy ne intrat su lette. Nu li mannes es plu íncert e anxiosi. Ili dit que ili savet que un tal cose vell evenir. Mi camarado es **iritat** (iritat = 50% incolerat) contra les.

17 julí. Yer. Un del mannes, Olgaren, venit a mi chambre. Il dit me que il crede que hay un strangi mann sur li nave. Durant que it **pluviat** (pluvie = aqua quel veni del nubes) il videt un alt, **tenui** mann venir e desaparir (desaparir = ear for del vision). Il sequet li mann ma trovat nequi. Nu il es tre timent. Hodie yo va serchar li nave.

Plu tard yo dit al mannes que noi va serchar li nave. Mi camarado esset incolerat contra me: il dit que un tal cose vell far li mannes timer plu. Noi comensat li sercha. Noi trovat necos, e comensat laborar denov plu felicimen. Mi camarado esset ancor incolerat ma dit necos.

Quelc armes.

Hay pluvie sur li árbor.

22 julí. Mal tempe durant li passat tri dies. Nequi time, nam noi have tro mult a far. Li mannes ha obliuat li timore. Noi passat Gibraltar.

24 julí. Nor nave sembla haver mal **fortun**. (fortun = bon coses eveni; mal fortun = mal coses eveni) Ancor un altri mann ha desaparit. Passante li west de Francia, just quam li unesim mann, il laborat durant li nocte, poy desaparit. Li mannes time e ili ne vole esser sol. Camarado es incolerat.

28 julí. Quar dies in li **inferne** (li inferne = u vive li diabol). Li tempe es malissim, nequi dormi. Qui posse observar li nave si nequi posse dormir? Li duesim camarado dit que il va observar it.

29 julí. Ancor mal fortun. Li mannes esset tro fatigat por observar du a du. Yo levat me e videt presc nequi sur li nave. Yo vocat, e omnes venit. On serchat, ma li duesim camarado ha desaparit. On **decide** (decider X = dir "Yes, noi va far X") desde nu continuar con **armes**. (arme = un pistol, un baston, etc.)

30 julí. Li ultim nocte. Noi es felici esser proxim a Anglia. Li tempe es bon. Yo dormit, e quando yo avigilat me yo videt mi camarado. Il dit me que li du observatores e un altri mann ha desaparit. Nu in nor nave es solmen yo, li camarado, e du mannes.

Continuation va sequer.

Ti mann es alt ma tre **tenui**.

E quo va esser tui **fortun**?

Grammatica

Regul de Wahl

Noi ha ja videt li regul de Wahl, ma it es important. Ancor un vez noi vide it, con paroles in ·ion:

- verbes in -ir, -ar es sam:
  - verbes in ·ir: minus r, plus t, + ·ion (scrir → scrition)
  - verbes in ·ar: minus r, plus t, + ·ion (usar → usation)
- verbes in ·er:
  - ·der, ·her: minus er, change a s, + ·ion (decider → decision)
  - altri consonantes + er: minus er, + ·ion (possesser → possession)
  - vocale + er: minus er, plus t, + ·ion (leer → letion)

Vocabularium

- arme
- camarad·o, ·a, ·e
- decide
- evenir
- fortun
- inferne
- iritat
- pluiar
  - substantive: pluvie
- tenui

Capitul 31

[Contenete](#) - [Capitul 30](#) - [Capitul 31](#) - [Capitul 32](#)

Triantunesim capitul (31.esim capitul)

Diarium del nave "Demeter". (continuation)

1 august: Du dies de nebul, e noi ne posse vider necos. Yo hat esperat trovar auxilie in li **Strette** de Dover (strette = litt mare inter du landes), ma nequi es ta. Noi ne posse far li **segles** plu bass; si noi fa les plu bass, noi ne va posser far les alt denov nam noi es solmen quar personnes. Noi ea sin auxilie, vers un mal fortun. Nu li camarado standa plu mal quam li mannes. Li camarado semblat esser plu fort ma il in veritá es plu timorosi; li altri mannes solmen labora. Ili es russos; il es rumano.

Li **Strette** de Dover, inter Anglia e Francia.

2 august, mi-nocte: Yo audit un cri durant que yo dormit. Yo levat me e videt mi camarado. Il dit que il hat audit un cri, poy un altri mann hat desaparit. Deo auxilia nos! Il di que noi deve har passat li Strettes de Dover, nam il videt it un vez tra li nebul. Nu noi es in li Mar Nord, e solmen Deo posse auxiliar nos, ma il ne fa it.

Un bote con du **segles**.

3 august. -- Ye mi-nocte yo eat por prender li rote, ma yo videt nequi. Yo stat apu li rote e ne volet ear altriloc, nam li nave besonat me ta. Yo criat con grandissim voce por li camarado. Pos quelc **secondes** (un minute = 60 secondes) il venit, ocles foll. Il parlat me con un micrissim voce **quam si** li vente posse audir it: "It es ci, nu yo save. Yo videt it li nocte passat; it es quam un mann, alt e tenui, e blancissim. Yo frappat it con mi puniale, ma mi puniale eat tra it, quam si yo hat frappat li vente."

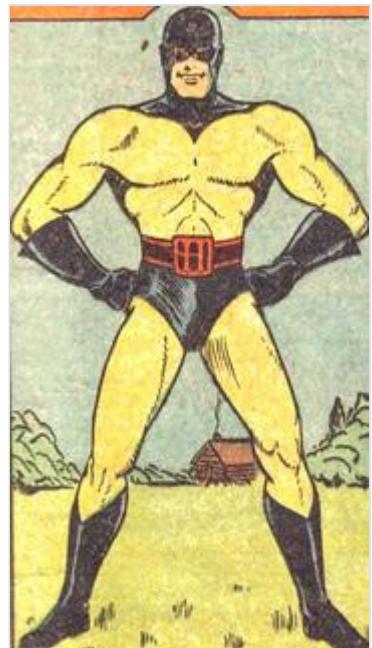
Il continuat: "Ma It es ci, yo va trovar It. It es forsani in un del buxes. Yo va aperter li buxes e vider. Tu mey esser ci." E il videt me e presset su fingre a su bocca, e eat in bass. Yo ne posset lassar li rote, pro que li nave besonat me. Il es foll, follissim. Il ne posse punialar un buxe! Do yo **resta** (restar = esser por un long tempor), e sta avan li rote, e scri. Yo posse solmen creder in Deo e atender plu bon tempe.

Nu presc omnicos ha finit. Just quandé yo esperat que li camarado va devenir plu **normal** (normal ↔ foll), yo audit mult sones in bass, mult frappadas. Pos to yo audit un cri, e il curret vers me quam si il hat venit ex un pistol. "**Sucurse!** Sucurse!" il dit, (sucurse = rapid auxilie) e videt li nebul. "Anc tu deve ear con me, capitano, o it va esser tro tard! *Il* es ta, nu yo conosse li secrete. Li mare va esser mi sucuse!" E sin un altri parol, il jettat se **ad in** li mare. Deo auxilia me! Alor it esset li foll camarado qui ha mortat li mannes! Quo yo va far quandé yo va arivar al portu? *Si* yo va arivar al portu?

4 august. - Ancor nebul. It es matine. Yo save it pro que yo es **marinero**. Yo ne posset lassar li rote, do yo restat ci. E in li nocte yo videt It - Il! Li camarado esset just quandे il dit que morir in li aqua es plu bon. Ma yo es li capitano, e ne posse lassar li nave. Yo va ligar mi manus al rote, e ligar anc un cose quel Il - It! - ne posse **tuchar** (tuchar = lassar su manus o fingres sur), e talmen yo va restar un bon capitano. Yo deveni plu e plu **debil** (debil ↔ fort), e li nocte continua. Forsan alqui va trovar ti botelle, e comprender li coses queles ha evenit. E si ne...bon, tande omnes va saver que yo ha esset bon in li ocles de Deo. Deo mey auxiliar li debilon quel yo es...

Quo ha evenit sur li nave, on ne posse dir. Esque li mann ha mortat li altris? Nequi posse saver. Li gente in li borgo crede que li capitano es un **heróe** (heróe = un person qui fa mult bon coses e auxilia autres), e ili vole changear li nómimes de lor botes al nómime del capitano. Li córpore del capitano va trovar se in un tombe apu li eclesia.

Pri li can on save necos, pri quel li gente es trist; ili volet posseder li can. Talmen fini li **misterie** (un misterie = un strangi cose pri quel nequi conosce li veritá) del mare.

Un **heróe** qui sta con confidentie.

Un manu quel **tucha** un altri manu.

Grammatica

---

quam si

Quam si X = It ne es X, ma it sembla X.

marinero

Li parol marinero es creat ex mare: mar·e → mar·in → mar·in·ero

sucurse

Sucurse es grand auxilie quel on besona in li moment.

Vocabulary

- debil
- heróe
- marinero
- misterie
- normal
- restar
- second

- segle
- strette
- sucurse
- tuchar

Capitul 32

[Contenete](#) - [Capitul 31](#) - [Capitul 32](#) - [Capitul 33](#)

Triantduesim capitul (32.esim capitul)

Jurnale de Mina Murray.

8 august. - Lucy ne dormit bon durant li nocte; anc yo. Li storm esset horribil. Un **strangitá** (strangitá = strangi cose): Lucy ne avigilat se durant li storm. Ma somnambulante, ella levat se e vestit se du vezes. Yo desvestit la du vezes e fat la intrar li lette. In li matine noi levat nos e eat al portu. Li **aere** (aere = vente) esset bon. Yo es felici que Jonathan ne esset sur un nave durant li storm. Ma u es il, e quo il fa?

Un **interration**: strax li morte va esser sub li terre.

10 august. -- Hodíe evenit li **interration** (in·terr·a·tion) del capitano. Chascun bote in li portu venit. Lucy venit con me, e noi videt li botes de **supra**. (supra ↔ bass) Noi videt li tot **eveniment** (eveni·ment). Lucy esset tre **vexat** (vexar se = esser ínfelici + pensar pri tro mult coses). Ma quandé yo questiona la, ella di sempre: "No, yo ne es vexat. Pro quo on vell esser vexat?"

Li alt **cliffes** del Strette de Dover.

Un altri mal fortun es que Sr Swales esset trovat mort in li matine, in li loc u noi sede. Li **povri** (povri = on pensa: "quam ínfelici il es!") car old mann! Forsan il hat videt con su ocles li morte self. Lucy es tam carissim que ella senti li coses plu quam li altres senti les. Just nu ella esset vexat pro un strangi cose: un oldon quel noi conosce have un can, quel es sempre con le. Ma ti vez li can ne volet venir al interratin. Poy li mann frappat li can e lassat it seder sur li tombe. Li moment quandé li can tuchat li tombe it devenit tre quiet e ne volet far necos. Lucy observat li can durant li eveniment con tristesse. Omnicos da la coses pri quel revar.

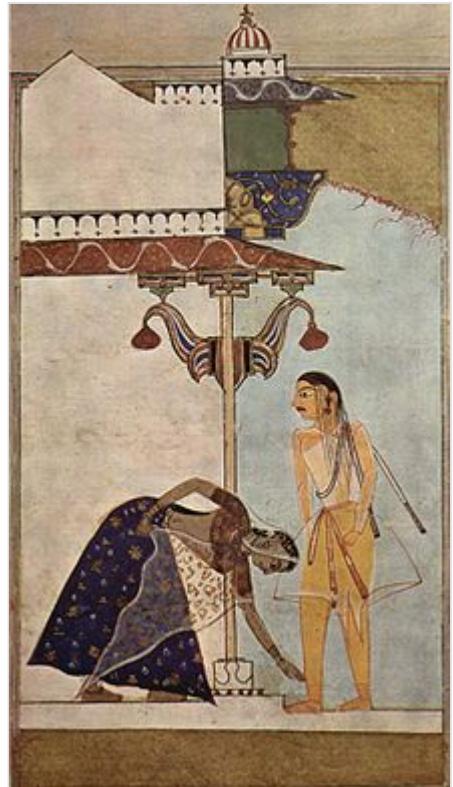

Un **vacca** in li montes.

Li sam die, 10 horas pos midí. Noi ha fat un **promenada** (promenar = marchar ne rapidmen) e videt mult **vaccas**; omnicos esset interessant. Pos to un mann del eclesia venit e volet manjar con nos e **benque** noi esset fatigat, noi manjat con le. (= noi esset fatigat, ma noi manjat con le) Ma nu it es témpor a dormir! Lucy sembla plu bon quam in recent dies.

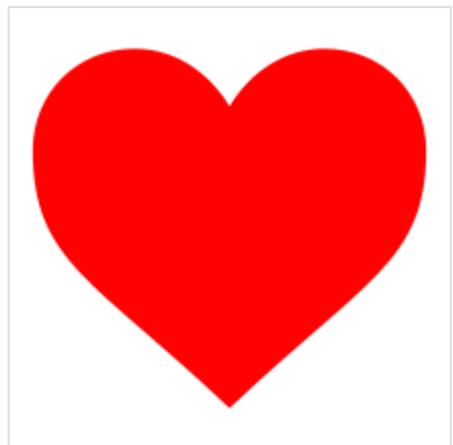
11 august, 3 horas in li matine. - Nu yo scri denov, nam yo ne posse dormir. Pos har **indormit** me (indormir se = comensar dormir) yo avigilat me - li chambre esset nigri, e Lucy ne esset ta. On hat cludet li porta, ma ne serrat it. Yo videt li altri chambres del dom ma Lucy ne esset ta, e yo sentit plu e plu

timore. Vidente li max grand porta yo **decovrit** (decovrir = trovar / comensar conoscer un cose) que it esset un poc apert. Alor Lucy devet har exeat li dom. Yo curret ex li dom e serchat Lucy - ella hat vestit se in blanc, dunc yo serchat un fémina in blanc. Yo serchat li **cliffes** (cliff = li mur de un monte); li West Cliff e li Ost Cliff, ma Lucy ne esset ta. Li lune esset **plen** (plen = a su max grand granditá), ma anc nigri nubes trovat se, e li lune esset **visibil** (vid·er → vis·ibil) solmen poc a poc. Li nubes passat li lune denov, e con li luce del lune yo posset vider li eclesia. In ti moment yo videt Lucy sedet avan li eclesia, tot blanc. Ma detra la yo videt alquo **obscur** (obscur = li luce ne atinge it; it sembla nigri) quel stat e **inclinat** se (inclinat se = star ma far se plu bass) sur la. Ca it esset un mann o un animale, yo ne savet. Yo ne videt plu mult, nam yo curret rapidissim. Nu yo posset vider la e li obscur cose, e it continuat inclinar se sur la. Yo criat con terrore: "Lucy! Lucy!" e ti alquo levat su cap, ex quel yo posset vider un blanc visage e rubi oculi. Lucy dit nullcos, e yo continuat curren. Yo curret circum li eclesia, nam li scalunes esset creat talmen, e quandé yo videt la denov ella esset sol. Hodíe es **plenilunie** (plenilunie = li plen lune), e li lune fat la tre visibil.

Un person **inclinat** se.

Nu yo inclinat me sur ella e videt que ella dormit ancor. Su bocca esset apert, ma ella **respirat** (respirar = trincar li aere) in un íncert maniere - tro long, quam si ella esset sub li aqua e timet morir. Ella movet su manu vers su vestiment quam si ella friget. Yo auxiliat la con mi vestiment, por que ella ne mey friger. Yo comensat avigilar la, ma ella dormit ancor. Poy yo usat plu fortie e nu ella avigilat se. Ella ne esset surprisat, nam ella ne savet que ella esset ex li dom, e videt solmen me. Ella avigila se sempre con un bell visage, e mem nu éxter li dom e presc sin vestimentes ella ne semblat tro surprisat. **Lentmen** (lent ↔ rapid) noi comensat li **via** (via = un strade / un maniere vader) vers hem. Durant li lent via noi videt un vez un mann, ma il ne videt nos, nam il hat trincat tro mult. Mi **cordie** battet, pro que si un person hat videt Lucy, li historie vell har curret tra li borgo! Ma **fortunosimen** (fortun.os.i) noi atinget li dom. Lucy petit me ne parlar pri li somnambulation, mem a su matre, e yo **promesset**. (promesser un cose = dir que on certmen va far ti cose) Nu Lucy dormi, e yo ha cludet e serrat li porta...

Li **cordie** de Mina battet.

Sam die, midí: Omnicos ea bon. Li somnambulation **noctal** (noct·e → noct·al) ne ha fat mal coses a Lucy - ella sembla mem plu bon quam in recent témpores. Ma yo vide que yo ha fat la sanguar un poc; sur su col yo videt du rubi punctus, e sur su vestiment yo videt un poc plu sangue. Yo petit pardon, ma ella ridet e dit me que ella hat sentit nullcos.

Sam die, nocte: Hodie noi passat un felici die. Li aere esset bon, li sole bell, e li vente sentit se bon. Noi manjat un **lunch** (lunch = manjage por midí), e yo esset un poc trist pensante quam bon it vell har esset si yo hat havet Jonathan con me. Ma! Yo deve atender. Anc ho-nocte yo va cerrar li porta, benque yo ne

expecta problemas (expectar un problema = pensa que un problema va evenir).

Grammatica

---

plenilunie

Plenilunie es creat de **plen** e **lune**. In plenilunie es du interessant coses.

pleni

Adjectives sovente have un ·i. Ma mem mult adjectives sin ·i, si on besona it, posse usar li ·i: verd, verdi.

- Mem duant, triant...posse esser duanti e trianti por auxiliar li parlada: Duantsett o duantisett.

·ie

Noi save que ·ie crea un cose; ci on fa lu sam. Talmen, li plenlunie ne es li lune self: it es li témpor quando li lune es plen. lun·e → lun·ie.

in· verbes

Noi ha ja videt tri tal verbes: incolerar se, indormir se, e interrar. Li ·in significa "comensar", "far tal", o "far in".

povri

Povri have du usationes.

- Sin mult moné: On deve auxiliar li **povres**.
- Besonant auxilia o creant tristesse in altres: Ella lassat li **povri** mann sol in li dom.

Por li duesim **povri**, on posse haver o ne haver moné; it ne importa.

visibil

Li finition ·ibil por verbes in -der es li sol cose quel ye vezes usa li regul de Wahl, ma ye vezes ne usa it.

- creder: íncredibil (ne íncresibil)
- vider: ínvisibil (ne ínvidibil)

Vocabulary

- aere
- benque
- cliff
- cordie
- decovrir

- eveniment
- expectar
- fortunosi
- inclinar se
- indormir se
- interrar
- lent
- lunch
- obscur
- plen
- povri
- promesser
- respirar
- povri
- promenar
- promesser
- respirar
- strangitá
- supra
- vacca
- vexat
- via
- visibil

Capitul 33

[Contenete](#) - [Capitul 32](#) - [Capitul 33](#) - [Capitul 34](#)

Triantriesim capitul (33.esim capitul)

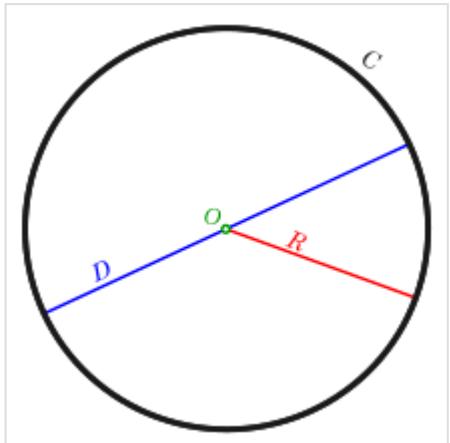
Jurnale de Mina Murray (continuation)

12 august - Yo ha pensat **fals** (= íncorrect, ne just). Du vezes durant li nocte li dormient Lucy **provat** (provar = voler far) exear. Mem dormiente ella semblat tre mult voler exear. Plu tard in li matine noi avigilat nos, e Lucy esset in bon standa e parlat mult pri Arthur. Yo parlat pri Jonathan e ella auxiliat me con su paroles. Nu yo senti me un poc plu bon.

Un sparro es un **avie**.

13 august - Anc hodie esset quiet, e anc hodie yo dormit con li clave ligat a mi manu. In li nocte yo avigilat me, e ta yo videt Lucy sedent se, ancor dormient, apu li fenestre. **Extern** (extern = in li éxter loc) yo videt li luce del lune, e ti luce con li mare e li ciel esset bellissim. Inter me e li luce volat un grand **mus-volant**. It venit tre proxim, ma curret for. Plu tard Lucy hat jacet in li lette e esset quiet.

Li O trova se in li **centre**.

14 august. - Sur li Ost Cliff, leente e sciente li tot die. Anc Lucy sembla har **inamorat se** (in·amor·ar se = sentir amore) con li loc; mem por lunch o **té** ella ne vole lassar it. Hodie ella dit un strangitá. In li vésper li sole esset tre bass, e omnicos esset bell. Subitmen Lucy dit a se self:

"Denov li rubi ocles de il! Ili es ínchangeat."

Quo? Noi ha parlat pri nullcos, e yo esset surprisat. Vidente Lucy, ella semblat har **mi-indormit se** (**mi** = 1/2) e su visage esset strangi. Yo sequet su ocles - ta ella videt nor sede, u sedet se un obscur **figura**, sol. Esque ti figura have ocles de flamme? yo pensat. Ma no, it esset li sole. Yo dit Lucy que li rubi sole fat strangitás con li luce, e ella esset surprisat, poy semblat trist. Pos to noi dit nullcos. Plu tard ella indormit se in nor dom, e yo exeat li dom por promenar un poc. Pensante pri Jonathan yo sentit mult tristesse. Ma quando yo **retrovenit** (retrovenir = venir denov) al hem, yo videt li cap de Lucy in li fenestre. Ella jacet sur li fenestre con su ocles cludet, dormiente, e respirante **vocosimen** (voc·e → voc·osi = con grand voce). Ta yo videt alquo simil a un grand **avie** (avie = animales queles vola). Ma quando yo retornat al chambre ella hat ja intrat li lette.

Du persones e du **figuras** de persones es visibil ci.

(voc·e → voc·osi = con grand voce). Ta yo videt alquo simil a un grand **avie** (avie = animales queles vola). Ma quando yo retornat al chambre ella hat ja intrat li lette.

Yo ne avigilat la. Pro quo ella es tam blanc e fatigat? Yo ne save quo es li problema.

15 august. - Hodie Lucy dormit mult. Durant li **dejuné** (dejuné es li manjage del matine) noi audit que li patre de Arthur standa plu bon, e vole vider li mariage. Lucy es tre felici. Li matre de Lucy es trist pensante que ella va esser sol. Ella dit me que su cordie es debil, e que ella va strax morir - pos quelc mensus. Con su debil cordie it es bon que yo ne parlat la pri li somnambulation de Lucy.

17 august. - Null jurnale durant du dies - mult mal coses ha evenit. Null novas de Jonathan, e Luci es plu e plu debil chascun die, anc su matre. It es **íncoprensibil** (comprend-er → ín·comprens·ibil) que Lucy es tam debil - ella manja mult, dormi mult, promena se mult. Ma ella es debil, e li nocte ella respira tro vocosimen. In li nocte ella sede sur li fenestre durant que ella dormi. Esque li problema es li **vúlnere** (vúlnere = li loc ex u veni sangue) sur su col? Vidente su col li du micri vúlneres es ancor ta - du micri punctus, blanc con rubi in li **centre**. Si ella ne va standar bon pos du dies, yo va far li doctor vider les.

Un mus-volant.

Un mus: un normal mus ne vola.

Li trincage té.

Grammatica

Lass nos vider li témpores e usationes del verbes, con li verbe **pensar**.

Yo **pensa**: yo pensa (yo fa un pensa).

Yo **pensat**: yo pensat it in li passate.

Yo **va pensar**: yo va pensar it in li témpor a venir.

Usante har:

Yo **ha pensat**: **Durant un témpor til nu e anc nu** yo ha pensat it.

Yo **hat pensat**: **Durant un témpor in li passate** yo pensat it (nu yo ne pensa it).

Yo **va har** pensat: In li témpor a venir yo va dir "yo ha pensat".

Usante -nt:

Yo es pensant: yo pensa **nu**.

Usante -nte:

Pensante pri le, yo plorat. (In li témpor quandé yo pensat pri le, yo plorat).

Usante vell:

Yo **vell pensar**: yo ne pensa, ma in un different loc o con different coses cose yo vell pensar.

Usante vell e har:

Yo **vell har pensat**: in li passate yo ne pensat, ma in un different loc o con different coses yo vell har pensat.

Usante vat, li passate de va:

Yo **vat pensar**: in li passate: "yo va pensar".

Usante esser + -t:

It esset pensat que...: on pensat que...

Vocabulary

- avie
- centre
- dejuné
- extern
- fals
- figura
- inamorar se
- mi-
- mus-volant
- provar
- retrovenir
- té
- vocosi
- vúlnere

Capitul 34

[Contenete](#) - [Capitul 33](#) - [Capitul 34](#) - [Capitul 35](#)

Triantquaresim capitul (34.esim capitul)

Lettre, Samuel F. Billington & Filio, Whitby, a Srs. Carter, Paterson & Co., London.

17 august.

“Car Seniores,

Vi **merces** (merces = cargo) misset per Grand Nord **Ferroviás**. (ferrovia = via de tren) Quelc merces va esser misset al dom Carfax, proxim a Purfleet, quande vu possede les in li station King's Cross. Nequi vive in li dom; vi li claves por it.

Li buxes es quinant. Vu va lassar li buxes in li parte del dom u noi ha scrit li **littere** “A” sur ti land-carte. Vu va conoscer li loc: it es li ancian capella del dom. Li merces va esser misset per tren ho-nocte, e deman ye quar horas triant (4:30) posmidí vu va haver les. Nor **cliente** (un cliente = li person qui paya por far un cose) vole posseder li merces strax. Vi li moné: deci **pundes** (£10); it es mult, nam noi vole que vu fa it strax. Si li moné es plu grand quam **necessi** (= besonat), ples dar nos li moné quel resta. Vu va lassar li claves in li dom, in li chambre max avan al porta.

Ples far li cose strax.

Noi resta, car Seniores, Vor **devoet** (devoet = labora bon e con bon cordie),

“SAMUEL F. BILLINGTON & FILIO.”

Lettre, **Sres** (= Seniores) Carter, Paterson & Co., London, a Sres. Billington & Filio, Whitby.

21 august.

“Car Seniores,

Quin anglés **pundes** - li moné usat in Anglia.

Ti-ci manjage es **dulci**.

Ti-ci manjage ne es **dulci**; it es amari.

Noi **reconosse** (reconoscer = conoscer e vider que it es ver) li deci pundes (£10) e da vu li moné restant. Li merces es misset in bon standa, sequente vor lettre, e claves lassat in li chambre pri quel vu scrit.

Noi resta, car Seniores, Vor devoet,
"CARTER, PATERSON & CO."

Jurnale de Mina Murray.

18 august. Hodie yo es felici, e scri sedente me sur mi sede apu li eclesia. Lucy standa mult plu bon. Su **guancies** es plu **rosi**, benque ancor tre blanc. **Támen** (támen = ma) ella ne es malad, tre vivent. Pro que noi parlat tam mult, yo questionat la pri li nocte quandella somnambulat til ti-ci loc. Yo questionat la ca ella memorat alquo pri ti nocte. Ella fat un bell **expression** (expression = un signe de su visage; un expression de colere, un expression de timore, etc.) - ella es sempre tam bell. Poy ella dit, quam si in un reve:

"No, yo ne revat it; omnicos semblat tre **real** (real = ver). Yo volet solmen esser ci, pro que yo timet **alquicos**. (alquicos = alquo; un cert cose) Benque yo hat dormit, yo memora it: passante tra li vias, yo videt **piscos**, yo audit li ululada de canes, multissim canes, e eat ad-supra li scalunes. Poy yo memora ínclarmen alquo long, obscur con rubi ocles, quandella videt li sole, alquo **dulci** ma **amari**, poy yo intrat un verdi aqua, yo audit un cantada, e omnicos passat ex me; it semblat que mi **anim** (córpor ↔ anim) exeat ex me e esset in li aere. Yo memora vider li tot loc sub me...pos to yo retrovenit e videt te tuchant mi córpor. Yo videt te far it, ante que tu tuchat me."

Poy ella comensat rider. It fat me anxiousi audir it, e yo changeat li **tema** (tema = li cose pri quel on parla). Lucy semblat sempre felici. Pos to noi retrovenit al dom e su guancies esset mem plu rosi. Su matre **joyat** se (joya = felicitá; joyar se = devenir felici) vider la, e noi passat junt un **plesent** (plesent = amabil véspera).

10 august. - Joya, joya, joya! Ma ne solmen joya. **Finalmen** (finalmen = fin·e → fin·al → finalmen = yo atendet longissim), novas de Jonathan. Li car mann ha esset malad; caus to il ne hat scrit. Sr. Hawkins scrit me un lettre lassant me saver. Deman matine yo va departer e viagear u Jonathan es, e auxiliar le si necessi, e far le retrovenir a hem. Sr. Hawkins dit que it vell esser un bon idé maritar me con le ta. Leente li lettre del bon **Sestra** yo plorat, e plorat, til quando mi lettre esset **molliat** (molliat = aqua intrat in it). Ili ha creat un carte por mi viage. Yo va haver solmen du vestimentes, e Lucy va portar mi altri vestimentes a London. Bon, yo ne va scrir plu. Li altri coses queles yo vole scrir, yo va dir les a Jonathan.

Li **guancie** de un fémina.

Un **hospitale**, u li malades deveni san.

Un billete por li tren.

Lettre, Sestra Agatha, **Hospitale** de Santo Joseph e Santa Mary, in Budapest, a Seniorettta (Seniorettta = un ne-maritat seniora) Wilhelmina Murray.

12 august.

Car seniorettta,

Yo scri sequente li volentie de Senior Jonathan Harker, qui self ne have li fortie por scrir, benque il standa plu e plu bon, mersí a Deo e li Santo Joseph e li Santa Mary. Il ha esset con noi durant presc six semanes, con un **maladie** (malad → malad·ie) del cap. Il vole dir que il ama vos, e que il peti pardon a Senior Peter Hawkins, in li borgo de Exeter, pro har venit tam tard, e que il ha finit su labor. Il va restar in nor hospitale, poy va retrovenir. Il dit que il ne have mult moné, ma que il vole payar.

Con benditiones, Vor, SESTRA AGATHA.

P.S. Li paciente dormi - yo aperte li lettre denov por dir vos un altri cose. Il ha parlat pri vos, que vu du va maritar vos. Benditiones a vos! Nor doctor dit que il ha havet un horribil **choc** (choc = un grandissim, horribil surprise) e il parla pri lupos, e sangue, e demones, e qui save altricos. Vu deve parlar le pri bon coses por que su choc ne mey devenir plu grand. Noi volet scrir antey, ma il parlat solmen coses íncomprendibil e noi ne posset comprender li loc ad u scrir. Il venit del tren de Klausenburg - ta il dit al personnes "da me un **billete** por hem!" (billete = papere por intrar li tren) e, vidente que il parlat anglés, ili dat le un billete por li loc tam for possibil.

Il es un bon mann. Pos quelc semanes il va standar bon. Yo prega a Deo e Santo Joseph e Santa Mary que **ambi** (ambi = 2) vu va haver multissim annus de felicitá.

Grammatica

---

ferrovia

On posse usar **·o·** o **·i·** por crear un parol ex du.

- ferre + via = ferrovia

retro

Retro = al loc de u on venit.

- retrovenir: venir denov al loc de u on venit.

cargo e merces

- **Cargo** es coses queles es in un nave, tren, etc.

- **Merces** es coses queles on compra, o por quel on paya.

pleser

On ja save li parol **ples**; it veni del verbe **Pleser**. **Pleser** = far amar. On usa it talmen:

- Ti-ci libre plese me. = Yo ama ti-ci libre.
- It sembla que yo plese la mult. = It sembla que ella ama me mult.
- Li cité **plese** me. Yes, it es un vermen **plesent** cité.

Ma **amar** posse esser plu fort quam **pleser**.

sestra

Si un matre have un filia e un altri filia, chascun filia have un **sestra**. Ma un **sestra** posse anc esser li employata de un hospitale, un person posse nominar un bon amica un **sestra**, etc.

Vocabulary

- amari
- ambi
- anim
- billete
- choc
- devoet
- dulci
- expression
  - verbe: expresser
- ferrovia
- guancie
- joya
- líttere
- merce
- molliat
- necessi
- pisc
- pund
- reconoscer
- retro
- sestra
- támen
- tema

Capitul 35

[Contenete](#) - [Capitul 34](#) - [Capitul 35](#) - [Capitul 36](#)

Trianquinesim capitul (35.esim capitul)

Diarium de Doctor Seward.

19 august. - Un subit e strangi change in Renfield ho-nocte. Ye ott horas il esset excitat, movente quam un can. Mi auxiliator volat far le parlar. Normalmen il parla mult ad omnes, ma hodie il dit solmen:

"Yo ne vole parlar con te; tu ne importa. Li **Mastro** es ta." (mastro = un importantissim mann por qui on labora)

Mi auxiliator crede que il ha devenit **religiosi** (religiosi = il crede in Deo, ángeles, demones, etc.). To es un grand dangere - un mann qui posse mortar e qui in sam témpor es religiosi es dangerous. Ye nin horas yo **visitat** le (visitar = ear e dir salute). A me il esset sam: il ne parlat me. Strax il self va pensar que il es Deo!

Renfield devenit plu e plu excitat; yo observat le in secrete. Subitmen su expression changeat - yo savet que il havet un idé. Il devenit silent e sedet se sur li lette, e observat li aere. Yo comensat parlar le pri su animales, nam ti tema sempre interessat le. Ma il dit nullcos. Yo continuat parlar pri les, e finalmen il dit:

"**Via** con li animales! Yo have null interesse." (via = ili mey forear)

"Quo?" yo dit. "Null interesse pri li aranés?" Nam recentmen il have mult aranés e scri sempre pri les.

A to il dit **misteriosimen** (misteri·e → misteri·osi·men): "Quande on atende li marita, li bellesse del amicas del marita fa joya. Ma quando veni li marita, su amicas ne interessa plu."

Il ne **explicat** (explicar = far saver pri quo on parlat), e solmen sedet sur li lette.

Hodie yo es fatigatissim. Yo ne posse ne pensar pri Lucy, e li coses queles vell har posset exister. Qualmen dormir? Trincar un **narcotic** (narcotic = un cose quel un person usa por dormir, ne sentir, sentir se felici, etc.) anc hodie? No! Yo va pensar pri Lucy e ne va usar li narcotic. E si yo ne posse dormir, yo ne va dormir.

Plu tard - Felicimen yo ne hat prendet li narcotic. Yo jacet in mi lette, ne dormiente. Yo audit li horloge batter du vezes; it esset du horas. Li **gardero** (gardero = un person qui resta vigil e observa) venit e dit me que Renfield hat **escapat** (escapar = ear for ex un cludet loc). Renfield es tro dangerous por lassar escapar. Li gardero hat videt le, pos quel il audit un son e videt su **gambes** desaparent tra li fenestre, poy nullcos.

Il esset ligat al mur con un **catene**.

Li mann luctat quam un **tigre**.

Li gardero es tro grand por sequer Renfield tra li fenestre ma yo ne - yo es tenui. Yo sequet Renfield vers li **levul** (levul: ←). Extern, yo videt un blanc figura grimpant li mur inter nos e li grand dom u nequi vive, li dom Carfax.

Yo dit al gardero que noi besonat tri o quar mannes. Noi intrat li terre circum Carfax. Ta yo videt li figura de Renfield quel desaparit apu li dom, e yo sequet le. Yo trovat le avan li grand porta del capella. Il essent parlant, ma a qui yo ne save. Yo ne volet plu excitar le. Ma yo videt que il videt nullcos e solmen parlat. Yo approximat me (a·proxim·ar → venir plu proxim). Yo audit le, qui dit:

"Yo es ci, Mastro. Yo es vor **servitor** (serv·ir → servitor = un person qui labora por li mastro), e vu va dar me bon coses, nam yo servi vos con un bon cordie! **De long** (= un long témpor) yo ha prenat a vos. Nu vu es proxim, e yo atende to quo vu vole de me. Vu va dar me, li bon servitor, bon coses, ne ver?"

Noi approximat nos e prendet le - il luctat quam un **tigre**, li follo. Il es plu un **bestie** quam un mann. It es bon que noi nu save quam fort il es. Nu noi ha ligat le in li chambre in un vestiment por lunaticos, con un **catene** al mur. Il cria con grand voce, ma quando il ne cria il sembla mem plu dangerousi.

Nu il ha dit comprehensibil paroles por li **prim** (prim = unesim) vez:
"Yo va atender, Mastro...it veni, it veni!"

Pos to yo scrit li tot historie in mi diarium. Nu yo senti minu excitat; fórsan hodie yo va dormir.

Ti-ci mann va provar **escapar** del catenes.

Grammatica

---

prim

Prim es un altri parol por "unesim", pro que it es usat in mult altri paroles.

- prim ↔ ultim

bestie e animale

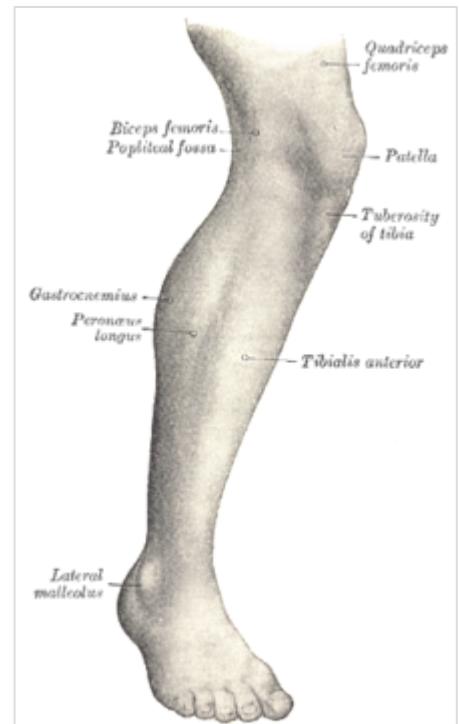
Un **bestie** es un **animale**, ma li idé de un **bestie** es un mal animale: it have li anim de un animale quel lucta, manja mult, etc.

via

Un **via** es un long strade, ma on posse dir **via!** si on vole que on ea for. On posse anc dir **for!**

Vocabulary

- aproximar se
- bestie
- catene
- de long
- escapar
- explicar
- gambe
- gardero
- levul
- mastro (mastre, mastra)
- narcotic
- prim
- religion
- religiosi
- servir
- servitor
- tigre
- via
- visitar

Li **gambe** de un person.

Capitul 36

[Contenete](#) - [Capitul 35](#) - [Capitul 36](#) - [Capitul 37](#)

Triantsixesim capitul (36.esim capitul)

Lettre, Mina Harker a Lucy Westenra.

Budapest, 24 august.

Carissim Lucy,

Yo save que tu vole audir omnicos quel ha evenit desde quando noi **separat** (separar = devenir ne junt) in li station de Whitby. Yo va dir te, mi cara: yo atinget Hull sin problemas, e prendet li nave til Hamburg, e li tren til ci. Yo memora presc nequó pri li viage, except que yo savet que yo esset venient a Jonathan e devet dormir mult por auxiliar le...yo trovat mi car Jonathan, tam **magri** (magri = li córpor es debil). Li fortie in su ocles ha desaparit, e il ne es li mann quel yo conosset. Il ne memora quo ha evenit durant un long témpor, o il vole que yo pensa que il ne save. Li terribil choc es tre grand, e yo ne vole far le rememorar. Sestra Agatha, un bon fémina, dit me que il parlat pri **dement** (dement = foll, ínpossibil, ne normal) coses. Yo questionat la pri li coses ma ella fat un cruce con su manu e dit solmen que li coses pri quel li malade hat dit esset li secrètes de Deo.

Pos un die ella videt que yo esset vexat. Ella dit me li sequent **information** (informa·tion; informar = far saver): “Yo posse dir vos que il ne parlat pri mal coses fat de il self, e vu have nullcos pri quo **suciar** (suciar: pensar “Oh vé, quo far?”) quam su fémina. Il memora vos tre bon e qualmen vu ha auxiliat le. Il timet grandissim, terribil coses, pri quel null **mortale** (mort·al·e = un person, ne un deo) deve pensar.”

Ha! Ella pensat que yo vell har esset **jalusi!** (esser jalusi = pensar que il ama un altri fémina) Ma por dir li veritat yo sentit un cert joya audiente que null fémina esset li problema. Yo sede apu su lette u yo posse vider su visage. Il avigila se! ...

Quande il avigilat se il petit su vestiment, pro que il volet alquicos in li **tasca**. Yo videt li jurnale, e **vat questionar** le pri it, ma il petit me ear al fenestre, diente que il volet esser sol durant un moment. Poy il vocat me, e il havet li jurnale in su manu. Il dit:

“Wilhelmina,” - tandé yo savet que il parlat seriosimen, nam il ne nomina me Wilhelmina desde quando noi decidet maritar nos - “tu save, mi car, que inter un mann e su fémina ne deve exister secrètes. Yo ha havet un grand choc, e quandé yo pensa pri it yo senti mi cap mover se, e yo ne save ca it es li veritat o li dement crias de un follo. Yo es malad e dement. Vi li secrete – yo ne vole conoscer it. Mi vive comensa

Un **tasca**, un micri loc por micri coses.

Un **anelle**.

ci, con nor mariage. Prende li libre, Wilhelmina, lee it si tu vole, ma nequande fa me saver it, except si tu pensa que it es necessi.” Il **cadet** fatigat, e yo lassat li libre sub li **cussine**, e besat le. Yo ha petit Sestra Agatha far nor mariage ci pos-midí, e yo atende su response...

Ella ha venit, e dit me que li chef de un anglés eclesia ha venit. Noi va maritar se pos un hor, o quandé Jonathan va avigilar se...

Plu tard. - Lucy, li eveniment ha passat. Yo senti me tre seriosi, ma felici. Jonathan avigilat se in li lette. Il dit li promesse: “Yo va” - con un fort voce. Yo apen posset parlar; mi cordie esset tam plen que mem un “Yo va” esset tam desfacil a parlar. Li sestrás es tam bon persones. Yo ne va obliviar las. Yo va parlar te pri mi **don** (un don = un cose quel on da a un altri person) de mariage. Quande yo e mi marito – Oh Lucy, vi li unesim vez que yo scri “mi marito” - esset sol, yo prendet li libre de sub li cussine, e ligat it con un blu **bande**, **cire**, e mi **anelle**. Poy yo besat it e monstrat it le, e dit que it va esser un signe que noi credet **unaltru** (unaltru = li un person vers li altri person). Yo dit le que yo vell aperter it solmen si necessi. E il prendet mi manu e dit que it esset li max car don quel on ha dat le.

Yo dit le que yo esset li max felici fémina in li monde, e que li sol coeses queles yo have a dar esset me, mi vive, e mi cordie. Il besat me e prendet mi manus con su debilissim manus.

Lucy, it esset tam bon esser tui amica, e nu anc tu va maritar te e esser felici. Yo espera que tu va esser tam felici quam yo es nu. A revidentie, mi car. Yo va misser li lettre strax, e scrir denov. Nu Jonathan avigila se – mi marito atende!

Tui sempre amant
MINA HARKER.

*Lettre, Lucy Westenra a Mina Harker
Whitby, 30 august.*

Carissim Mina,

Mares de amore e **milliones** (million = mill mill) de besas; mey tu esser strax in hem con tui marito. It vell esser bon por vos esser ci con nos. Li aere vell **infortiar** (in·fort·iar = far fort) Jonathan quam it ha infortiat me. Yo manja quam un mar-avie, vive e dormi bon. Tu va esser felici saver que mi somnulambulation ha cessat. Arthur di que yo deveni plu e plu **grass** (grass ↔ magri). Ah, tu ne save – Arthur es ci. Noi promena, e fa **sport** (sport = ski, ténnis, etc.) junt, e yo ama le plu quam **jamá**. Il di me

Con **cire** li flamma continua durant un long témpor.

Un bell **cussine**.

Quelc **bandes**.

li sam cose, ma esque il posse amar me plu quam il amat me tande? To es ínpossibil. Bon, via con li stupiditás – il voca me. Tui amant,
LUCY.

P.S. Matre **invia** su amore por te. Ella standa plu bon, li povri fémina.

P.P.S. Noi va devenir marita e marito li 28 septembre.

Grammatica

Verbes quam 'nominar'

Li verbe **nominar** veni del substantive **nómine**. Anc quando on parla it, on di **nómina**, ma con verbes on sovente ne scri li accentu. Támen si on vole, on posse scrir **nómina** con li accentu.

jamá

Jamá = **mem un vez**, anc **nequande** e **alquande**.

- Yo vole plu quam jamá visitar Rumania.
- Person A: Esque tu vole manjar ti-ci arané? Person B: Jamá in li vive!

Vocabulary

- anelle
- bande
- cader
- cire
- cussine
- dement
- don
- grass
- informar
- information
- infortiar
- inviar
- jalusi
- jamá
- magri
- million
- mortal
- mortale
- separar

- sport
- tasca
- unaltru

Capitul 37

[Contenete](#) - [Capitul 36](#) - [Capitul 37](#) - [Capitul 38](#)

Triantsettesim capitul (37.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

20 august. - Li afere de Renfield deveni mem plu interessant. Il ha devenit plu quiet. Durant li unesim semane il esset sempre **violent** (violent = il prova vulnerar altri personnes). Poy un nocte, just quandé **ascendet** (ascender ↔ descender) li lune, il devenit quiet, diente: "Nu yo posse atender; nu yo posse atender".

Yo videt le; il esset in li ligat vestiment in li chambre, e su ocles ha devenit su **anteyan** ocles (anteyan = de antey) – patient quam un can. Yo esset **satisfat** (esser satisfat = pensar que omnicos es bon fat) e dit li mannes **desligar** (ligar ↔ desligar) le. Li auxiliatores semblat íncert, ma fat quo yo dit. Li paciente venit me e dit in un bass voce, con un poc **humor** (con humor = fant rider):

"Ili pensa que yo vell posser **nocer** (nocer = vulnerar) vos! **Yo** nocer **vos!** Stupidos!"

Anc yo trovat it humorosi, ma yo ne seque su pensa tre bon. Esque il have alquo important pro quel il ne vole nocer me? Yo deve trovar quo it es, plu tard. Ho-nocte il ne vole parlar, mem parlar pri catelles o cates ne auxilia. Il di solmen: "Cates ne interessa me. Yo have plu a pensar, e yo posse atender; yo posse atender."

Pos to yo lassat le. Li auxiliator di me que il esset quiet til li **leva del sole**, quandé il devenit vexat, poy violent, e pos to il cadet sur li terre.

...Tri noctes li sam cose: violent durant li journe, poy quiet del **leva del lune** til li leva del sole. It sembla que un **potentie** (potentie = forte) existe quel veni e vade. Ti nocte on va far un **lude** - on va lassar le escapar, e li mannes va sequer le...

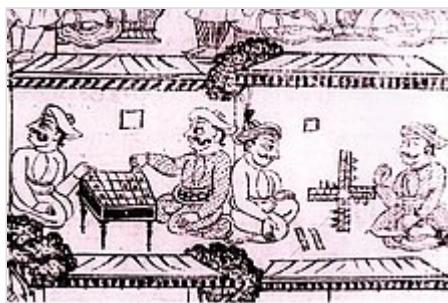
Plu tard. – "Li cose quel on pensa va evenir, ne eveni." Senior Disraeli bon conosset li vive. Nor "avie", vidente que on hat apertet li **cage** (cage = dom por avies), ne volet volar. Il restat in li chambre. Ma noi save un cose: durant li tempores de quietesse, il continua esser quiet. Dunc on va posser desligar le durant quelc hores chascun die, til un hora ante li leva del sole. Audi! Ancor un eveniment! Il ha escapat denov.

Un avie in un cage.

Cates **gratta** usante ti-ci cose.

Ti-ci mannes sede se e fa **ludes**.

Plu tard. – Ancor un **aventura** (un aventura = un historie con mult evenimentes) noctal. Renfield atendet li auxiliator, poy escapat li chambre quando il intrat it. Ancor un vez il intrat li **terren** (terren = li terre de un loc) del dom u nequi vive, e noi trovat le ta, contra li porta del capella. Vidente me il devenit incolerat, e vell har volet mortar me si mi **atendentes** (atendente = atend·ent·e = un person qui atende e auxilia) ne hat esset junt. Il subitmen duplicat (du·plic·ar = far du vezes plu grand) su fortie de lucta, ma strax devenit calm. Yo videt circum me, ma videt necos. Tande yo videt su ocul e sequet it, ma videt necos except un grand mus-volant, quel volat vers li west. Mus-volantes normalmen vola ci e ta, ma ti ta mus-volant volat quam un avie, **rect** (rect = sin changear) vers un loc. Li paciente calmat se e dit:

“It ne es necessi ligar me; yo va vader quietmen!” Sin problemas noi retornat. Yo senti alquo strangi in su calmitá, e ne va obliviar ti-ci nocte...

Li angleso Benjamin Disraeli, qui dit li famosi paroles: "Li cose quel on pensa va evenir, ne eveni."

Diarium de Lucy Westenra

Hillingham, 24 august. – Yo deve far quam Mina, e continuar scrir coses. Talmen noi va posser parlar longmen quando noi va incontrar nos. Ma quandé? Yo vole que ella mey esser ci con me, nam yo senti me ínfelici. Li nocte passat it semblat que yo revat, just quam quando yo esset in Whitby. Fórsan it es li change de aere, o li retorna al hem. Omnicos es obscur e horribil, nam yo ne posse memorar alquicos, ma yo time e senti me debil. Durant li lunch Arthur esset trist vider me, e yo ne posset ficter esser felici. Yo va provar dormir in li chambre de matre ho-nocte.

25 august – Denov un mal nocte. Anc matre es malad. Yo ne volet dormir ma poy yo audit li son del horloge e it esset decidu horas, dunc yo deve har indormit me. Yo audit un **grattada** al fenestre, ma yo ne memora plu li son. Plu mal reves. Hodie yo es debilissim, e mi **gúttur** (gúttur = li cose con quel on manja e respira) **dole** me (doler = li sentiment es mal). Mi visage es blancissim. Yo have li sentiment de nequande haver **suficent** (suficent = on ne besona plu) aere. Yo va **efortiar** (efortiar = usar fortie) esser felici quando yo vide Arthur.

Grammatica

---

leva, cade, ascende, descende

- Quande li sole leva se, it es li **leva del sole**.
- Quande li sole cade, it es li **cade del sole**.

Li altri expression es li **ascension del sole** e li **descension del sole**, creat usante li regul de Wahl:

- ascender → ascend → ascens → ascension

- descendere → descend → descens → descension

plicar

Li verbe **plicar** es tre sovente usat. Quande on **plica** papere, li papere es du vezes minu grand e du vezes plu spess. Si on **plica** it denov, it es nu quar vezes minu grand e quar vezes plu spess.

- Quande on fa un cose du vezes plu grand, it es **duplicat**. Quande on fa un cose tri vezes plu grand, it es **triplicat**. Ex to veni li paroles duplication, triplication, etc.
- Quande un cose es facil, it es **simplic**. E quando it ne es facil, it es **complicat**. Ex complicat: **complication**.
- Quande li coses es mult, ili es **multiplicat**. Ex multiplicat: **multiplication**.

vulnerar e nocer

Vulnerar es plu grand quam **nocer**, e **vulnerar** crea un **vúlnere**. Li usation de **nocer** es un poc plu grand.

Un person qui **noce** es **nocent**, e quando on nullmen ha nocet, on es **ínnocent**.

ante e antey

Ante: Yo videt Jonathan **ante** du mensus. (It es marте; yo videt le in januar). **Ante** besona un parol quel seque.

Antey: Yo videt Jonathan antey. (in li passate yo videt le) **Antey** ne besona un parol quel seque.

Con **antey** e **·an** on crea **anteyan**: "Li **anteyan** personnes in nor cité credet que..."

Vocabulary

- **anteyan**
- **atendente**
- **ascender**
- **cade**
- **cage**
- **desligar**
- **doler**
- **grattar**
- **gúttur**
- **leva**
- **lude**
- **nocer**
- **potent**
- **potentie**
- **rect**

- satisfar
- suficer
- terren
- violent

Capitul 38

[Contenete](#) - [Capitul 37](#) - [Capitul 38](#) - [Capitul 39](#)

Triantottesim capitul (38.esim capitul)

Lettre, Arthur Holmwood a Dr. Seward.

Hotel Albemarle, 31 august.

Mi car Jack,

Yo vole que tu fa alquo por me. Lucy es malad, ma con quo yo ne save – ella standa plu mal chascun die. Yo questionat la pri it, ma ne posse questionar su matre nam anc su matre es malad. Seniora Westenra dit me que su propri maladie es un maladie del cordie e que ella va morir de it, ma Lucy ancor ne conosce it. Lucy sempre pensa pri strangi coses. Yo dit la que yo va petir te venir, e **in prim** ella dit no, yo ne save pro quo, poy finalmen yes. It va esser desfacil por te, old amico, ma yo deve petir te. Ples venir deman a Hillingham, du horas pos midí, por que Seniora Westenra ne mey saver, pos quel Lucy va esser sol con te. Poy yo va venir por li té, e noi va departer junt e yo va questionar te pri la. Ne **falli!** (fallir = provar ma ne posser)

ARTHUR.

Con un **masca** on cela li visage.

Un **professor** parla avan li gente.

Telegramma, Arthur Holmwood a Seward.

1 septembre.

On ha vocat me visitar mi patre, qui standa plu mal. Scri me per posta ci-nocte. Per telegramma si necessi.

Lettre de Dr. Seward a Arthur Holmwood.

2 septembre.

Mi car old **chap**, (chap = un bon mann, un amico)

Pri li **sanitá** (san = su córpor standa bon) de Senioretta Westenra yo posse dir que yo ha trovat nullcos mal. Ma yo ne es satisfat con la; ella es tam different quam li ultim vez. Tu save que yo ne videt su tot córpor – yo videt solmen to quo un amico posse vider. Yo va racontar pri to quo yo videt, e tu va decider self quo pensar.

Yo videt Senioretta Westenra in un felici standa. Su matre esset ta, e yo savet strax que ella volet que su matre pensat que existet null problemas de sanitá. Noi lunchat junt, pos quel Sr. Westenra lassat nos por dormir un poc. In li moment quando noi intrat li chambre, támén, li felici **masca** (un masca = alquo por far li visage ne visibil) cadet. Ella sedet se sur li **stul** e **celat** (celar = far ne visibil) su ocles con li manu. Ella parlat:

“Yo odia parlar pri me.” Yo fat la memorar que doctores ne parlar secretes ad altri personnes. Ella comprendet, e dit: “Di a Arthur to quo vu vole. Yo sucia pri le, ne pri me!” Talmen yo es líber a informar te omnicos.

Un bellissim rubi lignin **stul**.

Yo videt que ella **manca** (mancar = besona plu) sangue, ma ella ne sembla malad. Per **hasarde** (per hasarde = per fortun) ella vulnerat su manu un poc apertente li fenestre, e yo posset usar ti sangue por vider ca ella have un maladie. Li sangue es tot normal, e monstra que ella es san. Talmen...talmen yo crede que li problema deve esser **mental** (mente = li loc del pensas, ment·al = ne corpor·al). Ella di que ella ne respira bon, e dormi con horribil reves, ma reves queles ella ne posse rememorar. Ella dit que quam puella ella somnambulat mult, e que durant li témpor in Whitby ella somnambulat denov, que un vez ella somnambulat til Ost Cliff e Senioretta Murray trovat la, ma que recentmen ella ne somnambula plu.

Pro que yo ne es cert, yo ha fat lu max bon possibil: yo ha scrit a mi old amico e mastro, **Professor** Van Helsing de Amsterdam, qui save plu quam **quicunc** pri tal maladies. Yo ha petit le venir, e scrit le pri te e tui **relation** (relation = quo du personnes es a unaltru) con Senioretta Westenra. Van Helsing vell far omnicos por me. Ma **nota** (notar = scrir o pensar por ne obliviar it plu tard) bon que il **acte** (acter = far) sequente su propri pensas. Il acte talmen pro que il save li coses plu bon quam quicunc in li monde. Il es intelligentissim, sempre vole aprender nov coses, e es tre **brav** (brav = il ne time). Il have un personalitá de ferre, e es un bonissim mann. Yo di te ti coses por que tu mey saver qual **tip** (tip = maniere) mann il es. Il va strax venir, e yo va vider Senioretta Westenra deman – éxter li dom por que su matre ne mey suciar.

Sempre tui,
JOHN SEWARD.

Grammatica

---

acter

Acter es simil a **far** e **mover**. It es usat in mult paroles:

- acter + or = **actor**
- acter + iv = **activ**
- + itá = **activitá**

"Ma nota bon que **il acte sequente** su propri pensas" = "Ma nota bon que **su activitás seque** su propri pensas".

relation

Li **relation** inter Person A e Person B = Quo Person A es a Person B, e quo Person B es a Person A. Li verbe, naturalmen, es **relater**.

- Quo es li **relation** inter Jonathan e Mina? Ili es marito e marita.
- Quo es li **relation** inter Arthur e John? Ili es bon amicos.
- Qualmen professor Van Helsing **relate** a John Seward? Il es su anteyan professor.

sanitá

Sanitá normalmen parla pri li córpor, ne li mente. Por li mente on di **sanitá mental**. Ma secun li parlada on posse dir solmen sanitá:

- Person A: Qualmen standa li paciente mentalmen?
- Person B: Ínsan. (On save que on parla pri li mental standa)

Ma normalmen ínsan (mentalmen) on di foll, o dement. E mental ínsanitá es **dementie**.

Vocabulary

- acter
- brav
- celar
- chap
- fallir
- hasarde
- hotel
- in prim
- mancar
- masca
- mente
  - mental
- professor
- relation
  - verbe: relater
- san
- sanitá
- stul
- tip

Capitul 39

[Contenete](#) - [Capitul 38](#) - [Capitul 39](#) - [Capitul 40](#)

Triantninesim capitul (39.esim capitul)

Lettre, Abraham Van Helsing, M.D., D. Ph., D. Lit., etc. etc., a Dr. Seward.

2 septembre.

Mi bon amico,

Yo veni ja a te. Fortunosimen yo posse departer strax, sin crear problemas a mi altri **fidentes** (fider = creder). It es bon, pro que quandé un amico voca me, yo ea. E mi altri fidentes posse atender un poc. Di a tui amico que quandé tu auxiliat me ti die con li **venen** in mi vúlnere tu auxiliat me plu quam yo va auxiliar te nu. Trova por me chambres in li Grand Ost Hotel, por que yo mey esser **vicin** (vicin = proxim), e ples far talmen que yo va vider li fémina deman in li matine, nam plu tard li sam die yo va dever departer. Ma tri dies plu tard yo va venir denov. A revidentie, mi amico John.

VAN HELSING.

Un animale con venen.

Un bellissim **jardin**, un bon loc por un promenada.

Lettre, Dr. Seward a Arthur Holmwood.

3 septembre.

Mi car Art,

Van Helsing ha venit e departet. Il venit con me a Hillingham – on savet que li matre de Lucy lunchat éxter li dom. Van Helsing fat un tre bon **examination** (examinar = observar omniloc tre longmen). Il dit que il deve plu pensar. Quande yo parlat le pri nor amicitá il dit me:

“Tu deve dir le omnicos quo tu pensa. E quo yo pensa, si tu posse saver it. No, yo ne **joca** (jocar = far rider). It ne es un joca, it es li vive e li morte. Fórsan plu.”

Studentes e professores de un universitá.

Il ne dit me plu pri quo il volet dir. Ples ne incolerar te: quando il parla talmen, it **significa** (significar que X = li rason es X) que il pensa mult por la. Plu tard il va parlar plu clar men, esse cert pri to. Do yo decidet scrir te **simplicmen** (simplic = ne longmen, ne desfacilmen) pri li visita, just quam por un gazette.

Bon, pri li visita. Lucy semblat in plu bon standa, minu blanc, e respirat plu bon. Ella dit solmen dulci coeses al professor, ma Van Helsing savet que ella ne esset felici in su cordie – yo videt it in li expression de il, qui yo conosse bon. Tande il comensat parlar pri omnitos except maladies, til quando Lucy finalmen devenit felici in cordie e ne solmen in visage. Subitmen il changeat li tema al visite, diente:

“Mi car yuna, yo es felici incontrar un person quam tu qui es tam amat. Ili dit que tu esset ínfelici, ma yo di no. Tu e yo va monstrar les que ili ne es corect. Tu save, ti chap (ci il monstrat me con su fingre quam si yo esset denov un **estudiante** (un person qui aprende) in li **universitá** (un scol por alt aprension)) save nullcos pri li féminas. Il have null marita, null filia, e li yunas parla solmen al oldones, personnes quam yo, qui ha videt tam mult tristesses. Talmen, mi car yuna, noi va lassar le ear in li **jardin** (jardin = plesent loc con árbores) por fumar un cigarette durant que tu e yo parla tot sol.”

Yo comprendet e lassat le in li dom durant que yo fat un curt promenada. Plu tard il vocat me ex li fenestre e yo intrat. Il semblat seriosi, ma dit: “Yo ha fat un long examination, ma li rason por li maladie yo ancor ne ha trovat. Ella manca sangue, yes, ma qualmen ella manca it, on ne save. In realitá it ne es un normal maladie, it es different. Yo va questionar li servitora, qui forsan ha videt alquo quel Lucy ne save. Sempre hay un rason por omnitos. Yo deve retornar a hem e pensar. Misce me un telegramma omnidie, e si necessi yo va retornar ci. Li maladie – nam ne esser in bon standa es sempre un maladie – interessa me, e li dulci puella, anc ella interessa me. Mem sin un maladie yo vell retrovenir por la.”

Il dit nullcos plu, e nu tu save to quo yo save. Yo espera que tui patre standa plu bon. It deve esser terribil por te sucias pri du car personnes in sam témpor. Si necessi yo va petir te venir ci.

Grammatica

---

fider e creder

Creder: on pensa que un cose es ver sin esser totmen informat pri it.

- Yo crede in Deo. (= Il ne es li fratre o amico de yunesse de Deo, ma pensa que Deo existe.)
- Yo crede que vu have rason. (= Yo es tre cert que vu have rason.)

Fider:

- Yo posse **fider** la. (= Si ella promesse scrir me, ella va scrir me.)

Vocabulary

- examination
  - verbe: examinar
- fidente
  - verbe: fider

- jardin
- jocar
- significar
- simplic
- studiante
  - verbe: studiar
- universitá
- venen
- vicin

Capitul 40

[Contenete](#) - [Capitul 39](#) - [Capitul 40](#) - [Capitul 41](#)

Quarantesim capitul (40.esim capitul)

Diarium de Doctor Seward

4 septembre – Li paciente interessa nos sempre. Il devenit excitat yer, ye li **usual** (li usual = li sempre-evenient) hora, just ante midí. Li atendente conosset to e vocat li mannes. Li mannes venit just in témpor, nam ye midí il devenit tam violent que on besonat omni mannes por ligar le. Ma pos quin minutes il devenit quiet, cadente in un tip tristesse, un tristesse quel ha continuat til nu. Nu it es pos li hora de **diné** (li diné es li manjage de vésper) e il sede sempre con li expression de tristesse. Yo ne comprende li rason.

Un fémina in un **humil** vestiment.

Con **sucré** on posse capter moscas.

Li **ungules** del fingres sur li manu.

Plu tard – Denov un change. Ye quin horas yo videt le e il esset felici e **content** (content = ne volent plu coses) quam sempre. Il captet e manjat moscas, “sciente” lor númere sur li mur con su **ungules**. Il venit a me e petit pardon e questionat me tre **humilmen** (humil = abassante se) esque il posset retornar a su chambre e posseder su **nota-librette** (libr·e → libr·ette = un litt libre). Yo pensat it bon, e nu il ha retornat a su propri chambre con li fenestre. Il usa li **sucré** por capter li moscas. Nu il **piazza** (plazzar = lassar) les in un buxe e sercha un arané, quam in li ancian témpor. Yo volet parlar con le pri li activitás del passat dies, ma il dit presc nullcos. Solmen un vez il dit:

“Omnicos passat! Il ha lassat me ci. Null espera por me, except si yo fa it self!”

E il videt me denov e dit: “Doctor, esque vu va esser tam bon e dar me un poc plu sucre? It va esser bon por me.”

“E li moscas?” yo dit.

“Yes! It plese li moscas e li moscas plese me; **ergo** (ergo = dunc) it plese me.”

E pensa que in li monde hay personnes qui crede que follos ne posse **rasonar** (rasonar = explicar li rasones por un cose). Yo dat le duplic sucre, talmen lassante le tre felici. Ah, quam bon it vell esser si yo vell posser comprender su mente.

Mi-nocte: Ancor un vez un change. Yo hat visitat Seniora Westenra, qui standat plu bon, e quando yo retornat yo audit le ciant denov. Yo audit it quando yo stat in mi chambre vidente un bellissim cade del sole sur London, e it esset un choc pensar pri quam bell li coes es ci durant que in ti-ta loc trova se coes tam horribil. Yo atinget le in li moment quando li sole cadet. Il devenit plu e plu quiet, e cadet sur li terre. Ma li fortie de follos es misteriosi; pos quelc minutes il levat se calm e videt li circumité. Il eat al fenestre e nettat li sucre, prendet li mosca-buxe e jettat it for, poy il cludet li fenestre e sedet se sur li lette.

Yo questionat le: “Tu ne **intente** (intenter = haver li idé) continuar capter moscas?”

“No”, il dit; “Yo odia tal **jettallia!**” (jett·er → jett·allia)

Un tam fascinant mann. Qualmen comprender su mente? Un moment – si on posse trovar li rason pro quo il excita se ye midí e li cade del sol...esque hay un **malin** (malin = mal) potentie del sole quel changea li mente de tal personnes? On va vider.

Telegramma, Seward, London, a Van Helsing, Amsterdam.

| 4 septembre – Patienta standa mem plu bon hodie.

Telegramma, Seward, London, a Van Helsing, Amsterdam.

| 5 septembre – Patienta plu bon. Manja e dormi bon, **color** (color = verd, rubi, nigri, blanc, etc.) retorna.

Telegramma, Seward, London, a Van Helsing, Amsterdam.

| 6 septembre – Terribil change. Veni strax; ne atende mem un hor. Li telegramma a Holmwood yo ne va misser til quando yo vide vos.

Grammatica

·ette

Con ·ette on fa un cose plu micri.

- un libre → un librette (un micri libre)
- un dom → un domette (un litt dom)

Telegrammas

On vide que li grammatica in telegrammas es plu simplic, pro que ne hay un grand loc a scrir.

- Patienta plu bon. = Li patienta standa plu bon.
- Manja e dormi bon. = Ella manja e dormi bon.

- Color retorna. = Su color (de visage) ha retornat.

Vocabulary

- content
- diné
- ergo
- humil
- intenter
- jettallia
- malin
- plazza
- rasonar
- sucre
- unguil
- usual

Capitul 41

[Contenete](#) - [Capitul 40](#) - [Capitul 41](#) - [Capitul 42](#)

Quarantunesim capitul (41.esim capitul)

Lettre, Doctor Seward a Hon. (Hon. = Honorabil = bonissim personalitá) Arthur Holmwood.

6 septembre.

Car Art,

Li hodial (hodi·e → hodi·al) nova ne es tre bon. Lucy standat plu mal ti matine. Támen hay in it un bon cose: Seniora Westenra questionat me pri la e yo dit la que mi ancian mastro, Van Helsing, va venir e que il va suciar pri la. Talmen noi va venir sin choc al matre de Lucy, nam ella vole que noi mey esser ci. Yo va scrir quando yo have plu novas; si yo ne scri, ples saver que it es pro que yo ne have novas a dir te.

Sempre tui,
JOHN SEWARD.

Mais.

Un farm, u labora li **farmeros**.

Ella manca sangué, e su **osses** del visage es visibil.

Diarium de Doctor Seward.

7 septembre. - Li unesim cose quel Van Helsing dit me che li Station Liverpool esset: "Ha tu dit alquo a nor yun amico, li amato de ella?"

"No", yo dit. "Yo atendet just quam yo dit in li telegramma. Yo scrit le simplicmen, diente que vu va venir pro que li Senioretta Westenra ne standat tre bon."

"Just, mi amico", il dit, "Tre just! Plu bon ne saver; fórsan il nequande va saver. Yo prega to...ma si necessi il va saver omnicos. Tu save, amico John, tu labora con follos, con lunaticos. Omni **hom** (hom = mann + fémina) es foll, in fact. E quando tu labora, tu ne di a ti persones pro quo tu fa ti o un altri cose. Talmen li secretes resta in tui mente. Noi va far sam, ci e ci." Il tuchat me sur li cordie, e li **fronte**, e tuchat anc su cordie e su fronte. "Yo va dir te plu, plu tard."

"Pro quo ne nu?" yo questionat. "Forsan noi va decider alquo junt." Il haltat e videt me, e dit:

“Amico John, tu conosse li **mais**? Quande li mais ha devenit grand, li **farmero** vide it e prende it inter li manus e di te: “Vide! It es bon mais, quel va continuar crescer.” ” (crescer = devenir plu grand)

Pro que yo ne comprendet, il continuat: “Li bon farmero di to pro que, in ti moment, il save que it ha bon crescat. Ma ante li moment il ne save, e un bon farmero ne sercha in li terre por saver; il atende. Solmen stupid **infantes** (infant = filias e filios) fa talmen. Tu vide? Mi mais comensa crescer, e si it cresce plu, alor on va saver.” Il videt que yo comprendet. Il continuat:

“Tu esset sempre un bonissim studiante; nu tu es un mastro. Ples memorar: conoscentie es plu bon quam memorie; on deve creder in conoscentie. Ergo nota e scri omnicos, mem li max micri **detallies** (detallie = litt information). Mem tui pensas! Quande on falli on aprende, ne quande on **successa!**” (fallir ↔ successar)

Quande yo explicat li standa de Lucy – sam quam antey, ma plu visibil – il semblat tre seriosi, ma dit nequo. Il prendet con se un **sac** (= un grand tasca por li manu) con li narcotics e altri coses queles un doctor besona. Seniora Westenra esset chocat vidente nos, ma ne mult. Quande un possibil morte es tam vicin, quicunc save que on ne deve acter quam in normal dies. To es li maniere in quel li natura self acte.

Sequente ti maniere de acter, yo dit la que ella ne deve esser con Lucy e ne deve pensar tro mult pri li maladie: solmen li **minimum** (minimum = li max minu). Van Helsing e yo intrat li chambre de Lucy.

Benque yer esset ja un grand choc, vidente la hodie li choc esset duplicat. Ella esset tam blanc quam un fantom, quam **crete** in veritá. Li **rubie** (rubi·e) de su bocca esset for, e li **osses** de su visage esset tro visibil. Ella respirat con mult dolore. Van Helsing devenit seriosissim vidente li totmen ne-movent Lucy. Noi esset silent.

Poy Van Helsing fat un geste con li manu e noi exeat li chambre. **Li porta cludet**, (= quando it esset cludet) il parlat: “Mi Deo! Null témpor a **perdir**. (perdir = lassar forear) Sin plu mult sangue, ella va morir. Qui va dar it?”

Yo: “Yo es plu yun e plu fort, Professor. Yo va dar li sangue.”

Van Helsing: “Alor esse pret. Yo va prender mi sac. Anc yo es pret.”

Un **sac** es plu grand quam un tasca, e on prende it con li manu.

Grammatica

---

suciar

Suciar posse esser un bon cose, o un mal cose.

- Bon: Pensar mult pri un cose, e auxiliar.
  - Mi amico save quo far: lassa le **suciar** pri it.
- Mal: Pensar tro mult pri un cose.

- Tu ne deve **suciar** pri omnicos! It fa te ínfelici.

·um

Con ·um on crea un parol quel parla pri li idé de un cose.

- nov - novum
- bell - bellum
- maxim - maximum

Maxim es li plu long maniere de scrir **max**.

hom

Hom significa féminas e mannes. Un mann es un hom, e un fémina es un hom. Paroles creat ex **hom**:

- **homan**
- **homanitá** (esser un hom)
- **homanité** (li tot homes)

Li porta cludet

Un posse usar -t con un verbe por parlar pri quando li cose esset fat.

- Li bir trincat, il exeat li dom. (= Pos har trincat li bir, il exeat li dom.)
- Li labor complet, ella comensat pensar pri altri coses.

Ma on ne sempre besona li -t:

- Billete in manu, il intrat li tren. (= Con li billete in su manu, il intrat li tren.)

Vocabulary

- crete
- detallie
- farm
- farmero
- fronte
- hom
- honorabil
- infante
- mais
- osse
- perdir
- rubie
- sac
- successar
- successe

Capitul 42

[Contenete](#) - [Capitul 41](#) - [Capitul 42](#) - [Capitul 43](#)

Quarantduesim capitul (42.esim capitul)

Noi eat in bass, ma durant li eada noi audit un frappa ye li porta. Li servitora apertet li porta e Arthur intrat. Il curret til me e **chuchotat**: (chuchotar = parlar con un micrissim voce)

“Jack, yo esset tam anxiosi. Yo leet tui lettore e comprendet to quo tu ne scrit. Patre standa plu bon, do yo curret ci. Esque ti es li **gentilmann** (gentil = bon personalitá) Van Helsing? Yo mersia vos, senior, pro har venit.”

Li Professor esset in prim un poc incolerat pro li **interruption** (inter·rupter → far un cose ínpossibil a far) ma poy il videt in li ocles de Arthur li fort mannítá in les e li colere desaparit. Il dit:

“Senior, tu ha venit in bon témpor. Tu es li amato de nor car senioretta. Ella standa mal, malissim. No, mi infante, ne fa talmen. Noi besona te.” Nam Arthur devenit tre blanc e presc cadet sur li terre. “Tu va auxiliar la. Tu posse auxiliar la plu quam li autres.”

“Quo yo deve far?” questionat Arthur con **rauc** voce. (Quande on es malad, li voce deveni **rauc**) “Yo va dar li ultim sangue de mi cópor por la.” Li Professor sentit un poc humor, e yo audit le dir:

“Mi yun senior, yo ne besona *omni* sangue de tui cópor!”

“Quo yo deve far?” Yo videt li foy in su ocles.

Van Helsing dit: “Veni! Tu es un mann, e noi besona un mann. Tu va servir plu bon quam yo, plu bon quam mi amico John.” Arthur ne savet quo dir, e li Professor continuat:

“Li yun senioretta standa tre mal, e besona sangue. Sin sangue ella va morir. Noi va far quo on nomina un **transfusion** de sangue – to es, transfuser (trans·fuser = plazzar sangue, aqua etc. in li cópor) li sangue de tui cópor in li cópor de ella. John volet dar li sangue, nam il es plu yun e plu fort quam yo” - ci Arthur prendet mi manu quam si por dir mersí - “ma vidente que tu es ci, tu va servir plu bon quam noi, personnes qui labora in li munde de pensas. Tu es plu san e plu fort!”

Arthur dit: “Si vu savet quam felicimen yo vell morir por la, vu vell comprender-” ma su voce devenit rauç denov.

Ti-ci mann ha mettet un **veston**. Con li nive, it es tro frigid por desmetter it.

Quelc **medicamentes** por devenir san. Un medico posse dar personnes medicamentes.

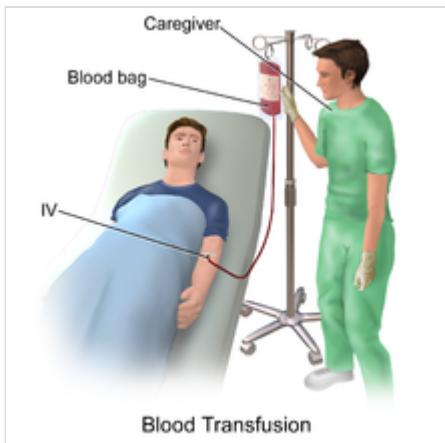
“Bon **púer!**” (púer = yuno, infanto) dit Van Helsing. “Tu va esser felici har auxiliat la. Veni e esse silent. Tu va besar la un vez ante li transfusion, ma quando it es finit tu va dever lassar li chambre. Di nullcos al **madam** (madam = seniora = li matre de Lucy). Veni!”

Noi eat junt al chambre de Lucy, lassante Arthur extern. Lucy tornat su cap e videt nos, ma dit nullcos. Ella ne dormit, ma esset tro debil por parlar. Solmen su ocles parlat. Van Helsing creat un narcotic e dit:

“Nu, litt senioretta, vi tui **medicament**. (medicament = alquo a trincar por devenir san) **Pertrinca** (per·trincar) it, bon puella. Vi, yo leva tui cap por far it facil a trincar. Yes.”

Pos un tre long témpor li medicament fat la dormir. Li Professor vocat Arthur qui intrat li chambre. Il hat ancor **mettet** (metter = vestir) su **veston**, e li professor dit le **desmetter** it. Li veston desmettet, li professor dit: “In ti moment tu posse dar la un besa. Amico John, auxilia me!”

Talmen nequi de noi du videt le quando il besat la.

Un transfusion de sanguie.

Grammatica

---

interruption

Rupter = far in pezzes. Quande on rupte un cose, it ne es un tot.

- **Interrupter** es rupter un cose quel esset creat **inter** mult coses. Ci du personnes fat un parlada, quel esset **interruptet**: li parlada cessat.

gentil

Gentil significa que on ha aprendet mult, di bon coses, ne lucta con altri personnes, etc. On nomina ti coses **gentilesse**. Esser un **gentilmann** esset tre important in Anglia durant li passate. **Gentil** es simil a **honorabil**.

trans

Trans significa "de un loc a un altri loc". On posse usar it sol:

- Il viageat **trans** li mare.

Ci un **transfusion** es fat, por dar sangue de un loc (un cörper) a un altri loc (li altri cörper).

per-

Per- significa "tot". On usa it con verbes.

- trincar → pertrincar (trincar tot)
- scrir → perscrir (scrir tot)

Vocabulary

- chuchotar
- gentil
- interrupter
- madam
- medicament
- metter
  - desmetter
- pertrincar
- púer
- rauc
- transfuser
- veston

Capitul 43

[Contenete](#) - [Capitul 42](#) - [Capitul 43](#) - [Capitul 44](#)

Quarantriesim capitul (43.esim capitul)

Rapidmen ma **precisimen** (precisi = sin fals movementes), Van Helsing fat li transfusion. Durant li transfusion yo videt que li vive semblat retornar al guancies de Lucy, e benque Arthur devenit plu e plu blanc yo videt que il devenit plu e plu content. Ma mem li fort Arthur devenit plu e plu debil, e yo suciat pri le. Pensante que Lucy besonat tam mult sangue, que un mann tam fort quam Arthur devenit debil...ma li professor continuat li transfusion. E mem con tam mult sangue Lucy semblat solmen un poc plu fort.

Poy li professor dit: “**Sat.** (= it es satisfant) Tu auxilia Arthur, yo va auxiliar li puella.” Yo auxiliat Arthur con su vúlnere.

Sin tornar su cap, Van Helsing dit: “Li brav amanto **merite** (merite = posse haver pro que il tam laborat) un altri besa.” In ti moment li bande circum li col de Lucy movet se, e monstrat un rubi punctu sur su col. Arthur ne videt it, ma yo audit li rapid **inhalaⁿtion** (inhalar = respirar in) de Van Helsing e yo savet que il hat videt it. Ma il esset silent. Poy il dit me:

“Nu lassa nor brav amanto dormir un poc; dar le li **vin de Portugal** e lassa le retornar a su dom por manjar e trincar. Il ne deve restar ci. Un moment! Yo vide que tu es anxiosi, Arthur. Yo va dir te: li transfusion esset un successe, e tu ha **salvat** (salvar ↔ perdir) su vive. Tu posse dormir sin suciar. A revidentie.”

Quande Arthur hat exeat li dom, yo retornat al chambre. Lucy dormit e respirat plu fort, e Van Helsing sedet se apu la. Chuchotante yo questionat le:

“Li rubi punctu sur li col – quo vu pensa?”

“Quo tu pensa?”

“Yo ne save ancor.”

Yo lassat li bande cader e videt it: du **picaturas** (pic·ar → pica·t·ura), ne grand ma ne san, e in parte blanc. *Esque li picaturas esset li rason por li manca de sangue?* yo pensat, ma to es ípossibil; li tot lette vell har esset rubi si li sangue hat exeat su cópor tra les.

“Alor?” dit Van Helsing.

Un **glas** con aqua.

Un micri **picatura** in li fingre.

“Bon”, yo dit, “yo save nullcos.” Li professor levat se. “Ho-nocte yo deve retornar a Amsterdam. Yo besona libres e coses queles trova se ta. Tu deve restar ci li tot nocte, e observar la.”

“Un servitora va observar la, alor?” yo questionat.

“No, noi es plu bon servitoras quam ellas. Observa la li tot nocte, fa talmen que ella manja bon, e dormi bon. Tu ne posse dormir. Noi va dormir plu tard, ne nu. Yo va retornar tam strax quam possibil, e tande noi va comensar.”

“Va comensar?” yo dit. “**Cieles**, quo vu vole dir con to?”

“Noi va vider!” il dit, e curret for. Pos un moment il revenit, monstrante solmen su cap tra li porta:

“Ne oblivious, tu va observar la. Si tu lassa la sol, e li coses ea mal, desde tande tu *nequande* va dormir bon!”

Diarium de Doctor Seward – continuation.

8 septembre – Yo sedet apu Lucy li tot nocte e ne dormit. Li medicament finit, ella avigilat se naturalmen e **aspectet** (aspecter = semblar esser) mult plu bon. Ella semblat mem un poc felici. Yo dit a Seniora Westenra que yo devet seder apu Lucy li tot nocte e ella ne credet it necessi, ma yo dit que yo ne posset lassar la sol. Pos que li servitora hat preparat la por dormir yo intrat, hante manjat un diné, e sedet apu la. Quelc vezes ella semblat **sur li punctu de** (= solmen un poc ante) dormir, ma chascun vez avigilat se. It esset clar que ella ne volet dormir. Yo questionat la:

“Tu ne vole dormir?”

“No; yo time.”

“Timer dormir! Pro quo? Omnes ama dormir.”

“Ma yo ne – dormir por me es li comensa de horrore!”

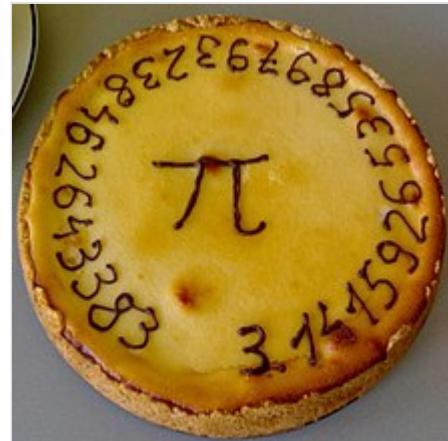
“Li comensa de horrore? Quo to significa, yo prega?”

“Yo ne save; oh, yo ne save. It es pro to que it es tam horribil. Li debilitá veni a me durant que yo dormi.”

“Ma, mi car puella, ho-nocte tu posse dormir. Yo observa te e yo promesse que nullcos va evenir.”

“Ah, yo posse fider te!”

Yo continuat: “Yo promesse que si yo vide alquo mal yo va strax avigilar te.”

3.14 es plu **precisi** quam 3.

Li vin de Portugal es un tre dulci trincage.

“Tu va? Vermen? Un tam bon person tu es. Yo va dormir alor!” E in ti moment ella **sospirat** (sospirar = dir “ah....”) e dormit.

Li tot nocte yo observat la. Ella solmen dormit, un bon, quiet dorme qui dat la li vive. Ella subridet e it esset clar que ella ne havet mal revas.

In li matine li servitora venit, e yo retornat a hem. Yo **inviat** (inviar = misser) telegrammas a Van Helsing e Arthur diente que li transfusion hat successat. Yo questionat pri mi propri paciente Renfield; il hat esset quiet durant li passat die e nocte. Un telegramma venit de Van Helsing in Amsterdam durant que yo dineat, quel dit que yo deve esser in Hillingham ho-nocte, e que il va esser ci in li matine.

9 *septembre*. – Quande yo venit a Hillingham yo esset tre fatigat. Durant du noctes yo hat apen dormit, e mi mente comensat ne **functionar** (= laborar, standar) bon. Lucy aspectet tre bon e felici. Vidente mi visage, ella jocat:

“Ho-nocte tu ne posse vigilar. Tu es tre fatigat, e yo standa bon. **Vice** (vice = in loc de) tu vigilar sur me, fórsan yo va vigilar sur te!”

Yo pensat que ella esset corect, e noi manjat junt e trincat quelc **glasses** del **excellent** (excellent = bonissim) vin de Portugal. Poy Lucy monstrat me un chambre apu li su, e dit: “Tu va dormir ci. Yo va aperter mi porta, e li tui. Si yo have un problema, yo va vocar te. Bon?”

Yo esset fatigat “quam un can”, e ne posset dir no. Yo jacet sur li sofa, e obliuat omnicos.

Diarium de Lucy Westenra

9 *septembre* – Ho-nocte yo es tam felici. Yo ha esset tam debil in recent témpores que posser pensar e mover me es un ver felicitá. In alqual maniere yo senti Arthur tre vicin. Fórsan it es pro que quandé on es debil on pensa solmen pri se self, e **erst** (erst = solmen, por li prim vez) quandé on es san on posse pensar pri altres e amar les. Oh, quam bon yo dormit con li carissim Doctor Seward observante me. Anc hodie il es proxim e yo posse vocar le si necessi. Mersí ad omnes, mersí a Deo! Bon nocte, Arthur.

Grammatica

---

cieles

Quande un grand cose ha evenit, on posse dir **cieles!** Li **cieles** es li loc de Deo, li ángeles, etc.

·ura

·ura es li cose fat de un verbe. On usa li regul de Wahl por crear it.

- scrir → **scritura**
- picar → **picatura**

- crear → creatura

sat

On posse dir simplicmen **sat**, o on posse dir it avan un adjective:

- Li libre es sat bon scrit, yo crede. (= Li libre es satisfant)

vice

On usa **vice** por parlar pri un duesim cose, ne li unesim.

- **Vice** viagear per tren, yo pensa que viagear per cavalle vell esser plu plesent.

On posse usar **vice** in paroles:

- **Borgomastro**: li mastro (li max important person) de un borgo.
  - **Vice**-borgomastro: li duesim max important person in li borgo.

Ex **vice** noi have li verbe **vicear**.

- Quo fa li vice-borgomastro? Quande li borgomastro es for, il **vicea** le. (= il labora quam borgomastro)
- Essente plu rapid, li tren **viceat** li cavalle por transportation. (trans·porta·t·ion = portar trans)

erst

Erst es simil a solmen, ma different. **Erst** A = ante A ne; solmen pos A.

- solmen e erst:
  - Il have **solmen** quin pundes; il es povri.
  - **Erst** con cent pundes on deveni rich. (ante 100 pundes = ne rich, solmen pos 100 pundes = rich)
  - Il es tre yun; il have **solmen** deci annus.
  - **Erst** pos deciott annus yo comprendet li vive. (ante 18 annus yo ne comprendet li vive)

Vocabulary

- cieles
- excellent
- glasse
- inhalar
- meriter
- picatura
  - verbe: picar
- precisi
- salvar
- sat

- sospirar
- sur li punctu de
- vice
- vin de Portugal

Capitul 44

[Contenete](#) - [Capitul 43](#) - [Capitul 44](#) - [Capitul 45](#)

Quarantquaresim capitul (44.esim capitul)

Diarium de Doctor Seward.

10 septembre. - Yo avigilat me in un seconde vidente li manu del professor sur mi cap. Laborante in un asil, on deve talmen posser avigilar se strax.

“E qualmen standa nor paciente?”

“Tre bon, quandé yo lassat la, o quandé ella lassat me,” yo respondet.

“Noi Mey vider,” il dit. E noi intrat li chambre junt.

Li **persiane** esset bass, e yo eat levar it, durant que Van Helsing vadet quiet quam un cat vers li lette.

Quande yo levat li persiane e li luce del sole matinal intrat li chambre, yo audit li bass, rauc inhalation del professor, e savente quam **rar** (sovent ↔ rar) it es, yo sentit un grand timore. Movente se detra, yo audit le dir “Gott im Himmel!”, german por Deo in li Ciel!. Il levat su manu vers li lette, con un visage ferrin e blanc.

Ta jacet li povri Lucy, mem plu blanc quam jamá. Mem li bocca esset blanc, e li **gengive** apu li dentes. Van Helsing levat su gambe por frappar li terre in colore, ma **stoppat** se (stoppar = cessar) e ne frappat it.

“Strax!” il dit. “Aporta li **brandie**.” Currente, yo aportat it. Il usat it por molliar li povri blanc bocca de Lucy. Il tuchat li cordie de ella, e pos quelc momentes dit:

“It ne es tro tard. It batte, ma debilmen. Nor tot labor es desfat; noi deve recomensar. Sin li yun Arthur, tu deve far li cose, amico John.”

Parlante, il hat ja **extraet** li coses por transfusion; yo hat desmettet mi veston. Noi comensat li **operation** (operation = li actes de un important cose) rapidmen. Li sentiment de vider mi sangue exear mi cörper esset strangi, benque yo volet far it. Van Helsing **elevat** (elevar = levar plu alt) un fingre e dit: “Esse

Un **persiane** avan un fenestre.

On posse dormir sur un **sofa** si necessi.

quiet. Yo time que ella va avigilar se si tu move te. Nu yo va dar la li narcotic." Il dat it, e durant que mi sangue intrat su cörper, ella retornat a sanitá un poc. Vider mi sangue intrar li cörper del fémina quel yo ama...yo ne posse explicar ti sentiment.

Li professor dit: "Sat."

"Ja?" yo questionat. "Ex Art tu extraet mult plu sangue." Il dit un poc tristmen:

"Il es su amanto. Tu have mult coses a far por la e por altres, e to va satisfar por li moment."

Il finit li operation e yo jacet sur li sofa. Plu tard il venit a me e auxiliat me con mi vúlvore, e dit que yo mey ear in bass por trincar un glasse de vin. Quande yo lassat li chambre il venit e dit:

"**Cuida** (cuidar = far cert) que nor yun amanto save nullcos pri to. It vell **terrer** (terrer = mult timer) le, e fórsan far le jalusi. Do!"

Quande yo retornat il dit:

"Tu standa sat bon. Intra li chambre e jace sur li **sofa** por un tempor; poy dejunea e retroveni ci."

Yo sequet su paroles, nam il esset corect e just. Nu mi **tache** (tache = li cose quel on deve far) esset infortiar me. Sentiente me tre debil, yo indormit durant que yo pensat pri qualmen it esset possibil por Lucy perdir su sangue tam rapidmen. E yo sempre pensat pri li micri punctus sur su col.

Quande Lucy avigilat se, ella esset in plu bon standa, benque ne **perfect** (perfect = sin quelcunc problema). Van Helsing fat un promenada, ma ante il dit me que ella nequande mey esser sol. Yo audit su voce questionante u trovat se li max proxim loc por inviar telegrammas.

Yo **babillat** (babillar = parlar pri ínimportant coses) con Lucy, qui semblat ne saver quo hat evenit. Su matre venit, e videt null change in ella, e dit me:

"Noi mersia vos talmen, Doctor Seward, ma vu vermen labora tro mult. Anc vu sembla plu blanc. Vu besona un marita e un servitora, yo crede!" Durant que ella parlat, Lucy rubijat. Ma ne mult; li povri Lucy ne posset rubijar tre long con su manca de sangue.

Pos quelc hores Van Helsing retornat, e dit me: "Nu tu ea hem, e manja e trinca sat mult. Infortia te. Yo resta ci ho-nocte e observa li micri puella. Altri personnes ne mey saver to quo noi save. Yo have bon rasones. Ne questiona me; pensa to quo tu vole. Mem lu max ínprobabil nu es probabil. Bon nocte."

Li **gingive** es li rubi parte ex quel veni li dentes.

Quelc fort mannes **trae** un corde.

Ex ti loc on **extrae** aqua.

In li **coridor**, du del servitoras questionat me ca ellas posset vigilar Lucy durant li nocte. Yo dit no, e ellas **implorat** (= dit "Ples! Ples!") un poc. Yo trovat it tre **tuchant** (tuchant = tuchant li cordie) que ellas volet far tam bon coses por Lucy. Poy yo retornat ci, manjat un tard diné, observat li asil – null problemas, e scrit ti-ci cose. Nu li dorme veni.

Grammatica

---

stoppar, cessar, haltar

Ti tri paroles es simil, ma different. Quelc vezes on posse usar un, du, o omni tri paroles. Vi li micri differenties:

- haltar: on esset movent, ma nu ne move.
- stoppar: nu on ne fa li cose.
- cessar: nu on ne fa, e ne intente fa li cose.

Ex haltar e stoppar veni li du paroles **halt!** (= ne move!) e **stopp!** (= ne fa it!)

- Il ha **cessat** fumar. (Il esset fumator, nu il ne fuma)
- Dr. Seward fat li lunatico **stoppar**. (Li lunatico esset fant strangi coses)
- Il **haltat** in li strade e videt li bell domes.

tuchar

On posse **tuchar** un cose, o **tuchar** un person mentalmen. Quande on di "Yo ama te plu quam mi vive self," li person qui audi it es **tuchat**.

Vocabulary

- babillar
- brandie
- corridor
- cuidar
- elevar
- extraer
- gengive
- implorar
- operation
- perfect
- persiane
- rar
- sofa
- stoppar
- tache
- terrer

- tuchant

Capitul 45

[Contenete](#) - [Capitul 44](#) - [Capitul 45](#) - [Capitul 46](#)

Quarantquinesim capitul (45.esim capitul)

11 septembre. – Ti pos-midí yo eat a Hillingham. Ta yo trovat Van Helsing in excellent standa, e Lucy plu bon. Strax pos mi arrivada, un grand **paquette** (paquette = un buxe per li posta) venit por li professor. Il apertet it e monstrat mult blanc **flores**.

“Tis es por te, Senioretta Lucy”, il dit.

“Por me? Oh, Dr. Van Helsing!”

“Yes mi car, ma ne por luder. Tis es medicamentes.” Nu Lucy fat un **grimasse**.

Il continuat: “No, fa null bell grimasses – tis ne es por manjar. Bon, nu tu es plu bell sin li grimasses. Yes, it es un medicament, ma tu ne save qualmen. Yo mette les in li fenestre, e crea ex ili un **guirlande** circum tui col, por que tu mey dormir bon.”

Durant que il parlat, Lucy hat examinat li flores e **flarat** les. Nu ella jettat les a bass, diente ridente:

“Oh, professor, vu joca con me. Vi, ti flores es solmen **alie**.”

Surprisantmen, Van Helsing dit con grandissim seriositá:

“Yo nequande joca! To quo yo fa have un bon rason, e tu ne mey contradir (contra-dir = dir contra) it.” Poy, vidente Lucy timent, il dit minu vocosimen: “Oh, mi car senioretta, ne time me. Yo fa ti cozes por te. Ma hay mult bonitá in ti-ci tam **comun** (comun = ne interessant, facil a trovar) flores. Vi, yo plazza les in li chambre e yo fa un guirlande por te a metter. Ma silentie! Ne parla al altres qui vole saver pro quo. Esser silent va auxiliar te. Veni con me, amico John, e tu va auxiliar me con li alie-flores venit de Haarlem, u mi amico Vanderpool fa les crescer durant li annu. Sin mi telegramma yer li flores ne vell har arrivat.”

Noi intrat li chambre con li flores. Yo trovat li actiones (act·er → act·ion) del professor strangi: in prim il cludet e serrat li fenestres; poy il **frottat** li alie sur omniloc: li fenestre, li porta, mem li **camine** (camine = loc por foy). Yo questionat le:

Un **grimasse** - un del mult expressiones del visage.

Un **guirlande** de flores circum li col.

“Bon, professor, yo save que vu sempre have un rason por li coses queles vu fa, ma yo ne comprende it. It sembla me que ti cose es null medicament, ma un **sorcíe** (= misteriosi potentie) contra un malin **spirite!**” (un malin spirite = un fantom)

“Yes, fórsan!” il dit quietmen durant que il comensat crear li guirlande.

Poy Lucy intrat li lette, e il dat la li guirlande. Li ultim paroles del professor esset: “Cuidar ne mover it, e ho-nocte mem si tu vole frisc aere, aperter ni li fenestre ni li porta. Comprendet?”

“Yo promesse,” dit Lucy, “e mersí mill vezes! Oh, quo yo ha fat por haver tam bon amicos?”

Exeante li dom, Van Helsing dit me:

“Ho-nocte yo posse dormir quietmen, e yo vermen vole dormir. Du noctes de viage, mult leida (le·er → le·ida), un nocte de vigilantie. Deman on va vider quo mi ‘sorcíe’ ha fat por li bell senioretta! Ho! Ho!”

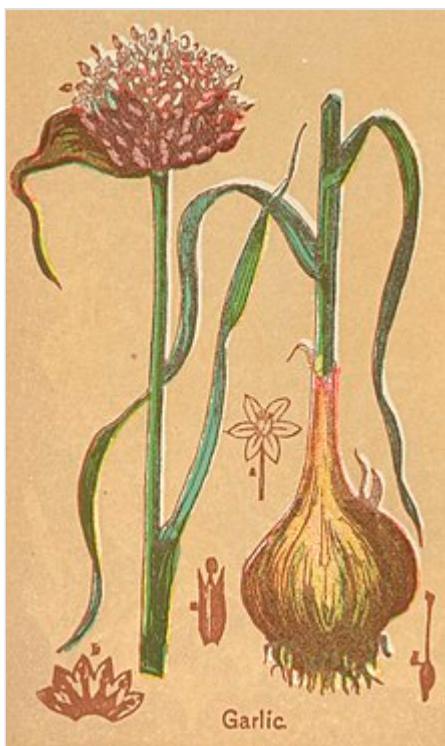
Il semblat tre **confident** (con·fide·r → con·fide·nt = fider in se self). Yo memorat quam confident anc yo esset ante du dies, e sentit un litt terrore. Yo volet dir le pri mi anteyan confidentie e li mal eveniment quel sequet, ma yo dit nullcos. Yo solmen sentit li terrore.

Diarium de Lucy Westenra.

12 septembre. - Ti personnes es tam bon e auxilia me mult. Yo talmen ama ti car Dr. Van Helsing. Pro quo il parlat tam fortmen pri li flores? It terret me, ma yo pensa que il deve har esset corect, nam ho-nocte yo senti que yo posse dormir sin timore. Yo ne va cuidar pri battida o grattada contra li fenestre. Tam bon it deve esser, posser dormir sin timore chascun nocte! Til nu yo nequande ha amat alie, ma hodie it plese me tant! Yo flara it e su odore da me quietesse. Li dorme ja veni. Bon nocte, omnes.

Li cat **flara** - esque li odore es bon?

Alie e su flor.

Tis-ci es creat per **frottation**.

Vocabulary

- alie
- camine
- comun
- confident
- flarar

- flor
- frottar
- grimasse
- guirlande
- paquette
- sorcie
- spirite
- terrer

Un **spirite** aparit durant li diné.

Altri paroles

- **comun**: communal, communion, communist, communauté, íncomun
- **flor**: floral, florist
- **sorcíe**: sorciero
- **spirite**: spiritist
- **terrer**: terribil

Capitul 46

[Contenete](#) - [Capitul 45](#) - [Capitul 46](#) - [Capitul 47](#)

Quarantsixesim capitul (46.esim capitul)

Diarium de Doctor Seward.

13 septembre. – Yo trovat Van Helsing in li hotel Berkeley, pret a departer. Il prendet su sac con se.

Yo va scrir li evenimentes **exactmen**. (exactmen = li tot veritá detalliatmen) Noi arivat a Hillingham ye ott horas. Li tempe del matine esset bellissim; **autun** (autun = 21 septembre til 21 decembre) hat comensat. Li color del árbores hat comensat changear se. Madam Westenra videt nos e dit:

“Vu va esser felici que Lucy standa plu bon. Li filia dormi.” Li professor subridet e aspectet felici. Il frottat su manus e dit:

“Aha! Yo ha videt corect. Li medicament functiona.”

Ella respondet: “Ma anc yo ha auxiliat la, doctor.”

“Quo vu vole dir, madam?” questionat li professor.

“Vi, yo suciat talmen pri mi filia durant li nocte e intrat su chambre. Ella dormit tre bon, ma li aere in li chambre esset horribil pro li strangi flores con li mal odore. Yo videt mem un guirlande de ili circum su col! Un tal aere ne es bon por un debil filia e yo apertet li fenestre por lassar li frisc aere intrar. To va pleser vos, yo es cert.”

Ella exeat li corridor por dejunear. Durant que ella parlat yo videt li visage del professor grisijar. Ne volente chocar li madam, il dit nullcos, e mem subridet quandе il apertet li porta por la. Ma li moment quandе ella desaparit il traet me subitmen e con fortie, ad in li manja-chambre e cludet li porta.

E por li unesim vez yo videt li confidentie de Van Helsing cader. Il levat li manus con silent desesperantie (des·espera·nt·ie) e battet un manu contra li altri; finalmen il sedet se sur un stul, e comensat plorar, un grand, vocosi plorada. Il levat su manus denov. “Deo! Deo! Deo! Pro quo li coses es tam desfacil por nos? Esque it es li

Li quar sesones: hiverne, verne, estive, autun.

Li cindres pos un foy.

Quande on ne lucta, on have **pace**.

regules del ancian monde contra queles li hom ne posse luchar? Li povri matre, totmen ne savente, vole auxiliar su filia e noi mem ne posse informar la pri li veritá pro su debil sanitá! Si ella save li veritá ella va morir, o ambi. Pro quo li tot forties del diáboles es contra nos?”

Subitmen il levat se sur su pedes. “Veni,” il dit, “noi deve vider e acter. Diáboles o null diáboles, o contra omni diáboles, it ne importa. Noi **totvez** (totvez = ma omnico ne importa) lucta contra le.” Noi intrat li chambre de Lucy.

Denov yo levat li persianes, durant que Van Helsing eat vers li lette. Ti vez il ne esset surprisat vider li povri puella con li blancissim, **ciresc** (cir·e → cir·esc = quam cire) visage. Li visage de Van Helsing monstrat tristesse e infinit bonitá.

“Just quam yo expectat”, il dit con li rauc inhalation quel significat tam mult. Sin un parol il serrat li porta, e comensat li preparationes por li transfusion de sangue. Yo hat comensat desmetter mi veston, quande il stoppat me. “No!” il dit. “Hodie tu deve operar. Yo va dar. Tu es ja debil.” Durant que il parlat il desmettet su veston.

Denov li operation; denov li narcotic; denov li retorna de un poc color al **cindresc** (cindre = li cose pos un foy) guancies, e li **regulari** (regul → regul·ari) respiration de san dorme. Ti-ci vez yo observat durant que Van Helsing jacet sur li sofa.

Plu tard il dit Madam Westenra que ella deve nequande forportar ti o un altri cose del chambre sin informar le in antey, e que li flores esset medicamentes, tot necessi por devenir **meliор** (melior = plu bon). Poy il dit me que hodie il va observar Lucy ti-ci nocte.

Pos un hor Lucy avigilat se, frisc e sin problemas, e savente nullcos pri li terribil **incidente**. (incidente = un mal eveniment)

Quo omnico significa? Yo comensa questionar me ca mi long vive con li dementes ha comensat far anc mi mente dement.

Diarium de Lucy Westenra.

17 septembre. - Quar dies e quar noctes de **pace**. (pace = periode sin problemas, sin luctas) Yo ha devenit tam fort. Yo senti me quam si yo ha passat tra un long **cochemare** (cochemare = un mal reve) e nu vide li bell luce **solari** (sol·e → sol·ari) e senti li frisc aere del matine circum me. Yo memora poc coses: long, incert témpores de atende e timore; obscuritá u mem li esperantie ne trovat se: poy oblivie (obliví·e, oblivi·ar), e li retorna al vive. Ma desde quande Dr. Van Helsing ha esset con me, li cochemares ha cessat: li battida contra li fenestres, li **distant** (distant ↔ proxim) voces queles semblat tam proxim, li rauc sones venient ex yo ne save u – omnico ha cessat. Nu yo dormi sin timer dormir. Nu li alie plese me, e un buxe ariva chascun die de Haarlem. Ho-nocte Dr. Van Helsing departe, nam il besona esser in Amsterdam por

un die. Ma yo posse esser sol. Mersí a Deo pro matre, Arthur, e omni **amics** qui ha esset tam bon. In fact it va esser totvez li sam cose: li nocte passat Dr. Van Helsing dormit mult in su stul. Mem vidente le dormir yo ne timet indormir me, benque li mus-volantes o alquicos battet con colere contra li fenestres.

Grammatica

---

amic

Paroles finient in -c o -g usa null vocale vice -e por indicar ne mann, ne fémina.

- amic, amica, amico
- slovac, slovaca, slovaco

Certes prefere li finition ·o, e it es pro to que ·o ne es sempre mannic. Li parol **loc** es anc scrit **loco**, e **pisc** es anc scrit **pisco**.

·ari

Con ·ari on crea adjectives.

- sol·e → sol·ari
- regul → regul·ari
- auxili·e → auxili·ari (to quo auxilia)
- témpor → tempor·ari (solmen por un témpor)
- prim → prim·ari

·esc

Con ·esc on crea adjectives queles significa "simil a", o "far se pensar pri".

- cir·e → cir·esc
- cindr·e → cindr·esc
- infant·e → infant·esc

Ti-ci ·esc es tre sovente usat pos nómines e locs.

- Li grand horloge es tam londonesc! (= it fa se pensar pri London)

totvez

Quande li coses circum se ne importa, on usa **totvez**.

- Yo es povri, e ella es rich. **Totvez**, yo va parlar con la.

Vocabulary

- autun

- cindre
  - cindresc
- cire
  - ciresh
- cochemare
- distant
- exact
- incidente
- melior
- pace
- regulari
- solari
- totvez

Altri paroles

- **autun**: autunal
- **cindre**: cindriere (un loc por cindres)
- **distant**: distantie
- **regul + regulari**: regulation, regularitá, regulator
- **exact**: exactitá
- **melior**: ameliorar, amelioration

Capitul 47

[Contenete](#) - [Capitul 46](#) - [Capitul 47](#) - [Capitul 48](#)

Quarantsettesim capitul (47.esim capitul)

Li Pall Mall **Gazette** (gazette = jurnale, diale), 18 septembre.

LI ESCAPAT LUPO.

Dangerosi historie de nor **interviewator** (interviewar = questionar e scrir li responses)

Pos mult desfacilitás, durant que yo usat li nómine "Pall Mall Gazette" multissim vezes, yo successat trovar li mann qui labora in li jardin **zoologic** (o **zoo**: jardin zoologic = jardin con mult animales) u trova se li luples. Il nomina se Thomas Bilder, e yo trovat le trincant té. Il e su fémina es oldissim, sin infantes, e vive tre bon. Erst pos li diné ili volet parlar con me.

"Bon, senior, nu ples questionar. Vu save que yo ne parla pri li labor ante que on manja. Mem li luples manja e trinca ante que yo questiona les."

"E qualmen vu questiona les?" yo questionat, volente ameliorar (a·melior·ar = far plu bon) su **humor**.

"Per batter les con un baston, o **grattar** lor **oreles**, vu save. On fa con li luples lu sam quam con li homes. Por **exemple** (por exemple = por explicar con un historie), yo dit vos "vade al diábol", pos quel vu incolerat vos e dit que vu va parlar a mi chef, e to es li baston. Ma pos to vu dat me un poc moné e yo cessat dir que tu mey vader al diábol - to es li grattar del oreles. Pos to yo ha bon manjat, e nu vu posse "grattar mi oreles" ancor plu con vor questiones. Yo save, vu vole saver pri li escapat lupo."

"Exact. Yo vole audir quo vu ha videt. Ples dar me solmen li **factes** (factes = li ver coses), pos quel yo va questionar vos pri vor pensas."

"Bon, bon. Li lupo nominat Bersicker es un ex tri queles venit de Norvegia ante quar annus. Un tre bon lupo, sin problemas. It surprisa me que un tal lupo ha escapat. Ma, on ne posse fider un lupo plu quam on posse fider un fémina, ne ver?"

"Ne fa sucies pri le, senior!" dit Seniora Tom, ridente. "Il self ha devenit quam un lupo! Ma il ne fa mal coses."

Li quar sesones: hiverne, verne, estive, autun.

Un mann usant un ferrin **barre**.

Il continuat: "Du horas pos far Bersicker manjar yo audit li strangi sones. Yo esset con li altri animales e videt le, currente contra li **barres** quam si il volet escapar. Ta yo videt solmen un mann: tre alt, tenui, con un **nase** quam un **croc** e **puntat** barbe, con blanc capilles. Il aspectet quam, quam ferre, frigid e con rubi ocles, e il ne plesat me. Il prendet blanc **gantes**. Il dit me: "Li lupos sembla iritat."

"Forsan it es vu qui irita les," yo dit. Il ne incolerat se, solmen subridet, monstrante su blanc dentes. "Oh no, yo ne vell pleser les." il dit.

"Adver?" yo dit. "It sempre plese les manjar un o du bon osses por nettar li dentes, e vu sembla haver mult osses."

Un strangi cose: audiente nos, li luples jacet sur li terre e Bersicker lassat me grattar su oreles. Poy li mann fat lu sam, e Bersicker fat nullcos contra it!"

"Cuida vos, mann", yo dit, "Bersicker es **veloci**." (veloci = rapid)

"Null problema", il dit, "yo conosse tal animales!"

"Alor anc vu labora con li animales?" yo dit, desmettente mi **chapel**, nam un mann qui conosse li luples es un amico de yo.

"No", il dit, "ne exactmen, ma yo possede alcunes." E il fat un signe con su chapel quam un senior, e lassat me. Bersicker continuat vider le e ne volet exear li tot vespere. Poy quando levat li lune un grand lupal ululada comensat, benque ne existet un cose contra quel ulular. Yo exeat li dom por vider les, e li ululada cessat. Just ante decidu horas yo videt les un ultim vez ante dormir, e in li cage de Bersicker yo videt li barres tot **ruptet** e nullcos in li cage."

"Esque un autre videt alquicos?"

"Solmen un de nor jardineros dit que il videt un grand gris can, ma yo ne crede le, nam il dit it solmen pos que noi comensat parlar pri li escapat lupo."

"Nu, Senior Bilder, esque vu posse explicar li escapat lupo?"

"Bon senior, yo posse," il dit con un micri grimasse, "ma yo ne crede que mi explication vell satisfar vos."

"Ma it va certmen satisfar - vu **ya** es li **specialist**." (special = plu quam normal)

"Tre bon, senior. Quam specialist yo crede que il escapat pro que il volet escapar."

Mult **crocs** usat por piscar.

Gantes por li hiverne.

Li **nase** es usat por flarat odores.

Poy venit un grand rise de Thomas e su marita. Ne possente jocar e mocar tam bon quam li du, yo decidet dir un altri cose:

"Tre bon, Senior Bilder. Vu ha ja dit me sat mult por li **demí** (demí = 1/2) del moné promesset. Li altri demí va venir quando vu ha dat me vor **opinion** (opinion = pensa, idé) pri quo va evenir."

"Tre bon, pardon," il dit, "vu vide que mi marita sempre vole que yo fa tal jocas. Bon, yo pensa que li lupo cela se alcú. Li jardinero dit que il curret vers li nord, ma vu save que lupos ne "curre" quam cavalles - ili move se bass, e presc nequande lucta. Talmen yo crede que il deve esser alcú in li vicinité (vicinité) pensante pri quo manjar. Desde nu **o** il va retornar, **o** il va trovar un **bebé** (bebé = micri infante) e manjar it. Ma yo crede que il va retornar."

Yo dat le li restant moné, ma in ti moment alquo venit vers li fenestre e li visage de Sr. Bilder monstrat un grand surprise.

"Benedition de Deo!" il dit. "Li old Bersicker retornat per se self!"

Il apertet li porta e Bersicker intrat. Yo timet it un moment ma Bersicker intrat just quam un normal can. Yo videt alquo comic in it: li lupo quel hat terrorisat li tot borgo hat intrat e nu ili grattat su oreles. Sr. Bilder examinat li lupo e dit:

"Yo savet que li povri old chap vell trovar se in un malin loc. Esque yo ne ha dit it? Vi - su cap sangua e **vitre** omniloc sur li cap. On ne mey posser lassar li gente plazzar ruptet botelles sur li mures - vi quo hat evenit. Veni junt, Bersicker.

Il piazzat li lupo in li cage, dante le manjage, e Bersicker aspectet satisfat.

Talmen finit se li strangi historie del escapat lupo ex li Zoo.

Grammatica

-olog

Un **-olog** es un specialist:

- demon → **demon-olog**
- fémina → **feminolog**
- zoolog (un specialist de animales)

Pos to on posse usar **-ic** por formar li adjective:

- demonolog → **demonologic**
- feminolog → **feminologic**
- zoolog → **zoologic** (un jardin zoologic, o un **zoo** pro que jardin zoologic es tre long)

Pos quel on usar **-a** por formar li studie self:

Ti-ci colorosi fenestres es creat ex vitre.

- demonologic → demonologica
- feminologic → feminologica
- zoologic → zoologica
- Li cose quel on studie: demon
- Li person qui studia it: **demonolog**
- Li adjective: **demonologic**
- Li studie self: **demonologica**

Ma ne omnicos escreat sammen. Por exemple on posse comensar con li studie self, e talmen on ne usa -olog.

- Li studie self: **historie**
- Li adjective: **historic**
- Li person qui studia it: **historico**

humor

Humor have du significationes.

- Humor: li cose far rider
- humor: quo on senti (esser in bon humor, mal humor)

o, o + e, e

Quande on usa **o** du vezes:

- **O** li lupo va retornar, **o** il va viver altrilloc. (hay du possibilitás)

Quande on usa **e** du vezes:

- **E** Whitby **e** London es cités in Anglia. (ambi es cités in Anglia)

Vocabulary

- barre
- bebé
- chapel
- croc
- demi
- exemple
- gante
- gazette
- interview
- nase
- opinion
- puntat
- rupter
- specialist

- **veloci**
- **vitre**
- **ya**
- **zoo** (jardin zoologic)

Altri parole

- **nase**: nasal
- **veloci**: velocitá
- **vitre**: vitrin, vitrero, vitrosi

Capitul 48

[Contenete](#) - [Capitul 47](#) - [Capitul 48](#) - [Capitul 49](#)

Quarantottesim capitul (48.esim capitul)

Diarium de Doctor Seward.

17 *septembre*. - Yo esset fant li restant labor quel pro li multissim visites a Lucy yo ne posset far. Subitmen li porta apertet se. Li paciente intrat con un grimasse sur li visage. Un tal cose yo nequande ha audit, e esset plu quam surprisat. In un instante il approximat se a me - yo videt un **cultelle** (cultelle = arme por picar) in su manu.

Yo fat que li table stat inter nos, ma il esset tro veloci e fort, e il punialat mi manu, ex quel mult sangue cadet sur li terre. Yo videt que mi amico ne volet plu luctar e yo comensat **bandagear** mi manu. **Interim** (interim = durant ti tempor) mi amico fat un vermen horribil cose: il jacet sur li terre quam un can, trincante li sangue cadet de mi manu con su lingue, diente "Li sangue es li vive! Li sangue es li vive!"

Yo ne posse perdir plu sangue, e es superexcitat e superfatigat. Yo deve dormir, dormir. Felicimen Van Helsing ne ha inviat me un lettre.

Telegramma, Van Helsing, Antwerp, a Seward, Carfax. (Misset a Carfax, Sussex pro manca de **comtia** (comt·o → comt·ia = loc con quelc cités); arivat con 24 horas de tarde.)

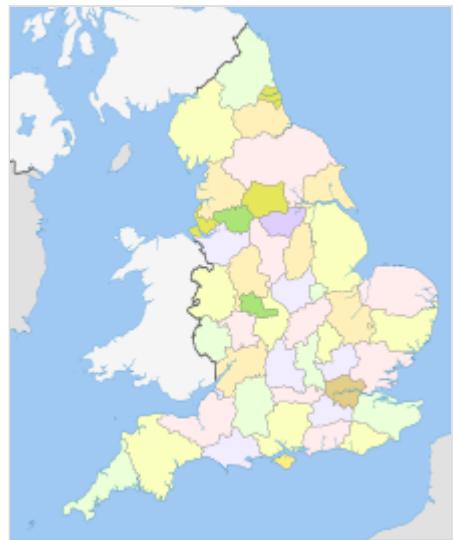
17 *septembre*. - Esse a Hillingham ho-nocte; ne falli. Si observation ne es possibil, visita e plaza flores. Tre important, ne falli. Yo va esser ta tam bentost quam possibil.

Diarium de Doctor Seward.

18 *septembre*. - Just exeat por li tren a London. Li telegramma de Van Helsing **consterna** me. (consternar = far sin esperantie e ne saver quo far) Un tot nocte perdit, e yo save quo posse evenir in un sol nocte. Fórsan omnicos ea bon, ma qui save? It es cert que un horribil malfortun trova se in omni ti evenimentes.

Un **bandage** usat por li manu.

Li **comtias** de Anglia. Anc altri landes have **comtias**.

Memorandum (un nota por far memorar) lassat de Lucy Westenra.

17 septembre. Nocte. - Yo scri ti-ci e lassa it por que nequi va esser *genat* (*genat* = iritat, dat desfacilitá) pro me. Vi to quo evenit ho-nocte. Yo senti me morient de debilitá e apen posse scrir, ma yo deve scrir it mem si yo mori fante it.

Yo dormit quam usual, plazzante li flores just quam Dr. Van Helsing hat dit.

Yo esset avigilat per un battida contra li fenestre, un battida quel yo nu conosse bon. Yo ne timet, ma volet que Dr. Seward mey esser in li proxim chambre - Dr. Van Helsing hat dit que Dr. Seward vell esser ta, ma no. Li ancian timore de dorme retornat e yo ne volet dormir.

Yo criat: "Hay alqui?" ma null response. Yo timet avigilar matre e cludet li porta. Poy yo audit un ululada canin, ma plu **feroci**. (*feroci* = fort e facilmen violent) Yo eat al fenestre e videt solmen un mus-volant, qui hat battet su ales contra li fenestre. Yo dunc intrat li lette ma ne volet dormir. Poy li porta apertet se e matre videt li chambre, savet que yo ne dormit e intrat, sedente se apu me. Ella dit mem plu dulcimen quam usual:

"Yo esset anxiosi pri te, e intrat por vider te."

Yo timet que ella vell afrigidar se (a·frigid·ar se = devenir malad) e **invitat** (invitar = dir "veni, lass nos far!") la dormir con me. Ella intrat li lette e dit que pos un curt témpor ella va retornar a su lette. Denov venit li battida e li son de ales al fenestre. Surprisat, ella dit: "Quo es to?" e yo dit la que it esset nullcos, ma su cordie continuat batter.

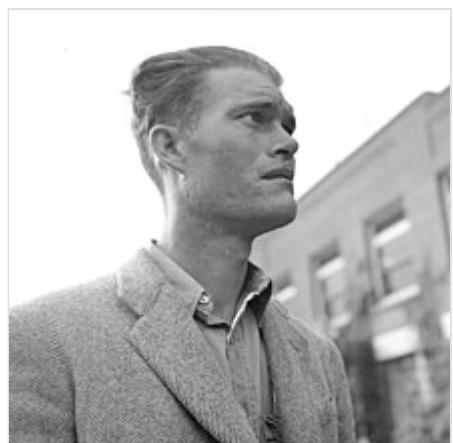
Poy venit un bass ululada de extern, e subitmen li fenestre esset ruptet con mult vitre sur li suol. Li vente intrat, e con it un grand gris lupo. Matre criat e usat su manus por **tener** (tener = haver in li manu) quocunc possent auxiliar la - ella prendet li guirlande de me. Ma poy un strangi son venit de su güttur e ella cadet quam si frappat per fúlmine, e su cap frappat li mi e durant un moment yo ne posset vider nullcos. Yo videt li fenestre ma tra it semblat intrar multissim micri punctus, volante in un **circul** (circul = O) quam polve. Yo volet mover me ma ne posset; un sorcie jacet sur me.

Durant un témpor yo memora nequo. Ma poy yo audit un cloche e un ululada de canes, e in li vicinitá li cantada de un avie, li **luscinia**. Yo sentit me in un **stupore** (= null sentiment, ne possent far alquicos) ma li son del luscinia esset quam li voce de mi matre venit por auxiliar me.

Anc li servitoras esset avigilat pro li sones; yo posset audir las éxter li porta. Yo vocat las, e ili intrat, videt li **scene** (li scene = li loc de un eveniment) e criat. Li vente intrat velocimen tra li fenestre e li porta cludet se subitmen. Ellas levat li cópor de mi povri mort matre e covrit it (de·covrir ↔ covrir). Yo ordonat las ear al **manjatoria** (manja·t·or·ia = manja-chambre) e trincar un glasse vin chascun. Yo plazzat

Li avie **luscinia**, cantant in un árbor.

Ti-ci mann sembla **genat**.

li flores sur mi matre, poy rememorat quo Dr. Van Helsing hat dit me, ma yo ne volet reprender les e in plu yo havet li auxilie del servitoras, do yo sedet me sin flores. Ma yo esset surprisat que ellas ne hat retornat. Yo vocat, ma sin response, e intrat li manjatoria por trovar las.

Vidente li scene mi cordie cadet. Omni quar servitoras jacet sur li suol, respirante desfacilmen. Yo videt li botelle de vin, quel esset demí plen, e reconosset li odore de un narcotic. Quo far? Yo ha retornat al chambre con matre, con la, e yo es sol except li dormient servitoras queles on ha narcotisat (narcot·isa·r = dar un narcotic). Sol con li mortes! Tra li fenestre yo audi li bass ululada del lupo e yo ne **audacia** (audaciar = provar con fort cordie) exear.

In li aere yo vide li punctus, volant e circulant - luces obscur e blu. Quo far? Mey Deo auxiliar me! Yo va celar ti-ci papere in mi vestiment, u ili va trovar it quando yo es mort. Mi car matre for! Anc yo va far lu sam. **Adío** (= a revidentie, ma fórsan sin revider) Arthur, si yo va morir ti-ci nocte. Mey Deo auxiliar te, mi car, e anc me!

Grammatica

·ia

Con ·ia on crea un substantive por significar li loc. It es sovente usat pos ·or.

- manjar → manjator → manjatoria
- dormir → dormitor → dormitoria

Nota que con ·ia on significa li loc, e con ·ie on significa li cose. Pro to:

- Un **eclesia** es li loc.
- Un **eclesie** es li tot credentes.

·isar

Con ·isar on crea verbes con li signification "far tal", o "far quam".

- narcot·ic → narcot·isar
- terr·or·e → terr·or·isar
- idé → ide·al → ideal·isar

comtia

In ancian témpores, un **comtia** esset li loc de un **comto**. Nu null comtos possede comtias, ma on usa li parol ancor.

adío

A revidentie es un salutation dit quel parla pri revider denov. Ma **adío** ne significa revider.

Vocabularium

- adío
- audaciar
- bandage
- circul
- comtia
- consternar
- feroci
- interim
- invitar
- luscinia
- manjatoria
- memorandum
- scene
- stupore

Altri parole

- **audaciar**: audacie, audaciosi
- **circul**: circular, circulation
- **consternar**: consternation
- **invitar**: invitation
- **scene**: scenic

Capitul 49

[Contenete](#) - [Capitul 48](#) - [Capitul 49](#) - [Capitul 50](#)

Quarantninesim capitul (49.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward

18 septembre. - Yo arivat tost a Hillingham. Lassante mi coche avan li grand porta, yo marchat sol til li dom. Yo frappat quietmen, ne volente genar Lucy o su matre, e volet solmen far venir un servitora. Ma sin response yo frappat denov; ancor null response. Yo maledit li **pigrítá** (pigri = volent far nullcos) del servitoras qui jacet ancor in li lette a ti hora – it esset ja deci horas. Yo frappat denov, plu fort, ma nequo. Nu un terribil timore creschet in me – esque anc ti es un parte del malfortun quel eveni tam mult in recent dies? Esque yo ha venit tro tard a un dom de mortes? Yo savet que minutes, mem seconde de **retarde** (retarde = esser tard) vell esser hores de dangere por Lucy.

Yo marchat circum li dom por trovar un loc tra quel intrar, ma chascun porta esset serrat, e yo retornat avan li dom. Tande yo audit li son de cavalles current rapidmen. Pos quelc seconde yo videt Van Helsing current vers me. Vidente me, il criat:

“Dunc it esset tu, just arivat. Qualmen ella standa? Esque noi es tro tard? Ha tu ne **recivet** (reciver = venir al manu) mi telegramma?”

Yo respondet curtmen que yo hat recivet it erst in li matine, pos quel yo curret ci con tot rapiditá, e que yo ne posset far tis in li dom audir me. Il **pausat** (pausar = stoppar por un poc témpor) e levat su chapel, diente seriosimen:

“Alor yo time que noi es tro tard. Mey li volentie de Deo esser fat!” Con su usual maniere il dit: “Veni. Si ne hay un loc por intrar, noi va crear un. Li témpor manca.”

Detra li dom noi trovat un fenestre al **cocina** (cocina = chambre por crear manjage). Li professor dat me un **sega** e **ordinat** me (**ordinar** = dir "fa it!") usar it sur li ferrin barres. Yo comensat e strax hat segat tri ex ili. Talmen noi posset aperter li fenestre. Yo auxiliat li professor intrar, e sequet le. Nequi esset in li cocina o in li chambres del servitoras. Noi videt

On **sega** con un **sega**.

Un **balnuore** in quel on **balnea**.

Du personnes **presse** li manu.

Li Sahara es tre sicc.

omni chambres durant que noi continuat, e in li manjatoria trovat quar servitoras jacent sur li suol. Noi posset audir las e savet strax que ellas esset narcotisat. Van Helsing e yo videt unaltru e il dit: "Noi va vider las plu tard."

Poy noi ascendet til li chambre de Lucy. Avan li porta noi ne posset audir alquicos, pos quel, con blanc visages e íncert manus, noi apertet li porta.

Qualmen **descrir** (descrir = parlar pri li detallies) to quo noi videt? Sur li lette trovat se du féminas, Lucy e su matre. Li matre esset covrit per un blanc **covritura** (covri·t·ura) ma ne li blanc visage, quel monstrat un expression de terrore. Apu la jacet Lucy, e su flores esset sur li matre. Sur li col de Lucy noi videt li du vúlneres, ma horribilmen blanc e desbell. Sin un parol li professor inclinat se sur li lette, audit, e dit:

"It ne es tro tard! Strax! Strax! Aporta li brandie!"

Yo curret in bass e retornat con it, flarante it un vez por far cert que it ne havet li narcotic. Li servitoras dormit ancor, ma li narcotic hat debilisat se un poc e ili esset sur li punctu de avigilar se. Yo retornat a Van Helsing. Il frottat li brandie, quam li altri die, sur li bocca e gingive e manus de Lucy. Il dit: "Yo posse far li necessi coses ci self. Avigila li servidores, con fortie. Fa las preparar un **balne**; Lucy es quasi tam frigid quam su povri matre. Noi va never far la calid."

Yo eat strax, e facilmen avigilat tri del féminas. Li quaresim esset plu yun e hat trincat plu del narcotic e yo lassat la dormir. Li altris, rememorante li eveniment, comensat plorar. Ma contra las yo esset tre **dur** (dur = ne amabil) e ne lassat las parlar, diente que li perdition de un vive esset ja sat mult e que Lucy besonat las. Talmen, plorante e demí-vestit, ili eat preparar foy e aqua. Fortunosimen li foyes in li dom esset ancor vivent e li calid aqua ne mancat. Noi plassat Lucy in li **balnuore** (baln·e → baln·uore). Alqui frappat sur li porta. Li servitora qui eat til li porta retornat diente que un mann con un **message** (message = un cose a dir) de Sr. Holmwood hat venit. Yo dit que noi ne posset incontrar le, e ella aportat le nor missage.

Yo ha nequande videt li visage del professor tam seriosi. Noi ambi savet que noi luctat contra li morte self, e durant un pause yo dit le it. Il respondet in un mem plu seriosi ma íncomprensibil maniere:

"Si noi luctat solmen contra li morte, yo vell cessar ci e lassar la morir, nam yo vide null esperantie por la."

Il continuat operar mem plu rapidmen.

Noi notat que li calore comensat auxiliar. Li cordie de Lucy battet un poc plu fort. Van Helsing joyat se, e noi levat la éxter li balnuore e comensat **siccar** (sicc = ne molliat) la. Van Helsing vocat un del féminas e ordinat la restar con Lucy, poy fat un geste con li manu diente que yo mey exear li chambre con le.

"Noi deve pensar pri quo far", il dit durant que noi descendet li scalunes. Noi intrat li manjatoria, u li persianes esset bass, fante li chambre obscur por monstrar **respecte** (respecte = honor) al morta. Ma noi posset vider. Yo videt que Van Helsing pensat pri multcos. Il parlat:

"Quo noi va far, e qui va auxiliar? Noi besona un altri transfusion de sangue o ella va strax morir. Ni tu ni yo have li besonat sangue por far it."

"Esque yo ne **sufice** (sufic·ent → sufic·er) alor?" dit un nov voce.

Audiente li voce yo sentit me joyat, nam it esset li voce de Quincey Morris. Van Helsing semblat iritat, ma quando yo criat: "Quincey Morris!" il videt que ti mann esset un amico e anc il monstrat un expression de joya.

"Quo ha aportat te ci?" yo questionat le durant que nor manus incontrat se.

"Art ha fat me venir."

Il monstrat me un telegramma:

"Null novas de Seward durant tri dies e yo es anxiosi. Ne posse departer. Patre in sam **condition**. (condition = standar bon o mal) Da me novas pri Lucy. Ne tarda. - HOLMWOOD."

"Yo crede que yo ha venit in li just témpor. Solmen di me quo yo deve far."

Van Helsing fat un **passu** (passu = li distantie de un pede) in avan e **presset li manu** e vidente le rect in li ocles il dit:

"Li sangue de un brav mann es lu max bon quand un fémina besona it. Tu es un mann, cert. Vi, li diábol lucta contra nos ma Deo misse nos mannes secun nor beson."

Grammatica

---

respecte

On monstra **respecte** a personnes por ne far les iritat, o por ne far les aspecter mal. Li pronómine **vu** a un sol person monstra respecte.

Vocabularium

- balne
- balnuore
  - verbe: balnear
- cocina
- condition
- covritura
- descrir
- dur
- missage
- ordinar
- passu
- pausar
- pigri

- pigritá
- presser li manu
- reciver
- respecte
- retarde
- sega
  - verbe: segar
- suficer

Altri paroles

- **cocina**: cocinar, cocinero, cocinera
- **condition**: conditional, conditionar
- **descrir**: descrition, descriptiv
- **passu**: passuar, passuore
- **sega**: segallia (micrissim partes de ligne pos har segat alquo)

Capitul 50

[Contenete](#) - [Capitul 49](#) - [Capitul 50](#) - [Capitul 51](#)

Quinantesim capitul (50.esim capitul)

Ancor un vez noi comensat li horribil operation. Yo ne va scir li detallies. Ti-ci vez li choc a Lucy esset plu grand, e **malgré** li mult sangue de Art (malgré li sangue = benque il dat li sangue) ella apen posset respirar denov normalmen. Poy Van Helsing dat la li narcotic por dormir. Quincey Morris eat in bass por jacer sur li sofa pos quel yo reintrat li chambre u yo videt Van Helsing con quelc paperes in li manu. Il hat leet li **contenete** (contenete = li coses in it) e pensat pri alquicos. Il semblat satisfat, ma trist. Il monstrat me li papere e dit: "It cadet de Lucy just ante li balne."

Pos har leet li memorandum scrit de Lucy yo videt li professor e questionat: "In nómine de Deo, quo it significa? Esque ella es foll, o esque it es un horribil dangere?" Yo vermen ne savet quo dir. Van Helsing prendet li papere e dit:

"Por li moment, ne gena te pri it. Plu tard tu va comprender, ma ne nu. Nu di me li cose pro quel tu ha intrat." Yo rememorat pro quo yo hat intrat li chambre, e dit:

"Yo volet parlar pri li **certificate** de morte. (cert·ific·ar → cert·ific·a·t·e = un papere quel monstra que alquo es cert) Si noi ne labora intelligentmen li gente va venir ci por questionar, e un tal choc vell mortar Lucy. Noi ambi save que Madam Westenra havet un maladie, e noi posse crear li certificate."

"Bon, amico John! Bon pensat! Benque Senioretta Lucy have fort ínamicos, su amicos ama la. Un, du, tri amicos dat la sangue e mem ti-ci old mann. Yes, amico John; yo ne es **ciec!** (ciec = ne possent vider) Pro to yo ama te mem plu mult! Nu ea."

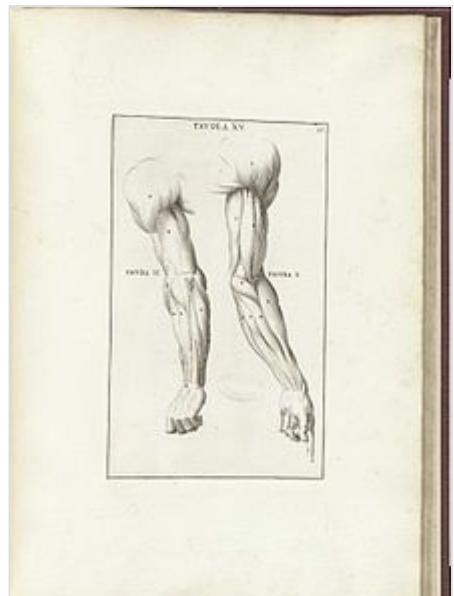
In li corridor yo incontrat Quincey Morris, con un telegramma por Arthur pri li morte de Madam Westenra, que anc Lucy hat esset malad ma nu standa plu bon, e que Van Helsing e yo esset con la. Yo dit le ad u yo intentet ear, e durant que yo departet li dom il dit:

"Quande tu retorna, Jack, esque noi posse parlar sol un poc?" Yo fat un signe con li cap diente yes. Yo aportat li certificate sin problemas e retornat.

Quande yo intrat li dom yo videt Quincey atendent me. Yo dit le que yo in prim volet saver pri Lucy, e intrat su chambre. Ella esset ancor dormient, e li professor ne hat movet un sol **muscul.** (**muscul** = li parte del córpor quel move it) Il movet su fingre a su bocca e yo savet que il expectat que ella va avigilar

Un **certificate**: it di que li morte es cert.

Quelc **muscles** del córpor homan.

se. Dunc yo eat in bass a Quincey e noi intrat li dejuné-chambre, u trovat se plu luce del sole. Tande il dit me:

“Jack Seward, yo ne vole intrar in un problema quel have nequo a far con me; ma ti-ci afere es ne normal. Tu save que yo amat ti puella e volet maritar la; e benque to es li passate, yo senti me totvez anxiosi. Quo es li problema? Li nederlandeso (nederland·es·o) - un bon chap, yo vide to – dit que vu besonat *ancor un vez* un transfusion, e yo vide que vu du esset fatigatissim. Yo save que doctores have su propri lingue, ma ti-ci ne es normal, e yo have un parte in it. Ne ver?”

“It es ver”, yo dit, e il continuat:

“Alor e tu e Van Helsing hat fat to quo hodie yo fat. Ne ver?”

“It es ver.”

“Yo **suposi** (suposir = pensa que alquo es ver) que anc Art havet un parte. Ante quar dies quando yo videt le in su dom il aspectet strangi. Un tal cose yo videt solmen un vez in un loc nominat *Pampas* in Sud America – ta yo lassat un cavalle manjar li herbe li tot nocte. Ma durant li nocte un mus-volant quel ili nomina un **vampire** (vampire = un monstru quel trinca sangue) **ataccat** it (battet, luctat, fat sanguar) durant li nocte e in li matine ella ne havet sat sangue por star. Jack, si tu posse dir me, Arthur esset li unesim, ne ver?” Durant que il parlat il aspectet tre anxiosi, parlante pri li fémina quel il amat e savente **absolutmen** (absolut = in tot) nullcos. Solmen su mannitá auxiliat le ne plorar. Yo pensat pri li afere, ma il ja savet tam mult, e yo ne posset ne responder: “It es ver.”

“E durant quant témpor ti cose ha continuat?”

“**Circa** deci dies.” (**circa** deci = inter nin e deciun)

“Deci dies! Alor yo suposi, Jack Seward, que in li córpor de ti **pretti** (pretti = bell) creatura quel noi ama ha intrat li sangue de quar fort mannes. Mann! Su córpor ne vell posser posseder it.” Poy, aproximante se, il parlat demí-susurrante: “Quo ha extraet it?”

Yo fat un geste con mi cap. “Ta,” yo dit, “jace li problema. Van Helsing labora quam un follo pri li problema, e yo simplicmen save absolutmen nullcos. Quelc evenimentes fat nor observationes de Lucy **in van**. (in van = sin signification). Ma ili es finit – noi va restar ci, til li fine, bon o mal.” Quincey **extendet** (extender = mover in avan) su manu.

“Yo va auxiliar,” il dit. “Tu e li nederlandeso va ordinar me quo far, e yo va far it.”

Li du féminas **extende** li manus por presser les.

Ti-ci mannes **atacca** li altris.

Grammatica

-ifar

On usa **·ifcar** por crear verbes significant "far tal", "vider quam":

- cert → certificar (far cert)
- ver → verificar (vider ca un cose es ver)
- pace → pacificar (crear pace)

circa

Quande on ne save li tot veritá, on posse usar **circa**.

- Yo ne save quant cavalles il possede. **Circa** duant, yo crede.

Vocabulary

- absolut
- ataccar
- certificate
- ciec
- circa
- contenete
  - verbe: contener
- extender
- malgré
- muscul
- pretti
- suposir
- vampire
- van (in van)

Altri paroles

- **absolut**: absolutist
- **extender**: extension, extensibil, extensiv
- **muscul**: musculosi
- **van**: vanitá, vaniton, vanitosi

Capitul 51

[Contenete](#) - [Capitul 50](#) - [Capitul 51](#) - [Capitul 52](#)

Quinantesim capitul (51.esim capitul)

Quande Lucy avigilat se in li pos-matine, li unesim movement de Lucy esset trovar li papere ye su **péctor** quel Van Helsing hat dat me a leer. Pos har monstrat it a me, il hat **remplazzat** (remplazzar = replazzar) it al péctor de ella e ella nu trovat it ta. Ella videt Van Helsing e me, e joyat se. Poy ella videt circum se, e vidente li loc u ella trovat se ella criat e plazzat su manus avan su visage. Noi comprehendet it – ella videt que su matre hat morit, e noi fat omnicos quo noi posset, ma ella simplicmen plorat silentmen e debilmen durant un long témpor. Noi dit la que desde nu sempre un ex noi vell esser con la, e to semblat **comfortar** la. (comfortar = far minu siciar) Vers véspera ella indormit se un poc.

Nu un strangi cose evenit: durant que ella dormit, ella extraet li papere e ruptet it in du **pezzes**. (pezze = un micri parte) Van Helsing fat un passu in avan e prendet li pezzes. Ma ella continuat li movement, fictente rupter li papere, poy levat su manus quam si ella volet jettar li pezzes sur li suol. Van Helsing semblat surprisat, e pensativ (pensa·t·iv), ma dit nullcos.

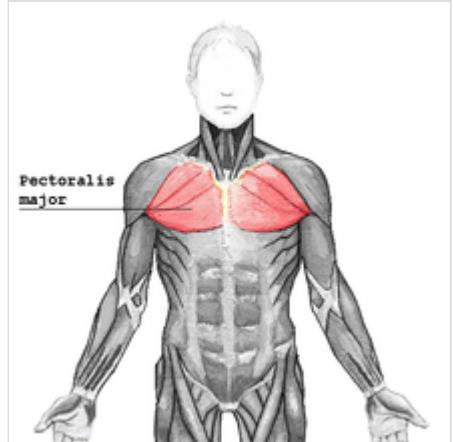
Ella dormit in **intervalles** (intervalle = poc témpor chascun vez) durant li tot nocte passat.

19 septembre. -- Hante dormit in intervalles durant li tot nocte passat, ella semblat plu debil quandе ella avigilat se. Li professor e yo vigilat la in intervalles de témpor, e nequande lassat la sol.

Quincey Morris dit nos nullcos pri su intention, ma ne dormit, eante e veniente tra li dom.

Li matine venit, noi videt que li forte de Lucy esset in null maniere melior. Li coses queles ella manjat ne auxiliat. Van Helsing e yo notat li grand differentie in li dormient e li vigilant Lucy. Dormiente, ella aspectet plu fort, ma plu magri; ella respirat plu **lenimen** (leni = ne rauc), e su apertet bocca monstrat li gengive ex quel on videt li dentes, plu long quam normal. Quande ella esset vigil li lenitá del ocles changeat su expression e ella esset denov nor Lucy, benque un morient Lucy. Pos matine ella volet vider Arthur, e noi misset li telegramma; Quincey incontrat le in li station.

Quande il arivat it esset presc six horas, e li **lúmine** (lúmine = luce) del sole esset rubi e calid, dante color al blanc guancies de Lucy. Vidente la, li voce de Arthur esset rauc per **emotion** (emotion = sentimentes) e nequi ex noi posset parlar. Li intervalles de dorme e vigilantie de Lucy esset plu e plu mult, ma Arthur auxiliat un poc e ella esset felici vider le.

Li loc del human péctor.

Pezzes de gris petre.

Nu it es un hora, e il e Van Helsing sede con la. Li proxim vigil es li mi. Yo time que deman va finir nor vigilantie - li povri puella ne posse ameliorar se. Mey Deo auxiliar nos.

*Lettre, Mina Harker a Lucy Westenra.
(ínapertet.)*

17 septembre.

Carissim Lucy,

Un longissim témpor ha passat desde un de noi scrit li altri. Ma ti-ci vez yo have tam mult novas. Quande yo e mi marito arivat a Exeter un coche atendet nos, in quel trovat se Senior Hawkins. Noi eat a su dom u li chambres esset bon, e noi manjat junt. Pos li diné Sr. Hawkins dit:

"Mi cares, yo vole trincar a vor sanitá e **prosperitá** (prósperi = haver mult coses e fortun), e benedictiones a ambi vos. Desde vor infantesse yo videt vos **agrandar** (a·grand·ar) e yo vole que vu vive con me. Yo have null fémina, null infante, omnicos es for, e yo va dar vos omnicos." Yo plorat, car Lucy, quand Jonathan e li old mann presset unaltru li manu. Li vésper esset tam felici.

Vi noi nu in ti-ci bell ancian dom, ex u yo posse vider li grand árbores del **catedrale** (catedrale = grand, bell eclesia) contra li **yelb petre** del catedrale, e ex u yo posse audir li avies li tot die. Yo have tam mult **domal** (dom·al) coses a far. Jonathan e Sr. Hawkins es **ocupat** (ocupat = haver mult coses a far) li tot die, pro que Jonathan ha devenit un **socio** (socio = important hom) del **firma** (firma = loc u on labora).

Qualmen sta tui matre? Yo vole vider vos, ma yo ne audacia, essente tam ocupat con Jonathan qui besona me. Il finalmen ha devenit un poc grassi, ma quelcvezes il avigila se subitmen e yo deve auxiliar le retornar a normalitá mental. Mersí a Deo il ameliора se chascun die. To es mi novas - quo es li tuis? Quande va esser vor mariage, qual tip de mariage it va esser? Di me omnicos, mi car. Jonathan volet que yo misse te su "salutationes", ma to ne es sat bon por li yun socio del firma Hawkins & Harker. Vice to yo va misser te su amore just con li mi.

A revidentie mi max car Lucy, e omni benedictiones a te.

In li autun, mult árbores deveni yelb.

Quelc novones deveni nov **socios** de un secret **société**.

Un catelle es tre **leni**, except quandte it gratta te.

Grammatica

---

socio

Un socio es un person qui es un important parte de alquo plu grand, quam un firma. Ex socio veni li paroles:

- societé: mult socios qui labora junt por un cose
- societá: li tot personnes in un land e li coses queles ili fa

In li **societá** de Anglia u Jonathan vive, on manja tri vezes per die. Ma in altri **societás**, on manja du vezes, o quar vezes.

luce e lúmine

Luce e **lúmine** es simil, ma different. Normalmen on di luce:

- Alpha Centauri es distant de 4 **luce-annus** (ne lúmine-annus)
- Viagear al **velocitá del luce** es ancor ínpossibil. (ne velocitá del lúmine)

Ma por plu micri e plu leni luce, on posse dir **lúmine**. Ex **lúmine** veni li paroles **luminosi** e **luminosítá**. Pro to, lúmine es usat quando on parla pri **quant** luce.

Vocabulary

- agrandar
- catedrale
- comfortar
- emotion
- firma
- intervalle
- leni
- lúmine
- péctor
- petre
- pezze
- prósperi
- remplazzar
- socio

- yell

Altri paroles

- **comfortar**: conforto, comfortabil
- **emotion**: emotional
- **lúmine**: luminosi, luminositá
- **péctor**: pectoral

Capitul 52

[Contenete](#) - [Capitul 51](#) - [Capitul 52](#) - [Capitul 53](#)

Quinantesim capitul (52.esim capitul)

Raporte (raporte = information pri novas) de Patrick Hennessey,
M. D., a John Seward, M. D.

20 septembre.

Car senior,

Sequente vor esperanties, vi li raporte pri omnicoj quel vu ha lassat me a far... pri li paciente, Renfield, yo have coses a dir. Il devenit excitat ancor un vez, ma fortunosimen sin mal fortun. Ti-ci pos-matine un coche con du mannes visitat li dom u nequi vive quel es apu li nor - li dom til u, vu va rememorar, hat curret li paciente.

Un **camise**, un comfortabil vestiment.

Li du mannes venit a nor dom por questionar pri li via, nam ili esset forenos. Tra li fenestre, durant que yo fumat un cigarette, yo videt un ex ili venir al dom. Passante li fenestre de Renfield, li paciente comensat maledir le con omni mal paroles queles il conosset. Li mann, un semblantmen bon chap, dit le simplicmen "**Tace**, (tacer = ne parlar) tu **mal-boccat** (bocc·at) **mendico** (mendico = un person qui di: "ples dar me moné!"), pos quel nor mann dit le que ti mannes volet **raubar** le. (raubar = prender li moné de alqui) Yo apertet li fenestre e dit le que il ne mey suciar se pri to. Li mann observat li dom e dit: "Deo benedi vos senior, it deve esser un desfacil labor viver in un asil por lunaticos." Poy il questionat pri li via e yo dit le it. Il departet, durant que nor paciente maledit le.

Un **camise de forte**, usat por lunaticos e ne comfortabil.

Yo volet saver pro quo il hat incolerat se talmen, nor normalmen bon-acent Renfield, e intrat li chambre. Yo esset surprisat vider le tot calm e **polit**. (polit = dir ples e mersí) Yo questionat le pri su actiones ma il fietet saver nullcos pri it. Ma il hat **dupat** me (dupar = far pensar fals coses), nam pos un demí-hor il hat exeat li dom tra li fenestre e curret **along** (along = sequente) li strade. Yo ordonat li mannes sequer me. Mi timore esset corect: yo videt li sam coche, in quel trovat se quelc grandissim lignin buxes.

Li mannes esset fatigat e **sudat** (sude = aqua sur li córpore quandе on cale) pro li long labor. Ante que yo atinget les li paciente ataccat les, prendet li cap de un ex ili e comensat batter li terre con it. Yo crede que il vell har posset mortar le si yo ne hat venit in just témpor. Li altri chap prendet un **flagelle** e frappat

Renfield con li **tenette** (tenette = cose a tener). Il frappat le tre fortmen, ma Renfield ne **reactet** (reacter = acter contra un action) e prendet anc ti mann, anc me. Finalmen noi tri comensat **dominar** le (dominar = esser li mastro de) e fat le metter li **camise de fortie**.

Il comensat criar: "Ili ne va raubar me! Ili ne va mortar me! Yo va luctar por mi **Dómino** e Mastro!" e altri íncomprendibil paroles. Finalmen, con mult desfacilitá noi fat le intrar li **stuffat** (stuffat = leni con stuffage) chambre.

Li du cocheros in prim volet far nos payar por li **damage** (damage = vúlneres), ma anc ili trovat it strangi que ili ne posset **victer** (victer ↔ perdir) contra un tenui follo, e ne volet far li gente saver que ili hat perdit. Ili dit que it esset li multissim labor quel hat fat les tam debil, e in plu li manca de aqua e **liquore** (liquore = fort vin, bir, etc.). Yo comprendet quo ili volet dir e dat les quelc glasses de liquore a trincar e un poc moné, pos quel ili jocat pri li atacca e dit que it esset in fine un bon cose esser ataccat pro que ili hat havet li fortun incontrar un tam bon chap quam me. Yo scrit lor nómines e addresses, si vu va trovar les necessi.

Lor nómines es: Jack Smollet, e Thomas Snelling. Ili labora por Harris & Filios, firma por **translocation** (trans·loc·a·tion) e **expedition** (expedir = inviar coses), in Soho, in London.

Yo va misser vos lettres pri altri novas, o telegrammas por plu **urgent** (urgent = besonant rapid response) coses.

Vor devoet,
PATRICK HENNESSEY.

Lettre, Mina Harker a Lucy Westenra.
(ínapertet.)

18 septembre.

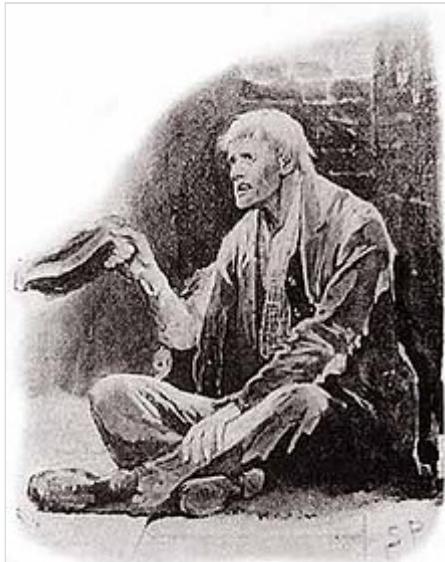
Carissim Lucy,

Un trist eveniment – Sr. Hawkins ha subitmen morit. Alcunes vell pensar it ne trist por nos pro que su dom e moné va devenir li nor, ma noi hat amat le tam mult que noi senti nos quam si noi ha perdit un patre. Yo self ha conosset ni mi patre ni mi matre, quel fa it un mem plu trist cose por me.

Jonathan es vexat. Il di que il es tristissim, benque li mann ha lassat nos tam mult richesse que noi ne deve suciar pri qualmen viver, pro que li **responsibilitá** (responder → respons·ibil·itá) es tam grand. Il deve fider se, ma il es talmen chocat que su tot forties es for. Yo peti pardon a te, ma it es talmen desfacil

Un **stuffat chambre**, in quel omnicos es leni e on ne posse vulnerar se.

Un **mendico** qui sede se sur li strade.

Ti-ci mannes usa **flagelles** sur se self.

sempre ficter esser felici e fort avan le. Li **funerale** (funerale = vider li morto avan li interracion) va evenir in London quam li povri Sr. Hawkins hat volet, e Jonathan va far li preparationes. Yo va visitar te, mem por quelc minutes. Pardon pro har **trublat** te. (trublar = vexar un poc)

Con beneditiones,

Vor amant,
MINA HARKER.

Grammatica

·at

Pos un substantive, ·at significa "possedent".

- bocca → mal-bocc·at (possede un mal bocca = di mal coses)
- arme → armat (possede armes)

Vocabulary

- along
- camise
- camise de fortie
- dominar
- domino
- dupar
- expedir
- flagelle
- funerale
- mendico
- polit
- raporte
- raubar
- reacter
- responsibilitá
- tacer
- tenete
- translocar
- trublar
- urgent

Altri paroles

- **dómino, dominar**: dominant, domination
- **flagelle**: flagellar, flagellation

- **polit**: politesse
- **raporte**: reportero
- **reacter**: reactiv, reactionario

Capitul 53

[Contenete](#) - [Capitul 52](#) - [Capitul 53](#) - [Capitul 54](#)

Quinantriesim capitul (53.esim capitul)

Diarium de Dr Seward

20 septembre. - Yo scri ho-nocte solmen pro **hábitu** (hábitu – far li sam cose chascun die). Yo es tam trist, **miserabil** (miser·ar → miser·abil), fatigat del vive self, que mem si li ángel del morte vell venir yo ne vell cuidar pri it. E ti ángel ha venit tam mult in recent témpores – li matre de Lucy e patre de Arthur, e nu...lass me scrir it.

Yo prendet li plazza de Van Helsing in li vigilantie sur Lucy. Noi dit Arthur que anc il mey dormir, ma il dit no. Poy noi dit le que durant li die noi vell besonar le, ne nu, e que noi besonat un bon dormit Arthur – il finalmen dit yes.

Van Helsing esset tre amabil, e dit le: “Veni, mi infante, veni con me. Tu es malad e debil, trist e manca sangue. Tu ne deve esser sol – esser sol significa timer. In li grand chambre es un grand foy e du sofas, e noi va auxiliar unaltru, mem sin parlar durant que noi dormi.”

Arthur eat con le, vidente retro vers li blancissim visage de Lucy. Ella jacet sin movement, e yo videt que li chambre esset preparat con li flores de alie, li guirlande circum li col de Lucy, omnicos. Lucy respirat raucmen, e su visage esset ne tre bell, con li dentes plu long e plu **acut** (acut = quam cultelles) quam in li matine. Li canin dentes semblat mem plu long e acut quam li altris. Yo sedet apu la, e ella movet se un poc. In ti moment un battida venit al fenestre. Yo videt li lúmine del lune, e videt anc que li **brue** (brue = un mal son) esset fat per un grand mus-volant, quel de témpor a témpor battet li fenestre. Retornante al sede, yo videt que Lucy hat movet se un poc, e hat ruptet li flores circum su col. Yo remplazzat les tam bon quam yo posset, e sedet regardante la.

Ella avigilat se, e yo fat la manjar quam Van Helsing hat ordinat. Ella manjat solmen un poc, e mem to lentmen. It esset curiosi que in li moment in quel ella avigilat se ella prendet li flores de alie e fat les proxim a su córpor. Anc curiosi que quando ella respirat strangimen durant li dorme ella odiat li flores, ma un vez avigilat ella amat les. Yo ha fat null **erras** (erra = falsitá) pri to – yo videt ella far it multissim vezes durant li nocte.

Un **nas-linette** in un altri vestiment.

Un **brosse** por li capilles.

Un **leon** qui have nullcos a far.

Ye six horas Van Helsing venit por vigilar la. Arthur hat indormit se, e il lassat le continuar dormir. Quande il videt li visage de Lucy yo audit li rapid inhalation e il dit me in un acut **susurrada** (susurrar = chuchotar ma plu rau): "leva li persianes; yo vole luce!" Poy il inclinat se con su visage tre proxim a ti de Lucy. Il **removet** (remover = mover for) li flores e li **nas-linette** (nas-linette = micri pezze de vestiment) de su col. Surprisat, il criat: "Mein Gott!", quel in german significa **mi Deo!** Anc yo observat la.

Li vúlneres sur su col hat in tot desaparit.

Un **salon** in Anglia durant li témpor de nor Jonathan.

Van Helsing observat la durant quin minutes. Poy il tornat se a me e dit:

"Ella mori. Li témpor es poc. Morir vigilant o dormient va far un grand differentie. Avigila li povri puer e lassa le vider la; il fide nos e noi ha fat le un promesse."

Yo intrat li manjatoria e avigilat le. Il videt li luce del sole e esset surprisat ma yo dit le que Lucy dormit ancor, e que e yo e Van Helsing timet que li fine de Lucy approximat se. Il covrit su visage con su manus e preget durant un moment. Yo levat se per li **epoles**. "Veni", yo dit, "car mann, usa tui tot forties. It va far li cose plu facil por la."

Quande noi intrat li chambre noi videt que Van Helsing hat preparat omnicos. Il hat mem **brossat** (brossar = far li capilles bell) li **capillatura** (capillatura = li tot capilles) de Lucy, quel portat li aspecte de aurin undes. Quande noi intrat li chambre ella apertet su ocles e chuchotat lenimen:

"Arthur! Oh, mi amore, quam felici yo es vider te!"

Il volet besar la ma Van Helsing fat un geste con li manu. "No," il susurrat, "ancor ne! Prende li manu de ella; to va auxiliar la plu."

Talmen Arthur prendet li manu de Lucy e observat la, e ella aspectet tre bell, con li leni lineas de su visage contra li angelic bellesse de su ocles. Poy ella cludet su ocles e dormit, quam un fatigat infanta.

Pos to venit li strangi change quel yo hat observat durant li nocte. Su respiration devenit rau, li bocca apertet se, e li retrotraet gingive fat su dentes aspecter plu long e plu acut quam jamá. In un dormient maniere ella apertet su ocles, ocles nu dur e ínclar, e dit con un leni e **seductent** (seducter = far alqui voler dormir junt) voce, un voce quel yo nequande hat audit la usar:

"Arthur! Oh, mi amore, yo es felici que tu ha venit! Besa me!" Arthur inclinat se por besar la, ma in ti moment Van Helsing, surprisat per li voce, prendet le sur li col con ambi manus e forjettat le trans li chambre con un surprisant fortie.

"Ne fa it, jamá! Per li vivent animes de tu e de ella!" E il stat quam un **leon** avan le.

Arthur esset surprisat e incolerat, ma dit e fat nullcos.

Sur li visage de Lucy noi videt un movement de colere e li acut dentes cludet se. Poy ella cludet li ocles.

Pos to ella apertet su ocles, queles denov monstrat li ver dulcitá de Lucy, e ella prendet li manu de Van Helsing e besat it. "Mi ver amico", ella dit con un debil e trist voce, "Li ver amico de yo, e de il! Oh, **protecte** (protecter = far ne vulnerar) le, e da me pace!"

"Yo **jura** it!" (jura = un fort promesse) il dit, levante su manu. Poy il tornat se a Arthur e dit: "Veni, mi infante, prende su manu e besa la sur li fronte, solmen un vez."

Il fat talmen, e talmen ili **partit**. (partir = devenir ne junt)

Li ocles de Lucy cludet se, e Van Helsing prendet li **brasse** de Arthur e fat le far un passu detra.

Poy li respiration de Lucy devenit denov rauç, e subitmen it cessat.

"Omnicos es finit," dit Van Helsing. "Ella es mort!"

Yo prendet li brasse de Arthur e noi intrat li **salon** (salon = chambre por parlar, leer, fumar...), e il covrit su visage con li manus e plorat in un maniere quel presc fat me far sam.

Yo reintrat li chambre e trovat Van Helsing observant li povri Lucy, con un seriosissim visage. Li morte hat redat la su bellesse; mem li bocca ne esset tam blanc. It esset quam si li sangue, nu ne necessi por li cordie, hat intrat li altri partes del cōrpore por far la plu bell.

"Dormiente, noi pensat la mort,

e moriente, noi pensat la dormient."

Yo stat apu Van Helsing, e dit: "li povri puella. Finalmen ella ha trovat pace. It es li fine!"

Il tornat se a me e dit: "Vé! It es solmen li comense!"

Yo questionat le ma il solmen fat un geste con li cap e dit: "Noi nu posse far nullcos; solmen atender."

Grammatica

---

errar

Quande on fa un fals cose, on erra.

- Yo pensat que ella havet duant annus ma yo errat; ella have mult plu quam duant.

nas-linette

Un nas-linette es in prim creat por li aqua quel veni del nase, ma ne omni nas-linettes es usat por li nase. On posse usar it circum li col por far se bell, etc.

capillatura

Capille = un sol capille. On brossa li **capilles** de su cap. Ma quando on parla pri li tot capilles e qualmen ili vide se, on usa li parol **capillatura**.

Vocabulary

- acut
- brasse
- brossar
- brue
- capillatura
- epol
- erra
- hábitu
- leon
- miserabil
- nas-linette
- partir
- protecter
- remover
- salon
- seducter
- susurrar

Altri parole

- **brossar**: brosse
- **erra**: errore
- **hábitu**: habitual, habituar se
- **protecter**: protector, protection, protectiv, protectionist
- **seducter**: seductor, seductiv, seduction

Capitul 54

[Contenete](#) - [Capitul 53](#) - [Capitul 54](#) - [Capitul 55](#)

Quinantquaresim capitul (54.esim capitul)

DIARIUM DE DR. SEWARD – *continuation.*

On preparat li funerale por li sequent die, por que Lucy e su matre mey esser interrat junt. Yo fat li preparationes, e li **functionario** (function·ario = un person in un firma) dit me que su cópor esset tre bell. Yo notat que Van Helsing esset sempre in li vicinitá, e pro que Arthur devet atender li funerale de su patre in un altri loc, yo e Van Helsing preparat li paperes. Il dit que il vell far li paperes por Lucy self. Yo questionat le ca il posset far it, essente un foreno. Yo dit le que li anglesi **leges** (leges = li coses queles on deve e ne deve far) es different. Il dit:

Functionarios in li témpor de nor historie.

“Yo save, yo save. Tu oblivia que yo ne es solmen un doctor; yo es anc **advocate** (advocate = un person qui save li leges). Ma yo ne prepara li paperes solmen por sequer li lege. Nam it es possibil que ta va trovar se anc altri paperes, quam ti por exemple.”

Il extraet li memorandum quel hat esset apu li péctor de Lucy, e quel ella hat ruptet durant que ella dormit.

“Quande tu trova qui es li **notario** (not·ario = li person qui scri legal notas) por Madam Westenra, scri le ho-nocte. Yo va vigilar Seniora Lucy li tot nocte, e serchar un poc. It ne es bon que su pensas intra li manus de íconossetes.”

Yo continuat mi parte del labor, e pos un demí-hor hat trovat li nómine e **adresse** (adresse = li loc u on vive) del notario de Madam Westenra e hat scrit le li lettre. Omnicos esset **in órdine** (in órdine = sin problemas). Ti moment, Van Helsing intrat li chambre e dit:

“Esque yo posse auxiliar te, amico John? Yo es líber.”

“Ha vu trovat li cose quel vu ha serchat?” yo questionat.

“Yo ne serchat un cert cose. Yo esperat solmen trovar, e certmen yo ha trovat, quelc lettres e memorandums, e un nov-comensat diarium. Ma yo have les, e por li **present** (present = nu) témpor noi ne mey parlar pri les.”

Un sol candele.

Li labor finit, il continuat: “E nu, amico John, noi va ear al lette. E yo e tu vole dormir. Deman noi va haver mult coses a far, ma por ho-nocte noi ne es besonat. Vé!”

Ante dormir noi regardat li povri Lucy. Li functionario hat fat un bon labor, nam li chambre hat devenit un micri capella por li mortes. Noi videt mult blanc flores, quel fat li morte ne tre desbell. **Candeles** de cire monstrat su bellitá, e yo apen posset creder que yo regardat un mort fémina e ne **un tal** (un tal = un fémina) vivent.

Li professor, qui ne hat amat la quam yo hat, aspectet seriosi. Il dit me: “Resta ci til quando yo retorna”, e exeat li chambre. Il retornat con **savagi** (savagi = venient del grand natura) alie del buxe in li corridor, e plazzat li flores inter li altris sur e circum li lette. Poy il extraet de su col un micri aurin crucifixe, quel il plazzat sur li bocca de Lucy.

Poy, quando yo desmettet mi vestimentes in mi chambre, yo audit un frappa contra li porta e il intrat e dit:

“Deman, ante li cade del sole, yo vole que tu aporta me quelc post-mortale cultelles.”

“Por usar sur li cópor?” yo questionat.

“Yes e no. Yo vole operar, ma ne quam tu pensa. Di nullcos al altres. Yo vole **detranchar** (de-tranchar = remover con un cultelle) li cap e extraer li cordie. Ah, tu es un doctor e tu es chocat! Yo ha videt te far tam mult operationes. Ah, ma yo ne deve obliviar que tu amat la. Ma it es in fact pro to, pro amore, que yo vole far it. Yo vell voler far li operation ho-nocte, ma pro Arthur yo ne posse; pos li funerale de su patre deman il va esser líber e va voler vider la – vider...vider *it*. Poy, quando ella es in li **sarco** (sarco = li buxe por mortes), noi va intrar durant que omnes dormi. Noi va far li operation, e far omnitos aspecter quam antey por que nequi mey saver.”

“Ma pro quo far it? Li puella es mort. Pro quo far un tal cose a su cópor sin necessitá? E si it ne es necessi – ne necessi por nos, por li homan conoscentie – pro quo far it? Sin necessitá it es monstruosi.”

Por responder il plazzat su manu sur mi epol e dit, con ínfinit **tendritá** (tendri = con bon cordie):

“Amico John, yo conosce tui sanguant cordie, e yo ama te mem plu pro que it sangua. Ma hay coses queles tu ne save, e va saver, e benedir me pro saver le, benque ili ne es plesent. John, mi infante, tu ha esset mi amico tam mult annus, e esque tu ha videt me far un cose sin rason? Yo posse errar – anc yo es un mann, ma yo crede in to quo yo fa. Esque it ne esset pro to que tu misset me ti lettre in li comense? Yes! Esque tu ne esset surprisat, mem horret, que yo ne lassat Arthur besar su amanta – benque ella esset morient – e fat le retropassuar con mi tot fortie? Yes! E malgré to tu videt qualmen ella mersiat me pro it, con su bell morient ocles, e besat mi manu e benedit me? Yes! E esque tu ne videt mi promesse, pos quel ella cludet su ocles con **gratitá**? (grat = mersiant) Yes!”

Li grand natura, in quel trova se **savagi** e dangerous besties.

Quelc **sarcos** por li córpores del mortes.

Il continuat: “Yo have bon rasones por to quo yo fa. Tu ha credet me mult annus, e durant li passat semanes. Crede me un poc plu. Si tu ne crede me, yo va dir te quo yo pensa, ma it ne es bon laborar con alqui qui ne crede me. Yo vell sentir me sol.”

Il pausat, e continuat: “Amico John, hay terribil dies avan nos. Lass nos ne esser du, ma un. Va tu creder me?”

Yo prendet su manu, e promesset le. Yo videt le exear e intrar su chambre. Stante sin movement, yo videt un del servitoras, qui ne videt me, passar sin brue e intrar li chambre u jacet Lucy. It tuchat me vider to. **Devotion** (devoet → devo·er → devo·t·ion) es tam rar, que on es sempre grat vider it. Vi un povri puella qui naturalmen timet li morte ma intrat li chambre por dir un ultim adío a su dómina...

Grammatica

---

tal

On posse usar li parol **tal** quam un substantive.

- Yo ama li cités in Anglia, **tales** quam Whitby e London. (tal = tal cités = simil cités)
- Un amabil vampire? Yo ne conosse un **tal**. (Yo ne conosse un tal vampire)

Vocabularyum

- adresse
- advocate
- candele
- detranchar
- function
- functionario
- grat
- lege
- notario
- órdine
- present
- sarco
- savagi

Altri paroles

- **adresse**: adressarium
- **órdine**: ordinari

Capitul 55

[Contenete](#) - [Capitul 54](#) - [Capitul 55](#) - [Capitul 56](#)

Quinantquinesim capitul (55.esim capitul)

Yo devet har dormit mult, nam li sole esset in li ciel quando Van Helsing intrat mi chambre. Il venit apu mi lette e dit:

“Noi ja ne besona li cultelles; noi ne va far li operation.”

“Pro quo?” yo questionat. Nam il hat fat un grand **impression** (impression = alquo desfacil a obliviar) sur me.

“Pro que”, il dit seriosimen, “it es tro tard...o tro tost! Vide!” Ci il monstrat li micri aurin crucifixe. “Ti-ci esset **furtet** (furter = prender li coses de un altru) in li nocte.”

“Quo, furtet?” yo questionat, “vi – vu possede it nu.”

“Yes, pro que yo retroprendet it del **miseron** (misere → miser·on) qui furtet li mortes e li viventes. Ella ne savet quo ella fat, solmen que ella hat furtet alquo. Nu noi deve atender.”

Il exeat li chambre strax, e yo pensat pri li misterie.

Pos mult atendida, li notario venit: **un** Sr. Marquand, del firma Wholemans, Filios, Marquand & Lidderdale. Il mersiat nos pro li labor quel noi ja hat fat, e comensat lu restant. Durant li lunch il dit nos que Madam Westenra hat ja savet que un die su cordie va cessar, e talmen hat comensat li preparationes self. Except un sol **edificie** (edificie = dom, domette, castelle, eclesia...) del patre de Lucy quel **apartenet** (it apartene a X = X possede it) a alqui in li familie, omnicos nu apartenet a Arthur Holmwood. Li notario continuat:

“Noi dit la mult vezes que talmen lassar tam mult directmen a Arthur, vice Lucy, vell posser esser un problema in li **futur** (futur = li témpor a venir), ma ella dit nos que noi deve far sequente su volentie. E benque legalmen noi esset corect, in ti **circumstantie** (circum·sta·nt·ie = li coses circum un eveniment) it es bon que ella hat dat omnicos a Arthur. Nam mem un morte del matre quin minutes plu tost quam ti de Lucy vell har dat omnicos a Lucy vice Arthur. E pos to li morte de Lucy vell har dat li possibilitá de ti o un altri person in li familie venir e far que it apartene a les...curtmen dit, it es mult plu simplic que Arthur nu possede omnicos. Yo es felicissim que omnicos ha devenit tam simplic.”

Il esset un bon chap, ma it ne pleset me vider le joyar se tam mult, durant que omnicos esset tam trist.

Du púeres **furte** vestimentes.

Quelc **edificies**, alt e bass. Anc eclesias e micri domes es edificies.

Poy il exeat por vider li Lord Godalming (Lord = anglés: Senior, Mastro), quel es li nu **oficial** (ofici·e → ofici·al = omnes usa it) nómine de Arthur, pro que su patre hat esset li Lord Godalming ma nu es mort. Noi intrat li preparat chambre de mortes in quel trovat se li cörpores de Lucy e su matre, fante it un vermen tristissim loc. Van Helsing dit li functionario que li cörpores deve esser in different locs, pro que vider du cörpores in un sol loc vell esser un plu grand choc por Arthur. Li functionario dit: "Ah, vu es corect, quam stupid yo es!" e rapidmen **restaurat** (restaurar = far quam antey) li coses in li maniere quel noi hat fat les.

Li povri chap Arthur intrat, con un totmen different aspecte quam antey. Il hat amat su patre tam mult. A nos il esset polit e cordial (cordi·e → cordi·al = con bon cordie) quam sempre, ma noi videt su intern tristesse e choc. Noi ductet le til li porta del chambre in quel jacet Lucy, e quando yo volet lassar le sol il prendet mi brassé e dit raucmen:

"Anc tu amat la, old chap; ella dit me que tu amat la e que tu esset su max bon amico. Yo vole mersiar te pro li bon coses queles tu hat fat por la. Yo ne posse..."

Subitmen il comensat plorar, e **lansat** (lansar = jettar) su brasses circum mi epoles, diente:

"Oh, Jack! Jack! Quo far? Li tot vive ha lassat me, yo have nullcos in li monde por quel viver."

Yo confortat le tam bon quam yo posset. In tal **casus** (casu = loc, témpor, eveniment) li mannes ne fa mult: on prende li manu, presse li brassé sur li epol un poc plu fort, on plora un poc junt. In fine li plorada cessat, e yo dit le:

"Veni, lass nos vider la."

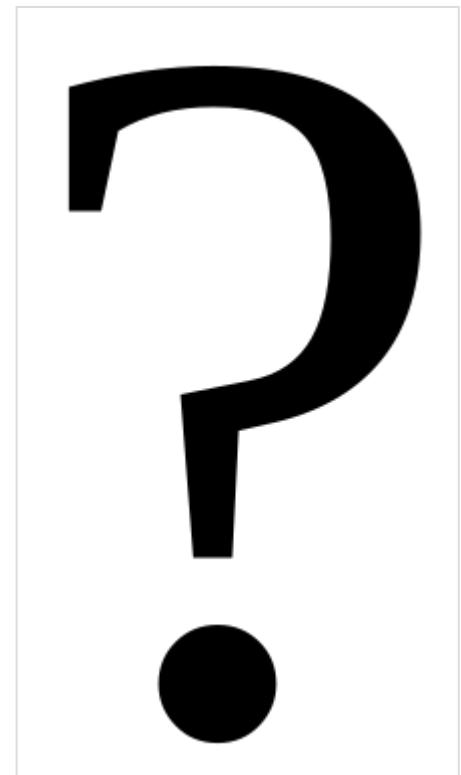
Noi eat vers li lette e videt la - Deo! Tam bell ella esset. Chascun hor semblat far la mem plu bell. It terret me un poc, e Arthur mem plu. Poy, pos un long pause il susurrat:

"Jack, esque ella es vermen mort?"

Yo dit que yes, e que sovent pos mult **suffrentie** (suffer = sentir se mal, doler) li morte fa li visage de un person tre bell e pacific. (pac·e → pac·ific) Il credet me e pos har regardat la un long témpor il tornat se. Yo dit le que li témpor ha venit por dir adío, e il prendet li manu de Lucy e besat it, e besat anc li fronte de Lucy.

Yo lassat le in li salon e dit Van Helsing que il hat dit adío, pos quel Van Helsing dit li functionarios que ili posset far li preparationes por cluder li sarco. Yo informat le pri li question de Arthur, e il respondet:

"To ne es surprisant. Anc yo **dubitat** (dubitar = ne saver ca un cose es corect o fals) por un moment!"

On usa to ci quando on fa un demanda.

Li restauration de un edificie.

Noi dineat junt. Van Helsing dit nullcos durant li diné, ma quandé noi comensat fumar li cigares il dit:

"Lord -" ma Arthur interruptet le:

"No, no, ples ne dir it, por li amore de Deo! Ancor no. Yo peti pardon, senior, ma yo ha perdit la tam recentmen. Yo ne senti me quam un lord."

Li professor respondet dulcimen:

"Yo dit Lord solmen pro que un simplic Senior nu ne es **apt** (apt = li corect cose) e yo ne save ca yo posse nominar te Arthur."

"Ples nominar me quam vu vole," Arthur dit. "Yo espera que yo va sempre esser vor amico. E yo ne have li paroles por expresser mi gratitá pro li coases queles vu ha fat por mi povri cara. Yo peti pardon si yo ha esset ínpolit in ti o un altri casu."

Van Helsing dit: "Yo save que it ne esset facil fider me, e mem nu it ne es te possibil fider me, nam tu ancor ne comprende omnitos. Anc in li futur va venir témportes u tu ne posse e ne deve comprender li coases, ma totvez va dever fider me. E tandem, quandé tu va fider me completmen, tu va comprender omnitos."

"**Adver** (adver = yes, it es ver), senior," dit Arthur, "yo va sempre fider vos. Vu have un bon cordie, e es li amico de Jack e de ella. Ples far quam vu vole."

Li professor pensat mult, poy dit: "Alor esque yo posse dir te alquo?"

"Cert."

"Tu save que Madam Westenra lassat te su possessiones?"

"No, yo ne savet it. Li car povri **dama**." (dama = madam)

"E pro que it es li tui, tu posse far quam tu vole. Yo vole que tu da me li **permission** (permisser = dir "yes, tu posse") de leer li paperes e lettres de Senioretta Lucy. Crede me, it ne es pro curiositá. Yo have un rason pri quel anc ella vell har **aprobat** (aprobar = creder bon). Yo have les ci, por que null foren manu mey tuchar les. Si yo posse, yo vole posseder les, e mem ne monstrar le a te, ne ancor. Plu tard yo va retrodar les a te. Yo save que it es un dur **demandá** (demandar = dir "esque yo posse?"), ma esque tu posse far it por Lucy?"

Arthur parlat con bon cordie, un poc quam li old Arthur quel noi conosset: "Dr. Van Helsing, vu posse far quam vu vole. Yo senti que mi car Lucy vell har aprobat que yo fa talmen. Yo ne va vexar vos con questiones til quandé li témport ha venit."

Li old professor stat e dit seriosimen:

"E tu es corect. Por nos omnes va venir dolore, ma ne omnitos va esser dolore, ni va li dolore esser lu ultim. Noi omnes va dever passar tra li amari aqua ante atinger lu dulci!"

Yo dormit sur un sofa in li chambre de Arthur, ma Van Helsing ne dormit. Il marchat ci e ta, sempre observante li chambre del sarco, in quel trovat se li flores queles emisset (e·misser = misser ex) un fort odore li tot nocte.

Grammatica

---

un Sr. Marquand

Ci on di **un** Sr. Marquand, pro que il esset un íconosset senior e on ha incontrat le por li unesim vez.

impresser

Impresser veni de **in** e **presser**. Quande on fa un passu sur li suol, li pede lassa un **impression**. Ma on posse far un impression anc sur li mente, li cordie, quel es un cose ne facil a obliviar.

- Li bellissim cité lassa un fort **impression** al tot visitantes.

Vocabulary

- adver
- apartener
- aprobar
- apt
- circumstantie
- dama
- demandar
- dubitar
  - substantive: dúbite
- edificie
- furter
- futur
- impresser
- impression
- lansar
- miserón
- oficie
- oficial
- permisser
- restaurar
- suffrentie
- suffrer

Altri paroles

- **apartener:** apartenentie
- **aprobar:** aprobation

- **further**: furtiv
- **futur**: futurist
- **impresser**: impressiv, impressionar, impressionant
- **restaurar**: restauration

Capitul 56

[Contenete](#) - [Capitul 55](#) - [Capitul 56](#) - [Capitul 57](#)

Quinantsixesim capitul (56.esim capitul)

Jurnale de Mina Harker.

22 *septembre*. - In li tren vers Exeter. Jonathan dormi.

Tam mult coses ha evenit inter hodie e li ultim vez que yo scrit in mi jurnale. Li evenimentes: esser in Whitby, Jonathan for e sin novas, nu maritat, Jonathan devenit un notario e un socio del firma, Sr. Hawkins mort e interrat, e Jonathan denov mentalmen **ínstabil** (stabil = cert: star -> sta.bil). Vi, nu que noi es rich yo ha presc oblidiat qualmen scrir usante stenografie. Yo deve **practicar** (practicar X = usar X por devenir plu bon).

On posse victer solmen pos mult practicada.

Li funerale esset tre simplic. Ta trovat se solmen noi e li servidores, un o du amicos de ili ex Exeter, e quelc altri gentilmannes. Jonathan e yo stat manu in manu, sentiente que nor max car amico hat lassat nos...

Noi retornat al cité e visitat li Hyde **Parc**. (parc = grand jardin) Noi sedet ta, ma videt solmen poc personnes e li tot cose esset un poc trist. Poy noi fat un promenade along li strade Piccadilly. Jonathan prendet mi brasse, just quam durant nor dies quam studiantes. Prender li brasse in un **public** (public = con altri personnes) loc esset **alquant** (alquant = un poc) **índecent** (decent = on posse far it in un public loc) ma yo dit me: "No, il es mi marito e yo ne sucia si on pensa it índecent."

Un bell **butíca** por comprar coses.

Plu tard yo esset regardant un bellissim fémina con un grand chapel, quande subitmen Jonathan prendet mi brasse tam fortmen que it dolet me. Il dit: "Mi Deo!" Yo tornat me a le e questionat le quo esset li problema.

Alegri personnes in li parc.

Su visage esset blanc e su ocles tot grand, demí con terrore e demí con surprise. Il regardat un alt, tenui mann, con un **crocata** nase e nigri mustache e puntat barbe. Anc il observat li bell fémina, e ne videt nos. Su visage ne esset bon; it esset dur, e **cruel** (cruel = ama far altres doler), e su dentes esset grand e blanc e acut, e li bocca tro rubi. Jonathan continuat observar li mann. Yo questionat le pro quo il esset tam surprisat, e il respondet, semblantmen pensante que anc yo deve conosser le: "Tu vide qui il es?"

"No, caro," yo dit, "Yo ne conosse le. Il es qui?" Li response de Jonathan chocat me, nam il parlat quam si il parlat a se self:

"It es li mann self!"

Il continuat regardar **fixmen** (fix = sin mover se) con terrore, e yo pensa que si yo ne hat esset ta, il vell har cadet sur li suol. Ex li **butica** (butica = edificie por vendir coses) venit un mann qui dat un paquette al fémina, qui intrat un coche. Li alt mann sequet la in un altri coche.

Jonathan dit a se self: "Yo crede que it es li Comto, ma il ha yunijat. Mi Deo, si it es ver! Oh, mi Deo! Si yo vell har savet!" Il esset tam vexat que yo ne posset questionar le, e yo tacet. Noi promenat un poc e poy sedet nos in un altri parc. Pos quelc minutes de **spectar** (spectar = regardar fixmen) nullcos, il cludet su ocles e indormit se. Pos duant minutes il esset denov vigil, e dit me **alegrimen** (alegri = con bon cordie):

"Quo, Mina, yo dormit! Oh, pardon pro har esset ínpolit. Veni, noi mey prender un tasse de té."

It semblat que il hat completmen obliuiait li obscur foreno. Tal **oblivie** (oblivie = oblivi·e - oblivi·ar) ne plese me; it posse esser un problema mental. Ma yo ne posse questionar le, nam it vell posser crear problemas. Yo time que li témpor ha venit por vider quo sta in li jurnale. Oh, Jonathan, tu va pardonar me, yo espera; yo aperte it por auxiliar te.

Atlas, qui **suporta** li Terra.

Plu tard. - Tristesse sur tristesse. In li dom ne trova se li personnes qui noi ama, Jonathan es ancor con li incertitá mental, e vi nu un telegramma de Van Helsing, venient de qui save u:

"Yo have li trist deve informar vu que Madam Westenra morit ante quin dies, anc Lucy **anteyer** (yer = li yer de yer). Hodie li du esset interrat."

Oh, tam mult tristesse in tam poc paroles! Povri Lucy! For, e nequande va revenir! E li povrissim Arthur qui ha perdit un tam grand dulcitá! Mey Deo auxiliar nos **suportar** it. (suportar = tener, ne perdir al suffrentie)

Vocabulary

- alegri
- alquant
- anteyer
- butica
- cruel
- decent

- fix
- oblivie
- parc
- practicar
- public
- spectar
- stabil
- suportar

Altri paroles

- **butica**: buticario
- **oblivie**: oblivious
- **spectar**: spectator
- **stabil**: stabilisar
- **suportar**: suporte

Capitul 57

[Contenete](#) - [Capitul 56](#) - [Capitul 57](#) - [Capitul 58](#)

Quinantesim capitul (57.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

22 *septembre*. -- Omnicos es finit. Arthur ha revenit a su dom, e aportat Quincey Morris con se. Un tam bon chap, ti Quincey! Yo crede que il ha suffret tam mult quam nos, ma suportat it quam un **viking**. Si America va posser continuar **producter** (producter = crear) tal mannes, it va esser un grand potentie in li monde. Van Helsing jace nu, in preparation por li viage. Ho-nocte il ea a Amsterdam por far quelc personal coses, e retorna li nocte deman. Tande il va restar con me; il di que su labor in London va besonar mult tempor. Li povri old chap! Yo time que li eforties del semane passat ha ruptet mem su mente de ferre. Pos li funerale, noi stat apu li povri Arthur, qui parlat pri qualmen il **partiprendet** (partiprender = prender parte, esser un parte) in li transfusion a Lucy. Yo videt li visage de Van Helsing devenir un vez blanc, un vez **purpur**. Arthur hat dit que il sentit que ili du hat esset vermen maritat e que ella esset su marita in li vise de Deo. Noi ne parlat pri li altri operationes, e nequande va.

Multissim purpur flores.

Un **coline** durant un bell journe.

Un **rey** con un **coron** sur li cap.

Arthur e Quincey eat junt til li station, e Van Helsing e yo venit ci. Ma li moment in quel noi esset sol in li coche il devenit **histeric** (histeric = ne posser ne rider, plorar). Poy il **negat** (negar = dir no) que it esset histerie, diente que it esset necos plu quam su humor in un desfacil **situation**. (situation = casu) Il ridet til lácrimes, e yo **abassat** (a·bass·ar = far bass) li persianes; poy il plorat, e ridet denov, e ridet durant que il plorat, just quam un fémina. E just quam on parla a un fémina yo provat parlar seriosimen, ma null **efecte**. (efecte = reaction) Poy yo questionat le pro quo il ridet in un tam seriosi tempor.

Il respondet tre **logicmen** (logica = "Tu ne manja. Ergo tu ne have fame.") e misteriosimen. Il dit:

"Ah, tu ne comprende, amico John. Ne pensa que yo ne es trist, benque yo ride. Ma anc ne pensa que yo es trist quandе yo plora, nam li ride veni totvez. Tu deve memorar: li ver **rise** (rid·er → rise) ne frappa ye li porta e di: "Esque yo posse intrar?" No! il es un **rey**, il veni e ea quandе il vole. Il di: "Yo es ci", e il es ta. Tu vide, yo dat tam mult sangue e efortie e omnicos por ti dulci yun puella, benque yo es old; yo da mi tempor, mi dorme...e totvez yo posse rider avan su sarco. E ti infanto - tre car, nam il

have li **etá** (etá = annus) de mi filio, si il hat posser viver. Vi, nu tu save pro quo yo tam ama le. E mem quande il di coses queles tucha mi cordie de patre e cordie de marito, mem in ti moment veni Rey Ride, qui di: "Vi yo! Vi yo!" e vi, veni denov li sangue in mi guancie e yo posse sentir li luce del sole.

Oh, amico John, it es un strangi e trist monde, plen de miseres, e trubles, ma quande Rey Ride veni il fa les **dansar** a su propri musica. Li sanguant cordies, li sicc osses del eclesia, li lácrimes **quel** cade, omnicos dansa sequente li musica quel il fa. E crede me, amico John, que il es bon e amabil. Ah, noi mannes e féminas es quam **cordes**, e li eforties del vive fa nos desfacil; li lácrimes veni, e quam pluvie sur li cordes, ili fa nos plu e plu **pesant** til quando noi es ruptet. Ma Rey Ride il veni quam li luce del sole, e fa li eforties minu pesant, e noi continua suportar li labor, qualcunc it mey esser."

Yo ne volet vulnerar le per ficter ne comprender pri quo il parlat, ma yo ne comprendet omnicos e questionat le. Il dit me nu in un plu seriosi ton:

"Oh, it esset li **ironie** (ironie = humor in strangitás) in omnicos. Ti tam amabil fémina guirlandat con flores, qui aspectet tam bell quam li vive self, til quando noi comensat questionar nos ca ella vermen esset mort, interrat con su matre quel amat la, e **quem** ella amat. Poy li son del cloches, talmen lent, e li sant mannes, con li blanc vestimentes del ángeles, fiktent leer libres, ma con lor ocles altriloc. E por far quo? Ella es ja mort, ne ver?"

"Ma, mem por mi vive, professor," yo dit, "yo vide nequo a rider in to. Vi, vor explication fa it mem plu desfacil. E mem si li interraktion esset comic, alor li povri Art e su trubles?"

"Cert. Esque il ne just ha dit que li transfusion de sangue hat vermen fat la su marita?"

"Yes, e it esset un dulci e **consolant** idé por le."

"Adver. Ma tu vide li desfacilitá, amico John? Nam qualmen por li altres? Ho, ho! Talmen li dulci fémina have plu quam un marito, e yo, con mi povri marita ja long mort, mem yo, qui ne ha trovat un altri marita, nu have du."

"Anc ta yo ne vide u jace li joca!" yo dit, con un sentiment de desplesura.

"Amico John, yo peti pardon si yo dole te. Yo ne monstrat mi sentiment al altres quande it vell har vulnerat, ma solmen a te, mi old amico, quem yo posse fider. Si tu vell har posset vider mi cordie quande yo volet rider; si tu vell har posset far talmen quande li ride venit; si tu vell posser far talmen nu, quande Rey Ride ha ja aportat su **coron** a un altri loc – nam il ha eat for, for, e va esser ta durant un long témpor – fórsan tu vell **compatir** (compatir = sentir tristesse por un autre) me plu quam quicunc."

Cordes sur un nave.

Li deo Thor, un del deos del vikings.

Yo esset tuchat per li tendritá de su ton, e questionat pro quo.

“Pro que...yo save!”

E nu noi es in different locs, e li **solitá** (= esser sol) va seder sur nos con su alias **apert** (apert vs. apertet) durant un témpor. Lucy jace in li sarco de su familie, in un solitari eclesia, for de London, u li aere es frisc, e li sole leva se sur li **Coline** (coline = litt monte) de Hampstead, u cresce li savagi flores.

Talmen yo posse finir ti diarium, e solmen Deo save si yo va comensar un altri. Si yo fa talmen, it va esser con different personnes e different temas, nam ci ye li fine, u yo ha parlat pri li **romance** (romance = li coeses del amore) de mi vive, ante que yo recomensa mi labor, yo di con tristesse, e sin esperantie,

FINE.

Grammatica

---

quem

Simil a:

- yo, me
- il, le
- ella, la

noi have:

- qui, **quem**

On ne deve usar **quem**, ma si on vole, on posse.

Vocabulary

- abassar
- coline
- compatir
- consolar
- coron
- dansar
- efecte
- etá
- histeric
- logic
- partiprender

- **pesant**
- **producter**
- **purpur**
- **quem**
- **rey**
- **rise**
- **romance**
- **situation**
- **solitá**
- **viking**

Altri paroles

- **compatir:** compatientie
- **consolar:** consolation
- **coron:** coronar, coronation
- **etá:** etosi
- **logic:** logica, logico
  - A memorar: logic es li adjective, logica li cose, un logico li person
- **pesant:** pesar
- **situation:** situar

Capitul 58

[Contenete](#) - [Capitul 57](#) - [Capitul 58](#) - [Capitul 59](#)

Quinantottesim capitul (58.esim capitul)

“Li Gazette de Westminster”, 25 septembre.

UN MISTERIE IN HAMPSTEAD.

In Hampstead nu trova se quelc evenimentes queles sembla simil al altri horribil evenimentes in li passate. Durant li passat du o tri dies, quelc infantes ha esset for del hem, o eat in li **paisage** por luder e ne retornat. In omni casus ti infantes esset tro yun por explicar li cose bon, ma su **excusas** (un excusa = li rason por quel on fat un mal cose) have un cose in comun: esser con un “bew fémina”, li tro yun infantes ne possente **pronunciar** (pronunciar = parlar clarmen) li parol “bell”. It es sempre li vespere quande ili desapari, e du vezes li infantes ne esset trovat til li matine. On suposi que, pro que li unesim infante dit que li “bew fémina” volet promenar con le, li altris hat comensat usar li parol “bew fémina”. Nu ili fa un lude con li historie: un infante di a un altri que il mey ear junt con le, parlante pri se quam si il self es li “bew fémina”.

Un bellissim **paisage** éxter li grand cité.

Un scri-machine. Ma ne omni **machines** es por scrir. Hay café-machines, machines por comunicacion, etc.

Un mann qui **imagina** coses.

“Li Gazette de Westminster”, 25 septembre.

Extra special. (**extra** = in plu)

LI HORRORE DE HAMPSTEAD.

UN ALTRI INFANTE VÚLNERAT.

Li “bew fémina”.

Noi ha just aprendet que un altri infante, desaparit li nocte passat, esset decovrit erst tard in li matine in li paisage de Hampstead, u ne mult infantes **frequenta**. (frequentar = visitar mult) Anc it semblat tre debil, e ha parlat pri li "bew fémina."

Jurnale de Mina Harker.

23 septembre. - Pos un mal nocte, Jonathan nu standa plu bon. Yo es grat que il have tam mult labor a far, nam it fa le ne pensar pri li mal coses. Yo es sempre **fier** (esser fier = pensar "tre bon fat, Jonathan!") vider le devenir un tam bon socio. Hodie il dit que il va esser for durant li jorne, e ne posse lunchar in hem. Yo ha finit li hemal coses, e va serrar me in mi chambre e leer it...

Un **extra** de un jurnale.

24 septembre. - Li nocte passat yo ne posset scrir. Li scrites de Jonathan hat talmen vexat me. Povri caro! Il devet har suffret tre mult, **sive** in realitá **sive** in su **imagination** (imaginar = vider coses in li mente). Esque hay un veritá in it? Esque il devenit malad, pos quel il scrit it, o esque il videt coses queles il scrit e tandem devenit malad? Yo nequande va esser cert, nam yo ne posse parlar le pri it...ma li mann de yer! Il semblat tre cert que il esset li mann...povri chap! Yo suposi que li funerale hat fat le pensar strangi coses. Yo memora qualmen il dit me pri ti historie in su jurnale, li die de nor mariage: "Prende li libre, Wilhelmina, lee it si tu vole, ma nequande fa me saver it, except si tu pensa que yo deve."

In li libre yo vide un cert continuitá... ti terribil Comto qui veni a London, con su altri creaturas...forsan un tal cose existe. Yo va prender mi **scri-machine** e comensar transscrir it de stenografie a normal lítteres. Talmen altri ocles va posser leer it. E forsan un die u Jonathan va voler parlar me pri it, yo va posser questionar le e saver altri coses, e trovar un metode por comfortar le.

Lettre, Van Helsing a Seniora Harker.

24 septembre.

"Car Madam,

Yo prega vos pardonar que yo scri, yo qui es li person qui misset vos li trist nova pri li morte de Seniorett Lucy Westenra. Per li bonitá de Lord Godalming, yo es **licet** (esser licet = posser) leer su lettres e paperes, nam yo have importantissim interesses in les. Inter ili yo trova quelc lettres de vos, u yo vide que vu du es tre bon amicas qui ama unaltru. Oh, Madam Mina, per ti amore, yo implora vos auxiliar me. It es por **rectificar** (rect·ific·ar) un malissim cose que yo questiona vos. Esque yo posse incontrar vos? Vu posse fider me. Yo es amico de Dr. John Seward e de Lord Godalming (to es Arthur de Seniorett Lucy). Si possibil yo va strax visitar Exeter, si vu di me u, e quand. Yo implora vor pardon, madam. Yo save quant vu e vor marito suffre. Ples ne dir quocunc a vor marito, por que il ne mey suffrer plu. Yo peti denov vor pardon.

VAN HELSING.

Telegramma, Seniora Harker a Van Helsing.

25 septembre. - Veni hodie per li tren de deci horas deciquin, si vu posse. Yo posse vider vos quandecunc.

WILHELMINA HARKER.

Grammatica

---

extra

Extra significa alquo in plu, extern, o un vez plu. It es usat anc quam un parte de altri paroles quam **extrano** (un foreno).

ultra

Ultra significa alquo in plu, plu grand, plu fort, etc. It es usat plu sovente quam **extra** in parlada:

- **Ultra** li caseo, yo vole trincar un bir.

sive, sive

Sive, sive es simil a o, o, ma it parla plu fortmen pri li du possibilitás.

- **Sive** tu va visitar, **sive** yo va. Noi deve decider qui va far li tache.

bew

Ples memorar que "bew" ne es un ver parol: li infantes ci in Westminster, qui ne posse pronunciar **bell**, di **bew**.

Vocabulary

- excusa
- extra
- fier

- frequentar
- imaginar
- licer
- machine
- metode
- paisage
- policie
- pronunciar
- ratte
- rectificar
- sive

Altri paroles

- **frequentar:** frequent, frequentie
- **imaginar:** imagine, imagination, imaginari
- **licer:** licentie
- **pronunciar:** pronunciation
- **rectificar:** rectification
- **policie:** policist

Capitul 59

[Contenete](#) - [Capitul 58](#) - [Capitul 59](#) - [Capitul 60](#)

Quinaninesim capitul (59.esim capitul)

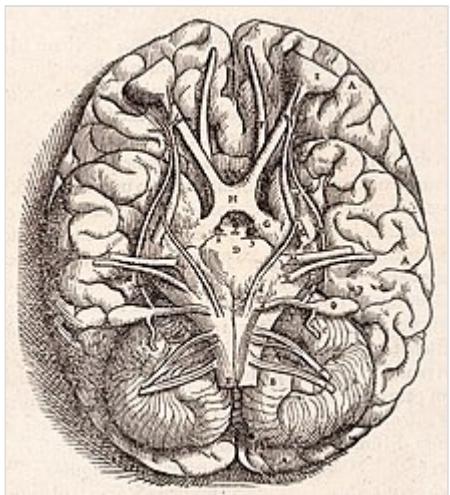
Jurnale de Mina Harker.

25 septembre. - Nu li visita de Dr. Van Helsing approxima se e yo ne posse ne sentir me excitat. Nam yo crede que it vell posser informar me plu pri li trist **experientie** (experientie = li coses queles on ha fat); e pro que il videt Lucy durant su maladie, il va posser informar me pri la.

Ti ludettes gira e gira.

Ah, il veni ci pro Lucy e su somnambulation, ne Jonathan. Alor, yo nequande va saver li veritá! Quam stupid yo es. Li jurnale fa me imaginar omni coses e da les lor propri color. Yo ha presc obliiat quam malad Lucy esset pos li aventura sur li cliff; nu li doctor vole que yo di le to quo yo save pri Lucy por que anc il mey saver it. Yo espera que Dr. Van Helsing ne va **blamar** me. (blamar = dir "tu ha fat un mal cose!") Yo ne posse suportar plu mult suffrentie in mi present statu.

Li cerebre, li cose con quel on posse pensar.

It es bon plorar – just quam un bon pluvie netta li aere. Li letion del jurnale yer vexat me, anc li facte que Jonathan esset for durant un tot die, li unesim vez desde nor maritage. It nu es du horas, e li doctor va strax arivar. Yo ne va parlar pri li jurnale de Jonathan **sin que** il questiona me pri it. It es bon que yo ha **tipat** (tipar = scrir con un scri-machine) li jurnale, nam si il questiona me yo va posser simplicmen dar le it.

Li moné usat ne es ver: it es un imitation.

Plu tard. – Il ha venit e departet. Oh, tam strangi esset licontra – mi cap **gira** (girar = ear in un circul) e gira! It es just quam un reve. Esque omnicos posse esser possibil, mem un parte de it? Si yo ne hat leet in prim li jurnale de Jonathan, yo nequande vell har acceptet li possibilitá. Povri, povri, car Jonathan! Quant il devet har suffret. Mey li bon Deo ne far le suffrer denov. Yo va provar ne far le saver li veritá, ma fórsan it vell esser un consolation por le saver que omnicos esset ver, nam it significa que su ocles e oreles e **cerebre** (cerebre = li cose in li cap con quel on pensa) ne dupat le.

Yes, fórsan it es su dúbites queles fa le íncert, e quantcunc horribil mey esser li veritá, il va sentir se plu cert si il save que it es li veritá. Dr. Van Helsing deve esser un mann qui es e bon e intelligent si il es amico de Arthur e Dr. Seward, e si ili hat fat le venir ex Nederland por cuidar pri Lucy. Pos har videt le yo senti que yes, il es bon e **nobil** (nobil = honorabil). Quande il veni deman yo va questionar le pri Jonathan, e Deo volente, li tristes e anxietá va prender fine. Yo ha sempre amat li **arte** (arte = metode) del interview, u on deve scrir li coes just quam on experit les. Ci yo va provar far sam. Vi li incontra:

Ti-ci pianist es tre **habil**.

Ye du horas triant yo audit un frappa al porta. Yo **reunit** (re·un·ir = far in un loc) mi **corage** (corage ↔ timore) e atendet. Pos quelc minutes Mary apertet li porta, e dit me que un Dr. Van Helsing hat arivat.

Yo levat me e il venit: un mann de normal **pesa** (pesa = su kilogrammas), fort, e con bon **balanse** (bon balanse = ne cade facilmen). Vidente le, yo sentit su potentie e intelligentie. Il possede un grand fronte, un fronte sur quel li capillatura cade naturalmen vers li dextri e levul vice in avan. Su ocles es grand e blu, e changea se con su emotion.

“Seniora Harker, ne ver?”

Yo dit yes.

“E avan li mariage vu esset Senioretta Mina Murray?”

Yo dit denov yes.

“Yo ha venit por incontrar li Mina Murry qui esset amica del povri puella Lucy Westenra. Madam Mina, yo ha venit por li aferes del mortes.”

“Senior”, yo dit, “si vu ha esset un amico e auxiliator de Lucy Westenra yo va auxiliar vos.” Yo extendet mi manu, e il presset it. Prendente mi manu, il dit tendrimen:

“Oh, Madam Mina, yo savet ja que li amica de ti povri yuna esset bon, ma vidente vos in person...” Poy yo questionat le pri quel cose il volet parlar. Il comensat:

“Yo ha leet vor lettres a Senioretta Lucy. Ples pardonar me, ma yo devet comensar alcú. Yo save que vu esset con la a Whitby. Anc ella scrit un jurnale – ne esse surprisat, ella ha fat it por **imitar** (imitar = far sam / presc sam) vos – e ta ella scrit que durant su somnambulationes vu ha salvat la. Yo peti vos dir me omnicos quo vu posse memorar pri it.”

“Yo crede que yo posse dir vos omnicos, Dr. Van Helsing.”

“Ah, alor vu memora bon li factes e detallies? Yunas ne sempre posse far talmen.”

“No, doctor, ma yo scri omnicos. Yo posse monstrar vos it.”

“Oh, Madam Mina, yo va esser tre grat.”

In ti moment yo volet far le sentir un poc misterie, do yo dat le li diarium in stenografie. Il prendet it con gratitá, e dit:

“Esque yo posse leer it?”

“Si vu vole,” yo dit. Il apertet it e su expression **cadet**. (li expression cade = su esperantie desaparit)

“Oh, vu **habil** (habil = possent far mult coses) fémina!” il dit. “Yo savet de long que Jonathan esset grat pro haver un tam bon marita, ma vu es mem plu intelligent quam yo hat suposit. Vell vu far me li honor de leer it por me?”

Il esset tam polit que yo rapidmen cessat mi litt joca e trovat li machin-scrit **copie** (copie = un cose con li sam contenete) e dat le it.

Il prendet it e su ocles brilliat. “Vu es tam bon. Esque yo posse leer it nu? Pos li letion yo va questionar vos pri it, si yo posse.”

“Certmen,” yo dit, “ples leer it durant que yo fa preparar li lunch, e poy noi posse parlar pri it durant que noi manja.” Il fat un **reverentie** (far un reverentie = inclinar li cap por dir mersí) e sedet se sur un stul e comensat leer li jurnale, e yo comensat far preparar li lunch.

Quande yo retrovenit, il esset marchant ci e ta in li chambre, li visage brillante con excitation. Il prendet mi ambi manus.

“Oh, Madam Mina,” il dit, “Yo **debi** (debir = yo deve dar vos alquo por dir mersí) vos tam mult. Ti papere es quam li luce del sole. It aperte li porta por me; it es brilliant. Vu habil fémina, yo es tam grat. Madam,” - il dit tre seriosimen - “Si alquande Abraham Van Helsing posse far alquo por vos o por li **vores**, ples far me saver. In li vive hay li **tenebrositá** (tenebrositá = obscuritatá) e li luminositá, e vu es un del lúmines.”

“Ma, doctor, vu **lauda** (laudar = dir bon coses pri) me tro mult, e vu ne conosse me.”

“Ne conosse vu? Yo, qui es old, con **decenes** de annus de experientie, e qui ha durant mi vive studiat li mannes e li féminas, yo, qui es specialist del cerebre, e qui ha leet vor jurnale! Yo, qui ha leet vor dulci lettre al povri Lucy, ne conosse vos! Oh, Madam Mina, vor marito es nobil, e anc vu es nobil. E vor marito – di me pri le. Standa il bon? Esque il es malad, o san?”

“Il standat denov presc bon, ma li morte de Sr. Hawkins ha vexat le.”

Il interruptet: “Yes, yo leet pri to in li ultim du lettres.”

Yo continuat: “Yo suposi que it vexat le, nam in li cité jovedí il experit un choc.”

“Un choc, ne long pos li maladie cerebral! To ne es bon. Quel tip choc?”

“Il credet vider alqui quel fat le memorar alquo teribil, li cose quel hat dat le su maladie cerebral.” E in ti moment yo sentit li tot pesa del mal evenimentes: li compatientie por Jonathan, li horrore de su experientie, li misterie in li jurnale, e li timore in me. Yo suposi que yo esset histeric, nam yo subitmen plorat e implorat le far mi marito denov san. Il prendet mi manus e levat me e sedet me sur li sofa, sedente apu me, e dit con infinit dulcitá:

“In mi vive yo es sol e yo have solmen mi labor, null témpor por amicitá, ma desde que mi amico John Seward ha vocat me ci yo ha conosset tam mult bon persones e videt tam mult nobilitá. Vu ha dat me li esperantie. Yo es content que yo va posser auxiliar vos, nam si vor marito suffre, il suffre in to quo es mi specialitá, e talmen yo va posser far omninos por le. Nu vu deve manjar. It ne vell pleser Marito Jonathan vider vos tam blanc. Talmen vu deve manjar e subrider. Pri Lucy vu ha dit me **omno** (omno = omninos), do noi ne va parlar plu pri to. Ti-ci nocte yo va restar in Exeter, nam yo vole pensar pri to quo vu ha dit me, e yo vole preparar altri questiones. Bon, nu ples manjar, pos quel vu va parlar me pri to quo vu save pri li maladie de Jonathan.”

Grammatica

---

sin que

Sin **que** X = solmen si X.

- Jonathan ne va visitar li castelle denov, **sin que** Dracula ne es ta.

-ene

Un **decene** es circa deci (dec·i → dec·ene). On posse far sam con altri números:

- unene, duene, triene, quarene, quinene, sixene, settene, ottene, ninene, decene, duantene, centene, millene, millionene, etc.
- Avan li dom hat venit un **centene** de policistes. Nu il havet null loc a escapar.

arte

Li parol **arte** have du significationes:

- Qualmen on fa un cose (un metode): Li **arte** de scrir
- Li bell **artes**: bell edificies, dansa, etc.

Vocabulary

- arte
- balanse
- blamar
- cader

- cerebre
- copie
- experientie
- experir
- girar
- habil
- imitar
- nobil
- pesa
- reunir
- reverentie
- sin que
- tipar

Altri parole

- **arte**: artist, artistic
- **cerebre**: cerebral
- **girar**: giration
- **habil**: habileté
- **imitar**: imitation
- **nobil**: nobilitá
- **pesa**: peasant

Capitul 60

[Contenete](#) - [Capitul 59](#) - [Capitul 60](#) - [Capitul 61](#)

Sixantesim capitul (60.esim capitul)

Pos li lunch noi reintrat li salon, e il dit me:

“Nu, ples parlar pri le.”

Avan ti **educat** (educat = hat aprendet mult coses) mann yo timet que il vell creder me un debil folla, e Jonathan dement, e yo **hesitat** (hesitar = ne continuar pro esser incert) un poc, ma il esset tam amabil e hat promesset auxiliar nos, e yo fidet le, dunc yo dit:

“Dr. Van Helsing, to quo yo have a dir vos es tam strangi que vu deve promesser ne mocar ni me, ni mi marito. Yo ha esset in dúbites desde yer; vu deve ne mocar me pro ha credet tam stupid coses.” Il calmat me tam con su maniere quam con su paroles quande il dit:

“Oh, mi cara, si vu solmen savet quam strangi es li afere pro quel yo es ci, it es vu qui vell rider. Yo ha aprendet in mi vive nequande regardar li credentie de quicunc quam alquo strangi.”

“Mersí, mersí mill vezes. Si vu permisse, yo va dar vos alquo a leer. It es tre long, ma yo ha machin-scrit it. It va informar vos pri li truble de yo e Jonathan. It es un copie de su jurnale quande il esset in extrania, quel parla pri omni evenimentes. Yo ne audacia parlar pri it. Ples leer it, e retrovenir, e parlar me pri vor **judicament** (judicar = dir certmen) pri it.”

“Yo da mi promesse”, il dit pos har recivet li paperes. “Yo va venir tost in li matine por vider vos e vor marito, si vu permisse.”

“Jonathan va esser ci ye un demí pos deciun horas, e vu deve lunchar con nos e incontrar le tandem. Vu vell posser prender li tren de tri horas triantquar, quel va lassar vu a Paddington ante ott horas.” Il esset surprisat vider mi conoscenties pri li trenes, ma il ne save que yo ha **memorisat** (memoriar = far memorar) les in li casu que yo deve auxiliar Jonathan quande il have urgentie.

Dunc il prendet li paperes con se e lassat li dom, e yo sede ci pensante – pensante pri yo ne save quo.

Quande on **paria**, on posse devenir rich o povri.

Un **siflette** emisse un grand son. Ma on posse **sifflar** anc con solmen li bocca.

Lettre (scrit per manu), Van Helsing a Seniora Harker.

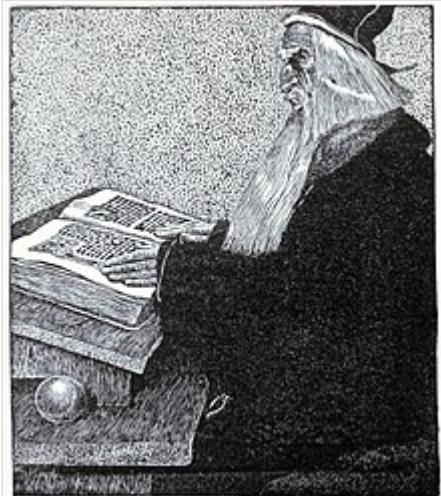
25 septembre, 6 horas.

"Car Madam Mina,

Yo ha leet li **marvelosi** (marvelosi = aventurosi, misteriosi) diarium de vor marito. Vu Mey dormir sin dúbites. Strangi e terribil it Mey esser, it es ver! Yo vell **pariar** mi vive contra it (pariar mi vive = yo certissim e si yo erra, yo perdi mi vive). Il es un nobil chap; e lass me dir que sequente mi experiente, un person qui posset grimpar un mur por intrar li chambre, yes, e intrar it mem un duesim vez, un tal mann ne possede un choc cerebral. Su cerebre e cordie standa bon; yo jura it, mem ante har incontrat le. Dunc vu Mey calmar vos. Yo have tam mult coses a questionar le. Yo es benedit pro har visitat vos hodie, nam yo ha aprendet tam mult coses que mi mente brillia continualmen. Yo deve pensar.

Vor max fident,

ABRAHAM VAN HELSING.

On dit que Merlin posset far **marvelosi** coses.

"Yo posse prestar te 50 dólares, ma solmen si li semane a venir tu da me 55 dólares."

Lettre, Madam Harker a Van Helsing.

25 septembre, 6:30 p.m. (pos-midi)

Mi car Dr. Van Helsing,

Mill mersís pro vor amabil lettre, quel ha mult calmat me. Támen, si tal coses es ver, quam terribil coses trova se in li monde, e tam horribil it deve esser si ti mann, ti monstru, trova se in veritá in London! Mem pensar pri it fa me timer. Durant que yo scri to ci, un telegramma ha venit de Jonathan secun quel il departe ye six horas duantquin ho-nocte de Launceston e va esser ci ye deci horas deciott, por que yo ne Mey timer durant li nocte. Alor vice lunch, esque vu posse dejunear con nos, si it ne es tro tost? Si vu have urgentie vu posse departer con li tren de deci horas triant, con quel vu va arivar a Paddington ye du horas triantquin. Ples ne responder - si yo ne recive un response yo va **assumpter** (assumpter = pensar quam decidet) que vu va venir por li dejuné.

Vor fident e grat amica,

MINA HARKER.

Jurnale de Jonathan Harker.

26 septembre.

Yo hat pensat que yo nequande va scrir denov in ti-ci jurnale, ma li témpor ha venit. Quande noi dineat li nocte passat Mina informat me pri li visite de Van Helsing e parlat pri mi jurnale. Ella monstrat me li lettre del doctor secun quel omno quo yo hat scrit esset ver.

Ver! De to yo sembla har devenit un nov mann. Nam it esset li dúbite pri li coses quel hat fat me malad. Yo sentit me ínpotent, in li obscuritá, e **íncapabil** (capabil = possent) fider me self. Ma nu que yo save, yo ne time, mem li Comto. Alor il ha successat venir a London, e it esset il quem yo videt. Il ha yunijat, e qualmen? Van Helsing va posser trovar e **chassar** (chassar = sequer e capter) le, si il es li mann quem Mina describt. Nu Mina vesti se, e pos quelc minutes il va arivar...

Il esset surprisat vider me. Quande yo **introductet me** (introducter se = dir “salute, mi nómine es...”) il prendet mi epol e videt mi visage e dit:

“Ma Madam Mina dit me que vu esset malad, con choc.” It esset tam comic audir un oldon nominar mi marita “Madam Mina”. Yo subridet e dit:

“Yo esset malad, yo ha havet un choc, ma vu ha ja **curat** (curar = far san) me.”

“E qualmen?”

“Per vor lettre li nocte passat. Yo hat dubitat omnicos, per quel li tot coses semblat me ínreal, e yo ne savet quo fider, mem mi propri ocles. Ne savente quo fider, yo ne savet quo far; e li sol cose quel restat esset mi labor. Ma anc to ne auxiliat me, nam yo ne posset fider me self. Doctor, vu ne save quo it es dubitar omnicos.”

Van Helsing dit: “Ah, it es un tam grand plesura que yo ha venit ci. E si vu permisse, vu es benedit per vor marita.”

Pro que yo posset audir le laudar Mina li tot die, yo stat simplicmen e audit.

“Yes, ella es un del féminas de Deo self,creat per **Su** (Su = de Deo) manu por monstrar nos que li cieles ya existe, e que su lúmine trova se mem ci sur li terre. E vu, senior – yo ha leet li lettres del povri Senioreta Lucy inter queles alcunes parla pri vos, ma vos self yo ha videt erst hodie. Lass nos presser li manu, e devenir amicos durant nor tot vives.”

Noi presset li manu, e su amabilitá tre tuchat me.

“E nu”, il dit, “Esque yo posse demandar vor auxilie? Avan me sta un grand tache, e su comense es saver. Posse vu dir me quo evenit avan vor viage a Transylvania?”

“Vide,” yo dit, “esque vor tache **concerne** (concerner = esser ligat con) li Comto?”

“Cert”, il dit **gravmen** (grav = seriosi).

“Tande yo va auxiliar vos con mi tot cordie e anim. Pro que vor tren departe a deci horas triant vu ne va haver li témpor leer li tot paperes, ma yo va **prestar** vos (prestar = dar por un cert témpor) les e vu va posser leer les in li tren.”

Pos li dejuné noi eat junt til li station. Yo aportat le li gazettes matinal de London e durant que noi parlat avan li fenestre del tren, il **traleet** (tra-leer = leer un poc ci e ta) les. Ma subitmen il videt alquo in un de ili, li "Gazette de Westminster" -- yo conosse su color -- e il blancijat. Il leet alquo **atentivmen** (atent·er → atent·iv) e **gemit** (gemir = dir *urgghhh!*) a se self: "Mein Gott! Mein Gott! (german: mi Deo!) Tam tost! Tam tost!"

Yo crede que il hat tot obliuat me in ti moment. Poy **sifflat** (sifflar = emisser un alt son) li tren, e il rememorat me. Ex li fenestre il inclinat se e fat un geste con li manu, diente: "Amore a Madam Mina; yo va scrir tam bentost quam possibil."

Grammatica

---

pariar

Li substantive es **parí**, dunc paria es pronunciat paría. On posse **pariar** o **far un parí**.

Vocabulary

- **assumpter**
- **atenter**
- **atentiv**
- **capabil**
- **chassar**
- **concerner**
- **curar**
- **educat**
- **gemir**
- **grav**
- **hesitar**
- **introducter**
- **judicament**
- **marvelosi**
- **memorisar**
- **pariar**
  - substantive: parí
- **prestar**
- **sifflar**

Altri paroles

- **assumpter**: assumption
- **capabil**: capabilitá
- **educat**: education, educativ, educator

- **introducer**: introduction
- **judicament**: judicie, judicial, judico, judiciari
- **marvelosi**: marvel (substantive)

Capitul 61

[Contenete](#) - [Capitul 60](#) - [Capitul 61](#) - [Capitul 62](#)

Sixantunesim capitul (61.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

26 septembre. -- Vermen, un ver finalitá ne existe. Apen un semane pos har scrit "FINE", e vi yo recomensa, o **plutost** (plutost = por dir plu corectmen) yo fa li continuation del existent diarium. Til ho-posmidí yo havet null rason. Renfield hat redevenit li person quel il esset antey, recomensante li colection de moscas e plu tard li aranés. Un lettre de Arthur, scrit soledí, dit que il standa bon. Quincey Morris es con le, e to es bon, nam Quincey es un ver **fontane** (fontane = un cose ex u es lansat aqua) de bon humor e Arthur ha devenit plu e plu li Arthur de anteyan dies. Anc yo hat recomensat laborar con mi anteyan humor, con mi vúlneres mental pri Lucy un poc ameliorat. Ma subitmen omno ha reapertet se con un visite de Van Helsing. Yer il visitat Exeter e **pernoctat** ta (per.noct.ar = passar li nocte), e hodie il retornat ci, intrante li chambre presc currente, e plazzat li Gazette de Westminster del nocte passat in mi manu.

"Quo tu pensa pri to?" il dit e **cruceat** su brasses.

Yo leet li jurnale, ne savente pri quo il parlat. Poy il prendet it e monstrat me un **paragraf** pri infantes in Hampstead qui hat esset **abductet** (abducter = aportar for). Yo ancor ne savet in quel trovat se li importantie, til quando yo leet un **frase** pri micri vúlneres sur li coles del infantes. Un idé frappat me, e yo levat mi cap.

"Alor?" il dit.

"It es li sam cose quel evenit al povri Lucy."

"E quo tu pensa?"

"Simplicmen que li du coses deve esser **parent**. (parent = li sam cose creat les) Li cose quel hat vulnerat Lucy deve har vulnerat les."

Yo ne comprendet su response: "To es ver índirectmen, ma ne directmen."

Un mann con **cruceat** brasses.

Du **scientistes** laborant.

Con dentes, on posse **morder**.

"Quo vu vole dir, Professor?" yo questionat. Yo trovat it alquant **amusant** (amusar = far rider), nam li passat quar dies de normalit   hat fat me minu seriosi, ma vidente su visage yo savet que il esset completmen grav.

"Di me!" yo dit. "Yo have null opinion - sin information yo ne save quo pensar."

Haha, quam **amusant**!

"Alor tu vole dir, amico John, que tu totmen ne save per quel Lucy hat morit, mem pos li evenimentes e li **alusiones** (aluder = dir curiosi coses por far pensar) queles yo ha dat?"

"Ella morit pro choc pos har perdit tam mult sangue."

"E qualmen ella perdit li sangue?" Yo ne savet quo dir.

"Tu es intelligent e habil, amico John, ma tu solmen vide li coses con queles tu have experientie. Tu ne lassa tui ocles vider, ni tui oreles audir. Esque tu ne pensa que existe coses queles tu ne comprende, e queles totvez existe? It es li **culpa** de nor **scientie** quel vole explicar omnitos ma ne posse, e quel crede que si it ne posse explicar it, it ergo ne existe. Yo suposi que tu ne crede in corporal **transeada** (trans·ea·da). No? Ni li letion de pensas? Ni li hypnotisme?"

"Yes por li hypnotisme," yo dit. "Charcot ha monstrat que it es ver."

Il subridet e continuat: "Alor tu es satisfat. Yes? Alor tu comprende qualmen it acte, e tu posse sequer li pensas del grand hom Charcot qui ha creat li metode, e tu posse sequer li pensas self de Charcot quand il intra li mente de un paciente. No? Alor, amico John, tu simplicmen crede que it functiona sin conoscer li detallies? Alor, pro quo creder li hypnotisme ma ne li letion de pensadas? In li vive trova se sempre misteries. Esque tu ne save que in Pampas in Sud America trova se mus-volantes queles veni durant li nocte e trinca li sangue de cavalles e **boves** (bove = animales quam vaccas), e que in altri locs trova se altri mus-volantes queles vola sur marineros qui, li matine venit, es trovat tot blanc e tot mort, just quam Seniorett Lucy?"

"Bon Deo, professor!" yo dit. "Esque vu vole dir que Lucy esset **mordet** (morder = ataccar con li dentes) de un tal mus-volant, e que tal coses trova se nu in London?"

Il continuat parlar pri mult altri misteries: mannes qui ne posset morir, animales queles vivet plu long quam omni hom, e yo sentit me ancor un vez quam un studiante qui audi li **lectura** del professor Van Helsing. Ma yo ne posset sequer su tot pensada, e dit:

"Professor, lass me redevenir vor studiante. Ples dir me li **tese** (tese = li id  s) pri quel vu parla, por que yo mey sequer li id  ."

"Bon, yo va dir te. Mi tese es lu sequent: yo vole que tu mey creder."

"Creder quo?"

"Creder in coses queles tu ne posse creder. Un vez yo audit un americano parlar pri fide. Il dit que fide es "li potentie creder coses queles noi save ne es ver." Il volet dir que nor mentes deve esser apert, e que on ne mey lassar que un micri verit   **impedi** (impedir = far ne passar) li eada de un grand verit  . Noi

comensa con li micri veritá. Bon! Ma noi ne lassa it impedir li grand veritá."

"Alor vu vole que mi anteyan credenties ne mey impedir mi aprension de alquo nov e strangi. Ha yo comprendet vos?"

"Ah, tu resta mi max bon studiante. Tu ha fat li unesim passu. Bon, esque tu pensa que li vúlneres in li col del infantes esset creat per li sam creature quel creat li vúlneres in Senioretta Lucy?"

"Yo suposi que yes," yo dit. Il stat e dit gravmen:

"Alor tu erra. Ma no, it es un plu, plu seriosi afere."

"In li nómine de Deo, professor Van Helsing, quo vu vole dir?" yo criat.

Il lansat se sur un stul con un geste de desesperantie, e dit:

"It es Senioretta Lucy qui ha creat les!"

Vocabulary

- **abucter**
- **alusion**
- **amusant**
- **bove**
- **crucear**
- **culpa**
- **frase**
- **fontane**
- **impedir**
- **lectura**
- **morder**
- **paragraf**
- **parent**
- **pernoctar**
- **plutost**
- **scientie**
- **tese**

altri paroles

- **abucter**: abductor, abduction
- **alusion**: aluder
- **amusar**: amusement
- **bove**: bovin
- **culpa**: culpabil, culpabilitá, culposi
- **fontane**: fontan-plum

- **impedir**: impediment
- **morder**: mordaci
- **parent**: parentitá

parol, frase e paragraf

- amusament ← un **parol**.
- Li infantes esset abductet. ← un **frase**.

Con mult **frases** on have un **paragraf**:

- Renfield hat redevenit li person quel il esset antey, recomensante li colecion de moscas e plu tard li aranés. Un lettre de Arthur, scrit soledí, dit que il standa bon. Quincey Morris es con le, e to es bon, nam Quincey es un ver fontane de bon humor e Arthur ha devenit plu e plu li Arthur de anteyan dies. Anc yo hat recomensat labor con mi anteyan humor, con mi vúlneres mental pri Lucy un poc ameliorat. Ma subitmen omno ha reapertet se con un visite de Van Helsing. Yer il visitat Exeter e pernoctat ta, e hodie il retornat ci, intrante li chambre presc currente, e plazzat li Gazette de Westminster del nocte passat in mi manu. ← Un **paragraf**.

Capitul 62

[Contenete](#) - [Capitul 61](#) - [Capitul 62](#) - [Capitul 63](#)

Sixantduesim capitul (62.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward - continuation.

Por un moment yo esset incolerat, e yo frappat li table. Yo havet li sentiment quam si il hat frappat mi car Lucy. Yo dit:

"Dr. Van Helsing, es vu foll?"

Il levat su cap e videt me, e li tendritá in su visage calmat me strax.

"Si yo vell esser foll!" il dit. "Follitá vell esser plu facil quam li veritá. Pro quo tu pensa que yo hesitat tam long? It esset pro que yo ne volet dar te dolore."

"Yo peti pardon," yo dit. Il continuat:

"Mi amico, yo save que tu ha amat ti dulci fémina. Ma yo ancor ne expecta que tu va creder. It ne es facil, accepter un tal cose. Ho-nocte yo va **pruvar** (pruvar = monstrar que it es ver) it. Esque tu va venir con me?"

Yo hesitat. Yo ne volet pruvar un tal cose. Il parlat plu:

"Li logica es simplic, null logica de un follo. Si it es ver, li pruva va monstrar it, e si ne, omnicos va restar ínchangeat. Yo di te to quo yo **proposi** (proposir = dir "lass nos far"): noi visita ti-ta infanto in li hospitale. Li doctor ta es un amico, e yo pensa que tu studiat con le in li sam universitá. Noi va dir le solmen que noi vole vider li infanto, e ne parlar pro quo noi fa li visita. Poy-"

"Poy?"

Il extraet un clave. "Poy noi pernocta in li vicinitá del eclesia u Lucy jace. Vi li clave por aperter li sarco."

Yo ne posset dir un parol, e simplicmen comensat li preparationes.

Stries in du colores: yelb e nigri.

In nor monde trova se vermen multissim **insectes**.

Aere es un **gas**. Aqua e ferre ne es un gas.

Noi trovat li infanto vigil. Il hat dormit e manjat. Li doctor Vincent monstrat nos li picaturas, queles esset tre simil a tis de Lucy, benque plu micri e plu frisc. A nor questiones Doctor Vincent dit que il suposit que un animale, forsan un ratte hat fat it, o un mus-volant, pro que ili es tam **numerosi** (númer·e → numer·osi) in li nord de London. "Forsan un mus-volant del sudic partes hat venit e fat it. On nomina les "vampires", tu save. Ante deci dies mem un lupo hat trovat li via a ti-ci loc, pos quel on parlat solmen pri lupos til quando venit li "bew dama", qui sembla tre pleser li infantes. Mem ti-ci infante dit me que il vole departer li hospitale strax por luder con li "bew dama".

Du inflammettes.

Un grand masse de nubes.

"Yo espera," dit Van Helsing, "que tu va dir li genitores observar le **strict** (strict = durmen) pos li retorna. Un altri eveniment quam ti-ci e il va esser mort. Il va restar ci quelc dies?"

"Oh, cert, **adminim** (adminim = al max minu) un semane."

Poy, departente li hospitale, noi videt que li sole hat ja cadet. Van Helsing dit:

"It es tard, ma null urgentie. Lass nos manjar alcú."

Noi manjat in un **bruosi** loc (bru·e → bru·osi) e departet ye deci horas. It esset tre obscur, ma li professor conosset li via. Durant que noi continuat, noi videt minu e minu gente, e un vez videt li policie sur lor cavalles. In fine noi videt li eclesia con su **circumdant** (circum·da·r = eant in un circul) mur, quel noi supergrimpas por atinger li altri látere. Poy, pos mult desfacilitá, noi trovat li tombe del Westenras. Li professor extraet li clave, apertet li porta, e fat un geste que yo mey ear in avan. Yo sentit un poc humore in un tam gentilesse in un situation tam **morbid** (morbid = con coses quam mortes, obscuritat, mal coses, aranés, etc.). Sequenti me, li professor videt li **serrure** (serr·ar → serr·ure = li cose por serrar un porta) e fat cert que it ne vell cluder se self quando noi esset in li tombe. Con un **inflammette** (inflamm·ar → inflamm·ette) e un candel noi posset vider li tombe, quel, ja sat morbid, esset mem plu morbid in li nocte con li oldijant flores e multissim **insectes**.

Van Helsing comensat laborar **sistematicmen** (sistem·a → sistem·a·t·ic·men). Il trovat li sarco de Lucy e extraet quelc **instrumentes** (instrument = segas, claves, etc.).

"Quo vu va far?" yo questionat.

"Yo va aperter li sarco. Por **convicter** (convict·er = far creder) te."

Strax il comensat li operation. Il strax apertet li covritura con su instrumentes. Sub li covritura esset un altri covritura ex metalle. (metalle =) Omnicos esset tro mult por me e yo prendet su manu. Il dit me simplicmen: "Tu va vider", e extraet un altri instrument por aperter li metallic covritura. Quande il apertet it, yo expectat flasar li odore de **gas** (gas = quam aere) ex un **cadavre** (cadavre = mort cópor) jacet ta un semane, e yo fat quelc passus retro. Ma li professor ne haltat mem un moment. Finalmen il apertet li covritura e fat un geste.

Yo approximat me e videt: li sarco esset **vacui**. (plen ↔ vacui)

Vidente it yo sentit un grand choc, ma Van Helsing esset ínchangeat, e semblat mem plu cert. "Esque tu es satisfat, amico John?"

Yo volet ancor **argumentar** (argumentar = dir "No! Yo es corect e tu ne es!") e dit:

"Yo es satisfat que su cópor ne es in li sarco, ma it pruva solmen un cose."

"E quo es to, amico John?"

"Que it ne es ta."

"Bon logica", il dit, "ma quo es li rason, secun te?"

"Fórsan un **furtard** (furt·ard = un mal person qui furte) de córpores." Yo savet que yo parlat **follie** (foll·ie), ma ne posset pensar alqual altri cose. Li professor sospirat. "Ah bon! On besona plu mult pruvas. Veni con me."

Il remplazzat li covritura del sarco, e su instrumentes, poy **extintet** (extinter = nullificar li flamme) li candel. Noi apertet li porta e exeat li tombe. Il volet dar me li clave, diente: "Va tu portar it?" Yo ridet - sin humore - e dit no. Il dit nequo e plazzat li clave in su tasca. Poy il dit me que yo mey observar un látere del jardin del mortes durant que il observa li altri.

Talmen comensat ti solitari vigilie. Durant li vigilie yo audit un cloche; it sonat decidu vezes: decidu horas. Pos un hor: un vez, e pos un altri hor: du vezes. Yo friget e esset incolerat contra li professor pro har aportat me a un tam miserabil loc. Yo esset tro **dormaci** (dorm·aci) por vigilar bon, e tro frigid por vermen dormir.

Poy yo tornat me e videt alquo simil a un blanc **striе**, quel movet se inter du árbores del jardin, pos quel un obscur **masse** eat del látere del professor vers it. Yo sequet li du figuras, e pos mult desfacilitá (nam li tot loc esset plen de tombes) yo videt un blanc figura quel eat vers li tombe. Li tombe esset celat per li árbores, e desaparit. Yo audit li son de movement ex u yo hat videt li blanc figura, e ta yo videt li professor quel in su brasses tenet un litt infante. Il dit:

"Nu esque tu es satisfat?"

"No!" yo dit, con un ton quel yo savet esset tro **agressiv** (agress·iv = volent luchar o argumentar).

"Tu ne vide li infante?"

"Yes, it es un infante, ma qui aportat it ci? Esque it es vulnerat?" yo questionat.

"On va vider", dit li professor, e noi exeat con li dormient infante.

Poy il usat un inflammette por vider li col del infante: null vúlnere.

"Alor yo esset corect?" yo dit.

"Noi venit in just témpor", dit li professor con gratitá.

Nu noi devet decider quo far con li infante. In un oficie del policie on vell questionar nos pri pro quo noi esset for in li nocte, do noi decidet ear til un loc u li **policistes** (policist) sovente venit e lassat it ta. Poy noi audit li surprisat ton de un policist qui hat decovrit li infante, e trovat un coche por retrovenir a hem.

Yo ne posse dormir; pro to yo ha scrit tam mult. Ma yo deve dormir, alquant adminim. Van Helsing dit me que il vell venir ye decidu horas por un altri aventura.

Grammatica

·tic

- sistema → sistematic

Paroles queles fini in -ma deveni **·matic**, e ne ·maic. Mem ti-ci parol "grammatica" veni de un ancian grec parol "gramma".

arguer, argument, argumentar

Quelc vezes on vide verbes queles deveni un substantive, poy denov un verbe con un different signification.

- arguer: luctar con paroles
- argument: lucta con paroles, o clar expression de su idés.
- argumentar: expresser su idés clarmen

·aci

·aci a un verbe significa que on facilmen fa li action del verbe.

- dormaci: on indormi se facilmen
- vivaci: on es tre vivent
- mordaci: on morde facilmen

·ard

Con ·ard on crea un person con mal qualitá.

- fals: falsard (un person qui crea fals moné)
- furter: furtard (un mal person qui furte)

dur e strict

Un grand diferentie inter dur e strict es que coses posse esser **dur**: ferre es dur, árbores es dur. Ma ferre ne es strict e árbores ne es strict. Ma on posse usar e **dur** e **strict** por descrir un personalitá.

Vocabulary

- adminim
- agresser
- agressiv
- argument
- argumentar
- bruosi
- cadavre
- circumdar
- dormaci
- extinter
- follie
- furtard
- gas
- insect
- inflammette
- instrument
- masse
- morbid
- numerosi
- policist
- proposir
- pruvar
- sistema
  - sistematic
- strict
- strie
- vacui

Altri paroles

- **agresser**: aggression, aggressor
- **argument**: arguer
- **extinter**: extinction
- **inflammar**: inflammabil, inflammation, inflammatori
- **instrument**: instrumental
- **proposir**: proposition, proposito
- **vacui**: vacuar

Capitul 63

[Contenete](#) - [Capitul 62](#) - [Capitul 63](#) - [Capitul 64](#)

Sixantriesim capitul (63.esim capitul)

27 *septembre*. – It esset du horas quando noi posset far li duesim prova. Li funerale de midi completat se, e li partiprendentes lassat li loc e cludet li porta. Tande noi savet que noi posset restar ci til li matine si noi volet, ma li professor dit me que noi ne besonat plu quam un hor. Denov yo sentit li horribil realitá del coses, e pensat pri qualmen noi actet contra li lege self. In ultra, yo savet que omnicos esset sin **utilitá**. (util = auxiliant) Si aperter li sarco hat esset un acte de follesse, aperter it ancor un vez semblat mem plu foll, nu quando noi savet que it esset vacui. Ma yo atendet silent, nam Van Helsing sempre actet secun su propri voluntá. Il prendet li clave, apertet li porta, e just quam li altri vez fat un signe que yo mey intrar in prim. Li loc ne esset tam **macabri** (macabri = plen de horribil e mort coses) quam li nocte passat, ma totvez un horribil loc a vider con li luce del sole. Van Helsing marchat vers li sarco de Lucy, e yo sequet le. Il inclinat se e apertet li metallic covritura, e yo sentit un grandissim choc de surprise e consternation.

Ta jacet Lucy, tam bell quam li nocte ante su funerale. Ella esset, si possibil, mem plu bell quam jamá, e yo ne posset creder que ella esset mort. Su **labies** (labie = li coses con queles on besa) esset rubi, ne, plu rubi, mem li guancies.

“It es certmen un **tric**, ne?” (tric = dupation)

“Es tu ja convictet?” dit li professor quam response, e durant que il parlat il retrotraet li labies e monstrat li blanc dentes.

“Vide,” il continuat, “Vide, ili es mem plu acut quam antey. Con ti-ci e ti-ci” il dit, tuchante li **canin dentes**, “On posse morder li litt infantes. Esque tu crede nu, amico John?” Denov un argumentativ sentiment levat se in me. Quam scientist e doctor, un tal idé yo ne posset accepter. Ma yo possebet null bon argument in contra. Ne credente me self in ti moment yo totvez dit:

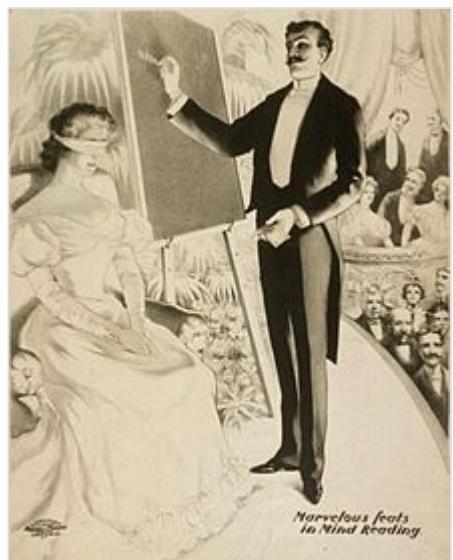
“Ah, on vell...har plazzat la in li tombe li nocte passat.”

“Adver? E qui es ti “on”?”

“Yo ne save. Alqui ha fat it.”

Un **valise** es minu grand quam un sac.

Un tric por amusar li gente.

Quelcves on decide changear su **palpebres**.

"E támén ella ha esset mort ja un semane. Li **pluparte** (pluparte = li max grand númer) del mortes ne aspecte tam vivent."

Contra to yo havet null response, e tacet. Van Helsing semblat ne notar mi silentie. Il spectat li visage del mort fémina, levante li **palpebres** (palpebre = to quo on usa por cluder li ocles) e vidente li ocles, labies e dentes. Poy il tornat se a me e dit:

"Ci hay un cose quel es totmen different del altris. Ella esset mordet per li vampire quandе ella somnambulat, in altri paroles ella esset in un **transe**. (transe = dormient con li ocles apert) In un transe ella morit, e in un transe ella es ne-mort. Talmen ella es different del altri Ne-Mortes. Normalmen quandе li altri Ne-Mortes dormi in hem" - durant que il parlat il fat un geste con li manu por monstrar quo esset "hem" por un vampire - "on posse vider que ili es Ne-Mortes in lor visages, ma Lucy esset talmen dulci que mem nu ella aspecte quam un normal person. Tu vide que it va far it plu desfacil que yo deve mortal la durant que ella dormi."

Ti-ci manjage es tre **fin**.

Yo sentit frigore, e yo videt que yo hat comensat creder li idés de Van Helsing. Ma si ella esset vermen mort, pro quo li terrore pri li pensa mortal la? Il videt mi visage e savet que yo hat comensar creder, e dit:

"Ah, tu ja crede?"

Yo respondet: "Ples ne **pussar** (pussar ↔ traer) me tro urgentmen. Yo posse...accepter li idé. Qualmen vu intente far li **sanguinari** (sangu·in·ari) tache?"

"Yo va detranchar li cap e plenar li bocca con alie, pos quel yo va **trapicar** (tra·picar = picar tra) su cópor con un **pal** (pal = un long baston)."

Li idé de far un cose al cópor del fémina qui yo hat tam amat dat me un horribil sentiment, ma minu horribil quam yo hat expectat. Yo comprendet que yo hat comensar horrer plu li **ente** (ente = vivent cose) quel Lucy hat devenit, ti-ci Ne-Morte.

Yo atendet Van Helsing comensar li labor, ma il dit e fat nullcos. Finalmen il cludet su **valise** (valise = micri sac) e dit:

"Yo ha mult pensat pri li max bon metode a far li cose. Yo vole nu in ti moment sequer mi propri idé, ma pos to noi va haver altri coses a far, queles posse esser plu desfacil. Plu tard noi va forsan besonar Arthur, e si il ne comprende pro quo noi fa to quo noi fa, it va esser plu desfacil. Mem tu, qui hat videt li vúlneres sur li col de Lucy, e sur li col del infante in li hospitale, qui videt li sarco vacui li un die e plen li altri, ne facilmen credet me. Alor qualmen expectar que Arthur mey creder? Il dubitat me quandе yo fat le ne posser besar Lucy durant que ella morit. Il ha pardonat me pro que il crede que yo ha **miscomprendet** (mis·comprender = comprender fals), ma si il crede que yo posse miscomprender, il vell creder que yo, miscomprendente, hat interrat Lucy e que fórsan ella vivet ancor, e talmen il vell esser ínfelici e incolerat contra nos durant su tot vive. Bon. Ho-nocte tu va retornar a tui asil, durant que yo va esser ci. Deman nocte, tu va venir al Hotel Berkeley ye deci horas, e yo va far talmen que anc Arthur va venir, anc li **fin** (fin = gentil, tenui) yun mann de America qui anc dat su sangue. Noi va ear junt til Piccadilly e ta manjar con te, pos quel yo va retornar ci nam yo deve retornar al eclesia ante li cade del sol."

Scrite lassat de Van Helsing in su veston, Hotel Berkely, por John Seward, M.D.

(Ne misset.)

27 septembre.

"Amico John,

Yo scri ti-ci nam yo ea sol al jardin circum li eclesia. Yo vole que li Ne-Morte, Senioretta Lucy, ne va exear ho-nocte; talmen ella va haver plu **fame** (fame = volentie de manjar) li sequent nocte. Yo va usar alie e un crucifixe por cluder li porta del tombe. Ella es un yun Ne-Morte, e va **obedir**. (obedir = querer quam ordinat) Tal coses functiona por impedir un Ne-Morte exear, ma ne posse impedir un Ne-Morte intrar, nam tande li volentie de reinstrar es tre fort e ili posse trovar li via. Yo va restar ta del cade til li leva del sole por aprender to quo yo posse. Yo ne time Senioretta Lucy, ma li altre yo time, e il posse trovar li tombe de Lucy e intrar it. Il es habil e intelligent, e ludet li tot témpor con nos, pos quel noi perdit. Il have li fortie de duant mannes in su manu, e li tot fortie sanguinari quel noi dat a Senioretta Lucy ha intrat le. Ultra to il posse vocar li lupo e far altri coses ínconosset a me. Talmen it es possibil que il va trovar me; on va vider. Ma yo crede que no, nam in su propri loc il have plu coses a chassar.

Talmen yo scri por li casu in quel yo mori. Si yo mori, prende li paperes, li diariums de Harker e li altri coses, e lee les, trova ti-ta grand Ne-Morte, detrancha li cap e **brula** (brular = dar flamme) su cordie e trapica su córpor con un pal, por que li munde Mey esser in pace sin le.

Si it ha evenit talmen, yo di adío.

VAN HELSING.

Grammatica

---

canin dentes

Li parol **canin dentes** posse esser li dentes de un can, ma plu sovente on usa **canin dentes** por parlar pri li homan dentes queles es simil a tis de un can: li dentes queles es plu long e plu acut quam li altris.

ente

Li parol **ente** es format del finition ·nt + ·e por formar li substantive. It es un cose quel vive.

Vocabulary

- brular
- canin dentes
- ente
- fame
- fin
- labie

- macabri
- obedir
- pal
- palpebre
- pluparte
- sanguinari
- trapicar
- tric
- utilitá
- valise

Altri parole

- **fame**: famine (grand fame in un loc)
- **labie**: labial
- **util**: utilisar, utilisation, utilitari
- **tric**: tricar

Capitul 64

[Contenete](#) - [Capitul 63](#) - [Capitul 64](#) - [Capitul 65](#)

Sixantquaresim capitul (64.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

*28 septembre. - Bon dormir es un ver fortun. Yer yo esset pret a creder li monstruosi idés de Van Helsing, ma nu yo vide que ili es impossibil. Yo ne dubita que il crede omnicos. Esque il ha devenit foll? O forsan il ha fat omni coses self? Il es tam intelligent que il vell posser far it self, e to vell esser un marvel, benque terrificant. Yo deve esset **caut.** (caut = pensant pri dangere)*

Li **limite** es quinant. Plu quam quinant **viola** li lege. **Garda** vos contra policistes.

29 septembre, matine... Li nocte passat, un poc ante deci horas, Arthur e Quincey intrat li chambre de Van Helsing; il informat nos pri omnicos quo il volet que noi mey far, ma parlat specialmen a Arthur. Il comensat per dir que il esperat que noi omnes vell ear con le, "Nam," il dit, "hay un grave cose ta a far. Mi lettre surprisat vos, yo crede?" il dit a Lord Godalming.

"Yes. It vexat me durant un témpor. Mi familie ha havet sat vexationes in recent témpores e yo ne besona plu. E yo esset curiosi pri quo vu volet dir. Yo parlat pri it con Quincey, e plu noi parlat, plu noi ne comprendet, til nu quandé yo posse dir que yo ne save nullcos pri nequo."

"Anc yo," dit Quincey Morris **laconicmen.** (laconic = con poc paroles)

"Oh," dit li professor, "alor vu du es plu proxim al comense quam nor amico John, qui have un long via a far mem ante que il posse atinger li comense."

It esset **evident** (evident = e·vide·nt = clar) que il savet que yo hat recomensat dubitar. Poy il continuat con grandissim gravitá:

"Yo vole vor permission por far ho-nocte to quo yo judica necessi. It es, yo save, multcos a demandar. E solmen quandé vu save quo yo vole far vu va comprender it. Talmen yo peti que vu promesse me sin savente, por que, benque vu va esser incolerat durant un témpor, vu ne va blamar vos."

Ella **salta** tre alt.

“Bon,” interruptet Quincey. “Yo va responder. Yo ne totmen comprender le, ma yo jura que il es honest, e por me to satisfa.”

“Yo mersia vos, senior”, dit Van Helsing. “It es bon audir un tal cose de un tam bon amico.” Il extendet su manu, quel Quincey presset.

Poy Arthur parlat:

“Dr. Van Helsing, yo ne vole promesser sin saver quo it es, e si it concerne mi honor quam un gentilmann o un **cristano** (crist·an·o = un credente de Jesus Cristo), yo ne posse promesser. Ma si vu posse **confirmar** (confirmar = far cert) que it ne **viola** (violar = esser contra) ti du coses, yo posse. Benque yo have null idé pri quo vu parla ti instante.”

“Yo accepte vor **limitation** (li limite es 7 = ne plu quam 7),” dit Van Helsing, “e benque vu ne va esser tot satisfat con mi actes, vu posse esser satisfat que it ne viola ni vor honor quam un gentilmann, ni vor honor quam un cristano.”

“**Yo concorda!** (concordar = haver li sam idé)” dit Arthur. “Nu esque yo posse questionar quo it es quel noi va far?”

“Yo vole que vu veni con me, in secrete, al jardin del eclesia in Kingstead.”

Li expression de Arthur cadet quand il dit surprisat:

“U li povri Lucy es interrat?” Li professor fat un reverentie por dir yes.

Arthur continuat: “E quo far quande noi es ta?”

“Intrar li tombe!” Arthur stat.

“Professor, esque vu parla seriosimen, o fa un monstruosi joca? Pardon, yo vide que vu es seriosi.” Il sedet se denov, ma in un maniere contra su propri voluntá. Pos un poc silentie, il questionat denov:

“E quo far quande in li tombe?”

“Aperter li sarco.”

“Tro mult!” il dit, denov stante se con colere. “Yo posse esser patient pri quasi omnicos, ma ti – ti desacration (de·sacr·a·tion) del sarco de alcun qui” - il ne plu posset parlar pro colere. Li professor videt le con compatientie.

“Si yo vell posser salvar vos ti dolor, mi povri amico,” il dit, “Deo save que yo vell. Ma ho-nocte noi deve marchar in dangerous vias, por que li pedes de vor amanta ne mey marchar in li vias de flamme!”

Arthur videt le con blanc visage e dit:

“**Garda** vos, senior, **garda** vos!” (gardar = esser caut contra un atacca)

Toleration es viver, e lassar viver.

“Ples audir quo yo vole dir,” dit Van Helsing, “por que adminim vu mey saver pri quo yo parla. Yo posse continuar?”

“Justmen dit”, interruptet Morris.

Van Helsing pausat un moment, poy recomensat con efortie:

“Senioretta Lucy es mort, ne ver? Yes! Talmen on ne posse damagear la. Ma si ella ne es mort —”

Arthur **saltat** (saltar = jettar se) sur li pedes.

“Bon Deo!” il criat. “Quo vu vole dir? Esque ella ha esset interrat vivent?” Il gemit con dolore.

“Yo ne dit que ella es vivent, mi infante. Yo di nequo plu que fórsan ella posse esser ne-mort.”

“Ne-mort! Ne vivent! Quo to significa? Es omno ci un cochemare?”

“It existe misteries pri quel li homes solmen posse **conjexter** (conjexter = pensar sin saver), e comprender solmen desfacilmen, poc a poc. Ma yo ne ha finit. Esque yo posse **decapitar** (decapitar = remover li cap) li mort Senioretta Lucy?”

“Cieles e terre, no!” criat Arthur, su voce quam un storm. “In null maniere vu posse far un tal cose. Dr. Van Helsing, vu ha dit tro mult e deshonorat me! Quo hat ti povri, dulci yuna fat por quel vu vole deshonorar la? Es vu foll diente tal coses, o yo foll pro har audit les? Ne pensa pri un tal desacration; per Deo, yo ne va **tolerar** (tolerar = lassar it continuar) it!”

Van Helsing stat por li unesim vez e dit, grav e seriosi:

“Mi Lord Godalming, anc yo possede un deve al altres, un deve a vos, un deve al mortes. Yo vole solmen que vu veni con me, regarda e audi. E plu tard quande yo di li sam cose, yo crede que vu va voler far it plu quam yo. Ma yo peti vos,” il continuat con un voce plen de compatientie, “ne forlassa li dom in colere. In mi tot vive yo ha nequande possedet un deventie tam ponderosi quam nu. Pensa! Pro quo yo vell laborar por un tam trist cose? Yo ha venit ex mi propri land por far bon coses, unesimmen por mi amico John, poy por auxiliar un dulci yuna, quem anc yo comensat amar. Por la, anc yo dat mi sangue, yo, qui ne esset su amanto ma solmen su doctor e amico. Yo dat la mi noctes e yo dat la mi jornes, ante su morte, pos su morte, e nu, si mi morte posse servir la, nu quande ella es li mort Ne-Morte, yo va morir por la.”

Il dit to con un gravissim, dulci fieritá, quel tuchat Arthur mult. Il prendet li manu del old mann e dit con un rauc voce:

“Oh, it es un tam dur cose a pensar, e yo ne posse comprender. Ma adminim yo va ear junt con vos e atender.”

garda

Garda es sovente usat por crear coses queles garda.

- garda-manu = un vestiment quel garda li manu

- garda-moné = un cose quel garda su moné contra furtardes
- garda-ocules: un cose quel garda li ocles

On posse far sam con altri verbes: verb + li cose sur quel on fa li verbe.

Portar:

- porta-moné: un cose por portar su moné
- porta-papere: un cose in quel intra su papere
- porta-voce: un person qui parla por un altri person, o un cose quel on usa por parlar plu fort

Vocabulary

- caut
- concordar
- confirmar
- conjecter
- cristan-e, ·o, ·a
- decapitar
- evident
- gardar
- laconic
- limitar
- saltar
- tolerar
- violar

Altri parole

- **confirmar**: confirmation
- **conjecter**: conjecture, conjectura
- **decapitar**: decapitation
- **evident**: evidentie

Capitul 65

[Contenete](#) - [Capitul 64](#) - [Capitul 65](#) - [Capitul 66](#)

Sixantquinesim capitul (65.esim capitul)

DIARIUM DE DR. SEWARD - continuation

It esset un **quart** (un quart = un quaresim) ante decidu horas quando noi intrat li jardin del eclesia pos un grimpada del mur. Li nocte esset obscur, con un poc luce lunari ye vezes inter li nubes in li ciel. Noi esset sempre vicin al unaltru, con Van Helsing un poc in avan. Quande noi approximat nos al tombe yo observat Arthur, nam yo timet que li proximitá a un loc tam trist por le vell vexar le, ma il standat bon. It semblat que li misterie self contraactet su tristesse. Li professor apertet li porta, e vidente nos hesitar, intrat in prim. Noi sequet, e il cludet li porta. Poy il **accendet** (accender = dar flamme) un **lanterne** (lanterne = micri buxe con tenette por foy) e **indicat** (indicar = monstrar) li sarco con su manu. Arthur fat lentmen un passu in avan. Van Helsing dit me:

"Tu esset ci yer. Esque li cópor de Senioretta Lucy esset in li sarco?"

"It esset." Li professor tornat se al altres:

"Vu audi." Il extraet su instrumentes e apertet li covritura del sarco. Arthur fat un passu in avan, e yo videt que il credet que li sarco havet solmen li un covritura. Poy il videt li duesim metallic covritura e su visage devenit rubi, poy blanc, e il tacet. Van Helsing apertet li metallic covritura. Omnes videt it e fat un passu retro.

Li sarco esset vacui!

Durant quelc minutes nequi dit un parol. Poy Quincey Morris parlat: "Professor, yo crede vos, e yo besona solmen vor parol. Normalmen yo ne vell dubitar, ma ti-ci misterie es ultra omni honor e desonor. Esque vu ha fat it?"

"Yo jura vos per li tot coses queles me es sacri, que yo ha ni removet ni tuchat la. Li coses sequent talmen: ante du noctes mi amico Seward e yo venit ci - con un bon rason, crede me. Yo apertet li sarco, quel esset serrat, e noi trovat it vacui. Poy noi videt alquo blanc tra li ábores. Li sequent die noi venit ci li journe, e ella jacet ta. Ne ver, amico John?"

Glutine es tipicmen blanc.

Quelc biscuits.

Li rivere ha devenit glacie.

"Yes."

"Ti nocte noi venit in just témpor. Un altri litt infante mancat, e noi trovat it sin damage inter li tombes. Yer yo venit ci ante li cade del sole, nam ye li cade del sole li Ne-Mortes posse mover se. Yo atendet til li leva del sole, ma videt nullcos. Yo videt nullcos probabilmen pro que yo hat plazzat alie e altri coeses sur li portas, tis essente coeses queles ne plese li Ne-Mortes. Li nocte passat ella ne exeat, do yo removet mi alie e altri coeses. Ergo noi trova li sarco vacui. Ma hay plu strangi coeses - ples atender con me extern." E il apertet li porta, noi sequet le, e il cludet li porta.

Un **vulte** por li mortes.

On posse **frissonar** pro frigidá, terrore, etc.

Oh! ma it aspectet frisc e **pur** (pur = nett) in li aere noctal pos li terrore de ti **vulte** (vulte = un subterranean salon por mortes). Quam dulci it esset vider li nubes **pretercurrer** (préter = trans, passant), e li lúmine del lune inter les; quam dulci it esset respirar li frisc aere, sin li odore del morte, e vider e audir li grand cité in li for distantie. Omnes esset tuchat, chascun secun su propri maniere. Arthur esset silent, pensante pri li misterie. Yo por mi parte hat comensat **mi-creder** (mi-creder = demí creder) li **conclusiones** (concluder = decider sequente li factes) de Van Helsing. Quincey Morris acceptat li situation con su **tipic** (tip-ic) bravore. Ne possente fumar, il comensat machar quelc **tabac** (tabac = li contenete de cigares). Van Helsing esset ocupat con un altri cose. Il extraet de su sac alquo simil a un **biscuit** (biscuit = dulci manjage), e alquo blancesc, quam **glutine**. Il comensat plazzar it in li loc inter li porta e li tombe. Noi esset curiosi, e questionat le. Il respondet:

"Yo clude li tombe, por que li Ne-Morte ne posse intrar."

"E vu fa far it con ti glutine e biscuit? Esque it es un lude?"

"It es."

"Quo es li cose quel vu usa?" Ti-ci vez it esset Arthur qui questionat.

"Sacri biscuits ex mi eclesia in Amsterdam." Noi esset tam surprisat vider sacri coeses utilisat talmen que nequi ex noi dubitat pri li seriositá del situation. Yo compatit li altres, specialmen Arthur. Por le ti horribil coeses esset tot nov, durant que yo hat videt les multissim vezes durant li passat semanes; e mem por me yo trovat li árbores e sones del canes talmen macabri.

Pos un long silentie noi audit del professor un acut "S-s-s-s!"

Il indicat; e ta inter li árbores noi videt un blanc figura quel marchat vers avan, quel tenet un obscur cose vers su péctor. It haltat, e in ti moment un **radie** (radie = un strie de luce) del lune cadet del **nuballia** (nub·e → nub·allia) e monstrat con grandissim claritá un fémina con obscur capillatura, vestit con li coeses del tombe. Li visage ne esset visibil – it hat inclinat se sur un infante. Pos un pause noi audit un cri, just quam li son quel un infante emisse durant que il dormi, o un can quel jace avan li foy e reva. Noi volet

vader, ma li professor fat un geste del manu e noi stat ta e videt li blanc figura **avansar** (avansar = venir vers avan) denov. Nu it esset sat proxim por esser bon visibil, e li luce lunari esset ancor ta. Mi cordie devenit tam frigid quam **glacie** (glacie = solid aqua), e yo audit li rauc inhalation de Arthur qui reconosset li visage de Lucy Westenra. Lucy Westenra, ma tant changeat. Li dulcesse hat devenit cruelesse, e li puritat hat devenit **voluptositá** (voluptosi = fant mannes voler dormir con la). Van Helsing avansat, e noi con le; noi quar stat in un linea avan li porta del tombe. Van Helsing levat su lanterne, e noi posset vider que li labies de Lucy esset **carmesin** (carmesin = obscur rubi) con frisc sangue, quel hat devenit un litt riverette sur li menton.

Noi **frissonat** (frissonar = li corpor movet se) pro horrore. Yo posset vider in li luce que mem li ferrin voluntá de Van Helsing hat fallit. Arthur apen posset star, e yo prendet su brasse por auxiliar le.

Quande Lucy – yo nomina ti cose avan nos Lucy pro que it possedet su figura – videt nos, ella gemit con colere e fat un passu in retro. Su ocles regardat nos, li ocles de Lucy ma ínpur e plen con li foy del inferne. In ti moment mi amore por Lucy devenit odie; si on devet mortar la tandé, yo vell har posset mortar la con felicitá. Vidente nos, su ocles inflammat con ínsacri lúmine, e sur su visage on videt un voluptosi subride. Vider it fat me frissonar! Ella jettat li infante sur li suol, u it gemit, durant que Lucy **grunit** (grunir = dir "rrr!") just quam un can por un osse. Li cruelitá del acte fat Arthur gemir; quandé ella avansat con brasses apert e li voluptosi subride il covrit su visage con li manus.

Ma ella avansat denov e dit con li voluptosi **fluiditá** (flu·er = flu·id·itá):

“Veni a me, Arthur. Lassa li altres e veni a me. Mi brasses have fame por te. Veni e noi va restar junt. Veni, mi marito, veni!”

Li diabolic dulcitá in su voce - alquo quam vitre quando on frappa it - fat nos ínmobil e Arthur semblat frappat per un sorcie; il apertet su brasses.

Vocabulary

- accender
- avansar
- biscuit
- carmesin
- concluder
- frissonar
- fluer
- glacie
- glutine
- grunir
- indicar
- lanterne
- mi-creder
- nuballia
- pretercurrer
- pur

- quart
- radie
- tabac
- tipic
- voluptosi
- vulte

Capitul 66

[Contenete](#) - [Capitul 65](#) - [Capitul 66](#) - [Capitul 67](#)

Sixantsixesim capitul (66.esim capitul)

Ella saltat vers le – ma Van Helsing fat un salta in avan con su litt aurin crucifixe tenet alt. Ella retropassuat con un visage plen de colere, e pretercurret le quam si por intrar li tombe.

Támen, quandе ella esset un **metre** avan li porta, ella haltat quam si per un fortie **ínresistibil** (resister = contraacter). Ella tornat se, e yo videt li visage con tot claritá. Yo ha nequande videt un tal chocat **malevolentie** (male·vole·nt·ie) sur un visage. Li ocles semblat lansar li foy del inferne, li bellissim, sangue-**maculat** (macular =) bocca devenit un **quadrate** (quar → quadrat·e) quam un masca. Noi videt li morte self in su visage.

Talmen durant un demí-minute, quel semblat un **eternitá** (etern = infinit témpor), ella restat inter li crucifixe e li sacri **clusion** (clud·er → clus·ion) del intrada. Van Helsing ruptet li silentie, questionante Arthur:

"Responde me, amico! Deve yo continuar li labor?"

Arthur cadet sur li **genús** con li visage in su manus, e respondet:

"Ples far quam vu vole, amico. Un tal horrore ne deve exister." Noi audit le cluder li lanterne. Il approximat se al tombe e removet quelc partes del sacri coses queles il hat plassat ta. Noi horret quandе noi videt que li fémina, con un cópor tam real quam li nores, passat intra li intervalle de quelc centimetres. (centimetre =) Noi sentit minu terrore quandе noi videt li professor calmmen remplazzar li pezzes de glutine sur li porta.

Poy il levat li infante e dit:

"Veni, mi amicos, til deman noi posse far necos. Un funeral va evenir ye midí e noi va venir pos it. Li amics del morte va esser for ante du horas, e noi va restar ci quandе ili clude li porta. E pri li litte, il ne es tre damageat. Noi va lassar le in un loc u li policie va trovar le, just quam li altri nocte."

Li mann monstra quo es un **metre**.

Quar mannes sur li **genús**.

Un **martelle**.

Aproximante se a Arthur, il dit: "Amico Arthur, tu ha havet mult desfacilitá, ma plu tard tu va vider que it esset necessi. Tu va passar tra li amari aquas deman, yo espera, e va har trincat ex lus dulci. Erst pos to yo va petir vor pardon."

Talmen Arthur e Quincey retrovenit con me, e noi provat alegrar unaltru. Noi esset fatigat, e dormit bon.

29 septembre, nocte. -- Un poc avan decidu horas noi -- Arthur, Quincey Morris, e yo -- incontrat li professor. It esset un poc comic vider que noi omnes hat vestit nos in nigri. Por Arthur it esset un natural **selection** (selecter = decider e prender) ma noi altris hat selectet it **íconscientmen**. (conscientmen = saventmen) Noi atinget li eclesia ye un hora triant e promenat un poc, ne lassante li altres vider nos, e pos li funerale ili cludet li porta, e noi esset sol. Van Helsing tenet un altri sac, plu grand e plu long quam li valise.

Quande noi esset sol e audit li son del ultim passus desaparir, noi silentmen sequet li professor til li tombe. Il apertet li porta, e noi intrat, cludente it detra nos. Poy il extraet li lanterne e accendet it, anc du cirin candeles. Quande il apertet li sarco denov noi videt - con Arthur qui tremet quam un árbor in li vente - li córpor de Lucy quel jacet ta in li bellitá del morte. Ma in mi cordie trovat se null amore, solmen odie por li malevolent Cose quel hat prendet li figura de Lucy sin su anim. Yo videt que mem li visage de Arthur devenit dur. Il dit a Van Helsing:

"Esque it es vermen li córpor de Lucy, o un demon quel hat prendet su figura?"

"It es su córpor, ma anc ne. Ma atende un poc, e tu va vider la tam quam ella esset."

Ella aspectet quam un cochemare de Lucy, con li acut dentes, li sangue-maculat e voluptosi bocca, omnicos quam un **mocage** (moca·r → moca·ge) e **derision** (de·rid·er → de·ris·ion) del dulci puritá de Lucy. Van Helsing hat comensat extraer su implementes por usar les. Inter li implementes trovat se un **oleo-lampe** e un pal de presc un metre in longore (long.ore) e acut ye un látere, e brulat. Junt con li pal il portat un pesant **martelle**. Yo videt consternation in li visages de Arthur e Quincey, qui totvez restat silent.

Li preparationes finit, Van Helsing dit:

"Un cose a dir ante que noi comensa. Li ancianes hat experit e studiat pri li potenties del Ne-Mortes. Quande on deveni Ne-Mort, veni anc li **ímmortalitá** (ín·mort·al·ítá); ili ne posse morir, ma deve sempre e sempre multiplicar se, nam omni hom qui mori per li manu de un Ne-Morte deveni **egalmen** (egal = sam, anc) un Ne-Morte. It es quam li undettes de un **lápide** (lápide = un petre) cadet in li aqua; it sempre

Oleo, usat por lampes, por far manjage, e mult altri coses.

agranda se. Amico Arthur, si tu hat besat Lucy ante que ella morit, o li nocte passat quande tu apertet tui brasses, anc tu pos tui morte vell har devenit li cose quel on nomina un *nosferatu* in li ost de Europa, e anc tu vell harcreat altri Ne-Mortes. Li labores de nor povri fémina ha just comensat; li infantes queles ella ha mordet standa ancor bon, ma sequente li témpor ili va perdir lor sangue e va dever sequer la quande ella voca les. Ma si ella mori vermen, li vúlneres del infantes va cluder se e ili va recomensar luder sin saver alquicos. Ma mem plu bon, quande ti-ci Ne-Mort es fat un ver morte, tande li anim del povri fémina quem noi ama va esser líber. Vice ambular con li mortes, su anim va prender plazza con li altri ángeles. Talmen li manu quel va liberar la es in veritá un manu benedit."

Il continuat: "Yo posse far it; ma hay ci alqui quel have un plu bon jure? Alqui qui vole pensar in li futur: "It es mi manu quel ha inviat la til li **stelles**, it esset li manu de ti quel amat la max bon, li manu quel ella vell har selectet por far li cose" - hay alqui quel vole talmen pensar?"

Noi regardat Arthur. Il videt li bon amabilitá in Van Helsing quel volet lassar le esser li manu quel vell **restaurar** (restaurar = far quam antey) Lucy a su anteyan statu. Il fat un passu in avan, con trement manu ma bravore e un visage blanc quam li nive:

"Mi ver amico, yo mersia vos de mi cordie. Di me quo yo deve far, e yo va far it!" Van Helsing plazzat li manu sur su epol e dit:

"Brav filio! It va necessitar solmen un moment. Con ti-ci pal tu deve transpicar la. It va esser desfacil, ma pos su finition tu va exear li tombe quam si tu marcha sur li aere. Durant que tu fa it, noi omnes va pregar por te."

"Continua", dit Arthur rauc. "Di me quo far."

"Prende li pal in li levul manu, plazza it sur li cordie, e li martelle in li dextri. Poy quande noi comensa li prega por li mortes - yo va comensar leer it, yo have li libre con me - frappa in li nómine de Deo, por que omnicos mey esser bon con ti quel noi ama."

Pos har prendet li pal e li martelle, li manus de Arthur nequande tremet. Van Helsing apertet su ocles e comensat leer, e Quincey e yo sequet le tam bon quam noi posset. Arthur plazzat li punta sur li cordie, e frappat con su tot fortie.

Li Cose in li sarco **tordet** (torder = mover rapidmen ma sin changear loc) se, e un horribil cri venit del apertet rubi labies. Li corpor tordet se plu e plu, su dentes mordet su labies, ma Arthur ne fallit. Il aspectet quam li figura de Thor self con su manu quel frappat e frappat, con un visage tre **firm** (firm = fort e ínmobil) quel dat nos corage durant que noi leet con grand voces.

Poy li torsion e tremes del cópor **diminuet se** (di·minu·e·r = devenir minu) e finalmen cessat. Li terribil tache hat finit se.

Li martelle cadet del manu de Arthur, e Arthur self vell har cadet sin nor auxilie. Sudore (sud·ar → sud·ore) esset visibil sur li menton e il respirat desfacilmen. Durant quelc minutes noi ne posset far nullcos, ma poy noi videt li sarco e **murmurat** (murmurar = parlar bass e ínaudibilmen) con surprise e felicitá. Curiosi, Arthur venit por vider e anc su visage monstrat li sam felicitá.

Ta in li sarc jacet ne li maledit Cose quel noi hat comensat odiar, ma Lucy quam noi hat videt la durant su vive, con un visage de ínegal dulcesse e puritá. Noi videt adver anc li dolore quel ella hat sentit, ma anc to fat nos conosser li Lucy quem noi conosset. Noi sentit li sant tranquilitá (tranquil = calm), un signe del tranquilitá quel va **reyer** (reyer = far coses del rey) por sempre.

Van Helsing plazzat su manu sur li epol de Arthur, e dit: "Nu, mi amico Arthur, esque yo have tui pardon?"

Li reaction de Arthur monstrat li terribil eforties queles il hat experit. Il prendet li manu del professor e besat it, diente:

"Mi pardon! Mey Deo benedir vos pro har retrodat mi cara su anim, e me pace." Il plazzat su cap sur li epol del professor e plorat in silentie, durant que noi stat sin mover. Quande il levat su cap Van Helsing dit le:

"E nu, mi infanto, tu posse besar la. Mem sur li labies just quam ella vell har volet. Nam nu ella ne es li Ne-Morte quel apartene al diábol, ella es un ver morte qui apartene al Deo e li anim de quel es con Le!"

Arthur inclinat se e besat la. Poy noi fat le e Quincey exear li tombe; li professor e yo segat li pal, lassante li punta in li corpor. Poy noi detranchat li cap e plenat li bocca con alie. Noi serrat li covritura del sarco con **liquid** (liquid = aqua, café, sangue, etc.) metalle, e exeat li tombe. Poy li professor serrat li porta con li clave e dat it a Arthur.

Extern li aere esset dulci, li radies del sole esset alegri, e li avies cantat; li tot natura hat changeat se. Anc noi esset alegri, ma ne totmen. Nam Van Helsing dit:

"Nu, mi amicos, un parte de nor labor es ja fat. Ma resta lu plu grand: trovar li fator de omni ti tristesse e desfar le. Yo have coses a sequer por trovar le, ma it va esser desfacil, e dangerous. Esque vu va auxiliar me? Nu que noi vide li realitat del cose, esque noi va continuar til li fine?"

Chascun de noi presset le li manu e fat li promesse. Poy il dit quande noi exeat li loc:

"Pos du noctes vu va incontrar me e dinear junt ye sett horas con amico John. Yo va petir du altres, du queles vu ancor ne conosse, e yo va monstrar nor tot **planes**. (plan = quo on intente far) Ho-nocte yo va partir por Amsterdam, e retornar li nocte deman. Tande comensa nor grand aventura. Ta yo have mult coses a informar vos. E noi va dever refar li promesse, nam li tache avan nos es terribil e unvez comensat noi ne va posser retraer nos.

Grammatica

Vocabulary

- clusion

- conscient
- derision
- diminuer
- egal
- egalmen
- etern
- firm
- genú
- ínmortalitá
- lápide
- liquid
- macular
- malevolentie
- martelle
- metre
- mocage
- oleo
- plan
- quadrate
- resister
- restaurar
- reyer
- stelle
- selecter
- torder

Capitul 67

[Contenete](#) - [Capitul 66](#) - [Capitul 67](#) - [Capitul 68](#)

Sixantsettesim capitul (67.esim capitul)

DIARIUM DE DR. SEWARD – continuation

Quande noi arivat al Hotel Berkely, Van Helsing trovat un telegramma:

“Venient per tren. Jonathan a Whitby. Important novas. –
MINA HARKER.”

Li professor esset injoyat. “Ah, ti marvelosi Madam Mina,” il dit, “**Perle** inter féminas! Ella ariva, ma noi ne posse restar. Ella deve ear a tui dom, amico John. Tu deve incontrar la in li station. Misce la un telegramma por que ella mey preparar se.”

Li telegramma misset, il trincat un tasse de té, durant que il parlat pri un diarium scrit de Jonathan Harker quandé in extrania, e dat me un scri-machinat copie, anc un copie del diarium de Seniora Harker a Whitby. “Prende tis,” il dit, “e studia les bon. Quande yo va har retornat tu va esser mastro del factes. To quo es scrit ci posse esser li comensa del fine de te e me, o li comensa del fine del Ne-Mortes qui marcha sur li terre. Lee it con un apert mente, e si tu posse **ajunter** (ad-junt-er = dar un cose in plu) alquo al historie, ples dir me, nam it es importantissim. Anc tu ha scrit un diarium, ne ver? Yes! Alor li sequent vez noi va vider les junt.” Poy il preparat se por li departe. Yo eat a Paddington, u yo arivat decquin minutes ante li ariva del tren.

Pos li ariva del tren li personnes in li vicinitá desaparit poc a poc, e yo comensat suciar. Ma strax poy yo videt la: un puella con un dulci visage qui videt me e dit: "Dr. Seward, ne ver?"

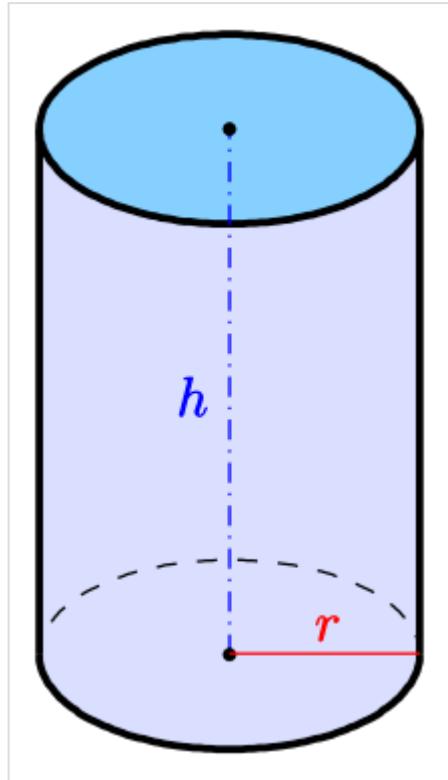
"E vu es Seniora Harker!" yo respondet strax. Noi presset li manu.

"Yo reconosset vos per li descriotion del car povri Lucy, ma --" ella cessat subitmen, e su guancies rubijat.

Anc mi guancies rubijat, quel auxiliat nos redevenir calm, nam ambi noi conosset li historie sin never parlar pri it. Yo auxiliat la con li scri-machine e li altri bagage. Noi prendet li **via subterranea** e plu tard arivat a mi dom. Quande noi arivat ella savet strax que li dom esset un asil por lunaticos.

Perles es creat in li mare.

Un cilindre.

Ella dit me que ella havet mult coses a dir, e talmen yo fini mi **fonografic** (fonografic = sonari, parlat) diarium ci durant que yo atende la. Yo ancor ne ha leet li paperes dat de Van Helsing. Yo deve trovar alquo interessant por la por que yo mey posser leer les. Li témpor manca! Ah, ella veni!

Jurnale de Mina Harker.

29 septembre. -- Pos har nettat me, yo intrat li scritoria de Dr. Seward. Avan li porta yo pausat, nam yo audit le parlar con alcun. Ma pro que il volet urgentie, yo frappat sur li porta e audit le dir: "Ples intrar."

Intrante, yo esset surprisat vider que il esset sol. Sur li table yo videt un cose quel yo conosset - un **fonograf**. (fonograf = un cose por registrar sones) It esset li unesim vez vider un tal.

"Yo savet que vu havet urgentie, ma yo audit vos parlar e pensat que vu ne esset sol."

"Oh," il respondet subridente, "yo solmen fat **intradas** (intra·da) in mi diarium."

"Vor diarium?" yo dit con surprise.

"Yes," il respondet plazzante su manu sur li fonograf, "yo fa it con to ci." Yo esset tre excitat e dit:

"Quo, to es mem plu bon quam stenografie! Vu permisse me audir it?"

"Cert," il dit, e comensat preparar it. Poy il pausat con íncertitá sur li visage.

"In fact," il comensat ínhabilmen, "yo solmen scri mi diarium con it, e pro que it **acte se pri** (acter se pri = li tema es) mi labor, it posse esser -- to es, yo vole dir que --" il cessat, e yo provat auxiliar le:

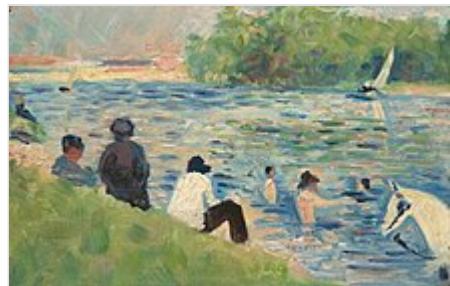
"Vu auxiliat Lucy vers li fine. Lass me audir qualmen ella morit, nam ella esset un carissim amica."

Surprisante me il dit con un expression de horrore:

"Parlar pri su mort? Jamá!"

"Pro quo?" yo questionat, con un sentiment de gravitá e terrore. Il pausat, e yo **perceptet** (perceptor = vider intelligentmen) que il provat pensar pri quo dir. Finalmen il **balbutiat** (balbutiar = parlar ínhabilmen):

"Vu vide, yo ne save qualmen trovar ti-ta parte de mi diarium." E durant que il parlat un idé venit le, e il dit con un ton quam ti de un infante: "It es ver, sur mi honor. Honestmen!" Yo subridet, e il fat un grimasse. "Ah, vu percepte que yo crea excusas. Ma it es ver que, benque yo ha scrit mi diarium durant

Persones **inmersent** se in li aqua de un rivere.

Con un radar, on **percepte** li objectes venient vers se.

quelc mensus con li fonograf, yo nequande ha pensat pri qualmen trovar **ti o ta** ("ti o ta" = "**ti-ci o ti-ta**") loc." Yo hat decidet que ti diarium vell esser un grand auxilie por me, e yo dit audacimen:

"Tande, Dr. Seward, yo posse auxiliar vos per machin-scrir it." Su visage devenit blanc quam li morte e il dit:

"No! no! no! Yo jamá vole lassar vos conosser ti terribil historie!"

Yo esset rect, li historie esset horribil in fact! Durant que yo pensat pri qualmen trovar un metode por audir li diarium, yo videt un machin-scrit paperallia sur li table. Il videt me e yo savet que il comprendet.

"Vu ancor ne conosse me," yo dit. "Quande vu va har perleet li paperes - li diarium de yo e de mi marito, queles yo ha scrit - vu va conosser me plu bon. Yo ha scrit mi tot pensas in les, benque yo ne posse expectar vos fider me, ne ancor."

Il es cert un nobil mann; li car povri Lucy esset rect quandt ella parlat pri le. Il stat e apertet un **tiruore** (tir·er → tir·uore) in quel trovat se multissim **cilindres** (cilindre =) covrit per obscur cire, e dit:

"Vu es just. Ne conossente vos, yo ne fidet. Ma nu yo conosse vos, e devet har conosset vos in li passate. Yo save que Lucy parlat vos pri me; ella parlat me anc pri vos. Por petir pardon yo presta vos li cilindres - li prim demí-**dozene** (dozene = decudu) es personal e ne **horrificant** (horr·ific·a·nt). Tande li diné va esser pret. Durant ti témpor yo va leer ti **documentes**." (document = paperes con scritio) Il aportat li fonograf al salon e preparat it por me. Nu yo va certmen aprender quelc plesent coses, to es li altri látere de un historie del amore quel yo ja conosse..."

Diarium de Dr. Seward.

29 septembre. -- Yo esset tam **inmerset** (inmers·er = far intrar aqua, o pensas) in ti marvelosi diarium de Jonathan Harker e li altri de su marita que yo obliariat li témpor. Seniora Harker ne esset ta quando li servitora **anunciat** (anunciar = dar un nova) li diné, do yo dit: "Forsan ella es fatigat; li diné mey atenter un hor." Yo hat just finit li diarium de Seniora Harker quando ella intrat. Ella aspectet bell, ma trist, con lácrimes in li ocles. Yo esset tre tuchat. Recentmen anc yo ha havet bon rasones por lácrimes, ma vider les in su ocles tuchat mi cordie. Dunc yo dit tre gentilmen:

"Yo time que yo ha atristat vos."

"Oh, no, ne atristat", ella respondet, "ma vor **grive** (grive = statu de esser trist) ha tre tuchat me. Li machine es marvelosi, ma it monstra li cruel realitá. It monstrat me directmen li grive in vor cordie. It esset quam un anim quel cria al Deo **Omnipotent** (omni·potent). Yo ha volet auxiliar vos per machin-scrir li contenete; vi, nu nequi deve audir it."

"Nequi deve saver, nequi jamá va saver," yo dit in un bass voce. Ella plazzat su manu sur li mi e dit gravissimmen:

"Ah, ma ili deve!"

"Deve? Pro quo?" yo questionat.

"Pro que it es un parte del terribil historie, del morte de povri Lucy; pro que in li lucta contra ti terribil monstru noi deve utilisar omni conoscentie, omni auxilie. Yo crede que vor cilindres es plu utilisabil quam vu credet, nam in les yo vide mult lúmines quel servi contra ti obscur misterie. Tra vor diarium yo vide, benque solmen til li settesim de septembre, qualmen li povri Lucy esset ataccat e qualmen evenit li terribil destine (destine = su propri futur). Jonathan e yo ha laborat omni jorne e nocte desde li visita de Van Helsing, qui ha eat a Whitby por trovar plu information e va esser ci deman. Inter nos noi besona null secrètes."

Ella regardat me con tant suplication, ma samtemporalmen (sam·tempor·al·men) con tant corage que yo consentit (consentir =). "Vu va", yo dit, "far tam quam vu vole. Mey Deo pardonar me si yo fa alquo mal! Hay terribil coses a aprender, ma si vu ha ja viageat tra li via quel ea til li morte del povri Lucy, vu ne va esser content ne conoscer omnitos. Fórsan li fine va dar vos pace. Veni, li diné es ta. Noi deve manjar e fortificar nos. Pos manjar vu va aprender lu restant, e yo va responder a omni vor questiones."

Vocabulary

- acter se pri
- adjunter
- anunciar
- consentir
- destine
- document
- dozene
- fonograf
- grive
- horrificant
- immerser
- intrada
- omnipotent
- perceptor
- perle
- ti o ta
- tirore

Capitul 68

[Contenete](#) - [Capitul 67](#) - [Capitul 68](#) - [Capitul 69](#)

Sixantottesim capitul (68.esim capitul)

Jurnale de Mina Harker.

29 septembre. -- Pos li diné yo intrat li scritoria de Dr. Seward con le. Il aportat li fonograf de su chambre, plazzat me in un comfortabil stul, e monstrat me qualmen operar li machine. Poy il tornat su dorse a me e comensat leer, durant que yo audit li fonograf.

Quande li terribil historie del morte de Lucy e li coses quel sequet it finit, yo sedet in mi stul sin mover, sin posser mover. It es un fortunosi cose que yo ne **evanesce** (evanescer = perdir conscientie) facilmen. Quande Dr. Seward videt me il saltat sur li pedes con surprise e con urgentie aportat brandie quel il dat me a trincar, quel **restorat** (restorar = far li conscientie revenir) me. Mi cerebre girat durant que yo pensat pri li horrores inter queles adminim li ultim moment esset un sacri radie de lúmine. Sin li experientie de Jonathan yo nequande vell har credet it. Por restorar mi sanitá mental yo aportat li scri-machine, e dit le:

"Lass me scrir it nu. Noi deve esser pret por quando Dr. Van Helsing va venir. Yo ha misset un telegramma a Jonathan secun quel il mey venir ci pos li ariva a London de Whitby. Li **cronologie** (cronologie = li evenimentes e lor témpor) es importantissim, e si noi posse sequer li cronologic órdine, it va auxiliar. Vu dit me que anc Lord Godalming e Senior Morris va venir, e it va auxiliar anc les."

Il auxiliat me audir li fonograf lentmen, e yo tipat li contenete. Durant que yo tipat it, Dr. Seward videt li patientes, e retornat al chambre, leente sin parlar por que yo mey posser pertipar li contenete. Il es un tam bon mann, e li monde es plen de ili, benque it possede anc monstrus. Ante lassar le yo rememorat que Jonathan hat scrit que un articul hat surprisat li professor Van Helsing, e trovat li Gazete de Westminster e li Pall Mall Gazette e aportat les a mi chambre. Yo memora quant li Dailygraph e li Gazette de Whitby hat auxiliat nos comprender, e forsan anc ti gazetes va auxiliar me comprender plu, ante que yo dormi.

Quelc oldones **conversant** inter se.

To ci es **evidentie** que on ha tuchat li loc.

Ti-ci person possibilmen va evanescer.

Diarium de Dr. Seward.

30 septembre. – Sr. Harker, qui hat recivet li telegramma de su marita, arivat ye nin horas. Il es **particularimen** (particulari = special) intelligent, e plen de **energie**. Si li jurnale es ver, il have anc mult corage. Intrar li vulte ne solmen un vez, ma du vezes, besonat mult corage. Pos li letion yo preparat me por incontrar alqui simil al mannatá self, ma ne li quiet gentilmann qui venit ci hodie.

Energie solari veni del sole.

Plu tard. – Pos li lunch Harker e su marita reintrat lor chambre, e pos quelc témpor yo audit li sones de un scri-machine. Ili labora durmen. Seniora Harker di que ili liga li tot **evidentie** (e·vide·nt·ie) in órdine cronologic. Nu Harker possede li tot lettres inter li signator del buxes a Whitby e tis in London qui recivet les. Nu il lee li machin-scrut version de mi diarium. Vi li contenete...

Quam strangi it es que yo nequande pensat que li dom vicin self vell posser esser li **logí** (logiar = viver in un loc) del Comto! On vell har posset concluder it per li acciones del paciente Renfield, ma yo ne savet! Li lettres pri li compra del dom esset junt con li machin-scrutes. Oh, si solmen noi hat possedet les plu tost on vell har posset salvar li povri Lucy! **Stopp** – ta trova se li dementitá! Harker dit me que til li témpor del diné ili va posser monstrar li tot sequentie de evenimentes. Il pensa que interim yo deve observar Renfield, pro que il ha esset un auxiliator pri li acciones del Comto. Yo va vider li tot paperes por **constatar** (constatar = far cert) ca to es ver o ne...un tre bon cose que Seniora Harker ha machin-scrit mi cilindres! Altrimen on nequande vell har posset li **dates** (date = die del cronologie)...

Yo trovat Renfield sedent quietmen in su chambre con manus plicat e subidente. Il semblat tre normal, de san **spíritu** (spíritu = mente). Poy il parlat pri retornar a hem, un cose pri quel il parlat por li unesim vez. Il semblat confident retornar strax. Sin li **conversation** (conversation = parlada) con Harker e li lettres con li dates, yo vell har esset pret a signar por le. Yo ne fide le. Omni excitationes de Renfield esset ligat con li proximitá del Comto. Alor, pro quo il es tam content? Esque il es satisfat, credente que li vampire va victer? Yes, il hat sempre parlat pri su “mastro”. Yo lassat le ta e dit al attendente que il mey observar le.

Vocabulary

- constatar
- conversar
- cronologie
- date
- energie
- evanescer
- evidentie

- logí
- particulari
- restorar
- spíritu
- stopp

Altri paroles

- **conversar**: conversation
- **energie**: energetic
- **particulari**: particularitatá
- **spíritu**: spiritual

Capitul 69

[Contenete](#) - [Capitul 68](#) - [Capitul 69](#) - [Capitul 70](#)

Sixantninesim capitul (69.esim capitul)

Jurnale de Jonathan Harker.

29 septembre, in tren a London. – Quande yo recivet li polit missage de Sr. Billington que il vell dar me omni information quel il posset dar yo decidet ear a Whitby e questionar le **ínmediatmen**. (ínmediatmen = sin medie = strax) Nu yo volet sequer li via de ti horribil merces del Comto til su logí in London. Billington filio, un bon yuno, incontrat me in li station e aportat me al dom de su patre, u ili hat decidet que yo mey pernoctar. Ili es **hospedal** (hospedal = gentil a visitantes), con li ver hospedalitá de Yorkshire: li hósped da li **gast** (gast = visitante) omnicos, e lassa le líber a far to quo il vole. Ili save que yo esset ocupat, e que yo havet solmen un curt témpor, e Senior Billington hat preparat in su oficie omni paperes pri li buxes. Yo recivet un grand choc quande yo videt un lettre quel yo hat un vez videt sur li table del Comto in Rumania. Su plan hat **procedet** (proceder = continuar) sistematicmen e precisimen. Yo videt un **factura** (factura = papere diente "ples payar"), e notat it: "Quinesim buxes de terre comun, por usation in **experimentes**. (experi·r → experi·ment)" Anc li copie del lettre a Carter Paterson, e lor response. To esset li tot information quel Senior Billington posset dar me, do yo eat al portu e videt li functionarios qui laborat ta. Omnes havet alquo a dir pri li nave, nam it hat devenit un **famosi** (famosi = omnes conosce it) historie, ma ili ne savet plu pri li "quinant buxes de terre comun". Poy yo visitat li station-chef, qui auxiliat me intrar in **comunication** (comunicar = parlar e audir) con li mannes qui hat recivet li buxes. Li mannes certificat que li buxes esset quinant, e havet nullcos plu a dir except que li buxes esset tre pesant, e que mover les esset un durissim labor. Un **altro** (altro = altri mann) adjuntet que lu max dur esset que nequi esset ta por mersiar les per alquo alcoholic a trincar, nam ta ne existet "un gentil mann quam vu". Yo ne deve adjunger que yo mersiat les con quelc alcoholic trincages.

On deve ear along li sam via con li altres: ne hay un **alternative**.

Svissia es un **neutral** land, pro que it nequande intra li guerres de altri landes.

Mult personnes espera **ganiar** moné sin laborar.

30 septembre. – Li station-chef amabilmen dat me li linea de comunication a su old amico li station-chef che King's Cross, con quel yo posset questionar le in li matine pri li ariva del buxes. Anc il auxiliat me

comunicar con li functionarios, e yo videt que li númeres sequet tis del original factura.

De ta yo continuat al central oficie de Carter Paterson, u li gente esset politissim. Ili trovat li **transaction** (trans.act.ion) e telefonat al oficie in King's Cross por plu detallies. Fortunosimen, li mannes qui fat li transaction volet plu labor, e li functionario strax misset les con omni paperes pri li buxes in Carfax. Anc ta li númeres esset exact, e pro que li númeres ne esset mult, li mannes adjuntet quelc paroles por explicar qualmen ili fat li labor.

Un ex ili dit: "Ti dom esset li max ancian dom quel yo ha videt. **Damnation!** (damnar = maledir) On ne ha tuchat it durant plu quam cent annus. Ta li polve es tam spess que vu posse dormir sur it sin damagear vor osses. Ma li capella – lu **pessim**, lu pessim! (pessim = max mal) Yo e mi amic, noi ne posset exear it plu rapid quam noi fat. Dómino, pos li cade de nocte yo ne vell restar ta sin adminim un **quid**. (quid = un pund = anglés moné)

Hante esset in li dom, yo posset creder le, ma si il savet quo yo savet, un quid ne vell har esset sat mult.

Ma pri ti-ci punctu yo es satisfat: que omni buxes queles arivat a Whitby de Varna in li *Demeter* hat esset plazzat in li old capella in Carfax. Ta ili deve esser quinant, sin que alcunes ha esset removet.

Nu yo va provar trovar li cochero qui movet li buxes de Carfax quando Renfield ataccat les, por aprender plu mult pri li afere.

Plu tard. – Mina e yo ha laborat li tot die, e ordinat li tot paperes.

Jurnale de Mina Harker.

30 septembre. – Yo es tam joyosi que yo apen posse restar calm. It es li reaction al timore quel yo hat havet: que li reapertion del terribil afere vell reaperter anc li old vulnere de Jonathan. Yo videt le partir por Whitby con un visage plen de corage, ma yo sentit me plen de incertitá. Ma li afecte ha esset bon por le: il nequande ha esset tam **resolut** (resoluer = decider firmmen), tam plen de **vulcanic** (vulcane = un monte de foy) energie quam nu. It es just quam ha dit li bon Professor Van Helsing: il possede un ferrin natura, e ameliora se sub mal evenimentes queles vell mortar alqui plu debil. Li chasse del Comto ha vermen comensat, e benque on vell posser sentir compatientie por un cose chassat de tam mult láteres, tici Cose es ni homan, ni bestie. Quande on lee li rapportes de Dr. Seward pri li morte del povri Lucy on senti null **compassion** (compassion = compatientie).

Un fémina qui **regreta** li passate.

Plu tard. – Lord Godalming e Sr. Morris arivat plu tost quam anticipat. Dr. Seward esset extern por aferes con Jonathan. Li contra fat me doler, nam it fat me rememorar li esperanties del car Lucy ante solmen quelc mensus. Ili hat audit quelc coses pri me, ma ne save que yo save omnicos pri li propositiones de mariage queles ili hat fat a Lucy. Talmen ili restat pri **neutral** (neutral = ni yes, ni no) temas. Yo pensat e

concluet que lu max bon vell esser dir li tot veritá desde li comensa, e dit les que yo hat leet omni coses in omni paperes e diariums, e que yo e mi marito hat ordinat les. A chascun de ili yo dat le un copie quel yo hatcreat. Quande Lord Godalming recivet su propri copie e videt it, il dit:

“Vu ha scrit omnicos ci, Seniora Harker?”

Yo **inclinat li cap** (= dit yes), e il continuat:

“Yo ne comprende omnicos, ma vu omnes ha esset tam bon e ha laborat tam energicmen, que yo have null **alternative** (alternative = altri cose) quam creder e sequer. Yo ha ja aprendet un cose quel vell far un mann humil til li fine de su vive. In ultra, yo save que vu amat mi car Lucy -” Ci il tornat se e covrit su visage. Yo posset audir li lácrimes in su voce. Sr. Morris plazzat li manu sur su epol por un moment, poy lassat li chambre. Yo suposi que hay alquo in un fémina quel fa un mann plu liber a expresser se, nam quande Lord Godalming videt que noi esset sol il sedet se sur li sofa e su tot resistentie cadet. Yo sedet me apu le e prendet su manu. Vidente que su cordie esset ruptent, yo dit:

“Yo amat li car Lucy, e yo save to quo ella esset por vos, e quo vu esset por la. Ella e yo esset quam sestras; nu quande ella es for, esque vu va lassar me esser un sestra por vos? Yo save pri vor tristesse, benque yo ne posse comprender li profunditá.”

In ti instante li povri chap esset **aplastat** (aplantar = far cader) per grive. Li recent silentie hat trovat un exeada, ex quel li tot tristesse curret. Il devenit tot histeric, levat su apert manus e frappat les contra unaltru. Poy il stat, e sedet se denov, con li lácrimes current along su guancies. Sentiente un infinit compatientie por le, yo apertet mi brasses sin pensar, e con un rauç plorada il plazzat su cap sur mi epol e plorat quam un fatigat infanto.

In tal situationes noi féminas deveni quam matres, e con li cap de ti **grandon** (grand·on) sur me it sentit se quam un micri bebé, e yo **caressat** (caressar = tuchar gentilmen) li capilles quam si il esset mi propri filio. Tande yo ne pensat pri li strangitá del situation.

Pos un témpor il cessat plorar e il levat se con un petition de pardon, benque ne celante su emotion. Il dit me que durant li passat dies il ne posset parlar con nequi, alqui con quel il posset parlar pri su grives. Solmen con un fémina un mann posse parlar pri tal coses.

“Nu yo save quant yo ha suffret”, il dit durant que il siccatt li lácrimes, “ma yo ancor ne comprende quam mult tu ha auxiliat me. In li futur yo va comprender to plu bon, yo crede. Tu va lassar me devenir quam un fratre alor, por nor tot vives, por nor car Lucy?”

“Por car Lucy,” yo dit durant que noi prendet li manus de unaltru.

“E anc por te,” il adjuntet, “nam hodie tu ha vermen **ganiat** (ganiar ↔ perdir) li gratitá de ti-ci mann. Si alquo va evenir in li futur, crede me, voca me e yo va venir. Mey Deo far que un tal cose ne eveni, ma si it eveni totvez, lass me saver.” Il esset tam seriosi que yo dit:

“Yo promesse.”

Marchante tra un corridor yo videt Sr. Morris regardant éxter un fenestre. Audiente mi passus, il dit: “Qualmen standa Art?” poy, vidente mi rubi oculs, il continuat: “Ah, yo vide que tu ha confortat le. Il besona it! Solmen un fémina posse auxiliar un mann qui have trubles del cordie.”

Sr. Morris suportat su propri trubles tam bravmen que mi cordie sanguat por le. Yo videt li manuscrite in su manu, e savente que il va strax conoscer omnicos, yo dit:

“Yo vole comfortar omnes qui suffre del cordie. Esque tu va lassar me devenir tui amica, por comfortar te quande tu besona it? Plu tard tu va saver pro quo yo parla talmen.” Il videt que yo parlat seriosimen, e prendente mi manu, il levat it a su labies e besat it. It semblat tam micri a un tam brav e ínegoistic e sequente un momentan sentiment yo inclinat me e besat le. Li lácrimes levat se in su ocles e por un moment il ne posset parlar, pos quel il dit:

“Litt puella, tu va nequande **regretar** (regret·ar = dir "yo ne devet far it!") tui bonita, durant tui tot vive!”
Poy il intrat li studie u su amico atendet.

“Litt puella!” – li sam paroles queles il hat usat por Lucy!

Vocabulary

- alternative
- altro
- aplastar
- caressar
- compassion
- comunicar
- damnar
- experiment
- factura
- famosi
- ganiar
- gast
- hospedal
- ínmediat
- neutral
- pessim
- regretar
- resolut
- transaction
- vulcanic

Capitul 70

[Contenete](#) - [Capitul 69](#) - [Capitul 70](#) - [Capitul 71](#)

Settantesim capitul (70.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

30 septembre. – Yo retornat a quin horas, vidente que Godalming e Morris hat ne solmen arivat, ma hat ja studiat li transscrite del diariums e lettres queles Harker e su marvelosi marita hatcreat. Harker esset ancor extern por trovar li veritá pri li cose pri quel Dr. Hennessey hat scrit me. Seniora Harker dat nos un tasse de té, e por li unesim vez, mi old dom sentit se quam un ver hem. Li té finit, Seniora Harker dit:

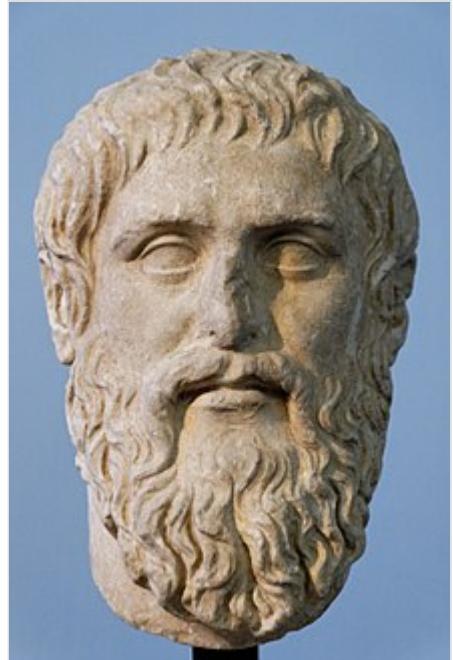
“Dr. Seward, esque tu permisse alquo? Yo vole vider vor paciente, Sr. Renfield. Li coses pri le in vor diarium talmen interessa me!” Ella aspectet tam volent e bell que yo ne posset **refusar** (refusar = dir no), do yo simplicmen aportat la con me. Intrante li chambre, yo dit le que un dama volet vider le, a quel il simplicmen dit: “Pro quo?”

“Ella fa un **tur** (far un tur = ear e spectar) del dom, e vole vider omnes in it,” yo respondet.

“Ah, tam bon”, il dit, “lass la intrar, ma ples dar me un minute por nettar li loc.” Su metode de nettation esset tre particuliari: il simplicmen **inglotit** (inglotir = manjar sin usar li dentes) li tot moscas e aranés in li buxes ante que yo posset far le cessar. Poy il dit joyosimen: “Lass li dama intrar,” e sedet se sur li lette con cap vers li bass, ma con palpebres levat por que il posset vider la quandে ella intrat. Por un moment yo credet que il volet mortar, e stat in un loc u yo posset capter le si necessi. Ella intrat li chambre **gracilmen** (gracil = tenui e bell), e on save que li gracilesse sempre functiona bon con li lunaticos. Ella extendet li manu.

“Bon vésper, Sr. Renfield,” ella dit. “Yo conosce vos, nam Dr. Seward ha parlat mult pri vos.” Il dit nullcos ínmediatmen, ma regardat la con un grimasse. Pos to li expression changeat a **astonament** (astonament = grand surprise), poy dúbite. E nu a mi propri astonament il dit:

“Vu ne es li puella quem li doctor volet maritar, esque ne? Vu ne posse esser ella, nam ella es mort.” Sra. Harker subridet dulcimen e respondet:

Un oldon qui parlat **filosoficmen** durant su vive.

Un glasse de **lacte**.

“Oh no! Yo have mi propri marito, quem yo maritat ante har videt Dr. Seward, o il me. Yo es Sra. Harker.”

“Alor quo vu fa ci?”

“Mi marito e yo resta ci por un visita con Dr. Seward.”

“Alor ne resta ci.”

“Ma pro quo?” Yo pensat que li conversation ne vell esser plesent a Sra. Harker, e anc yo partiprendet:

“Qualmen tu savet que yo volet maritar alquem?” Su response monstrat pur **despection** (despecter = vider li altru quam mult plu bass quam se self); il dit me simplicmen:

“Quam **asinin** (asinin = stupidissim) question!”

“Yo ne crede it asinin, Sr. Renfield”, dit Sra. Harker por auxiliar me. Contra li despection quel il hat monstrat a me il respondet la con politesse:

“Vu va comprender, Sra Harker, que quando un mann es tam amat e honorat quam li nor, omnicos pri le interessa nos in nor micri **comunité**. (communité = grand gruppe) Dr. Seward es amat ne solmen per su amics, ma anc li patientes, queles, possedente problemas mental, ne **distinte** (distinter = saver li differentie) tre bon cause e efecte. Yo self, hante esset un paciente in un asil por lunaticos, ha videt to.” Mi oculos agrandat se con mem plu grand astonament. Mi lunatico sedet ta parlante **filosoficmen** (filosofic = parlant pri li vive self) just quam un educat gentilmann. Fórsan it esset li presentie de Sra. Harker quel hat tuchat alquo in li memorie de il.

Pos plu conversation, e vidente que il esset tre rasonabil, ella comensat ducter li conversation al altri tema – li strangi actes e credenties de Renfield. Yo esset denov astonat, nam il parlat pri li **subjecte** (subjecte = tema) con complet sanitá mental. Il dit:

“Yes, yo self es un bon exemple de un mann qui possedet un strangi credentie. It ne es un surprise que mi amics volet que yo intra li asil. Yo hat credet que li vive self esset un ente, e que si on manjat vivent coses, **sin egard a** (sin egard = malgré) si micritá, on vell posser viver por sempre. Quelc vezes yo credet it tam fortmen que yo provat mortar. Li doctor ci va confirmar it; tandem yo sequet li frase in li Bible: “Nam li sangue es li vive”. Esque to ne es ver, doctor?” Yo inclinat li cap, tam astonat que yo apen posset pensar o parlar; it esset desfacil imaginar que solmen ante quin minutes yo hat videt le permanjar su aranés e moscas. Regardante mi horloge yo videt que li témpor hat venit por ear al station por incontrar Van Helsing, e dit Sra. Harker que li témpor a departer hat arivat. Ella venit con me pos har dit a Sr. Renfield: “A revidentie, e yo espera vider vos frequentmen, in plu plesent locs.”

Li response de Renfield astonat me ancor plu: “Adío, mi cara. Yo prega a Deo que yo nequande va vider vor dulci visage. Mey Deo benedir vos!”

On **ingloti** li medicamentes.

Un person qui fa un **tur** es un **turist**.

Yo lassat li altri mannes detra me por ear al station por incontrar Van Helsing. Li povri Art semblat in un plu bon spíritu, anc Quincey semblat plu simil a su propri **caractere** (caractere = personalitatá).

Van Helsing exeat li coche con li rapiditá de un púer. Vidente me, il dit:

“Ah, amico John, qualmen standa li coses? Bon? Do! Yo ha esset ocupat, e va restar con te. Yo ha finit mi aferes, e have mult coses a racontar. Madam Mina es con te? Yes. E su bonissim marito? E Arthur e mi amico Quincey es con te? Bon!”

Conductente li coche yo parlat le pri li coses queles hat passat, e qualmen Sra. Harker hat fat mi propri diarium utilisabil con li machin-scription. Il interruptet me:

“Ah, li marvelosi Madam Mina! Ella possede li cerebre de un mann – un mann si il es habilissim – e li cordie de un fémina. Li bon Deo creat la por un bon rason, crede me, quandé Il creat un tam bon **combination**. (combinar = far mult coses junt) Amico John, til nu li destine ha fat ti fémina auxiliar nos, ma pos ho-nocte ella deve ear su propri via. Un dangere tam grand ne es bon por la. Noi mannes deve **destructer** (destructer = far null) ti monstru, ma un fémina ne deve prender parte in it. Mem si ella ne suffre damage corporal, damage mental es un grand possibilitá. In plu, ella es recentmen maritat. Deman ella va never dir adío al labor, e noi va vader sol.” Yo consentit. Poy yo dit le li max grand surprise: que li dom quel Dracula hat comprat esset li dom quel sequet li mi. Il esset astonat, e por un moment monstrat regrete, diente: “Ah, si noi vell har savet it in antey!” Ma il continuat: “Támen, **versat** (versar = un liquide cadet) **lacte** (lacte = quo li infantes trinca) ne reintra li botelle. Noi ne va pensar pri tal coses.” Poy il cadet in silentie quel continuat til li porta del dom. Poy, ante li preparation del diné il dit a Sra. Harker:

“John ha dit me, Madam Mina, que tu e tui marito ha ordinat li tot coses til ti-ci moment.”

“Ne til ti-ci moment, professor,” ella dit rapidmen, “ma li coses til ti-ci matine.”

“Ma pro quo ne til ti-ci moment? Noi ha videt quant important es anc li micri coses. Noi ha dit unaltru nor secretes, e li coses ea bon totvez.”

Sra. Harker rubijat, e extraente un papere de su tasca, ella dit:

“Dr. Van Helsing, ples leer ti-ci e dir me ca it deve intrar. It es li evenimentes de hodie. Anc yo ha scrit omnicos, mem lu max micri, ma ti-ci cose es presc solmen personal information. Esque it deve intrar?” Li professor leet it gravmen, e redat it la, diente:

“It ne deve intrar, ma yo espera que it mey. It va far tui marito solmen plu amar te, e nos solmen plu honorar te.” Ella rubijat denov e subridet.

Talmen noi possede li tot cronologie in su tot plenitá e bon órdine. Li professor prendet su propri copie por leer pos li diné, e nor contra, quel es **fixat** (fixar = decidet) por nin horas. Tande noi va crear li plan de **battallie** (battallie = grand lucta) con ti terribil e misteriosi ínamico.

Vocabulary

- asinin
- astonament

- battallie
- caractere
- combinar
- destrucrer
- distinter
- filosofie
- fixar
- gracil
- inglotir
- lacte
- refusar
- sin egard a
- subjecte
- tur
- versar

Altri paroles

- **astonament**: astonant
- **battallie**: battallion
- **caractere**: characteristic
- **combinar**: combination
- **distinter**: distintion, distintiv
- **lacte**: lactic, lactar, lactation, lactosi

Capitul 71

[Contenete](#) - [Capitul 70](#) - [Capitul 71](#) - [Capitul 72](#)

Settantunesim capitul (71.esim capitul)

Jurnale de Mina Harker.

30 septembre. – Quande noi incontrat nos in li scritoria de Dr. Seward du hores pos li diné de six horas, noi íconosentmen creat un tip **comité**. (comité = un gruppe quel crea un plan) Professor Van Helsing sedet se ye li cap del table, sequente li motion del manu de Dr. Seward quandе il intrat. Yo sedet al dextri látere e esset li scitor; Jonathan apu me. Contra nos esset Lord Godalming, Dr. Seward, e Sr. Morris. Li professor dit:

“Yo suposi que noi omnes conosse li factes in ti-ci paperes.” Noi dit yes, e il continuat:

“Alor li témpor ha venit por dir vos contra quel tip ínamicó noi lucta. Yo va dir vos un poc pri li historie de ti mann, li coses quel yo save.”

Il continuat: “In li monde existe entes nominat vampires; alcunes possede li evidenie pri lor existentie. Mem sin **concret** (concret = tre solid) pruvas, li scrites del passate sufice por tis qui save. Anc yo esset in prim **skeptic**. (skeptic = ne volent creder) Solmen mi apert mente pos long annus de education hat auxiliat me vider li veritá. Si yo hat credet li factes plu tost...ma tro tard. Nu noi deve salvar tis queles noi posse salvar.

Li nosferatu ne mori quam li **ape** qui pica un vez. Il es plu fort, con li fortie de duant homes. Il es plu intelligent quam un normal mann, nam su inteligentie veni del **secules** (secul = 100 annus) passat, e il posse **comandar** (comandar = dir les quo far) li mortes in su vicinitá. Il posse prender quelc **formes** (form = figura) quandе il vole: il posse far mover li storm, li nebul, li tónnere; il posse comandar li animales micri in spíritu: li ratte, e li **guf**, e li mus-volant, ultra to li **tinea**, e li **fox**, e li lupe. Il posse agrandar se e diminuer se, e ye vezes desaparir e venir sin far saver.

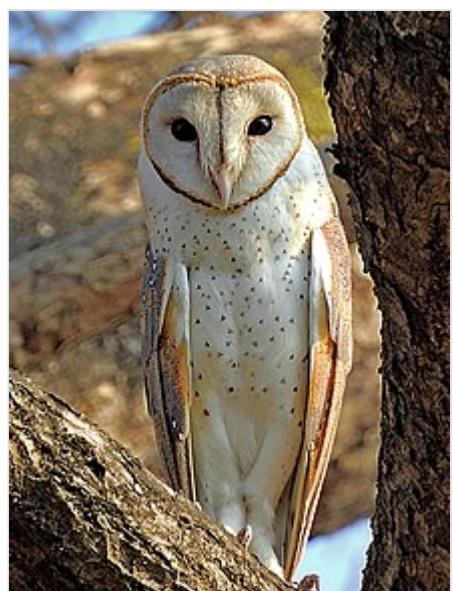
Alor qualmen noi va comensar frappar por destruter le? Qualmen trovar le? Mi amicos, it es un terribil tache, pro que li consequenties (con·seque·nt·ie = to quel seque un acte) vell far vos tremer. Nam si il victe, quo va evenir? Morir por me ne importa.

Multissim rames de un árbor durant li frigid tempe.

Apes es sempre ocupat.

Un **guf** qui specta te.

Ma ci, si noi falli, it es un cose plu mal quam li morte self. Noi vell devenir quam il, devenir malevolent coses del nocte sin cordie ni **conscientie** (conscientie = bon cordie), serchante li cörperes e animes de tis qui noi ama por **predar** (predar = capter e manjar) les. A nos li portas del cieles vell esser cludet por sempre, noi vell esser un macul contra li luce solari de Deo. Contra to, yo have null problema, ma yo es old, vu ne. Mem vu quel ha sentit tristesse have mult dies de felicitá a venir. Quo vu di?"

Li **tinea** ama li luce, benque it vola sovente durant li nocte.

Durant que il parlat, Jonathan prendet mi manu. Vidente li manu yo timet que li dangere hat aplastat le, ma it esset fort, e resolut. Li manu de un brav mann parla por se self.

Li parlada del professor finit, mi marito regardat mi ocles; noi ne besonat parlar.

“Yo responde por Mina e me”, il dit.

“Yo partiprende, professor”, dit Sr. Quincey Morris, sempre laconic.

“Yo es con vos”, dit Lord Godalming, “por Lucy, mem si ne hay altri rasones.”

Quande on **tira** un pistol, un **balle** exea it.

Dr. Seward inclinat li cap, nequo plu. Li professor stat e, pos har lassat su aurin crucifixe sur li table, extendet su manus vers ambi láteres. Yo prendet li dextri, e Lord Godalming li levul; Jonathan prendet mi dextri manu con li levul e extendet li su vers Sr. Morris. Talmen noi prendet li manus e fat un **solemni** (solemni = tre seriosi) **pacte**. (pacte = seriosi promesse fat junt) Mi cordie esset quam glacie, ma yo ne retropassuat. Denov in nor plazzas circum li table, Dr. Van Helsing recontinuat parlar con un **levitá** (levi ↔ pesant) quel monstrat que li seriosi labor hat comensat.

“Bon, vu save contra quo noi lucta; ma noi ne es sin forte. Ye nor látere noi have li possibilità laborar junt – li vampires ne labora junt; noi possede li scienties; noi posse acter e pensar líbermen; e li horas del journe e nocte es ambi utilisabil por nos. In plu, noi es self-devoet; to es, noi ne labora egoisticmen. To es grand coses.

Anc li potentie del vampire have su **límites** (limitat = it have un fine). Yo va parlar pri li límites del vampire **in general** (in general = solmen li important coses), e li límites de ti vampire in particular.

To quo noi conosse veni del histories, ma ili es sat cert, pro que li vampires existet in multissim locs, e li histories pri les concorda inter se. Anc li information pri lor límites veni de ti histories. Li vampire existet in ancian Grecia, in ancian Roma, in Germania, in Francia, in India, in China. Il sequet li islandeses a Island, il esset in Hungaria, e mult altri locs. Li potenties e límites del vampire es quam seque.

Li vampire vive, e ne posse morir con li témpor. Il posse trincar sangue e continuar viver, mem devenir yun. Sin sangue il es un poc minu fort, ma il ne deve trincar tre frequentmen. Mem nor amico Jonathan, qui vivet con le durant semanes, nequande videt le manjar! Il have null **ombre** (ombre = li obscuritatá u li

luce solari ne atinge), e on ne posse vider le in un spegul. Il es fort – noi leet pri qualmen il cludet li porta contra li lupos, e auxiliat Jonathan exear li coche. Il posse **transformar** (trans·form·ar) se a un lupo, quam noi videt in li ariva del nave in Whitby, il posse transformar se a un mus-volant, quam Madam Mina videt le sur li fenestre a Whitby, e mult altri personnes. Il posse venir usante li nebul – li nobil capitano del nave videt to, ma it sembla que li nebul ne es tre grand e esset sempre circum se. Il veni li noctes de luce lunari quam punctus de polve, quam Jonathan videt con ti sestrás in li castelle de Dracula. Il posse diminuer se – noi videt Lucy far un simil cose ante que ella trovat li ver pace. Il posse, quandé il trova li via, veni ex quocunc o intrar quocunc. Il posse vider in li obscuritá.

Ah, ma ples audir til li fine. Il posse far ti coses, ma il ne es liber. No; il es plu prisonario quam li **sclavo** (sclavo = servitor sin jures) in un nave, plu prisonario quam li lunatico in su chambre. Il ne posse intrar un loc sin que il recive un invitation intrar, ma pos har recivet un invitation il posse quandecunc. Su potentie cessa, junt con li altri mal coses, ye li leva del sole. Si il ne es in li loc ad u il es ligat, il posse transformar se solmen ye midí, o li leva del sole, o li cade del sole. On di anc que il solmen posse passar current aqua quandé li aqua es max bass, o max alt. Poy existe li altri coses queles noi conosse: li alie, sacri coses quam li crucifixe. Altri coses existe: li **rame** (rame = brasse de un árbor) de un savagi **rose** sur su sarco fa que il ne posse exear it; un sacri **balle tirat** (tirar = simil a traer) in su sarco morta le; e noi ja conosse qualmen functiona li pal e li decapitation.

“Talmen quandé noi trova su logí, noi posse confinar (con·fin·ar) le a su sarco e destrucuter le, si noi seque nor conoscenties. Ma il es **astut** (astut = vide omnicos intelligentmen). Yo ha questionat mi amico Arminius del Universitat de Budapest pri le. Il dit me que li Comto deve har esset li Dracula qui luctat contra li turkos, sur li max grand rivere inter ta e Turkia. Si to es ver, il ne esset un comun mann; nam tande, e por secules a sequer, on dit que il esset li max astut, max habil, e max brav del filios del "land trans li silva (**silva** = forest)", to es, litteralmen trans·silv·an·ia. Su fort cerebre e ferrin resolution es nu usat contra nos. Arminius dit que li Draculas esset un grand e nobil **popul** (popul = gente de un land), ma quelc vezes laborat con li diabol. Proxim li **lago** (lago = micri mare con frisc aqua) Hermanstadt in li montes ili apredet su secrètes, ta u li diabol prende un ex deci **eruditos** (erudit = educat) por se self. In li manuscrites on scrit pri sorcie e Satan e li inferne, e un vez on scrit pri ti Dracula diente que il es un ‘wampyr’, to es, un vampire. Il esset li patre de mult bon mannes e féminas, e de to veni li strangi cose que il solmen posse restar in sacri terre; in terre u li sacri memories ne existe, il ne posse restar.

Durant que il parlat Sr. Morris esset spectant li fenestre; nu il stat quietmen, e exeat li chambre.

Poy evenit un micri pause, e li professor continuat:

“E nu noi deve decider quo far. Noi have mult information, e deve planear li battallie. Noi save per Jonathan que del castelle venit quinant buxes a Whitby, omni misset a Carfax; noi save anc que adminim alcunes de ti buxes ha esset removet. Li prim passu dunc sembla me constatar ca li restant buxes es in li dom, o ca plu ha esset removet. Si li ultim casu, noi deve --”

Subitmen venit un surprisantissim interruption. Del **exteriore** (exteriore = li loc extern) venit li son de un pistol; li vitre del fenestre esset ruptet per un balle, quel frappat li mur del chambre.

Vocabulary

- ape
- astut
- balle
- comandar
- comité
- conscientie
- concret
- erudit
- exteriori
- form
- fox
- guf
- lago
- levi
- límite
- ombre
- pacte
- popul
- predar
- rame
- sclavo
- secul
- silva
- skeptic
- solemni
- tinea
- tirar

Capitul 72

[Contenete](#) - [Capitul 71](#) - [Capitul 72](#) - [Capitul 73](#)

Settantduesim capitul (72.esim capitul)

Timoron (timor-on) quam yo es, yo criat. Li mannes saltat sur li pedes; Lord Godalming curret til li fenestre e apertet it. Ta noi audit li voce de Sr. Morris:

“Pardon! Yo ha surprisat vos. Yo va intrar e informar vos pri it.”
Pos un minute il intrat e dit:

“Yo peti pardon pro mi stupidissim acte, Seniora Harker; vu deve har esset tre surprisat. Ma durant que li professor parlat un micri mus-volant venit e sedet apu li fenestre. In recent témpores yo trova les tam horribil que yo exeat por **fusilar** it, (fusilar = tirar con un pistol) quam yo ha fat in recent témpores. Tu mocat me tande pro it, Art.”

“Ha tu atinget it?” questionat Van Helsing.

“Yo ne save; yo suposi que ne, nam it volat in li forest.” Sin un parol il sedet se, e li professor recomensat:

“Noi deve trovar chascun buxe, e quando noi es pret, noi deve sive capter sive mortar ti monstru in su logí, o noi deve **sterilisar** (steril-isar = nettar, far li vive ínpossibil) li terre, por que il ne posse restar in it. Talmen noi va posser trovar le in su mannic forme inter li horas de midí e li cade del sole, u il es a su max debil punctu.

“E nu por te, Madam Mina, ti nocte es li final nocte til quando omnicos ea bon. Tu es tro **preciosi** (preci.e = quo on deve payar por un cose) a nos por ear junt. Noi va partir ho-nocte e tu ne posse questionar ad u; noi va informar te plu tard. Noi es mannes qui posse suportar it; ma tu deve esser nor stelle, nor esperantie, e noi va acter plu líberman si noi save que tu es **secur**.” (secur = salv)

Li mannes, mem Jonathan, semblat joyat, ma it ne semblat me un bon cose far un cose plu dangerosi – nam esser junt es plu secur – ma ili hat decidet, e yo posset solmen accepter.

Sr. Morris continuat:

“Pro que ne hay témpor a perdir, yo vole strax vider su dom. Strax acter vell posser salvar un altre.”

Con calid aqua, on **sterilisa** it e fa it **secur** a trincar.

Li **doctrine** de Monroe curtmen dit:
ne lassar Europa intrar li locs proxim a America.

Just avan li comensa de action yo comensat atristar, ma yo dit nullcos pro timore que ili ne vell informar me pri alquicos. Ili ha departet por Carfax, to es, por intrar li dom.

Tipic mannicmen, ili dit me intrar li lette e dormir, quam si un fémina posse dormir quando tis queles ella ama es in dangere! Yo va ficter dormir por que Jonathan ne sucia se pos su retorn.

Un sistema de securitá.

Diarium de Dr. Seward.

1 octobre, 4 horas pos minoche. – Just ante departer, un urgent missage venit me de Renfield qui havet alquo importantissim a dir me. Yo dit li missagero que yo vell vider le in li matine, nam yo esset ocupat. Li atendente adjuntet:

“Yo ha nequande videt le con tam urgentie, senior. Yo time que si vu ne vide le il va devenir violent.” Yo save que ti mann ne vell har dit to sin rason, do yo dit: “Bon, yo ea nu”; e petit li altres atender me un poc.

“Aporta anc me, amico John”, dit li professor. “Su afere in tui diarium interessa me mult, e yo vell vider le nu, particularimen quando su mente es **disturbat** (disturbat = ne calm).”

“Esque yo posse ear junt?” questionat Lord Godalming.

“Anc yo?” dit Quincey Morris.

“Posse yo venir?” dit Harker. Yo inclinat li cap, e noi eat junt.

Noi trovat le excitatissim, ma plu **rational** (rational ↔ dement) in su actes e parlada quam jamá. Il semblat comprender se perfectmen, un cose jamá videt in un lunatico, e il semblat creder que con ration il vell posser convicter nos. Noi quar intrat li chambre, ma in prim nequi dit alquo. Poy il dit que il volet exear li asil ínmediatmen e retornar a hem. Il dit que su sanitá mental hat ameliorat se, e que il ne devet restar ci. “Yo implora a vor amicos, qui vell posser judicar que yo di li veritá. **In céteri** (céteri = altri; in céteri = changeant li tema a altricos), vu ne ha introductet me.”

Yo esset astonat, ma strax introductet les: “Lord Godalming, Professor Van Helsing, Sr. Quincey Morris, de Texas; Sr. Renfield.” Il presset li manu de chascun, diente:

“Lord Godalming, yo havet li honor **secundar** (secundar = esser in duesim loc in un firma) vor patre a Windham; vidente que vu ha devenit un Lord, yo grive que vor patre ne existe plu. Omnes amat e honorat le.

Senior Morris, vu deve esser fier de vor **state**. (state = parte de un land) Su entrada in li **Union** (union = mult devenient un) del Unit States va crear grand efectes e forsan plu agrandar li país, quand le **Doctrine** (doctrine = filosofic plan de un país) de Monroe desapari.

Li mann a levul **agenua se** - il ne sta.

E quo un mann posse dir pri li plesura de incontrar Van Helsing? Senior, yo ne peti pardon pro har ne dit *Doctor* Van Helsing. Quande on ha fat tam grand decovritones in cerebral scienties, on es plu grand quam omni **titul** (titul = senior, doctor, senioretta, etc.).

A vos, gentilmannes, qui es tam educat, yo di que yo es adminim tam normal mentalmen quam li liger homes. E yo es cert que vu, Dr. Seward, scientist e **medico** (medico = doctor), va **considerar** (considerar = pensar) mi circumstanties exceptional." (except → except·er → except·ion → except·ion·al) Ti ultim cose il dit con mult **charme**. (charme = amabilitá)

Yo esset astonat. Por mi parte, benque yo conosset su historie e caractere, yo credet que li sanitá mental hat returnat, e yo volet dir que yo esset satisfat. Ma malgré to yo credet it plu bon atender un poc, e yo dit alquo general, poy que noi vell parlar denov in li matine. To nullmen satisfat le, nam il dit rapidmen:

"Ma yo crede, Dr. Seward, que vu ha apen comprendet mi **desire** (desire = fort volentie). Yo desira ear strax. Nu. Ti-ci hora. Ti-ci moment, si yo posse. Li témpor manca, e li oldon con li falce nequande da plu témpor al mortales. Yo es cert que vu, li honorabil medico Dr. Seward, va comprender li desire e plenar it."

Il regardat me, e videt li negativ expression in mi visage. Poy il videt li autres, qui dit le nullcos. Il continuat:

"Es it possibil que yo ha errat?"

"Yes, tu ha," yo dit honestmen, ma sentiente regrete. Pos un long pause, il dit lentmen:

"Tande yo suposi que yo deve changear li rason por li petition. Yo implora ne por personal rasones, ma por li altris. Yo ne possede li libertá dar vos li tot rasones, ma vu posse esser cert que li rasones es bon, e ne egocentric. Si vu vell posser vider mi cordie, vu vell aprobar les. Ne, mem ultra to, vu vell considerar me un de vor max bon e max ver amicos."

Denov il regardat nos acutmen. Yo sentit plu e plu que anc ti-ci esset solmen un altri parte de su dementitá, e volet vider quande li lunatic parte vell monstrar se. Van Helsing spectat le con max mult concentration (concentrar = con·centr·ar = pensar fixmen pri un cose). Il parlat a Renfield con un ton quel esset surprisant – ne surprisant in ti-ta moment, ma plu tard quande yo rememorat it – nam il parlat quam si il parlat a un altri doctor:

"Esque vu posse dir honestmen li ver rason por voler esser liger ho-nocte? Si vu posse satisfar me – un ínconosseto con un apert mente – Dr. Seward va dar li libertá quel vu vole."

Il **sucusset** li cap (sucusser li cap = dir no con li cap) con regrete, e li professor continuat:

"Veni, senior, ples pensar. Vu parla pri rason e vole monstrar nos vor complet sanitá. Ma noi naturalmen possede ancor quelc dúbites. Si vu ne auxilia nos selecter lu max bon, qualmen noi posse auxiliar vos? Esse **prudent** (prudent = rasonabil), e auxilia nos."

Il sucusset li cap ancor durant que il dit:

"Dr. Van Helsing, yo have nequo a dir. Vor argument es complet, e si yo vell esser liger yo vell parlar, ma ci yo ne es li mastro del afere. Yo solmen posse petir vos fider me. Si yo es refusat, li responsabilitá ne es li mi."

Yo credet li situation tro comicmen grav, e decidet finir it. Yo vadet vers li porta, diente:

“Veni, amicos, noi have coses a far. Bon nocte.”

Ma quando yo approximat me al porta, li paciente changeat se. Il movet se tam rapidmen que durant un moment yo timet ancor un **homicidal** (hom·icid·al = hom-mortant) atacca. Ma il solmen levat su manus e implorat. Il nu semblat plutost un paciente quam un san mann, e yo devenit plu resolut. Il actet similmen quando il volet posseder un cat. Ti-ta vez, tamen, il rapidmen incolerat se, benque ti-ci vez il devenit tre excitat. Il **agenuat se** (genú → a·genu·ar se) e levat li manus in suplicada, e plorat.

“Yo implora vos, Dr. Seward, oh yo implora vos, lass me exear ti dom in ti-ci moment. Mem in un camise de fortie, in catenes til un prison, it ne importa. Vu ne save quo vu fa. Yo parla vos ex li profunditá de mi cordie, de mi anim. Vu ne save li mal coses queles vu fa a quem, e qualmen, e yo ne posse informar. Vé! Yo ne posse parlar. Por li sacri coses, por li amore quel vu ha perdit, por li esperantie quel continua in vos, salva mi anim! Vu ne posse comprender me? Vu ne save que yo es san e seriosi, nullmen dement, ma un mann quel lucta por su anim self? Oh, audi me! Audi me! Lassa me ear! Lassa me ear!”

Yo pensat que il vell devenir plu e plu excitat, e prendet le per le manu e dit:

“Veni,” yo dit durmen, “cessa ti **nonsense**. (nonsense = stupid coses) Ea al lette e acte plu prudentmen.”

Il subitmen cessat e spectat me por quelc momentes. Poy, sin un parol il levat se e sedet se sur li lette. Just quam yo hat expectat.

Quande yo lassat li chambre, il dit me con un quiet, bon educat voce: “Vu va, yo crede, Dr. Seward, memorar plu tard que ho-nocte yo ha provat convicter vos.”

Grammatica

---

precie

Li precie de un cose posse esser li moné quel on besona por it:

- Li **precie** de ti-ci coche es cent pundes. (Li precie = cent pundes)

Ma un precie posse esser un cose quel ne es moné:

- Multes va morir in li battallie: por me ti **precie** es tro alt. (Li precie = mult vives)

E quando on es mult amat, on es **precirosi**:

- Por me li musica es li max **precirosi** cose in li munde. (Yo ne vell lassar que alqui compra it de me)

in céteri

Por changear li tema, on sovente usa **in céteri** o **céterimen**:

- "E nu tu save pri mi max recent novas. **In céteri**, qualmen standa tu?"

-icidie

-icidie parla pri different tipes de mortation: fratre → fraticidie, hom → homicidie, rey → reyicidie, etc.

Vocabulary

- agenuar
- céteri
- charme
- considerar
- desire
- disturbar
- doctrine
- fusilar
- homicidal
- homicidie
- medico
- nonsense
- precie
- preciosi
- prudent
- rational
- secund
- secundar
- secur
- state
- steril
- sterilisar
- sucusser
- timoron
- titul
- union

Altri paroles

- **charme**: charmar, charmant
- **considerar**: considerabil, considerant, consideration
- **desire**: desirar, desirabil
- **medico**: medicar, medicament, medical
- **rational**: ration, rationalist

Capitul 73

[Contenete](#) - [Capitul 72](#) - [Capitul 73](#) - [Capitul 74](#)

Settantriesim capitul (73.esim capitul)

Jurnale de Jonathan Harker.

1 octobre, 5 a.m. (= ante midí) Yo eat con li altres por serchar li dom con un líber mente, nam yo nequande ha videt Mina tam fort e bon-standant. Yo es felici que ella consentit restar in hem por lassar li mannes far li tache. Yo hat tant timet quande ella prendet parte, e ella ha mult auxiliat nos, ma nu su parte ha finit. Li **scene** (scene = li loc de un eveniment) con Renfield hat vexat nos, yo pensa, nam noi ne parlat durant li retorna al scritoria. Poy Sr. Morris dit a Dr. Seward:

"Di me, Jack, si ti mann ne fietet li tot cose, il semblat me tot san. Yo ne es cert, ma il semblat posseder un tre seriosi rason, e ne dar le un **oportunitá** (oportunitá = li possibilità de far un cose) dolet me un poc." Lord Godalming e yo esset silent, ma Dr. Van Helsing adjuntet:

"Amico John, tu conosse li lunaticos plu bon quam yo, e to es un bon cose, nam in cui piazza yo crede que yo vell har dat le li libertá. Ma it es bon ne **riscar** (riscar = acter dangerousimen) tal cose.

Dr. Seward respondet les quam si il parlat in un reve: "Yo concorda. Con un altri lunatico yo vell har dat li libertá, ma ti-ta mann es tam **conexet** (conexet = esser parent) con li Comto. Yo ne posse obliviar que il prenat con li sam fortie por un cat, poy provat mortar me con su dentes. In ultra, il nominat li Comto su "dómino e mastro". Ti monstru have li luples e ratte por auxiliar le, e usar un lunatico es anc possibil. Támen malgré to il vermen semblat **sinceri** (sinceri = honest e con bon cordie). Yo es nullmen cert. Ti cose fa un mann íncert pri omno."

Li professor fat un passu in avan e dit amabilmen: "Amico John, have null timore. Noi fa lu max bon in nor ocles, e posse solmen esperar li compatientie del bon Deo."

Lord Godalming esset for durant poc minutes, e nu retornat. Il tenet un micrissim aurin **sifflette**, e dit: "In ti-ta old loc va trovar se ratte, e si ili es mult yo have alquo a usar contra les."

Un arané in un **rete**, esperante capter un mosca.

Un **querco** e un tre grand e fort árbor.

Quande ferre oldija, on comensa vider **ferruine**.

Noi passat li mur e vadet in li ombres por **evitar** (evitar = ne incontrar) li luce lunari, pos quel noi atinget li dom. Avan li porta li professor extraet numerosi implementes. Il parlat:

"Mi amicos, noi intra un terribil dangere, e besona mult armes. Nor ínamicos ne es solmen spiritual; il have li forte de duant mannes, e noi ne posse vulnerar le in li sam maniere que il posse vulnerar nos. Talmen vu deve tener tis-ci," il dit dante chascun de nos un litt aurin crucifice, "e piazza tis-ci circum vor col," il dit dante chascun de nos un guirlande de alie-flores, "e por ínamicos plu **mundan** (mund·e → mund·an), un pistol e un cultelle, ti lampes, e li sacri biscuit."

Pos har preparat nos, il dit: "Nu, amico John, u es li **passa-partú?** (passa-partú = un clave por omni portas) Con to noi va posser aperter li porta por intrar sin segar un barre del fenestre."

Dr. Steward provat quelc passa-partús, e con un poc efortie posset aperter li porta. It apertet se lentmen con un grand brue pro li mult **ferruine** (ferr·e → ferr·uine). Noi havet li impression de intrar un tombe.

Li professor intrat in prim, e dit: "*In manus tuas, Domine!*" (latin: In tui manus, Dómino!) Noi cludet li porta por que nequi mey saver que alquo evenit in li dom de Carfax. Con li lampes accendet, noi comensat li sercha.

Li luce del lampes cruceat se e creat mult strangi formes. Yo havet li impression que alqui esset inter nos. Fórsan it esset li memorie pri mi terribil experientie in Transylvania, ma yo videt que li altres havet li sam expression quam li mi. Chascun son fat nos tornar se e regardar li ombres.

Li polve esset partú. Sur li suol li polve havet un **spessore** (spess·ore) de quelc centimetres, e anc li **retes** de aranés esset omniloc, tam mult que ili portat li aspecte de ruptet vestimentes. Sur un table noi videt **mani** (mani = multissim) old claves, chascun usat in recent témpor.

Li professor dit me: "Tu conosse ti-ci loc, Jonathan. Tu ha videt li land-cartes pri it. Ad u ear por atinger li capella?" Yo havet un idé pri li direction, e pos quelc fals tornas yo trovat li just porta, un bass porta de **querco** con ferrin bandes. "Vi li loc", dit li professor leente li carte.

Inter li mani claves noi trovat lu just, e apertet li porta. Noi esset preparat por quelc **íncòmoditás** (comod = comfortabil), ma ne li mal odore quel venit ex li porta. Yo hat ja conosset li mal odore del Comto, ma solmen quando il ne hat manjat, o just manjat, e in apert locs. Ma ci li aere esset cludet, e li odore esset índescribil. It esset quam si omni respiration de ti-ta monstru hat esset cludet ta.

Ma pro que noi ne posset retroear, noi intrat li loc quam si it hat esset un jardin de roses. Li importantie de nor tache fat nos continuar.

Li professor dit: "Li prim cose a far es **numerotar** (numerotar = dir un, du, tri, quar...) li buxes, poy serchar li loc por saver ad u ha eat li altris."

Li son de un **siflette** es tre grand.

Numerotar li buxes esset tre facil: solmen duant-nin ex li quinant restat! Un vez yo saltat - vidente Lord Godalming subitmen tornar se e regardar li corridor anc yo regardat, e pensat vider li mal visage del Comto: su nase, rubi ocles, rubi labies, li terribil blancitat. Ma solmen un moment.

Lord Godalming dit: "Yo credet vider un visage, ma it esset solmen li ombres", e recomensat li sercha. Yo usat mi lampe por vider li corridor ma videt nullcos, null loc por celar se, mem por le. Fórsan it esset li timore quel fat me vider ínexistent coses. Pos quelc minutes yo videt Morris retropassuar de un **angul**: ta noi videt quelc **stellatri** (stell·atri = simil al stelles) luces. Noi circumvidet e notat que li loc havet plu e plu ratten. Ex u hat venit tam mult ratten?

Por un moment noi esset astonat, ma ne Lord Godalming, qui esset preparat. Il curret vers li grand quercin porta con ferrin barres, apertet it, extraet li sifflette, e sufflat. Detra li dom de Dr. Steward noi audit canes **aboyant** (aboyer = crier quam un can), e pos un minute tri **bassetes** (bassete = un can de chassa) circumeat li angul del dom. Noi hat approximat nos vers li porta, e per li polve noi notat que li buxes hat esset movet sequente ti-ci direction. Ma mem durant li minute passat li númere de ratten hat mult agrandat se. Noi videt les omniloc, tam mult sur omni **objectes** (objecte = un cose quel on posse tuchar e usar) in li capella que ili sembla esser un moscallia. Li canes subitmen haltat avan li porta, flarat li aere, e comensat ulular tristmen. Li ratten nu esset **millenes** (mill·en·e), e noi exeat li chambre.

Lord Godalming levat un del canes, e pazzat le sur li suol. In ti instanti li can sembla incorageat, e curret vers su natural ínamicos, li ratten. Li ratten comensat **fugir** (fugir = currer a un salv loc), e li altri canes queles Lord Godalming levat e pazzat in li chambre actet sammen.

Quam si li male hat fugit li loc, li canes aboyer felicimen, ataccante lor ínamicos, jettante les in li aere e ludente con joya avan li terrorisat ratten. Anc noi sentit nos injoyat, benque noi laborat tam cautmen quam antey. Noi cludet li porta e comensat serchar li dom, ma in li dom noi trovat solmen grandissim chambres covrit per polve, e li canes restat felici e solmen ludet e **capreolat** (capreolar = saltar ludent) sin qualcunc sucie.

Li matine esset sur li punctu de venir quando noi exeat li dom. Dr. Van Helsing hat prendet li clave del corridor e serrat li porta, poy pazzat li clave in su tasca.

"Til nu," il dit, "nor nocte ha esset un grandissim successe. Noi es índamageat e noi save quant buxes manca. E mem plu bon es que nor dulci Madam Mina es secur, e ne devet pensar pri li visiones o sones de horrore. Un altri cose quel noi posset constatar es que li besties queles li Comto comanda es malgré omninos normal besties - li ratten, queles intentet far quam li lupos quel Jonathan videt del castelle, esset in veritat simplic ratten qui forcurret del canes de amico Arthur. Li monstru self sembla har eat altriloc - bon! Noi va vider le plu tard ma por li unesim nocte noi es **victoriosi** (vict·or·i·e → victoriosi). Strax va venir li matine, e noi mey retornar al dom e planar li dies a sequer."

Li dom esset silent quando noi retornat, except un povri creatura qui criat in un distant parte del asil, e un bass gemida quel venit del chambre de Renfield. It esset certmen su pensas queles fat le gemir, in li tipic maniere del lunaticos.

Yo intrat nor chambre silentmen, e trovat Mina dormient e respirant presc sin son. Ella sembla plu **pallid** (pallid = un poc blanc) quam normal. Yo espera que ti-ci nocte ne ha vexat la. Yo es tam grat que ella ne deve partiprender nor labor, ni audir pri it. Tal coses es tro desfacil a suportar por un fémina. In prim yo

ne pensat talmen, ma nu yo save. Desde nu nor tot labor va esser celat a la, til quando noi ha liberat li terre de ti infernal monstru. Por me it va esser desfacil tacer avan la, ma yo va esser resolut. Yo va dormir sur li sofa por ne disturbar la.

1 octobre, plu tard. -- Yo suposi que it es normal que noi omnes avigilat tard. Yo videt que mem Mina esset fatigat, nam benque yo avigilat quande li sole esset tre alt, yo devet vocar la du o tri vezes por avigilar la. Adver, ella hat dormit tam profundmen que durant quelc seconde ella ne reconosset me, spectante me con un tip terrore, quam un person qui ha videt un cochemare. Ella **plendit** (plendir = dir que on ne senti se comod) esser fatigat. Noi nu save que duant-un buxes ha esset removet, e si durant li translocation un o du buxes ha eat a un altri loc, noi va saver. Hodie yo va **contacter** (contacter = inviar un lettre, etc.) Thomas Snelling pri li afere.

Grammatica

·atri

·atri = simil a (ma ne sam).

- stelle → stellatri
- verd → verdatri

mani

Mani es plu quam **mult**. Nu noi save li tot paroles queles parla pri quantitá:

- null → singul → poc → quelc → pluri → mult → mani → tot

Vocabularyum

- aboyer
- angul
- capreolar
- comod, íncomod
- conexer
- contacter
- evitar
- ferruine
- mani
- millene
- mundan
- numerotar
- objecte
- oportuná
- pallid
- passa-partú

- querco
- rete
- riscar
- scene
- sifflette
- sinceri
- spessore
- vitoriosi

Altri parole

- **conexer**: connexion
- **evitar**: evitabil, ínevitable
- **riscar**: riscosi
- **scene**: scenic

Capitul 74

[Contenete](#) - [Capitul 73](#) - [Capitul 74](#) - [Capitul 75](#)

Settantquaresim capitul (74.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

1 octobre. -- Yo esset avigilat ye midí quando li professor intrat mi chambre. Il esset plu joyosi quam normal; it esset evident que li labor del nocte passat hat injoyat le. Pos har parlat pri li aventura del nocte il subitmen dit:

"Tui paciente interessa me mult. Esque yo posse ear junt con te por vider le ti-ci matine? O yo posse ear sol. It es un nov experientie incontrar un paciente qui posse filosofar."

Yo dit le que yo havet altri coses a far ma que il posset visitar le sol. Yo vocat un atendente por auxiliar le. Ante que il exeat yo dit le que il mey esser caut. Il respondet: "Bon. Yo vole far le parlar pri se self e li **delusion** (deluder = far creder íreal coses) de manjar vivent coses. Yo vide in tui diarium que il dit a Madam Mina que il unvez possedet un tal credentie. Pro quo tu subride, amico John?"

"It es pro que li response trova se ci," yo dit, plazzante mi manu sur li scri-machinat papere. "Quande nor san e educat lunatico dit nos que il *unvez* hat manjat vivent coses, il hat in veritat manjat li sam coses just quelc minutes antey."

"Tu memora bon, amico John!" dit Van Helsing. "It es ti relation inter memorie e oblivie quel fa it tam interessant. Fórsan yo va aprender plu del lunatico quam del prudentes. Qui save?"

Yo recomensat mi labor, e strax videt que Van Helsing hat retornat.

"Tu permissé?" il dit politmen.

"Yes, cert," yo dit. "Ples intrar. Mi labor es finit e yo es líber. Nu yo posse ear con vos si vu vole."

"Null beson. Yo ha videt le!"

"Ah bon?"

Mem sur un **scabelle** on posse seder se comfortabilmen.

Napoleon esset un **stulton** quand il decidet invader Russia in li tard estive, nam ne long pos li comense venit li hiverne.

"Yo crede que il nu ne **aprecia** (preci·e → apreciar = amar) me. Li interview esset curt. Il sedet sur un **scabelle** (scabelle = stul sin dorse) in li centre del chambre quando yo intrat, con un visage de dessatisfaction. Yo parlat le politmen e con respecte, ma il dit nullcos. "Vu ne conosse me?" yo dit, e il respondet: "Yo conosse te bon; tu es li old **stulton** (stult = stupid) Van Helsing. Tu mey aportar te self e tui **idiotic** (idiot = stupid person, con bass intelligentie) cerebral teorallia altriloc. Esse maledit omni spess-capat nederlandesos!" Il dit nullcos in plu, e sedet in li chambre quam si yo ne existet. Talmen yo ne va aprender plu del astut lunatico. Yo va parlar con li dulci anim Madam Mina por alegrar me un poc, yo crede. Amico John, it es tam bon que yo ne deve doler la plu. Benque ella vell posser har auxiliat nos, it es melior talmen."

Shakespeare scrit un grand númere de **tragedies**.

"Yo concorda con mi tot cordie," yo respondet, nam yo ne volet dar le un fals impression. "Li tot coses es sat mal por li mannes, ma tal coses es mem plu mal por un fémina, e vell har damageat la."

Talmen Van Helsing ha exeat por parlar con Madam Harker e Harker; Quincey e Art es for por trovar li information pri li translocation del buxes. Yo va finir mi labor e ho-noche noi va incontrar nos.

Jurnale de Mina Harker.

1 octobre. - It es strangi esser in li obscuritá, savente nequo, pos mult annus de plen confidentie de Jonathan, qui nu evita parlar pri omnicos. Ho-matine yo dormit tard, e benque Jonathan intrat tard, il avigilat se ante me. Ante departer il parlat me dulcimen e tendrimen, ma diente ne un sol cose pri li dom del Comto. Yo suposi que li povri chap es plu vexat quam yo es! Ili ha concordat que it vell esser plu bon por me ne saver, e nu yo plora quam un stupid folla benque yo save que mi marito fa it pro su amore de me.

Un die Jonathan va dir me omno. Durant que yo atende yo va **mantener** (mantener = continuar) li jurnale por li casu u il necessita it. Yo senti me hodie terribilmen trist e in bass spíritu. Fórsan it es un reaction al grandissim excitation.

Li nocte passat yo dormit quando ili volet, pro que ili volet it. Yo ne esset dormaci, e yo esset plen de anxietá. Yo pensa denov e denov pri li coses desde quando Jonathan venit a London por vider me. Omno es quam un horribil **tragedie** (tragedie = un historie con un mal fine), u li destine presse sur nos vers un ja-decidet fine. Omni acte quel on fa, sin egarda a quam just it sembla, aporta li cose quel on **deplora**. (deplorar = dir "Vé! Pro quo it es tal?") Si yo ne hat eat a Whitby, fórsan li povri Lucy vell esser con nos. Erst pos mi arivada ta ella comensat visitar li jardin del eclesia, e si ella ne hat venit con me ta durant li journe, ella ne vell har somnambulat til ta; e si ella ne hat eat ta li nocte durant que ella dormit, li monstru ne vell har posset destricter la. Oh, pro quo yo jamá eat a Whitby? Vi, denov plorant! Quo ha evenit con

me hodie, yo vole saver. Yo deve celar it - si Jonathan vell saver que yo ha plorat du vezes in un sol matine, yo, qui ha nequande plorat e quem il ha nequande fat plorar. Yo va monstrar corage, e il ne va saver.

Grammatica

---

perisser

Quam noi ha videt, "Vu/tu permisse?" es simil a "Esque yo posse?". On usa it quando on vole intrar un chambre, vider o tuchar un cose, etc. Un bon response a **vu permisse?** es simplicmen **ples**.

apreciar

Li parol **apreciar** contene li parol **precie**. Con it on di que on ha videt un cose e trova it preciosi. Hay du significationes:

- Creder que alquo es preciosi:
  - Yo **aprecia** que vu ha auxiliat me (= vor auxilie esset preciosi)
- Devenir plu preciosi:
  - Li **aure** ha apreciat durant li annu passat. (= nu on besona plu moné por comprar it)

Vocabulary

- apreciar
- deluder
- delusion
- deplorar
- idiot
- idiotic
- mantener
- scabelle
- stult
- stulton
- tragedie

Altri paroles

- **apreciar**: apreciation
- **tragedie**: tragic

Capitul 75

[Contenete](#) - [Capitul 74](#) - [Capitul 75](#) - [Capitul 76](#)

Settantquinesim capitul (75.esim capitul)

Jurnale de Mina Harker. (continuation)

Qualmen yo indormit yer nocte es íclar. Yo memora li subit aboyada del canes e strangi sones, tales quam pregas a grand voce, del chambre de Renfield quel es alcú sub li mi. Poy solmen silentie, un silentie tam profund que it surprisat me, e yo levat me por vider éxter li fenestre. Omnicos esset obscur e silent, e li nigri ombres lansat del lune havet lor propri misterie. Nullcos movet, tam fix quam li morte self, talmen que li tenui nebul, quel movet con un presc ínperceptibil lentitá sur li herbe vers li dom, semblat esser vivent. Poy denov in li lette, yo sentit me plu e plu fatigat. Ma malgré to yo ne posset dormir, e levat me denov por spectar éxter li fenestre. Li nebul hat **difuset se** (difuser se = devenir minu spess), e hat approximat se al dom, talmen que yo posset vider it jacent spess contra li mur, quam si it esset venient vers li fenestres. Li povri mann criat plu e plu vocosimen, e yo ne posset comprender le, solmen que il fat un implorada con passion. Poy yo audit un lucta, e savet que li atendentes hat venit por le. Yo esset tam terret que yo intrat li lette, tirat mi vestimentes súper li cap, e covrit mi oreles. Benque yo nullmen esset dormaci yo indormit in ti moment, e yo memora nullcos pri li nocte except quelc reves, til quando Jonathan avigilat me. Por un moment yo mem ne reconosset que it esset Jonathan qui inclinat se sur me. Mi reve esset tam strangi, un del reves quel immerse se in li realitá talmen que on ne save quo es ver e quo es fals.

Yo pensat que yo esset dormient, e atendent li retorna de Jonathan. Yo esset anxiosi pri le, e íncapabil acter; mi pedes, e manu, e cerebre esset tam pesant que nullcos procedet al normal rapiditá. Talmen yo dormit anxiosimen e pensat. Poy yo conscient que li aere esset pesant, **humid** (humid = molliat), e frigid. Yo abassat li vestimentes de mi visage, e esset surprisat vider que omniloc esset obscurat. Li lampe quel yo hat accendet por Jonathan esset ne plu quam un rubi **scintille** (scintille = micrissim flamme) tra li nebul, quel hat devenit mem plu spess e versat se in li chambre. Tande yo rememorat que yo hat cludet li porta ante intrar li lette. Yo volet constatar, ma esset tro fatigat por mover me; yo jacet ínmobil e fat necos. Yo cludet mi ocles, ma posset vider tra li palpebres: it es marvelosi li coses quel on vide in nor reves, e qualmen functiona nor imagination. Li nebul devenit plu e plu spess e it intrat li chambre quam **fume**

Mani **colonnes** in un parc in America.

"Quande hay **fume**, hay foy.

Scintilles creat de un person qui labora.

(fume = li aere de foy), o blanc **vapor** (vapor = calid aqua quel vola); it intrat li chambre ne tra li fenestre ma tra li **spacie** (spacie = li loc inter du coses) del porta. Poy, mem plu e plu spess, it concentrat se in un **sorte** (sorte = tip) **colonne** de nebul in li chambre, e in li max alt parte yo posset vider li lúmine del lampe quel nu aspectet quam un rubi ocul. Coses girat in mi mente just quam li colonne girat in li chambre, e yo rememorat li biblic paroles “un colonne de nebul per jorne e de foy per nocte.”

Esque alquo de spiritual auxilie ha venit a me durant que yo dormit? Ma li colonne esset ambi jorne e nocte, nam li foy esset li rubi ocul, e durant que yo regardat it, li foy **dividet se** (divider se = devenir plu quam un) in du, e tra li nebul yo videt du rubi ocles, just quam tis pri quel Lucy hat parlat quande, sur li cliff, li luce del sole hat atinget li fenestres del eclesia. Subitmen li horrore venit me que it esset talmen que Jonathan hat videt ti terribil féminas devenient réalité tra li girant nebul in li luce solari, e yo devet har evanescet, nam omnicos devenit nigri tenebrositá. Li ultim cose quel mi imagination fat me vider esset un blanc visage inclinant sur me in li nebul.

Yo deve cuidar pri tal reves, nam tro mult de ili vell far un person mentalmen ínstabil. Yo vole **obtener** (obtener ↔ dar) alquo de Dr. Van Helsing o Dr. Seward por dormir, ma it vell surprisar les si yo parla pri it. Ho-nocte yo va efortiar dormir naturalmen; si yo ne posse, yo va obtener un **opiate** (opiate = un debil narcotic). Si yo trinca it solmen un vez, it va solmen auxiliar me dormir. Li nocte passat fatigat me quam si yo hat restat vigil li tot nocte.

Nubes es creat ex **vapor** de aqua.

2 octobre, 10 p.m. – Li nocte passat yo dormit, ma ne revat. Yo devet har dormit profundmen, nam yo ne avigilat me quando Jonathan intrat li lette, ma li dorme ne ha refriscat me, nam hodie yo senti me terribilmen debil e sin spíritu. Li tot die yo sive provat leer, sive dormit. Pos midí Sr. Renfield petit vider me. Li povri mann esset tre gentil, e quando yo lassat le il besat mi manu e dit que Deo mey benedir me. In alqual maniere yo esset tre tuchat; yo plora pensante pri le. Plorar es mi nov debilitá, pri quel yo deve esser caut, por Jonathan. Il e li altres esset for e retrovenit por li diné, fatigat. Yo provat alegrar les e obliviar mi fatiga durant un témpor. Poy ili dit que yo mey dormir e ili eat altriloc por fumar, ma yo savet que ili volet **discusser** (discusser = parlar longmen) pri alquicos sin me. Jonathan in particular volet dir alquo. Yo ne esset tre dormaci, do petit Dr. Seward far me un opiate. Il fat me un debil **dormitive** (dormi·tiv·e), quel yo trincat, e nu atende li dorme. Yo espera que yo ne ha fat un mal cose. Nam un nov timore aproxima se a me, **a saver** (a saver = to es) li ínpossibilitá avigilar se. Fórsan yo va besonar it. Nu veni li dorme. Bon nocte.

Vocabulary

- a saver
- colonne
- difuser
- divider

- dormitiv
- dormitive
- fume
- humid
- obtener
- opiate
- scintille
- sorte
- spacie
- vapor

Altri parole

- **colonne**: colonnade
- **difuser**: diffusion
- **divider**: division, dividende, divisor
- **humid**: humidità
- **spacie**: spacial, spaciosi

Capitul 76

[Contenete](#) - [Capitul 75](#) - [Capitul 76](#) - [Capitul 77](#)

Settantsixesim capitul (76.esim capitul)

Jurnale de Jonathan Harker.

1 octobre, vésper. – Yo trovat Thomas Snelling in su dom, ma ínfelicimen il ne posset rememorar quocunc. Anticipante un bir o du de me il hat ja comensat trincar, e quando yo venit il esset totmen **inebriat** (inebriar se = trincar tro mult alcohol). Ma de su marita, qui esset un decent anim, yo aprendet que il esset li auxiliator de Smollet, qui esset plu responsabil. Talmen yo eat a Walworth, e trovat Sr. Joseph Smollet in hem, trincant un tard té. Il es un decent, intelligent chap, e un bon **ovrero** (ovrero = laborator). Il memorat li buxes, e trovat un antiqui nota-librette, in quel solmen il posset leer li scritioin. Il dit me que six buxes esset in li **carre** (carre = micri coche sin cavalles) quel il usat por portar les de Carfax til 197, Via Chicksand in Mile End New Town, e six altri buxes queles il portat til Via Jamaica, Bermondsey. Alor li Comto planat pazzar ti horribil **refugies** (refugie = loc a fugir) tra London, por comensar con ti locs e continuar con altris. It esset tre sistematic, e yo savet que il ne volet confinar se a solmen du látères de London. Nu il esset fixat sur li max ost del borde in li nord, li ost del borde in li sud, e li sud. Li nord e li west, yo savet, esset un parte de su diabolic plan, anc li Cité self, e li sud-west e west de London, li max cosmopolitan partes. Yo retornat a Smollet, e questionat le pri altri buxes forprendet de Carfax.

Pos mult trincada, on deveni **inebriat**. Un person qui **inebria** se sovente es un **trincard**.

Yo volet deci pomes, ma il dat me solmen un. Yo es **deceptet**.

Il **replicat** (replicat = respondet):

“Bon, **guovernator**, vu ha dat me mult moné, e yo va dir vos li coses quel yo save. Yo audit un mann con li nómine Bloxam qui dit ante quar dies in un bar, que il e un amico havet un polvosi labor in un old dom. Fórsan il posse dir vos plu.”

Yo questionat le qualmen trovar le, e que yo vell dar le plu moné. Il pertrincat li restant té e stat, diente que il vell strax comensar serchar. Poy il dit me:

“Vide, guovernator, hay null rason por vu restar ci. Fórsan yo va trovar Sam, fórsan ne, ma mem hodíe Sam ne vell auxiliar vos mult nam il es un ver **trincard**. Ples dar me un **coverte** (coverte = cose por misser un lettre) con vor adresse e yo va trovar li loc de Sam e misser it ho-nocte. Ma vu deve departer in li matine, nam Sam comensa laborar tre tost, sin egard al quantitá de alcohol quel il hat trincat li nocte passat.”

Un bon idé, do yo dat un poc moné a un puella qui comprat un coverte e papere. Poy yo scrit mi adresse sur it, dat it a Smollet, e retrovenit a hem. Quamcunc, li coses procede bon, e yo es fatigat hodíe e vole dormir. Mina dormi profundmen, e sembla tro pallid; it sembla que ella ha plorat. It deve timer la esser in li tenebrositat. Ma it es plu bon esser **deceptet** (deceptet = perdir esperantie) quam ruptet mentalmen. Yo deve restar dur, e restar silent. E fors an it ne va esser desfacil – ella ha adver devenit silent pri li subjecte, e ne ha parlat pri li Comto e su actes desde nor decision.

2 octobre, vésper. – Un die long, **exigent** (exiger = besonar fortie), e excitant. Li prim posta dat me un coverte con un **sordid** (nett ↔ sordid) pezze de papere, sur quel esset scrit:

“Sam Plukzam, Korkrans, 4, Poters Cort, Via Bartel, Walworth.”

Yo recivet li lettre in mi lette, e levat me sin avigilar Mina. Ella aspectet dormaci e pallid, e ne bon-standant. Yo ne avigilat la, ma decidet pos mi retorn petir la retornar a Exeter. Yo crede que ella vell esser plu felici in su propri dom, con su omnodial taches a **compleer** (compleer = finir), quam esser con noi in complet **ignorantie**. (ignorar = ne saver) Yo videt Dr. Seward solmen un moment, e informat le ad u yo intentet ear. Yo conductet li coche a Walworth, e trovat li loc nominat Potter’s Court. Li **ortografie** (ortografie = li scrition, li lítteres) de Sr. Smollet essente tre mal, yo serchat in prim por un loc nominat Potter’s Court e ne Potter’s Court. Ma, pos har trovat it, trovar li logí del mann ne esset desfacil. Yo questionat le u esset li mann quel yo serchat, e il dit me: “Yo ne conosse le. Un tal mann ne vive in li vicinage.”

Ma pos plu questiones yo videt que it esset denov li mal ortografie de Sr. Smollet quel hat fat me miscomprender, e que ti-ci mann pensat que yo serchat un Senior Plukzam, durant que li ver mann esset li Senior Bloxam.

Pos har dat un poc moné il dit me to quo il savet. Li Senior Bloxam hat departet por laborar li die passat ye quin horas. Il ne posset dir me u li loc esset, ma il conosset li cité, nominat Poplar, e dit que it esset un **depó** (depó = loc por cargo), tot nov”. Poy yo arivat a Poplar e erst a decidiu horas yo audit in un cafeería u trovat se li depó. Quelc ovreros ta dit me que on ha **constructet** (construere = edificar) un nov edificie, e yo concludet que it esset ti ta. Li portero avan li depó e un altri ovrero dit me ad u il hat eat, ambis pos har dat les un poc moné. Il dit me que il hat eat e venit du vezes inter Carfax e un dom in Piccadilly, e que ex ti-ta dom il hat aportat nin grand buxes, con un cavalle e coche. Yo petit le dar me li **numeró** (numeró = 6, 89, 75446, etc.) del dom in Piccadilly, a quel il replicat:

“Vi, guovernator, yo oblivia li numeró, ma it esset solmen quelc portas apu un grand blanc eclesia o alquo, ne tre old. Li dom esset tre polvosi, benque ne tam polvosi quam li altri dom ex quel noi prendet li buxes.”

Un **planca** con quelc lítteres e numerós.

Un **depó** por véhicules.

"Qualmen vu intrat li domes si ili esset vacui?"

"Ta esset un oldon qui atendet me in li dom. Il auxiliat me portar li buxes. Damnation, ma to esset li max fort chap quel yo jamá ha videt, e con su blanc mustache, qui vell har expectat?"

Ti frase tam excitat me!

"Quo, il prendet li buxes quam si ili esset buxes de té, apu me respirant dur, e vu vide, anc yo ne es un debilon."

"Qualmen vu intrat li dom in Picadilly?" yo questionat.

"Anc ta il atendet me. Il deve har departet avan me, nam quando yo arivat, ta il esset. E il auxiliat me con li buxes."

"Omni nin?" yo questionat.

"Yes, quin buxes li unesim vez, poy quar."

"On lassat li buxes in li corridor?"

"Yes, un tre grand corridor con nullcos in it."

Yo provat denov:

"Vu ne possedet un clave?"

"Nequande. Li old gentilmann apertet it self e cludet it quando yo departet. Li unesim vez, pro li bir, yo ne memora tre bon."

"E vu ne memora li numeró del dom?"

"No, senior. Ma it ne es desfacil. It es alt con un petrin **fassade** (fassade = avan parte de un edificie), con grand scalunes til li porta. Li scalunes fat li labor tre dur. Li oldon dat les moné e ili volet plu, til quando il prendet un ex ili per li epol e dit que il vell jettar le in bass - tande ili departet con **injuries** (injurie = mal parol)."

Con ti descriotion yo esset confident posser trovar li dom, e pos har dat le un **monete** (monete = pezze de moné), yo departet por Piccadilly. Li experientie esset dur - li Comto posset mover li buxes self. Talmen li témpor esset tre preciosi, nam il vell posser compleer li tache self. In Piccadilly yo marchat vers west, e trovat li dom, quel esset vermen facil a trovar. Anc ti-ci dom esset ancian e sin **habitante** (habitar = logiar longmen). Li fenestres esset covrit per polve, e cludet. Li ferre esset nigrijat. Ta hat esset un **planca** (planca = ligne con information) avan li **balcon** (balcon = loc avan li porta de un dom con pluri scalunes), ma on hat ruptet it. Malfortun! Si yo hat posset leer it, it vell har dat me quelc information pri li anteyan **possessor**. (seder → sess)

Nu yo posset far nullcos del látere de Piccadilly. In li **stalles** (stalle = dom por cavalles) yo trovat quelc personnes queles yo questionat pri li dom. Alcun dit me que on hat comprat it, ma ne savet qui. Ma il memorat que un planca hat esset **erectet** (erecter = far star) e que fórsan li firma Mitchell, Filios, & Candy vell posser dir me plu. Yo ne volet semblar **avid** (avid = volent saver), do yo mersiat le e fichtet desinteresse. Strax pos to yo trovat li adresse del firma Mitchell, Filios, & Candy.

Ta li gentilmann esset e **suavi** (suavi = fluid, intelligent) e incomunicativ. Il dit me simplicmen que li dom esset **vendit** (comprar ↔ vendir). Quande yo questionat qui hat comprat it, il agrandat su ocles un poc, e erst pos quelc secondees dit:

"It es vendit, senior."

"Yo peti pardon," yo dit egalmen polit, "ma yo possede un special rason por **inquisiter** (inquisiter = mult questionar) pri it."

Pos un plu long pause e plu grandmen apertet ocles, il dit laconicmen: "It es vendit, senior."

"Certmen," yo dit, "vu posse informar me adminim ti-ci cose."

"Ma yo ne posse," il respondet, "li aferes de clientes es absolutmen secur in li manus de nor firma Mitchell, Filios, & Candy."

Grammatica

·ería

Un ·ería es un loc por aferes o por comprar alquo.

- café → cafeería (un loc por comprar e trincar café)
- vitre → vitrería (un loc quel crea glasses e altri coses ex vitre)
- libre → librería (un loc por comprar libres)

Li quin exceptiones al regul de Wahl

Hay quin verbes qui have formes un poc different de tis creat per li regul de Wahl.

- seder → session (ne sesion)
  - posseder → possessor, possession, etc.
- ceder → cession (ne cesion)
- verter → version (ne vertion)
- venir → vention (ne venition)
- tener → tention (ne tenion)

guvernator

Guovernar significa reyer su país o state (on decide quo li país va far, e quo ne far). De to veni li parol **guovernator**. In ti-ci capitol li mann nomina Jonathan *guovernator*, quel es un anglés metode por dir *senior*.

Vocabulary

- balcon
- carre
- compleer
- constructer
- coverte
- deceptor
- depó
- exigér
- fassade
- guovernar
- guovernator
- habitante
- inebriar se
- injurie
- inquisiter
- monete
- numeró
- ortografie
- ovre
- ovrero
- planca
- posseder
- possessor
- refugie
- replicar
- sordid
- stalle
- suavi
- trincard
- vendir

Capitul 77

[Contenete](#) - [Capitul 76](#) - [Capitul 77](#) - [Capitul 78](#)

Settantsettesim capitul (77.esim capitul)

Yo videt que yo parlat con un **pedanto** (pedant.o = alqui qui sempre seque li leges) del unesim **gradu**. (gradu = altore) Yo decidet changear mi metode, e parlat sequente su maniere. Yo dit:

"Vor clientes, senior, es felici posseder un tam resolut firma. Anc yo es un **professional** (professional = educat e laborant) mann." Yo dat le mi **carte**. (carte = micri papere con su nómine) "Ti-ci vez it ne es li curiositá quel fa me demandar. Yo es ci por li Lord Godalming, qui vole saver pri li dom quel, il savet, esset recentmen vendit." Ti-ci paroles changeat li situation. Il dit:

"Yo es pret auxiliar vos, Sr. Harker, e particularimen li Lord Godalming. Anc il esset un cliente de noi quande il esset li Honorabil Arthur Holmwood. Si vu da me su adresse yo va questionar li firma, e in omni casu misser un lettre ho-nocte. It vell esser un plesura si noi va posser **deviar** (deviar = de·viar = lassar li via) de nor regules por posser auxiliar."

Volente crear un amico e ne un ínamic, yo lassat li cose ta, informat le li adresse de Dr. Seward e mersiat le. Nu it esset obscur, e yo esset fatigat e yo havet fame. Yo prendet un tasse de té e retornat a Purfleet.

Yo trovat li altres in hem. Mina aspectet fatigat e pallid, ma efortiat se esser alegra e felici, e it dolet me ne posser informar la pri quo yo hat fat. Yo mersia Deo que ho-nocte es li ultim nocte u ella va regardar nos e sentir se ne benevenit. Ella sembla har perdit interesse in li afere, o trova it **repugnant** (repugnant = odiabil); quande yo parlat pri it un vez ella frissonat. It es un tam bon cose que noi decidet ne informar la pri tam repugnant novas.

Yo ne posset parlar pri li decovrition de hodie til quande noi esset sol, e pos li diné noi fat audir un poc musica e yo aportat Mina a nor chambre. Li car puella esset plu amabil quam normal, e semblat voler que yo ne mey lassar la, ma yo havet tam mult coses pri quel parlar e yo lassat la ta. Yo mersia Deo que nullcos ha changeat se inter me e Mina.

Poy yo trovat li altres plu bass in li scritoria, circum li foy. Yo hat ja scrit mi jurnale in li tren, e leet it por les. Quande yo finit, Van Helsing dit:

On di que li café de Etiopia es del unesim **gradu**.

Li visage del oldon es **frunsat**.

"Un bravissim die de labor, amico Jonathan. Si noi trova li buxes ta, nor labor aproxima se al fine. Ma si alcun buxes es mancant, noi va dever serchar til quando noi trova les. Pos to, un final atacca va misser li monstru a su morte." Noi sedet in silentie. Subitmen Sr. Morris parlat:

"Di me! Qualmen noi va intrar ti-ta dom?"

"Noi intrat li altri," dit Lord Godalming velocimen.

"Ma, Art, ti-ci vez it es different. Noi intrat li dom de Carfax pro que noi havet li nocte e un murat parc por protecter nos. Ma un **ruptefurte** (ruptefurte = rupter e furter) in Piccadilly, sive journe sive nocte, es un different cose. Yo ne save qualmen intrar sin que li **employato** (employar = ti qui labora por moné) va dar nos li clave."

Lord Godalming levat se e il circummarchat tra li chambre. Poy il tornat se a chascun de nos e dit:

"Quincey **have rason**. (haver rason = esser corect) Un ruptefurte es seriosi. Un vez noi successat, ma ti-ci vez sin li ver claves noi have un grand problema."

Pro que noi havet nullcos a far til li matine, e noi volet unesimmen vider li lettre del firma Mitchell, noi decidet far nequo til li dejuné. Noi sedet nos e fumat, discussente li afere. Yo es tre dormaci e va dormir...

Un linea in plu a scrir. Mina dormi profundmen e respira regularimen. Su fronte es **frunsat**, quam si ella pensa durant que ella dormi. Su aspecte es ancor tro pallid, ma ne tam mal quam li matine. Yo espera que deman va far omnicos bon, ella sol in su dom in Exeter. Oh, quam dormaci yo es!

Anc un paisage posse esser frunsat.

Un **papilion** es simil a un tinea, ma different.

Diarium de Dr. Seward.

1 octobre. - Renfield denov fa strangi coses. Su emotiones muta (mutar =) se tam rapidmen que ili es desfacil a sequer, e ti mutation de emotiones possede un significantie plu grand quam su propri personalitat. Ti-ci matine quando yo videt le pos su **rejection** (rejecter = dir "via con te!") de Van Helsing, il possedet li maniere de un mann qui comandat li destine self. In veritat il comandat it - **subjectivmen** (subject·iv = secun su propri pensas). Il havet null interesse por li coses sur li **terra**, il spectat nos de supra e videt nos mortales con nor debilitás. Yo volet aprender alquo de it, e questionat le:

"E li moscas, ti-ci vez?" Il subridet **superiorimen** (superiori = sur un plu alt gradu) quando il respondet:

"Li mosca, mi car senior, possede un cose fascinant: su ales es simil al aeran possenties del **psichic** (psichic =supermental) forties. Li ancianos fat bon quando ili dit que li anim es quam li **papilion!**"

Yo volet sequer su pensas til il ultim loc, e dit rapidmen:

“Ah, nu tu vole un anim, ne ver?” Su follitá **frustrat** (frustrar X = victer sur X) su rason, e il semblat **confuset** (confuset = ne save quo pensar) e sucusset su cap con un firmitá quel yo hat solmen rarmen videt in le. Il dit:

“Oh, no, oh no! Yo vole null animes. Solmen li vive.” Ci il alegrat se: “Yo es **índiferent** (índiferent = it ne importa) pri it. Li vive es bon; yo have quo yo vole. Nu vu va besonar un nov paciente, doctor!”

Yo esset un poc confuset, do yo fat le continuar:

“Alor tu comanda li vive; yo suposi que tu es un sorte deo?” Il subridet con **afabil** (afabil = gentil, amabil) superioritá.

“Oh no! A me ne apartene li caracteristicas de un **deitá**. (deitá = de·o → de·itá) Mem pri Su actes yo have null interesse. No, mi **position** (posir, position = loc u on sta) es plu quam ti de Enoch, solmen **terrestri!** (terr·e → terr·estr·i)”

Yo ne memorat tre bon quo Enoch hat fat in li Bible, e devet posir un simplic question, benque yo sentit me plu bass posiente it:

“E pro quo con Enoch?”

“Pro que il marchat con Deo.” Yo ne videt pri quo il parlat, ma ne volet **admisser** it (admisser = reconoscer li veritá), do yo retrovenit al **anteriori** (anteriori = anteyan) punctu:

“Bon, tu ne cuida te pri li vive e tu ne vole animes. Pro quo?” Yo questionat le rapidmen e durmen, por far le íncert. Yo successat; por un instante su anteyan caractere retornat, e il semblat **servil** (serv·ir → serv·i → serv·il). Il replicat:

“Adver, yo ne vole animes! Ne. Mem si yo vell haver les, yo ne vell posser usar les. Yo ne vell posser manjar les o –” Il subitmen haltat, e su anteyan expression reaparit. “E doctor, li vive, quo it es? Quande on have to quo on besona, e on save que on ne besona plu, to es omno. Yo have amicos, bon amicos – quam vu, Dr. Seward. Nullcos manca in mi vive!”

Yo crede que tra li nubes de follitá il videt un poc ínamicitá in me, e rapidmen devenir silent, quam usual. Yo videt que on ne posset parlar con le, e lassat le ta.

Grammatica

índiferent

Quande un cose eveni, li sentiment del person posse changear se. Si un felici person perdi su moné, su sentiment devenir different: it devenir trist. Ma un person qui es **índiferent** have null interesse, e su sentiment resta sam.

terre e terra

Terre: li suol. **Terra** es u li tot homanité vive.

Vocabulary

- **admisser**
- **afabil**
- **anteriori**
- **confuser**
- **deitá**
- **deviar**
- **employato**
- **frunsar**
- **frustrar**
- **gradu**
- **haver rason**
- **índiferent**
- **papilion**
- **pedanto**
- **position**
- **professional**
- **rejecter**
- **repugnant**
- **ruptefurte**
- **servil**
- **subjectiv**
- **superiori**
- **terrestri**

Altri paroles

- **admisser:** admission, admissibil
- **afabil:** afabilitá
- **confuser:** confusion
- **deviar:** deviation, deviatori
- **frustrar:** frustration
- **pedanto:** pedantic
- **rejecter:** rejection
- **servil:** servilitá
- **subjectiv:** subjectivitá

Capitul 78

[Contenete](#) - [Capitul 77](#) - [Capitul 78](#) - [Capitul 79](#)

Settantottesim capitul (78.esim capitul)

Plu tard in li die il volet vider me. **Ordinarimen** (órdin·e → ordin·ari) yo ne vell har venit sin un bon rason, ma yo es nu tam interessat in le que yo fat li efortie visitar le. In plu, it es bon haver coses con queles on passa li témpor. Harker es for, sequente **indicies** (indic·ar → indic·ie), e Lord Godalming e Quincey fa sam. Van Helsing sede in mi scritoria leente e releente li scrites preparat del Harkers; il sercha ta altri indicies por auxiliar. Il ne vole esser disturbat in su labor. Yo volet aportar le con me a Renfield, ma yo pensat que fórsan Renfield denov ne vell parlar, e que Renfield vell parlar plu líberman con me quam con tri personnes.

Yo trovat le sedent in li medie del suol sur su scabelle, quel sovente indica quel il pensa pri alquo. Quande yo intrat, il dit subitmen:

“E li animes?” Yo hat esset corect – il hat mult pensat pri mi question. Yo volet sequer su pensas, e dit: “Quo tu pensa, alor?”

Il ne respondet por un moment ma circumvidet se, e videt in supra e in **infra** (supra ↔ infra).

Tre debilmen e patientmen il dit: “Yo vole null animes!” Li subjecte semblat vexar le, e yo usat li oportuná por dir:

“Tu ama li vive, e desira it?”

“Oh yes! Ma omnicos es bon; vu ne besona suciar vos pri to!”

“Ma,” yo questionat, “qualmen obtener li vive sin anc obtener li anim?” Ti-ci semblat confuser le, e yo continuat:

“Pensa pri quo tu va far ta, volante con li animes de millenes de moscas e aranés e avies e cates circum te, **burdoneante** (burdonear = far li son de moscas), **piante** (pipiar = far li son de un avie) e **miaulante!** (miaular = far li son de un cat) Tu possede lor vives, tu save, e va dever suportar lor animes!”

Un **mus** con un **elefante**. Ma in realitat un **elefante** es plu grand durant que un **mus** es micrissim.

Tornar a levil es **interdictet**.

Li clave es **insertet**.

Su imagination semblat far alquo a le, nam il cludet li ocles e covrit li oreles e ne volet audir, just quam un micri puer. Il fat un trist **image** (image = figura) e yo rememorat que mentalmen fórsan il ne esset plu quam un puer, benque su aspecte esset ti de un **adulte**. (adulte ↔ infante) Yo decidet que li prim passu vell esser restorar su confidentie, dunc yo parlat con un grand voce por que il mey audir:

“Vole tu quelc sucre por recomensar capter li moscas?” Il semblat subitmen vigil, e sususset li cap. Con un ride il replicat:

“Ne! Li moscas es povri creaturas!” Pos un pause il adjuntet: “Ma totvez yo ne vole lor animes burdoneant circum me.”

“O aranés?” yo continuat.

“Qui cuida pri aranés! In tis ne hay alquo a manjar o – ” il cessat subitmen, quam si il hat rememorat alquo **interdictet**. (interdicter = dir “tu ne mey parlar pri it!”)

“Do,” yo pensat, “li secund vez il cessat avan li parol ‘trincar’; quo it vell significar?” Renfield self semblat consciere que il hat fat un erra, e continuat quam si il volet far me pensar altricos:

“Yo ne cuida por tal coses. “Rattes e **muses** (mus = micri ratte) e tal animales”, quam Shakespeare ha dit, tot nonsense. Yo save quo sta avan me, e it ne es tal micri coses.”

“Yo vide”, yo dit. “Tu vole grand coses contra quel tu posse usar li dentes? Dejunear sur un **elefante** (elefante = grand gris animale con un long nase), fórsan?”

“Vu parla pri tam **ridicul** (rid·icul = quel fa rid·er) coses!” il dit. Yo decidet sequer su pensas plu durmen. “Yo questiona me,” yo dit pensosimen, “qual es li anim de un elefante!”

Yo obtenet li reaction quel yo volet, nam il subitmen devenit denov quam un infante.

“Yo vole null elefantin anim, null animes in tot!” il dit. Il sedet ta durant quelc momentes, poy saltat sur su pedes con excitation: “Al inferne con tu e tui animes!” il criat. “Pro quo tu vexa me pri animes? Yo have tam mult coses pri quel sucias me, e dolore, e tu vole far me pensar pri animes!” Il semblat tam **hostil** (hostil = inamical) que yo assumptet denov un homicidal attacca, e yo sufflat mi sufflette. In ti instante, tamen, il devenit calm, e dit petientmen:

“Yo peti pardon, doctor; yo obliariat me. Vu ne besona auxilie. Yo sucias pri tam mult coses. Si vu solmen savet li problema pri quel yo pensa, vu vell compatir, e tolerar, e pardonar me. Ples ne lassar me in li camise de fortie. Yo vole pensar e yo ne posse pensar quande mi corpor ne es liber. Vu certmen comprende!” Su self-control retornat, yo dit li atendentes qui hat venit que li problema esset **solut** (soluer un problema = remover li problema). Renfield videt les ear, e pos que li porta esset cludet il dit con considerabil **dignitá** (digni = nobil) e dulcesse:

“Dr. Seward, vu ha esset tre afabil a me. Ples creder me que yo es tre, tre grat!” Yo volet lassar la con ti-ta emotion, e lassat le. Hay certmen mult coses pri quel pensar. Junt, ili sembla crear un historie, si on ordina les bon. Vi li coses:

Un scene con mult dignitá.

Ne **mentiona** (mentionar = parlar pri) “trincada”.

Time li pensa de posseder li “anim” de quocunc.

Ne time desirar “li vive” in li futur.

Despecte li litt formes del vive, ma ne vole esser **persecutet** (persecuter = sequer e iritar) per lor animes.

Logicmen on posse concluder solmen un cose! Il es cert que il va obtener un plu alt forme de vive. Il time li consequentie – posseder un anim. Alor it es un homan vive quel il desira!

E pro quo il es tam cert – ?

Bon Deo! Li Comto ha visitat le, e un nov terrore ha comensat!

Plu tard. – Yo visitat Van Helsing e parlat pri mi pensas. Il devenit tre grav, e petit me aportar le a Renfield. Aproximante nos al porta noi audit li lunatico cantant felicimen, quam il in anteyan témptores hat mult fat. Intrante li chambre noi videt con astonament que il hat usat su sucre just quam antey; li moscas hat comensat intrar li chambre. Noi provat far le parlar pri nor anteyan conversation, ma il ne volet audir. Il comensat cantar, e completmen ignorat nos. Il possedet un pezze de papere quel il plicat e **insertet** (inserter = far intrar) in un nota-librette. Noi exeat li chambre, savente nullcos nov.

Tre curiosi. Noi va dever observar le ho-nocte.

Lettre, Mitchell, Filios & Candy a Lord Godalming.

1 octobre.

Mi lord,

It sempre injoya nos plenar vor desires. Noi peti permission dar vos information, expresset pos li demanda de Sr. Harker por vos, pri li vendition e compration de No. 347, Piccadilly. Li original vendidores es li notarios del nu mort Sr. Archibald Winter-Suffield. Li comprator es un foren nobilmann, Comto de Ville, qui comprat it directmen con billetes. Ultra to noi save nequo pri le.

Noi resta, mi lord,

Vor humil servidores,

MITCHELL, FILIOS & CANDY.

Vocabulary

- adulte
- burdonear

- dignitá
- elefante
- hostil
- image
- indicie
- infra
- inserter
- interdicter
- mentionar
- miaular
- ordinari
- persecuter
- pipiar
- ridicul
- soluer

Altri paroles

- **indicie**: indicar, indication, indicativ, indicator
- **persecuter**: persecution
- **ridicul**: ridiculizar
- **soluer**: solution

Capitul 79

[Contenete](#) - [Capitul 78](#) - [Capitul 79](#) - [Capitul 80](#)

Settantinesim capitul (79.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

2 octobre. - Li nocte passat yo plazzat un mann in li corridor, diente le que il mey notar omni son quel venit del chambre de Renfield, e vocar me si alquo strangi vell evenir. Poy, circum li foy pos li diné -- Sra. Harker hante **inlettat se** (in·lett·ar = intrar li lette) -- noi discusset li aferes e decovritiones del die. Solmen Harker havet alquo pri quel parlar, e noi espera que su indicie va mult auxiliar.

Ante dormir yo videt li paciente tra li **apertura** (apert·er → apert·ura) de observation. Il semblat profundmen e regularmen dormir.

Ti-ci matine li observator dit me que pos mi-nocte il ne dormit e continuat pregar. Yo questionat le ca to esset omno, e il dit que il hat solmen audit to. Yo trovat su maniere **suspectibil** (suspecter = pensar que alqui va far un mal cose) e questionat le ca il dormit durant li vigilantie. Il dit que il ne dormit, ma solmen dormiett. **Damage** (damage = malfortun) que on ne posse fider li gente in nor témpores.

Hodie Harker es for, sequente li indicie, e Art e Quincy cuida pri cavalles. Godalming pensa que posseder cavalles va auxiliar si noi deve fugir in **hasta**. (hastar se = ear con urgentie) Noi va dever sterilisar li tot terre in li buxes inter li leva e li cade del sol, poy capter li Comto quande il es max debil e sin un loc a fugir. Van Helsing es in li muséo por trovar information pri medicamentes. Il sercha ancian, sorcieresc medicamentes queles va posser auxiliar nos si necessi.

Quelc vezes yo crede que noi omnes es ja foll e un die va avigilar nos in camises de fortie.

Un **contusion** sur li pede.

Un **stagne** de aqua supra li mare.

Por un long témpor, li policie **suspectet** Al Capone e volet prender le.

Plu tard. -- Ancor un incontra. Noi seque li via, e nor labor de deman va fórsan esser li comense del fine. Yo demanda me esque li quiettá de Renfield have alquo a far con to. Su emotions

sempre seque li actes del Comto, e li destruction a venir del monstru vell posser esser conexet con le. Il es tam quiet...o ne? Un savagi cri veni de su chambre.

Li atendente intrat mi chambre currente e dit que un **accidente** (accidente = un mal eveniment) ha evenit a Renfield. Il esset jacent sur li suol, li visage tot covrit de sangue. Yo deve ear strax...

Diarium de Dr. Seward.

3 octobre. - Yo mey scrir omni evenimentes con exactitá, tam bon quam yo posse memorar les. Ne un sol detallie mey esser obliiat.

Intrante li chambre de Renfield yo trovat le jacent sur li suol in un **stagne** (stagne = micrissim lago) de sangue. Il esset terribilmen injuriat. Sur li visage trovat se **contusiones** (contusion = descoloration pos har esset battet), quam si on hat frappat li visage sur li suol - de ta hat venit li sangue.

Li atendente dit: "Yo crede, senior, que su dorse es ruptet. Vide, il ne posse mover li dextri parte del brasse, gambe, e visage." Il ne savet qualmen un tal cose vell har posset evenir.

Il continuat: "Yo ne comprende li du coses. On posse contuser su propri visage, e un tal cose yo ha unvez videt. E il posse rupter li col per un cade ex li lette. Ma li du coses in sam témpor? Si un cose eveni, li altri es impossibil."

Yo dit le: "Ea a Dr. Van Helsing, e peti le strax venir. Nu." Li mann forcurret. Pos quelc minutes, li professor in su vestimentes de nocte venit. Il videt Renfield sur li suol, e tornat se a me. Il reconosset li pensa in mi ocles, e dit por que li atendente mey audir:

"Ah, un trist accidente! On va dever cuidar le. Yo va restar con te, ma in prim yo deve vestir me. Pos quelc minutes yo va retrovenir."

Li paciente respirat mal, pro li injuries. Van Helsing retornat con extraordinari rapiditá, con quelc implementes. Yo videt que il hat ja pensat pri mult coses, nam mem ante vider li paciente il susurrat:

"Forlassa li atendente. Noi va dever esser sol quando il deveni conscient." Dunc yo dit:

"To sufice por nu, Simmons. Noi ha fat to quo noi posset. Dr. Van Helsing va operar. Lass me saver si alquo extraordinari eveni."

Il **retirat se** (retirar = exear), e noi examinat li paciente. Li vúlneres sur li visage ne esset profund; it esset un ruption in li cap quel productet li sangue. Li professor pensat un moment, poy dit: "Li pression sur li cap es tro grand e noi deve operar, ante que it es tro tard." Durant que il parlat, on frappat contra li porta. Yo apertet it e videt Arthur e Quincey in li corridor con vestimentes de nocte.

Steve Jobs con su compane
Wendell Brown in 1984.

Arthur parlat: "Yo audit tui mann vocar Dr. Van Helsing e parlar pri un accidente. Talmen yo avigilat Quincey, o plu precisimen yo solmen vocat le, nam il ne esset dormient. Li coses move se tro rapidmen por que on posse dormir. Noi va never regardar li coses plu precisimen vers avan, e vers detra, si tu comprende to quo yo vole dir. Esque noi posse intrar?" Yo inclinat li cap, e lassat les intrar. Vidente li paciente e li horribil stagne de sangue, il dit in un bass ton:

"Mi Deo! Quo ha evenit le? Li povri, povri diábol." Yo informat le curtmen, e que pos li operation il vell devenir conscient. Il sedet se sur li lette con Godalming apu le; noi omnes regardat.

"Noi va atender," dit Van Helsing, "solmen sat long por trovar li max bon loc por li operation, nam a noi manca li témpor."

Li minutes passat con torrent lentitá. Yo videt in li visage de Van Helsing que il timet alquo horribil a venir, e yo timet li paroles queles Renfield vell dir. Li povri mann respirat tre íncertmen, rauc e tre mal. It semblat que il vell aperter su ocles, poy il cadet denov in li anteyan statu. Yo presc posset audir li movement de mi propri cordie, e li sangue in mi cap audit se quam martellationes. Li silentie esset ínsuportabil. Yo videt mi **companes** (compane = amico, colaborator), e videt que ili havet li sam experientie.

Poy, it devenit evident que li paciente posset morir ye chascun moment. Li professor videt mi visage, e dit:

"Null témpor a perdir. Su paroles va posser salvar li vive del altres. Fórsan mem un anim! Yo va operar súper li orel."

Sin plu paroles, il comensat li operation. Li respiration continuat raucmen, poy un longissim respiration. Subitmen su ocles apertet se e il savagimen spectat nos, poy venit un surprisat sospira de felicitá e **alevation** (levi → a·levi·a·tion = li sentiment deveni plu levi). Il dit:

"Yo va esser quiet, Doctor. Di les remover li camise de fortie. Yo ha havet un terribil reve, e yo es tam debil que yo ne posse mover me. Quo ha evenit a mi visage?" Il volet mover su cap, ma mem un tam micri movement semblat desfacil e yo auxiliat le retornar su cap al anteyan position. Poy Van Helsing dit con un quiet, grav ton:

"Raconta vor reve, Sr. Renfield."

Grammatica

---

damage

Quande alquo es battet o ruptet, it es **damageat**. Ma on posse usar **damage** anc por expresser li sentiment que on es trist o volet for alquo quel in li fine ne evenit:

- Yo vermen volet visitar London. **Damage** que yo ne possedet sat moné.

Vocabularium

- accidente
- aliviar
- alleviation
- apertura
- contusion
- damage
- hasta
- hastar se
- inlettar
- retirar se
- stagne
- suspecter
- suspectibil

Capitul 80

[Contenete](#) - [Capitul 79](#) - [Capitul 80](#) - [Capitul 81](#)

Ottantesim capitul (80.esim capitul)

Audiente li voce su visage aleviat se plu, e il dit:

"It es Dr. Van Helsing. It es tam bon vider vos ci. Da me quelc aqua; mi labies es sicc, e yo va provar racontar vos. Yo revat" poy il cessat e semblat har evanescet. Yo vocat Quincey con micri voce: "Li brandie - in mi scritoria - aporta it strax!" Il forcurret e retornat con li brandie, un glasse, e aqua. Noi molliat li siccata labies e li paciente **reviventat se** (reviventar = re·vivent·ar). Ma yo videt que durant li evanescement il hat pensat pri li cose, nam il videt me con un dolent confusion quel yo nequande va obliiar, e dit:

"Yo deve ne dupar me; it ne esset un reve, ma li horribil realitá." Poy il videt li du personnes sedent sur li lette e dit:

"Yes, vidente les yo es cert que it es li realitá." Por un instante su ocles cludet se, quam si il volet ordinar su tot pensas. Poy il parlat con plu energie quam antey:

"Strax, doctor, strax. Yo mori. Yo possede solmen quelc minutes, pos quel yo va retrovenir al morte, o alquo plu mal! Mollia mi labies denov con li brandie. Yo have alquo a dir ante que yo mori. Mersí! It esset li nocte quandé vu lassat me, quandé yo implorat vos lassar me fugir. Tande yo ne posset parlar, nam mi lingue esset ligat, ma yo esset mentalmen san. Pos que vu hat lassat me yo esset in agonie (agonie = mult dolore), durant hores. Poy venit un subit sensation de pace. Mi cerebre friget, e yo videt u yo esset. Yo audit li canes aboyer detra li dom, ma ne del loc u Il esset!" Li ocles de Van Helsing nequande movet, ma il extraet li manu e fortmen prendet li mi. Il inclinat li cap un poc e dit, "continua", in un bass voce. Renfield continuat:

"Il venit til li fenestre in li nebul, quam anteyan vezes, ma tandé il esset **solid** (solid = ne liquid), con feroci ocles, just quam un mann quandé il es incolerat. Il ridet con su rubi bocca; li acut blanc dentes scintillat in li lúmine del lune quandé il videt vers li canes. Yo ne invitat le intrar, benque yo savet que il volet. Poy il comensat promesser cose - ne usante paroles, ma fante les." Li professor interruptet:

"Qualmen il fat les?"

"Il fat les evenir, just quam il fat li cose con li moscas quandé li sole esset alt. Grand grassi moscas con ferre e **safire** sur li ales, e grand tineas in li nocte, con li **simbol** (simbol = image) del morte sur lor dorses.

Un **cicatre**: li vulnere de dole plu, ma it resta visibil.

Durant li **epoca** de petre, on usat instrumentes fat ex petre, ne ferre.

Van Helsing susurrat "Li tinea del morte, in latin Acherontia Aitetropos, yo conosse it." Li paciente continuat sin cessar.

"Poy il comensat susurrar: "Rattes, rattes, rattes! Centenes, millenes, millionenes, chascun un vive, con canes e cates a manjar les. Omnicos rubi sangue, con annus de vive in les, ne solmen burdoneant moscas!" Yo ridet, pro que yo volet vider quo il posset far. Poy li canes ululat, e il fat un geste con li manu que yo mey aproximar me al fenestre. Yo regardat éxter li fenestre e il levat su manu, semblantmen vocante sin usar paroles. Un obscur masse difuset se sur li herbe, quam un flamme del foy, e il movet li nebul vers dextri e levul, e yo videt que hay millenes de rattes con rubi scintillant ocles, quam li sus, ma plu micri. Il levat li manu, e ili haltat, e il semblat dir: "Omni ti vives yo va dar te, yes, e plu mult durant li **epochas** (epoca = secul, long tempor), si tu cade e **adora** me!" (adorar = amar e creder nobil) Poy un rubi nube semblat covrir mi ocles, e ante que yo savet alquicos yo videt me apertent li fenestre e dient: "Ples intrar, Dómino e Mastro!" Li rattes esset for, ma il intrat li chambre, benque li apertura ne esset plu quam un **inch** (inch = 3.25 cm) - just quam li lune ha fat it durant li noctes por star avan me in su tot bellesse."

Su voce esset plu debil, e yo molliat li labies denov con li brandie. Il continuat li historie desde un plu tard punctu. Yo volet far le retornar al anteyan punctu ma Van Helsing susurrat: "Lass le continuar. Ne interrupte; il ne posse retrovenir, e fórsan ne va posser continuar si noi interrupte le." Il continuat:

"Yo atendet le li tot die, ma il misset me nullcos, mem ne un sol mosca, e quandé li lune levat se yo esset sat incolerat. Quandé il intrat tra li fenestre, benque it esset cludet, e ne frappat, yo esset in colere contra le. Il **ricanat** (ricanar = rider malinmen) con su blanc visage regardante ex li nebul, e il eat tra li loc quam si it esset li su, e quam si yo esset nequi. Mem su odore esset different quandé il preterpassat me. Yo ne posset capter le. Yo pensat que per alqual maniere Sra. Harker hat intrat li chambre."

Li du mannes sur li lette stantat se e venit plu proxim, por que ili mey audir le plu bon. Ili esset silent, e li visage del professor movet se un poc e devenit plu dur. Renfield ne videt to e continuat:

"Quandé Sra. Harker venit vider me ti-ci posmidí ella esset different; ella aspectet quam li té pos un duesim adjunction de aqua." Ci noi omnes movet nos, ma dit nullcos, e il continuat:

"Yo ne savet que ella esset ci til quandé ella parlat, e ella ne aspectet sam. Li pallid personnes ne plese me; yo ama personnes con mult sangue, e li su semblat har forcurret. Tande yo ne pensat tre profundmen ma plu tard yo pensat, e it incolerat me pensar que Il hat extraet li vive ex la." Yo sentit li altres tremer, just quam yo, ma noi restat por li pluparte sin movement.

Safire e es un colore, e un preciosi cose.

Quandé li tempe es tre frigid, mem li pluvie deveni **solid**.

"Talmen quande il intrat ti-ci nocte yo esset pret. Yo videt li nebul intrar, e prendet it firm. Yo ha audit que li follos possede ínnatural fortie, e pro que yo savet que yo es foll - ye vezes, in omni casu - yo resoluet usar mi fortie. Oh yes, e anc Il sentit it, nam Il devet exear li nebul por luctar con me. Yo prendet le firm, e vat victer, nam yo ne volet lassar le extraer plu vive ex la, til quande yo videt Su oculles. Ili brulat in me, e mi fortie devenit quam aqua. Il passat tra it, e quande yo provat prender Le, Il levat se e jettat me sur li suol." Su voce hat devenit plu e plu debil. Van Helsing stantat se.

"Nu noi save que li max mal cose ha evenit," il dit. "Il es ci, e noi save pro que. It fórsan ne es tro tard. Lass nos intrar armat, just quam ti altri nocte, ma prepara vos strax." Noi hastat nos, e intrat nor chambres por prender li armes queles noi besonat. Li professor havet li sus, e dit nos:

"Ti-ci coses nequande lassa me, e ne va, til ti-ci ínfelici coses ha finit. Esse astut, amicos. Nor ínamico ne es comun. Vé! Vé! Que ti car Madam Mina ha suffret!" Il cessat, con voce ruptet, e por mi parte yo ne save esque it es colere o terrore quel esset plu fort in mi cordie.

Avan li porta del Harkers noi pausat. Art e Quincey restat detra, e Quincey dit:

"Noi mey disturbar la?"

"Noi deve," dit Van Helsing durmen. "Si li porta es cludet, yo va rupter it."

"Ma it va talmen terrer la! It ne es normal rupter li porta del chambre de un dama."

Van Helsing dit solemnimen: "Tu es sempre corect, ma ti vez it es li vive e li morte. Por li doctor omni chambres es sam, e mem por non-doctores omni chambres es sam por omnes ti-ci nocte. Amico John, quande yo torna li tenette, si li porta ne aperte se tu va usar tui epol por aperter it, tu e vu omnes, mi amicos. Nu!"

Il tornat li tenette, ma li porta restat cludet. Noi lansat nos contra it, e con un **crac** (crac = li son CRAC!) it ruptet se, e noi presc cadet li cap avan ad-in li chambre. Li professor cadet in veritá, ma levat se. To quo yo videt in li chambre horrificat me, e it semblat que mi cordie stat sin mover se.

Li luce lunari esset tam brilliant que on posset vider li chambre tra li persianes. Sur li lette apu li fenestre jacet Jonathan Harker, li visage rubi e respirante durmen. Sur li lette sur su genús esset li blanc-vestit figura de su marita. Apu la stat un alt, tenui mann, vestit in nigri. Su visage esset fortornat de nos, ma in ti instante noi reconosset li Comto, mem reconosset li **cicatre** (cicatre = vúlnere quel resta) sur li fronte.

Vocabulary

- adorar
- crac
- cicatre
- epoca
- inch
- reviventar se
- safire

- **solid**

Altri paroles

- **adorar**: adoration, adorabil, adorator
- **cicatre**: cicatrisar
- **solid**: solide, solidari, solidaritá

Capitul 81

[Contenete](#) - [Capitul 80](#) - [Capitul 81](#) - [Capitul 82](#)

Ottantunesim capitul (81.esim capitul)

Con li levul manu il tenet ambi manus de Sra. Harker, e con li dextri manu il tenet li dorse de su col, e usat it por fortiar la inclinar se sur li pector de il. It semblat simil a un catello fortiat trincar lacte in un **subtasse**. Quande noi intrat li chambre li Comto tornat su visage, e li infernal expression pri quel yo ha audit intrat it. Li ocles scintillat con diabolic passion; li blanc acut dentes, detra li sangue-**gutteant** (**gutte** = un poc aqua o liquide) bocca, cludet se quam tis de un savagi bestie. Il jettat la sur li lette, tornat se a nos e saltat. Ma li professor hat ja levat se, e tenet li covert con li sacri biscuit vers le. Li Comto subitmen haltat, just quam Lucy hat haltat avan li tombe, e bassat se. Il bassat se plu e plu durant que noi avansat con crucifixes levat. Un nube transpassat li lune e li luce desaparit por un moment, e quande li luce del lampe de Quincey aparit, noi videt nullcos plu quam un tenui vapor. Li vapor exeat tra li loc sub li porta. Van Helsing, Art, e yo approximat nos a Sra. Harker, qui hat recomensat respirar e criat tam savagi e sin esperantie que it semblat me que it va continuar in mi oreles til li die quande yo va morir. Durant quelc secondes ella jacet ta, con un cadavric e pallid visage, accentuat per li sangue sur li labies, guancies e menton. Anc de su col gutteat un poc sangue, e su ocles esset foll con terrore. Tande ella covrit li visage con su povri aplastat manus, queles monstrat rubi marcas creat per li manus del Comto, e continuat criar con plu bass voce. Van Helsing avansat e covrit la con li **covri-lette**, durant que Art forcurret ex li chambre. Van Helsing susurrat:

"Jonathan es in un stupore quel li vampire posse producter. Yo deve avigilar le!" Il usat un molliat **toale** (toale = cose por siccar li manus) e comensat **tappar** (tappar = batter ne fortmen) sur li visage de Jonathan, durant que li marita continuat plorar. Yo levat li persiane, e videt extern. Esset mult luce lunari, e yo posset vider Quincey Morris qui curret trans li herbe e intrat li ombre de un grandissim arbor. Yo ne savet pro quo, ma in ti instante yo audit Harker qui hat avigilat se e dit alquo, e tornat me del fenestre. Sur li visage esset savagi astonament. Il semblat in un mi-stupore durant quelc secondes, pos quel il devenit totmen conscient. Su marita extendet li manus por **inbrassar** (inbrassar = in-brass·ar) le ma moy retraet les, e continuat plorar.

Un tasse sur un **subtasse**.

Un **gutte** de aqua cade sur li suol.

Con un **toale** on sicca li manus.

"In li nómin de Deo, quo ha evenit?" Harker criat. "Dr. Seward, Dr. Van Helsing, quo? Mina, mi car, quo significa ti sangue? Mi Deo, mi Deo! it ha evenit!" e levante se sur li genús, frappat un manu contra li altri. Il comensat vestir se, li mannitá in se nu completmen vigil. "Dr. Van Helsing, fa alquicos por salvar Mina, it ancor ne es tro tard. Garda la quando yo sercha *le!*" Su marita, vidente un dangere a le, prendet le e criat:

"No! no! Jonathan, tu ne deve lassar me. Tu deve restar ci con me. Yo ha suffret tro mult. Resta ci con ti amicos qui va protecter te!" Ella hat devenit quasi histeric, prendet le mem plu fort, e il **renunciat** (renunciar = changear idé) lassar li chambre.

Li professor levat li litt aurin crucifixe e dit con marvelosi calmesse:

"Ne time, mi cara. Noi es ci, e con ti-ci cose null mal cose posse aproximar se. Ti-ci nocte tu es secur." Ella frissonat e devenit silent, con li cap sur li péctor del marito. Quande il levat li cap de ella, il videt su vestimentes de nocte maculat con sangue u li labies de ella hat tuchat. Plorante, ella susurrat rauç:

"Ínpur, ínpur! Desde nu yo deve ni tuchar ni besar le. Oh, que yo ha devenit su max grand ínamic!"

Jonathan dit: "Nonsense, Mina. Lass me ne audir un tal parol. Yo ni vole, ni va audir it. Mey Deo judicar me si yo lassa alquo intrar inter nos!" Il videt vers nos con li cap de Mina vers su péctor, e su bocca esset tam firm quam ferre. Plu tard li plorada de ella devenit minu frequent e minu fort, e il dit me con un calm voce quel yo savet besonat su tot fortie por mantener:

"Nu, Dr. Seward, parla me pri it. Yo conosse li exteriori situation; di me quo evenit ante." Yo dit le li tot evenimentes, e il audit con aparent calmesse, benque su nase e ocles movet se quando yo parlat pri li manus del Comto queles hat tenet su marita in ti horribil position, con su bocca vers li apert vulnere sur li péctor del Comto. It interessat me que, mem in ti moment, li visage de Jonathan monstrat li blanc foy de passion e colere durant que il delicatmen caressat li cap de su marita. Quelc momentes pos har finit li raconta, Quincey e Godalming frappat contra li porta e intrat. Van Helsing videt me con un expression quel yo comprendet bon: noi mey parlar con les por **distracter** (distracter = far alquem pensar altricos) li infelici marito e marita. Yo questionat les quo ili hat fat. Lord Godalming respondet:

"Yo ne posset vider le, ni in li corridor, ni in quocunc chambre. Yo serchat li scritoria, e benque il hat esset ta, il esset for. Támen, il hat -" Il subitmen cessat, vidente li povri figura sur li lette. Van Helsing dit gravmen:

"Continua, amico Arthur. Desde nu solmen li tot veritá anc a Mina; it es nor sol esperantie." Art continuat:

"Il hat esset ta, ma benque quelc secondes, il hat **spoliat** (spoliar = far ínusabil) li loc. Omni manuscrite esset brulat, con blu flammes inter li blanc **cindres** (cindre = to quel resta pos un foy); anc li cilindres de tui fonograf hat esset jettat in li foy, e li cire agrandat li flammes."

Du personnes qui inbrassa se.

Yo interruptet: "Mersí a Deo que noi possede un altri copie in li **coffre!**" (coffre = un serrat buxe ex metalle)

Su visage aleviat se por un moment, poy cadet. Il continuat: "Yo curret vers bass, ma posset vider null indicies pri u il hat fugit. Yo videt li chambre de Renfield, ma videt solmen que..." il pausat denov.

"Ples continuar", dit Harker raucmen.

Il continuat: "Yo videt solmen que li povri chap es mort." Sra. Harker levat su cap, e vidente nos dit solemnimen:

"Li voluntá de Deo esse fat!"

Yo havet li impression que Art celat alquicos, ma yo ne mentionat it. Van Helsing tornat se a Morris e dit:

"E tu, amico Quincey, have tu alquo a racontar?"

"Un poc," il respondet. "Fórsan it va auxiliar, ma nu yo ne save. Yo volet saver ad u vell ear li Comto quandé il lassat li dom. Yo ne videt le, ma videt un mus-volant levant se del fenestre de Renfield, quel volat vers li west. Yo hat expectat vider le retornar a Carfax, ma il evidentmen serchat un altri refugie. Il ne va retornar ho-nocte, nam li ciel es ja rubi in li ost, e li matine aproxima se. Deman noi va dever laborar!"

Il dit ti paroles tra cludet dentes. Durant quelc minutes nequi parlat, e yo presc posset audir li son de nor cordies. Poy Van Helsing plazzat su manu tendrimen sur li cap de Sra. Harker e dit:

"E nu, car Madam Mina, ples dir nos quo evenit. Deo save que yo ne vole doler te, ma noi deve saver. Nu noi deve laborar velocimen. Li die por finir li tot afere va strax arivar."

Vocabulary

- cindre
- coffre
- distracter
- gutte
- inbrassar
- renunciar
- spoliar
- subtasse
- tappar
- toale

Altri paroles

- **cindre**: cindriese
- **distracter**: distraction, distractiv
- **renunciar**: renunciation

Capitul 82

[Contenete](#) - [Capitul 81](#) - [Capitul 82](#) - [Capitul 83](#)

Ottantduesim capitul (82.esim capitul)

Li povri dama frissonat, e plazzat su cap plu bass sur li péctor de su marito. Poy ella levat su cap con fieritá, e prendet li manus de Van Helsing e su marito. Poy, pos un pause ella comensat:

"Yo trincat li opiate quel vu hat afabilmen dat me, ma durant un tempor it ne functionat. Yo devenit plu e plu vigil, con horribil imaginationes intrante mi mente - omnicos conexet con li morte, e vampires, con sangue, e dolore, e vexation."

Jonathan gemit ívoluntarimen, ma ella tornat se vers le e dit: "Ne vexa se, caro. Tu deve esser brav e fort, e auxiliar me. Nu, yo videt que li dormitive besonat mi **cooperation** (co·opera·r = laborar junt) e yo preparat me por dormir. E it es cert que li dorme venit, nam yo ne memora plu. Li intrada de Jonathan ne vigilat me. In li chambre esset li sam blanc nebul quel yo hat ja videt. Ma yo obliiat que vu ne ha leet mi diarium pri to - ples leer it pos nor parlada. Yo sentit li sam terrore e li sam presentie. Yo tornat me por avigilar Jonathan, ma il dormit tam profundmen que it semblat que il hat prendet li opiate e ne yo. Ne posser avigilar le terrorisat me, e yo circumregardat. Tande mi cordie **plongeat** (plongear = abassat se subitmen): apu li lette, quam si il hat exeat li nebul, o plutost quam si li nebul hat devenit su figura, stat un alt, tenui mann, tot in nigri. Yo conosset le strax del descripciones del altres. Li cirin visage, li alt **aquelin** nase, li rubi labies con li acut blanc dentes, e li rubi ocles queles yo credet har videt ye li cade del sole sur li fenestres del eclesia in Whitby. Yo conosse anc li rubi cicatrice sur li fronte u Jonathan hat frappat le. Por un instante mi cordie **manet** (maner = restar) ínmobil, e yo volet criar ma ne posset. In li silentie il parlat con un acut, tranchant susurrada, monstrante Jonathan con li manu durant que il parlat:

" 'Tace! Si tu emisse un son yo va prender le e **fracassar** (fracassar = batter e destruter) su cerebre avan tui ocles.' Yo esset tro astonat por dir alquicos. Con un ricanant subrisión, il plazzat un manu sur mi epol e fat me monstrar mi gúttur con li altri, diente 'In prim, un poc refriscament por mi eforties. Tu mey esser silent; it ne es li prim, ni li secund vez que tu ha calmat mi **sete!** (sete = fame por trincar)' Benque astonat, yo ne volet far le cessar. Yo suposi it es un parte del horribil maledition quandé il tucha un

Un aurin **áquil**. Un person con un **aquelin** nase have un nase quel es simil.

Carne es li cose quel on posse manjar, ma anc li córpor es **carne** (ex u veni li parol **carnal**).

On senti mult **sete** in li deserte; felicimen noi ha trovat aqua.

victime (victime = person damageat per un mal-fator). E Deo, mi Deo, have **misericordie** (miseri·cordi·e) pri me! Il plazzat su **fetid** (fetid = con malissim odore) labies sur mi gúttur!" Su marito gemit denov. Ella prendet le mem plu fort, quam si il esset lo injuriat, e continuat:

Un mann e un fémina qui plongea in li aqua.

"Yo sentit mi forte desaparir, e mi-evanescet. Yo ne save quam long il fat li cose ma it semblat un sat long témpor til quando il retraet su fetid, ricanant bocca. Yo videt it guttear con frisc sangue!" Por un moment li memorie semblat dominar la, e sin su marito ella vell har cadet. Poy con un grand efortie ella continuat:

"Il parlat me con mocada: 'Talmen tu, quam li altres, vole luder lor cerebres contra li mi. Tu vole auxiliar ti mannes chassar me e frustrar mi planes! Tu save, tu partmen save, e plu tard va completmen save quo it significa crucear mi via. Ili volet luder contra me – yo qui comandat **naciones** (nation = land), planat por les, luctat por les, secules ante lor **nascentie** (nascere = devenir vivent). E tu, ti quem ili max mult ama, nu es li **carne** de mi carne, sangue de mi sangue, **afin** (afin = simil) a me, mi vin durant un témpor, e plu tard mi compane e auxiliator. Tu ha auxiliat les star contra me; nu tu va venir a mi vocada. Quande mi cerebre di te "veni!", tu va crucear li terre, li mare por servir me; e por far it possibil – vi li metode!" To dit, il ruptet su camise, e con su long, acut ungules il picat su péctor. Quande li sangue exeat, il tenet mi manus con un del sus, e con li altri presset mi bocca al vúlnere, por que yo solmen posset sive **sufocar** (sufocar = ne posser respirar) sive trincar li – Oh mi Deo! Mi Deo! Quo yo ha fat? Un tal destine por me, qui ha sempre volet marchar humilmen e **virtuosimen** (li vertús = nobilitá, honestitatá, misericordie, etc.). Li misericordie de Deo esse con me! Regarda un povri anim in plu quam mortal dangere, e tis qui ella ama!" Poy ella comensat frottar su labies.

Durant que ella racontat li terrent historie, li ciel in li ost comensat aclarar se. Harker esset calm e quiet, ma sur su visage, durant ti horribil **narrative** (narrar = contar), venit un grisitá quel aprofundat se, talmen que quando li unesim radies del sole aparit, on videt su blancijant capilles.

Noi ha fat talmen que sempre adminim un de noi resta junt con li ínfelici **pare** (pare = du personnes).

Pri ti-ci cose yo es cert: li sole leva hodie sur li max miserabil dom sub su tot eada.

Vocabulary

- **afin**
- **áquil**
- **aquilon**
- **carne**
- **cooperar**
- **cooperation**
- **fetid**
- **fracassar**

- maner
- misericordie
- narrar
- narrative
- nascentie
- nation
- pare
- plongear
- sete
- sufocar
- victime
- vertú
- virtuosi

Altri paroles

- **afin**: afinitá
- **carne**: carnal, carnage
- **maner**: permanent
- **narrar**: narrator
- **sufocar**: suffocation

Capitul 83

[Contenete](#) - [Capitul 82](#) - [Capitul 83](#) - [Capitul 84](#)

Ottanttriesim capitul (83.esim capitul)

Jurnale de Jonathan Harker.

3 octobre. – Pro que yo solmen posse sive far alquo sive devenir foll, yo scri ti-ci jurnale. It es six horas, e noi va incontrar nos in li scritoria pos triant minutes por manjar; Dr. Van Helsing e Dr. Seward concorda que sin manjar on ne posse laborar. Hodie noi va besonar nullcos minu quam lu **optim**. (optim = max bon; optim ↔ pessim) Yo ne posse cessar por pensar, solmen scrir. Grand coses, micri coses, omnis a scrir, fórsan lus micri va informar nos max mult. Li povri Mina just dit me, con lácrimes current along li guancies, que nor fide es provat in truble e misfortun, que noi deve fider e que Deo va auxiliar nos til li fine. Li fine! Oh mi Deo! Quel fine? Laborar! Laborar!

Quande Dr. Van Helsing e Dr. Seward retornat del visita del povri Renfield, noi planat quo far. In prim, Dr. Seward informat nos que in li chambre ili hat trovat Renfield sur li suol, con visage fracassat e li osses del col ruptet.

Dr. Seward questionat li atendente ca il hat audit alquicos. Il dit que il hat sedet se – dormettante un poc – quandé il audit li son de un cadida, e intrante li chambre il trovat le just quam li doctores hat videt. Van Helsing volet saver ca il hat audit “voces” o “un voce”, e il dit que it semblat esser du, ma pro que il esset sol in li chambre, it solmen posset esser un. Il jurat que li paciente hat usat li parol “Deo”. Dr. Seward concludet que lu optim esset scrir un certificate de morte por que nequi mey far un inquisition pri li morte.

Quande noi comensat parlar pri li passu a sequer, li prim cose quel noi decidet esset que Mina deve saver omnicos, e celar nullcos de la. Ella concordat, e yo sentit compatientie vider la tam brav ma simultanmen (simultan = sam témpor) trist. “Null celada,” ella dit, “nam yo ne posse suffrer plu quam yo suffre nu. Quocunc va evenir, it va dever esser melior quam li situation nu!” Van Helsing spectat la fixmen, e dit subitmen ma con un bass voce:

“Ma car Madam Mina, esque tu ne time, ne por te self ma por li altres?”

Un grand **fosse** in li terre.

In estive li gente sovente have **vacanties**.

Con un **declaration** de independentie, on fa clar que on ne es dependent a un altri land.

Ella monstrat un complet devotion quandé ella respondet:

"Ah no! Yo ha decidet!"

"Decidet quo?" il questionat gentilmen, durant que noi esset ínmobil, nam noi savet un poc pri quo ella parlat. Su response venit con direct simplicitá, quam si ella **declarat** (declarar = de·clar·ar) un facte:

"Pro que si yo vide me con li possibilità nocer un del personnes qui yo ama, yo va morir!"

"Tu ne vell mortar se self?" il dit raucmen.

"Yo vell; si null amic vell trovar se qui vell far it for me." Ella regardat le con un significant expression. Il hat sedet se, ma nu stantat se e plazzat su manu sur li cap de ella e dit solemnimen:

"Mi infanta, si it vell auxiliar, yo vell dar it te e star sin **pecca** (pecca = mal spíritu) avan Deo. Ma mi infanta – " por un moment il ne posset parlar, momentarimen suffocat per un grand plorada in su güttur. Il resistet e continuat:

"Ma tu ne deve morir, ne per li manu de quicunc, plu minu per tui manu. Tu ne deve morir til quando li altru es vermen mort, nam tui morte vell changear te a alquo simil a le. No, tu deve viver! Tu deve luctar, benque li morte sembla esser li repose e pace self. Por tui vivent anim yo di te: ne mori, ni pensar pri li morte, til quando ti-ci grandissim male es for."

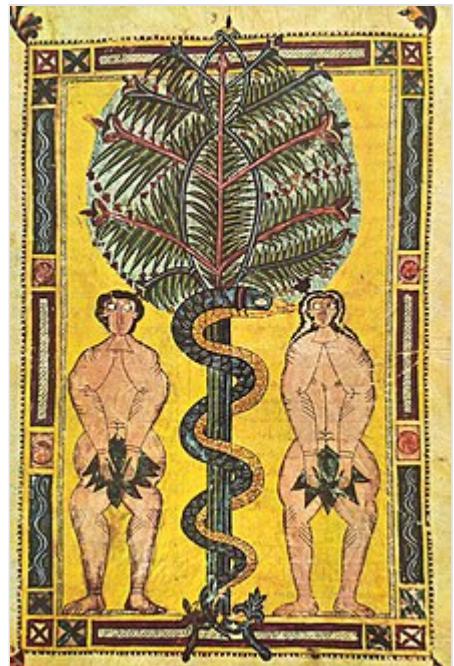
Li povri cara blancijat, e tremet. Noi omnes esset silent, ne possente far nullcos. In fine ella devenit calm e tornat se a le, diente dulcimen ma tristissimmen con li manu extendet:

"Yo promesse vos, mi car amico, que si Deo va lassar me viver, yo va efortiar viver, til quando Il decide que li horrore Mey forpassar." Noi sentit nos incorageat audiente la e noi comensat discusser pri quo far. Yo dit la que ella Mey posseder li tot paperes in li casse, e registrar li tot evenimentes, tam quam ella hat fat antey. It pleset la haver un cose a far.

Quam usual, Van Helsing hat planat li tot coses, mem lor órdine.

"It sembla esser un felici eveniment que noi fat nullcos con li buxes de terre durant nor visita a Carfax. Si noi hat tuchat les, li Comto vell har savet nor planes pri li buxes e noi nu ne vell conosser lor locationes. Nu, il ne save quo noi intente far. Adver, il certmen mem ne save que noi posse sterilisar les. Il ne save anc que noi conosse li dom in Picadilly. Talmen hodíe es li nor, e it da nos li esperantie. Li sole quel levat se sur nor tristesse va **guidar** (guidar = monstrar li via) nos, nam til quando it cade, li monstru ne posse changear su forme. Il ne posse devenir li aere, ni intrar tra micri spacies. Por aperter un porta, il deve aperter it quam un mortale. Talmen noi have li tot die por chassar su refugies e sterilisar les. Sterilisar les ne va destrucer le, ma it va limitar li locs in quel il posse esser activ."

Yo dit le que yo ne posset suportar li perdition de mem un minute, e que yo volet comensar strax. Ma Van Helsing levat su manu quam **advertisment** (advertisir = dir que on ne mey far), e dit: "No, amico Jonathan. Tu conosse li **proverbie** (proverbie = famosi paroles): li max curt via es lu max long. Quande li moment

On di que Adam e Eva **peccat** por li prim vez pro har manjat li pom in li jardine.

veni, noi va acter con incredibil rapiditá. Ma pensa; lu max possibil es ti ta dom in Piccadilly. Li Comto va posseder mult domes, inter queles il va posseder li paperes de compration, claves, altri coses. Tal coses in un bon loc il besona, alor pro quo ne in un loc tam central e tam quiet, ex u il posse exear sin esser videt? Noi va ear ta e serchar it."

"Alor noi mey comensar strax," yo criat, "noi perdi preciosi témpor!" Li professor ne movet se, ma dit simplicmen:

"E qualmen noi va intrar ti ta dom in Piccadilly?"

"Per qualcunc metode! Si necessi, per rupter it."

"E li policie; u ili va esser, e quo ili va dir?"

Yo esset astonat, ma yo savet que il possedet un bon rason por dir un tal cose, e dit tam quietmen quam yo posset:

"Ples ne atender plu long quam necessi. Vu save quam mult yo es **torturat** (torturar = far doler) del situation."

"Ah, mi filio, yo certmen save. E yo ne vole adjunter al tui tortura. Yo ha pensat e pensat, e it sembla que li max simplic metode es lu max bon. Nu noi vole intrar li dom, ma ne possede li clave, ne ver?" Yo inclinat li cap.

"Nu suposi que tu esset in veritá li **proprietario** (proprietá-rio) del dom e volet intrar it ma ne posset, quo tu vell far?"

"Yo vell trovar un serrurero respectabil, e far le usar un passa-partú."

"E li policie, ili vell **intervenir?**" (intervenir = far cessar)

"Oh, no! Ne si ili savet que li serrurero esset un ver serrurero, ta por auxiliar li proprietario."

"Tande," il videt me acutmen durant que il parlat, "li sol cose pri quel existe dúbites es li conscientie del serrurero, e li credentie del policie. Solmen un tre astut policist vell posser leer li cordie de un mann e saver que il ne es li ver proprietario. No, no, mi amico Jonathan, si on desserra li porta de un vacui dom in ti-ci London, o in quocunc altri cité in li munde, e desserra it secun li regules, nequi va intervenir. Yo ha leet un vez pri un gentilmann qui possedet un fin dom in London, e qui eat durant li estive a Svissia, durant que un furtero trovat un metode por intrar li dom. Poy il apertet li persianes e exeat li dom tra li avan-porta, avan li ocles del policie. Poy il auctionat li coses in li dom, usante un auctionario por vendir les professionalmen, pos quel il visitat un constructor de edificies e vendit le li dom, quel li constructor decidet usar por constructer li nov dom. Poy retrovenit li proprietario del dom de su **vacanties** (vacantie =

die sin labor) estival in Svissia, trovante solmen un vacui **fosse** (fosse = subterran loc con nullcos in it) u hat esset li dom. Il fat it secun li regules, e anc noi va far it secun li regules. Noi va intrar ne tro tost, ma circa deci horas quando hay mult gente, un hora quando un ver proprietario vell far un tal cose.

Vocabulary

- advertir
- advertiment
- declarar
- fosse
- guidar
- intervenir
- optim
- pecca
- proprietario
- proverbie
- torturar
- vacantes

Altri paroles

- **declarar**: declaration
- **optim**: optimist, optimistic
- **proverbie**: proverbial

Capitul 84

[Contenete](#) - [Capitul 83](#) - [Capitul 84](#) - [Capitul 85](#)

Ottantquaresim capitul (84.esim capitul)

Yo videt que il esset tot rect, e li desesperantie in li visage de Mina diminuet se un poc. Van Helsing continuat:

“Un vez intrat, in li dom noi vell posser trovar altri indices, e alcunes de noi va maner ta durant que li altris va visitar li altri locs u va trovar se li altri buxes – in Bermondsey e Mile End.”

Lord Godalming stantat se. “Ci yo posse esser util. Yo va misser un telegramma a mi mannes por que ili mey preparar cavalles e coches in li locs max **convenient.**” (convener = esser utilisabil)

“Vi, old chap,” dit Morris, “to es un **capital** (capital = optim) idé por **cavalcar** (cavalcar = ear sur un cavalle), ma ne pensa tu que un de tui pretti coches con **flaggas** (flagga = image de un land) e **heraldica** (heraldica = image de un nobile) vell esser tro bell por li stradettes de Walworth o Mile End? Yo pensa que un coche a **luar** (luar = usar por un curt témpor) es un plu bon idé; on lua it por li jorne, lassa it alcú in li vicinage, e usa it denov plu tard.”

“Amico Quincey have rason!” dit li professor. “Nor tache es desfacil, e flaggas e heraldica vell far li gente observar nos. Un coche a luar es bon.”

Yo esset joyosi vider li crescent interesse de Mina, quel fat la obliviar li horribil experientie del nocte passat. Ella esset tre, tre pallid, presc cadavric, e yo posset vider su dentes tro bon. Yo ne parlat pri it, ma it friget mi sangu e fat me rememorar li povri Lucy. Li dentes self esset ancor curt; noi possedet ancor témpor, ma ne mult.

Noi continuat li discussion pri li sequentie de nor actes, e qui vell far quo. On concordat que noi vell comensar per li destruction del refugie del Comto, por que mem in li max mal casu on posse damagear le per far it plu desfacil a reposar.

Pos to, li professor **suggestet** (suggerer = dir "lass nos far...") que pos li visita a Carfax noi omnes mey intrar li dom in Piccadilly, pos quel yo e li du doctores vell restar ta, durant que Lord Godalming e Quincey vell trovar li refugies in Walworth e Mile End, e destrucuter les. Secun li professor it esset possibil, mem probabil, que li Comto vell aparir in

Un flagga quel es rubi e blanc.

Heraldes, portant heraldica. Li coche de Lord Godalming vell haver simil images.

Piccadilly durant li journe, e si yes, noi vell posser destracter le ta, o adminim sequer le. Yo ne pensat que it esset un bon idé, e dit que yo vell restar e protecter Mina, ma Mina ne concordat. Ella dit que yo vell posser auxiliar pri aferes legal, que inter li paperes del Comto vell trovar se un indicie quel solmen yo vell posser comprender pro mi experienties in Transylvania; e que, in omni casu, plu mult li mannes, plu alt li possibilítá victer. Yo concordat, nam li opinion de Mina esset ínchangeabil.

Taxis es carres a **luar** (on paya por usar it un vez, poy on oblia it).

“Por mi parte,” ella dit, “yo possede null timore. Lu max mal ha ja evenit, e omnico desde nu va posseder sive quelc esperantie sive conforto. Vade, mi marito! Deo posse, si Il vole, gardar me sol tam bon quam con te.” Dunc yo dit: “Tande in li nómín de Deo noi mey departer strax, pro que noi perdi li témpor. Li Comto vell posser venir a Piccadilly plu tost quam expectat.”

Grandissim edificies **polluant** li aere.

“Il ne va!” dit Van Helsing, con un manu levat.

“Ma pro quo?” yo questionat.

“Ha tu obliariat,” il dit, mem possente subrider, “que li nocte passat il manjat mult, e va avigilar se tard?”

Obliviar! Qualmen yo, quicunc de noi vell posser oblipiar ti terribil scene! Mina volet mantener un visage sin expression ma gemit e covrit su visage con li manus. Van Helsing ne intentet far la rememorar li experientie, e esset chocat pri su manca de pensada. Il dit: “Oh, Madam Mina, car, car Madam Mina, vé! Yo, qui revere te tam mult. Que yo ha pensat e dit un tam stupidissim **parlache** (parlache = stupid parlada) ex mi stupidissim cap e labies es ínpardonabil. Yo solmen espera que tu va oblipiar li cose.” Il fat un reverentie durant que il parlat, e ella videt le tra lácrimes e dit con un rauc voce:

“No, yo ne va oblipiar, nam memorar es plu bon, e inter mi memories yo have multissim queles es bon, e yo va prender omnico junt. Nu, it es témpor por departer. Li dejuné es pret, e noi deve manjar por que noi mey restar fort.”

Li dejuné esset un strangi **repaste** (repaste = eveniment de manjage). Noi provat injoyar unaltru, e Mina esset la max alegrí. Li dejuné finit, Van Helsing stantat se e dit:

“Nu, mi car amicos, noi de parte por li terribil tache. Esque noi es omnes armat contra ataccas e spiritual e carnal?” Noi dit yes. “Alor omno es bon. Nu, Madam Mina, tu es tre secur ci til li cade del sole, e ante to noi va retornar. Ma ante departer yo va protecter te contra personal ataccas. Yo ha ja preparat tui chambre por que Il ne mey posser intrar. Nu por tui cópor: sur tui fronte yo tucha ti pezze de sacri biscuit in li nómíne del Patre, li Filio, e –”

Un horribil crie audit se, quel presc friget nor cordies. In li moment in quel il hat plazzat li sacri biscuit sur li fronte de Mina, it hat brulat it, lassante un marca in li carne quam si un blanc-**ardent** (arder = esser foy sin flamme) pezze de metalle hat fat it. Mi cara comprendet li significantie in li moment, e strax poy venit li reaction: ella cadet sur li genús sur li suol, traet su capillatura con ambi manus sur li visage e gemit:

“Ínpur! Ínpur! Mem li Omnipotente **detorna** (detornar = tornar se for) se de mi **polluet** (polluet = ínpur) carne! Ti-ci marca de **desgracie** (desgracie = ínpuritá, pecca) yo va tener til li Die de Judicament.” Omnes pausat, sin dir alquicos. Yo inbrassat la con un sentiment de grive, e nor amicos detornat li ocles con silentmen current lácrimes. Poy Van Helsing tornat se e dit gravmen, tam gravmen que yo sentit que il esset **inspirat** (inspirar = possedet per un pensa) e parlat de un loc éxter se self:

“It es possibil que tu va dever portar ti marca til quando Deo self va, sur li Die de Judicament, corecter li tot males del terra e de Su filies. E Madam Mina, mi cara, mi cara, mey noi qui ama te va esser ta por vider li moment u li rubi cicatre, li signe del conosentie de Deo del anteyan coses, va desaparir, e lassar tui fronte tam pur quam tui cordie. Nam tam cert quam li fact que noi vive, ti cicatre va desaparir quando Deo va levar li **charge** (charge = desfacil labor) quel es sur nos. Til tande noi va portar nor Cruce, just quam Su Filio hat fat. It es possibil que noi es Su instrumentes, e que noi seque Su volentie, tra desgracie, tra lácrimes e sangue, tra dúbites e timore, e omnitos quel fa li differentie inter Deo e li hom.”

In su paroles noi sentit li esperantie, e comfort. Mina e yo sentit it e simultanmen prendet un del manus de Van Helsing e besat it. Poy, sin un parol, noi omnes agenuat se e jurat que noi vell esser **fidel** (fide·r → fidel = con fident cordie) vers unaltru. Noi jurat levar li **vele** de tristesse de ella, li fémina quel noi omnes amat, chascun in nor propri maniere.

Poy noi comensat. Yo dit adío a Mina con paroles queles yo nequande va obliviar, e noi departet.

Yo ha decidet un important cose: si it eveni que Mina va ínevitablemen devenir un vampire, ella ne va intrar ti íconosset e terribil land sol. Yo suposi que talmen in anteyan témpores un vampire significat mult vampires: just quam lor **hideosi** (hideosi = desbell e timore-causant) córpores solmen posset reposar in sacri terre, anc li max sacri amore devet har esset li rason por lor crescent númere.

Vocabulary

- arder
- capital
- charge
- convenient
- convener
- desgracie
- detornar
- fidel
- flagga
- heraldica
- hideosi
- inspirar
- luar
- parlache
- polluer
- repaste

- **suggerer**

Altri parole

- **arder**: ardent
- **charge**: charge
- **fidel**: fidelitá
- **heraldica**: heralde, heraldic
- **inspirar**: inspiration
- **polluer**: pollution
- **suggerer**: suggestion, suggestiv

Capitul 85

[Contenete](#) - [Capitul 84](#) - [Capitul 85](#) - [Capitul 86](#)

Ottantquinesim capitul (85.esim capitul)

Noi intrat Carfax sin problemas e trovat omnicos ínchangeat. In li tot normal circumage de polve e **decadentie** (decader = cader, devenir debil) it esset desfacil creder que existet alqual rason por timore. Si noi ne ja hat decidet quo far, noi vell har sentit li tache tro desfacil por continuar. Noi trovat null paperes, null signe de usation, e in li old capella li grandissim buxes semblat just quam ili hat esset. Dr. Van Helsing dit nos solemnimen durant que noi stat avan les:

"E nu, mi amicos, noi have alquo a far ci. Noi deve sterilisar ti-ci terre, tam plen de sacri memories, quel il ha aportat de un distant land por mal usada. Il ha selectet ti-ci terre pro que it esset sacri. Talmen noi **defeta** le (defetar le = far le perdir) con su propri arme, per far it mem plu sacri. It esset **santificat** por li usada del hom; nu noi santifica it a Deo." Durant que il parlat il extraet su implementes, e strax hat apertet li covritura de un del buxes de terre. Li terre esset nullmen frisc, ma nor atention esset concentrat sur li professor. Extraente de su buxe un pezze del sacri biscuit, il plazzat it sur li terre, e cludet li covritura durant que noi auxiliat le.

Noi fat li sam cose a chascun del grand buxes, e lassat les con li sam aspecte quam antey; ma in chascun de ili jacet un pezze del sacri **pane**.

Li porta cludet detra nos, li professor dit solemnimen:

"Noi ha ja fat tam mult coses. Si noi successa in li altris, li cade del sole por hodíe va brilliar sur li fronte de Madam Mina tam blanc quam **ivor** (ivor = long dente de un elefante) e sin un sol macul!"

Passante li herbe avan li dom, noi posset vider li fassade del dom. Yo regardat con aviditá, e in li fenestre de mi propri chambre videt Mina. Yo salutat con li manu, e inclinat li cap por dir la que noi hat successat. Ella inclinat su cap por dir que ella comprendet. Li ultim cose quel yo videt esset ella salutant con li manu. Mi cordie esset pesant quande noi serchat li station e prendet li tren, just in témpor.

Yo ha scrit to ci in li tren.

Un **fore** por un clave.

Un **plum**, papere e **incre**.

Piccadilly, decidu horas triant. – Just ante atinger Via Fenchurch, Lord Godalming dit me:

“Quincey e yo va trovar un serrurero. It vell esser plu bon por te restar altriloc, nam tu es un notario e it vell esser un mal cose si tui **société** (société = gruppe de personnes) de advocates vell saver pri it.”

Yo dit que yo volet malgré omno ear junt, ma il dit: “In plu, ear con minu personnes vell atraer minu atention. Mi titul va convicter li serrurero, e li policistes. Tu deve ear con Jack e li professor e restar in li Verdi Parc, u tu posse observar li dom; quandé li porta es apertet e li serrurero es for, veni til li dom. Noi va lassar te intrar.”

“Bon **consilie!**” (consilie = bon idé a far) dit Van Helsing, e talmen li discussion finit se. Godalming e Morris intrat un coche a luar, e noi sequet it in un altri. Sur li angul de Via Arlingon, noi exeat it e promenat ad-in li Verdi Parc. Mi cordie battet plu rapidmen quandé yo videt li dom, li dom sur quel tam mult de nor esperantie esset centrat, stante grav e silent con nequi in it, un grand differentie al domes in li vicinage. Noi sedet nos sur un **banca** (banca = long stul) u noi posset vider it, e comensat fumar cigares. Li minutes passat tre lentmen durant que noi atendet.

In fine venit un coche con quar rotes, ex quel venit Lord Godalming e Morris, e un ovrero con su implementes. Morris payat li cochero, qui tuchat su chapel e exeat li loc. Li du ascendet li scalunes, e Lord Godalming monstrat con li manu to quo il volet. Li ovrero desmettet su veston e dit alquo a un policist qui esset passant. Li policist inclinat li cap, e li ovrero extraet li coses de su sac. Vidente li clave-**fore** (fore =) il dit alquo a su employantos. Lord Godalming subridet, e li mann comensat li labor. Il usat un unesim passa-partú, poy un duesim, poy un triesim. Subitmen li porta apertet se, e il e li du intrat li dom. Noi esset ancor sedent, mi cigar brulante se, ma ti de Van Helsing ja frigid. Noi atendet durant que li ovrero exeat e fat un clave intrar li serrure, quel il dat a Lord Godalming, qui extraet su borse e dat alquo al mann. Il tuchat li chapel, mettet li veston, e departet; null person atentet.

Li mann departet, noi cruceat li strade e frappat contra li porta. It esset apertet ínmediatmen per Quincey Morris, con Lord Godalming apu le qui accendet un cigar.

“Li odore es malissim,” dit Lord Godalming quandé noi intrat. Li odore esset simil a ti del old capella in Carfax, e sequente nor experientie noi savet que li Comto hat sat líberman usat it. Noi **explorat** (explorar = vider e serchar) li dom junt, por li casu de atacca, e ne savet ca li Comto esset in li dom o ne. In li manjatoria noi trovat ott buxes de terre. Ott buxes del nin queles noi serchat! Nor labor ne hat finit se, e ne va finir se til quandé noi trova it. In prim noi apertet li persianes, contra quel videt se un stalle, quel portat li aspecte de un **domette**. Ta ne trovat se fenestres, quo aleviat nos. Noi strax comensat examinar li buxes. Un a un, noi fat lu sam quam in tis de Carfax, e li labor finit, noi comensat serchar li dom.

Un **banca** in un bell jardin.

Li portugaleses esset grand **exploratores**.

Noi concludet que li proprietá del Comto trovat se in li manjatoria, e noi comensat examinar les. Ili jacet sur li table in un sort desordinat órdine. Ta trovat se li documentes por li dom de Piccadilly, compra-documentes por li domes ye Mile End e Bermondey; nota-papere, covertes, plumes e **incre** (incre = li nigri liquide con quel on scri). Omnicos esset covrit por protecter les contra li polve. Altri coses quam un **brosse** esset ta, mem rubijat aqua, semblantmen con sangue. In ultim esset un clavallia, claves de omni grandore. Lord Godalming e Quincey Morris notat li **varie** (varie = mult e different) addresses del domes in li Ost e Sud, e exeat li dom por destrucuter les. Li reste de noi atende lor retorna – o li venida del Comto.

Vocabulary

- advocate
- brosse
- consilie
- decadentie
- decader
- defetar
- domette
- explorar
- fore
- incre
- ivor
- pane
- plum
- sant
- santificar
- société
- varie

Altri parole

- **advocate**: advocar
- **brosse**: brossar
- **consilie**: consiliar, consiliero
- **defetar**: defete
- **explorar**: explorator, exploration
- **fore**: forear
- **ivor**: ivorin
- **pane**: panería
- **varie'**: varietá

Capitul 86

[Contenete](#) - [Capitul 85](#) - [Capitul 86](#) - [Capitul 87](#)

Ottantsixesim capitul (86.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

3 octobre. – Li atende por Godalming e Quincey Morris sentit se quam un eternitá. Li professor volet distracter nos per parlar pri varie temas. Yo savet pro quo: ili volet auxiliar Harker, qui possedet un aspecte terribil, un visage de tot misere. Li nocte passat il semblat un felici yuno, plen de energie, e obscur **brun** (brun = colore de café) capillatura. Hodie su capillatura ja ne es brun; it es blanc, e il sembla un debilissim old mann con linea de grive in li visage. Su energie tamen es íntuchat; in fact, il sembla esser un vivent flamme. It es ti-ta cose quel posse esser su salvation, nam si omnicos ea bon, li energie va esser li cose quel va har auxiliat le. Li povri diábol – yo pensat que mi grive esset mal, ma ti-ci es mem plu mal!

Li interessant coses pri queles li professor parlat por far le pensar altri coses esset quam sequent:

“Yo ha studiat mani vezes li paperes relatent a ti monstru; e plu yo studia, plu yo es convictet pri li necessitá de destructer le completmen. In li paperes yo vide ne solmen su crescent potentie, ma anc un crescent saventie. Yo aprendet tra li **reserchas** (reserchar = serchar e aprender) de mi amico Arminus de Budapest que, durant su vive, il esset un marvelosi mann. **Soldate** (soldate = luctator), **statmann** (statmann = mann quel guverna un país), scientist. Nequi esset plu intelligent quam il, e su cordie conosset null timore e null regrete. Poy il studiat in li scol interdictet, e ta il aprendet qualmen **superviver** (superviver = ne morir quando on posset morir) li morte, e in veritá supervivet it, ma benque anc su cerebre supervivet it, it esset changeat e su memorie ne es complet. Talmen in quelc coses il resta un infanto; ma il cresce, e deveni plu intelligent. Il experimenta con successe, creante un gruppe de nov entes, qui marcha li via de Morte, ne Vive.”

Harker gemit e dit: “E tot ti coses contra mi cara! Ma qualmen il experimenta? Saver pri it posse auxiliar nos defetar le!”

Un roman **soldate** del ancian epoca.

Si on possede solmen un micri monete, on ne have mult moné a su disposition.

“Il ha experimentat con su possentie poc a poc durant li tot témpor, con su grand pueril cerebre. It es fortunosi por nos, nam si it hat ja cresct, il vell har ja successat. Ma pro que il vole successar, il intente proceder lentmen; il have secules a su **disposition.**” (disposir = far obtenibil)

“Yo ne comprende,” dit Harker fatigat. “Esse plu clar! Fórsan li grive e truble fa mi cerebre stult.”

Li professor pazzat li manu sur li epol de Jonathan e parlat:

“Mi filio, yo va esser clar. Vi qualmen il experimentat. Il intrat li dom de amico John usante li paciente Renfield, nam li vampire, por li prim vez, besona alqui qui vell invitar le; pos to il posse intrar e exear secun su voluntá. Ma plu important experimenteres esset li buxes. In li comense il fat altri personnes mover les, ma plu tard su cerebre cresct, e il provat far it self. Vidente li successe, il movet les self a different locs, por que solmen il mey posser trovar les, in profund locs in li terre por que il mey transformar se quando il vole. Ma ne esse trist: ti-ci conoscentie veni le tro tard! Noi ha ja sterilisat su tot refugies except li un. Pro to il trova se in un plu mal situation quam li nor. Ma mi horloge ja monstra un hora, e si omnicos ea bon, amicos Arthur e Quincey es ja sur li via til nos. Hod  e es nor die.”

Un frappa al porta surprisat nos, li duplic frappada del telegramma-**boy**. (boy = p  er, sovente un p  er qui labora o auxilia) Noi movet in **unison** (un-i-son = junt, quam un sol son), e Van Helsing, li manu levat por silentie, fat un passu vers li porta e apertet it. Li boy dat le li missage. Li professor cludet li porta, apertet li missage e leet it.

“Cuida pri D. Nu, a decidu horas quarantquin, exeat Carfax con urgentie e hasta vers li sud. Il circumea e vell posser incontrar vos: Mina.”

Un pause evenit, ruptet per li voce de Jonathan Harker:

“Mers  s a Deo, noi va strax incontrar!”

Van Helsing tornat se vers le e dit: “Deo va acter secun su propri maniere. Ne time, e ne joya te, nam nor esperanties posse desfar nos.”

“Yo cuida pri nullcos,” il respondet calidmen, “except desfar ti-ta monstru del creation self. Yo vell vendir mi anim por far it!”

“Oh tace, tace, mi filio!” dit Van Helsing. “Deo ne compra animes talmen, e li Diábol, benque il compra, ne es fidel. Ma Deo es just e **clement** (clement = desfacilmen incolerant / pardonar facilmen), e conosce tui dolore e devotion al car Madam Mina. Pensa pri quel dolore it vell far la audir tui parlache. Li témpor

Un conductor fa li musicantes crear musica in **unison**.

Thanos es un person qui ne esset **clement**.

por action ha venit; hodíe ti-ci vampire es limitat al forties de un hom, e ante li cade del sole il ne posse transformar se. Talmen il va besonar témpor por arivar ci – vide, it es duant minutes pos un hora, e il ne es tre rapid. Noi deve esperar que Lord Arthur e Quincey va arivar ante le.”

Un demí-hor pos li telegramma noi audit un quiet, resolut frappa contra li porta. Un tre ordinari frappa, it totvez fat nor cordies batter. Noi regardatunaltru, e intrat li corridor junt, con nor armes: tis spiritual in li levul manu, tis mortal in li dextri. Van Helsing apertet li porta e fat un passu in avan.

Ta noi videt Lord Godalming e Quincey Morris, un scene quel injoyat nos. Ili intrat rapidmen e cludet li porta. Lord Godalming dit:

“Bon finit. Noi trovat ambi locs; six buxes in chascun e noi destructet omnis!”

“Destructet?” questionat li professor.

“Destructet por le!”

Noi esset silent durant un minute, poy Quincey dit:

“Hay nullcos a far quam atender ci. Ma si il ne retorna ante quin horas noi va never retornar, nam Sra. Harker ne posse esser sol pos li cade del sole.”

“Il va esser ci strax,” dit Van Helsing, leente su **caderne** (caderne = nota-librette). “Nota bon, in li telegramma de madam il eat vers sud de Carfax, quel significa que il intentet crucear li rivere, e to il posse far solmen quando li aqua es bass, a saver just ante un hora. Ear sud possede un significantie: il suspecte, ma ne save, nam il eat al loc u il pensat ne vell trovar se intervention. Vu devet har esset in Bermondsey solmen un curt témpor ante le. E pro que il ancor ne es ci, noi save que il eat in sequent a Mile End. Ear til ta necessita quelc témpor, nam il besonat un altri cruceada del rivere. Crede me, mi amicos, li témpor ancor a atender ne es mult. Noi mey planar li atacca. **Sile** (sil·ent = tacent), ja ne hay témpor. Armes levat! Esse pret!” Il levat un manu in advertiment, nam noi posset audir un clave insertet in li porta del corridor.

Yo admirat qualmen nor anteyan spíritu reformat se. In nor chassas e aventuras in diferent locs in li monde, Quincey Morris hat sempre esset ti qui fat li planes, e Arthur e yo sequet le sin contradir. Nu revenit li anteyan hábitu; il usat li manu por monstrar nos nor plazzas in li chambre. Van Helsing, Harker e yo esset just detra li porta, con Godalming plu detra e Quincy in avan, apu li fenestre ma ne visibil. Noi atendet li secondes queles movet se con cochemaric lentitá. Li lent, caut passus approximat se along li corridor; li Comto evidentmen esset preparat por alqual surprise.

Subitmen il intrat li chambre con un salta, passante nos ante que noi posset levar li manus.

Vocabulary

- boy
- brun
- caderne
- clement

- dispositir
- disposition
- reserchar
- soldate
- statmann
- superviver
- unison

Capitul 87

[Contenete](#) - [Capitul 86](#) - [Capitul 87](#) - [Capitul 88](#)

Ottantsettesim capitul (87.esim capitul)

Su movement esset tam **panteresc**, tam ínhoman, que it in fact aleviat nor choc. Lo prim a acter esset Harker, qui jettat se avan li porta. Vidente nos, un grimasse passat sur li visage del Comto, con li long acut dentes; ma li malin subride rapidmen desaparit e devenit despection. Damage que nor plan de atacca ne esset plu bon organisat, nam mem in ti moment yo ne savet quo far. Yo ne savet ca li armes vell functionar contra le, ma Harker strax provat: il tenet su grand cultelle pret e ataccat li Comto con it. Li atacca esset potent, e solmen li diabolic rapiditat del Comto salvat le. Un second plu tard e li cultelle vell har transpicat li cordie. Ma it **ciset** (ciser = crear un fore) solmen li veston, ex quel cadet mult billetes e aure. Li expression del Comto esset tam infernal que yo timet por Harker, qui malgré to hat preparat se por un altri atacca. Yo fat un passu in avan por protecter le, tenente li crucifixe e sacri biscuit in mi levul manu. Yo sentit un potent forte in mi brassa, e yo videt li monstru abassa se avan nos, nam chascun de nos hat fat li sam cose. Li expression de colere e confuset malinitá sur su visage esset ínpossibil a descrir. Su cirin visage devenit verdi-yelb ma su ocles restat ardent, e li rubi cicatre sur li fronte esset visibilissim sur li pelle pallid. Li sequent instante, il saltat in bass sub li brasse de Harker, prendet un **manuade** (manu·ade) del moné, e jettat se contra li fenestre. Un crac audit se e il cadet inter li ruptet pezzes de vitre extern in bass, e yo audit li son del aurin monetes sur li suol.

Noi curret vers li fenestre e videt le saltar, ínvulnerat, del terre. Cruceante li **yard** (yard = suol detra un dom), il apertet li porta del stalle con un pussa. Poy il tornat se vers nos e dit:

“Vu intente frustrar me, vu – con vor pallid visages avan me quam **agnes** in li **buchería** (buchería = loc por crear carne). Chascun de vu omnes va regretar. Vu pensa que yo have null loc a reposar, ma yo possede plu. Mi **venjantie** (venjar = far altres pensar "vé!") ha just comensat, e yo have secules por completar it. Vor puellas queles vu ama es ja li mis, e tra ellas anc vu va devenir mi creaturas, por sequer mi volentie e devenir mi manjage quando yo senti fame. Bah!” Con un grimasse de despection, il passat tra li porta e cludet it, e detra it un altri porta apertet e cludet se.

Un **pantere**, un rapidissim e tre fort cat.

Un **manuade** de monetes.

Un **marcit** rose.

Vidente que sequer le tra li stalle vell esser desfacil, noi intrat li corridor e li professor parlat: “Noi ha aprendet alquo – mult! Malgré su brav paroles, il time nos, il time li témpor e li beson! Nam si ne, pro quo il hasta talmen? E pro quo prender li moné? Seque le, strax, vu es nu quam chassatores de un savagi bestie. Yo va restar ci por far talmen que nullcos util va restar por le.” Durant que il parlat il plazzat li restant moné in su tasca, prendet li documentes quam Harker hat lassat les sur li table, e mettet li altri coses in li camine, u il usat un inflammette por brular les.

Godalming e Morris hat curret ad-in li yard, e Harker exeat tra li fenestre por sequer li Comto. Ma il hat cludet e serrat li porta del stalle, e desaparit. Van Helsing e yo volet inquisiter pri le detra li dom, ma li circumage del stalle esset vacui e nequi hat videt le.

Nu it esset tard pos-midí, e li cade del sole esset proxim. Noi devet reconosser que li labores de hodíe esset finit; con pesant cordies noi concordat con li professor qui dit:

“Lass nos revenir al povri, car Madam Mina. Nu ne hay coses queles noi posse far ci, e ta noi posse adminim protecter la. Ma noi ne deve desesperar. Nu hay solmen un terr-buxo, quel noi deve trovar; quandé noi trova it, omnico va esser bon.” Yo videt que il parlat talmen por comfortar Harker. Li povri chap hat cadet in tristesse, e sovente gemit sin posser **supresser** it (supresser = sur-presser = ne lassar un cose o un sentiment exear) – il pensat pri su marita.

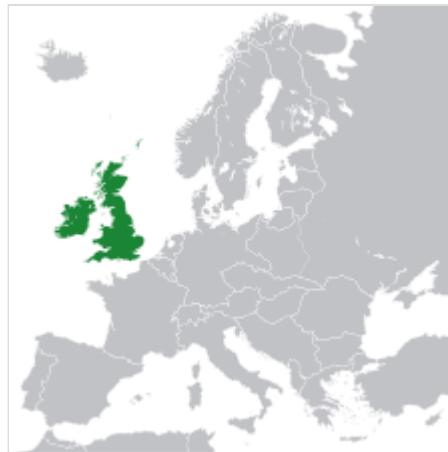
Con trist cordies noi retornat a mi dom, u noi trovat Sra. Harker in atendentie, qui provat monstrar un visage de levitá. Vidente nor visages, li su devenit pallid. Ella cludet li ocles por un moment por far un prega in secrete, poy dit alegrimen:

“Yo ne posse sat mersiar vos. Mi povri caro!” Ella prendet li gris cap de su marito in li manus e besat it, diente: “Tui cap mey reposar ci. Omnicos va esser bon! Deo va protecter vos si Il vole.” Li povri chap solmen gemit, nam il ne posset expresser se in paroles.

Noi dineat **superficialmen** (superficie = solmen li suol), e esset un poc aleviat. Fórsan it esset li fame self quel fat it, o li sensation de esser junt, e noi sentit un poc esperantie por li sequent die. Quam promesset, noi informat Sra. Harker pri omnico, e ella audit li tot historie con calmitá, benque ye vezes su visage blancijat o rubijat, e un vez prendet li brasse de su marito audiente li historie pri li atacca de Harker contra li Comto, quam si ella vell posser protecter le contra li monstru.

Li historie racontat, ella stantat se e parlat. Li scene esset tam tuchant, li dulci bon fémina in su tot bellesse e yunitá con li rubi cicatre sur li fronte, e su plen fide contra nor timores e dúbites, benque ella savet que ella esset in ti moment un forena del **reyatu** (rey·atu = land de un rey) de Deo.

“Jonathan,” ella dit, tam plen de amore e tendritá que il audit se quam musica, “mi car Jonathan e mi ver amicos, yo vole que vu memora alquo durant ti-ci terrent témpor. Yo save que vu deve luctar, e destrucrer tam quam vu destractet li fals Lucy por que li ver Lucy mey posser viver in eternitá; ma li ovre self ne es un ovre de odio. Ti-ta povri anim qui hacreat li tot misere es li max trist cose in li situation. Pensa pri su joya quandé anc il es destractet in su plu mal parte por que li plu bon parte mey posseder ínmortalitá spiritual. Mem destractente le, vu deve sentir misericordie.”

Li Reyatu Unit durant li témpor de nor Jonathan.

Durant que ella parlat yo videt li visage de su marito, quel devenit plu e plu obscur e micri, quam si li passion in le **marcit** (marcir = devenir leni, plu micri e old) le. Il prendet li manu de su marita, con blanc **fingre-articules**. (articul = parte de un fingre) Ella continuat parlar, mem con su dolent manu, ma quando ella hat finit, il saltat sur su pedes e dit:

“Mey Deo **transdar** le a mi manu solmen por li micri témpor besonat por destracter le. E mem pos li morte, si yo vell posser misser su anim al ardent inferne por un etern eternitá, yo vell far anc to!”

“Oh tace, tace! In li nómin del bon Deo. Ne di tal coses, Jonathan, mi marito, o tu va aplastar me per timore e horrore. Yo ha pensat ti long, longissim die – que un vez, fórsan yo vell besonar un tal misericordie, e tu, pro colere, ne vell dar me it! Mi marito, yo ne volet far te pensar pri un tal cose, ma tu deve pensar pri li possibilità. Mey Deo comprender que tu ha dit quo tu dit solmen pro que tu dole talmen.”

Noi mannes nu plorat apertmen; li lácrimes venit e noi posset far nullcos contra les. Anc ella plorat, vidente que noi hat comprehendet su missage. Su marito agenuat se avan la, prendet la con su brasses, e celat li visage in su **robe** (robe = vestiment por un fémina). Van Helsing fat nos un geste quel significat que noi mey exear li chambre, e noi lassat li pare in li chambre sol con lor Deo.

Ante que ili dormit, li professor preparat li chambre contra li **advente** (adven·ir → advent· → advente) del vampire, **afirmante** (afirmar ↔ negar) Sra. Harker que ella posset dormir in pace. Ella efortiat semblar content e sin timore. Van Helsing hat plazzat un cloche que un de ili mey sonar si necessi. Poy Quincey, Godalming e yo concordat que un ex ili mey restar vigil durant li nocte. Li unesim vigilada cade a Quincey, e noi altris va inlettar nos. Godalming ha ja dormit, nam li duesim vigilada es li su. Mi labor finit, anc yo va dormir.

Grammatica

-ade

Un X·ade es mult X, o li multitá in un X.

manuade: li coses in un manu (un manuade de papere = un multitá de papere quel on posse prender con un manu)

colonnade: mult colonnes

boccade: to quo posse intrar un sol bocca (un boccade de vin)

-atu

Un X-atu es li legal oficie del X, li activitás fat per o li loc de un X, etc.

reyatu = li reyentie, li land de un rey

Vocabulary

- advenir
- advente
- afirmar
- agne
- buchería
- ciser
- fingre-articul
- manuade
- marcir
- pantere
- panteresc
- reyatu
- superficial
- superficie
- supresser
- transdar
- venjantie
- yard

Altri parole

- **afirmar**: affirmation, afirmativ
- **agne**: agnelle
- **ciser**: cisura
- **supresser**: supression, suppressiv

Capitul 88

[Contenete](#) - [Capitul 87](#) - [Capitul 88](#) - [Capitul 89](#)

Ottantottesim capitul (88.esim capitul)

Jurnale de Jonathan Harker.

3-4 octobre, just ante mi-nocte. – Yo credet que yer ne vell trovar su fine. Yo volet dormir, in li ciec credentie que li sequent die vell dar un situation changeat, e que omni changes deve esser plu bon quam nu. Noi discusset quo far, ma ne posset concordar nos. Li sol punctu de concordantie esset que un terr-buxo restat, li loc de quel solmen li Comto conosset. Si il prefere restar celat, il vell posser frustrar nos por annus, e interim! – li pensa es tro horribil e yo ne audacia far it.

It es li **alba**, e strax li sole va levar se.

Ti-ci cose yo save: que si unquande ha existet un fémina qui es li perfectitá in se, it es mi povri amanta. Yo ama la mill vezes plu pro su dulci misericordie, quel fa mi odie del monstru tam mult plu despectibil. To es mi sol esperantie, nor sol **ancre**, (ancre = cose por far un nave ne mover) li credentie que Deo ne va permisser que un tal creature existe in nor monde. Mersí a Deo, Mina dormi, e dormi sin reves. Desde li cade del sole ella ne esset calm, ma subitmen venit un repose sur su visage quel esset quam li **verne** pos li ventes de **marte**. Yo ne es dormaci, solmen fatigat, mortalmen fatigat. Ma yo deve provar dormir, nam deman have su coses a soluer, e til tande yo ne va...

Un **ancre**, sin nave.

Plu tard. – Yo devet har indormit me, nam Mina avigilat me; ella sedet rect in li lette con un expression de surprise. Ella plassat un manu sur mi bocca e susurrat in mi orel:

“Sile! Hay alqui in li corridor!” Yo stantat me, cruceat li chambre, e silentmen apertet li porta. Ta, jacent sur un **matrasse** (matrasse = leni parte de un lette), esset Sr. Morris, qui esset completmen vigil. Il levat un manu por silentie e susurrat:

Du **matrasses** plassat sur unaltru.

“Sile! Retorna al lette. Un de noi va esser ci durant li nocte. Noi ne vole riscar alquicos!”

Su expression fat me renunciar un prova de discussion, e yo retornat a Mina. Ella sospirat e presc subridet. Plazzante su brasses circum me ella dit dulcimen:

“Oh, mersí a Deo pro bon brav mannes!” e con un sospira ella reindormit se. Yo scri to ci pro que yo ne es dormaci, ma deve provar denov.

“Tu senti te dormaci...tu senti te dormaci...” li tipic image de **hipnotisme** usa un horloge quam to ci.

4 octobre, matine. – Denov durant li nocte yo esset avigilat de Mina. Noi hat bon dormit, e yo videt li gris del matine con quel vell venir li leva del sole pos un témpor. Ella dit me rapidmen:

“Ea, voca li professor. Yo vole strax vider le.”

“Pro quo?” yo questionat.

“Yo have un idé. Yo suposi que it venit me durant li nocte, e **maturat** (matur·ar = devenir plen) sin que yo savet it. Il deve **hipnotisar** (hipnotisar = far cader in un revosi statu mental) me ante li venida del **alba** (alba = li témpor just ante li leva del sole), e tandem yo va posser parlar. Ea strax, caro, li témpor ne es mult.” Yo exeat li porta e videt Dr. Seward sur li matrasse, qui saltat sur su pedes.

“Hay alquo mal?” il questionat con surprise.

“No,” yo replicat, “ma Mina vole strax vider Dr. Van Helsing.”

“Yo va vader,” il dit, e hastat se vers li chambre del professor.

Pos du o tri minutes Van Helsing esset in li chambre con su vestimentes de nocte, e Sr. Morris e Lord Godalming esset con Dr. Seward avan li porta, questionante quo hat evenit. Quande li professor videt Mina il subridet, e frottat li manus, diente:

“Oh, mi car Madam Mina, yo vide un ver change. Vide! Amico Jonathan, nor anteyan Madam Mina ha retornat!” E tornante se a la, il dit alegrimen: “E quo yo posse far por te? Nam ye ti-ci hora tu ne vole vider me por far nequo.”

“Yo vole que vu hipnotisa me!” ella dit. “Ples far it ante que veni li alba, nam yo senti que yo posse parlar líberman. Strax, nam li témpor es limitat!” Sin un parol il fat un geste con li manu por que ella mey seder se rect in li lette.

Regardante la fixmen, il comensat li gestes: passas avan la, del alt vers li bass, durant que Mina spectat le fixmen e mi cordie battet quam un martelle. Lentmen su ocles cludet se, e ella sedet sin alquel movement; solmen vidente su respiration yo savet que ella vivet. Li professor fat plu gestes, e sur su fronte yo videt grand perles de sudore.

Poy Mina subitmen apertet li ocles, ma ella semblat esser un different fémina. Su visage regardat in li lontanitá, e su voce possedet un trist **revosítá** (rev·osi·tá) quel esset me nov. Levante su manu por far omnes tacer, li professor indicat que li altres mey intrar. Ili intrat sin brue e cludet li porta, e stat contra li lette. Mina ne semblat vider les. Li silentie esset ruptet per li voce de Van Helsing qui parlat bass e **plan** (plan = ínchangeant) por ne rupter li pensada de Mina:

“U es tu?” Li response venit neutralmen:

“Yo ne save. Li dorme apartene a null loc.”

Durant quelc minutes esset silentie. Mina sedet **rigidmen** (rigid = dur e ínmobil), e li professor spectat la fixmen, durant que noi apen audaciad respirar. Li chambre devenit plu e plu luminosi. Sin tornar se, Dr. Van Helsing indicat que yo mey levar li persiane. Yo levat it, e videt que li journe hat presc arivat. Un rubi strie esset visibil, e un rosi luce difuset se tra li fenestre. Ti-ta instante li professor parlat denov:

“U es tu, nu?”

Li response venit revosimen, ma con intention; quam si ella fat un **interpretation** (interpretar = explication) de alquo. Yo ha audit la parlar talmen, leente su stenografie.

“Yo ne save. Omnicos es me foren!”

“Quo tu vide?”

“Yo vide nullcos; omno es obscur.”

“Quo tu audi?” Yo posset **detecter** (detecter = sentir que it existe) li **tension** (tension = supresset sentiment) in li patient voce del professor.

“Undeation. Li aqua passa, undettes salta. Yo posse audir les extern.”

“Tande tu es sur un nave?” Noi videt unaltru, volente comprender alquicos. Noi timet pensar. Li response venit strax:

“Oh, yes!”

“Audi tu altricos?”

“Li son de passuant mannes qui curre. Ta es li crac de un catene, li segles, e li altri nave-preparations.”

“E quo tu fa?”

“Yo es ínmobil – oh, tam ínmobil. It es quam li morte self!” Li voce diminuet se e devenit alquo simil al son de dorme, e li apertet ocles cludet se denov.

Nu li sole hat levat se, e li tot journe hat venit. Dr. Van Helsing plazzat li manus sur li epol de Mina, e fat la reposar li cap sur li cussine. Ella jacet quam un dormient infanta por quelc minutes, poy avigilat se con un long sospire, e regardat li circumsedent nos con astonament.

“Ha yo parlat in dorme?” ella dit. Ma ella semblat saver quo hat evenit, benque ella ne savet to quo ella hat dit e volet saver. Li professor informat la, e ella dit:

“Alor ne hay un moment a perdir, fórsan it ne es tro tard!” Sr. Morris e Lord Godalming tornat se vers li porta ma li calm voce del professor fat les retornar:

“Resta, mi amicos. Ti nave, u it mey esser, esset levant li ancre durant que ella parlat. Nu in vor tam grand Portu de London hay mult naves quel fa li sam cose. Quel ex ili vu sercha? Mersí a Deo que noi possede un indicie. Noi ha esset un poc ciec, nam si noi hat pensat plu, noi vell har comprendet li cose yer. Noi ja save quo li Comto pensat quandе il prendet li moné: il volet escapar. Audi: ESCAPAR! Il videt

que con solmen un terr-buxo, e un gruppe de mannes chassant le quam canes pos un fox, ti-ci London ne esset li loc por le. Il prendet li ultim terr-buxo e intrat un nave. Il vole escapar, ma no! Noi va sequer le. Li chassa ha comensat, e noi va pensar pri su pensas un poc. Interim noi posse reposar un poc, nam li aquas queles il deve passar il ne posse passar nu, solmen quando ili es max alt o max bass. Talmen noi have li tot die. Noi mey balnear e vestir nos, e manjar li dejuné quel noi besona, e fa it comfortabilmen pro que il ne trova se sur li terre, u noi sta.”

Mina questionat le con un expression de curiositá:

“Ma pro quo serchar le, quando il ha lassat nos?” Il prendet li manu de Mina e tappat it un poc, diente:

“Null questiones ancor. Pos li dejuné, yo va responder.” Poy il dit nullcos, e noi separat nos por vestir nos.

Pos li dejuné Mina repetit li question. Il videt la gravmen durant un minute, poy dit:

“Pro que, mi car, car Madam Mina, nu noi deve sequer le mem plu, mem si noi deve sequer le til li intrada del inferne self!”

Ella pallidijat e dit: “Pro quo?”

“Pro que,” il respondet solemnimen, “il posse viver secules, e tu es un simplic mortala. Desde que il mordet tui col, li témpor es alquo a timer.”

Ella evanescet, e yo captet la just ante que ella cadet sur li suol.

Vocabulary

- **alba**
- **ancre**
- **detecter**
- **hipnotisar**
- **interpretar**
- **marte**
- **matrasse**
- **maturar**
- **plan**
- **revosi**
- **rigid**
- **tension**
- **verne**

Altri paroles

- **ancre**: ancrage
- **detecter**: detection, detective
- **maturar**: matur, maturá

- **rigid**: rigidità
- **verne**: vernal

Capitul 89

[Contenete](#) - [Capitul 88](#) - [Capitul 89](#) - [Capitul 90](#)

Ottantninesim capitul (89.esim capitul)

Fonografic diarium de Dr. Seward, registrat per Van Helsing.

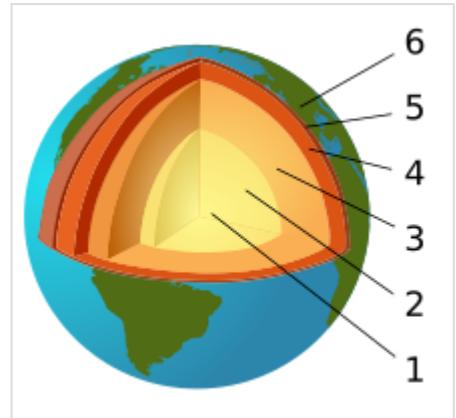
To ci por Jonathan Harker.

Tu va restar con cui car Madam Mina. Noi va far li sercha – si yo posse nominar it un tal, nam it es plu un confirmation quam un sercha. Ma li max sacri cose por te es restar con Mina e cuidar pri la. Hodíe li possibilità de il esser ci es null. Yo va dir te to quo noi save. Li ínamic ha lassat li land por retornar a su castelle in Transylvania. Yo save to, tam bon quam si un grandissim manu de foy hat scrit it sur li mur. Il hat ja preparat, con ti-ta ultim buxe de terre pret a misser altriloc. Pro to il prendet li moné e hastat se, por que noi ne mey capter le ante que li sole cadet. Su altri ultim esperantie esset li tombe in quel il crede que li povri Senioretta Lucy vive, ma il ne havet li témpor por confirmar. Talmen il usat su ultim metode. Il es astut, tam astut! Il savet que li lude ci esset finit, e decidet retornar. Il trovat un nave por ear ta, e noi nu deparate por trovar quel nave it es. Poy noi va comfortar te e Madam Mina con nov esperantie. Nam omnicos ne es perdit. Il besonat quelc secules por venir til London, e in un die noi forchassat le. Su potentie ne es ínlimitat, benque il es fort e ne suffre quam noi suffre. Ma anc noi es fort, e junt noi es plu fort. Li battallie ha just comensat, e in li fine noi va victer – tam cert quam li fact que Deo sede in alt por cuidar se pri Su infantes. Dunc esse confortat til quando noi retorna.

VAN HELSING.

Jurnale de Jonathan Harker.

4 octobre. – Pos har leet li fonografic missage de Van Helsing a Mina, li povri puella aleiat se mult. Ja li certitá que li Comto es in extrania ha comfortat la. Por mi parte, nu quande li horribil dangere ne es proxim it sembla desfacil a creder. Mem mi terribil experienties in Castelle Dracula sembla un reve de long obliquit. Ci u hay li frisc aere de autun e li brilliant luce solari –

Con **geologie** on studia li terra e li coses in it...

Group	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	H	Li	Be	B	C	N	O	F	Ne	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar	K
2	Li	Be	B	C	N	O	F	Ne	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar	K	Rb
3	Be	B	C	N	O	F	Ne	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar	K	Rb	Fr
4	B	C	N	O	F	Ne	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar	K	Rb	Fr	He
5	C	N	O	F	Ne	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar	K	Rb	Fr	He	Y
6	N	O	F	Ne	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar	K	Rb	Fr	He	Y	Lu
7	O	F	Ne	Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl	Ar	K	Rb	Fr	He	Y	Lu	W

...e con **chimie** coses quam ferre, argente, aure.

Con **magnetes** on posse crear marvelosi cosis sin glutine.

Ma vé! Qualmen ne creder! Durant que yo scrit ti frase mi ocles cadet sur li rubi cicatre sur li fronte de mi povri amanta. Durant que it existe, yo ne posse descreder. E plu tard li memorie de it va mantener lor fide. Mina e yo ne vole restar sin far alquicos, e noi lee li diariums denov e denov. **Alquam**, chascun vez li realitá in les sembla plu e plu ver ma li dolore minu. Noi senti plu e plu nor guidant **scope** (scope = li cose quel on intente far), e Mina di que noi es li instrumentes de un ultim bonitá. Fórsan! Yo va provar creder quam ella crede. Noi ha nequande parlat unaltru pri li futur. Noi va parlar plu pri it pos har audit li **investigationes** (investigar = serchar mult) del professor e li altres.

Denov li dies passa velocimen, quam in anteyan témportes. It es ja tri horas.

Jurnale de Mina Harker.

5 octobre, 5 horas. – Raporte pri norcontra. Present: Professor Van Helsing, Lord Godalming, Dr. Seward, Sr. Quincey Morris, Jonathan Harker, Mina Harker.

Dr. Van Helsing describt qualmen ili decovrit quel nave Comto Dracula prendet e ad u il ea:

“Pro que yo savet que il volet retornar a Transylvania, yo esset cert que il vell ear tra li Rivere Danube, o ad alcú in li Nigri Mare. Noi savet nullcos, e li comense esset desfacil. Noi serchat li naves queles departet por li Nigri Mare li nocte passat, e un nave con segles, pro que Madam Mina parlat pri to. Lord Godalming suggestet que noi mey leer ne li jurnale The Times, ma li Lloyd’s, u omni naves es registrat, mem li micris. Ta noi trovat solmen un quel departet por li Nigri Mare con li **marea** (mareas = alt e bass mare), nominat li *Tsaressa* (tsar = rey de Russia) Catherine.

Talmen noi visitat li portu, e trovat un mann in un oficie, un oficie quel es tam micri que li mann sembla plu **larg** (larg = láteralmen grand) quam li oficie self. A le noi inquisitet pri li eada del Tsarevna Catherine. Il **blasfema** (blasfemar = dir mal coses) mult, e su visage es rubi e voce grand, ma il es un bon chap, e quando Quincey dat le alquo de su tasca il auxiliat nos mult. Il venit con nos e trovat altri simil mannes, e anc tis blasfema, diente paroles queles yo ne comprende ma posse **divinar** (divinar = comprender sequente su sentiment), paroles quam sanguant e maledit.

Ili informat nos que ye quin horas venit un current mann, tre alt e pallid, con alt nase e blanc dentes, e ardent ocles. Que su vestimentes es tot nigri, e su chapel ne es un **modern** (modern = del témport de nu) **stil** (stil = aspecte). Que il dat mult moné e questionat rapidmen pri quel naves segla al Nigri Mare. Ili aportat le til li nave, quel il ne **abordat** (borde = fine del aqua), ma stat ta e vocat li capitano. Li capitano blasfemat ma venit quando il audit pri li mult moné, e il concordat con li mann. Poy li tenui mann serchat un loc por trovar un cavalle e coche. Poy il venit con it, un coche sur quel esset un grand e larg buxe; il self dechargea li buxe, benque mult mannes esset besonat por chargear it antey. Poy il dit li capitano qualmen plazzar it, quel ne plese li capitano, qui di que il self mey abordar li nave por plazzar it self. Ma il di ‘no’; il va retornar plu tard, nam il have mult coses a far. Poy li capitano di le que il mey esser ‘sanguantmen’ rapid, o li nave va lassar li ‘sanguant’ loc ante li marea. Poy li tenui mann subride e di que

E con li **electricitá** on posse leer libres mem durant li nocte.

il dubita ca il va departer tam tost. Li capitano blasfema denov, e li tenui mann di que il va abordar li nave ante que it segla. Finalmen li capitano blasfema denov, diente que il ne vole un ‘sanguant **franceso**’ sur su nave, ma li tenui mann eat altriloc por trovar quelc documentes.

Li naveros esset ocupat con li preparationes e ne cuidat se pri li mann, ma subitmen venit un nebul del rivere, e li Tsarella Catherine ne posset departer tam tost quam expectat. Denov li capitano blasfematis, diente ‘sanguant’ mult vezes, poy que il ne volet departer pos li alt marea. Li alt marea venit, e subitmen aparit li tenui mann, qui questionat u su buxe hat esset plazzat. Li capitano replicat que il volet que li buxe esse in li inferne. Ma li tenui mann trovat su buxe, e venit sur li borde in li nebul, quel strax desaparit. Questionante altri naveros on savet que li nebul ne esset trovat in altri locs del rivere, ma que li Tsarella Catherine departet li portu in li matine con li marea.

Talmen, mi car Madam Mina, noi va reposar un poc, nam nor ínamic es sur li mare, con li nebul, vers li bocca del Danube. Un segle-nave ne es tre rapid, e noi va posser ear ta plu rapidmen sur terre. Lu max bon es trovar le quando il es in li buxe inter li leva e cade del sole, quando il ne posse luctar. Noi have quelc dies por **fabricar** (fabricar = crear detalliatmen) nor plan. Noi conosce omnitos pri u il posse ear, nam noi conosce li proprietario del nave, qui dat nos li tot facturas e paperes pri it. Li buxe va **aterrar** (aterrar = atinger li terre) in Varna, u un firma nominat Ristics va prender it.”

Pos li raporte de Dr. Van Helsing, yo questionat le ca il esset cert que li Comto esset sur li nave. Il respondet: “Noi have li max bon pruva pri to: tui hipnose ti-ci matine.” Yo questionat esque it esset vermen necessi chassar li Comto, nam yo time li pensada de Jonathan lassar me ci. Il respondet con passion, in prim con un quiet voce, poy plu grand, e yo videt de u ha venit su **heróic reputation** (reputation = li coes queles on di pri un person).

“Yes, it es necessi – necessi! In prim por te, e in secund por li homanitá. Ti monstru ha ja fat mult damage, mem in un curt témpor e in un sol loc, savente presc necos. Li altres save it, e tu, mi car Madam Mina, va audir it in li fonograf de mi amico John, o ti de tui marito. Yo parlat les pri qualmen il usat seculos por preparar e por venir ci, e que null altri Ne-Morte vell har posset far it. Li loc in quel il vivet, e esset Ne-Morte por seculos, es plen de strangitás, **geologic** (geologic = pri li terre) e **chimic**. Ta trova se profund **cavernes** (caverne = grand loc subterrane) e fosses ligat a ínconosset locs. Ta trova se vulcanes ex queles veni aquas plen de strangitás, e gases queles morta li homes o da les plu vive. Sin dúbite, li **magnetic** o **electric** forties ta da un strangi efecte al homes, e il self esset desde su nascentie un mann con grandissim qualitás. In un dur e **guerreaci** (guerre = grand lucta) témpor il possedet li ferrin mente, intelligent cerebre, e plu brav cordie quam quicunc, quel fat le successar. Pos to venit li diabolic forties queles il nu possede.

Nu pri li relation inter le e nos. Il ha ja **infectet** te (infecter = far malad) – oh, yo peti pardon ma it es necessi que tu audi it. Il ha infectet te, talmen que mem si il fa nullcos desde nu, tu va viver tui vive, e un die pos li morte tu va devenir quam il, vice esser junt con Deo. Noi ha jurat que un tal cose ne mey evenir! Talmen noi es li servidores del volentie de Deo: que li monde, e li homes por queles Su Filio ha morit, ne va esser dat al monstrus qui lucta contra Le. Il ha ja auxiliat nos salvar un anim, e noi va departer quam li anteyan **cavalleros** por salvar li altris, e si noi mori, noi mori por un bon scope.”

Il pausat e yo dit:

“Ma fórsan li Comto va comprender que il ha esset forpussat de Anglia, e desde nu va evitar it, quam un tigre qui ha esset forpussat de un **village** (village = micri borgo).”

“Aha!”, il dit, “un bon **comparation** (comparar = pensar pri quo es simil e different); noi mey usar it. Ma li hom-manjante, quam ili nomina li tigre in India qui ha un vez trincat li sangue de un hom, vole sempre trincar it denov. Nor tigre ne es un tal qui va restar for desde nu. Durant su vive il intrat Turkia por ataccar, e esset victet. Esque il manet ta? No! Il venit denov, e denov, e denov. Vide su **persistentie** (persistir = continuar). Con su cerebre infantin il ha de long **conceptet** (concepter = imaginar) venir a un grand cité. Poy quo il fat? Il trovat li loc in li monde con li max grand promesse por le, e planat. Patientie es su forte: il studiat nov lingues, apredet li vive social, li **politica** (politica = guovernar un land), li leges, li **financie** (financie = circulation de moné) li scientie, li hábitus de un nov land. Vidente it, il solmen vole plu. Pensa quo il ha posset far sol in un foren, obliquit land simil a un tombe, e quo il posse far in un cité u li tot vive es le apert. Oh, si un tal person vell har venit de Deo e ne li Diábol, il vell har talmen auxiliat nor monde.

Nu in nor present epoca u li scientie reye, li homes dubita omnitos, e to da le fortie. Pro to noi deve luctar in silentie, por li final honore e **glorie** (glorie = bon reputation) de Deo.”

Pos li discussion noi decidet dormir, poy plu pensar e planar. Deman por li dejuné noi va reincontrar, e decider quo far.

Vocabulary

- abordar
- alquam
- blasfemar
- cavallero
- caverne
- comparar
- concepter
- divinar
- electric
- fabricar
- financie
- glorie
- guerre
- guerreaci
- heróe
- infecter
- investigar
- larg
- magnete
- magnetic
- modern
- persistir

- politica
- reputar
- reputation
- scope
- stil

Altri paroles

- **blasfemar**: blasfematori
- **comparar**: comparativ, comparabil, íncomparabil
- **concepter**: conception, concepte
- **fabricar**: fabrication
- **glorie**: glorificar, gloriosi
- **infecter**: infection, infectiv
- **persistir**: persistent, persistentie
- **politica**: political, politico

Capitul 90

[Contenete](#) - [Capitul 89](#) - [Capitul 90](#) - [Capitul 91](#)

Ninantesim capitul (90.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

5 octobre. – Noi avigilat nos tost, e yo crede que li dorme auxiliat nos mult. Durant li dejuné, quel noi fat junt, yo sentit un general alevitá quel yo nequande hat esperat denov vider.

Il es marvelosi vider quam **elastic** (elastic = possent changear se) es li natura homan. Quande quelcunc mal cose es removet, mem removet per li morte self, noi retorna al prim **principies** (principie = important idé) de esperantie e alegrítá. Mult vezes circum li table yo apertet mi ocles con marvelositat, questionante me ca li passat dies hat esset li realitá, o un reve. Solmen li rubi cicatre sur li fronte de Sra. Harker dit me que it esset real. Mem Sra. Harker sembla obliviar li truble durant un témpor.

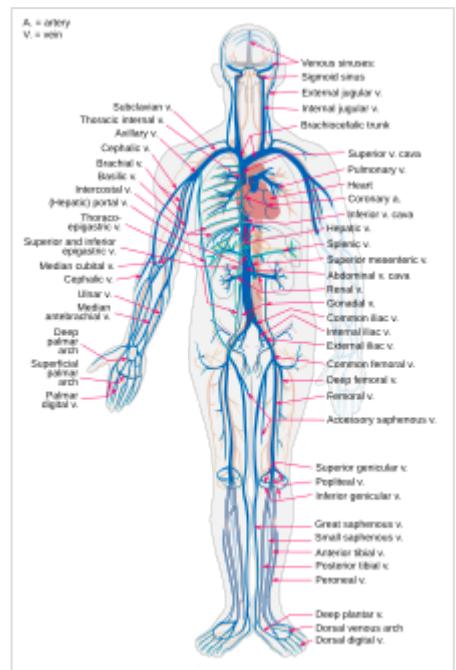
Pos un demí-hor noi va haver un incontrada in mi scritoria e decider quo far. Ta yo vide solmen un desfacilitá, quel yo comprende plu per **instincte** (instincte = to quo on fa sin pensar) quam per rason: yo save que per alquel misteriosi maniere li lingue del povri Sra. Harker es ligat. Yo save que ella forma su propri conclusiones, brilliant e ver conclusiones, ma ella ne vole, o ne posse, expresser les. Yo mentionat it a Van Helsing, e il e yo va parlar plu detalliatmen quande noi es sol. Yo suposi it es li efecte del horribil venen in su **venes** (venes = li vias del sangue in li cópor). Li Comto hat su propri rasons por far to quo Van Helsing nominat “li **baptisme** (baptisme = usation de aqua por far un person cristian) de sangue del vampire.”

Un cose yo save: si mi instincte pri li silenties del povri Sra. Harker es ver, ta trova se un terribil desfacilitá – un íconosset dangere – in li tache a far. Li sam potentie quel fortia la tacer vell posser fortia la parlar. Yo ne audacia pensar plu, talmen deshonorante un nobil fémina!

Van Helsing veni a mi scritoria ante li altres. Yo va provar parlar con le pri li problema.

Li **baptisme** de Jesus, quel usat aqua.

Li **venes** del cópor, usat por transportar sangue.

Plu tard. – Li professor intrat e noi parlat pri li **actualitás** (actual = evenient nu). Yo videt que il volet parlar pri alquo desfacil. Pos un poc evitacion del subjecte, il dit subitmen:

“Amico John, hay alquo pri quel tu e yo deve parlar sol, adminim in prim. Poy fórsan li altres va posser audir it.” Il cessat, e yo atendet. Poy il continuat:

“Madam Mina, nor povri, car Madam Mina changea se.” Un frigid frisson curret tra me; mi max terribil timore hat esset ver. Van Helsing continuat:

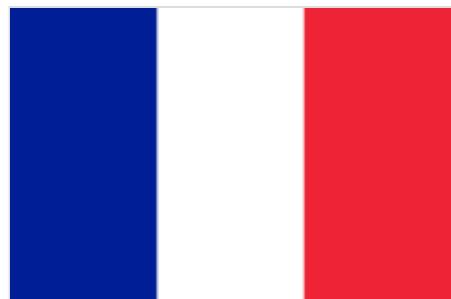
“Pos li trist experientie de Senioretta Lucy, ti-ci vez noi va acter ante que li coses deveni mal. Nu li tache es plu desfacil quam jamá, e to fa chascun hor importantissim. Yo ja posse vider li characteristicás del vampire in su visage. Ili es micrissim, ma visibil. Li dentes es un poc plu acut, ye vezes li ocles un poc plu dur. Ma ultra to eveni ye vezes anc li silentie, tam quam it hat evenit con Senioretta Lucy. Ella sovente ne parla, poy scri in li jurnale to quo ella in fact volet parlar ma ne posset. Vi mi timore: si tra li hipnotisme noi posse saver to quo li Comto vide e audi, esque it ne es anc possibil que ti qui ha hipnotisat la in prim, ha trincat su sangue e ha fat la trincar li su, va posser fortiar la dir le li coses queles ella save?” Yo inclinat li cap, e il continuat:

“Dunc noi deve prevenir to; noi deve mantener la ignorant pri nor planes, pro que ella ne posse parlar li coses queles ella ne save. It es un dolorosi tache! It rupte mi cordie, ma it deve esser. Quande noicontra nos hodíe, yo va dir la que pro un rason pri quel yo ne posse parlar ella va restar protectet, ma ne va esser parte del planes.” Il **essuyat** (essuyar = siccar con un toale, etc.) li perles de sudore sur li fronte, queles hat apartit pro har pensat pri li dolore quel il vell never far la sentir, un fémina ja tam dolent. Por auxiliar le yo dit le que yo hat ja arivat al sam conclusion, e il sentit se aleviat un poc.

Nu li témpor del contra ha venit. Van Helsing ha forlassat me por preparar li contra, ma yo crede que in realitat il solmen vole pregardar sol.

Luchar o fugir: un del **instinctes** quel mem li hom possede.

Li tri max important **principies** de Francia es: libertá, egalitá, e fraternitá.

Plu tard. – Ye li comensa del contra venit un grand aleivation por Van Helsing e me: Sra. Harker hat inviat un message diente que ella ne vell partiprender, pensante que it vell esser melior si noi posset discusser li plan sin la por vexar nos. Li professor e yo regardat unaltru, ambi aleviat. It semblat que Sra. Harker self conosset li dangere. Ma yo e li professor concordat pri li mantencion de silentie pri nor suspiciones, e comensat parlar pri li Plan de Battallie. Van Helsing dit nos li factes:

“Li Tsaressa Catherine lassat li Rivere Thames yer matine. A su max grand rapiditá, li nave posse atinger Varna in tri semanes o un poc plu. Ma tra li vias terrestri noi posse atinger ta in tri dies. Noi save que li Comto posse controlar li tempe e talmen dar plu rapiditá, dunc **minus** du dies. E fórsan noi va incontrar ti o ta desfacilitá, dunc **plus** du dies. (plus: +, minus: -) Talmen noi possede du semanes, e por atinger Varna

in bon témpor, noi deve departer max tard ye li decisettesim de octobre. Talmen noi va esser in Varna un die ante li advente del nave, e va posser far li preparationes. Noi va naturalmen besonar li armes – contra omnicos, spiritual e **fisical**. (fisical = corporal”)

Quincey Morris adjuntet: “Yo save que li Comto veni de un país plen de lupos, e fórsan il va atinger it ante nos. Yo proposi adjunter fusiles **Winchester**. Yo sempre senti me plu cert con un fusil Winchester. Tu memora, Art, li afere in Tobolsk con li lupos? Ah, si noi tande hat possedet quelc fusiles!”

“Bon!” dit Van Helsing, “on va proceder con li Winchesters. Quincey possede sempre un frigid cap, e mem plu frigid quande it acte se pri un chasse. Interim noi posse far nullcos ci; alor pro quo ne ear a Varna un poc plu tost por **familiarisar** (famili·ar·i → conosset) nos con li loc? Ho-nocte e deman noi va preparar nos, e poy noi quar va posser departer.”

“Noi quar?” dit Harker **interrogativmen** (interrogar = questionar mult), vidente chascun de nos.

“Ma **comprehensibilmen!** (comprehensibilmen = naturalmen, facil a comprender)” dit li professor rapidmen, “tu deve restar ci por cuidar pri tuo dulci marita!”

Harker silet durant un poc témpor, poy dit quietmen: “Noi Mey parlar pri ti ta cose in li matine. Yo vole **consultar** (consultar = questionar e audir li idés de alcun) con Mina.” Yo pensat que nu Van Helsing vell parlar le pri nor planes pri Mina, ma il dit nullcos. Yo videt le e **tussat** (tussar = emisser aere por aclarar li góttur), contra quel il plazzat un fingre sur su labies e detornat se.

Jurnale de Jonathan Harker.

5 octobre, pos-midí. – Pos li incontra, durant un témpor yo ne posset pensar. Li nov situation lassa me un **sense** (sense = sentiment) de astonament quel da me null spacie por activ pensada. Li ne volent partiprender Mina fa me pensar, ma pro que yo ne posse discusser con la, yo solmen posse adivinar. It es strangi que it ha evenit, pos har decidet ne celar quocunc inter nos. Mina dormi nu, calmmen e dulcimen quam un litt puella. Su labies es **curvat** (curvar = ne rect) e li visage radia felicitá. Mersí a Deo que ella possede ancor tal momentes.

Plu tard. – Tam strangi es omnicos. Regardante li felici dorme de Mina anc yo sentit me felicissim. Li vésper continuat e li sole abassat se, e li chambre devenit plu e plu silent. Poy Mina subitmen apertet li ocles, e vidente me tendrimen, dit:

“Jonathan, yo vole que tu promesse me alquo, sur tuo parol de honore. Un promesse a me, ma quel anc Deo va audir, quel tu ne va posser rupter mem si yo agenua me avan te e implora te con amari lácrimes. Strax, fa li promesse.”

“Mina,” yo dit, “un tal promesse yo ne posse strax far. Yo ne possede li jure.”

“Ma, mi caro,” ella dit, con tam grand spiritual **intensitá** (intensi = fort) que li ocles aspectet quam stelles, “yo vole que tu fa it, e it ne es por me. Plu tard tu posse questionar Van Helsing, e si il desconcorda con me tu posse far to quo tu vole. Mem plu, si vu omnes desconcordar, tu ne va sequer li promesse.”

“Yo promesse!” yo dit, e por un moment ella semblat felici in maxim gradu, benque ancor possedente li rubi cicatre. Ella dit:

“Promesse me que tu va dir me nullcos pri li planes por li **campanie** (campanie = un long témpor con mult battallies) contra li Comto. Null parol, null indicie, durant que ti-ci cicatre existe!”

Yo videt que ella esset tre seriosi, e dit solemnimen: “Yo promesse!”

Desde tande it sentit se quam si un porta hat cludet se inter nos.

Vocabulary

- actual
- actualitá
- baptisme
- campanie
- comprensibilmen
- consultar
- curvat
- elastic
- essuyar
- familiari
- familiarisar se
- fisical
- instincte
- interrogar
- interrogativ
- intensi
- intensitá
- minus
- plus
- principie
- sense
- tussar
- vene

Altri paroles

- **actual**: actualisar, actualisation
- **baptisme**: baptismal
- **consultar**: consultation
- **curvat**: curvi, curvar, curvatura, curve
- **elastic**: elasticitá
- **instincte**: instinctiv
- **intensi**: intensificar

- **sense**: sensar, sensation, sensational, sensationalist

Capitul 91

[Contenete](#) - [Capitul 90](#) - [Capitul 91](#) - [Capitul 92](#)

Ninantunesim capitul (91.esim capitul)

Jurnale de Jonathan Harker. (continuation)

Plu tard, mi-nocte. – Mina esset alegri durant li tot vésper, tam alegri que it dat corage al altres, e mem yo sentit me alquant alleviat. Noi dormit tost, e nu Mina dormi quam un litt puella. It es marvelosi que ella posse dormir talmen, e yo mersia Deo pro it. Anc yo va provar sequer su exemple e dormir sin reves.

6 octobre, matine. – Vi un altri surprise. Mina avigilat me tost, ye li sam hora quam yer, e volet que yo aporta Dr. Van Helsing. Yo suposit que ella volet un altri hipnotisme, e eat vocar li professor. Anc il esset preparat por un tal cose, nam il hat ja vestit se e su porta esset mi-apert. Il intrat li chambre e questionat Mina ca ella volet que li altres mey venir.

“No,” ella dit simplicmen, “it ne es necessi. Vu posse dir anc les. Yo deve acompaniar (a·compan·ie → a·compani·ar) vos por li viage.”

Dr. Van Helsing esset tam surprisat quam yo. Pos un pause il dit:

“Ma pro quo?”

“Vu deve aportar me. Talmen é yo, é vu va esser plu secur.”

“Ma pro quo, car Madam Mina? Tu save que tui securitá es nor max grand deventie. Noi intra un dangere contra quel tu es, o va esser...particularimen debil.” Il pausat con **embarassament** (embarrassment = confuset e ne savent quo far).

Respondente, ella fat un geste contra su fronte: “Yo save. Pro to yo deve ear. Yo posse dir vos nu, durant que li sole leva se; plu tard yo fórsan ne va posser. Yo save que quandé li Comto vole que yo ea, yo va ear, e que si il ordina me ear in secrete, yo va dupar mem Jonathan.”

Ella dat me un expression e yo savet que mem Deo videt it; un expression de honore quel fat it ínpossibil por me parlar. Yo posset solmen prender su manu, e mem li lácrimes ne venit. Ella continuat:

Li Reyatu de Anglia (927 til 1707) precedet li Unit Reyatu.

Un **supersticie** di que marchar sub un scale porta malfortun.

“Vu mannes es brav e fort. Vu es in grand númere, e posse acter contra ti qui vell posser rupter li spíritu de un person qui deve gardar sol. Ultra to, vu va posser hipnotisar me por aprender mem li coses queles yo ne save.”

Dr. Helsing dit tre gravmen: “Madam Mina, tu es, quam sempre, tre **sagi**. (sagi = intelligent e con bon cordie) Tu va acompaniar nos, e noi va laborar junt.”

Pos to Mina esset silent, e yo videt la: ella hat indormit se, cadente sur li cussine, e ne avigilat se mem quando yo hat levat li persiane por lassar li luce solari intrar li chambre. Van Helsing fat me un geste que yo Mey accompaniar le quietmen. Noi intrat su chambre, e pos un minute anc Lord Godalming, Dr. Seward, e Sr. Morris esset con nos. Il dit les to quo Mina hat dit, e continuat:

“Noi va departer por Varna in li matine. Un nov **factor** (factor = cose pri pensar) ha intrat: Madam Mina. Oh, ma su anim es fidel. It dolet la dir nos tam mult, ma ella advertit nos in bon témpor. Noi va dever esser in Varna e pret a acter li instanté que li nave veni.”

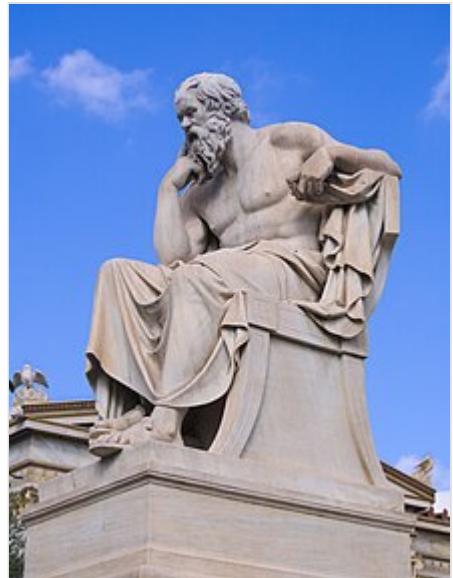
“Quo noi va far, exactmen?” questionat Sr. Morris laconicmen. Li professor pausat, e replicat:

“Noi va in prim abordar li nave, poy trovar li buxe e plazzar un branche de savagi rose sur it. Talmen il ne va posser exear; adminim to es quo di li **supersticie** (supersticie = ancian o fals religiositat). Noi deve fider li supersticie, nam it es radicat in li fide del anteyan homes. Poy, quando nequi es vicin, noi va aperter li buxe, e – omnicos va esser bon.”

“Yo ne va atender,” dit Morris. “Quande yo vide li buxe yo va aperter it e destracter li monstru, mem si mill homes trova se in li vicinitá e va destracter me pro har fat it!” Yo prendet su manu, quel esset tam firm quam un pezze de ferre.

“Bon puer,” dit Dr. Van Helsing. “Brav puer. Quincey es tot mann. Deo Mey benedir le pro to. Mi filio, crede me que nequi inter nos va hesitar quando li moment veni. Ma noi ne save con certitá to quo va evenir. Totvez noi omnes va esser armat e preparat por omnicos. Nu lass nos fa li preparationes. Yo have nullcos plu a far, e yo va comprar li billetes e far li altri preparationes por li viage.”

Con nequo plu a discusser, noi departet. Yo nu va **regular** mi terran aferes, e preparar me por li coses a venir...

Socrates esset tre **sagi**.

Hay mult factores quandé on compra un dom: quant on gania? Esque li dom es sat grand?

Plu tard. – Omnicos es fat. Mina, si ella supervive, va **heredar** (heredar = esser dat li tot coses de un person) omnicos. E si ne, li altres va chascun heredar un egal parte.

Li sole va strax cader; li incertitá in li visage de Mina fat me rememorar it. Ella certmen pensa pri alquo quel li cade del sole va **revelar**. (re·vel·ar = monstrar) Chascun cade e leva del sole crea un nov dangere por nos, un nov dolore, quel fórsan va in fine esser un bon cose si Deo vole it. Yo scri ti-ci coses por que mi amanta ne mey audir les, ma vider les plu tard si necessi.

Ella voca me.

Diarium de Dr. Seward

11 octobre, vésper. – Jonathan Harker volet que yo nota to ci, nam il ne posse far it self ma vole que it mey esser registrat.

Nequi inter nos esset surprisat quande Sra. Harker volet incontrar nos un poc ante li cade del sole. In recent témpores noi ha comprendet que li témpores quande li sole cade e leva se da la un special libertá, quande su anteyan self posse acter sin un potentie quel efortia la acter, o ne acter. It comensa un demí-hor o plu ante li cade o leva del sole, e continua til quande li sole es alt, o durant que li nubes es ancor rubi in li vésper. In prim veni un tip de negativ condition, quam si un ligation hat esset ciset, poy li absolut libertá, ma quande li fine del libertá veni it veni strax, con solmen un micri periode de silentie quel **precede** it. (preceder = ear ante)

Ho-nocte, noi videt que ella esset quiet, e luctat internmen. Yo savet que ella hat comensat luctar in li prim momente quande it esset la possibil. Pos plu minutes ella posset parlar, e ella fat un geste que su marito e noi deve seder nos ante la u ella jacet sur li sofa. Prendente li manu de su marito, ella comensat:

“Noi es ci in libertá, fórsan por li ultim vez! Yo save, mi caro, yo save que tu va esser con me til li fine.” Ella hat dit to a su marito quel hat prendet su manu con plu fortie. “In li matine li tache comensa, e solmen Deo save quo va evenir. Vu qui lice me acompaniar vos es tam bon. Yo save que vu va far omnicos quo vu posse far por auxiliar un povri debil fémina, li anim de quel es fórsan perdit – ne ancor, ma totvez in dangere. Ma vu deve memorar que yo ja ne es quam vu. In mi sangue, in mi anim, trova se un venen quel vell destrucer me, quel va certmen destrucer me, sin que li afere es resoluet. Vu omnes, mi amicos, save que hay un metode por resoluer li situation, si it es necessi, ma vu ne deve usar it nu!”

“Quo es li metode, quel noi ne deve usar?” questionat Van Helsing con rauc voce.

“Que yo mori nu, ante que li plu grand male comensa. Yo save que si yo mori, vu vell e va far sammen quam vu fat con li povri Lucy por liberar mi ínmortal spíritu. Ma li morte ne es li sol cose quel importa nu. Yo ne crede que it es li volentie de Deo que yo mori nu, quande un tache resta a **acompleer**. (acompleer = finir con successe) Dunc yo, por mi parte, renuncia li certitá de un eterni repose, e intra li tenebrositat u trova se li max nigri coses de nor monde o li altri!”

Noi omnes tacet, nam noi savet que ella possedet plu coses a dir. Nor visages devenit gris quam cindre, e Harker mem plu; forsan il adivinat to quo ella vat dir.

Ella continuat: “Vi li cose pri quel yo parla. Yo save que vu, brav mannes, va dar vor vives por li tache, e to es facil – vor vives apartene a Deo. Ma quo vu posse far por me?” Noi videt la con questionant visages, ma Quincey semblat comprender e il inclinat li cap.

Ella continuat: “Li cose quel yo vole es, que chascun de vu, mem mi carissim marito, va promesser mortar me quando li témpor veni.”

“E quo es ti-ta témpor?” li voce esset de Quincey, ma bass e dit con tension.

“Quande vu es convictet que yo es tam changeat que it es melior que yo mori quam que yo vive. Quande yo es mort in li carne, tande sin un moment de hesitation, transpica me con un pal e detrancha mi cap, o quo es necessi por dar me li libertá!”

Quincey levat se in prim, pos li pause. Il agenuat se avan la, e prendente li manu dit la:

“Yo es solmen un **rud** (rud = ne educat, ne nobil) chap, qui fórsan ne **vale** (valer = haver li valore de) esser selectet por un tal cose, ma yo jura te per omnicos quel yo considera sacri e car, que quando li témpor veni, yo ne va hesitar.”

“Mi ver amico!” esset li sol cose quel ella posset dir inter li lácrimes quandt ella, inclinante se, besat li manu de il.

“Yo jura li sam cose, mi car Madam Mina!” dit Van Helsing.

“E yo!” dit Lord Godalming, chascun agenuante se por far li jurament. Yo sequet. Poy su marito tornat se vers la, con un visage un poc verd e li capilles blanc quam li nive, e dit:

“E esque anc yo deve far un tal promesse, mi marita?”

“Anc tu, carissimo,” ella dit con infinit compassion in su voce e ocles. “Tu ne deve hesitar. Tu es lo max proxim e car a me; nor animes es ligat, por li tot vive e omni témpor. Pensa que in li historie trovat se brav mannes qui hat mortat lor maritas por ne lassar las cader in li manus del ínamic. It esset li amore, lor deventie quel auxiliat les ne hesitar! E si yo vell talmen morir, yo mey morir per li manu de ti qui max ama me. Dr. Van Helsing, yo ne ha obliiat qualmen vu dat li oportunitá a ti qui max amat – ” ella rubijat se un poc, e changeat li frase “a ti qui possedet li max bon jure dar la li pace. Si un tal témpore mey venir, yo vole que it mey esser un felici memorie del vive de mi marito, que su amant manu esset ti quel dat me li libertá.”

“Yo jura denov!” dit li professor con un **resonant** (resonant = re·son·ant = sonori) voce. Sra. Harker subridet, e con un sospira de aleviation ella jacet detra e dit:

“E nu un parol de advertiment, quel vu ne deve obliiar: ti-ci vez, si li oportunitá veni, fa it strax e sin hesitar, sin un moment. Nam si li témpor veni, yo fórsan va – ne, yo certmen va esser in cooperation con li ínamic contra vos.”

“E un demanda in plu,” ella dit con mem plu solemnitá, “it ne es tam necessi quam li altri, ma yo vole que tu fa alquo por me, si tu vole.” Noi concordat, ma dit nullcos.

Ella dit: “Yo vole que tu lee li Servicie de Interration por me.” Un grand gemida ex su marito interruptet la, ma ella prendet su manu e presset it contra su cordie, e continuat: “Tu va dever leer it un die. Sin egard a qualmen va evenir li coses, it va esser un dulci memorie por nos. Yo espera que tu va leer it, mi caro, nam talmen it va esser tui voce in mi memorie!”

“Ma, mi cara,” il **pledat** (pledar = dir "ples!"), “li morte es ancor lontan.”

“Ne,” ella dit, con un manu levat con advertiment. “Yo es plu profundmen intrat in li morte nu quam si un tombe jacet sur me!”

“Oh, mi marita, deve yo leer it?” il dit, ante comensar.

“It vell dar me conforte, mi marito!” ella dit, e nullcos plu. Il preparat li libre, e comensat leer.

Qualmen yo, qualmen quicunc posse descrir ti strangi scene, li solemnitá, li tristes, li horrore, e inter to, li dulcitá. Mem un skeptic qui crede null sacri o emotional coses vell har esset tuchat til li cordie pos har videt li litt gruppe de amant e devoet amicos, agenuante circum li dolent dama, o pos har audit li tendri passion del voce de su marito, sovente ruptet pro emotion, quandе il leet li simplic e bellissim Servicie de Interration. Y-yo, yo ne posse c-continuar, m-mi voce n-ne poss...

Vocabulary

- accomleer
- embarrassar
- factor
- heredar
- pledar
- preceder
- reglar
- resonant
- revelar
- rud
- sagi
- supersticie
- valer

Nov paroles

- **heredar:** heredage, heredante
- **preceder:** precedent, precedentie
- **revelar:** revelation
- **rud:** rudiment, rudimental, rudimentari, ruditá

Capitul 92

[Contenete](#) - [Capitul 91](#) - [Capitul 92](#) - [Capitul 93](#)

Ninantduesim capitul (92.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward. (continuation)

Mi voce ha retornat e yo fini li diarium con un ultim pensa: ella havet rason. Tam strangi quam it semblat nos, it dat nos un potentie e comfort, e li silentie quel venit pos li temporal liberation de su anim semblat nos minu plen de desesperantie quam noi hat timet.

Un **subcompra** in action.

Jurnale de Jonathan Harker.

15 octobre, Varna. – Noi departet de Charing Cross li matine del deciduesim, atinget Paris li sam nocte, e prendet pazzas por nos in li **Orient** (orient = ost) **Expresse** (expresse = rapid tren). Noi viageat li tot nocte e die, arivante ci a circa quin horas. Lord Godalming visitat li **consulatu** (consul·atu = oficie por auxilie landanes) por questionar pri telegrammas pri le, durant que li reste de noi arivat a ti-ci hotel – “li Odessus”. Yo ne memora tre bon li evenimentes durant li viage; yo solmen interessa me por li ariva del Tsarella Catherine al portu. Mersí a Deo! Mina standa bon, e sembla plu fort, con li colore in li visage revenit. Ella dormi mult, e presc durant li tot jorne. Ma al leva e cade del sole ella es tre vigil, e ti témportes Van Helsing **customa** (customar = far sovente) hipnotisar la. Li prim vezes it besonat un efortie, ma nu ella **capitula** (capitular = perdir, lassar li altru far) strax e cade in un transe. Il sempre questiona la quo ella posse vider e audir. Al unesim question:

“Nequo. Omnicos es obscur.” E al duesim:

“Yo audi li undes contra li nave, e li aqua quel hasta se along it. Sones de **crepitation** (crepitare = son de movent old ligne) de **segles-drap** (drap = li cose usat por crear segles) e **cordage** (corde = li cose por ligar li segles) e **mastes** (mast = grand ligne contra quel on liga li segle). Li vent es mult – yo audi it, e li **proa** (proa = avan-parte de un nave) retrojetta li **mar-scum**.” It es evident que li Tsarella Catherina trova se ancor sur li mare, e

Mult **mastes** sin segles a vider. On crea li segles con segle-drap.

Undes sur li mare, queles crea **mar-scum**.

hasta se vers Varna. Lord Godalming ha just revenit. Il havet quar telegrammas, un chascun die, diente que Lloyd's possedet null rapporte pri li Tsaressa Catherina. Il hat fat cert que un telegramma mey arivar chascun die, mem sin novas.

Noi dineat e dormit tost. Deman noi va vider li functionario por que noi mey abordar li nave tam tost quam it ariva. Van Helsing di que nor tache va esser abordar li nave inter li leva e li cade del sole. Li Comto, mem transformat a un mus-volent, ne va posser crucear li current aqua, e ne va posser departer li nave. Por ne far li mannes suspecter le il ne va posser transformar se a un mann, e talmen va dever restar in li buxe. Talmen, si noi posse abordar li nave, il va esser sin **defense** (defender = protecter se self), e noi va posser aperter li buxe e far a le to quo noi fat a Lucy. E in ti-ci land in quel un **subcompra** (subcomprar = dar moné in secrete) sempre functiona, noi ne va haver truble con li functionarios o li naveros, nam nor moné es mult. Mersí a Deo!

Presidente Joe Biden esset li Vice-presidente sub Barack Obama durant 8 annus.

16 octobre – Li rapporte de Mina es ínchangeat: undes e current aqua, obscuritat e bon vente. Quande noi audi pri li Tsaressa Catherina noi va esser pret. Li nave va dever passar li Dardanelles por intrar li Nigri Mare, e noi va reciver un rapporte.

17 octobre. – Omnicos es preparat por benevenir li Comto. Godalming dit li portuarios que li buxe contenet alquo furtet de un de su amicos, e ili dit le que il posset aperter it self. A nos es dat un papere quel di li capitano que noi mey far to quo noi vole sur li nave, anc un simil papere por li portu de Varna. Li functionario esset impresset per li afabil maniere de Godalming, e va auxiliar nos quande it es necessi. Si noi aperte li buxe e li Comto es in it, Van Helsing e Seward va decapitar le strax e trapicar le con un pal. Morris e Godalming e yo va esser ta por ne lassar altres intervenir, mem si noi deve usar nor armes. Li professor dit que si noi acte talmen li cópor del Comto vell strax devenir polve, e null suspicion de mortation va evenir. Ma mem si un tal cose vell evenir, noi vell far sam, e fórsan ti-ci papere vell auxiliar nos ne esser condamnat a morte. Por mi parte, yo vell esser felici quamcunc li coeses mey evenir.

24 octobre. – Un tot semane de atendida. Omnidial telegrammas a Godalming, ma con li sam historie: “Ancor ne reportat.” Li hypnotic response de Mina chascun matine e vésper resta ínchangeat: undationes, current aqua, e crepitant mastes.

Telegramma, 24 octobre.

Rufus Smith, Lloyd's, London a Lord Godalming, per li **vice**-consul (vice- = secundant) in Varna.

Tsaressa Catherina reportat ti-ci matine del Dardanelles.”

Diarium de Dr. Seward.

25 octobre. – Quam mult mi fonograf me **manca!** (it manca me = yo mult vole vider it) Scrir un diarium con un plum es vexant por me, ma Van Helsing di que yo deve. Pos li telegramma yer a Godalming de Lloyd's noi esset superexcitat. Yo nu save quo senti li mannes qui intra un battallie. Solmen Sra. Harker monstrat null emotion. It es fórsan ne strangi que ella restat ínchangeat, nam noi dit la nullcos pri it, ma li anteyan Mina vell har sentit li excitation, e nu durant li passat tri semanes ella ha grandmen changeat se. Un **letargie** (letargie = dormient ne-rapidesse) es sur la, e benque ella sembla fort e con bon colore, ni Van Helsing ni yo es satisfat. Noi parla mult pri la, ma ha dit nullcos al altres. In particular Harker vell esser **inflictet** (esser inflictet = sentir grive) si il conosset nor suspiciones. Van Helsing examina li dentes de Mina durant li hipnose, diente que durant que ili ne deveni acut noi ne deve timer un change in ella. Si un change va evenir, noi va esser pret sequer nor promesse.

Por venir del Dardanelles til ci li Tsaressa Catherine va besonar 24 horas de seglada. Talmen it va arivar in li matine. Dunc noi va dormir tost, e avigilar nos ye un hora, por esser ta tost in li matine.

25 octobre, midí. – Ancor null novas pri li ariva del nave. Li hypnotic rapporte de Sra. Harker ti-ci matine esset ínchangeat, do it es possibil que un nova va venir ye quelcunc moment. Noi es omnes superexcitat, except Harker, qui es calm; su manus es tam frigid quam glacie, e ante un hora yo trovat le **slifant** (slifar = far plu acut, plu facil a tranchar) li **lame** (lame = tranchant parte de un cultelle) del grandissim gurkha-cultelle quel il porta sempre con le. Li Comto vell certmen regretar incontrar le con un tal cultelle prendet per un tam glacial manu!

Van Helsing e yo esset un poc vexat hodíe per Sra. Harker, qui cadet in un sorte letargie ye midí. Noi ne parlat al altres pri it. Ella hat sentit anxietá li tot matine, e noi esset in prim felici vider la dormient, ma quandé su marito dit que il ne posset avigilar la, noi intrat li chambre por confirmar. Ella dormit tam naturalmen e pacificmen que noi concordat que it esset un bon cose. Forsan li oblivie de dorme va auxiliar la.

Plu tard. – Nor opinion esset just, nam pos quelc hores de dorme ella avigilat se, plu felici e restat quam in recent dies. Ye li cade del sole ella fat li sam hypnotic rapporte. U mey esser li Comto in li Nigri Mare, il ea vers su **destination**. (destination = final loc) A su **ruine** (ruine = destruction), yo crede!

26 octobre. – Un die in plu e null novas pri li Tsaressa Catherine, quel ja deve har arivat. Ma secun li rapporte de Mina it es cert que it viagea alcú. Un nebul in li mare es un possibilá, nam quelc naves queles intrat li véspera passat reportat har videt nebul in li sud e nord del portu. Noi deve continuar vigilar li portu, nam it posse venir omni moment.

27 octobre, midí. – Tre strangi; null novas pri li nave. Sra. Harker fat li sam rapporte li nocte passat e homatine: undationes e current aqua, benque ella adjuntet que li undationes esset tre micri. Li telegrammas de London di li sam cose: “null rapporte in plu”. Van Helsing es tre anxious, e dit que il time que li Comto escapa nos. Il adjuntet:

“Li letargie de Madam Mina ne plese me. Animes e memories posse far strangi coses durant un transe.”
Yo vat questionar le plu, ma Harker intrat, e il levat su manu in advertiment. Pos li cade del sole noi va provar far la parlar plu detalliatmen.

28 octobre. – Telegramma. Rufus Smith, London, a Lord Godalming, per li vice-consul, Varna.

“Venida de *Tsaressa Catherina* a Galatz rapportat hodíe.”

Vocabularium

- **capitular**
- **consulatu**
- **cordage**
- **crepitare**
- **customare**
- **destinar**
- **drap**
- **expresse**
- **inflicter**
- **lame**
- **letargie**
- **mancar**
- **mar-scum**
- **mast**
- **orient**
- **proa**
- **ruine**
- **slifar**
- **subcomprar**
- **vice-**

Grammatica

Ex li parol **vice-** veni li verbe **vicear**: prende li loc de un person quando ti person ne posse laborar. Por exemple un vice-presidente es li person qui vicea (deveni) li presidente quando li presidente ne posse laborar.

- **capitular**: capitulation
- **customare**: custom, customari
- **destinar**: destine
- **ruine**: ruinar

Capitul 93

[Contenete](#) - [Capitul 92](#) - [Capitul 93](#) - [Capitul 94](#)

Ninantriesim capitul (93.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

28 octobre. – Quande li telegramma venit quel anunciat li venida in Galatz it ne esset un tam grand choc quam expectat. In veritá, noi ne savet de u, o qualmen, o quando, li **fleche** vell venir, ma omnes savet que alqual strangítá vat evenir. Li tarditá del arivada a Varna fat nos saver que alquo hat evenit, e noi solmen atendet por saver quo, e qualmen. Totvez, it esset un surprise. Yo suposi que to es li natura del hom; on espera sempre, e vole que li coses eveni tam quam ili deve evenir, ne tam quam ili va evenir. Chascun de noi reactet differentmen. Van Helsing levat su manu sur li cap por un moment, quam si in **protestation** (protestar = dir "to ne es just!") contra li Omnipotente, ma dit null parol, e pos quelc secondes il stat con **severi** (severi = seriosissim) visage. Lord Godalming pallidijat, e sedet con rauc respiration. Yo esset demí chocat e regardat chascun del altres. Quincey Morris serrat su **cintura** con un rapid movement quel yo conosset bon: in nor anteyan dies it significat “action”. Sra. Harker devenit blanc quam un fantom, talmen que li rubi cicatre semblat arder, ma ella plicat li manus humilmen in pregada. Harker subridet – advere subridet – li obscur, amari subride de alqui sin esperantie, ma simultanmen su actiones monstrat que il esset pret, nam il instinctivmen tenet li tenette del grand cultelle.

Un arc, usat por lansar **fleches**.

Un **cintura** con un modern stil.

“Quande comensa li proxim tren por Galatz?” dit Van Helsing a nos.

“Six horas triant, deman matine!” Noi esset surprisat, nam li response venit de Sra. Harker.

“Ma qualmen tu conosce un tal cose?” dit Art.

“Tu obliaia – o fórsan tu ne save, ma Jonathan e Dr. Van Helsing save – que yo es un **trenoman**. (·oman = alqui qui mult ama alquo). Hem a Exeter yo customat vider li **horariums** (horarium = li horas del tren) por esser util a mi marito. It es tam util que yo ha continuat li hábitu. Yo savet que si noi devet ear a Castelle Dracula noi va ear per Galatz, o tra Bucharest. Ínfelicimen li horariums ne es mult, e li tren de deman es lu sol.”

“Marvelosi fémina!” murmurat li professor.

“Noi ne posse luar un speciale?” questionat Lord Godalming.

Van Helsing sususset li cap: "Yo time que ne. Ti-ci land es tre different del nores, mem con un speciale, it vell arivar plu tard quam lu regulari. In plu, noi have coses a preparar. Noi deve pensar e organisar. Tu, amico Arthur, vade al tren e compra li billetes por que noi mey departer in li matine. Amico Jonathan, vade al functionario del nave e prende lettres por li **agente** (agente = functionario, servitor de un firma) in Galatz, por que noi posse serchar li nave ta. Morris Quincey, tu deve incontrar li vice-consul por que il mey contacter su **egale** (egale = person con li sam labor) in Galatz por informar le pri nor besones. John va restar con Madam Mina e me por far planes."

"E yo," dit Sra. Harker alegrimen, e plu quam su anteyan self, "va efortiar esser util in omni manieres, e va pensar e scrir por vos quam yo unvez ha fat. Alquo move se ex me, e yo senti me plu liber quam in recent témportes!" Li tri yunos semblat felici audiente it, ma Van Helsing e yo, tornante se vers unaltru, esset trublat. Támen noi dit nullcos tande.

Pos que li tri mannes exeat li chambre Van Helsing petit Sra. Harker trovar li diariums u stat li jurnale de Harker scrit in li castelle. Ella exeat por trovar it; li porta cludet, il dit me:

"Noi pensa lu sam! Parla!"

"Hay un change. It es un esperantie quel dole me, nam it vell posser dupar nos."

"Adver. Save tu pro quo yo petit la trovar li manuscrite?"

"No!" yo dit, "sin que por trovar li oportuná parlar con me sol."

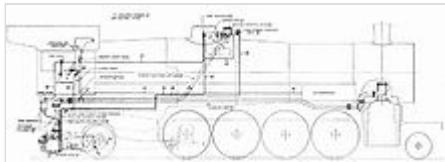
"Tu es in parte just, amico John, ma solmen in parte. Yo have alquo a dir te. E, mi amico, yo risca mult, ma yo crede que it es just. In li moment in quel Madam Mina dit ti paroles un inspiration venit me. In li transe ante dies li Comto misset su spíritu por leer li mente de ella, o plutost il aportat la in li terr-buxé in li nave con li current aqua, e aprendet que noi es ci, nam ella have plu coses a dir le pri nos con li ocles apert in li luce solari. Nu il efortia escapar, e ne besona la.

Il es cert que ella va venir si il voca, ma il **decupat** (decupar = ciser for) la de su mente, por que ella ne mey venir a le. Yo solmen espera que nor homan mentes sin egoisme va posser victer li su, un mente infantin quel jacet in un tombe durant secules. Vi Madam Mina; null parol a la pri li transe! Ella ne save, e si ella ne save, anc li Comto ne va saver li veritá. Oh, John, omnicos es timent. Yo ha nequande timet tam mult quam yo time nu. Noi posse solmen fider li bon Deo. Silentie! Ella veni!"

Yo pensat que li professor vell devenir histeric, quam pos li morte de Lucy, ma il controlat se con grand efortie e esset silent quando Sra. Harker intrat li chambre; con coses a far, ella semblat felici e alegrí, li misere obliquit. Ella dat quelc machin-scrit paperes a Van Helsing, qui leet les gravmen, li visage deveniente plu e plu **lucid**. (luc·e → luc·id)

Clappar con li manus.

Li dessine de un ancian tren.

Il dit: "Amico John, con cui mult experientie, e anca te, car Madam Mina, qui es yun - vi un **lection** (lection = aprendet cose): nequande time pensar. In mi mente trovat se un demí-pensa, e pos li letion del papere, yo vide que it ne es un demí-pensa, ma un plen pensa. Vi, yo lee ci to quo Jonathan ha scrit, un **citation** (citation = li exact cose quel on dit) de Dracula in li castelle:

"Li altri de su **rassse** (rassse = tip de homan) qui, plu tard, denov e denov, aportat su forties trans li Grand Rivere in li land del turkos, qui, mem pos har perdit un battallie, venit denov, e denov, e denov, mem quande il devet far li tot battallie sol, pro que il savet que il vell in fine victer."

Quo it di nos? It sembla poc, ma it es mult. It informa nos pri li cerebre mental del Comto. Yo va explicar. Ha vu studiat li filosofie del **crimine**? (crimine = acte contra li lege) No? Yes por John, nam li criminalitatá es un forme de ínsanitá mental. Anc li criminale have un cerebre infantin; il labora solmen por un cose, e ne voile altricos. Il es astut, ma su mente es ne format. E just quam un animale, il usa experientie por victer. Il prova un cose un vez, e si it ne functiona, il prova it un poc differentmen, denov e denov, til quande su cerebre developa se e il save qualmen far it. Ah, yo vide que tu comprende!" nam Sra. Harker hat comensat **clappar** (clappar = far li son *crac*) li manus e su ocles brilliat.

Il continuat: "Nu tu va parlar. Di nos, du mannes de sicc scientie, quo tu vide e comprende." Durant que il parlat il prendet li manu de ella por **tastar** (tastar = serchar con li manu) li **pulse** (pulse = li battes del cordie).

Ella parlat: "Li Comto es un criminale, con un criminal mente, ínperfectmen format. Talmen quande eveni un desfacilitá il fugi in su anteyan hábitus, li hábitu del ancian dies u il perdit un battallie por revenir a su land e preparar se denov. Il venit a London por **invader** (invader = intrar e capter) un nov land, esset victet, e sentiente li dangere, il fugit."

"Bon, bon! Un tam astut fémina!" dit Van Helsing, e besat li manu de ella. Pos un moment il dit me separatmen con un calm voce pri li tastat pulse:

"Li pulse es settant-du, mem in li tot excitation. Yo have esperantie."

Il continuat: "Ma ples continuar. Ne time; John e yo save. Parla, e yo va confirmar it si tu have rason."

"Yo va efortiar, ma ples pardonar me si yo sembla egoistic."

"No! Ne time; tu deve esser egoist, nam noi voile audir tui pensas."

"Bon, pro que il es un criminale il es egoist, e con su micri **intelectu** (intelectu = intelligentie) il have un sol scope, sin pensas por altricos. Quande il fugit Turkia il lassat su **armé** (armé = mult soldates) ta por esser destructet, nam il ne pensat pri altricos quam su propri securitá. Talmen su egoisme ha liberat me alquant, nam il ne pensa pri me. Yo sentit it! Mersí a Deo pro su grand compassion! Mi anim es plu ligeru; yo time que il ha utilisat mi conoscenties, ma yo senti me plu bon."

Li professor stantat se: "Il ha usat tui mente, e per it il lassat nos in Varna, durant quel su nave curret tra li **invelopant** (invelopar = esser circum) nebul til Galatz, u sin dúbite il fat li preparationes por escapar nos. Ma su mente infantin videt solmen til un cert loc, e fórsan, quam es sempre li casu in li **dessines** (dessine = planes) de Deo, li cose quel il fide va devenir li cose quel va damagear le max mult. Nam il crede se liger, e su egoistic cerebre infantin va dir le que li témpor ha venit por reposar. Il crede, pos har decupat te de su mente, que il es liger, ta il erra! Li terrible baptism de sangue quel il dat te fa te liger a visitar le in

spíritu durant li leva e li cade del sole. Ti-ta témpores tu visita le secun tui propri volition e ne li su, un potentie dat te per tui propri suffrentie a su manus. It es tam plu preciosi a nos pro que il save nullcos pri it. Amico John, li hor passat ha esset grand por nos. Tu deve esser li scritor e registrar omnicos, por que li altres mey saver pri it quando ili va har retornat.

Talmen yo ha scrit it durant que noi atendet lor retorna, e Sra. Harker ha machin-scrit it pos har obtenet li manuscrite.

Vocabularium

- **agente**
- **armé**
- **cintura**
- **citar**
- **citation**
- **clappar**
- **crímine**
- **decupar**
- **dessine**
- **egale**
- **fleche**
- **horarium**
- **intelectu**
- **invader**
- **invelopar**
- **lection**
- **lucid**
- **protestar**
- **pulse**
- **rasse**
- **severi**
- **tastar**

Altri paroles

- **agente**: agentie
- **citar**: citate
- **crímine**: criminal, criminard
- **intelectu**: intelectual, intelectualisme

Capitul 94

[Contenete](#) - [Capitul 93](#) - [Capitul 94](#) - [Capitul 95](#)

Ninantquaresim capitul (94.esim capitul)

Diarium de Dr. Seward.

29 octobre. -- To ci es scrit in li tren de Varna a Galatz. Li nocte passat noi incontrat nos un poc ante li cade del sole. Chascun de noi ha fat su propri labor, e noi es preparat por li tache a acompleer quando noi ariva a Galatz. Quande li usual témpor venit, Sra. Harker preparat se por li hipnotisme, e pos un plu long e plu desfacil efortie de Van Helsing, ella cadet in li transe. Normalmen ella parla pos simplic indicies, ma ti-ci vez li professor esset fortiat questionar la directmen e con un resoluet ton. Finalmen ella respondet:

"Yo vide nullcos; noi es calm, null undation, solmen un constant movement de aqua ex li corde de ligation. Yo audi voces de mannes, proxim e lontan, e li crepitacion de **remes** (rem = pal por mover un bote). Alquo ha tirat un pistol in li lontaná; yo audi li **ecó** (ecó = li duesim vez de un son). In alt yo audi passus de pedes, cordes e catenes queles es tirat. Quo es to? Un radie de luce; yo senti li aere quel suffla contra me.

Ci ella stoppat. Ella hat levat se del sofa, e levat su manus con li **palmes** (palme = li parte del manu sin fingres) vers alt, quam si ella levat un pesa. Van Helsing e yo videt unaltru con comprehension. Quincey levat su **broves** (brove = capilles sur li ocles) un poc e videt la con intensitá, durant que li manu de Harker cludet se circum li tenette de su cultelle. Poy evenit un long pause. Noi savet que li periode de libertá esset passant, ma parlar esset sin utilitá e noi tacet. Subitmen ella sedet se rect, apertet li ocles, e dit dulcimen:

"Qui vole un tasse de té? Vu omnes deve esser fatigatissim!" Noi consentit, e ella hastat se por trovar li té altriloc, pos quel Van Helsing dit:

"Vu vide, mi amicos. **Il** es proxim a terre; il ha lassat li buxe de terre. Ma il ne ha atinget li **rive** (rive = li terre de un rivere). Il va fórsan celar se durant li nocte, ma il ne posse atinger li terre sin quel li nave tucha it. Si it tucha it, il va posser transformar se e atinger li rive, quam il fat in Whitby. Ma si li journe veni ante que il atinge li rive, il ne va posser escapar sin esser transportat per un altru. E si ili transporta le, li functionarios va vider quo jace in li buxe. Talmen, si il ne atinge li rive ho-nocte, o ante li leva del sole, il

Mani lignin **remes**.

Un micri animale sur li **palme** de un hom.

va perdir un tot die. Talmen noi va fórsan arivar in bon témpor, nam si il escapa ne durant li nocte noi va trovar le durant li journe, **inbuxat** e índefensibil, nam il ne audacia esser su ver self, vigil e visibil, pro li timore esser decovrit."

Con nequo plu a discusser, noi atendet li matine, e plu novas de Sra. Harker.

Tost in li matine noi audit la sin **halar** (halar = respirar) e plen de anxiétá. Ti-ci vez li hipnose besonat mem plu témpor por efecter se, e quando it venit it esset tam proxim al leva del sole que noi presc desesperat. Van Helsing usat su tot eforties, e finalmen ella sequet e respondet:

"Omnicos es obscur. Yo audi undeant aqua, al sam **nivelle** (nivelle = altore, gradu) del mi, e alquant crepitation de ligne contra ligne." Ella pausat, e li sole levat se. Noi va dever atender til li nocte.

Talmen noi viagea vers Galatz con li dolore de expectation. Noi va arivar inter du e tri horas pos mi-nocte, ma noi ha ja arivat a Bucharest con tri hores de retarde, dunc noi ne va posser arivar avan li leva del sole. Talmen noi va audir du missages de Sra. Harker in plu, queles va dar nos plu detallies.

Un sandosi rive.

Li brove de un mann.

Plu tard. -- Li cade del sole ha passat. Fortunosimen it evenit in via e ne quando li tren esset haltat in un station. Sra. Harker resistet li hipnotisme mem plu quam in li matine. Yo time que ella va perdir li possibilità de sentir li Comto, just quando noi max besona it. It sembla que su imagination ha intrat li scene. Til nu ella dit solmen li max simplic factes, ma nu li information vell posser misducter nos. E yo ne crede que li potentie del Comto sur la va desaparir. Quande ella parlat, li paroles esset **enigmatic** (enigma = misteriosi cose):

"Alquo exea; yo senti it passar me quam un frigid vente. Yo posse audir confusent sones in li lontanitá -- sones quam mannes parlant in foren lingues, rapidmen cadent aqua, e li ululada de luples." Ella cessat e frissonat durant quelc secondes, plu e plu violentmen vers li fine. Ella dit nullcos in plu, mem pos li incessant questiones del professor. Un vez vigil, ella friget se, e esset fatigat, ma su mente esset atentiv. Ella memorat nullcos, ma questionat nos quo ella hat dit, e pos har audit it, ella pensat pri it longmen e in silentie.

30 octobre, 7 a.m. -- Noi es nu proxim a Galatz, e plu tard yo fórsan ne va haver li témpor por scrir. Noi atendet li leva del sole con anxiétá. Van Helsing comensat li hipnotisme plu tost quam usual, por contraacter li desfacilitá. Ma nullcos evenit til li usual hora, quando ella **cedet** (ceder = perdir, lassar far) con mem plu grand desfacilitá, solmen un minute ante li leva del sole. Li professor questionat la strax, e li response venit con egal rapiditá:

“Omnicos es obscur. Yo audi aqua quel curre along, al sam nivelle del mi, e alquant crepitation de ligne contra ligne. Boves, bass e lontan. Hay un altri son, un strangi son quam – ” Ella stoppat e blancijat, e devenit mem plu blanc.

“Continua, continua! Parla, yo comanda te!” dit Van Helsing in un **tormentat** (tormentat = torturat) voce. Simultanmen trovat se desesperantie in su ocles, nam li levat sole hat fat mem li pallid guancies de Sra. Harker rubi. Ella apertet li ocles, e surprisat nos quando ella dit dulcimen e sin concerne:

“Oh, professor, pro quo tu comanda me far alquo quel yo ne posse far? Yo memora nullcos.” Poy, vidente li astonament in nor visages, ella dit con un trublat expression:

“Quo yo ha dit? Quo yo ha fat? Yo save nequo except que yo esset jacent ci, demí-dormient, e audit vos dir: “Parla, yo comanda te!” It esset tam comic audir it, quam si yo esset un mal puella!”

“Oh, Madam Mina,” il dit con tristesse, “it es li pruva de mi amore e honor por me, nam yo ha dit it con li max bon spíritu por auxiliar te!”

Li sifflettes audi se; noi aproxima nos a Galatz. Noi es plen de anxietá e aviditá.

Jurnale de Mina Harker.

30 octobre. – Sr. Morris aportat me al hotel u nor chambres ha esset **comendat** (comendar = far un cose pret a comprar) per telegramma, nam solmen il ne parla foren lingues e ne posset auxiliar in altri locs. Noi fat presc li sam coses quam in Varna, except que Lord Godalming visitat li vice-consul, pro que su titul vell posser auxiliar e noi esset in hasta. Jonathan e li du doctores visitat li nave-expeditor por informar se pri li ariva del Tsaressa Catherine.

Plu tard. – Lord Godalming ha retornat. Li consul es for, li vice-consul malad, e un normal functionario auxiliat le. Li functionario esset tre amabil e volet far omnicos por le.

Vocabulary

- brove
- ceder
- comendar
- enigmatic
- halar
- inbuxar
- nivelle
- palme
- rem
- rive

- tormentar

Altri paroles

- **enigmatic**: enigma
- **rem**: remar

Capitul 95

[Contenete](#) - [Capitul 94](#) - [Capitul 95](#) - [Capitul 96](#)

Ninantquinesim capitul (95.esim capitul)

Jurnale de Jonathan Harker.

30 octobre. – Ye nin horas Dr. Van Helsing, Dr. Seward, e yo visitat li Sres. Mackenzie & Steinkoff, li functionarios del firma de Hapgood in London. Ili hat recivet un telegramma de London in response al demande de Lord Godalming, secun quel ili mey auxiliar nos tam mult quam possibil. Ili lassat nos strax abordar li Tsarella Catherine, quel esset ancrat in li portu del rivere. Poy noi incontrat li capitano, nominat Donelson, qui parlat nos de su viage. Il dit que il nequande ha **navigat** (navigar = usar un nave) tam rapidmen.

“Mann!” il dit, “it fat nos timer, nam noi expectat payar por li bon fortun con un malfortun egalmen grand. Currer de London til li Nigri Mar con un tal vente, quam si li diabol self sufflat contra li segles. E li tot témpor noi posset vider nullcos. Un nebul venit con nos li tot témpor. Noi passat Gibraltar sin posser **signalar** (signalar = far saver que on es ta), e poy noi venit til li Dardanelles e devet atender li permission por passar. Yo volet far altricos durant que noi atendet, ma yo pensat que li diabol self volet que noi mey intrar li Nigri Mare. E yo pensat que plu rapid li viage, plu bon vell devenir nor reputation.”

Li **mixtura** (mixter → mixtura = mult coses in un sol loc) de simplicitá, inteligentie e supersticie pleset Van Helsing, qui dit:

“Mi amico, ti-ta diabol es plu astut quam on pensa, ma il save quandé il incontra su egale!”

Li navero apreciat li **compliment** (complimentar = dir "tu es bell, inteligent, etc.") e continuat: “Pos li Bosphorus li mannes comensat plendir; li Rumanos inter les petit me jettar un grand buxe trans bord quel un strangi-aspectent mann hat plazzat in li nave. Yo conosset les, e lor supersticies. **Ridicul** (ridicul = risibil) forenos! Ma strax li nebul revenit, e anc yo sentit alquo strangi o supersticiosi, benque yo ne credet que it esset li grand buxe. Bon, talmen noi continuat durant alquant dies, solmen nebul e vente, quam si li diabol continuat voler que noi mey hastar nos. Li aqua esset sempre profund e bon, e ante du dies quandé li sole matinal

Un *café latte* es un **mixtura** de café e lacte.

Un vez tre populari, li **fez** nu ne es tre mult portat sur li cap.

Anglia sta **vis-a-vis** Francia.

penetrat (penetrar = ear tra) li nebul, noi esset in li rivere **vis-a-vis** (vis-a-vis = contra, facie a facie) Galatz. Li Rumanos esset foll, e volet que yo jetta li buxe trans bord, sin egarda a omnitos. Yo vinctet li argument con un ver lucta fisical, e yo convictet les que diabolic o ne diabolic, on posse fider me con su merces. Ili hat ja aportat li buxe sur bord, e yo videt que sur it esset scrit til Galatz via Varna, e pensat que yo vell plassar it alcú in li portu e lassar it ta. Ma li sam matine un mann venit con un papere scrit de Anglia por reciver un buxe por un Comto Dracula. Omnicos esset in órdine, e yo esset tre felici lassar it ta, nam li buxe esset vermen li just merce por li diabol self!"

"Qualmen nominat li mann qui prendet it?" questionat Dr. Van Helsing con **represso** (represser = supresser) aviditá.

"Yo di te strax!" il respondet, e trovat un papere signat "Immanuel Hildesheim" e li adresse Burgenstrasse 16. Il savet nullcos plu, e noi mersiat le e departet.

Noi trovat Hildesheim in su oficie, un **hebreo** (hebreo = un mann ex Israel) con un nase quam un agne, e portant un **fez**. Pos un poc **negociation** (negociar = dir "si tu fa X, yo da te Y") il dit nos to quo il savet. Su conoscentie del afere esset simplic ma important.

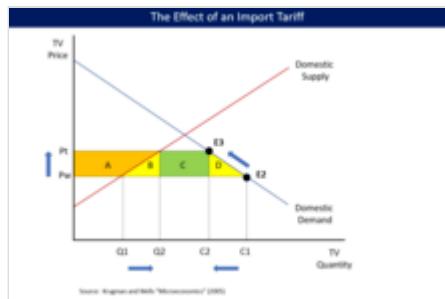
Il hat recivet un lettre de un Sr. de Ville de London, secun quel il mey reciver un buxe in Galatz sur li Tsarella Catherine, si possibil ante li leva del sole por evitar li **doane**. (doane = moné a payar por intrar un loc) Poy il mey dar it a Petrof Skinsky, qui hat fat negocies con li slovacos qui laborat along li rivere til li portu. Il esset payat por li afere per un anglés **bank-billet** (bank-billet = moné paperal) quel il hat changeat por aure in li Danube International Bank. Quande Skinsky venit ci, il hat aportat le al nave e dat le li buxe. Ultra to il savet nequo.

Poy noi serchat Skinsky, ma ne posset trovar le. Un de su vicinos, qui ne amat le, dit que il hat lassat li loc ante du dies, e que il hat payat por su chambre e dat li clave del dom al proprietario. It esset inter deci e deciun horas yer vésper. Denov noi ne savet quo far.

Durant que noi parlat alqui venit current, diente sin hala que on hat trovat li cópor de Skinsky apu li eclesia de St. Peter, li col **lacerat** (lacerar = mult vulnerar) per un savagi bestie. Tis con qui noi parlat curret por vider li scene, li féminas criante "Un slovaco ha fat it!" Noi hastat for por que noi ne mey esser questionat pri li afere.

In hem, noi ne posset far un conclusion. Noi omnes esset convictet que li buxe esset sur li via, alcú, ma u, noi devet decovrir. Con pesant cordies noi retornat al hotel e a Mina.

Noi parlat pri li question de dir Mina denov li tot veritá. Noi es desesperat, e benque it es dangerous, it es un chance. Quam prim passu yo esset liberat de mi promesse a la.

Quelcvez on studia li efecte de un plu alt o plu bass **doane**.

On posse usar fum por **signalizar**: monstrar li gente que on es ta.

30 octobre, vésper. – Ili esset tam fatigat e sin spíritu que li sol cose possibil esset reposar. Yo petit les jacer sur li sofa durant que yo scrit li factes. It es tam bon haver un portabil scri-machine, quel Sr. Morris trovat por me. Vermen plu bon quam un plum...

Omnicos es scrit. Li povri Jonathan, il ha suffret tam mult. Il apen respira, e su tot cópor sembla har cadet e li visage es plen de dolore. Fórsan li povri chap pensa e concentra se sur li afere. Oh! Si yo vell posser auxiliar...yo va far to quo yo posse.

Yo petit Dr. Van Helsing, e il aportat me li paperes queles yo ne conosset. Yo va leer les durant que ili reposa, por fórsan arivar ad alqual conclusion. Yo va pensar quam li professor, totmen scientific e solmen sequente li factes...

Yo crede que con li auxilie de Deo yo ha fat un decovriton. Yo va trovar li land-cartes e regardar les...

Yo es mem plu cert que yo have rason. Mi nov conclusion es pret, e yo va leer it por les. Ili va judicar it. Chascun minute es preciosi.

Memorandum de Mina Harker.

(Scrit in su jurnale.)

Pri quo on inquisite. -- Li scope de Comto Dracula es retornar a su propri loc.

- Il deve esser aportat de alcun. Ti-ci es evident, nam si il posset far it self, il vell har viageat quam mann, o lupo, o mus-volant, o un altri metode. Il time esser decovrit in su actual statu, o inter li leva e cade del sole il es confinat in li lignin buxe.

- Qualmen on aporta le? -- Lass nos usar **exclusion** (excluder = cluder ex) por trovar un conclusion. Per strade, rel-via, o aqua?

1. Per strade. -- Ci hay multissim desfacilitás, particularimen quando on exea li cité.

- Hay persones, e persones es curiosi. Un sol indicie o dúbite pri li contenete del buxe vell destrucer le.

- Hay anc doanes e functionarios a passar.

- Tis qui chassa le posse trovar le. Il time to max mult, e por prevenir it il ha mem forjettat su victim - me!

2. Per rel-via. -- Nequi cuida pri li buxe. Un retarde del **liveration** (liverar = inviar) es possibil, e anc to vell destrucer le. Mem si il escapa in li nocte il vell esser in un strangi loc con null loc ad u fugir.

3. Per aqua. -- Vi li max secur ma anc max dangerousi metode. Sur li aqua il es ínotent except durant li nocte, e mem tandem il solmen posse advocar li nebul e storm e nive e lupos. E si li nave es destructet, il vell morir in li aqua sin esperantie. Il vell posser far conductor li nave til li rive, ma il vell esser in un inconosset e dangerousi loc.

Noi save certmen que il esset sur li aqua; nu noi deve far cert *quel* aqua.

Li unesim tache es saver quo il ja ha fat, e sequer it por adivinar quo il va far.

Unesimmen. -- Noi deve differentiar inter su actes queles sequet li plu grand plan, e su actes sin preparation pos li ruption de su grand plan.

Duesimmen noi deve, usante li factes conosset a nos, saver quo il ha fat ci.

Pri li unesim, il evidentmen intentet arivar a Galatz, e inviat un factura a Varna por deceptor nos; it seque que su sol scope esset escapar. Li pruva jace in li lettre misset a Immanuel Hildesheim secun quel il mey prender li buxe *ante li leva del sole*. Hay anc li instruction a Petrof Skinsky. Noi save que li instruction esset misset, pro que Skinsky venit a Hildesheim.

Noi save que ti-ci plan de escapation esset successosi. Li Tsarevna Catherine fat un incredibilmen veloci viage, e mem li capitano, qui possedet un mente supersticiosi, esset tro felici al vider li rapiditat del nave por pensar mult pri li innatural nebul e vente. It es pruvat que li preparationes del Comto esset detalliatissim. Hildesheim preparat li buxe, forportat it, e dat it a Skinsky. Skinsky recivet it, e pos to noi save nullcos, except que it es alcú sur li aqua, movent. It evitat li doane.

Poy noi vide to quo li Comto devet har fat pos li arriveda, sur terre, in Galatz.

Li buxe esset dat a Skinsky ante li leva del sole. Ye li leva del sole li Comto posset usar su propri forme. Ci on questiona: pro quo Skinsky esset selectet por auxiliar? In li diarium de mi marito es scrit que Skinsky negociat con li slovacos qui labora inter li rivere e li portu, e li **remarca** (remarca = dite) del mann que un slovaco hat mortat le monstra li general pensada pri les. Li Comto volet esser sol.

Vi quo yo pensa: in London li Comto decidet retornar al castelle per aqua, usante li max secur metode. Li ciganes portat le ex li castelle, e probabilmen liverat li merces al slovac qui aportat li buxes a Varna, nam ex ta on misset les a London. Ergo li Comto conosset tis queles posset far li liveration. Con li buxe sur li terre, ante li leva del sole o pos li cade del sole, il exeat li buxe, incontrat Skinsky e dit le quo far por liverar li buxe along li rivere **a monte** (a monte = vers li comensa del rivere; a valley = vers li fine del rivere). Li afere fat, e savente que omnicos esset in ordine, il mortat su auxiliator por celar li indicies (o talmen il pensat).

Examinante li land-carte yo vide que li rivere max apt por li slovac ear a monte es li Pruth, o li Sereth. Yo leet que in mi transe yo audit "boves bass" e "aqua quel curre along a mi nivelle" e li crepitacion de ligne. Alor li Comto in su buxe esset sur li rivere in un apert bote, quel usat rames o pales nam it ea a monte. Si it vell har eat a valley, on ne vell har audit li son del aqua.

Fórsan it ne es li Sereth o li Pruth, ma noi posse investigar. Li Pruth es plu facil a navigar, ma li Sereth junte se a Fundu con li rivere Bistriza quel curre circum li Passe Borgo, li max proxim loc ex omni riveres al castelle de Dracula.

Vocabulary

- a monte
- a valley
- bank-billet

- compliment
- doane
- excluder
- fez
- hebreo
- lacerar
- liverar
- mixter
- mixtura
- navigar
- negociar
- penetrar
- remarca
- remarcar
- represser
- ridicul
- vis-a-vis

Altri paroles

- **doane**: doanero
- **excluder**: exclusiv, exclusivitat
- **lacerar**: laceration
- **navigar**: navigation, navigabil, navigator
- **represser**: repression, repressiv

Capitul 96

[Contenete](#) - [Capitul 95](#) - [Capitul 96](#) - [Capitul 97](#)

Ninantsixesim capitul (96.esim capitul)

Jurnale de Mina Harker – continuation.

Pos que yo hat leet li jurnale, Jonathan prendet me in li brasses e besat me. Li altres continuat presser mi manus, e Dr. Van Helsing dit:

“Nor car Madam Mina es denov nor **instructor** (instructer = far saver), e vide u noi esset ciec. Essente sur li via, ti-ci vez noi va successar. Nor ínamic es presc índefensibil, e si noi trova le li journe, sur li aqua, noi va har victet. Il ha departet, ma ne posse hastar se, nam il ne exeat li buxe con ili circum le. Nu mannes, a nor consilie de guerre; nam ci e nu noi deve decider qui va far quo.”

“Yo va luar un vapor-nave e sequer le,” dit Lord Godalming.

“E yo va luar cavalles por sequer le sur li rive si il atinge li terre,” dit Sr. Morris.

“Bon!” dit li professor. “Ambi bon. Ma nequi deve ear sol. Noi va never esser armat, nam li slovaco es fort, e prende rud armes.” Li mannes subridet, nam ili portat con les presc un **armaría** (armaría = un loc con mult armes).

Sr. Morris dit: “Yo ha prendet quelc Winchesters, bon in un homallia, e fórsan luples va trovar se. Vu va rememorar que li Comto fat altri preparationes queles Sra. Harker ne posset audir. Noi deve esser pret.”

Dr. Seward dit: “Yo deve ear con Quincey. Noi ha sovente chassat junt, e armat noi va esser secur. Tu ne mey esser sol, Art. It va esser fórsan necessi luctar contra li slovacs, e un sol pication vell ruinar nor planes. Ti-ci vez noi va esser cert, e ne va reposar til quande li cap e li cópor del Comto es separat.”

Il videt Jonathan durant que il parlat, e Jonathan videt me. Yo videt que il pensat mult. Naturalmen il volet esser con me, ma talmen tis in li nave vell esser tis qui vell destracter li ... li ... li ... vampire. (Pro quo yo hesitat scrir li parol?)

Un ancian **revólver**, fórsan del témpor de nor Jonathan.

Un **vipere**. Un loc con mult viperas es un viperiera.

Un **inboscada**: li armé ne es preparat e va esser destractet.

Il esset silent por un témpor, durant quel Dr. Van Helsing parlat:

“Amico Jonathan, hay du rasones por que tu mey ear. Prim: pro que tu es yun e brav e posse luchar, e it es tui jure destructer le. Ne time por Madam Mina, yo va cuidar pri la. Yo es old. Mi gambes ne posse currer quam in li passate, e yo ne posse bon cavalcar o chassar, o luchar con **mortatori** armes. Ma yo posse luchar altrimen. E si necessi, yo posse morir, just quam un yuno. Vi quo yo have a dir: durant que vu, mi Lord Godalming e amico Jonathan usa li vapor-nave por ear a monte, e durant que John e Quincey garda li rive e sercha le ta, yo va aportar Madam Mina rect in li cordie del land del ínamic. Quande li old fox es ligat in su buxe, currente sur li aqua e ne possente exear it pro timore que li slovacs vell fugir e lassar le ta – noi va sequer li via de Jonathan, de Bistritz sur li Borgo, e trovar li via a Castelle de Dracula. Ci li **hipnotic** (se → tic) potentie de Madam Mina va auxiliar, e noi va trovar li via pos li unesim leva del sole quandé noi es proxim. Hay mult coses a far e locs a santificar, por que noi mey destructer ti-ta **viperiera**.

Jonathan interruptet le con colere: “Esque vu vole dir, professor Van Helsing, que vu intente portar Mina, tristmen **afflictet** (afflictet = ataccat, fat trist) e malad, rectmen in li centre de un **inbosizada?** (inboscar = ataccar ante que li ataccate save que on es ta) Nequande, nullmen e in null maniere!”

Mem parlar il ne posset durant un minute, poy il continuat: “Save tu qual loc it es? Ti horribil diaboliera, u li luce lunari self es vivent con cadavric formes, e chascun polvun in li vente un monstruette? Ha vu sentit li labies del vampire sur vor col?”

Ci il tornat se a me, e vidente mi fronte il levat li manus con un cri: “Oh, mi Deo, quo noi ha fat por que un tal terrore mey esser sur nos!” e il cadet sur li sofa in misere.

Li voce del professor, clar e dulci e semblantmen **vibrant**, calmat nos: “Mi amico, it es por salvar Madam Mina de ti horribil loc que yo ea. Yo certmen ne va aportar la in li castelle. Ta hay mult labor a far, quel su oculs ne mey vider. Ples memorar que noi es in un desfacilissim situation. Si li Comto escapa nos ti-ci vez – e il es fort, astut e intelligent – il vell posser dormir por un tot secul, durant que nor cara” – il prendet mi manu – “vell ear ta por esser junt con le, e devenit quam li féminas quem tu videt, Jonathan. Tu parlat pri lor rident labies e qualmen ellas injoyat se prender li movent sac quel li Comto jettat las. Yo peti pardon pro har fat te rememorar it, ma it es necessi. Yo es pret a dar mi vive por li tache, e si yo falli it va esser yo qui va acompaniar las.”

“Fa quam vu vole,” dit Jonathan con un plora quel sucusset su tot cópor, “noi es in li manus de Deo!”

Comprar aure es un grand **expense**; on **expende** mult por comprar it. It es **expensiv**.

Plu tard. – Oh, it dat me corage vider qualmen ti brav mannes laborat! Qualmen un fémina ne posse amar mannes quandé ili es tam sinceri, fidel e brav! Yo pensat anc pri li marvelosi potentie de moné! Con it on posse efecter tam mult bon, e mal coses. It es tam bon que Lord Godalming es rich, e que il e Sr. Morris, qui anc es un **richon**, es nullmen contra **expenser** (expenser = payar por) it, nam sin to nor micri expedition ne vell har posset comensar, e nu it va comensar pos un hora. Solmen tri hores pos har decidet qui va far quo, Lord Godalming possede un pretti vapor-nave, pret a comensar quandé necessi. Dr. Seward e Sr. Morris have un demí-dozena bon cavalles, e noi possede omni land-cartes e implementes

necessi. Professor Van Helsing e yo va departer per li tren de deciun horas quarant ho-nocte por Veresti, u noi va trovar un coche por li Passe Borgo. Por to noi va aportar mult moné. Possedente nequem a fider, noi va dexter li coche self. Li professor conosse mult lingues, quel va auxiliar, e noi have armes, mem un grand **revólver** (revólver = un pistol) por me; Jonathan volet que anc yo mey esser armat. Li car Dr. Van Helsing comfortat me per dir que yo va esser armat contra li luples; li tempe deveni plu e plu frigid, e nive ja cade de témpor in témpor.

Plu tard. – Yo besonat mi tot corage por dir adío a mi amanto, quem yo fórsan ne va revider. Corage, Mina! Li professor regarda te; null lácrimes nu, sin que ili cade pro felicitá.

Grammatica

·iera

Un ·iera es un grand loc con mult coses.

- viperiera: un loc con mult viperes
- pisciera: un loc con mult pisces
- rosiera: un loc con mult roses

Noi mey memorar que existe du finitiones queles es simil, ma different:

- Un ·iere, significant "contenenent alquo"
  - incriere: li cose quel contene incre
  - tabaciere: li cose quel contene tabac
- Un ·iero, significant "portant alquo" (quel include árbores, pro que ili porta fructes)
  - pomiero: un árbor con pomes
  - candeliero: un cose por portar un candel

Vocabulary

- aflicter
- expenser
- instructor
- mortatori
- revólver
- vibrar
- vipere
- viperiera

Altri paroles

- **aflicter**: affliction
- **expenser**: expense, expensiv

- **instrukter**: instructiv
- **vibrar**: vibration, vibrator

Capitul 97

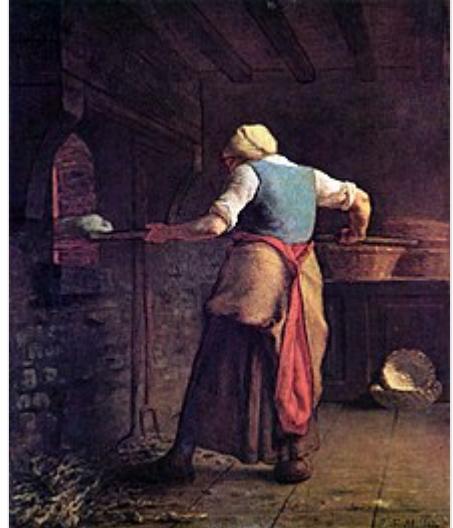
[Contenete](#) - [Capitul 96](#) - [Capitul 97](#) - [Capitul 98](#)

Ninantsettesim capitul (97.esim capitul)

Jurnale de Jonathan Harker.

30 octobre. Nocte. – Yo scri to ci per li lúmine del **forn** (forn = loc con foy por calentar se) in li vapor-nave, quel Lord Godalming prepara. Il possede experientie, hante havet su propri in li rivere Thames, e li riverettes de Norfolk. Il decidet que li pensa de Mina esset corect, e que li max probabil aqua-via al castelle vell esser ti quel usa li rivere Sereth, poy li **junction** (junction = loc u du coses deveni junt) de Bistrizia. Noi ne time currer sur li aqua ye nocte, nam li aqua es mult e li rivere es sat larg. Lord Godalming di me que yo mey dormir, ma yo ne posse, con li terrible dangere sur mi amata qui intra un tam horribil loc... li sol conforto es que noi es in li manus de Deo. Sin li fide it vell har esset plu facil morir vice viver. Sr. Morris e Dr. Seward comensat li cavalcada ante noi; ili va restar sur li dextri rive, por ear plu alt e vider li rivere ex li altore. Ili luat du mannes por ducter li via, pos quel ili va dismisser les e viagear sol con li quar cavalles. Li quar cavalles es por si noi besona lassar li nave e viagear con les.

It es un strangi aventura. Noi **precipita** nos (precipitar = hastar) tra li obscuritá, con li frigore del rivere quel sembla batter nos, e li misteriosi voces del nocte; omnico retorna al comense. Godalming clude li porta del forn...

Un ancian **forn** por crear pane.

Nu li sole es tre proxim al horizonte.

*31 octobre. – Continualmen precipitant. Li journe venit, Godalming dormi, e yo **watcha**.* (watchar = restar vigil) Li matine es frigidissim, e li calore del forn fa me mersiar it. Noi passat quelc apert botes, ma sin buxe o paquettes. Li mannes cadet sur su genús con terrore e pregar quando noi tornat li lampe vers les.

1 novembre, vésper. – Null novas li tot die, e yo ha trovat necos. Noi ha ja intrat li rivere Bistrizia, e si noi ha errat, nor **mission** (mission = important labor a far por victer) ha fallit. Noi ha **inspectet** (inspecter = videt detalliatmen) tot botes, grandis e micris. Quelc boteros credet nos esser **guvernamental** functionarios, e desde tandem noi ha usat un Rumanian flagga por far omnes pensar que noi veni del guvernament. Noi trovat li flagga in Fundu, u li Bistrizia intra li Sereth. Quelc slovacos dit nos que un grand nave passat les, plu rapidmen quam usual nam it possedet un **equip** (equip = gruppe quel labora

junt) du vezes plu grand. To esset ante Fundu, do ili ne savet esque li nave intrat li rivere Bistritza o continuat a monte in li Sereth. In Fundu nequi hat videt un tal nave, do it devet har passat it durant li nocte. Yo es tre dormaci, fórsan it es pro li frigore. Godalming **insiste** (insister = ne voler audir "no") que il va far li unesim watch. Mey Deo benedir le pro su bontá vers li povri Mina e me.

2 novembre, matine. – It es tot journe. Li bon chap ne avigilat me, diente que yo hat dormit tam pacificmen e hat obliquit mi trubles. Yo senti me tre egoistic pro har dormit li tot nocte, ma il sembla in bon spíritu. Ho-matine yo senti me un nov mann, e vidente le dormir, yo fa lu necessi por li **motor** (motor = cose con quel on move un carre, nave, etc.), li direction e li watch. It sembla que mi fortie e energie ha retornat. Yo demanda me u es Mina, e Van Helsing. Ili devet har atinget Veresti circa mercurdí midí. Pro que on besona témpor por trovar li coche e cavalles, ili vell esser nu in li Passe Borgo. Mey Deo guidar e auxiliar les! Mem pensar pri les fa timore. Si solmen noi vell posser ear plu rapidmen! Ma li motor es ja surchargeat. Yo pensa anc pri Dr. Seward e Sr. Morris. Riverettes sin fine lassa li montes e intra ti-ci rivere; ili es tre litt, ma in hiverne certmen terribil. Yo espera vider les ante Strasba, nam si noi ne va har trovat li Comto, noi va never discusser pri quo far.

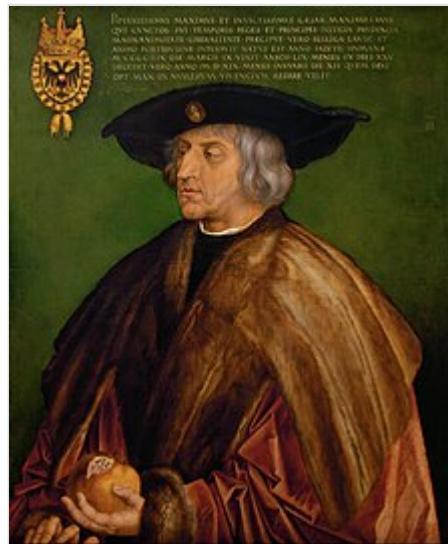
Diarium de Dr. Seward.

2 novembre. – Tri dies sur li via. Null novas, e null témpor por scrir les. Noi reposat solmen durant li témpores besonat per li cavalles, ma **progresse** (progresser = ear plu e plu ad avan) tre bon. Ti-ci aventuristic dies es util por nos, ma noi ne va sentir nos felici til quando noi va har trovat li nave.

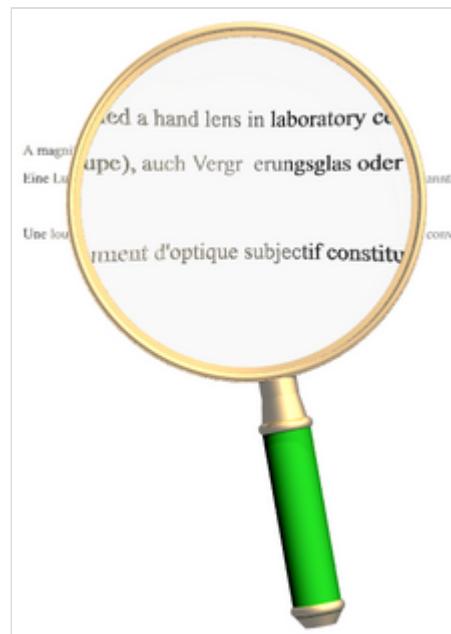
3 novembre. – In Fundu noi audit que li nave ha eat a monte in Bistritza. Si solmen it ne vell esser tam frigid...hay signes de nive a venir, e si it nivea mult noi va esser **blockat** (blockat = ne possent mover) e va besonar un **slitte** (slitte = cose por ear sur li nive) por viagear quam russos.

4 novembre. – Hodíe noi audit que un accidente evenit al nave quando it intentet progresser in tro desfacil aquas. Li slovac botes usa cordes por progresser in tal aquas. Anc Godalming save qualmen **reparar** (reparar = remover li problema) un bote e ili posset continuar trans li desfacil aquas por recomensar li chasse. Yo time que li nave ne progresse tre bon; li **paisanes** di me que it halta ye vezes. Noi deve continuar rapidmen, nam it es possibil que ili besona nos.

Jurnale de Mina Harker.

Un mann con vestimentes ex pelisse.

Nu on **inspecte** li littères sur papere.

31 octobre. – Arivat a Veresti ye midí. Li professor di me que homatine il apen posset hipnotisar me, e que yo dit solmen “obscur e quiet”. Il ja eat por comprar un coche e cavalles. Ante nos resta 70 **milies** (milie = 1600 metres). Li paisage es bellissim, e sat interessant; it vell har esset un **delicie** (delicie = tre bell o dulci cose) sub different conditones, e sol con Jonathan. Haltar e vider li gente, **conoscentar se** (conoscentar se = devenir conosset) con lor vive e plenar nos con lor color e bellitá! Ma vé! –

Plu tard. – Dr. Van Helsing ha retornat. Il ha trovat li coche e cavalles; noi va comensar li diné e comensar pos un hor. Li hóspeda ha dat nos un grandissim sac de **provisiones** (provision = cose a manjar e trincar durant un viage) quel sembla sat mult por un equip de soldatos. Li professor dit me que noi va haver null possibilità trovar manjage durant un tot semane. Il ha trovat anc calid vestimentes de **pelisse**. Li possibilità por nos de friger va esser null.

.....

Noi va strax partir. Yo time pri quo va evenir nos. Noi es vermen in li manus de Deo. Solmen Il save quo va evenir, e yo prega Le, con li tot fortie de mi trist e humil anim, que Il mey protecter mi amat marito, que Jonathan va saver que yo amat le e honorat le, e que mi ultim pensa va esser pri le.

Ex un **turre** on posse vider lontan.

1 novembre. – Li tot die noi viageat, e con bon rapidesse. Li cavalles save que noi **tracta** (tractar = acter vers) les bon, e curre rapidmen con bon cordie. It sembla til nu que li viage va esser facil, e noi changea li cavalles tre frequentmen. Dr. Van Helsing es laconic; il di al farmeros que il hasta se a Bistritz, e da les mult moné por li change. Ili da nos calid **sup** (sup = calid liquid manjage), o café, o té, e noi recomensa. Li paisage es bellissim, con mult bellitás e simplic personnes con bon personalitá. Ili es supersticiosissim. In li unesim dom li fémina qui videt mi cicatre fat un cruce con li manu e adjuntet plu alie in nor sup, e yo odia alie. Desde tande yo ha sempre prendet mi chapel. Li professor sembla esser nequande fatigat; li tot die il ne dormi, e fa me dormir. Ye li cade del sole il hipnotisat me, e dit que yo respondet: “obscuritá, current aqua e li crepitation de ligne”; do nor ínamico es ancor sur li rivere. Pensar pri Jonathan fa me timer, ma yo ne time por su securitá, ni por li mi. Dr. Van Helsing dormi. Li povri caro, il sembla tre fatigat e old e gris, ma su bocca es tre firm, quam un **conquestator** (conquestar = victor e obtener plu land) mem quande il dormi. Yo va dever far le dormir plu frequentmen, pro que noi besona su forties... Omnicos es preparat, e noi va strax departer.

2 novembre, matine. – Yo successat convicter li professor que un person mey conductor li coche durant que li altri dormit. Nu it es matine, lucid ma frigid. Li aere sembla pesant – e yo nomina it pesant pro que yo ne conosse un melior parol por descrir it. It es tre frigid, e solmen li pelisses auxilia nos. Ye li alba Van

Helsing hipnotisat me; il dit que yo respondet “obscuritá, li crepitation de aqua e **rugient** (rugir = dir GRRRR!) aqua”; do li rivere transforma se durant que ili ea a monte. Yo espera que mi amato ne va esser in dangere; ma noi es in li manus de Deo.

2 novembre, nocte. – Conductet li tot die. Li paisage deveni plu e plu savagi, e li montes Carpathian, queles sembla in Veresti tam lontan e bass sur li **horizonte** (horizonte = u li sole leva se e cade), nu sembla grupper se circum nos e **turrear** in avan. Noi ambi sembla in bon spíritus; chascun de noi efortia alegrar li altri. Dr. Van Helsing di que ante li matine noi va atinger li Passe Borgo. Ci li domes es tre rar, e li professor di que li cavalles queles noi possede va restar con nos, sin changear. Il trovat du cavalles in plu, e nu possede quar. Li car cavalles es bon e patient, e ne trubla nos. Sin altri personnes sur li via, mem yo posse conductor. Noi va atinger li passe sub li luce del sole; noi ne vole arivar ante to. Oh, quo va deman aportar nos? Noi sercha li loc u mi amato ha suffret tam mult. Mey Deo guidar nos, e cuidar pri mi marito e tis queles noi ama, e qui es in tam grand dangere. Por mi parte, yo ne es digni in Su oculies, til quando Il decide far me posser star avan Le sin far Le incolerar.

Vocabulary

- blocar
- conoscentar se
- conquerstar
- delicie
- equip
- forn
- horizonte
- insister
- inspecter
- junter
- milie
- mission
- motor
- paisan
- pelisse
- precipitar se
- progresser
- provision
- reparar
- rugir
- slitte
- sup
- tractar
- turrear

- **watchar**

Altri paroles

- **conquestar**: conquête
- **delicie**: deliciosi
- **horizonte**: horizontal
- **insister**: insistentie
- **inspecter**: inspector, inspectoratu
- **pelisse**: pelissería, pelisserié, pelissero
- **reparar**: reparation, reparator
- **rugir**: rugida
- **tractar**: tractament
- **turre**: turrette
- **watchar**: watchmann, watch-turre

Capitul 98

[Contenete](#) - [Capitul 97](#) - [Capitul 98](#) - [Capitul 99](#)

Ninantottesim capitul (98.esim capitul)

Memorandum de Abraham van Helsing.

4 novembre. -- To ci a mi old e ver amico John Seward, M.D., de Purfleet, London, in li casu que yo necontra le. It posse explicar. It es li matine, e yo scri avan un foy quel yo ha mantenet li tot nocte -- Madam Mina auxiliante me. It es frigid, tam frigid que li pesant gris ciel es plen de nive, nive quel va restar li tot hiverne pos har cadet. It ha afectet Madam Mina, qui ne es su normal self con un cap tro pesant. Ella dormi, e dormi, e dormi! Li unvez activ ella fat **litteralmen** (líttere → litteral) nullcos li tot die, e mem ne vole manjar. Ella scri nequo in li diarium, quel ne es normal. Alquo mal ha evenit. Ma ho-nocte ella es plu **viv** (viv = con vivent spíritu). Pos li dorme li tot die ella es dulci e lucid. Ye li cade del sole yo provat hipnotisar la, ma vé! sin efecte, li potentie es plu debil chascun die, e ho-nocte it totmen ne functionat. Bon, li volentie de Deo mey esser fat!

Yo scri quo ha evenit, nam Madam Mina scrit in su stenografie, e yo va scrir lent e normal.

Noi atinget li Passe Borgo just pos li leva del sole yer matine. Yo preparat me por li hypnotisme, haltat li coche e descendet. Yo preparat un loc con pelisse, e Madam Mina, cedente quam normal, ma tre lentmen, intrat li hypnotic dorme. Quam antey venit li response: "obscurité e li **virlada** (virlar = liquid giration) de aqua". Poy ella vigilat se clar e lucidmen, e noi continuat vers li passe. Ci ella devenit plen de foy e **zel** (zel = fort volentie), monstrante me un via e diente: "Vi li via."

"Qualmen tu conosse it?" yo questionat.

"Naturalmen yo conosse it," ella respondet, ma pausat e dit "Ha mi Jonathan ne scrit pri it?"

In prim yo trovat it tre strangi, ma poy yo videt que it esset li sol probabil via. It es ne tre usat, do tre different de ti por li coches inter Bukovina a Bistritz.

Dunc noi procedet sur ti-ci via, pos quel noi videt viettes, tam ínusat que on nequande esset cert que ili es ver vias, e ultra to it hat un poc niveat. Ma li cavalles conosse les, e noi lassa les continuar. Plu tard noi trovat li coses queles Jonathan hat scrit in su marvelosi diarium, e continua por hores e hores. Yo dit Madam Mina que ella mey dormir, e ella provat, poy successat. Ella dormit tam bon e long que yo

Li **bride** de un cavalle.

Li **cúlmene** de un monte, un tre scarp via.

devenit suspectiv e provat avigilar la, ma ella continuat dormir. Pensante pri su suffrentie yo renunciat li prova, e poy anc yo indormit me un poc. Subitmen yo esset vigil con un sentiment de culpabilitá pro har lassat la sol, e li **bride** (bride = cose por far mover un cavalle) in mi manu, e li bon cavalles continua currer quam sempre. Yo vide Madam Mina ancor dormient. Strax va venir li cade del sole, e sur li nive li radies del sole es tre yelb, e detra nos longissim ombres. Nam noi ea sempre ad supra, ad supra, e omnicos es oh! tam savagi e **roccosi** (rocca = grand petre), quam si it es li fine del monde.

Un monte e su reflection.

Li virlada de aqua.

Poy yo avigila Madam Mina. Ti-ci vez ella deveni vigil sin mult truble, e yo prova li hypnotic dorme. Ma ella ne dormi, actente quam si yo ne existet. Totvez yo prova e prova, til subitmen yo vide que noi es in li tot tenebrositá, e circum nos yo vide que li sole ha cadet. Madam Mina ride, e yo torna me e vide la. Ella es ja tot vigil, e con un aspecte tam bon quam ti quando noi intrat li dom del Comto in Carfax. Yo es surprisat e incert, ma ella es tam lucid e clar que yo obliavia mi timore. Yo accende un foy con li ligne quel noi porta con nos, e ella prepara li manjage durant que yo lassa li cavalles reposar e manjar. De retorn, yo vole auxiliar la con li manjage, ma ella di me que ella ha ja manjat pro que ella havet tam mult fame que ella ne posset atender. It fa me siciar, ma yo di nullcos por que ella ne mey timer. Poy yo da la li pelisses por dormir e comensa li watch, ma quando yo vide la ella ne dormi; ella jace quiet, spectante me con brilliant ocles. Li sam cose evenit denov un o du vezes. Anc yo dormi e in li matine quando yo volet hipnotisar la, ella ne volet dormir. Li sole leva se, plu e plu alt, e finalmen ella dormi, tam pesantmen que ella ne posse avigilar se. Yo deve levar la, e pazzar la in li coche. Ella continua dormir, semblantmen plu san e plu rubi quam antey. It ne plese me. It time me, time! Omnicos fa me timer. Ma yo deve continuar. It es un afere del vive e del morte, o mem plu, e noi ne posse hesitar.

5 novembre, matine. – Lass me esser cert pri omnicos, pro que malgré que tu e yo ha videt strangitás junt, tu vell pensar in prim que yo, Van Helsing, es foll, e que li horrores ha **coruptet** (corupter = far mal, malad, malin) mi cerebre.

Yer noi viageat li tot die, plu e plu proxim al montes, e intrante un plu savagi e **desertet** (desertet = con nullcos vivent) land. Hay grandissim cliffes e mult cadent aqua, e natura reye sur omnicos. Madam Mina ancor dormi e dormi, e benque yo havet fame e manjat, yo ne posset avigilar la. Yo comensat timer que li mortal sorcierie hat cadet sur la, ella qui es corruptet con li baptismme vampiric. “Alor,” yo dit me, “si ella dormit li tot die, anc yo va dormir li tot nocte.” E quam li ultim vez yo inclinat mi cap e dormit. Plu tard denov yo avigilat me con un sentiment de culpabilitá e passat témpor, e trovat Madam Mina dormient, e li sole bass. Ma omnicos hat changeat se: li grimassant montes semblat lontan, e noi esset presc sur li **cúlmine** (cúlmine = max alt loc) de un **scarp** (scarp = desfacil a grimpar) coline, e sur li coline esset un castelle quam ti quel Jonathan descrit in su diarium. Subitmen yo **exultat** (exultar = devenir felicissim) e timet, nam, por bon o por mal, li fine hat approximat se.

Yo avigilat Madam Mina e denov provat hipnotisar la, ma vé! Null response til tro tard. Poy, ante que li grand tenebrositat venit – nam mem pos li cade del sole li cieles **reflectet** (reflecter = monstrar li image de) li foreat sole sur li nive por un témpor – yo fat li cavalles manjar e preparat un foy, e sedentat Madam Mina, mem plu vigil e charmant quam sempre, sur li pelisses. Yo preparat manjage, ma ella dit que ella ne havet fame e ne volet manjar. Yo ne fortiat la, ma yo self manjat por **conservar** (conservar = continuar posseder) mi forties. Poy, con timore pri li evenimentes a venir, yo creat un circul circum li sedent Madam Mina, usante pezzes del sacri biscuit. Ella sedet se li tot témpor, tam calm quam un morta, e blancijat plu e plu til que mem li nive ne esset plu pallid, e dit nullcos. Ma quando yo approximat me ella prendet me, e li povri anim tremet del cap til li pedes.

Yo questionat: “Tu ne vole venir al foy?” nam yo volet confirmar li possibilitá. Ella levat se, ma volente far un passu ella ne posset, e stat quam afflictet.

“Pro quo ne veni?” yo questionat. Ella sucusset li cap, e retornante, sedet se in li sam loc. Poy, vidente me con apert ocles, quam alqui avigilat del dorme, ella dit simplicmen:

“Yo ne posse!” e restat silent. Yo joyat, pro que yo savet que tis queles noi timet ne posset far un tal cose. Benque su cópor esset in dangere per it, su anim esset secur!

Subitmen li cavalles comensat criar, e volet escapar til quando yo quietat les. Sentiente mi manus, ili esset calmat e **leccat** (leccar = plazzar li lingue sur) mi manus e esset quiet durant quelc témpor. Durant li nocte yo visitat les mult vezes, e chascun vez esset un joya por les. In li frigid hora li foy comensat morir, e quando yo volet replenar it, li nive venit volante e con it un frigid nebul. Mem in li tenebrositat trovat se un cert lúmine, quam sempre sur li nive, e it semblat que li volant nive e guirlandes de nebul prendet li figuras de féminas con long vestimentes. Li cavalles timet, anc yo, e comensat pensar que li nocte e fatiga hat fat me imaginar. It semblat un tric de mi memories del experienties de Jonathan, nam li **flocs** (floc = micri pezzes) de nive e li nebul comensat circular me, e yo pensat posser vider in li obscuritat ti-ta féminas qui vell har besat le. E li cavalles gemit plu e plu bass, pro terrore quam mannes qui dole, ma ili ne posset trovar li corage por escapar. Yo timet por mi car Madam Mina quando li strangi figurass approximat se e circulat nos. Yo videt la, ma ella sedet se calm, e subridet a me, e quando yo volet replenar li foy ella prendet me e chuchotat tre bass, quam un voce in un reve:

“No! No! Ne exea. Ci vu es secur!” Yo tornat me a la, e vidente la in li ocles, dit:

“Ma tu? Yo time por te!” e ella ridet, un bass e íreal rision, diente:

“Timer por me! Pro quo timer por me? Nequi es plu secur in li monde de ellas quam yo,” e durant que yo marvelat pri su paroles, un poc vente fat li foy saltar, e yo videt li rubi cicatre sur su fronte. Tande, vé! Yo savet. Mem sin it yo vell har savet, nam li circulant figurass de nebul e nive approximat se, ma éxter li santi circul. Tande ellass comensat **materialisar** (materialisar = devenir fisical) til quando – si Deo ne ha forprendet mi rason – yo videt les in carne, li sam tri féminas queles Jonathan videt in li chambre, quando ellass volet besar su col. Yo conosset li **rond** (rond = quam un circul) formes, li brilliant dur ocles, li blanc dentes, li rubatri color, li voluptuosi labies. Ellas subridet sempre al povri Madam Mina, e durant que lor rision audiet se tra li silentie del nocte, ellass ligat lor brasses e fat un geste del manu vers la con li dulci voces quam vitre e dit:

“Veni, sestra. Veni a nos. Veni! Veni!” In mi timore yo videt mi povri Madam Mina, e mi cordie saltat quam un flamme con joya, nam oh! Li terrore in su dulci ocles, li **repulsion** (repulsion = volentie de odiar e fugir), li horror, racontat un historie a mi cordie quel esset plen de esperantie. Deo esse mersiat

que ella, ancor, ne esset un de ellas. Yo prendet li un pezze de ligne quel brulat, e un poc sacri biscuit, e eat vers le. Ellas fugit un poc, e ridet con lor bass, horribil rision. Ellas ne posset aproximar se a me, qui esset armat, ni a Madam Mina qui esset inter li circul, quel ni ella posset exear ni elllas intrar. Li cavalles cessat gemir e jacet ínmobil sur li terre; li nive cadet lenimen sur les e ili devenit blanc. Yo savet que li povri besties ne timet plu.

E talmen noi manet til li alba quel intrat tra li nivosi tenebrositá. Yo esset plen de fatiga e terrore, ma quandे ti bell sole comensat grimpar sur li horizonte li vive retornat a me. Al advente del alba li horribil figuras **fondet** (fonder = devenir liquid) in li girant nebul e nive, li guirlandes de obscuritá movet se vers li castelle e desaparit.

Con li alba venit yo tornat me a Madam Mina por hipnotisar la, ma ella jacet in un profund e subit dorme e yo ne posset avigilar la. Yo provat hipnotisar la dormient, ma sin response; e li journe comensat. Yo ancor time mover. Yo ha accendet li foy e ha videt li cavalles, omnes mort. Hodíe yo have multcos a far ci e yo atende un plu alt sole, nam hay locs a explorar u yo va besonar it.

Yo va infortiar me con li dejuné, poy comensar li terribil tache. Madam Mina dormi ancor; e, mersí a Deo! Ella es calm in su dorme...

Vocabulary

- bride
- conservar
- corupter
- cùlmine
- deserter
- exultar
- floc
- fonder
- leccar
- materialisar
- reflecter
- repulser
- repulsion
- rocca
- roccosi
- rond
- scarp
- virlar
- viv
- zel

Altri paroles

- **conservar:** conservation, conservativ, conservator, conservatori

- **corupter**: corruption, corruptiv, corruptibil, íncorruptibil
- **cúlmīne**: culminar, culmination
- **deserter**: desertor, desertion
- **exultar**: exultation
- **reflecter**: reflection, reflectiv, reflector
- **repulser**: repulsiv
- **rocca**: rocc-solid
- **zel**: zelosi, zelet

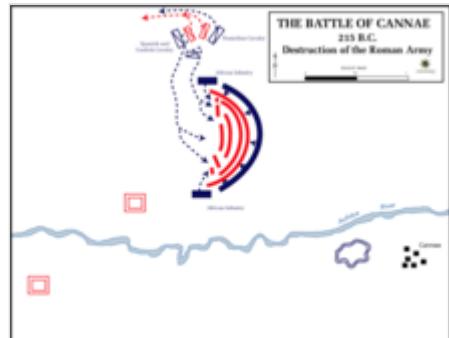
Capitul 99

[Contenete](#) - [Capitul 98](#) - [Capitul 99](#) - [Capitul 100](#)

Ninantninesim capitul (99.esim capitul)

Jurnale de Jonathan Harker.

4 novembre, vésper. – Li accidente al nave ha esset un **desastre** (desastre = grand malfortun) por nos. Sin it noi vell har de long atinget li bote, e mi car Mina vell har esset líber. Yo time pensar pri la, proxim a ti-ta horribil loc. Noi possede cavalles, e noi seque li **tracies** (tracie = to quo li pedes lassa pos marchar). Yo scri to ci durant que Godalming prepara se. Noi possede nor armes. Li ciganes va never gardar se si ili intente luctar. Oh, si solmen Morris e Seward vell har esset con nos. Resta solmen li esperantie! Si yo ne scri plu: adío, Mina. Mey Deo benedir e protecter te.

Li battallie de Cannae, u li tot armé esset destractet, esset un **desastre** por li romanes.

Diarium de Dr. Seward.

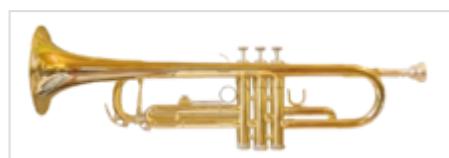
5 novembre. – Con li alba noi videt li ciganes qui curret avan nos, ex li rivere con lor **vagon** (vagon = long coche). Ili circumdat it e hastat se follmen. It nive un poc e li aere sembla excitat. Fórsan it es nor sentimentes, ma li pression in li aere es strangi. In li lontanitá yo audi li ululada de lupos; li nive aporta les ex li montes, e hay dangeres por nos ye omni látere. Li cavalles es presc pret, e noi de parte. Noi cavalca al morte de alqui. Deo save qui, o u, o quo, o quando, o qualmen it vell evenir...

Pede-tracie sur li superficie del lune.

Memorandum de Dr. Van Helsing.

5 novembre, pos-midí. – Adminim yo ne es foll. Mersí a Deo pro su clementie sur li evenimentes, benque ili ha esset horribil. Lassante li dormient Madam Mina in li sacri circul, yo vadet til li castelle. Li martelle trovat in Veresti esset usabil, nam benque li portas esset apert, yo destractet les por que null mal eveniment mey includer me in li castelle. Li amari experientie de Jonathan instructet me bon. Sequenti li information in li diarium yo trovat li old capella, u yo devet laborar. Un pression trovat se in li aere, e un fume quel fat mi cap girar. Yo credet audir li son de lupos in li lontanitá, o fórsan yo hat imaginat it. Yo pensat pri li car Madam Mina e yo ne savet quo far.

Con un **trumpete** on posse avigilar li mortes.

Nam yo ne posset ducter la til li castelle, ma benque ella esset secur del vampire in li sacri circul, li lupos posset intrar it! Quamcunc, mi labor restat ci, e si on mori per un lupo anc to da li libertá. Por mi parte yo vell preferer morir per un lupo quam un vampire, e talmen yo fat li selection por la.

Continuante li tache, yo savet que esset adminim tri tombes a trovar, e yo trovat un ex ili. In it ella jacet in su vampiric dorme, tam plen de vive e voluptuosi bellitá que yo tremet pri li pensa que yo hat venit por mortar. E yo crede que altri mannes hat fat li sam viage, e trovante se avan la su cordie devenit plu e plu debil, e il **demora** (demorar = restar), e demora, e plu demora, til quando li bellitá self e li fascination del Ne-Morta ha hipnotisat le, e il demora mem plu, til quando li sole cade, e li vampiric dorme finit se. Poy li bell ocles del fémina aperte se, li voluptuosi bocca **oferta** (ofertar = dar solemnimen) un besa, e li mann es debil, e talmen cresce un victime in plu, un mann in plu a far crescer li armé del Ne-Mortes!

Anc yo sentit li sam fascination, mem vidente la jacente in li tombe con li polve de secules, e con li malissim odore del Comto. Anc yo esset tuchat - yo, Van Helsing, con mi devotion e rasones por odio -- yo esset tuchat per un volentie de demorar quel semblat **paralisar** (paralisar = far ínmobil) me. Fórsan li necessitá dormir e li strangi pression in li aere fat me plu dormaci, e durant que yo stat ta, tra li aere venit un long, bass cri, tam plen de tristesse e misericordie que it avigilat me quam li son de un **trumpete**. Nam it esset li voce de mi car Madam Mina quel yo audit.

Poy yo preparat me por li horribil tache, e apertente li altri tombes yo trovat li altri sestra, la obscur. Yo ne audaciad pausar pro timore que yo vell esser fascinat e paralisat, ma continuat serchar e serchar, til quando yo trovat un alt e grand tombe, semblantmen creat por un amata - li altri bell sestra quel yo e Jonathan hat videt exear li polvosi nebul. Ella esset tam bell, tam brilliant, tam **rafinat** (rafinat = tre fin) e voluptuosi que li mannic instincte in me, quel voca nos mannes amar e protecter féminas quam ella, fat mi cap girar con nov emotion. Ma mersí a Deo, li cri de mi car Madam Mina ne hat morit in mi oreles, e ante que li sorcierie posset afecter me, mi cordie esset resoluet por far li savagi acte. Yo hat serchat li tot visibil tombes in li capella, e pro que yo hat videt solmen li tri, yo assumptet que null altri Ne-Mortes esset present. Ma un altri tombe esset plu nobil e senioresc quam li altris; grandissim, sur it esset scrit solmen un parol

DRACULA.

Vermes quelcvez fa rapid **contorsiones** con lor còrpores.

Alor to ci esset li hem del rey del vampires, ex quel tam mult altris hat esset creat. Su vacuitá confirmat li coses queles yo ja conosset. Ante comensar restorar li féminas a su mort status, yo plazzat un pezze del sacri biscuit in li tombe de Dracula, talmen fante it ínintrabil por le, por sempre.

Poy comensat se li terribil tache, quel yo horret far. Un vell har esset comparativmen facil, ma tri! Mortar li dulci Senioretta Lucy hat esset tam desfacil, ma tri féminas queles hat vivet tra li secules e infortiat se esset un altri cose.

Oh, mi amico John, it esset un buchería, e si yo ne possedet li pensas pri li vivent entes sur queles stat un tam grand dangere, yo ne vell har posset acompleer it. Yo treme e treme ancor, ma felicimen e mersí a Deo mi mente stat ínchangeat. Yo ne vell har posset continuar li buchería si yo ne hat videt li expression de pace e felicitá sur li unesim fémina quandé yo redat la su eterni anim, nam ante it esset un horribil criada quandé yo transpicat la con li pal, li **contorsiones** del córpor e li labies de sanguant scum. Sin li expression de pace yo vell har fugit e lassat li altri du in li tombes. Ma it es finit! E li povri animes, yo posse pensar pri las e plorar, quandé yo pensa pri las a queles esset dat por un moment li dormient pace ante que ili desaparit. Nam, amico John, strax pos har decapitat las, li tot córpor comensat fonder e devenit polve, quam si li morte quel intentet venir ante seculés hat venit e dit: "Vi yo!"

Ante exear li castelle yo fixat li intradas por que li Comto nequande va posser intrar it.

Quande yo intrat li circul u dormit Madam Mina, ella avigilat se, e vidente me dit que yo hat suffret tro mult.

"Veni!" ella dit, "lass nos departer de ti-ci **abominabil** (abominar = odiar mult) loc. Noi mey ear por incontrar mi marito, qui, yo save, veni vers nos." Ella aspectet tenui e pallid e debil, ma su ocles esset pur e brilliat. It joyat me vider li palliditá e li maladie, nam it esset plu bon quam li frisc horror del rubatri vampiric dorme.

E talmen, con fide e esperantie, ma plen de timore, noi continua ost por incontrar nor amicos – e *le* – ti pri quel Madam Mina di me que it es cert que il veni por incontrar nos.

Vocabulary

- **abominabil**
- **abominar**
- **contorder**
- **contorsion**
- **demorar**
- **desastre**
- **ofertar**
- **paralisar**
- **rafinat**
- **tracie**
- **trumpete**
- **vagon**

Altri paroles

- **abominar:** abomination
- **rafinar:** rafinament, rafinería, rafinerie
- **tracie:** traciar
- **trumpete:** trumpetar, trumpetist
- **vagon:** vagon ferroviari

Capitul 100

Contenete - Capitul 99

Centesim capitul (100.esim capitul)

Jurnale de Mina Harker.

6 novembre. – It esset tard pos-midí quandé li professor e yo eat vers ost de u yo savet que Jonathan esset venient. Noi ne eat rapidmen, benque li via esset scarp e a bass, nam noi possedet li pesant pelisses, e ne posset lassar li possibilità esser sin les in li frigiditá e li nive. Anc li manjage noi devet prender con nos, pro que in li vicinage noi videt null domes, null signes de habitation. Pos circa un milie, yo esset fatigat pro li marcha e sedet me por reposar. Poy noi videt in retro e regardat u li clar linea del castelle de Dracula ciset li ciel, nam noi esset tam bass sub li coline que li Carpathian montes ne esset visibil, solmen li coline e li castelle sur li culmine. Noi videt it in su tot **magnificentie** (magnificent = grand e bellissim), mill **pedes** (pede = distantie de un pede) in supra, con un grand spacie inter it e li montes circum it. Li loc possedet alquo savagi e **anormal** (a.normal = ne normal). Li distant ululada del lupos audit se. Benque lontan, li son **inductet** (= in·duct·er) terror. Vidente li serchada de Dr. Van Helsing yo savet que il volet trovar un **strategic** (strategie = plan por vicer un battallie) punctu, in quel noi vell posser defender nos contra un atacca. Li rud via eat sempre a bass, e li vente fat it visibil sub li **planeant** (planear = volar bass) nive.

Un spruzzette por aqua.

Un triumfant image de Napoleon.

Pos un poc li professor dat me un signe, e yo stantat me e unit me con le. Il hat trovat un marvelosi loc, un sorte natural **incavatura** (cave → in.cav.ar) in li rocca, con un intrada quam un porta inter du grand petres. Il prendet mi manu e lassat me intrar: “Vide!” il dit, “ci tu va esser in securitá, e si li lupos veni yo posse luchar con les un pos li altri.”

Il aportat li pelisses, e fat un lette por me, e dat me anc manjage. Ma yo ne posset manjar; mem li pensada esset repulsiv, e yo ne posset provar. Il aspectet tre trist, ma ne **reprochat** me. (reprochar = dir “tu ha fat un mal cose!”) Extraente su binocules, il stat sur li petre e comensat serchar li horizonte. Subitmen il vocat:

Chacs es un lude de **strategie**.

“Vide! Madam Mina, vide! Vide!” Yo saltat sur li pedes e stat apu le sur li petre, il dat me li binocules e monstrat me u vider. Li nive nu cadet plu e plu, e un fort vente hat comensat sufflar. Ma quelc vezes yo posset vider in li lontanitá. Ta videt se li rivere quam un nigri bande. Direct avan nos e ne tre lontan – in fact tam proxim que it astonat me que noi ne hat videt it – venit un gruppe de cavalcant mannes, hastante se. In lor medie esset un long wagon quel **chancelat** (chancelar = semblar presc cader ma ne cader) dextri e levul, quam li **caude** (caude = max retro parte) de un can. Contra li nive, yo posset **determinar** (determinar = saver certmen) que ili esset paisanes o ciganes.

Sur li wagon trovat se un grandissim coffre. Vidente it mi cordie saltat, nam yo sentit que li fine approximat se. Li vésper esset nu vicin, e yo savet bon que ye li cade del sole li Cose, quel esset imprisonat in it, vell trovar un nov libertá e vell posseder multissim formes por fugir e evitar omni **persequida** (persequer = continuar sequer). Tornante me vers li professor, yo videt que il ne esset ta. Pos un instanto yo videt le – il hat dessinat li sacri circul circum me. Li circul complet, il stat apu me denov, diente:

“Adminim tu va esser secur de il!” Il prendet li binocules, e quando li nive quietat se denov il usat les por vider li tot scene. “Vide,” il dit, “ili veni rapidmen; ili flagella li cavalles, por que ili mey currer tam rapidmen possibil.”

Il pausat un poc, poy continuat con un **cavi** voce: (cavi = quam un ecó in un caverne) “Ili curre vers li cade del sole. Noi es fórsan tro tard. Li volentie de Deo esse fat!” Poy venit li nive denov, e li tot paisage esset ínvisibil. Ma denov li nive passat, e il videt li **planura** (plan-ura = plan loc) con li binocules. Poy venit un subit cri, e il dit:

“Vide! Vide! Vi du mannes sur cavalles qui perseque rapidmen, veniente del sud. It deve esser Quincey e John. Prende li binocul, e regarda ante que li nive cela it!”

Yo prendet it e regardat. Li du mannes posset esser Dr. Seward e Sr. Morris. Yo savet que nequi ex ili esset Jonathan. Simultanmen yo savet que Jonathan ne esset lontan. Regardante altriloc yo videt ye li nord del venient gruppe du altri mannes, cavalcant con col-ruptent rapiditá. Yo videt que un ex ili esset Jonathan, e li altri yo suposit esset Lord Godalming. Anc ili persecuet li equip con li wagon. Quande yo informat li professor il criat con felicitá quam un scolero, e pos har videt til quando li nive fat it ínpossibil, il plazzat li fusil Winchester contra li petre, pret a usar it.

“Omnes ea al sam loc,” il dit. “Quande li témpor veni noi va haver li ciganes ye omni láteres.”

Yo extraet mi revólver, nam durant que noi parlat li ululada del lupos approximat se plu e plu. Li nive cessat por un moment e noi regardat denov. It esset strangi vider li nive cadent in tam pesant flocs tam proxim a nos, e préter it li sole quel brilliat plu e plu durant que it cadet vers li culmines del montes. Circumregardante, yo posset vider punctus in gruppes de du e tri e plu – li lupos uniante se por lor victimas.

Con **cloves** on posse cluder portas, sarcos, e altri coses.

Un del mani **triumfes** de Napoleon.

Chascun instante semblat un epoca durant que noi atendet. Li vente venit ferocimen ye vezes, fante li nive girar. In recent témpores noi esset tam **acustomat** (acustomar se = trovar it natural) al levas e cades del sole que mem con li nive noi savet que li sole vell strax cader. It es desfacil creder que minu quam un hor passat durant que noi atendet in ti roccosi loc e ili approximat se a nos. Li vente esset nu mem plu feroci. Noi nu posset clarmen vider chascun mann in li gruppes, li persequentes e li persequetes. Un strangitá esset que li persequetes ne semblat cuidar pri esser persequet, ma durant que li sole cadet ili curret con plu rapiditá.

Plu e plu proxim ili venit. Li professor e yo celat nos detra li rocca con armes pret; il ne volet que ili mey passar. Nequi ex ili hat videt nos.

Subitmen venit du voces queles dit les: "Halt!" Un ex li du esset ti de mi Jonathan, criat con alt passion, li altri li fort ton de comanda de Sr. Morris. Benque ne conoscente li lingue, li ciganes conosset li ton. Instinctivmen ili haltat, e Lord Godalming e Jonathan curret vers un látere e Dr. Seward e Sr. Morris vers li altri. Li ductor del ciganes, un magnificent mann qui sedet sur li cavallo quam un centauro, dit a su gruppe con un feroci voce que ili mey proceder. Ili flagellat li cavallos, ma li quar mannes levat li fusiles Winchester, e dit denov halt! con un ínmiscomprensibil comanda. Ili flagellat li cavallos, qui curret avan, ma li quar mannes levat li cabines Winchester e dit *halt* denov. Vidente que ili hat circumdat les, li ciganes haltat, e li ductor comandat les extraer lor armes: cultelle o pistol, e esser pret por un atacca.

Li ductor curret avan, fante un geste vers li sole – nu proxim al culmines del colines – e poy vers li castelle, quel yo ne comprendet. In response li quar mannes de nor látere saltat in bass ex li cavalles e curret vers li wagon. Yo devet har sentit un terribil timore vidente Jonathan in tam grand dangere, ma yo sentit nullcos quam un savagi, **mareant** desire de far alquo. Vidente li movement, li ductor del ciganes comandat su mannes crear un anelle circum li wagon.

In li medie de to yo posset vider Jonathan a un látere, e Quincey al altri; it esset evident que ili intentet finir li tache ante li cade del sole, e nullcos posset stoppar, mem impedir les. Ili atentet ni li armes del ciganes, ni li ululada del lupos. Li ardent volentie de Jonathan de compleer su tache semblat surprisar li mannes avan les, e ili instinctivmen abassat se e lassat le passar. Pos un instante il hat saltat sur li wagon, e con un íncredibil fortie, levat li grand buxe e jettat it préter li rote e sur li terre. Samtemporalmen, Sr. Morris usat fortie por passar al látere del ciganes. Durant que yo regardat Jonathan yo videt anc Sr. Morris qui desesperatmen avansat, e videt li scintillant cultelles del ciganes durant que il creat un via tra les. Ili ataccat, e il defendet se con su grand cultelle **bowie** (bowie = un tip cultelle), e yo pensat que anc il hat passat les sin vúneres, ma quandé il saltat apu Jonathan, qui hat ja saltat in bass, yo videt que il prendet su levul látere con li manu, con sangue **spruzzante** (spruzzar = saltar liquidmen) tra li fingres. Ma malgré to il ne demorat, nam durant que Jonathan con desesperant energie provat aperter li buxe con su grand cultelle kukri, il ataccat li altri láter con li cultelle bowie. Li eforties del du mannes fat li covritura aperter se poc a poc; li **cloves** (clove = cose por cluder con martelle) esset extraet con un grand bruida, e li covritura esset jettat sur li suol.

Nu li ciganes, vidente se circumdat per li Winchesters de Lord Godalming e Dr. Seward, hat capitulat e ne resistet. Li sole esset presc sur li culmines, e li ombres esset long sur li nive. Yo videt li Comto jacent in li buxe sur li terre, de quel un poc hat cadet sur le quando le buxe hat cadet. Il esset pallidissim, just quam un figura de cire, e li rubi oculi brilliat con li horribil expression de venjantie quel yo conosset tro bon.

Durant que yo regardat, li oculi videt li sole cader, e li expression de odia in les devenit un expression de **triumf**. (triumf = victorie, sentiment de victorie)

Ma in ti instantе venit li scintillation del grand cultelle de Jonathan. Yo criat durant que yo videt it ciser li gúttur, durant que in li sam moment li cultelle bowie de Sr. Morris transpicat li cordie.

It esset quam un miracul, ma ante nor ocles, e presc in un sol moment, li tot cópor **crumelat** (crumelar = cader in micrissim partes) in polve e desaparit.

It va injoyar me durant mi tot vive que mem in ti moment de final **dissolution** (dissoluer = devenir liquid / nullcos), yo videt in li visage un expression de pace, quel yo ne vell har posset imaginar in ti-ta visage.

Li castelle de Dracula nu stat contra li rubi ciel, con chascun petre de su mures obscur contra li cadent sole.

Li ciganes, credente que noi ha causat li desaparentie del mann, tornat sin un sol parol e cavalcat con tot rapiditat quam si ili timet por lor vives. Tis sin cavalles usat li wagon e criat al altres que ili ne Mey lassar les sol. Li lupos in li lontanitat sequet les, e lassat nos sol.

Sr. Morris, qui hat cadet sur li suol, usat li cude por seder e prendet su látere; li sangue spruzzat ancor tra li fingres. Yo curret vers le, nam nu li sacri circul ne impedit me, anc li du doctores. Jonathan agenuat se detra le e li vulnerat mann jacet con li cap sur li epol de Jonathan. Con un sospira il prendet debilmen mi manu con li su quel ne esset sanguat. Il devet har videt li tristesse de mi cordie in su visage, nam il subridet a me e dit:

“Yo es tam felici pro har auxiliat li afere! Oh, Deo!” il dit subitmen, usante su tot fortie por seder rect e monstrante me con li manu: “**It valet li pena** (valer li pena = it have valore) morir por to! Vide! Vide!”

Li sole esset sur li culmine del monte, e li rubi radies cadet sur mi visage, balneante it in rosi luce. Con un sol movement li manus agenuat se e un bass e sinceri “Amen” audit se quando ili sequet li manu de Sr. Morris. Li morient mann parlat:

“Nu Deo esse mersiat que li lucta ne esset in van! Vide! Li nive nu ne es minu maculat quam li fronte de ella! Li maledition ha desaparit!”

E, a nor amari grive, con un subrisio e silentmen, il morit, un brav gentilmann.

POS-SCRITE

Ante sett annus noi omnes passat tra li flammes, e it sembla que it valet li pena suffrer tam mult, pro que pos to noi ha esset tam felici. A Mina e me it es un joya in plu que li die de nascentie de nor filio es li sam die quando Quincey Morris morit. Su matre crede, yo save, in secret que un parte del brav spíritu de nor amico ha intrat le. Su nómimes es prendet ex nor micri gruppe de mannes; ma noi nomina le Quincey.

In li estive ho-annu noi fat un viage a Transylvania, e videt li loc quel esset, e resta, plen de **vivid** (vivid = viv) e terribil memories. It esset presc ínpossibil creder que li coses queles noi hat videt con nor ocles e audit con nor oreles esset li vivent veritat. Nam omni tracie de to hat esset **efaciat** (efaciar = far ne-existent). Li castelle stat quam sempre, tot alt sur un savagi **desolation**. (desolat = desert)

Un vez hem, noi parlat pri li anteyan témpores, pri queles noi posset discusser sin tristesse, nam Godalming e Seward es maritat e felici. Yo extraet li paperes del coffre de u ili ha esset desde nor retorna. It esset astonant que, in li masse de materiale ex quel noi ha registrat li evenimentes, presc null **veritabil** (veritabil = con veritá) documentes existe, solmen un masse de machin-scrit coses, quelc cadernes de Mina e Seward e yo, e li memorandum de Van Helsing. Noi apen posse voler que on mey creder nor historie usante tis-ci, mem si noi volet. Van Helsing descrit li cose tre bon durant que il prendet nor filio sur su genú:

“Noi vole null pruvas, e noi ne peti que on crede nos! Ti-ci puer va un die saver quam brav esset su matre. Il ja conosse su dulcitá e amant cuida; plu tard il va comprender qualmen quelc mannes amat la tam mult, que ili audaciad tam mult por la.”

JONATHAN HARKER.

FINE.

Vocabulary

- acustomar
- caude
- cavi
- chancelar
- clove
- crumelar
- desolation
- determinar
- dissoluer
- efaciar
- incavatura
- inducter
- magnificentie
- marear
- pede
- persequida
- planear
- planura
- reprochar
- spruzzar
- strategic
- triumf
- valer li pena
- veritabil

- **vivid**

Altri parole

- **cavī**: cavitá
- **clove**: clova
- **crumelar**: crumelaci, crumelun
- **inducter**: induction
- **spruzzar**: spruzzallia, spruzzuore, spruzzette
- **strategie**: stratego
- **triumf**: triumfar, triumfant

Capitul 1 (with notes)

[Contenete](#) - **Capitul 1** - [Capitul 2](#) - [Capitul 3](#)

Unesim capitul (1.esim capitul)

Unesim may (1 may)

Un mann sta¹ in un cité. Li mann scri² un jurnale. Li mann vide³ un cité.

Un cité.

Esque li mann sta in un cité? Yes, il sta in un cité.

Esque li mann sta in...un mann? No, il **ne** sta in un mann. Il sta in un cité.

Esque li mann sta in un tren? No, il ne sta in un tren. Il sta in un cité. Li mann sta in un cité.

Esque li mann scri un jurnale? Yes, il scri un jurnale.

Esque li **jurnale** scri li mann? No, li jurnale ne scri li mann. Un jurnale ne scri. Un mann scri. Li **mann** scri li jurnale.

Il scri in un jurnale.

Esque li cité vide li mann? No, li cité ne vide li mann. Un cité ne vide. Un mann vide. Esque li mann vide li cité? Yes, li mann vide li cité.

U sta li mann? Il sta in un cité. Quo li mann scri? Il scri un jurnale. Quo li mann vide? Il vide un cité. Il sta in un cité, e il scri un jurnale, e il vide un cité.

Esque li mann *sta* in un jurnale? No, il *scri* in un jurnale. Esque li mann vide un mann? No, il ne vide un mann; il vide un cité.

Li mann es grand. Li mann es bon, e li mann es intelligent. Il pensa.⁴ Il pensa **pri** li cité. Il pensa: “Quo es li cité? Esque li cité es bon? Esque li cité es grand?”

Li mann **sta**.

Esque li mann scri un cité? No, il ne scri un cité; un cité es grand. Il scri un jurnale; un jurnale ne es grand.

Esque li jurnale pensa pri li mann? No, un jurnale ne pensa. Un mann pensa. Il pensa pri li jurnale, e pensa pri li cité.

E il scri in li jurnale. Il scri pri li cité. Il scri: “Li cité es bon, e li cité es grand.”

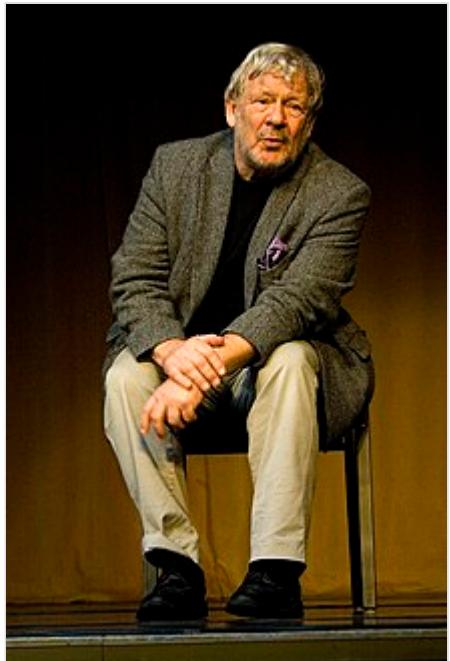
Il pensa: "Li cité es bon"; il pensa **que** li cité es bon. Il pensa: "Li cité es grand"; il pensa **que** li cité es grand. Il pensa **pri** li cité, e il pensa **pri** li jurnale.

Quo es li jurnale? Li jurnale es u li mann scri; il scri in li jurnale. In li jurnale, li mann scri pri li cité. In li jurnale, li mann ne scri pri li tren; li mann sta in li cité, ne in li tren. Il ne pensa pri li tren; il pensa pri li cité, li cité Munich.

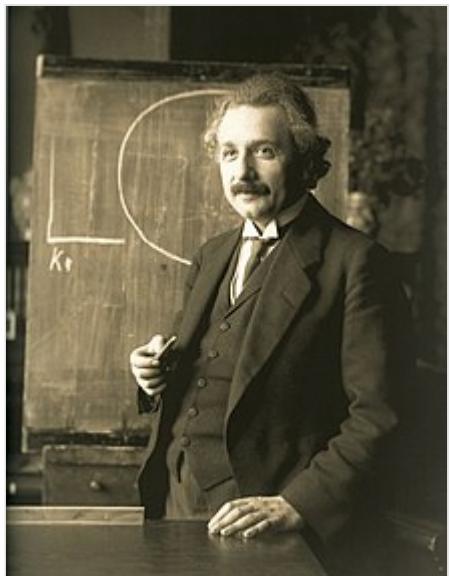
Quo es li cité? It es Munich. U es Munich? It es u li man sta. U es li mann? Il es in Munich.

Yes, Munich es un grand cité, e un bon cité. Li mann pensa que Munich es un bon cité, e il pensa que it es un grand cité. Li mann es intelligent. Il di: "Salute, Munich!" Il es un bon mann!

Li mann sta e pensa: "U es li tren?" Il vide...il vide li tren! Il pensa: "Li tren!" Nu il ne pensa pri li jurnale e ne pensa pri li cité; il pensa pri li tren!

Li mann ne sta.

Li mann es intelligent.

Grammatica

Tri (3) verbes + verbe "es"

- Verbes in a: **sta**, **pensa**
- Verbes in i: **scri**
- Verbes in e: **vide**
- Verbe "es": **es**

esque

- **esque** = ?
  - Un mann sta in un cité.
  - **Esque** un mann sta in un cité?

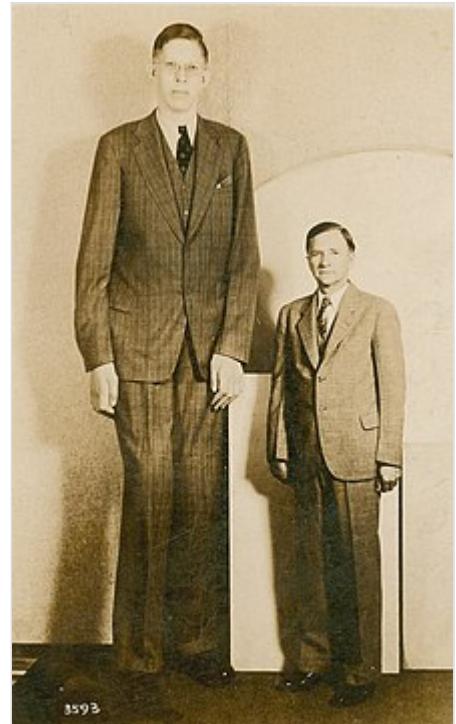
-esim

- un = 1
  - un-esim
- du = 2
  - du-esim
- tri = 3
  - tri-esim

- May 2019 es 2019.05.
  - Unesim may es 2019.05.01.
  - Duesim may es 2019.05.02.
  - Triesim may es 2019.05.03.

li, un

- li = 1
  - Un mann sta in un cité. Li mann scri in un jurnale. Li mann vide un tren. = 1
- un = +1
  - Un mann sta in un cité. Un mann scri in un jurnale. Un mann vide un tren. = 3

Li mann es **grand**.

Vocabulary

- bon:
- cité
- es
- esque
- grand
- in
- it
- intelligent
- jurnale
- li
- mann
- no → yes
- pensa:
- pri
- que
- quo
- salute
- scri
- sta
- tren
- u
- un = 1

- vide
- yes ↔ no

Di:

- **c = k**
  - capitul: *kapitul*
  - scri: *skri*
- **ci, ce:** tsi, tse
  - cité: *tsité*

Notes

- **^1 Sta:** from the word **star** (to stand). Forms words such as **station**, **stabil** (stable, literally "standable"), and **constant** (con = with, sta-nt = standing).
- **^2 Scri:** from the verb **scrir** (to write). Forms words such as **scritura** (scripture), **scritor** (writer), and **inscrition** (inscription, lit. an "in-writing").
- **^3 Vide:** from the verb **vidér** (to see). Vid-er becomes vid-ent to mean 'seeing'. The word **ex** means 'out of' in Occidental and Latin, and in Latin words becomes e- before a consonant. From this we get the word **evident** (lit. "outseeing"). The word 'video' also literally means "I see" in Latin (in Occidental: **yo vide**).
- **^4 Pensa:** from the verb **pensar** (to think). The English word **pensive** (lit. "thinking") is **pensativ** in Occidental because the verb ends in an -ar, which adds a t (pensar -> pensa -> pensa-t -> pensat-iv). This form was also used in English in the past, and is the form in Spanish, Portuguese and other languages.

Capitul 2 (with notes)

[Contenete](#) - [Capitul 1](#) - [Capitul 2](#) - [Capitul 3](#)

Duesim capitul (2.esim capitul)

Duesim may (= 2 may)

Nu li mann es in li tren. Il ne es in Munich; il es in un tren. Il **viagea**¹. Il pensa: "Nu yo viagea de Munich a Vienna. It es un bon viage. Yo ama² viages."

Un **old** tren.

Un **viage** in un tren.

Il pensa pri Munich. Il pensa: "Nu yo es in li tren, ma **yer** yo **esset** in Munich. E nu yo scri un jurnale in li tren, ma yer yo scrit un jurnale in Munich. E nu yo pensa in li tren, ma yer yo pensat in Munich. Yer yo pensat pri Munich in Munich, e nu yo pensa pri Vienna in li tren. Nu yo es in li tren, ne in Vienna. Ma yo pensa e scri pri Vienna."

Esque li mann nu pensa in Munich? No, il nu ne pensa in Munich. Il pensa in li tren. Yer il pensat in Munich. Il **di**: "Salute, tren!"

Li mann es in li tren, e il viagea **a** un cité. Li cité ne es Munich; Munich es li cité de yer. Li cité es Vienna; Vienna es li cité de **hodíe**³.

Li mann pensa pri Munich e Vienna. Il pensa: "Munich esset li cité de yer, e Munich esset bon. Nu it es hodíe, e yo es in un tren; li tren es bon. Esque Vienna **va** esser bon?"

Li mann pensa pri Munich: Munich esset li cité de yer. Il pensa in li tren: il es in li tren hodíe. E il pensa pri Vienna: Vienna va esser li cité de **deman**.

E il pensa: "Munich esset grand. Li tren es grand. Esque Vienna va esser grand?"

E il pensa: "In Munich yo **scrit** in un jurnale. In li tren yo scri in un jurnale. Esque in Vienna yo **va** **scrir** in un jurnale? Yes, deman in Vienna yo va scrir in un jurnale. Yo ama jurnales." Li mann pensa **mult**⁴ (il pensa mult = il pensa e pensa e pensa), e il scri mult. Yes, il es un intelligent mann. Intelligent mannes scri mult, e pensa mult. Il es Jonathan; Jonathan es un intelligent mann.

Il scri: "Yo es Jonathan. Yo es in un tren. Yer yo stat in Munich; deman yo **va** **star** in Vienna."

Il pensa, e scri: "Li tren...it es bon, ma **old**. It ne es **nov**⁵; it es old. Esque in Munich li **trenes** es old? Yes, li trenes de Munich es old. Ma li trenes de Munich es bon, e yo **ama** li trenes de Munich. Yer yo amat li tren in Munich, e hodíe yo ama li tren nu, e deman yo va amar li tren in Vienna. Yo ama trenes!"

Jonathan scri: "Munich es un bon cité e un old cité, e Vienna es un bon cité e un old cité. Munich e Vienna ne es nov, ma es bon. Munich e Vienna es old, ma bon cités. Li cités ne es nov, ma bon. Yo ama cités!"

Jonathan pensa, que li duesim die de viage es bon. Il di: "Hodíe esset un bon duesim die de viage. Yo ama viages!"

Grammatica

---

yer, hodíe, deman

- yer = unesim may (05.01)
- hodíe = duesim may (05.02)
- deman = triesim may (05.03)

-t

- scri: hodíe yo scri, yer yo scrit
- pensa: hodíe yo pensa, yer yo pensat
- vide: hodíe yo vide, yer yo videt

va -r

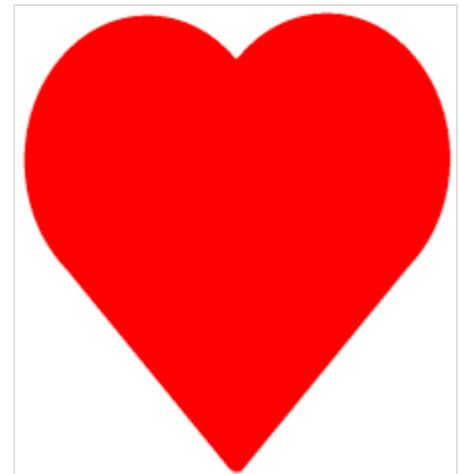
- scri: hodíe yo scri, deman yo va scrir
- pensa: hodíe yo pensa, deman yo va pensar
- vide: hodíe yo vide, deman yo va vider

esser

- verbes in i: scri, scrit, va scrir
- verbes in e: vide, videt, va vider
- verbes in a: pensa, pensat, va pensar
- verbe esser: es, esset, va esser

de, a

- De Munich a Vienna:
  - Munich → Vienna
- De Vienna a Munich:
  - Munich ← Vienna

Yo ama trenes!

	1 may (yer)	2 may (hodíe)	3 may (deman)
scri	Jonathan scrit	Jonathan scri	Jonathan va scrir
pensa	Jonathan pensat	Jonathan pensa	Jonathan va pensar
vide	Jonathan videt	Jonathan vide	Jonathan va vider
es	Jonathan esset	Jonathan es	Jonathan va esser

Vocabulary

- ama
- deman (yer → hodíe → **deman**)
- hodíe (yer → **hodíe** → **deman**)
- mult
- nov
- nu
- old
- va
- viage
- viagea
- yer ↔ (**yer** → hodíe → deman)

Di:

- **g = g**
  - grand: *grand*
  - grammatica: *grammatica*
- **gi, ge:** ji, je
  - viage: *viaje*
  - intelligent: *inteligent*

Notes

- **^1 viagea:** from **viagear**, to voyage. Related to the word **via**, a way or a path. One famous example of the word in Latin is the **Appian Way**, in Latin the **Via Appia**, one of the earliest and most strategic roads of the Roman Republic.
- **^2 ama:** from **amar**, to love. The word **amíc** (**amíco**, **amíca**) means friend in Occidental and is related to this (Latin: *amicus*). The English word 'enemy' is related, coming from Latin *inamicus* (Occidental **ínamíco**), literally a "not-friend".
- **^3 hodíe:** the word **die** means day, and **ho-** means "this". The term is virtually the same as the Latin *hodiē*, which is a contraction of *hōc* (this) and *diē* (day). The English word *ad hoc* is related, meaning "to this", and **hodíe** can be seen in other forms in various languages such as Spanish *hoy*, Italian *oggi*, and French *aujourd'hui* (hui = *hodie*).

- ^4 mult means many, and is related to words such as **multiply** (lit. to many-fold). Occidental maintains this: the word to fold is **plicar** and multiply is **multiplicar**. The English word *manifold* is an interesting comparison, as it literally means "many fold".
- ^5 nov means new, and can be seen in English words such as **innovation** (lit. an in-new-ing).

Capitul 3 (with notes)

[Contenete](#) - [Capitul 2](#) - [Capitul 3](#) - [Capitul 4](#)

Triesim capitul (3.esim capitul)

Duesim may (= 2 may)

Jonathan sta in Vienna: li cité de Vienna. Jonathan pensa que Vienna es bon, e que Vienna es **bell**. Jonathan ne pensa que Vienna es **desbell**; il pensa que Vienna es bell. Il di: "Vienna es un¹ bell cité! Yo va scrir pri it!" E il scri in li jurnale pri Vienna. In li jurnale il scri: "Mi triesim **die** es **tre** bon! In li duesim die yo stat in Munich. Ma nu yo sta in Vienna: Vienna ne es Munich. Munich e Vienna es du² cités; Munich ne es Vienna e Vienna ne es Munich. Yo sta in Vienna e li cité es **tre** bell. Yo ama Vienna; li cité ne es desbell. **Quam** bell es Vienna! Ma yo **have** un **problema**."

Quo? Jonathan have un problema? **Quel** problema? Nu il ne vide li jurnale; il vide li cité e pensa. Il pensa mult pri li problema.

Li problema **de** Jonathan es que il ama Vienna, ma il ne have **témport**³.

Il pensa: "Hmm. Nu it es **sett** (7) **horas**. Ye **deci** (10) horas li tren **departe**. Deci (10) horas **minus** sett (7) horas es tri (3) **horas**. Tri horas ne es mult témpor por un bell cité! Yo ne have témpor. Haver témpor es bon, ma yo ne have it! Scrir un jurnale es bon, ma yo ne have témpor por scrir it! Quo **far** in Vienna?"

Il pensa: "Yo ne have mult témpor. Quo far - scrir un jurnale, o manjar, o vider li cité? Quo yo va far?"

Il pensa **plu**, e di: "Yo have un bon idé! Un moment...yo pensa. **Mi** tren departe a deci (10) horas. Esque **hay** un tren **plu tard**⁴, a **deciun** (11) horas, o **decidu** (12), **decitri** (13), **deciquar** (14) o **deciquin** (15) horas?"

Il vide...yes! Hay un tren **quel** departe a deciquin horas. Nu Jonathan es felici⁵.

Jonathan di: "Deciquin (15) minus sett (7) es ott (8). Nu yo have ott horas de témpor! Quo yo va far?"

bell e desbell

It es **deciun** (11) horas. E **plu tard** it va esser **decidu** (12) horas.

Il di: "Yo **save**⁶! Yo va **manjar** un **bifstec**. E yo va **trincar** un bir. Un **moment**...no, yo va trincar du bires, o tri bires. Bon idé!"

Nu Jonathan trinca un bir in Vienna, e manja un bifstec. Il es **felici**. Il di: "Quam yo es felici! Yo ama li cité de Vienna. Quam yo ama viages!"

Il manja un bifstec.

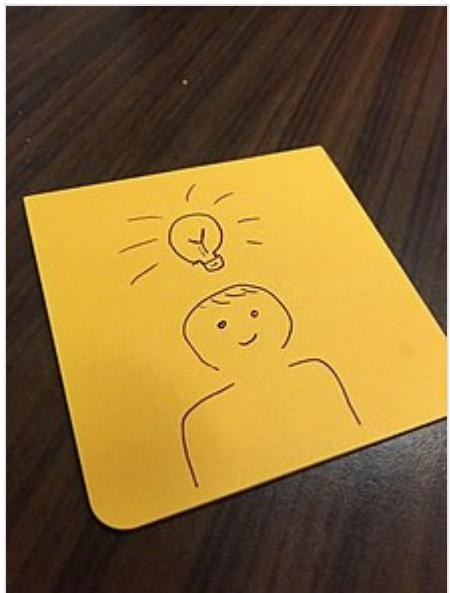
Grammatica

Verbes

- Li **infinitive** de un verbe es -r. Pensa = pensar, scri = scribir, manja = manjar, have = haver.
  - Jonathan pensa: "quo manjar?" e il manja un bifstec.
  - Jonathan pensa: "haver témpor es bon!" Il ne have témpor.

Jonathan: "Yo **save!**" Il have un bon idé.

de

- Jonathan pensa: mi tren va departer. = Li tren **de** Jonathan va departer.
- Jonathan scri in un jurnale. Il scri it; it es li jurnale **de** Jonathan.

hay

- hay = es
  - Esque **hay** un mann in li tren? Yes, **hay** un mann; it es Jonathan.
  - Esque **hay** un jurnale in li bifstec? No, ne **hay** un jurnale in li bifstec.

plu tard

- It es 10 horas. **Plu tard**, it va esser 11 horas.
- Jonathan esset in Munich. **Plu tard**, il esset in Vienna.
- Jonathan pensat: "Yo va manjar." **Plu tard**, il manjat.

ye

Ye = a

- Ye deci horas = a deci horas

mi

yo	mi
Yo es in li tren.	Yo es in mi tren (mi tren = li tren de yo)

quel

1) quel?

- Jonathan ama un tren. **Quel** tren Jonathan ama? Jonathan ama li old tren.
- Jonathan vide un cité. **Quel** cité Jonathan vide? Jonathan vide li cité de Vienna.

2) quel

- Jonathan es in un old tren. Jonathan ama li tren. Li tren **quel** Jonathan ama es old.
- Jonathan vide Vienna. Vienna es un cité. Li cité **quel** Jonathan vide es Vienna.

quam

- Li tren es tre, tre old. Jonathan di: "**Quam** li tren es old!"
- Li bifstec es tre, tre bon. Jonathan di: "**Quam** li bifstec es bon!"
- Jonathan have un grand, tre grand problema. Jonathan di: "**Quam** mi problema es grand!"

hor, hora

hora

- It es six horas: 6:00
- It es du horas deci: 2:10

hor = 60 minutes. Un hor = 60 minutes, du hores = 120 minutes. 6:00 es **six horas** e 2:00 es **du horas**. 6:00 minus 2:00 es **quar hores**.

quam

quam = !

- Li tren es bell. **Quam** bell es li tren!
- Jonathan es inteligente. **Quam** intelligent il es!

Deporter

- Li tren **departet** de Munich. Plu tard, li tren esset in Vienna.

- Tri hores plu tard, Jonathan va **departer**.

Un, du, tri...

- 1: un
- 2: du
- 3: tri
- 4: quar
- 5: quin
- 6: six
- 7: sett
- 8: ott
- 9: nin
- 10: deci
- 11: deciun
- 12: decidu...

Vocabulary

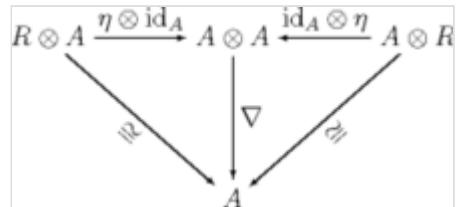

- bell
- de
- departer
- desbell: ne bell
- die = 24 horas
- far
- felici
- have
- hay
- hor
- hora
- idé
- manjar
- mi
- minus
- moment: ne mult témpor
- plu tard
- problema
- quam
- quel
- save
- témpor
- tre: mult

Il es **felici**.

Un **problema**: Quo es A?

- trincar

Di:

- **qu** = **kw**
  - que: *kwe*
    - (que ≠ ke)
  - quel: *kwel*
  - quo: *kwo*
  - quin: *kwin*
- **hay**: *hay*
  - (hay ≠ ay)

Notes

- **^1 un**, meaning 'a' or 'one', is the same root seen in a multitude of English words: **unity** (Occidental **unitá**, lit. 'oneness'), **unification** (same in Occidental, lit. 'one-ification'), and **union** (also same in Occidental).
- **^2 du** means two, and is also seen in a lot of English words such as to **duplicate** (Occidental **duplicar**, lit. "to two-fold") and **dual** (same in Occidental).
- **^3 témpor** means time. This form can be seen in such words as **temporal** (same in Occidental), and **temporary** (**temporari** in Occidental).
- **^4 tard** means late or slow, and **esser in retard** means "to be late". This was the original meaning of the English word **retard** (now a slur), which in other languages such as French and Italian retains its original meaning (**ritardare** = to be slow).
- **^5 felici** means happy, and is related to the name **Felix** (Latin for happy) and **felicity** meaning happiness. Most Americans will recognize the word **feliz** in Spanish which also means happy, as in **feliz cumpleaños** (happy birthday).
- **^6 save** comes from the verb **saver**, to know. Related words in English include **savant** (a knower, a wise person), and **savvy** (knowing, clever).

Capitul 4 (with notes)

[Contenete](#) - [Capitul 3](#) - [Capitul 4](#) - [Capitul 5](#)

Quaresim capitul (4.esim capitul)

U es Jonathan? Esque il sta in Vienna? No, il sta in un **different** cité. Il sta in Bistritz. Quo es Bistritz? It es un cité in Rumania. Nu **comensa** li viage in Rumania.

Jonathan scri in **su** jurnale: “Li unesim may yo esset in Munich. Li duesim may yo esset in Vienna. Poy yo esset in Budapest. Budapest esset bell. Ma yo ne havet témpor in Budapest. Yo videt li **strade** in Budapest. In Budapest yo pensat: **ci fini¹** li **west**, e ci comensa li **ost**. Budapest es different.”

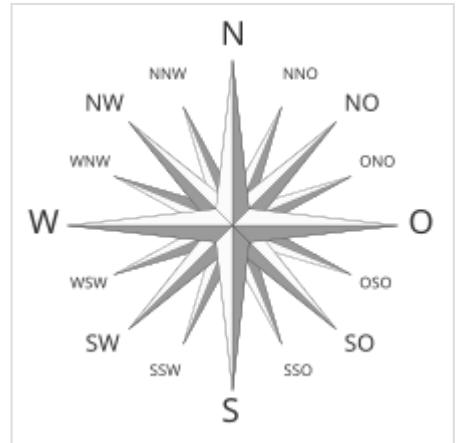
Il pensa **un poc²** plu pri Budapest. Il pensa: “Yo es un **person** quel **veni** de Anglia, de London. Yo **parla³** **anglés**, **nam** li personnes in Anglia parla anglés. Ma in Budapest yo ne parlat con li personnes in anglés; yo parlat in **german**. Mi german ne es bon, ma li personnes in Budapest ne parla anglés. Noi parlat in german. It es **interessant** que li personnes in Budapest parla german.”

Nu Jonathan pensa pri su viage. Il pensa: “Yo esset in li **muséo** in London. In li muséo esset **libres⁴** pri un **altri⁵** land. Yo **leet** li libres. In li muséo esset **cartes** pri un altri land. Yo videt li cartes. Li libres e li cartes dit que li altri land es **lontan**, ma interessant. In li altri land es mult personnes, mult different personnes.”

Nu Jonathan pensa plu pri su viage. Il pensa: “Yer yo esset in Klausenburg. Yo manjat in Klausenburg. Li nómíne del **manjage** esset “paprika hendl”. It es tre bon, li manjage in Klausenburg. Li hotel esset bon, ma yo ne **dormit⁶** bon. Ma li **land** es tre bell! In li tren yo videt mult **borgos** e mult **castelles**. Un cité es plu grand quam un borgo, ma li borgos es tre bell. Un castelle es plu grand quam un **hotel**, e plu bell quam un hotel! Borgos es **minu** grand quam cités, ma **ili** es bell, e hoteles es minu grand quam castelles.”

Jonathan scri plu in su jurnale: “Bistritz es un interessant **loc⁷**. Bistritz es un old loc, plu old quam altri locs. **Anc** mi hotel in Bistritz es old, plu old quam altri hoteles. In li hotel yo dit mi **nómíne⁸**: “Yo es Jonathan Harker.” e ili dit me: “**Benevenit** al hotel.” In li hotel yo videt un **lettre** por me. Nu yo va leer mi lettre.”

Jonathan lee su lettre. It di:

Nord, ost, sud, e west.

Jonathan videt li strade in Budapest.

“Mi amico. - Benevenit. Dormi bon. Yo es in Bukovina, ples venir a Bukovina. Esque li viage de London esset bon? Mi land es tre bell. Benevenit a mi land.

Vor amico, DRACULA.”

Jonathan lee li lettre e pensa pri su amico **Comto** Dracula. **Qui** il es? Il ne **save**. Ma su amico es interessant. Anc li borgo Bistritz es interessant. Jonathan es felici, e pensa pri su amico. **Poy** il dormi.

Un **castelle**, plu grand quam un hotel, ma minu grand quam un **borgo**.

Grammatica

---

plu quam, minu quam

- plu quam: >
  - Jonathan es plu grand quam un jurnale. = Jonathan > jurnale (Jonathan es grand, li jurnale ne es grand)
  - Manjar un bifstec es plu bon quam ne manjar un bifstec. = Manjar un bifstec > Ne manjar un bifstec (Manjar un bifstec es bon, ne manjar un bifstec ne es bon)
- minu quam: <
  - Un dom es minu grand quam un castelle. = dom < castelle (Un castelle es grand, un dom ne es grand)
  - Manjar un jurnale es minu bon quam manjar un bifstec. = manjar un jurnale < manjar un bifstec (Manjar un bifstec es bon; manjar un jurnale ne es bon)

plurale (-s, -es)

Li plurale es -s, anc -es.

- -s:
  - Un **libre**. Du, tri, quar....libres
  - Un **loc**. Du, tri, quar...locs.
  - Un **cité**. Du, tri, quar...cités.
- -es:
  - Un **mann**, un **hotel**, un **land**, un **person**. Du, tri, quar **mannes**, **hoteles**, **landes**, **persones**.

del

de + il = **del**.

su

il, it -> su

- Jonathan lee un lettre. It es li lettre de Jonathan. It es **su** lettre.
- Li cité have un muséo. It es li muséo **del** cité. It es su **muséo**.

ili

- Un mann es **il**. Du, tri, quar...mannes es **ili**.
- Un libre es **it**. Du, tri, quar...libres es **ili**.
- Un mann e un libre es **ili**.

vu, vor

- Jonathan manja un manjage. Un person di: "**Vu** manja. Esque **vor** manjage es bon?" (vor = de Jonathan)
- Jonathan pensa pri Dracula. Il pensa: "Dracula, **vu** es un bon mann. **Vor** land es tre bell."

altri

- Jonathan veni de Anglia. Il ne veni de Rumania. Rumania es un **altri** land. (= Rumania ne es Anglia, it es un **altri** land).

lontan

- Jonathan es in li tren hodie, il esset in li tren yer, il va esser in li tren deman. Rumania es **lontan**.

Vocabulary

Libres.

Vide li **carte**. In li carte, London es un cité in li **land** Anglia.

Un **lettre**.

Du amícos.

- altri
- amíco
- anglés, Anglia
  - angl·és
  - Angl·ia
- benevenit

- (bene·**veni**·t)
- borgo: un ne grand cité
- carte
- castelle
- ci
- comensar
- comto: un mann quel have un castelle
- different: ≠
- dormir
- german, Germania
  - german
  - German·ia
- hotel
- ili
- land
- lettre
- libre:
- loc
- lontan
- muséo: un grand dom quel have old libres e cartes
- nómine
- ost
- parlar:
- person
- strade
- su
- un poc: ne mult (1, 2, 3 = un poc)
- veni
- west

Di:

- ss = s
  - esset: eset
  - interessant: interesant
- **vocale (a, e, i, o, u) + s + vocale = z**
  - muséo: muzéo
  - quaresim: quarezim

Notes

- **^1 fini:** from the verb **finir**, to finish or to end. This verb can be seen in the English words **infinite** (lit. not ended, Occidental **ínfinit**) and **definition** (i.e. the setting of the limits of

something, and written the same in Occidental).

- **^2 poc**: The original Latin *paucus* (few, little) simplified to forms like *poco* (Spanish, Italian), *peu* (French), etc., but also *poc* in Catalan. The original Latin can be seen, however, in the English word *paucity*, which means scarcity or lack.
- **^3 parla**: from the verb **parlar**, to talk. The ending -ment is used to form nouns from verbs, and the English word parliament (Occidental **parlament**) is from this as well. Another related words is *parlance* ("a particular way of speaking"), which in Occidental is **parlantie**.
- **^4 libre** means book, and can be seen in the English word **library**. Note though that the more international word for library is **biblioteca** (used among all the Romance languages, German, Russian, etc. - English is an outlier here), while Occidental words like **librería** mean "a bookseller".
- **^5 altri** means other / another. The English word **altruism** (the spirit of thinking about others) is related to this, and Occidental also has the form **altru** to mean another as in another person (unaltru = each other).
- **^6 dormit** means slept. The English word **dormitory** literally means "sleeper place", and is **dormitoria** in Occidental. **Dormant** is another related word, and is **dormient** (lit. sleeping) in Occidental.
- **^7 loc** (place) can be seen in the English word **locate**, **location**, etc. Even fancy English words like *altrilocal* are now no mystery after this chapter: **altrilocal** (same form in Occidental) just means "other-place-ish".
- **^8 nómine** (name) can be seen in English words such as **nomination**, which is the same in Occidental. The **nominative** case in grammar now makes more sense: it is the "naming" case, and just refers to the name of a thing.

Capitul 5 - with notes

[Contenete](#) - [Capitul 4](#) - [Capitul 5](#) - [Capitul 6](#)

Quinesim capitul (5.esim capitul)

Quaresim may (= 4 may)

Hodie John va viagear a Comto Dracula. Il vide in li hotel li **hotelero**, e vide un lettre in li **manu**² del hotelero de Comto Dracula. Il di in german: "Salute, ples³ **dar** me li lettre." Li hotelero da le li lettre.

Un manu.

Poy il **questiona** in german: "Quo es li lettre? Quo scrit Dracula in li lettre?" **Ma** li hotelero di: "Yo ne parla german, yo ne parla german." Jonathan pensa: "**Strangi!** Yer yo parlat con li hotelero in german, e nu il di que il ne parla german! **Pro quo?**" Il **questiona** li hotelero: "Esque vu save qui es Comto Dracula?" ma nu li hotelero ne parla.

Un cruce.

Jonathan pensa: "Strangi! Yo parlat con li hotelero in german. Il **deve** parlar german, ma il di que il ne parla it! Yo deve questionar **le plu**, ma yo ne have témpor. Yo deve departer."

Nu Jonathan es in su **chambre** in li hotel. Pos un **hora** il deve departer. Ma **vi!** Un old **fémina** venit a su chambre.

Li old fémina: "Pro quo **tu** departe? **Ples** ne departer! Hodíe ne es un bon die! It es un **mal**¹ die, un die con mal **coses**!"

Jonathan: "Yo es bon, yo **ea** vider un amíco. Ples ne parlar pri mal coses."

Li old fémina: "Esque tu ne save que hodíe es li die de **Santo George**? Ye decidu (12) horas li mal coses va venir! Esque tu save u tu ea?"

Jonathan: "No no, old fémina, **omnicos**⁵ es bon. Yo es bon, e hodíe ne va venir mal coses."

Un crucifixe.

Li old fémina: "Ples ne departer! Ples ne departer!"

Jonathan: "No, yo deve departer. Ples ne **plorar**."

Li old fémina: "Vi un **crucifixe**. Li crucifixe es **por** te."

Jonathan: "Ah...li **angleses** ne ama crucifixes...ma **mersí**. Ples ne plorar." Jonathan pensa: "In Anglia noi ama **cruces**⁴, ma ne crucifixes. In Rumania li personnes ama crucifixes, ne cruces."

Nu li old fémina ea e Jonathan es sol in su chambre. Il pensa: "Ti loc es strangi! Un old fémina qui da crucifixes! Ma yo deve departer."

Un santo.

Grammatica

---

a, al

- a
  - Jonathan esset in Anglia e eat **a** Rumania.
- al (a + li = al)
  - Jonathan parlat **al** hotelero in german, ma li hotelero dit que il ne parla german.

cose

- **coses**:
  - mann, hotel, cruce, crucifixe, angleso, santo...
- ne es **coses**:
  - pensar, plorar, vi, ma, ples...
  - Ili have **un, du, li...**: un mann, du hoteles, un crucifixe, tri anglesos, li santo...ili es **coses**.
  - Ili ne have **un, du, li...**: pensar, plorar, vi, ma, ples...ili ne es **coses**.

-ero

Un mann in un hotel es un hotel**ero**. Jonathan ea al hotel e parla al hotelero.

qui

Por personnes: **quel** o **qui**

- Un old fémina **quel** da crucifixes
- Un old fémina **qui** da crucifixes

dever

dever + infinitive de un verbe

- Jonathan ne have témpor; il **deve** departer.

- Ma li hotelero save german; il **deve** parlar german!

tu

Li fémina es old, e Jonathan ne es old: li fémina di **tu** a Jonathan. Jonathan ne di **tu** al fémina.

ples

ples + infinitive de un verbe

- Li fémina ne ama que Jonathan departe. Li fémina di: **ples** ne departer!
- Jonathan pensa que li hotelero deve parlar german. Il di: **ples** parlar german!

vi

Vi = vide, it es

- Vi un fémina = Vide, it es un fémina.
- Vi un hotel = Vide, it es un hotel!

·ese, ·eso, ·esa

-eso = un mann qui veni de un land.

- Jonathan veni de Anglia (Angl·ia); il es un angleso (angl·eso).

Por un fémina: ·esa.

Por un person (mann, fémina, o ne save); ·ese

le

il → le

- Jonathan vide li hotelero: il vide **le**.
- Li hotelero da Jonathan li lettre: il da **le** li lettre.
- Jonathan questiona li hotelero pro quo il ne parla german. Il questiona **le**.

omnicos

- Omnicos es bon = ne hay un mal cose (hay deci coses, e deci coses es bon)
- Omnicos es mal = ne hay un bon cose (hay decquin coses, e decquin coses es mal)
- Yo save omnicos = ne hay un cose quel yo ne save

Vocabulary

- anglese
- chambre

- cose
- cruce, crucifixe
  - (cruc-e)
  - (cruc-i-fixe)
- dar
- dever
- ear: ear ↔ venir
- fémina: mann ↔ fémina
- hotelero
- le
- ma
- mal: bon ↔ mal
- manu
- mersí
- omnicos
- ples
- plorar: 😢
- pro quo
- questionar
- santo
- strangi
- tu
- vi

Notes

- **^1 mal**: Meaning "bad", this word is present in **malice** (In Occidental this means bad-ish-thing. **Malicious** means full-of-bad-ish). The word **malign** in Occidental is "malin". The -in suffix (perhaps related to **gene**) means "made of". So **malign** means roughly "bad-generated". The word **malevolent** is exactly the same in Occidental. It means bad-thing-willing.
- **^2 manu**: The adjective "**manual**" means "of or pertaining to the hand". The word "**mandate**" is a combination of Occidental words **manu** + **dar** (mandate: something given by hand). The word **maneuver** is a combination of Occidental words **manu** + **ovre** (manovre: a word of the hand). There are many more, and here is one of them: **manicure**, which in Occidental is **manu** + **cura** (manicura: hand cure).
- **^3 ples**: This is in the word **pleasant** (in Occidental **plesent**). The -nt ending is similar to the English -ing, therefore "pleasant" means *pleasing*.
- **^4 cruce**: Think of the common word **crucial**. When something is crucial, it is the intersecting point where everything meets (the crossing point). The latin term for plants **cruciferous** (cauliflower, kale) relates to 4 petals that form a cross pattern.
- **^5 omni-**: This is a very common prefix of Greek origin. You will notice it in **omnipotent** (all-powering), **omniscient** (all-knowing: omniscient in Occidental), **omnivorous** (all-eating: omnivorous in Occidental).

Grammar (adverbs)

Note: the content below references scenes from the story Salute, Jonathan! and thus contains **spoilers**.

Adverbs

Adverbs can be created from adjectives using the suffix **-men**, which is similar to the suffix **-ly** in English.

Adding -men

- **Avan Jonathan es li via, e solmen li via.** - Before Jonathan es the road, and only the road. (sol = sole, alone)
- **Li altri cochero prende li bagage con su fort manus, e tre rapidmen li cose es finit.** - The other coachman takes the baggage with his strong hands, and very quickly the affair is finished. (rapid = fast, rapid)
- **Li cavallos vermen ne ama que li lupos ulula.** - The horses truly do not like that the wolves are howling. (ver = true)

Adding -men does not change the stress of a word:

- rapid = rápid
- rapidmen = rápidmen (not rapidmén)

Implied -men

The suffix **-men** is often dropped when an adjective alone suffices to make the meaning clear. This generally occurs with short adjectives like **bon**, **mal**, **rapid**, etc., but the addition of **-men** is always permitted.

- **Jonathan ha bon dormit, e it es pos midí. Il avigila se, lava se, e intra li chambre in quel il e li Comto manjat.** - Jonathan has slept well (= good), and it is afternoon. He wakes himself, washes up, and enters the room in which he and the Count ate.

Words that are adverbs by nature

Many words by themselves are adverbs: **tre**, **sempre**, **strax**, etc.

- **Nu il pensa que anc su lette es tre bell.** - Now he thinks that his bed is very nice too.
- **Dunc quandé il vide Dracula, il es sempre calm. Quande Dracula questiona le: "Qualmen vu standa?" il di sempre "Yo standa bon, mersí. E vu?" e ili fa mult parladas.** - Thus, when he sees Dracula, he is always calm. When Dracula asks him: "How are you doing?" he always says "I'm doing well, thank you. And you?" and they talk a lot.
- **Dracula: "Ah! Li matine va strax arivar. Vu es fatigat e li tépor ha venit por dormir. A revidentie!"** - Dracula: "Ah! The morning will soon come. You are tired and the time has

come to sleep. Until later!

Grammar (conjunctions)

pro que vs pro

The *que* in *pro que* is to join two sentences that can stand alone. Without *que* it's just words or reasons.

Yo esset fatigat. Yo volet dormir. Yo volet dormit *pro que* yo esset fatigat.

Yo volet dormir. Fatiga. Yo volet dormir *pro* fatiga.

Yo frappat le. Yo odiat le. Yo frappat le *pro que* yo odiat le.

Yo frappat le. Odie. Yo frappat le *pro* odie. (I struck him out of hate)

Durant and *durant que* etc. are the same.

Yo scrit. Yo pensat. Yo scrit *durant que* yo pensat. Yo scrit. Li guerre. Yo scrit libres *durant* li guerre.

So you look at the two parts and ask yourself if they can stand alone as sentences. If they do, add a *que*. If the second part is just a word or a reason that isn't its own sentence, do not add *que*.

Yo labora. Mey li infantes esser felici! Yo labora *por que* li infantes mey esser felici. Yo labora. Lor felicita. Yo labora *por* lor felicitá.

Retrieved from "https://en.wikibooks.org/w/index.php?title=Salute,_Jonathan!/Printable_version&oldid=4022659"